

Sprawozdanie roczne za rok 2011 z realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013

**Program Regionalny
dla rozwoju
Pomorza Zachodniego**

SPIS TREŚCI

SPIS TREŚCI	2
STRESZCZENIE.....	5
SUMMARY	6
1. IDENTYFIKACJA	7
2. PRZEGLĄD REALIZACJI PROGRAMU OPERACYJNEGO.....	7
2.1 Realizacja i analiza postępów	8
2.1.1 Informacje na temat postępów rzeczowych w realizacji programu operacyjnego.....	8
2.1.2 Informacje finansowe.....	8
2.1.3 Informacje na temat podziału wykorzystania funduszy.....	8
2.1.4 Pomoc w podziale na grupy docelowe.....	8
2.1.5 Pomoc zwrócona lub ponownie wykorzystana	8
2.1.6 Analiza jakościowa.....	8
2.1.6.1 System realizacji programu	8
I Zmiany w dokumentach IZ RPO WZ 2007-2013	8
II Projekty indywidualne	13
III Zmiany Systemu Instytucjonalnego.....	14
IV Zmiany w kryteriach wyboru projektów	18
V Programy pomocowe	21
2.1.6.2 Postęp finansowy i rzeczowy.....	21
I Stan wdrażania RPO WZ	21
II Nabory w ramach RPO WZ	25
III Projekty indywidualne	27
IV Wskaźniki finansowe	30
V Rozkład projektów (Grupy docelowe).....	31
VI Analiza stopnia realizacji wskaźników określonych na poziomie programu.....	46
VII Wnioski dla dalszej realizacji PO, w tym dotyczące planowanych realokacji	58
2.1.6.3 Rekomendacje KE	59
2.1.6.4 Rekomendacje IZ i innych Instytucji	80
2.1.6.5 Instrumenty Inżynierii finansowej.....	81
2.1.6.6 Realizacja założeń Strategii EU 2020	91
2.1.6.7 Strategia UE dla Regionu Morza Bałtyckiego	100
2.2 Informacje na temat zgodności z prawem wspólnotowym	115

2.2.1 Zasada równości szans	117
2.2.2 Zasada partnerstwa	119
2.3 Napotkane znaczące problemy oraz podjęte środki zaradcze	121
2.4 Zmiany w kontekście realizacji programów operacyjnych	129
2.5 Zasadnicze modyfikacje na mocy art.57 rozporządzenia (WE) nr 1083/2006	133
2.6 Komplementarność pomocy z innymi instrumentami wsparcia	134
2.6.1. Wpływ działalności KM/PKM, instytucji i grup na zapewnienie koordynacji i komplementarności wsparcia	134
2.6.2. Informacje na temat stosowanych mechanizmów i narzędzi służących zapewnieniu koordynacji i komplementarności wsparcia oraz ich oceny	134
2.6.3. Cross-Financing	137
2.6.4. Koordynacja i komplementarność jako przedmiot badań ewaluacyjnych	143
2.6.5. Przykłady projektów komplementarnych	144
2.6.6. Mechanizmy unikania podwójnego finansowania działań realizowanych w ramach Polityki Spójności z działaniami realizowanymi w ramach wspólnej Polityki Rolnej oraz Wspólnej Polityki Rybackiej	144
2.6.7. Kontrole Krzyżowe	148
2.7 Monitorowanie i ocena	150
2.8 Krajowa Rezerwa Wykonania	165
3. REALIZACJA W PODZIALE NA PRIORYTETY	175
3.1. Oś Priorytetowa 1 Gospodarka – Innowacje – Technologie	175
3.1.1 Osiągnięcie celów i analiza postępów	175
3.1.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi	200
3.2. Oś Priorytetowa 2 Rozwój infrastruktury transportowej i energetycznej	200
3.2.1 Osiągnięcie celów i analiza postępów	200
3.2.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi	214
3.3. Oś Priorytetowa 3 Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego	214
3.3.1 Osiągnięcie celów i analiza postępów	214
3.3.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi	223
3.4. Oś Priorytetowa 4 Infrastruktura ochrony środowiska	223
3.4.1 Osiągnięcie celów i analiza postępów	223
3.4.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi	233
3.5 Oś Priorytetowa 5 Turystyka, kultura i rewitalizacja	234
3.5.1 Osiągnięcie celów i analiza postępów	234
3.5.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi	253

3.6 Oś Priorytetowa 6 Infrastruktura turystyczna na obszarze metropolitarnym	253
3.6.1 Osiągnięcie celów i analiza postępów	253
3.6.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi.....	266
3.7 Oś Priorytetowa 7 Rozwój infrastruktury społecznej i ochrony zdrowia	266
3.7.1 Osiągnięcie celów i analiza postępów	266
3.7.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi.....	277
4. PROGRAMY EFS: SPÓJNOŚĆ I KONCENTRACJA	277
5. PROGRAMY EFRR/ FUNDUSZ SPÓJNOŚCI: DUŻE RPOJEKTY	277
6. POMOC TECHNICZNA	277
7. PROMOCJA I INFORMACJA.....	280
SPIS ZAŁĄCZNIKÓW	281
SPIS TABEL	282
SPIS WYKRESÓW.....	284
SPIS MAP	288
SPIS RYSUNKÓW.....	288
WYKAZ SKRÓTÓW	288

STRESZCZENIE

Niniejsze sprawozdanie to **piąte** sprawozdanie z wdrażania Programu, przygotowane przez Województwo Zachodniopomorskie, czyli Instytucję Zarządzającą RPO WZ.

Od uruchomienia Programu ogłoszono 53 nabory wniosków o dofinansowanie projektów w trybie konkursowym, z czego 8 to nabory ogłoszone w roku sprawozdawczym 2011. W 2011 roku zostały otwarte 3 nabory wniosków o dofinansowanie projektów w trybie systemowym oraz 5 naborów wniosków o dofinansowanie projektów w trybie indywidualnym. Łącznie, od uruchomienia Programu, do IZ RPO WZ wpłynęły wnioski poprawne formalnie na prawie całą alokację na Program, umowy o dofinansowanie zawarto na 66,40 % alokacji z EFRR, zaś wydatki we wnioskach o płatność przedstawiane przez Beneficjentów stanowią 33,90 % alokacji EFRR przeznaczonej na realizację Programu. Pod względem procentowym tj. wykorzystania alokacji danej osi najwięcej zawartych umów/decyzji o dofinansowaniu wykazuje oś siódma. Ta sama oś charakteryzuje się również największym procentowo poziomem wydatków, wykazanych przez Beneficjentów i zatwierdzonych we wnioskach o płatność. Procentowo najmniej podpisanych umów/decyzji o dofinansowaniu ma zaś oś czwarta, a w zakresie wydatków w zatwierdzonych wnioskach o płatność – oś trzecia.

Sprawozdanie przedstawia stan realizacji RPO WZ w roku 2011 i odnosi strategię wdrażania Programu do ogólnej sytuacji społeczno-gospodarczej oraz wynikających z niej wyzwań stojących przed regionem.

Sprawozdanie przedstawia również działania IZ RPO WZ związane z wdrażaniem dwóch Inicjatyw Wspólnotowych: JESSICA i JEREMIE. Rok 2011 był niezwykle istotny z punktu widzenia implementacji obu inicjatyw w ramach RPO WZ. Do końca 2011 roku zostało przekazywane 32 855 461,01 EUR do wybranych FROM od Menadżera Funduszu Powierniczego JESSICA. Oba FROM-y są obecnie na etapie identyfikacji i analizy projektów możliwych do wsparcia środkami Inicjatywy JESSICA.

Do końca okresu sprawozdawczego w ramach Inicjatywy JEREMIE wsparto 589 przedsiębiorców z sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw na łączną kwotę pożyczek i poręczeń w wysokości 14 513 427,21 EUR, z czego wsparcie pochodzące ze środków Inicjatywy JEREMIE wyniosło 10 883 423,23 EUR. Poziom wydatkowania środków na rzecz MŚP w ramach przyznanej alokacji Inicjatywy JEREMIE w województwie zachodniopomorskim w 2011 roku wyniósł 17,60%.

Rok 2011 był również m.in. rokiem zakończenia renegotjacji Programu z Komisją Europejską, w sprawach związanych m.in. z przydzieleniem Województwu dodatkowych środków z Krajowej Rezerwy Wykonania oraz tzw. Dostosowania Technicznego w wysokości 27 370 105 EUR. Decyzją Komisji K(2011) 9479 z dnia 21 grudnia 2011 r. została przyjęta nowa wersja RPO WZ.

SUMMARY

This is the fifth annual report on implementation of the Programme in accordance with the Art. 67 of Council Regulation (EC) No 1083/2006 laying down general provisions on the European Regional Development Fund, the European Social Fund and the Cohesion Fund and repealing Regulation (EC) No 1260/1999 (General Regulation), prepared by Zachodniopomorskie Voivodship as Managing Authority of ROP ZV.

Since the Programme has started, there have been 53 calls for proposal of projects in competition procedure, of which 8 were announced in the reporting year 2011. There were 3 calls for proposal of selection system and there were 5 calls for proposal of individual system. Generally, since the beginning of the Programme applications submitted by applicants that fulfilled the formal criteria amount to virtually the whole allocation for the Programme, value of financial agreements amounts to 66.40 % of allocation of ERDF whereas approved financial claims at the end of 2011 constituted 33.90 % of allocation. In the terms of percentage i.e. use of allocation of PA, , the largest conclusion is seen in PA 7. The same axis is also characterized by the largest percentage of the level of expenditures declared by Beneficiaries in approved requests for payment verified by MA of ROP ZV. The percentage of least signed agreements is seen in PA 4 and in terms of the level of expenditures in approved requests for payment – PA 3.

The report also presents the state of play of ROP ZV in 2011. Its implementing strategy refers to the socio- economical situation of the region and to the challenges that the region should face.

The report also presents the implementation of two Initiatives: JESSICA and JEREMIE. The reporting year 2011 was extremely important. EUR 32,855,461.01 EUR was passed to selected UDFs from the Manager of JESSICA Holding Fund by the end of 2011. Both UDFs are now on identification and analysis level of projects to get support under the JESSICA initiative.

By the end of 2011 there had been supported 589 entrepreneurs from micro, small and medium-sized enterprises within the framework of JEREMIE Initiative for a total amount of loans and guarantees of EUR 14,513,427.21. The level of financial claims under JEREMIE Initiative in favour of SMEs in Zachodniopomorskie Voivodship in 2011 was 17.60%.

The year 2011 was also among others the year of closure of renegotiation of the programme with the European Commission, in matters concerning the assignment of additional measures from the National Performance Reserve and the Technical Adjustment amounting to EUR 27,370,105 for Zachodniopomorskie Voivodship. A new version of the ROP ZV 2007-2013 was adopted by EC K(2011) 9479 on 21st December 2011.

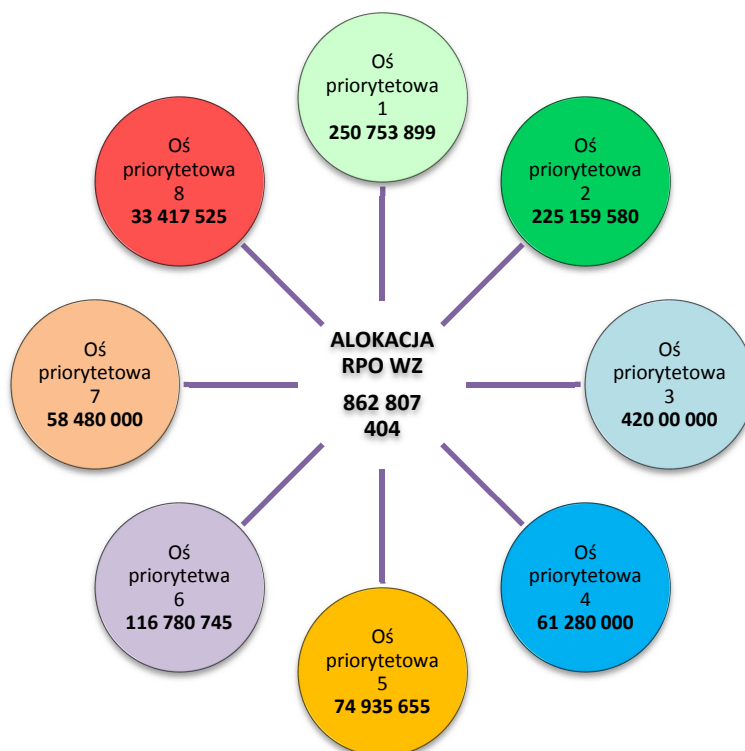
1. IDENTYFIKACJA

PROGRAM OPERACYJNY	Cel	Konwergencja
	Obszar kwalifikowalny	Polska – Województwo Zachodniopomorskie
	Okres programowania	2007 - 2013
	Numer programu (nr CCI)	2007PL161PO016
	Nazwa programu	Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013
ROZNE/KONCOWE SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI	Rok sprawozdawczy	2011
	Data zatwierdzenia rocznego sprawozdania przez komitet monitorujący	

2. PRZEGLĄD REALIZACJI PROGRAMU OPERACYJNEGO

RPO WZ na lata 2007-2013 został zatwierdzony przez Komisję Europejską w dniu 11 października 2007 r. Środki przeznaczone na współfinansowanie projektów w ramach Programu, pochodzące z EFRR, podzielono na osiem Osi Priorytetowych. Alokacje (EUR) przeznaczone na poszczególne Osie Priorytetowe przedstawia poniższy schemat:

Rysunek 1 Alokacja RPO WZ w podziale na Osie Priorytetowe

Źródło: Opracowanie własne na podstawie RPO WZ.

2.1 Realizacja i analiza postępów

Sprawozdanie roczne za rok 2011 z realizacji RPO WZ na lata 2007 – 2013 zgodnie z zaleceniami MRR zostało sporządzone w oparciu o wersję programu operacyjnego oraz szczegółowego opisu priorytetów uwzględniających zmiany przeprowadzone w ramach przeglądu śródkresowego, tj.:

- RPO WZ na lata 2007 - 2013 zatwierdzone przez Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego w dniu 13.01.2012 r.

- URPO WZ na lata 2007 – 2013 zatwierdzone przez Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego w dniu 27.01.2012 r.

Do przeliczenia wartości w PLN na EUR, użyto w sprawozdaniu kursu Europejskiego Banku Centralnego z dnia 29.11.2011 roku, tj. **1 EUR = 4,5270 PLN**.

2.1.1 Informacje na temat postępów rzeczowych w realizacji programu operacyjnego

Informacje na temat postępów rzeczowych w realizacji programu operacyjnego znajduje się w załączniku I *Tabela 1 Postęp fizyczny programu operacyjnego*. Analizę wskaźników celu głównego i szczegółowych opisano w pkt. 2.1.6.2.

2.1.2 Informacje finansowe

Informacje o postępie finansowym RPO WZ zostały przedstawione w *Tabeli 2. Osie priorytetowe w podziale na źródło finansowania (w EUR)*, w *Załączniku B*.

2.1.3 Informacje na temat podziału wykorzystania funduszy

W *Tabeli 3. Podział kumulatywny przyznanego wkładu wspólnotowego wg kategorii*, w *Załączniku C* została przedstawiona wartość przyznanego dofinansowania w części odpowiadającej wkładowi środków EFRR.

2.1.4 Pomoc w podziale na grupy docelowe

Informacje w podziale na grupy docelowe, sektory lub obszary zostały zamieszczone w p. 2.1.6 Analiza jakościowa.

2.1.5 Pomoc zwrócona lub ponownie wykorzystana

W okresie sprawozdawczym, w ramach monitorowania trwałości projektów, nie stwierdzono niezachowania przez beneficjentów przepisów dotyczących trwałości operacji. W związku z powyższym nie wystąpiły środki do odzyskania z tego tytułu.

Kwoty odzyskane i wycofane, wynikające z wykrytych nieprawidłowości, w części pochodzącej z EFRR zostały przeznaczone na dofinansowanie realizowanych projektów, zgodnie z kolejnością składania do WZRPO wniosków o przelew środków do beneficjentów, natomiast w części pochodzącej z budżetu państwa zostały rozliczone zgodnie z zasadami budżetowymi.

2.1.6 Analiza jakościowa

2.1.6.1 System realizacji programu

I Zmiany w dokumentach IZ RPO WZ 2007-2013

Zmiany w RPO WZ

1. **25 listopada 2011 r.** Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego przyjął zmiany w RPO WZ. W ramach wprowadzonych modyfikacji zmianie uległ Załącznik nr 3. Indykatorywny podział wkładu wspólnotowego według kategorii interwencji do RPO WZ::
 - przesunięto 300 000 EUR z kategorii interwencji 75 – Infrastruktura systemu oświaty – do kategorii 76 – Infrastruktura ochrony zdrowia,
 - przesunięto 2 300 000 EUR z kategorii interwencji 79 - Inna infrastruktura społeczna – do kategorii 76 – Infrastruktura ochrony zdrowia.
2. **21 grudnia 2011 r.** decyzją Komisji nr K(2011) 9479 została przyjęta nowa wersja RPO WZ po zakończeniu renegocjacji Programu z Komisją Europejską, związanych m.in. z przydzieleniem Województwu dodatkowych środków z Krajowej Rezerwy Wykonania oraz tzw. Dostosowania Technicznego w wysokości 27 370 105 EUR.

Zmiany w URPO WZ

24 marca 2011 r. Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego przyjął zmiany w uszczegółowieniu RPO WZ. Aktualizacja Uszczegółowienia RPO WZ objęła:

- dostosowanie zapisów do ówczesnego stanu prawnego w związku z wydaniem przez Ministra Rozwoju Regionalnego rozporządzeń regulujących zasady udzielania pomocy publicznej;
- zwiększenie maksymalnego poziomu dofinansowania w poddziałaniu 7.4 Infrastruktura dla osób niepełnosprawnych do poziomu 85%;
- przesunięcie 208 105 EUR w ramach kategorii interwencji 79 – Inna infrastruktura społeczna z poddziałania 7.2 Infrastruktura społeczna do poddziałania 7.4 Infrastruktura dla osób niepełnosprawnych w celu zwiększenia poziomu i kwoty dofinansowania projektu „Budowa i wyposażenie Międzygminnego Zakładu Aktywności Zawodowej”;
- wprowadzenie zapisów umożliwiających przeprowadzenie naboru wniosków o dofinansowanie projektów w trybie konkursowym w ramach poddziałania 1.2.2 Infrastruktura B+R;
- wprowadzenie zapisów uniemożliwiających kwalifikowanie wydatków dokonanych w drodze kompensaty należności od określonego podmiotu i zobowiązań wobec tego podmiotu;
- aktualizację zapisów w ramach działania 4.1 Energia odnawialna i zarządzanie energią:
 - ✓ w zakresie minimalnych/ maksymalnych wartości projektu,
 - ✓ dotyczących dnia rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków w zakresie pomocy de minimis,
 - ✓ dotyczących projektów objętych pomocą de minimis w zakresie maksymalnego poziomu dofinansowania na poziomie projektu i minimalnego wkładu własnego Beneficjenta na poziomie projektu,
 - ✓ aktualizację Załączników nr 1, 3 i 4 do URPO WZ,

30 maja 2011 r. Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego przyjął zmiany w uszczegółowieniu RPO WZ. W przedmiotowym dokumencie wprowadzono następujące zmiany:

- dokonano przesunięcia środków EFRR z poddziałania 1.2.1. Wsparcie proinnowacyjnych instytucji otoczenia biznesu do poddziałania 1.2.2 Infrastruktura B+R,
- dokonano przesunięcia środków z budżetu państwa z poddziałania 1.1.3 Inwestycje MSP w nowe technologie do poddziałania 1.2.2 Infrastruktura B+R,
- dokonano przesunięcia środków z budżetu państwa z poddziałania 1.1.1 Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwa Schemat A, poddziałania 1.1.2 Inwestycje w małe i średnie przedsiębiorstwa oraz poddziałania 1.1.3 Inwestycje MSP w nowe technologie do poddziałania 6.2.2 Zachowanie dziedzictwa kulturowego na obszarze metropolitalnym,
- zmieniono maksymalny poziom dofinansowania oraz minimalny wkład własny na poziomie projektu w ramach działania 4.4 Ochrona powietrza,
- zmieniono zapisy w ramach następujących działań/poddziałania:

- ✓ 1.1.1 Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwa Schemat A (w zakresie alokacji finansowej, wkładu ze środków unijnych i publicznych krajowych na poddziałanie),
- ✓ 1.1.2 Inwestycje w małe i średnie przedsiębiorstwa (w zakresie alokacji finansowej, wkładu ze środków unijnych i publicznych krajowych na poddziałanie),
- ✓ 1.1.3 Inwestycje MSP w nowe technologie (w zakresie alokacji finansowej, wkładu ze środków unijnych i publicznych krajowych na poddziałanie),
- ✓ 1.2.1 Wsparcie proinnowacyjnych instytucji otoczenia biznesu (w zakresie alokacji finansowej, wkładu ze środków unijnych i publicznych krajowych na poddziałanie),
- ✓ 1.2.2 Infrastruktura B+R (w zakresie typów projektów, beneficjentów, dnia rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków oraz trybu przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie oraz alokacji finansowej, wkładu ze środków unijnych i publicznych krajowych na poddziałanie),
- ✓ 1.3.1 Specjalistyczne doradztwo dla MSP (w zakresie trybu przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie),
- ✓ 4.4 Ochrona powietrza (w zakresie listy wydatków kwalifikowalnych w ramach działania),
- ✓ 6.1.2 Regionalny system informacji turystycznej oraz rozwój produktów turystycznych na obszarze metropolitalnym oraz 5.1.2 Regionalny system informacji turystycznej i rozwój produktów turystycznych (w zakresie trybu przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie w ramach poddziałania),
- zaktualizowano Załączniki nr 1,2, 4 i 5 do URPO WZ,
 - ✓ uszczegółowiono kryterium merytoryczno-techniczne dopuszczające „Optymalny wariant realizacji projektu” dla poddziałania 4.5.1 poprzez dodanie zapisu, „(jeśli dotyczy) ”, zgodnie z podjętą przez ZKM uchwałą,
 - ✓ uszczegółowiono kryteria ekonomiczno – finansowe dopuszczające „Poprawność metodologii przeprowadzenia analiz (finansowej i ekonomicznej) ”, „Poprawność merytoryczna analiz (finansowej i ekonomicznej) ”, „Zyskowość projektu”, kryterium ekonomiczno – finansowe punktowane „Efektywność ekonomiczna projektu”, kryterium merytoryczno – techniczne dopuszczające „Optymalny wariant realizacji projektu” poprzez dodanie zapisu, „(jeśli dotyczy) ”, w ramach poddziałań 6.1.2 Regionalny system informacji turystycznej oraz rozwój produktów turystycznych na obszarze metropolitalnym oraz 5.1.2 Regionalny system informacji turystycznej i rozwój produktów turystycznych.

6 lipca 2011 r. Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego przyjął zmiany w uszczegółowieniu RPO WZ. W przedmiotowym dokumencie wprowadzono następujące zmiany:

- ujednotwiono nazwy pól w ramach wszystkich działań/ poddziałań RPO WZ (zastąpiono zapisy – Udział środków EFRR w dofinansowaniu (%) oraz Udział środków budżetu państwa w dofinansowaniu (%) zapisami - Maksymalny udział środków EFRR w dofinansowaniu (%) oraz Maksymalny udział środków budżetu państwa w dofinansowaniu (%)),
- wskazano, iż, Maksymalny udział środków EFRR w dofinansowaniu (%) może zostać ustalony na poziomie 100% w ramach następujących działań/poddziałań: 1.3.1, 1.3.2, 1.3.4, 1.4, 4.1, 5.5.2, 6.6.2,
- wskazano, iż, Maksymalny udział środków budżetu państwa w dofinansowaniu (%) może zostać ustalony na poziomie 50% w ramach następujących działań poddziałań: 1.1.1 Schemat A, 1.1.1 Schemat B, 1.1.2, 1.1.3, 1.2.2,6.2.2, 7.3.1, 7.3.2,
- usunięto podział na projekty objęte i nieobjęte zasadami pomocy publicznej w ramach Maksymalnego udziału środków EFRR w dofinansowaniu (%) i Maksymalnego udziału środków budżetu państwa w dofinansowaniu (%) w następujących działaniach/poddziałaniach: 2.1.4, 2.1.2, 4.5.1, 5.1.1, 5.1.2, 5.2.1, 5.4, 5.5.1, 6.1.1, 6.1.2, 6.2.1, 6.6.1, 7.2,
- w ramach Klasyfikacji kategorii interwencji funduszy strukturalnych pkt e) Działalność gospodarcza – dodano 00 – nie dotyczy) w następujących działaniach/poddziałaniach: 2.1.4, 2.1.7 Schemat A i Schemat B, 3.2, 5.1.2, 6.1.2,

- w ramach Klasyfikacji kategorii interwencji funduszy strukturalnych pkt e) Działalność gospodarcza – dodano odniesienie do tabeli 4. Załącznika II rozporządzenia Komisji Europejskiej (WE) nr 1828/2006 z wyłączeniem działalności wykluczonych na podstawie odpowiednich rozporządzeń w następujących działaniach/poddziałaniach: 1.1.1 Schemat A, 1.1.1 Schemat B, 112, 113, 131, 44,
- zaktualizowano Załączniki nr 4 i 5 do URPO WZ.
- zmieniono zapisy w ramach następujących działań/poddziałania:
 - ✓ Schemat A w zakresie Alokacji finansowej na działanie/poddziałanie/ schemat ogółem, Wkładu ze środków unijnych na działanie/poddziałanie/ schemat, Wkładu ze środków publicznych krajowych na działanie/poddziałanie/ schemat, Przewidywanej wielkości środków z innych źródeł finansowania na działanie/poddziałanie/ schemat,
 - ✓ 1.1.3 w zakresie Alokacji finansowej na działanie/poddziałanie/ schemat ogółem, Wkładu ze środków publicznych krajowych na działanie/poddziałanie/schemat, Przewidywanej wielkości środków z innych źródeł finansowania na działanie/poddziałanie/schemat,
 - ✓ 1.3.2 w zakresie Alokacji finansowej na działanie/poddziałanie/ schemat ogółem, Przewidywanej wielkości środków z innych źródeł finansowania na działanie/poddziałanie/schemat,
 - ✓ 1.3.3 w zakresie Alokacji finansowej na działanie/poddziałanie/schemat ogółem, Wkładu ze środków publicznych krajowych na działanie/poddziałanie/schemat,
 - ✓ 2.1.4 w zakresie Alokacji finansowej na działanie/poddziałanie/schemat ogółem, Minimalnego wkładu własnego Beneficjenta na poziomie projektu,
 - ✓ 3.1 w zakresie Klasyfikacji kategorii interwencji funduszy strukturalnych pkt e) Działalność gospodarcza – dodano 10 – poczta i telekomunikacja,
 - ✓ 4.2 w zakresie Listy wydatków kwalifikowalnych w ramach działania/poddziałania/ schematu, Maksymalnego poziomu dofinansowania na poziomie projektu (%) i Minimalnego wkładu własnego Beneficjenta na poziomie projektu (%), Pomocy publicznej, Dnia rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków, Minimalnej / Maksymalnej wartości dofinansowania projektu,
 - ✓ 5.1.2 i 6.1.2 w zakresie Listy wydatków kwalifikowalnych w ramach działania/poddziałania/ schematu, Maksymalnego poziomu dofinansowania na poziomie projektu (%) i Minimalnego wkładu własnego Beneficjenta na poziomie projektu (%) - wprowadzono zapisy dotyczące projektów systemowych umożliwiające dofinansowanie na poziomie 100% całkowitych wydatków kwalifikowanych,
 - ✓ 5.5.1 w zakresie Demarkacji i komplementarności – usunięto zapisy dot. PROW oraz POIG, Listy wydatków kwalifikowalnych w ramach działania/poddziałania, Minimalnej/Maksymalnej wartości dofinansowania projektu – usunięto zapisy wynikające z linii demarkacyjnej z PROW,
 - ✓ 6.2.2 w zakresie Alokacji finansowej na działanie/poddziałanie/schemat ogółem, Wkładu ze środków unijnych na działanie/poddziałanie/schemat, Wkładu ze środków publicznych krajowych na działanie/poddziałanie/schemat,
 - ✓ 6.6.1 w zakresie Demarkacji i komplementarności – usunięto zapisy dot. PROW, Listy wydatków kwalifikowalnych w ramach działania/poddziałania, Minimalnej/Maksymalnej wartości dofinansowania projektu – usunięto zapisy wynikające z linii demarkacyjnej z PROW,
 - ✓ 1.3.2 wprowadzono III typ projektów: Organizacja misji gospodarczej i w związku z tym wprowadzono zmiany w zakresie Typów projektów, Listy wydatków kwalifikowalnych w ramach działania/poddziałania/ schematu, Beneficjentów, Trybu przeprowadzania naboru wniosków o dofinansowanie, Dnia rozpoczęcia kwalifikowalności wydatków, Minimalnej/ Maksymalnej wartości całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu, Minimalnej/ maksymalnej wartości dofinansowania projektu,

6 września 2011 r. Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego przyjął zmiany w uszczegółowieniu RPO WZ. W przedmiotowym dokumencie wprowadzono następujące zmiany:

- w związku z wprowadzeniem III typu projektów w ramach poddziałania 1.3.2 Promocja przedsiębiorstw w wymiarze międzynarodowym dostosowano zapisy Uszczegółowienia RPO WZ w przedmiotowym zakresie,
 - ✓ w ramach poddziałania 1.3.3 Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej wyodrębniono trzy schematy:
 - Schemat A Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej województwa zachodniopomorskiego,
 - Schemat B Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej terenów postoczniowych (Szczecin),
 - Schemat C Promocja walorów inwestycyjnych województwa.
- w związku z potrzebą podjęcia działań zmierzających do realizacji wskaźnika „Liczba osób zabezpieczonych przed powodzią” dokonano przesunięcia środków z budżetu państwa z działania 4.1 Energia odnawialna i zarządzanie energią do poddziałania 4.5.2 Zapobieganie zagrożeniom,
- przesunięto środki EFRR z działania 1.4 Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej – Inicjatywa wspólnotowa JESSICA do poddziałania 1.3.3 Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej.
- zaktualizowano Załączniki nr 1, 2 i 4 do URPO WZ.

7 października 2011 r. Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego przyjął zmiany w uszczegółowieniu RPO WZ. Na zaktualizowanej Indykatywnej Liście Projektów Indywidualnych w ramach RPO WZ umieszczono 8 projektów w ramach następujących poddziałań:

- 1.3.3. Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej;
- 2.1.3. Drogi w miastach na prawach powiatów;
- 5.1.1. Infrastruktura turystyki;
- 6.1.1. Infrastruktura turystyki na obszarze metropolitalnym;
- 6.2.1. Rozwój infrastruktury kulturalnej na obszarze metropolitalnym;
- 7.3.1 Regionalna infrastruktura ochrony zdrowia.

Ponadto Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego zdecydował o umieszczeniu na Liście rezerwowej **5 nowych projektów**.

25 listopada 2011 r. Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego przyjął zmiany w uszczegółowieniu RPO WZ. W przedmiotowym dokumencie wprowadzono następujące zmiany:

- Poddziałanie 1.3.3. Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej Schemat B Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej terenów postoczniowych (Szczecin) – dodano podstawę prawną udzielania pomocy publicznej w ramach poddziałania,
- Poddziałanie 1.3.3. Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej Schemat C Promocja walorów inwestycyjnych województw - uszczegółowiono zapisy dotyczące wydatków kwalifikowanych,
- Poddziałanie 1.3.1 Specjalistyczne doradztwo dla MSP - usunięto zapis: Wsparcie na doradztwo w tym samym zakresie i temu samemu podmiotowi nie może być udzielane częściej niż raz na dwa lata,
- Poddziałanie 7.3.1 Regionalna infrastruktura ochrony zdrowia: -rozszerzono katalog beneficjentów pomocy o szkoły wyższe, uszczegółowiono zapisy dotyczące wydatków kwalifikowanych,
- Zaktualizowano załączniki nr 1, 3 i 5 do URPO WZ Indykatywna tabela finansowa zobowiązań dla RPO WZ.

II Projekty indywidualne

31 grudnia 2011 roku na podstawowej liście projektów indywidualnych znajdowało się 71 projektów, na których realizację przeznaczono **223 997 137,59 EUR** wartości dofinansowania z EFRR, natomiast na rezerwowej liście projektów znajdowało się 5 projektów, na których realizację przeznaczono **7 263 740,07 EUR** wartości dofinansowania z EFRR.

Dnia 21 lipca 2011 r. IZ RPO WZ ogłosiła nabór wstępnych informacji o projektach o strategicznym charakterze dla Województwa, mogących spełniać wymogi projektów kluczowych, w związku z aktualizacją Indykatywnej Listy Projektów Indywidualnych w ramach RPO WZ.. Nabór wstępnych informacji o projektach dotyczył:

- Poddziałania 1.3.3 Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej;
- Poddziałania 2.1.3 Drogi w miastach na prawach powiatów;
- Poddziałania 2.1.6 Zintegrowany system transportu publicznego;
- Poddziałania 5.1.1 Infrastruktura turystyki;
- Poddziałania 6.1.1 Infrastruktura turystyki na obszarze metropolitalnym;
- Poddziałania 6.2.1 Rozwój infrastruktury kulturalnej na obszarze metropolitalnym;
- Poddziałania 7.3.1 Regionalna infrastruktura ochrony zdrowia.

Termin składania dokumentacji trwał od 22.07.2011 r. do 04.08.2011 r.

Na zaktualizowanej Indyktywnej Liście Projektów Indywidualnych RPO WZ umieszczono 8 projektów:

1. "Doprowadzenie niezbędnej infrastruktury technicznej do terenów inwestycyjnych przy ulicy Stołczyńskiej"
2. "Budowa Trasy Północnej w Szczecinie – etap II wraz z dojazdem przez ulicę Łączną"
3. "Budowa kompleksu wodno-rekreacyjnego w Koszalinie"
4. "Odbudowa i modernizacja przystani żeglarskiej w Lubczynie – Gmina Goleniów"
5. "Budowa pawilonu wystawowego służącego celom „Centrum Dialogu Przełomy”- ponownie wpisany projekt o zmienionym zakresie
6. "Przebudowa Opery na Zamku w Szczecinie" ponownie wpisany projekt o zmienionym zakresie
7. "Modernizacja skrzydła północnego Zamku Księżąt Pomorskich w Szczecinie"
8. "Centrum Diagnostyki i Leczenia Nowotworów Dziedzicznych - etap III"

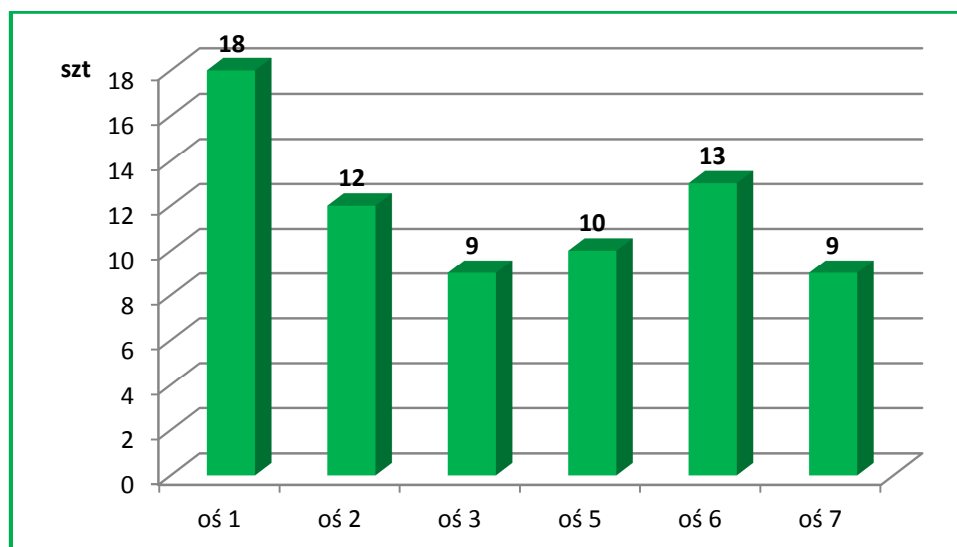
Ponadto Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego zdecydował o umieszczeniu na Liście rezerwowej 5 nowych projektów:

1. "Przebudowa wiaduktu drogowego w ciągu ulicy Piotra i Pawła w ramach poprawy dostępności terenów inwestycyjnych w Policach"
2. "Poprawienie warunków prowadzenia działalności gospodarczej w obrębie ulic Różana - Lniana w Koszalinie"
3. "Wzmocnienie potencjału transportowego Przedsiębiorstwa Komunikacji Samochodowej w Szczecinku poprzez zakup nowych autobusów"
4. "Remont nabrzeża wschodniego Portu Jachtowego Mariny „Pogoń” stanowiącego element infrastruktury Zachodniopomorskiego Szlaku Żeglarskiego"
5. "Akademia ZMIENIA SZCZECIN - Modernizacja Pałacu pod Globusem w Szczecinie"

W okresie sprawozdawczym usunięto 6 projektów z Indyktywnej Listy Projektów Indywidualnych:

1. Projekt "*Konserwacja i odbudowa kompozycji figuralnej fontanny - pomnika Sedina wraz z remontem skweru Placu Tobruckiego*"
2. Projekt "*Stargardzki Internet Szerokopasmowy*"
3. Projekt "*Odbudowa i modernizacja przystani żeglarskiej w miejscowości Lubczyna, Gmina Goleniów, w oparciu o plany projektu Zachodniopomorski Szlak Żeglarski*"
4. Projekt "*Rozbudowa Muzeum Narodowego w Szczecinie*"
5. Projekt "*Przebudowa Opery na Zamku*"
6. Projekt "*Budowa pawilonu wystawowego służącego celom Centrum Dialogu Przełomy*"

Wykres 1 Liczba projektów indywidualnych na koniec okresu sprawozdawczego z podziałem na poszczególne osie priorytetowe RPO WZ

Źródło: opracowanie własne.

III Zmiany Systemu Instytucjonalnego

Nie stwierdza się wystąpienia zmian systemu instytucjonalnego w roku 2011 r. w ramach Programu. Wszystkie zmiany w zakresie struktury organizacyjnej Instytucji Zarządzającej RPO zostały uwzględnione w procedurach wewnętrznych (Instrukcji Wykonawczej oraz Opisie systemu Zarządzania i Kontroli).

Zmiany Opisu systemu zarządzania i kontroli:

OSZiK – wersja 7.0 Uchwała z dnia 13 lipca 2011 r. (weszła w życie z dniem podjęcia)

Aktualizacje dotyczyły:

Pkt. 1.3. Struktura/organizacja systemu (ogólne informacje i schemat pokazujący organizacyjne relacje/zależności między instytucjami zaangażowanymi w system kontroli i zarządzania)

- rozszerzono zakres zadań Zachodniopomorskiego Komitetu Monitorującego

Pkt. 1.4. Wytyczne dla instytucji zarządzających, pośredniczących i certyfikujących mające na celu zapewnienia należytego zarządzania finansowego funduszami strukturalnymi (daty i odesłania)

- dodano aktualnie obowiązujące wytyczne MRR

Pkt. 2.1.2. Wykaz/lista zadań/funkcji realizowanych bezpośrednio przez Instytucję Zarządzającą

- rozszerzono zakres zadań IZ w zakresie monitoringu i sprawozdawczości

- zastąpiono dokument pn. *System informowania o nieprawidłowościach finansowanych w wykorzystaniu funduszy strukturalnych i funduszu Spójności w latach 2007-2013* dokumentem pn. *Procedura informowania Komisji Europejskiej o nieprawidłowościach w wykorzystaniu funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w latach 2007-2013 (obowiązuje od 24 sierpnia 2010 r.)*

Pkt. 2.6.2. Opis procedury (łącznie ze schematem) realizującej obowiązek informowania o nieprawidłowościach zgodnie z art. 29 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006

- dostosowano zapisy do obowiązującej ścieżki postępowania w zakresie informowania o nieprawidłowościach

Rozdziału 4. Instytucja Certyfikująca

- uwzględniono wkład Instytucji Certyfikującej do rozdziału 4 OSZiK

Zmiany procedur wewnętrznych instytucji np. Instrukcja Wykonawcza

Instrukcja Wykonawcza (wersja 7.1) zmiana z dnia 10 lutego 2011 r.

Aktualizacje:

- wprowadzono odstępstwa systemowe do v. 7.0
- zmiana zasad postępowania w zakresie wydawania upoważnień do przeprowadzania kontroli projektów przez Dyrektora Wydziału Wdrażania RPO oraz Dyrektora Wydziału Zarządzania RPO
- wprowadzenie usprawnień w systemie realizacji RPO WZ i niezbędnych zmian o charakterze technicznym.

Odstępstwa:

- ujednoczenie terminu zwrotu środków przez Beneficjenta – rozdz. 7,8,15
- skrócenie terminu na wnoszenie uwag do projektu aneksu i podpisania aneksu – rozdz. 7.3.7
- wprowadzenie załącznika 8.5.A – załącznik do wniosku o przelew środków finansowych do beneficjenta
- zmiana zapisu dotyczącego podpisywania zatwierdzonego wniosku o płatność 15.4.3.1
- aktualizacja odwołania do aktu prawnego określającego wzór zaświadczenia o pomocy de minimis; zmiana wzoru zaświadczenia
- doprecyzowano zapisy podrozdziałów w oparciu o orzecznictwo sądów administracyjnych w sprawie możliwości złożenia przez Wnioskodawcę protestu w związku z umieszczeniem projektu na liście rezerwowej oraz decyzji o odmowie podpisania umowy o dofinansowanie - rozdz. 6, zał. 6.1a; 6.1b; 5.9.11; 7.16
- usunięcie z treści załącznika 5.9.6 obowiązku zamieszczania pouczenia o możliwości wniesienia skargi do WSA
- modyfikacja wzorów list sprawdzających, którymi posługuje się Zespół Kontrolujący Biura ds. Kontroli MSP w trakcie czynności kontrolnych – zał. 13.3, 13.4
- wprowadzono wzór Protokołu pokontrolnego sporządzanego po przeprowadzeniu kontroli przez Zespół Kontrolujący – zał. 13.6.1

Instrukcja Wykonawcza IZ RPO WZ (wersja 7.1) wprowadza usprawnienia w systemie realizacji RPO WZ m.in. w zakresie naboru i oceny wniosków o dofinansowanie projektów, podpisywania umów o dofinansowanie projektów, dokonywania płatności na rzecz Beneficjentów, przeprowadzania kontroli na miejscu.

Instrukcja wykonawcza (wersja 8.0) zmiana dnia 30 maja 2011 r.

Aktualizacje:

- wprowadzono odstępstwa systemowe do wersji 7.1 Instrukcji Wykonawczej
- uwzględniono uwagi IPOC do wersji 7.0 IW
- zaktualizowano podstawy prawne oraz rozdziały w oparciu o aktualne wytyczne MRR
- doprecyzowano zapisy podrozdziału 1.1.7 do zaktualizowanych Wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej w Programach Operacyjnych w ramach Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na lata 2007-2013 z dnia 22.03.2011 r.: IZ RPO przekazuje zaktualizowany OSZiK bezpośrednio do IPOC w celu dokonania analizy
- usunięto zapis dotyczący częstotliwości dokonywania zmian w OSZiK ze względu jednak na fakt, iż nie zawsze istnieje konieczność aktualizowania dokumentu
- zmiana zapisów podrozdziału 1.1.9 w celu uproszczenia procedur, dostosowania do stosowanej praktyki oraz ograniczenia ryzyka popełniania błędów w zakresie aktualizacji Instrukcji Wykonawczej i sporządzania odstępstw. Zmienione procedury mają przyczynić się również do lepszej współpracy w zakresie obsługi kontroli i audytów

- doprecyzowanie zapisów rozdz.2 w oparciu o uchwałę nr 576/11 ZWZ z dnia 15/04/2011 r. w sprawie uchwały nr 326/07 ZWZ z 25/04/2007 w sprawie Uchwalenia Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Zachodniopomorskiego w Szczecinie
- zmiana w podrozdziale 5A 1.2.2 – w oparciu o praktykę WZRPO-II pod kątem przeprowadzanych wielowymiarowych analiz, których efekty przedstawiane są w Raportach z monitoringu pracy ekspertów KOP; dodano zapisy w oparciu o przyjętą przez ZWZ w dniu 07.04.2011 r. informację o wdrożeniu mechanizmu nakładania sankcji finansowych na ekspertów KOP
- 5A. 1.2.3 uszczegółowiono zapisy dotyczące decyzji o przyznaniu dofinansowania, podano rozwiązanie w przypadku uzyskania przez kilka projektów o jednakowej liczbie punktów w ramach tej samej maksymalnej punktacji możliwej do uzyskania w danych kryteriach, w postaci wyliczenia średniej arytmetycznej z liczby punktów uzyskanych w ramach przedmiotowych kryteriów
- 5A 1.1 dostosowanie zapisów podrozdziału do specyfiki konkursów otwartych
- 5A 1.3 dodano zapisy dotyczące możliwości przedłużenia terminu oceny formalnej projektów. Doprecyzowano zapisy dotyczące list rankingowych projektów
- dostosowano zapisy rozdziału 5A 2 do specyfiki naborów projektów systemowych oraz 5A 3 – do specyfiki naborów projektów indywidualnych
- doprecyzowano zapisy rozdziału 6 w oparciu o orzecznictwo sądów administracyjnych w sprawie możliwości złożenia przez Wnioskodawcę protestu w związku z umieszczeniem projektu na liście rezerwowej oraz decyzji o odmowie podpisania umowy o dofinansowanie
- 6.2.6 – zmiana zapisów: uwzględniając protest WZRPO kieruje wniosek objęty protestem do ponownej oceny tylko w ramach kryterium lub kryteriów, które wymagają dokonania ponownej oceny
- utworzono podrozdział i wprowadzono informację wskazującą na przygotowanie procedury transportowania wartości pieniężnych niezbędną dla zapewnienia ochrony prawnych zabezpieczeń realizacji umowy o dofinansowanie wnoszonych w wartościach pieniężnych przez Beneficjentów
- doprecyzowano zapisy dot. kwestii odmowy podpisania umowy oraz badania i opiniowania przesłanek w tym zakresie
- zmieniono zapisy dot. terminu zwrotu środków bez beneficjenta z 14 dni roboczych na 14 dni
- usunięto zapisy dot. podpisywania pre-umów (zapisy dot. weryfikacji projektu pre-umowy przeniesiono do Rozdziału 5A).
- wprowadzono zapisy regulujące zasady zwrotu zabezpieczeń zobowiązań wynikających z umowy o dofinansowanie projektu.
- doprecyzowano zapisy dot. zawierania umowy o dofinansowanie wydatków związanych z przygotowaniem Lokalnego Programu Rewitalizacji
- wprowadzono dodatkowy zapis dotyczący państwowych jednostek budżetowych, sprecyzowano zapisy dotyczące przygotowywania pism do WFiB oraz akceptacji Wniosku o przelew środków finansowych do Beneficjentów (8.2.1)
- doprecyzowano zapisy dotyczące odzyskiwania środków finansowych podlegających zwrotowi, w celu dostosowania do praktyki oraz ograniczenia ryzyka popełniania błędów w zakresie odzyskiwania środków finansowych podlegających zwrotowi.
- sprecyzowano zapisy dotyczące kwot podlegających procedurze odzyskiwania i kwot wycofanych po anulowaniu oraz zapisy dotyczące akceptacji Poświadczenia i deklaracji wydatków oraz wniosku o płatność okresową od Instytucji Zarządzającej do Instytucji Certyfikującej
- zmianie uległy procedury dotyczące monitoringu trwałości projektów
- wprowadzono nowe zapisy rozdziału 12 w oparciu o zaktualizowane Wytoczne MRR w zakresie sposobu

postępowania w razie wykrycia nieprawidłowości w wykorzystaniu funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności w okresie programowania 2007-2013 (Warszawa, 8 lutego 2011) tzw. PION

- rozszerzono zakres przedmiotu kontroli wizyt monitorujących o kontrole trwałości. Rozdzielono pojęcia wizyty monitorującej realizację pre-umów oraz wizytę monitorującą zachowanie okresu trwałości. Uzupełniono definicje wizyty monitorującej o badanie zachowania trwałości projektu.

- zmianie uległa również numeracja rozdziału 12 oraz wprowadzono nowe zapisy w zakresie Rocznych Planów Kontroli – zasady tworzenia oraz zasady aktualizacji RPK

- przygotowano wstępne regulacje dla wprowadzenia procedur regulujących postępowanie IZ RPO WZ w zakresie monitoringu zachowania trwałości w projektach dofinansowanych w ramach RPO WZ zgodnie z art. 57 pkt. 1 Rozporządzenia nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r.

- dodano nowe zapisy uszczegóławiające odnoszące się do przeprowadzania kontroli projektów systemowych

- zwiększenie ilości dni dla sporządzenia korekty wniosku o płatność z 5 na 7, zmiana związana jest z wydłużeniem czynności prowadzących do sporządzenia korekty i jej podpisu.

Odstępstwa:

- zmiana na odwołanie do Wytycznych konkursowych w przypadku pisemnego potwierdzenia, że projekt kwalifikuje / nie kwalifikuje się do otrzymania pomocy
- zmiana terminu z 10 na 5 dni roboczych na wniesienie uwag do projektu aneksu do umowy przez Beneficjenta
- wprowadzono do podrozdziału odwołanie do załącznika 8.5A
- wprowadzono obowiązek przekazywania do WWRPO wzorów suplementów do umowy; zmiana dot. ostatecznej listy rezerwowej w związku ze zmianami procedury odwoławczej
- usunięcie zapisów dot. obowiązku przekazywania do Komitetu Koordynującego NSRPO informacji o usunięciu projektu z IPI; usunięcie załącznika – Pismo informujące IK NSRPO o usunięciu projektu z IPI.

Instrukcja Wykonawcza IZ RPO WZ (wersja 8.0) wprowadza usprawnienia w systemie realizacji RPO WZ m.in. w zakresie naboru i oceny wniosków o dofinansowanie projektów, podpisywania umów o dofinansowanie projektów, dokonywania płatności na rzecz Beneficjentów, przeprowadzania kontroli na miejscu.

Instrukcja Wykonawcza (wersja 9.0) zmiana z dnia 25 listopada 2011 r.

Aktualizacje:

- dodano zapis określający ścieżkę postępowania w przypadku zaistnienia sytuacji kryzysowej mającej wpływ na realizację RPO WZ
- uzupełniono podrozdział o aktualną strukturę organizacyjną WWRPO
- dokonano zmian zapisów w zakresie tworzenia i uruchamiania rezerwy finansowej oraz tworzenia ostatecznej listy rezerwowej i przyznawania dofinansowania w ramach konkursu
- procedury rozszerzono o zasady nakładania sankcji finansowych na ekspertów biorących udział w pracach Komisji Oceniających Projekty, u których zostanie stwierdzona nierzetelność dokonywanych ocen wniosków o dofinansowanie projektu
- zmiany polegają na wprowadzeniu podziału projektów ILPI na projekty podstawowe i rezerwowe
- wprowadzono przesłanki na podstawie, których projekt może zostać usunięty z ILPI
- doprecyzowano zapisy podrozdziału w zakresie wniosków o płatność
- dokonano zmian dotyczących sposobu ewidencji zaliczek
- zmieniono protokół pokontrolny stosowany przez Biuro ds. kontroli – załącznik nr 13.6
- wprowadzono nowe procedury dotyczące przechowywania dokumentów oraz ich archiwizacji w oparciu

o zalecenia pokontrolne w ramach kontroli przeprowadzonych w WZRPO

Odstępstwa:

- wprowadzono procedurę wdrażania rekomendacji
- zastąpiono odwołanie do Rozporządzenia MRR z dnia 7 grudnia 2009 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie: energetyki, infrastruktury telekomunikacyjnej, infrastruktury sfery badawczo-rozwojowej, lecznictwa uzdrowiskowego w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz.U. z 2009 r. nr 214 poz. 1661), - zwanego dalej rozporządzeniem sektorowym, odwołaniem do Wytucznych dla wnioskodawców danego konkursu
- doprecyzowano zapis w zakresie przeprowadzania ponownej oceny projektów w wyniku pozytywnego rozpatrzenia protestu
- doprecyzowano procedury poprzez rezygnację z ponownej oceny KOP w przypadku zwiększenia alokacji w danym konkursie
- usunięto szczegółowe zapisy dotyczące przekazywania informacji zbiorczej o wnioskach, które uzyskały negatywną i pozytywną ocenę na etapie oceny formalnej i merytorycznej do WZRPO (załącznik nr 5.17) i przeniesiono je do podrozdziału 5A.1.2.2. W podrozdziale zawarto odwołanie do właściwego fragmentu IW
- doprecyzowano zapisy dotyczące ostatecznej listy rezerwowej
- dodano zapisy dotyczące możliwości zwiększenia alokacji na konkurs przez Zarząd Województwa i dalszego sposobu postępowania
- dodano typ III przedsięwzięć wspieranych w ramach poddziałania 1.3.2 – organizacja misji gospodarczej i określono etapy oceny projektów składanych w ramach tego typu
- doprecyzowano zapisy dotyczące terminu 5 dni roboczych, w ramach którego Wnioskodawca musi dać odpowiedź WWRPO na zapytanie o możliwości udzielenia wsparcia
- zmiana terminu z 10 na 5 dni roboczych na wniesienie przez Beneficjenta uwag do projektu aneksu do umowy oraz na odesłanie do WWRPO
- dodano zapis dotyczący przekazywania przez WZRPO wzorów suplementów do umowy o dofinansowanie / decyzji o dofinansowanie / porozumienia o dofinansowanie do WWRPO
- rozszerzono katalog przesłanek w przypadku modyfikacji projektu przed podpisaniem umowy o dofinansowanie w zakresie zmian o charakterze rzeczowym, wymagających przeprowadzenia ponownej oceny KOP

Instrukcja Wykonawcza IZ RPO WZ (wersja 9.0) wprowadza usprawnienia w systemie realizacji RPO WZ m.in. w zakresie naboru i oceny wniosków o dofinansowanie projektów, podpisywania umów o dofinansowanie projektów, dokonywania płatności na rzecz Beneficjentów, przeprowadzania kontroli na miejscu.

Nie stwierdza się wystąpienia zmian systemu instytucjonalnego w roku 2011 r. w ramach Programu. Wszystkie zmiany w zakresie struktury organizacyjnej Instytucji Zarządzającej RPO zostały uwzględnione w procedurach wewnętrznych (Instrukcji Wykonawczej oraz Opisie systemu Zarządzania i Kontroli).

IV Zmiany w kryteriach wyboru projektów

Prace nad kryteriami wyboru projektów:

- **Poddziałanie 1.3.3 Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej**

- Uchwała Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przyjęcia projektu kryteriów merytoryczno-finansowych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa zachodniopomorskiego na lata 2007-2013 poddziałanie 1.3.3 Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej

- Uchwała nr 10/11 Komitetu Monitorującego z dnia 17 listopada 2011 r. w sprawie zmiany kryteriów w ramach poddziałania 1.3.3 Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej

Komitet Koordynacyjny NSRO (Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia) w dniu 9 lutego 2011 r. przyjął uchwałę nr 53 w sprawie alokacji dodatkowych środków wspólnotowych oraz realokacji w ramach regionalnych programów operacyjnych, którą przyznano Województwu Zachodniopomorskiemu 7 mln euro dostosowania technicznego na realizację projektu „Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej terenów postoczniovych (Szczecin) oraz 20 370 104,54 z podziału środków z Krajowej Rezerwy Wykonania i dostosowania technicznego. W związku ze zwiększeniem środków w ramach RPO WZ 2007-2013, a także przeglądem i renegecjacjami Programu z Komisją Europejską wprowadzono zmiany do Programu.

W zakresie przeznaczenia dodatkowych środków na realizację projektu „Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej terenów postoczniovych (Szczecin) „ Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego zdecydował o wydatkowaniu środków na realizację w/w projektu w ramach poddziałania 1.3.3 Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej.

Uchwałą Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 6 września 2011r. rozszerzono zakres Poddziałania 1.3.3 Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej oraz wyodrębniono w jego ramach trzy schematy:

- A. Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej województwa zachodniopomorskiego,
- B. Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej terenów postoczniovych (Szczecin),
- C. Promocja walorów inwestycyjnych województwa.

Wprowadzenie przedmiotowych zmian wymagało dostosowania kryteriów merytoryczno – finansowych przedmiotowego poddziałania.

• **Poddziałanie 5.1.2 Regionalny system informacji turystycznej oraz rozwój produktów turystycznych oraz 6.1.2 Regionalny system informacji turystycznej oraz rozwój produktów turystycznych na obszarze metropolitalnym.**

- Uchwała Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 05 maja 2011 r. w sprawie przyjęcia projektu zmiany kryteriów w ramach poddziałań 5.1.2 Regionalny system informacji turystycznej oraz rozwój produktów turystycznych oraz 6.1.2 Regionalny system informacji turystycznej oraz rozwój produktów turystycznych na obszarze metropolitalnym

- Uchwała nr 4/11 Komitetu Monitorującego z dnia 10 maja 2011 r. w sprawie zmiany kryteriów w ramach poddziałań 5.1.2 Regionalny system informacji turystycznej oraz rozwój produktów turystycznych oraz 6.1.2 Regionalny system informacji turystycznej oraz rozwój produktów turystycznych na obszarze metropolitalnym.

Zgodnie z zapisami Uszczegółowienia Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013 w ramach poddziałań 5.1.2 i 6.1.2 wspierane są następujące typy projektów:

- zintegrowany system oznakowania atrakcji i obszarów atrakcyjnych turystycznie (m.in. oznakowanie dróg dojazdowych do atrakcji i samych atrakcji);
- zintegrowany system promocji, sprzedaży produktów i oferty turystycznej regionu (m.in. przygotowywanie i dystrybucja nieodpłatnych publikacji i materiałów promocyjnych służących informacji turystycznej, prezentacje na krajowych i zagranicznych targach turystycznych, badania ruchu turystycznego);
- rozwój infrastruktury informacji turystycznej w regionie – budowa, rozbudowa i modernizacja centrów informacji turystycznej;
- tworzenie oraz rozwój produktów turystycznych, kulturowych i tradycyjnych (produkty spożywcze, wyroby rzemiosła) wykorzystujących specyficzne zasoby regionalne.

Z uwagi na to, iż projekty z zakresu systemu promocji, rozwoju produktów turystycznych oraz systemu oznakowania atrakcji i obszarów atrakcyjnych turystycznie nie wymagają ze względu na swój charakter analizy wariantów, jak również nie wymaga się dla tego typu projektów tworzenia szczegółowych analiz finansowych i nie ma możliwości wyliczenia zyskowności projektu uzupełniono kryteria ekonomiczno – finansowe dopuszczających oraz kryterium merytoryczno – techniczne dopuszczające, w ramach poddziałań 5.1.2 oraz 6.1.2 o zapis „(jeśli dotyczy)”.

• **1.3.2 Promocja przedsiębiorstw w wymiarze międzynarodowym**

- Uchwała Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 21 czerwca 2011 r. w sprawie przyjęcia zmian obowiązujących kryteriów merytoryczno-finansowych, z jednoczesnym ustaleniem, że mają one zastosowanie do typu I „Udział w targach/wystawach” i II „Udział w misji gospodarczej”, a także przyjęcie odrębnych kryteriów dla wprowadzanego III typu projektów „Organizacja misji gospodarczej” w ramach Poddziałania 1.3.2 Promocja przedsiębiorstw |w wymiarze międzynarodowym w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013.

- Uchwała nr 7/11 Komitetu Monitorującego z dnia 27 czerwca 2011 r. w sprawie zmiany kryteriów w ramach poddziałania 1.3.2 Promocja przedsiębiorstw w wymiarze międzynarodowym.

W związku z wprowadzaniem przez IZ RPO WZ skonsultowanych przez *Zespół ds. uproszczeń konkursów dla MŚP* zmian w ramach poddziałania 1.3.2 *Promocja przedsiębiorstw w wymiarze międzynarodowym* konieczna była zmiana dotychczasowych kryteriów oceny merytoryczno-finansowej przedmiotowego poddziałania.

Z uwagi na fakt, że projekty składane w ramach I i II typu projektu poddziałania 1.3.2 dotyczą stosunkowo niewielkich kwot dofinansowania (max. 10 tys. zł w przypadku II typu projektów, max. 20 tys. zł w przypadku I typu projektów) oraz Wnioskodawca otrzymuje wsparcie zawsze po zakończeniu projektu w postaci refundacji części wcześniej poniesionych wydatków (nie występuje o płatności zaliczkowe, ani pośrednie) możliwe jest zrezygnowanie z dwóch kryteriów ekonomiczno – finansowych: 1.2 *Poprawność określenia źródeł finansowania projektu* oraz 1.4. *Proponowane źródła finansowania dają gwarancję realizacji projektu*.

Kryteria te były m.in. weryfikowane na podstawie analizy dokumentów finansowych przedsiębiorcy (sprawozdań finansowych, kopii PIT, wyciągów bankowych, itp.).

Dzięki powyższej zmianie do wniosku o dofinansowanie można wymagać tylko dokumentów finansowych, o których mowa w *Rozporządzeniu w sprawie zakresu informacji przedstawianych przez podmiot ubiegający się o pomoc de minimis lub pomoc de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie*, czyli kopii sprawozdań finansowych za 3 ostatnie lata obrachunkowe, przy czym dokumenty te mogą być składane tylko przez podmioty, na których ciąży obowiązek ich sporządzania zgodnie z ustawą o rachunkowości. Sprawozdania te służą do zweryfikowania, czy podmiot ubiegający się o pomoc de minimis nie jest przedsiębiorcą zagrożonym. Natomiast ocena źródeł finansowania każdego przedsiębiorcy ubiegającego się o udział w misji gospodarczej, została zastąpiona weryfikacją na ocenie formalnej, czy przedsiębiorca złożył stosowne oświadczenie o sfinansowaniu przed refundacją projektu z własnych środków.

Ocena zarówno kryteriów ekonomiczno – finansowych, jak i merytoryczno technicznych jest prowadzona przez tego samego eksperta, w ramach pracy jednego zespołu komisji Oceniającej Projekty.

W związku z ogłoszoną 8 grudnia 2010 r. zmianą *Rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego w sprawie udzielenia pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych*, umożliwiającą udzielanie pomocy de minimis przez Beneficjenta RPO, Instytucja Zarządzająca RPO WZ zdecydowała o wprowadzeniu nowego typu projektu w ramach poddziałania 1.3.2. III typ projektu „Organizacja misji gospodarczej”. Z uwagi na fakt, iż w przeciwieństwie do dwóch pierwszych typów projektów w przedmiotowym poddziałaniu podmiotem wnioskującym o dofinansowanie nie jest mikro, małe bądź średnie przedsiębiorstwo, tylko Organizator misji

gospodarczej, niezbędne było przyjęcie odrębnych kryteriów oceny projektów. Kryteria obowiązujące w dwóch pierwszych typach projektów (wskazane powyżej) pozwalają na ocenę projektu i jego rezultatów z punktu widzenia uczestnika misji gospodarczej – przedsiębiorcy, natomiast w ramach III typu projektów „Organizacja misji gospodarczej” projekty są oceniane z punktu widzenia organizatora misji, który będzie jako beneficjent RPO WZ odpowiedzialny za zrealizowanie projektu zgodnie z umową o dofinansowanie.

W okresie sprawozdawczym nie były realizowane badania ewaluacyjne na temat kryteriów wyboru projektów. Jednocześnie w dwóch badaniach ewaluacyjnych zrealizowanych w okresie sprawozdawczym pojawiły się kwestie związane z naborem i weryfikacją wniosków o dofinansowanie. W ramach badania ewaluacyjnego „Ocena postępu wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013” oceniany był m.in. moduł *Analiza i ocena wdrażania i zarządzania RPO WZ*. Ocenianymi elementami były m.in. proces naboru i weryfikacji wniosków o przyznanie pomocy oraz funkcjonowanie Komisji Oceniającej Projekty. Ponadto w ramach badania ewaluacyjnego „Ocena realizacji zasady komplementarności w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013” Wykonawca zaproponował wprowadzenie do procedur oceny projektów systemu jasnych powiązań za rodzaj powiązania między projektami i odpowiedniej ilości punktów w ocenie projektu w zależności od rodzaju powiązania. IZ RPO WZ planuje w przyszłym okresie programowania dopracować system oceny komplementarności projektów, ponieważ obecne dane przedstawiane we wniosku i Studium Wykonalności oraz te udostępniane ekspertom (np. dotyczące innych projektów w gminie/powiecie) nie pozwalają na precyzyjną ocenę komplementarności.

V Programy pomocowe

Nie dotyczy roku 2011

2.1.6.2 Postęp finansowy i rzeczowy

I Stan wdrażania RPO WZ

POSTĘP WDRAŻANIA RPO WZ 2007 – 2013

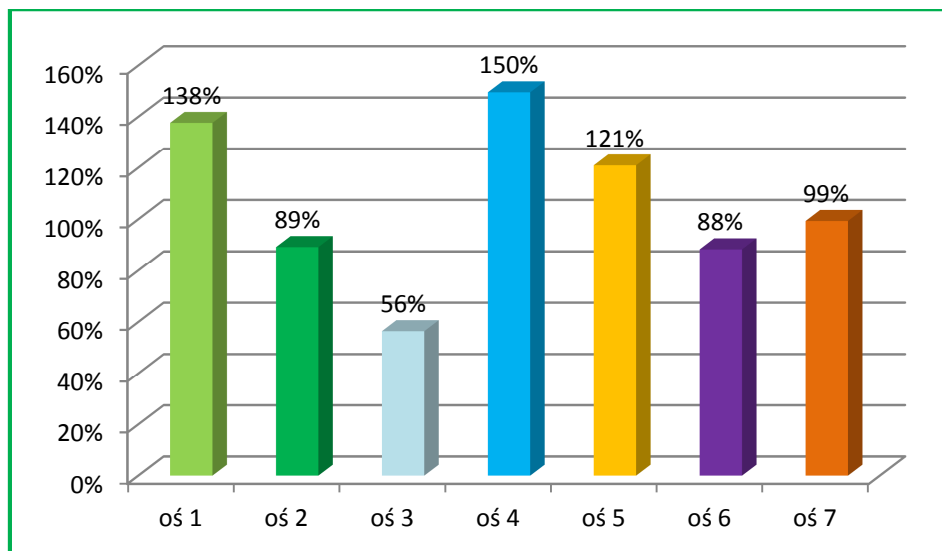
w 2011 r.

- **406** - liczba złożonych wniosków aplikacyjnych poprawnych pod względem formalnym o łącznej wartości dofinansowania równej **181 522 718,99 EUR**, co stanowi **19,59 %** alokacji przeznaczonej na Program (EFRR + BP),
- **295** – liczba podpisanych umów o dofinansowanie o wartości z EFRR równej **88 405 535,75 EUR**, co stanowi 10,25 % alokacji EFRR przeznaczonej na Program,
- **122 850 927,87 EUR** - kwota z EFRR wykazana przez Beneficjentów w zaakceptowanych wnioskach o płatność, co stanowi **14,24 %** alokacji EFRR przeznaczonej na Program,
- **76 440 050,03 EUR** płatności EFRR w formie refundacji przekazane na rzecz Beneficjentów, co stanowi **8,86 % alokacji** EFRR przeznaczonej na Program.

Wnioski aplikacyjne

Do końca 31 grudnia 2011 r. złożono **2 567** wniosków aplikacyjnych poprawnych pod względem formalnym na łączną wartość dofinansowania **913 095 119,61 EUR** (EFRR + BP), co stanowi **98,54 %** alokacji przeznaczanej na realizację Programu (EFRR + BP). Wartość dofinansowania (EFRR + BP) wniosków aplikacyjnych poprawnych formalnie w podział na poszczególne osie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 2 Procent dofinansowania wniosków aplikacyjnych poprawnych formalnie w podziale na poszczególne osie w stosunku do alokacji

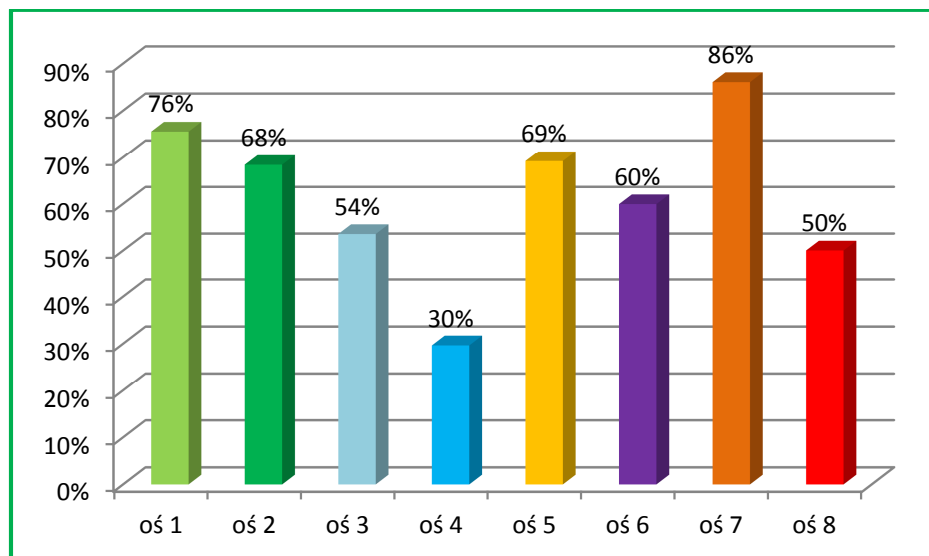

Źródło: opracowanie własne

Umowy/decyzje o dofinansowaniu

Do końca 31 grudnia 2011 r. podpisano **1 217** umów/decyzji o dofinansowanie na łączną wartość **572 926 587,46 EUR** ze środków EFRR, co stanowi **66,40 %** alokacji EFRR przeznaczanej na realizację Programu. Podział dofinansowania na poszczególne osie przedstawia poniższy wykres.

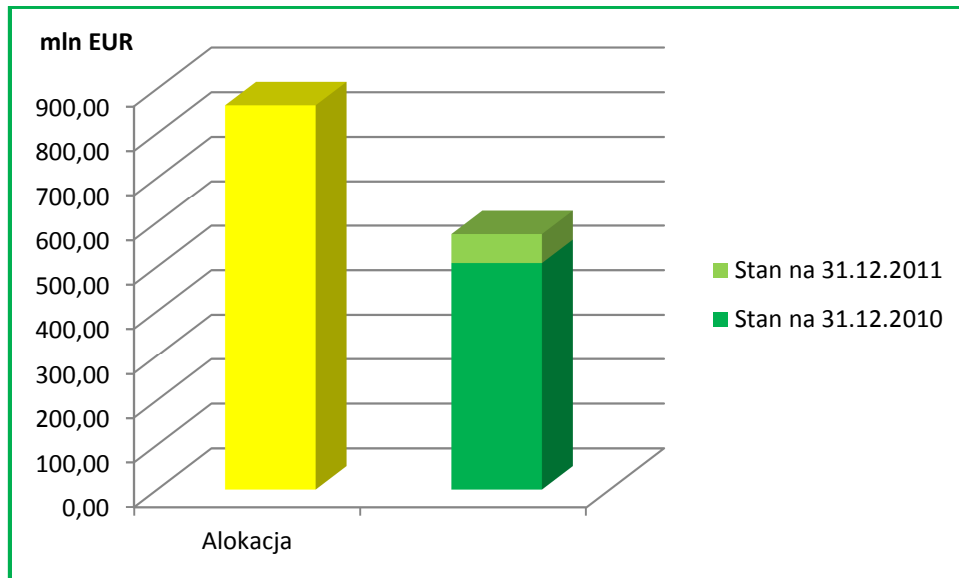
Wykres 3 Procent podpisanych umów/decyzji o dofinansowanie w podziale na poszczególne osie w stosunku do alokacji

Źródło: opracowanie własne

Poniższy wykres przedstawia postęp zakontraktowanych środków w porównaniu z poprzednim okresem sprawozdawczym.

Wykres 4 Wartość podpisanych umów/decyzji o dofinansowanie – przyrost od poprzedniego okresu sprawozdawczego w porównaniu do alokacji przeznaczanej na Program (z EFRR w EUR)

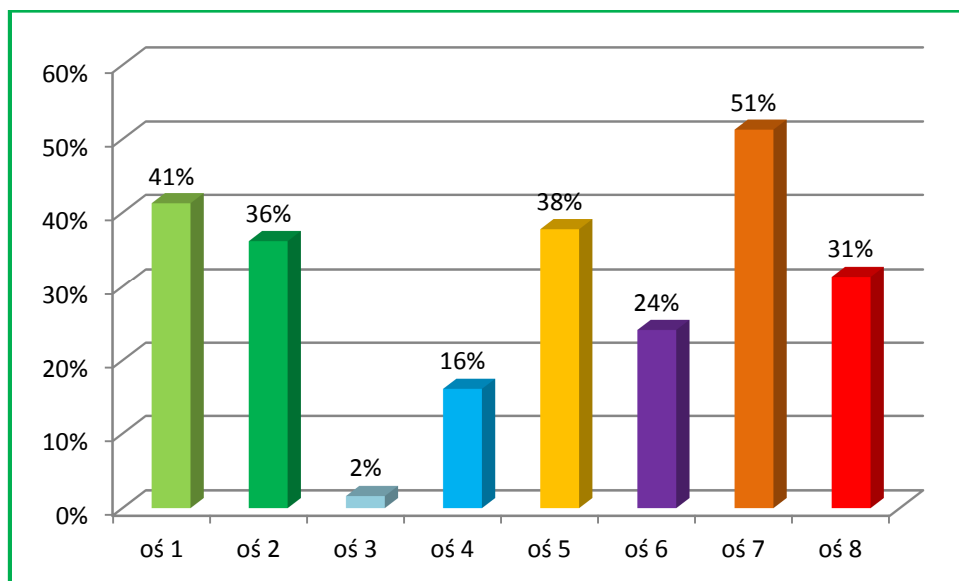

Źródło: opracowanie własne

Wnioski o płatność

Do końca 2011 r. beneficjenci wykazali wydatki we wnioskach o płatność w wysokości **292 473 606,79 EUR** dofinansowania z EFRR, co stanowi **33,90 %** alokacji EFRR przeznaczanej na realizację Programu. Podział wykazanych wydatków we wnioskach o płatność w podziale na poszczególne osie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 5 Procent wykazanych przez beneficjentów wydatków w zatwierdzonych wnioskach o płatność w podziale na poszczególne osie w stosunku do alokacji

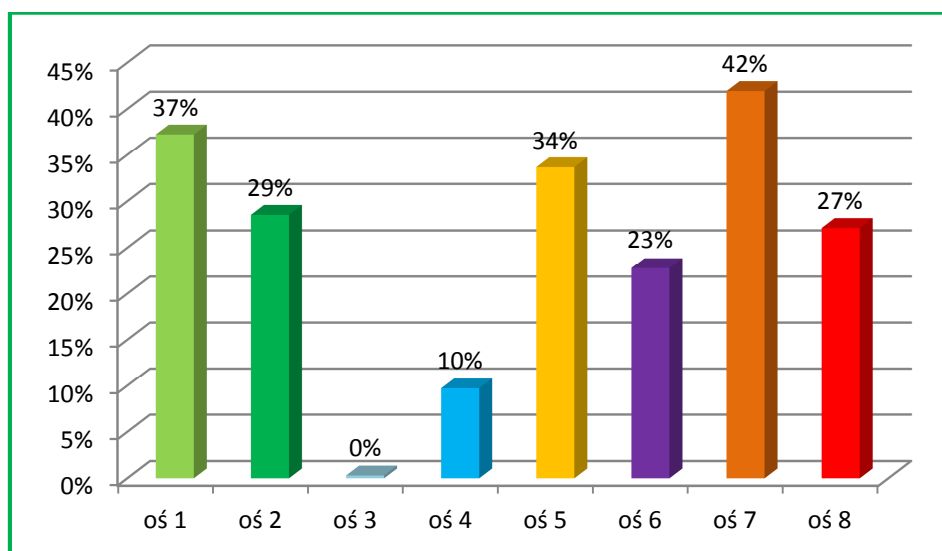

Źródło: opracowanie własne

Certyfikacja

Wydatki wykazane przez IZ w deklaracjach do IC do końca 2011 r. wyniosły **249 144 126,14 EUR** z EFRR, co stanowi **28,88 %** alokacji EFRR przeznaczonej na realizację Programu. Wartość przedmiotowych wydatków w podziale na poszczególne osie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 6 Procent wydatków wykazanych przez IZ w deklaracjach do IC w podziale na poszczególne osie w stosunku do alokacji

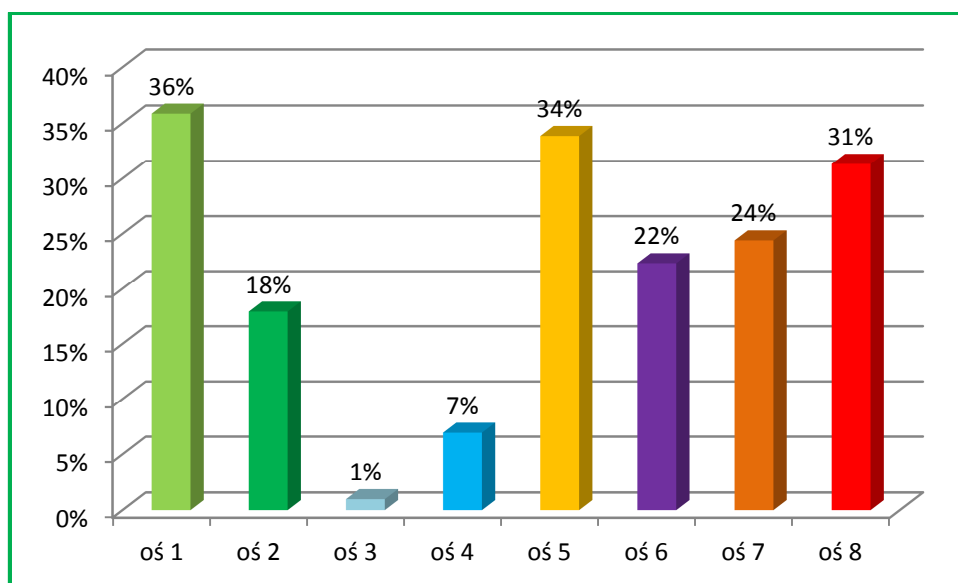

Źródło: opracowanie własne

Refundacja

Płatności ze środków EFRR w formie refundacji przekazane na rzecz Beneficjentów od uruchomienia Programu wyniosły **211 119 828,11 EUR** z EFRR, co stanowi **24,47 %** alokacji EFRR przeznaczonej na realizację Programu. Wartość dokonanych płatności w podziale na poszczególne osie przedstawia poniższy wykres.

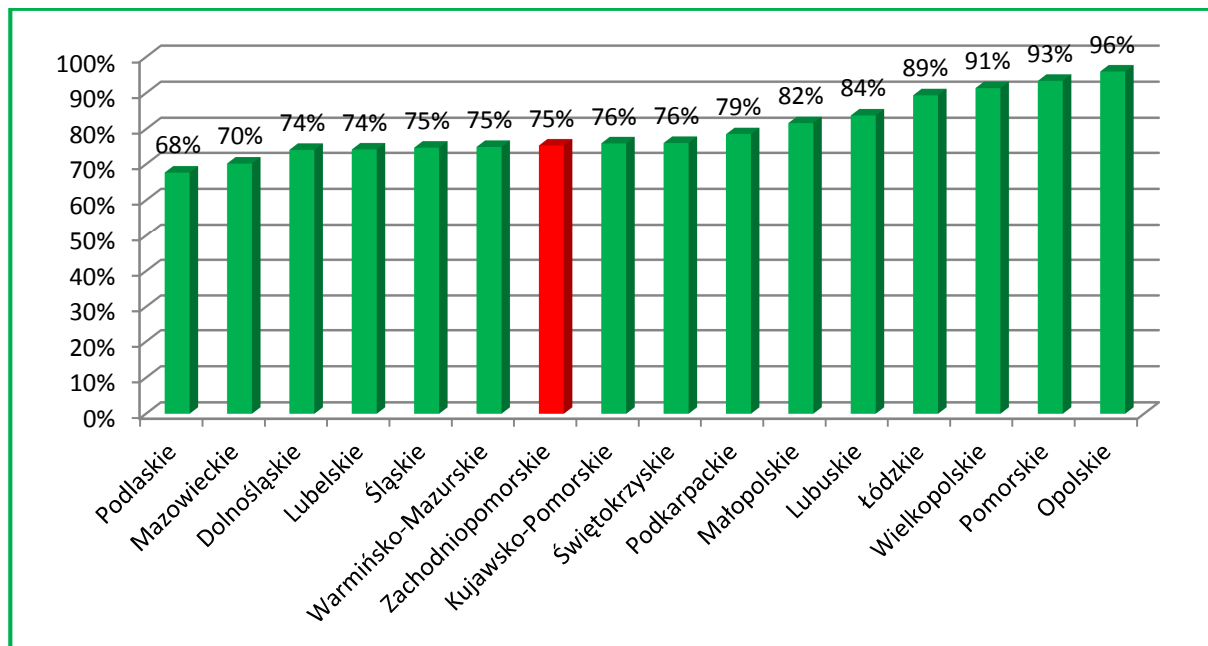
Wykres 7 Procent płatności w formie refundacji przekazanych na rzecz Beneficjentów w podziale na poszczególne osie w stosunku do alokacji

Źródło: opracowanie własne

Porównanie 16 RPO

Wykres 8 Poziom wykorzystania alokacji na lata 2007- 2013 w podziale na poszczególne regionalne programy operacyjne na podstawie podpisanych umów o dofinansowanie

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z raportu MRR Wykorzystanie Funduszy Europejskich - stan na koniec grudnia 2011 r.

II Nabory w ramach RPO WZ

RPO WZ jest realizowane poprzez 3 tryby naboru wniosków o dofinansowanie: konkursowy, indywidualny i systemowy.

Liczbę ogłoszonych naborów w 2011 r. wg poszczególnych trybów z uwzględnieniem zaangażowanej alokacji EFRR przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1 Nabory ogłoszone w 2011 r. w podziale na tryby

Tryb naboru wniosków	Liczba ogłoszonych naborów w 2011 r.	Alokacja z EFRR przeznaczona na tryb (EUR)
Konkursowy	8	37 419 924,90
Indywidualny	5	27 199 831,01
Systemowy	3	3 150 000,00

Źródło: opracowanie własne

Wykaz ogłoszonych i przeprowadzonych naborów w 2011 r. przedstawia poniższa tabela:

Tabela 2 Ogłoszone nabory w poszczególnych trybach w 2011 r.

Oś	Działanie/poddziałanie	Alokacja EFRR (EUR)	Data rozpoczęcia naboru
TRYB KONKURSOWY			
1	1.2.2. Infrastruktura B+R	2 650 762,09	15.06.2011
	1.3.2. Promocja przedsiębiorstw w wymiarze międzynarodowym	552 242,10	14.09.2011
4	4.1. Energia odnawialna i zarządzanie energią	9 388 115,75	15.04.2011
	4.2. Gospodarka odpadami	4 417 936,82	16.08.2011
	4.4. Ochrona powietrza	1 590 457,26	15.06.2011
	4.5.1. Promowanie bioróżnorodności i ochrona przyrody (w tym NATURA 2000)	1 590 457,26	14.04.2011
5	5.5.1. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych	7 731 389,44	16.05.2011
6	6.6.1. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych na obszarze metropolitalnym	9 498 564,17	16.05.2011
TRYB INDYWIDUALNY			
2	2.1.3. Drogi w miastach na prawach powiatów	6 172 277,45	26.10.2011
5	5.1.1. Infrastruktura turystyki	1 767 174,73	26.10.2011
6	6.1.1. Infrastruktura turystyki na obszarze metropolitalnym	883 587,36	15.11.2011
	6.2.1. Rozwój infrastruktury kulturalnej na obszarze metropolitalnym	14 621 545,16	07.11.2011
7	7.3.1 Regionalna infrastruktura ochrony zdrowia	3 755 246,30	25.11.2011
TRYB SYSTEMOWY			
1	1.3.3. Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej - Schemat c	500 000,00	12.12.2011
5	5.1.2. Regionalny system informacji turystycznej oraz rozwój produktów turystycznych	950 000,00	29.07.2011
6	6.1.2. Regionalny system informacji turystycznej oraz rozwój produktów turystycznych na obszarze metropolitalnym	1 700 000,00	29.07.2011

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 3 Ogłoszone nabory w trybie konkursowym w okresie sprawozdawczym i od uruchomienia Programu w podziale na osie priorytetowe

Oś priorytetowa	Nabory w 2011		Nabory od uruchomienia Programu	
	Liczba	Wartość alokacji EFRR (EUR)	Liczba	Wartość alokacji EFRR (EUR)
Oś 1 - Gospodarka - Innowacje - Technologie ¹	2	3 203 004,20	17	137 557 742,43

¹ Nie uwzględniono naboru związanego z Inicjatywą JEREMIE. W ramach podziałania 1.1.1 połączono schemat A i B w jeden konkurs.

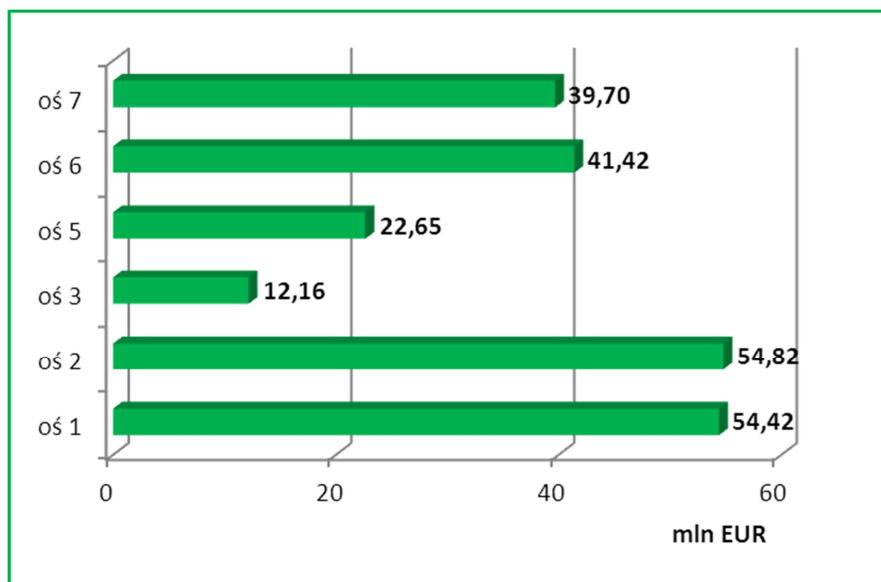
Oś priorytetowa	Nabory w 2011		Nabory od uruchomienia Programu	
	Liczba	Wartość alokacji EFRR (EUR)	Liczba	Wartość alokacji EFRR (EUR)
Oś 2 - Rozwój infrastruktury transportowej i energetycznej	0	0,00	5	52 683 664,26
Oś 3 - Rozwój społeczeństwa informacyjnego	0	0,00	1	13 032 913,63
Oś 4 - Infrastruktura ochrony środowiska	4	16 986 967,09	9	58 417 952,29
Oś 5 Turystyka, kultura i rewitalizacja ²	1	7 731 389,44	6	28 494 919,81
Oś 6 - Rozwój funkcji metropolitalnych ³	1	9 498 564,17	8	48 212 442,24
Oś 7 - Rozwój infrastruktury społecznej i ochrony zdrowia	0	0,00	7	17 782 083,03

Źródło: Opracowanie własne

III Projekty indywidualne

31 grudnia 2011 roku na podstawowej liście projektów indywidualnych znajdowało się 71 projektów, na których realizację ze środków EFRR przeznaczono **225,17 mln EUR**. Wartość dofinansowania z EFRR wszystkich projektów wpisanych na ILPI w mln EUR z podziałem na poszczególne osie priorytetowe przedstawia poniższy wykres.

Wykres 9 Wartość dofinansowania z EFRR projektów wpisanych na ILPI (mln EUR) z podziałem na poszczególne osie priorytetowe

Źródło: opracowanie własne.

² Nie uwzględniono naboru związanego z Inicjatywą JESSICA

³ Nie uwzględniono naboru związanego z Inicjatywą JESSICA

Ponadto, na liście rezerwowej projektów znajdowało się 5 projektów, na których realizację ze środków EFRR przeznaczono **7 263 740,07 EUR**. Od momentu zatwierdzenia listy projektów indywidualnych podpisano **62** umowy o dofinansowanie o łącznej wartości dofinansowania z EFRR **185,74 mln EUR**.

Oś 1. Gospodarka – Innowacje – Technologie

Spośród **18** projektów znajdujących się na Indykatywnej Liście Projektów Indywidualnych, od uruchomienia Programu, zostało złożonych **17** wniosków aplikacyjnych. W ramach wszystkich złożonych wniosków podpisano umowy o dofinansowanie, których łączna wartość dofinansowania z EFRR wynosi **53,38 mln EUR**. W ramach projektu pn. „*Doprowadzenie niezbędnej infrastruktury technicznej do terenów inwestycyjnych przy ulicy Stołczyńskiej*”, którego wartość dofinansowania z EFRR wynosi **1,05 mln EUR**, wniosek o dofinansowanie nie został jeszcze złożony. Przewidywany termin złożenia wniosku to 30.05.2012 r.

Oś 2. Rozwój infrastruktury transportowej i energetycznej

Spośród **12** projektów znajdujących się na Indykatywnej Liście Projektów Indywidualnych, od uruchomienia Programu, zostało złożonych **11** wniosków aplikacyjnych. W ramach **10** wniosków podpisano umowy o dofinansowanie na łączną wartość dofinansowania z EFRR **40,72 mln EUR**. Jeden wniosek o wartość dofinansowania z EFRR równej **6,17 mln EUR** jest w trakcie oceny.

W ramach projektu pn. „*Uruchomienie lotniska w Zegrzu Pomorskim k. Koszalina*”, którego wartość dofinansowania z EFRR wynosi **7,93 mln EUR**, nie został jeszcze złożony. Termin złożenia wniosku aplikacyjnego został przesunięty z 31.07.2011 r. na 31 lipca 2012 r. Beneficjent zwrócił się z prośbą o zmianę sposobu realizacji przedmiotowego projektu polegającej na znacznej modyfikacji zakresu rzeczowego realizowanego projektu.

Zakres zmian zaproponowany przez Beneficjenta wymagał wszczęcia procedury renegocjacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007 - 2013 z Komisją Europejską oraz aktualizacji zapisów dokumentacji aplikacyjnej.

W związku z tym beneficjent zwrócił się do IZ RPO WZ z prośbą o wyrażenie zgody na zmianę terminu złożenia wniosku o dofinansowanie z dnia 31.07.2011 r. na dzień 31.07.2012 r. ponieważ, trwały negocjacje Zarządu Województwa przy udziale Beneficjenta z Komisją Europejską w zakresie procedury zmian RPO WZ na lata 2007-2013 w celu wprowadzenia zmian rzeczowych projektu. Beneficjent poinformował dodatkowo, iż po zatwierdzeniu zmian w programie i dokumentacji aplikacyjnej nastąpi konieczność aneksowania pre-umowy oraz dostosowania posiadanej przez Beneficjenta zaktualizowanej koncepcji inwestycyjnej.

Komisja Europejska zgodziła się na dofinansowanie pierwszego etapu projektu pod warunkiem zagwarantowania realizacji drugiego etapu w następnej perspektywie finansowej.

Oś 3. Rozwój społeczeństwa informacyjnego

Spośród **9** projektów znajdujących się na Indykatywnej Liście Projektów Indywidualnych, od uruchomienia Programu, zostało złożonych **9** wniosków aplikacyjnych. W ramach wszystkich wniosków podpisano umowy o dofinansowanie, których łączna wartość dofinansowania z EFRR wynosi **12,16 mln EUR**.

Oś 4. Infrastruktura ochrony środowiska

Nie występują projekty indywidualne.

Oś 5. Turystyka, kultura i rewitalizacja

Spośród **10** projektów znajdujących się na Indykatywnej Liście Projektów Indywidualnych, od uruchomienia Programu, zostało złożonych **9** wniosków aplikacyjnych. W ramach wszystkich wniosków podpisano umowy o dofinansowanie na łączną wartość dofinansowania z EFRR **20,89 mln EUR**. W ramach projektu pn. „*Budowa kompleksu wodno-rekreacyjnego w Koszalinie*”, którego

wartość dofinansowania z EFRR wynosi **1,77 mln EUR**. Termin złożenia wniosku aplikacyjnego to styczeń 2012 r.

Oś 6. Rozwój Funkcji Metropolitalnych

Spośród **13** projektów znajdujących się na Indykatywnej Liście Projektów Indywidualnych, od uruchomienia Programu, zostało złożonych **11** wniosków aplikacyjnych. W ramach **9** wniosków podpisano umowy o dofinansowanie, których łączna wartość dofinansowania z EFRR wynosi **25,91 mln EUR**. Dwa wnioski, których wartość dofinansowania z EFRR wynosi **13,26 mln EUR**, są w trakcie oceny. W ramach dwóch tj.: „*Odbudowa i modernizacja przystani żeglarskiej w Lubczynie – Gmina Goleniów*” oraz „*Modernizacja skrzydła północnego Zamku Księżąt Pomorskich w Szczecinie*”, których łączna wartość dofinansowania z EFRR wynosi **2,24 mln EUR**., nie zostały jeszcze złożone.

Oś 7. Rozwój infrastruktury społecznej i ochrony zdrowia

Spośród **9** projektów znajdujących się na Indykatywnej Liście Projektów Indywidualnych, od uruchomienia Programu, zostało złożonych **9** wniosków aplikacyjnych. W ramach **8** wniosków podpisano umowy o dofinansowanie o łącznej wartości dofinansowania z EFRR **35,94 mln EUR**. Jeden wniosek jest w trakcie oceny jego wartość dofinansowania z EFRR wynosi **3,75 mln EUR**.

W roku 2011 do IZ RPO WZ przedłożone zostały wnioski aplikacyjne dla 6 projektów z listy indywidualnej.

- *Porty Zalewu Szczecińskiego - poprawa jakości infrastruktury szansą na rozwój;*
- *Budowa i wyposażenie Międzygminnego Zakładu Aktywności Zawodowej;*
- *Budowa Trasy Północnej w Szczecinie – etap II wraz z dojazdem przez ulicę Łączną;*
- *Budowa pawilonu wystawowego służącego celom „Centrum Dialogu Przełomy”;*
- *Przebudowa Opery na Zamku w Szczecinie;*
- *Centrum Diagnostyki i Leczenia Nowotworów Dziedzicznych - etap III*

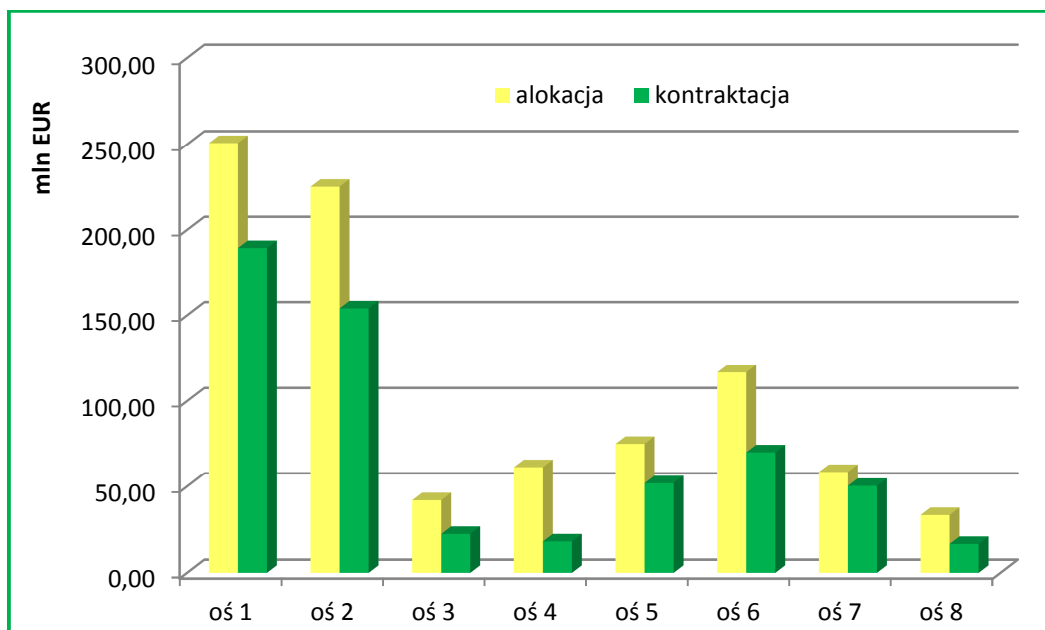
Zakończone projekty Indywidualne (wg zatwierdzonych wniosków o płatność końcową):

1. Projekt pn. *Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w Stargardzie Szczecińskim* realizowany przez Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Termin realizacji projektu: 2007 – 2009. Wartość dofinansowania z EFRR wyniosła 3,19 mln EUR,
2. Projekt pn. *Budowa komunikacji pomiędzy terenami Parku Przemysłowego Nowoczesnych Technologii w Stargardzie Szczecińskim a krajowym systemem dróg wraz z uzbrojeniem terenów inwestycyjnych w Stargardzie Szczecińskim* realizowany przez Gminę Miasto Stargard Szczeciński. Termin realizacji projektu: 2009 - 2010. Wartość dofinansowania z EFRR wyniosła **1,39 mln EUR**,
3. Projekt pn. *Budowa infrastruktury drogowej dla terenów przemysłowych w Stargardzie Szczecińskim* realizowany przez Gminę Miasto Stargard Szczeciński. Termin realizacji projektu: 2007 – 2009. Wartość dofinansowania z EFRR wyniosła **2,39 mln EUR**;
4. Projekt pn. *Regionalne Centrum Kultury w Kołobrzegu – etap II* realizowany przez Gminę Miasto Kołobrzeg. Termin realizacji projektu: 2009 – 2010. Wartość dofinansowania z EFRR wyniosła **2,01 mln EUR**;
5. Projekt pn. *Podniesienie atrakcyjności historycznej XIV-wiecznego kościoła pw. św. Jana Ewangelisty w Szczecinie, jako unikatowego zabytku na Europejskim Szlaku Gotyku Ceglanego* realizowany przez Parafię Rzymskokatolicką pw. św. Jana Ewangelisty. Termin realizacji projektu: 2009 – 2011. Wartość dofinansowania z EFRR wyniosła **0,66 mln EUR**;
6. Projekt pn. *Kompleksowa poprawa dostępności i jakości usług medycznych dla matki i dziecka – zmiana funkcji Pawilonu 2B – Samodzielny Publiczny Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej „ZDROJE” w Szczecinie* realizowany przez Samodzielny Publiczny Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Zdroje”. Termin realizacji projektu: 2009 – 2010. Wartość dofinansowania z EFRR wyniosła **4,72 mln EUR**;

Projekt pn. *Rozbudowa i modernizacja Centrum Rehabilitacji Chorych Na Stwardnienie Rozsiane* – nowa powierzchnia, nowe możliwości realizowany przez Powiat Szczecinecki. Termin realizacji projektu: 2010 – 2011. Wartość dofinansowania z EFRR wyniosła 0,35 mln EUR.

IV Wskaźniki finansowe

Wykres 10 Poziom kontraktacji wyrażonej w dofinansowaniu z EFRR w stosunku do alokacji w ramach poszczególnych osi priorytetowe

Źródło: opracowanie własne

Jak wynika z powyższego wykresu, najniższy poziom kontraktacji w stosunku do alokacji przeznaczanej na priorytet zaobserwować można w ramach osi 4.

W okresie sprawozdawczym zostały przeprowadzone 4 nabory konkursowe – dwa w I kwartale oraz w po jednym naborze w II i III. Nabór wniosków o dofinansowanie został odpowiednio zakończony w II, III oraz IV kwartale 2011 r. W związku z tym, do końca 2011 r. dokonana została ocena projektów oraz podjęta decyzja o skierowaniu pozytywnie ocenionych projektów do dofinansowania. Kontraktacja rozstrzygniętych w 2011 r. konkursów rozpoczęła się w I kwartale 2012 r.

Mając na uwadze wielkość przeznaczanej alokacji na konkursy oraz liczbę projektów skierowanych do dofinansowania (zarówno z listy podstawowej jak i rezerwowej), przewiduje się w przyszłym okresie sprawozdawczym znaczne przyspieszenie kontraktacji, a także wykorzystanie w całości środków przeznaczonych na konkurs.

IZ RPO WZ na dzień sporządzania sprawozdania posiada wiedzę na temat zakończenia oceny projektów w działaniu 4.2. Zgodnie z posiadanymi wstępnymi informacjami o wynikach oceny, wartość dofinansowania (na którą będzie możliwa kontraktacja) jest zbliżona do wielkości alokacji na konkurs.

Z danych finansowych wynika, że w działaniu 4.3 można zaobserwować narastanie oszczędności powstałych w wyniku oszczędności na poszczególnych projektach. Nie ma jednak możliwości określenia konkretnej wartości tych oszczędności do czasu ostatecznego zakończenia tych projektów.

W celu podniesienia efektywności działań w zakresie infrastruktury szkieletowej i tym samym efektywniejszej realizacji wskaźników finansowych w ramach OP 3, w procesie renegocjacji Programu

dodano do katalogu beneficjentów w OP 3 przedsiębiorstwa. Zwiększa to potencjał dla realizacji przedsięwzięć informatyzacyjnych w partnerstwie z podmiotami prywatnymi zarówno ze względu na dostępność kapitału, jak i posiadane przez sektor prywatny know-how. Podjęte działania zaowocowały otwarciem 31 stycznia 2012 r. naboru w trybie konkursowym dla działania 3.1 Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego, gdzie o dofinansowanie mogą się starać przedsiębiorcy telekomunikacyjni.

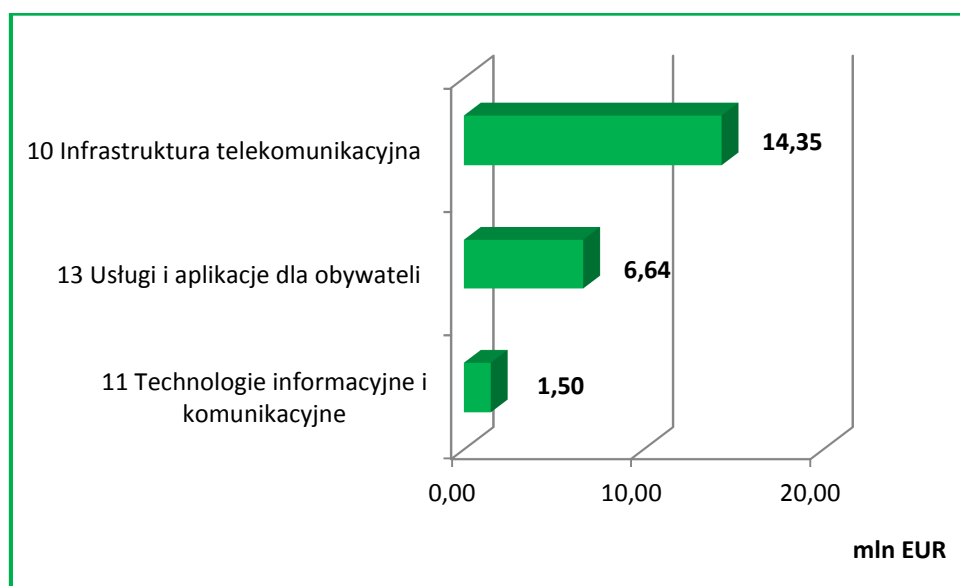
V Rozkład projektów (Grupy docelowe)

Sfera badawczo-rozwojowa i społeczeństwo informacyjne

Od uruchomienia Programu zostały podpisane 3 umowy w zakresie infrastruktury B+R, których wartość dofinansowania z EFRR wyniosła 3 839 993,37 EUR. Środki na realizację dwóch umów pozyskał Uniwersytet Szczeciński, a na jedną Politechnika Koszalińska.

W obszarze społeczeństwa informacyjnego, od uruchomienia Programu podpisano 23 umowy, wartość dofinansowania z EFRR wyniosła 22 485 473,96 EUR. 16 umów zostało podpisanych w ramach kategorii interwencji 10 *Infrastruktura telekomunikacyjna (w tym sieci szerokopasmowe)*. Dwie umowy zostały zawarte w zakresie kategorii interwencji 11 *Technologie informacyjne i komunikacyjne (dostęp, bezpieczeństwo, interoperacyjność, zapobieganie zagrożeniom, badania, innowacje, treści cyfrowe itp.)* oraz pięć umów zostało podpisanych w ramach kategorii interwencji 13 *Usługi i aplikacje dla obywateli (e-zdrowie, e-administracja, e-edukacja, e-integracja itp.)*. Rozkład projektów w podziale na kategorie interwencji i wartość ich dofinansowania z EFRR przedstawia poniższy wykres.

Wykres 11 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR z zakresu społeczeństwa informacyjnego w podziale na kategorie interwencji w mln EUR od uruchomienia Programu

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z KSI 2007-2013

Środowisko i energetyka⁴

Tabela 4 Liczba podpisanych umów w sferze środowiska i energetyki w podziale na kategorie interwencji od uruchomienia Programu

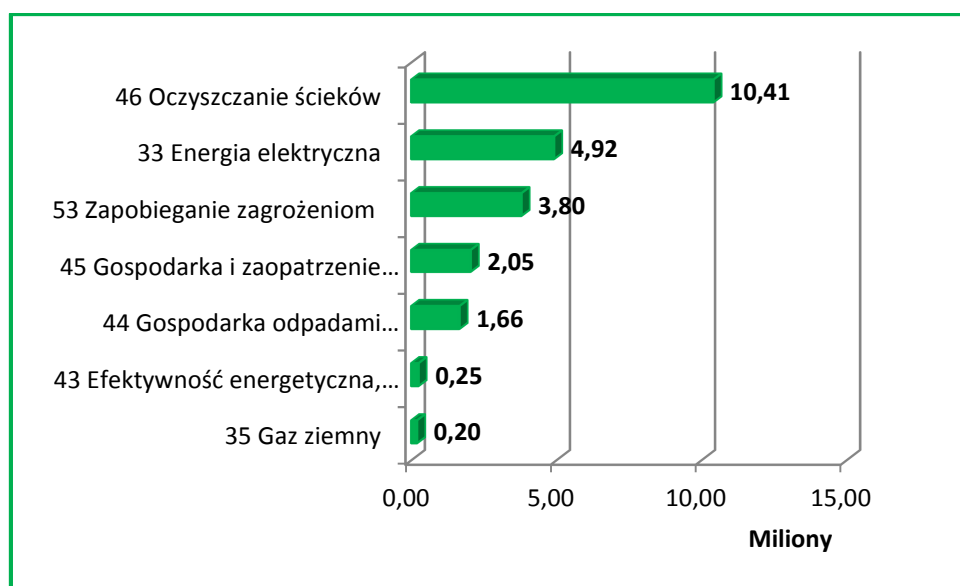
⁴ Informacje przedstawione w oparciu o dane dla dwóch osi priorytetowych: 2 Rozwój infrastruktury transportowej i energetycznej oraz 4 Infrastruktura ochrony środowiska

Numer i nazwa kategorii interwencji	Liczba podpisanych umów
53 Zapobieganie zagrożeniom (w tym opracowanie i wdrażanie planów i instrumentów zapobiegania i zarządzania zagrożeniami naturalnym i technologicznym)	19
46 Oczyszczanie ścieków	10
44 Gospodarka odpadami komunalnymi i przemysłowymi	8
33 Energia elektryczna	6
45 Gospodarka i zaopatrzenie w wodę pitną	3
43 Efektywność energetyczna, produkcja skojarzona (kogeneracja), zarządzanie energią	1
35 Gaz ziemny	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z KSI 2007-2013

Wartość podpisanych umów w podziale na kategorie interwencji przedstawia poniższy wykres.

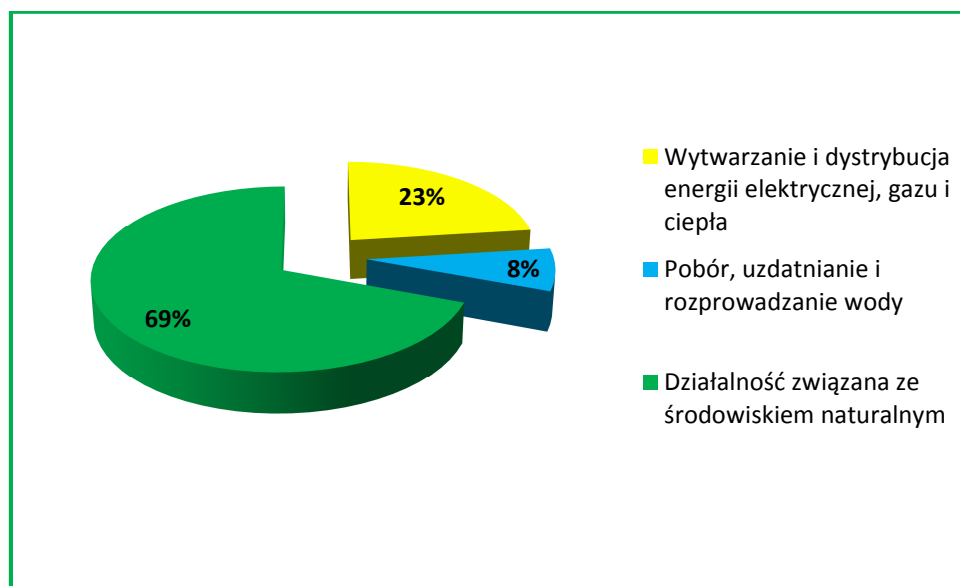
Wykres 12 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w podziale na kategorie interwencji od uruchomienia Programu (mln EUR)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z KSI 2007-2013

Kolejny wykres przedstawia rozkład projektów uwzględniający dział gospodarki, w ramach, którego realizowane są poszczególne projekty. Jak wynika z poniższego wykresu 69% projektów dotyczy działalności związanej z ochroną środowiska. 23% dotyczy wytwarzania i dystrybucji energii elektrycznej, gazu i ciepła oraz 8% prowadzenia działalności w zakresie poboru, uzdatniania i rozprowadzania wody.

Wykres 13 Rozkład procentowy projektów realizowanych w obszarze środowiska i energetyki uwzględniający dział gospodarki od uruchomienia Programu

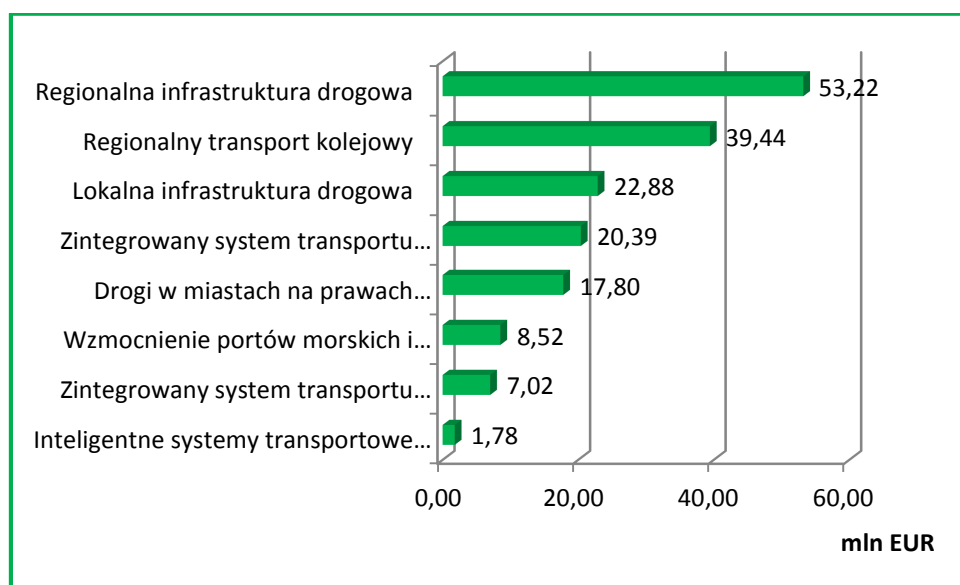
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z KSI 2007-2013

Transport⁵

Od uruchomienia Programu w obszarze transportu, zostało podpisanych **113** umów o wartości dofinansowania z EFRR równej **171 056 084,48 EUR**. Najwięcej - **72** umowy zostały podpisane na lokalne inwestycje drogowe. **19** umów zostało podpisanych na realizację przedsięwzięć w zakresie regionalnej infrastruktury drogowej, **6** umów podpisano na realizację przedsięwzięć w zakresie zintegrowanego systemu transportu publicznego i **6** w ramach zintegrowanego systemu transportu publicznego na obszarze metropolitalnym. **3** umowy podpisano na realizację dróg w miastach na prawach powiatu, **3** umowy podpisane na inwestycje wzmacniające porty morskie i rzeczne i **3** na regionalny transport kolejowy. Jedna umowa w zakresie Inteligentnych systemów transportu. Poniższy wykres przedstawia wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR uwzględniając poszczególne typy działań/poddziałań.

⁵ Informacje przedstawione w oparciu o dane dla dwóch osi priorytetowych: 2 Rozwój infrastruktury transportowej i energetycznej oraz 6 Rozwój funkcji metropolitalnych

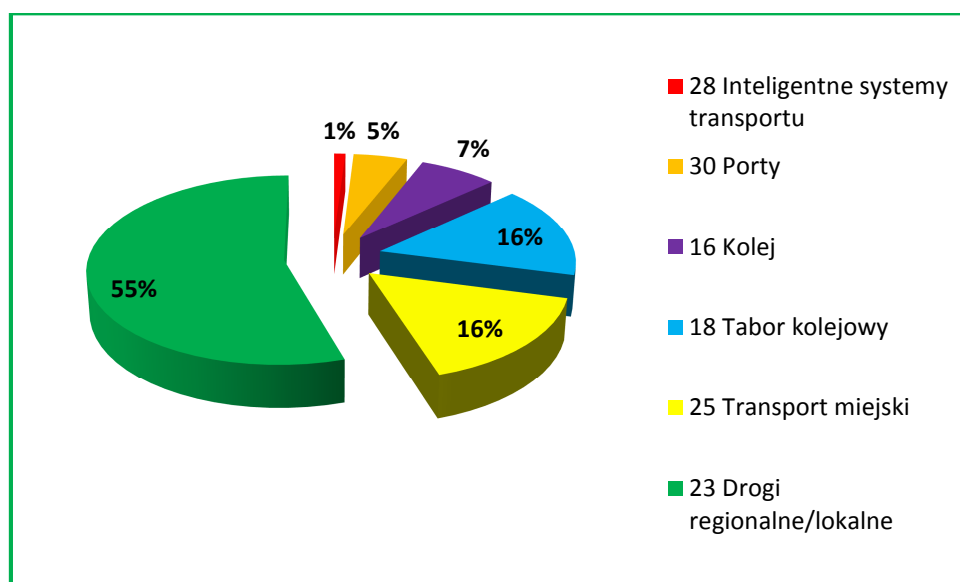
Wykres 14 Wartość dofinansowania ze środków EFRR w ramach podpisanych umów z zakresu transportu w podziale na poszczególne typy działań/poddziałów

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z KSI 2007-2013

Następny wykres przedstawia rozkład projektów uwzględniający poszczególne kategorie interwencji. Jak wynika z poniższego wykresu najczęściej projektów w okresie sprawozdawczym było realizowanych w ramach kategorii interwencji 23 *Drogi regionalne/lokalne*. Drugą dużą grupą realizowanych projektów były przedsięwzięcia w zakresie kategorii interwencji 25 *Transport miejski*. Pojedyncze projekty były realizowane w ramach kategorii interwencji 30 *Porty* oraz 28 *Inteligentne systemy transportu*, 18 *Tabor kolejowy*, 16 *Kolej*.

Wykres 15 Wartość procentowa projektów realizowanych w obszarze transportu uwzględniająca poszczególne kategorie interwencji od uruchomienia Programu

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z KSI 2007-2013

Regionalne projekty drogowe realizowane w ramach kategorii interwencji 23 *Drogi regionalne/lokalne* mają priorytetowe znaczenie dla rozwoju infrastruktury drogowej regionu i zostały zawarte w Strategii

Rozwoju Sektora Transportu Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020. Poniższa tabela przedstawia zestawienie inwestycji ujętych w Wieloletnim Programie Inwestycyjnym dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013, które otrzymały dofinansowanie w ramach RPO WZ.

Tabela 5 Inwestycje dofinansowane z RPO WZ ujęte w Wieloletnim Programie Inwestycyjnym dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013

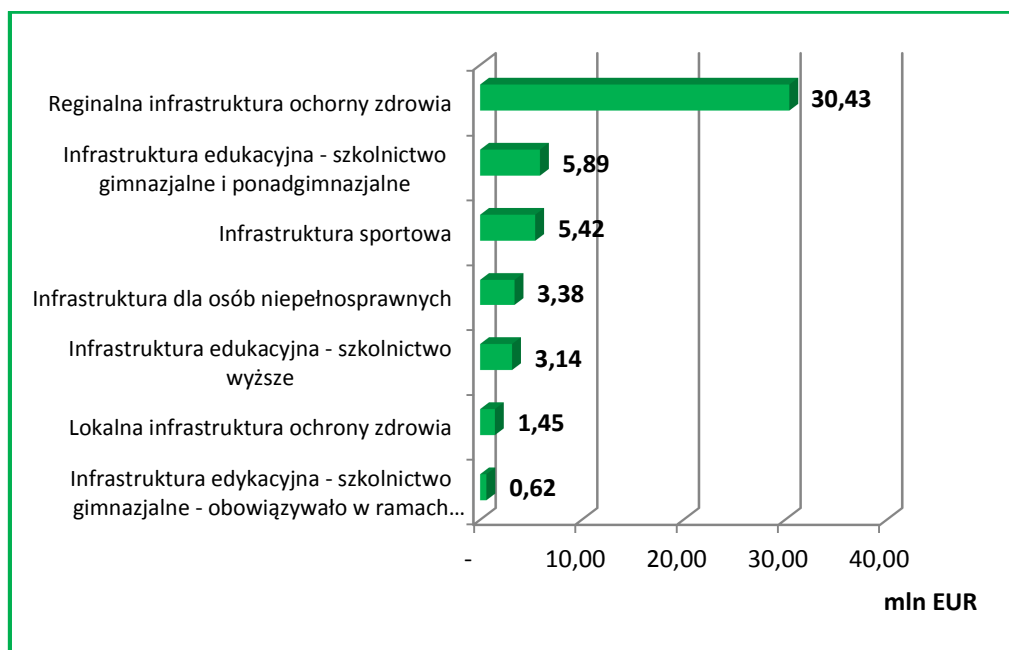
Lp.	Tytuł projektu	Dofinansowanie z EFRR w EUR
1	Przebudowa wiaduktu w m. Białogard w ciągu drogi wojewódzkiej nr 163	1 430 888,83
2	Budowa obejścia m. Goleniów w ciągu drogi wojewódzkiej nr 113	3 240 294,18
3	Przebudowa przejścia przez m. Kołobrzeg w ciągu drogi wojewódzkiej nr 102	2 718 281,81
4	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 156 na odcinku Mostkowo - Barlinek	1 889 960,47
5	Budowa obejścia m. Połczyn Zdrój w ciągu drogi wojewódzkiej nr 173	1 222 966,20
6	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 177 na odcinku Sośnica - Mirosławiec	2 187 587,82
7	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 142 na odcinku Krzywnica - Lisowo	2 253 742,88
8	Budowa obejścia m. Trzebiatów - połączenie dróg wojewódzkich nr 103 i 109	574 473,16
9	Budowa obejścia m. Trzebiatów w ciągu drogi wojewódzkiej nr 102	4 241 219,35

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z KSI 2007-2013

Infrastruktura społeczna

Od uruchomienia Programu w ramach infrastruktury społecznej, podpisano **63** umowy o wartości dofinansowania z EFRR równej **50 326 745,53 EUR**. Najwięcej - **24** umowy zostały podpisane na realizację przedsięwzięć w zakresie szkolnictwa gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego. **12** umów zostało zawartych na inwestycje w zakresie lokalnej infrastruktury ochrony zdrowia. **11** umów podpisano na realizację inwestycji w zakresie infrastruktury sportowej, a **5** umów w zakresie regionalnej infrastruktury zdrowia. **9** umów zostało podpisanych na realizację przedsięwzięcia w zakresie szkolnictwa wyższego. Ponadto, dwie umowy zostały podpisane na realizację przedsięwzięcia z zakresu infrastruktury dla osób niepełnosprawnych. Poniższy wykres przedstawia wartość dofinansowania ze środków EFRR w ramach podpisanych umów uwzględniając poszczególne typy działań/poddziałań.

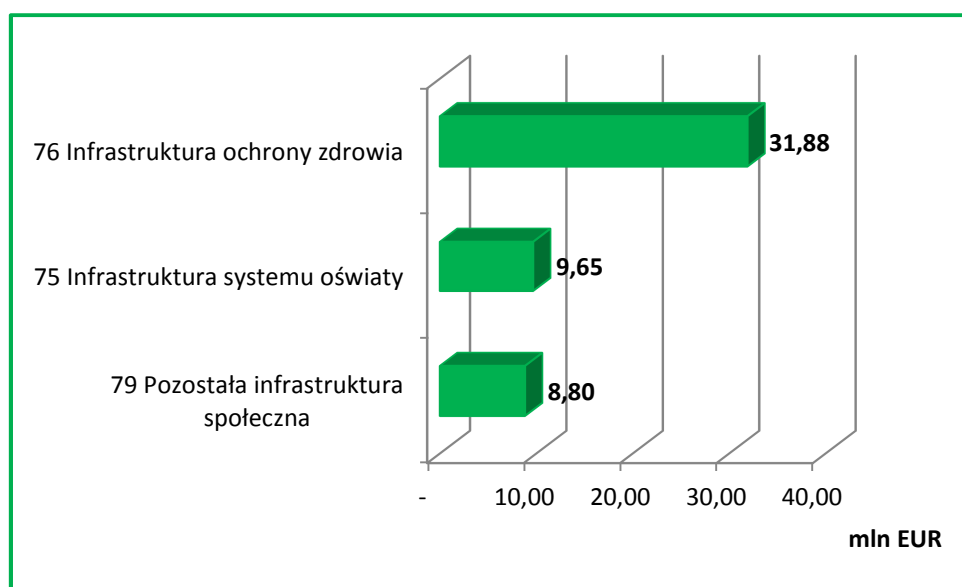
Wykres 16 Wartość dofinansowania ze środków EFRR w ramach podpisanych umów z zakresu infrastruktury społecznej w podziale na poszczególne typy działań/poddziałań

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z KSI 2007-2013

Następny wykres przedstawia rozkład projektów uwzględniający poszczególne kategorie interwencji. Najwięcej projektów od uruchomienia Programu było realizowanych w ramach kategorii interwencji 75 *Infrastruktura systemu oświaty*. Drugą dużą grupą realizowanych projektów były przedsięwzięcia w zakresie kategorii interwencji 76 *Infrastruktura ochrony zdrowia* – 17 projektów. Najmniej projektów było realizowanych w ramach kategorii interwencji 79 *Pozostała infrastruktura społeczna*, która obejmowała realizację przedsięwzięć związanych z infrastrukturą sportową (boiska, stadion, centra sportowo-rekreacyjne) oraz z infrastrukturą przeznaczoną dla osób niepełnosprawnych - 13 projektów.

Wykres 17 Wartość dofinansowania ze środków EFRR w ramach podpisanych umów z zakresu infrastruktury społecznej w podziale na poszczególne kategorie interwencji

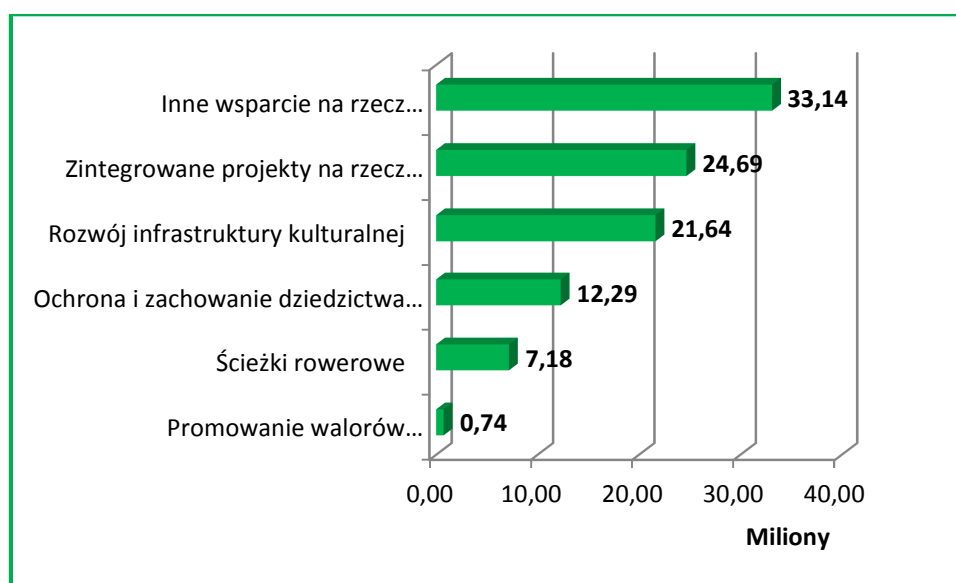

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z KSI 2007-2013

Turystyka i kultura oraz rewitalizacja⁶

Od uruchomienia Programu w zakresie turystyki i kultury oraz rewitalizacji zostało podpisanych **110** umów o wartości dofinansowania z EFRR równej **99 661 571,21 EUR**. Najwięcej – **46** umów zostało zawartych na realizację przedsięwzięć w obszarze kategorii interwencji 57 *Inne wsparcie na rzecz wzmocnienia usług turystycznych*. W ramach tej kategorii zostały podpisane **2** umowy na realizację działań związanych z rewitalizacją Kołobrzeskiej Strefy Uzdrowiskowej oraz zabytkowej linii Nadmorskiej Kolei Wąskotorowej oraz **7** umów na realizację przedsięwzięć związanych z turystyką wodną i żeglarską. Jedna umowa została podpisana na realizację inwestycji w zakresie kategorii interwencji 55 *Promowanie walorów przyrodniczych*. **23** umowy zostały zawarte na realizację przedsięwzięć w zakresie kategorii interwencji 58 *Ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego*. **18** umów zostało podpisanych na realizację inwestycji w zakresie kategorii interwencji 59 *Rozwój infrastruktury kulturalnej*. **12** umów zostało zawartych na realizację inwestycji w zakresie kategorii interwencji 24 *Ścieżki rowerowe*. **10** umów zostało zawartych na realizację przedsięwzięć w zakresie kategorii interwencji 61 *Zintegrowane projekty na rzecz rewitalizacji obszarów miejskich i wiejskich*. W zakresie kultury najwięcej przedsięwzięć było związanych z rozwojem infrastruktury kulturalnej, natomiast w obszarze turystyki najwięcej inwestycji dotyczyło specyfiki regionu, czyli turystyki wodnej i żeglarskiej.

Wykres 18 Wartość dofinansowania ze środków EFRR w ramach podpisanych umów w obszarze turystyki, kultury i rewitalizacji w podziale na poszczególne typy projektów

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z KSI 2007-2013

Przedsiębiorczość

Od uruchomienia Programu w obszarze wspierania przedsiębiorczości podpisano **843⁷** umowy - najwięcej w stosunku do umów zawartych w ramach całego RPO WZ. Wartość dofinansowania z EFRR wyniosła **189 400 545,69 EUR**.

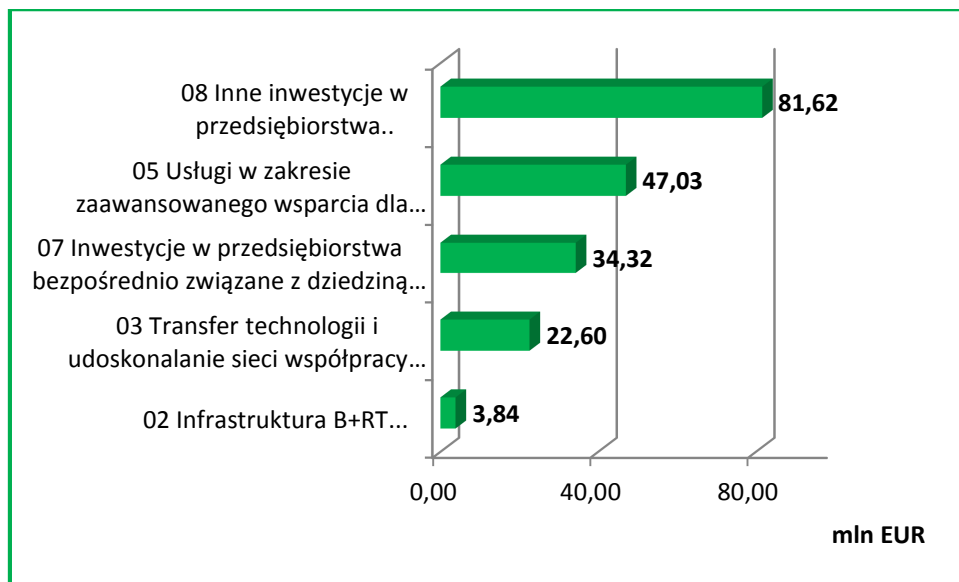
Najwięcej – **530** umów zostało zawartych w ramach kategorii interwencji 08 *Inne inwestycje w przedsiębiorstwa*. **198** umów zostało zawartych w zakresie kategorii interwencji 05 *Usługi w zakresie zaawansowanego wsparcia dla przedsiębiorstw i grup przedsiębiorstw*. Niewiele mniej -

⁶ Informacje przedstawione w oparciu o dane dla dwóch osi priorytetowych: 5 Turystyka, kultura i rewitalizacja oraz 6 Rozwój funkcji metropolitalnych

⁷ W ramach I osi priorytetowej podpisano 843 umowy. O trzech umowach z tej osi mowa jest w obszarze *Sfera B+R i społeczeństwo informacyjne*.

105 umów zostało podpisanych w ramach kategorii interwencji 07 *Inwestycje w przedsiębiorstwa bezpośrednio związane z dziedziną badań i innowacji*. **7** umów zostało zawartych w zakresie kategorii interwencji 03 *Transfer technologii i udoskonalanie sieci współpracy (IOB)* związanej ze wspieraniem proinnowacyjnych instytucji otoczenia biznesu. Najmniej – **3** umowy zostały zawarte w zakresie kategorii interwencji 02 *Infrastruktura B+RT*.

Wykres 19 Wartość dofinansowania ze środków EFRR w ramach podpisanych umów z uwzględnieniem poszczególnych kategorii interwencji

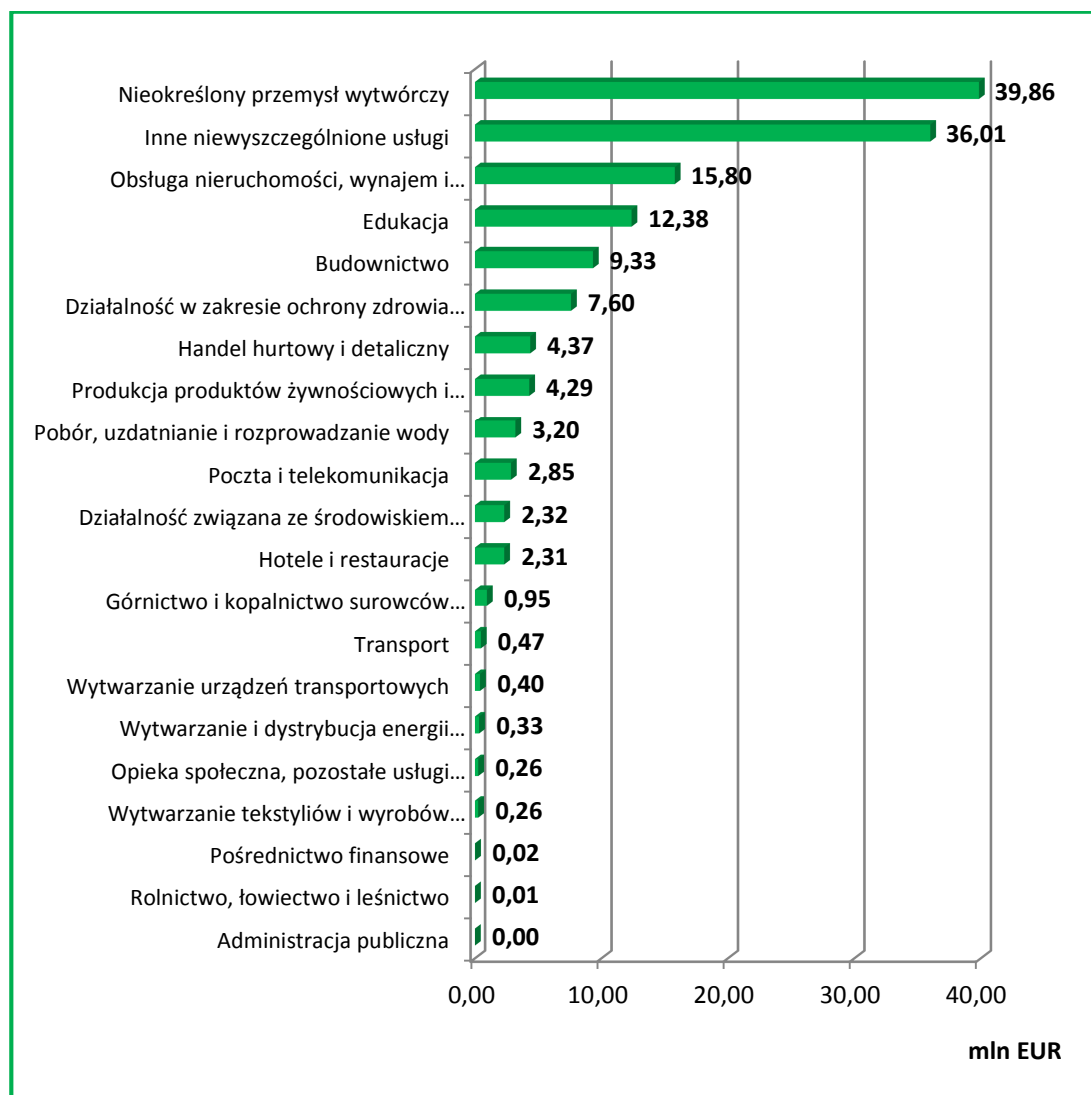

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z KSI 2007-2013

Wsparcie według działów gospodarki

Od uruchomienia Programu najwięcej projektów było realizowanych w ramach następujących działów gospodarki: *nieokreślony przemysł wytwórczy (239)*, *inne niewyszczególnione usługi (160)*, *działalność w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego (120)*. Duże grupy projektów były też realizowane w ramach działów gospodarki: *handel hurtowy i detaliczny (90)*, *budownictwo (89)*, *hotele i restauracje (37)*, *edukacja (27)*. Wartość dofinansowania ze środków EFRR w ramach podpisanych umów w podziale na poszczególne działy gospodarki w ramach RPO WZ przedstawia poniższy wykres.

Wykres 20 Wartość dofinansowania ze środków EFRR w ramach podpisanych umów w podziale na poszczególne działy gospodarki

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z KSI 2007-2013

Instytucja Zarządzająca RPO WZ przyporządkowała do działów gospodarki wymienionych w rozporządzeniu KE 1828/2006 poszczególne działy kodów PKD (Polskiej Klasyfikacji Działalności). Ze względu na to, że lista działów gospodarki z Rozporządzenia nie przewiduje takich obszarów jak na przykład: przemysł elektroniczny, produkcja maszyn i urządzeń, produkcja metali, produkcja mebli oraz większości usług, ok. 30 działów kodów PKD zostało przyporządkowanych do działów gospodarki 06 nieokreślony przemysł wytwórczy, 22 Inne niewyszczególnione usługi.

W tym zakresie należy wziąć pod uwagę specyfikę regionu i znaczących sektorów i branż. Charakterystyka podmiotów gospodarczych wskazana w Raporcie o stanie województwa opracowanym przez UM WZ wskazuje, iż sektor przemysłowy i usługowy stanowią najwyższy udział w zatrudnieniu w województwie. Przykładowo branża drzewna i papiernicza, które występują w dziale 06 wg. w/w opracowania generowały ok 10% przychodów ze sprzedaży i 8% ogółu zatrudnienia w województwie zachodniopomorskim.

W poniższych tabelach dokonano klasyfikacji projektów realizowanych w RPO WZ wg kodów PKD dla działów gospodarki tj.:

- 22 „Inne niewyszczególnione usługi”
- 6 Nieokreślony przemysł wytwórczy”

Tabela 6 Projekty realizowane w ramach 22 działu gospodarki „Inne niewyszczególnione usługi”

Nazwa kodu PKD	Liczba projektów	Wartość dofinansowania z EFRR (EUR)
Działalność w zakresie architektury i inżynierii, badania i analizy techniczne	35	3 228 261,37
Informatyka	19	1 199 380,58
Działalność sportowa, rozrywkowa i rekreacyjna	17	1 049 288,55
Pozostała indywidualna działalność usługowa	9	888 981,32
Działalność organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostała działalność usługowa	2	445 635,30
Reklama, badanie rynku i opinii publicznej	7	397 875,44
Działalność wspomagająca usługi finansowe oraz ubezpieczenia i fundusze emerytalne	1	187 687,21
Działalność związana ze zbieraniem przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów, odzysk surowców	1	144 897,68
Działalność usługowa w zakresie informacji	5	121 079,04
Opieka zdrowotna	2	114 561,29
Działalność bibliotek, archiwów, muzeów oraz pozostała działalność związana z kulturą	1	110 950,96
Działalność gospodarcza pozostała	4	64 766,71
Działalność związana z grami losowymi i zakładami wzajemnymi	1	64 214,31
Handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi, naprawa pojazdów samochodowych	1	53 837,04
Działalność wydawnicza	1	52 961,65
Pozostała działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	4	52 845,12
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	6	52 069,21
Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	2	49 565,49
Działalność firm centralnych, doradztwo związane z zarządzaniem	3	42 914,82
Działalność twórcza związana z kulturą i rozrywką	1	27 679,92
Działalność weterynaryjna	2	23 797,47
Działalność prawnicza, rachunkowo księgową i doradztwo podatkowe	5	23 268,07
Działalność związana z administracyjną obsługą biura i pozostała działalność wspomagająca prowadzenie działalności gospodarczej	1	16 368,43
Działalność usługowa związana z utrzymaniem porządku w budynkach i zagospodarowaniem terenów zieleni	2	13 348,38
Produkcja maszyn i aparatury elektrycznej, gdzie indziej niesklasyfikowana	1	2 505,45
Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	1	2 208,97
Działalność usługowa związana z wyżywieniem	2	2 032,25

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z KSI 2007-2013

Tabela 7 Projekty realizowane w ramach 06 działu gospodarki „Nieokreślony przemysł wytwórczy”

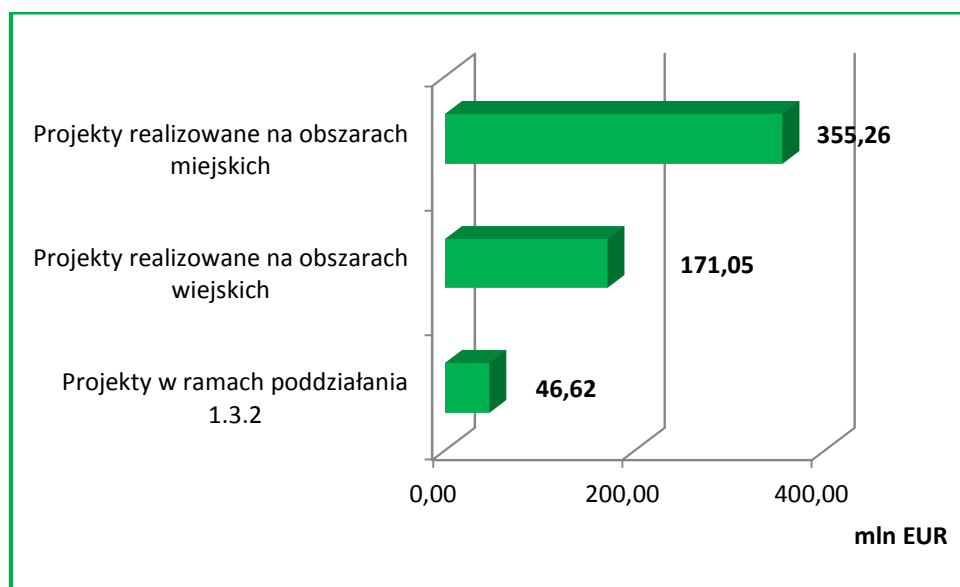
Nazwa kodu PKD	Liczba projektów	Wartość dofinansowania z EFRR (EUR)
Działalność gospodarcza pozostała	1	126 866,68
Działalność w zakresie architektury i inżynierii, badania i analizy techniczne	1	4 501,88
Działalność wydawnicza	19	3 838 885,94
Działalność związana z produkcją filmów, nagrań wideo itp.	4	583 416,40
Handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi	1	141 240,47
Handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi; naprawa pojazdów samochodowych	1	273 757,46
Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi	1	856,20
Informatyka	4	312 149,73
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	12	1 060 817,20
Pozostała produkcja wyrobów	5	467 113,01
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	14	1 926 027,65
Produkcja drewna i wyrobów z drewna oraz z korka (z wyłączeniem mebli), wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wplatania	15	3 544 916,16
Produkcja instrumentów medycznych, precyzyjnych i optycznych, zegarów i zegarków	1	22 306,16
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	2	7 287,72
Produkcja masy włóknistej, papieru oraz wyrobów z papieru	3	712 183,92
Produkcja maszyn i aparatury elektrycznej, gdzie indziej niesklasyfikowana	4	1 039 764,72
Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana	16	1 756 620,79
Produkcja mebli	11	1 149 951,24
Produkcja metali	1	751 049,26
Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	48	7 698 220,99
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	2	224 707,42
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	1	32 858,40
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli	2	1 071 239,23
Produkcja urządzeń elektrycznych	7	1 150 977,36
Produkcja wyrobów gumowych i tworzyw sztucznych	15	3 413 878,40
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	14	2 223 930,02
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	27	6 155 829,13
Roboty budowlane specjalistyczne	2	410 721,45
Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	2	9 277,72
Wytwarzanie i przetwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej	1	5 500,33
Zakwaterowanie	1	1 498,34

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z KSI 2007-2013 oraz LSI

Rozkład terytorialny udzielonego wsparcia w podziale na miasto i wieś z uwzględnieniem obszarów defaworyzowanych.

Od uruchomienia Programu w ramach RPO WZ, podpisano **1 217** umów. Jak wynika z danych przedstawianych przez beneficjentów, aż **838** projektów realizowanych jest na obszarach miejskich, tymczasem na obszarach wiejskich tylko **279**. **100** projektów nie sklasyfikowano i nie zaliczono do żadnej z grup. Są to projekty realizowane w ramach osi 1 i poddziałania 1.3.2 *Promocja przedsiębiorstw w wymiarze międzynarodowym*, których celem jest umożliwienie przedsiębiorcom i ich przedsiębiorstwom udziału w międzynarodowych targach czy misjach gospodarczych. Ze względu na formę tych projektów ciężko sklasyfikować je w przestrzeni.

Wykres 21 Wartość dofinansowania w ramach EFRR w ramach podpisanych umów według obszaru ich realizacji

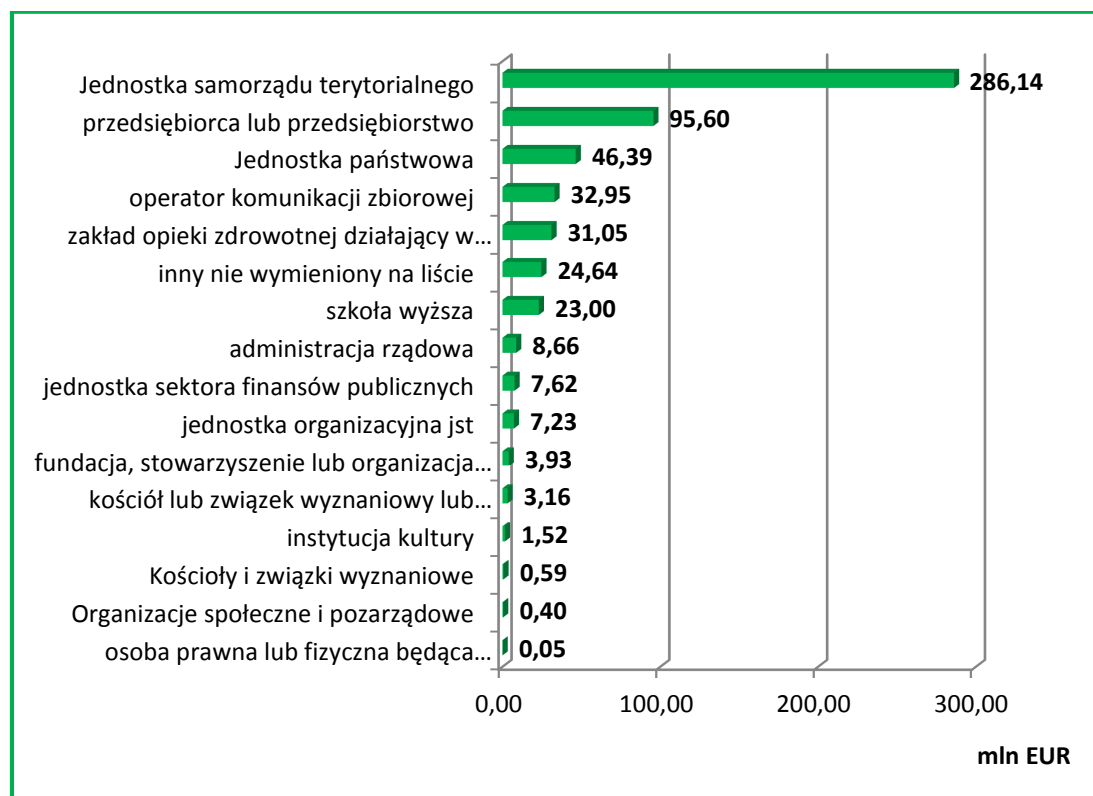
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z KSI 2007-2013

Na szczególną uwagę zasługują dwa projekty wdrażane przez Związek Miast i Gmin Dorzecza Parsęty- *Wrota Parsęty II - infrastruktura społeczeństwa informacyjnego na terenie dorzecza Parsęty*, dofinansowanie z EFRR wynosi 3 479 125,24 EUR oraz *Wrota Parsęty II - usługi społeczeństwa informacyjnego na terenie dorzecza Parsęty*, dofinansowane kwotą 330 268,87 EUR. Oba projekty realizowane są na terenach gmin wchodzących w zakres załącznika 6: MG Barwice, Gm. Białogard, M Białogard, MG Bobolice, Gm. Grzmiąca, Gm. Rąbino, Gm. Sławoborze, Gm. Szczecinek oraz Gm. Tychowo. Pierwszy swoim zasięgiem obejmuje obszary wiejskie, drugi obszary miejskie.

Rozkład projektów według rodzajów beneficjentów.

RPO WZ oferuje bezpośrednie wsparcie dla wszystkich typów Beneficjentów wpisujących się w zakres tematyczny odpowiednich osi priorytetowych. Szczegółowa analiza grup docelowych pod kątem typu beneficjentów aplikujących o środki w ramach RPO WZ od uruchomienia Programu wykazała, że najbardziej aktywni na tym polu byli przedsiębiorcy, którzy podpisali razem **834** umowy. JST zawarły zdecydowanie mniej umów **311**. Wartość dofinansowania ze środków EFRR w ramach podpisanych umów wg typów beneficjentów aplikujących o środki przedstawia poniższy wykres:

Wykres 22 Wartość dofinansowania ze środków EFRR w ramach podpisanych umów według typów beneficjentów

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z KSI 2007-2013

Poniższa tabela przedstawia wykaz podpisanych umów według formy prawnej beneficjentów ubiegających się o wsparcie w ramach RPO WZ od uruchomienia Programu.

Tabela 8 Wykaz zawartych umów w ramach RPO WZ według formy prawnej beneficjentów

Typ beneficjenta (wg formy prawnej beneficjenta)	Liczba podpisanych umów	Wartość EFRR (EUR)
Gminna samorządowa jednostka organizacyjna	1	124 465,21
Kościół Katolicki	9	3 748 846,60
Niepubliczny zakład opieki zdrowotnej (w tym osoby prowadzące praktyki lekarskie/pielęgniarskie)	7	258 844,52
Organ władzy, administracji rządowej	3	8 450 784,52
Osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą - małe przedsiębiorstwo	76	11 018 991,12
Osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą - mikro przedsiębiorstwo	306	17 720 691,14
Osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą - średnie przedsiębiorstwo	25	4 833 503,75
Państwowa jednostka organizacyjna	3	49 201 984,70
Powiatowa samorządowa jednostka organizacyjna	4	3 857 901,28
Publiczny zakład opieki zdrowotnej	12	32 371 294,47

Typ beneficjenta (wg formy prawnej beneficjenta)	Liczba podpisanych umów	Wartość EFRR (EUR)
Samorząd gospodarczy i zawodowy	1	403 951,29
Samorządowa osoba prawna	2	629 729,53
Spółdzielnia - małe przedsiębiorstwo	1	378 524,40
Spółdzielnia - średnie przedsiębiorstwo	3	351 099,40
Spółka akcyjna - duże przedsiębiorstwo	5	13 589 182,79
Spółka akcyjna - małe przedsiębiorstwo	12	2 756 752,08
Spółka akcyjna - średnie przedsiębiorstwo	11	2 256 903,35
Spółka cywilna prowadząca działalność w oparciu o umowę zawartą na podstawie KC - małe przedsiębiorstwo	16	1 482 314,66
Spółka cywilna prowadząca działalność w oparciu o umowę zawartą na podstawie KC - mikro przedsiębiorstwo	54	3 268 931,89
Spółka jawna - małe przedsiębiorstwo	32	4 806 314,76
Spółka jawna - mikro przedsiębiorstwo	30	1 917 980,96
Spółka jawna - średnie przedsiębiorstwo	19	3 585 149,28
Spółka komandytowa - małe przedsiębiorstwo	2	309 525,46
Spółka komandytowa - mikro przedsiębiorstwo	4	1 085 828,74
Spółka komandytowa - średnie przedsiębiorstwo	1	126 364,04
Spółka partnerska - mikro przedsiębiorstwo	3	91 130,14
Spółka przewidziana przepisami innych ustaw niż Kodeks handlowy i Kodeks cywilny lub formy prawne, do których stosuje się przepisy o spółkach - mikro przedsiębiorstwo	1	38 500,48
Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - duże przedsiębiorstwo	22	36 259 347,93
Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - małe przedsiębiorstwo	94	13 616 282,92
Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - mikro przedsiębiorstwo	59	4 708 742,79
Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością - średnie przedsiębiorstwo	67	11 404 791,47
Stowarzyszenie	6	10 697 204,59
Szkoła lub placówka oświatowa	1	74 802,30
Uczelnia wyższa	19	26 447 129,22
Wojewódzka samorządowa jednostka organizacyjna	1	894 632,21
Wspólnota samorządowa - gmina	223	157 668 234,88
Wspólnota samorządowa - powiat	42	17 056 538,27
Wspólnota samorządowa - województwo	38	100 792 291,13

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z KSI 2007-2013

Informacja na temat projektów realizowanych w ramach innych programów operacyjnych (POIŚ, POIG, POKL)

Tabela 9 Informacja na temat projektów realizowanych w ramach innych programów operacyjnych (POIŚ, POIG, POKL)

Kategoria interwencji/ temat priorytetu	Nazwa programu	Projekty realizowane ogółem w latach 2008-2011 ⁸		Projekty zakończone do dnia 31.12.2011 ⁹		Projekty zrealizowane w 2011 roku ¹⁰		Projekty w trakcie realizacji według stanu na 31.12.2011 ¹¹	
		Liczba projektów	Wartość projektów	Liczba projektów	Wartość projektów	Liczba projektów	Wartość projektów	Liczba projektów	Wartość projektów
1	2	3	4	5	6	7	8	9 (3-5)	10 (4-6)
01-09 przedsiębiorczość i B+R, w tym:	POIŚ	254	137 829 422,12	72	27 229 278,97	19	204 923,52	182	110 600 143,15
	POIG	5	32 367 081,25	-	-	-	-	5	32 367 081,25
	POIG	249	105 462 340,86	72	27 229 278,97	19	204 923,52	177	78 233 061,89
10-15 społeczeństwo informacyjne	POIG	127	18 442 982,22	30	4 051 666,60	2	142 368,01	97	14 391 315,62
16-32 transport	POIŚ	30	464 833 147,58	1	618 771,71	-	-	29	464 214 375,87
33-43 środowisko	POIŚ	83	1 242 798 880,78	4	35 785 411,87	-	-	79	1 207 013 468,91
44-54 energetyka	POIŚ	195	606 921 193,89	11	9 070 475,75	-	-	184	597 850 718,14
55-57 turystyka	POIG	8	21 510 841,32	-	-	-	-	8	21 510 841,32
62-74 kapitał ludzki, w tym:	POIG	1 736	228 682 791,50	1 172	79 924 184,14	93	2 919 287,27	564	148 758 607,36
	POKL	1	69 827,70	-	-	-	-	1	69 827,70
	POKL	1 735	228 612 963,80	1 172	79 924 184,14	93	2 919 287,27	563	148 688 779,66
75-79 infrastruktura społeczna	POIŚ	14	31 300 998,98	8	6 502 941,64	-	-	6	24 798 057,34
Razem, w tym:	POIŚ	2 447	2 752 320 258,38	1 289	163 182 730,68	114	3 266 578,80	1 158	2 589 137 527,70
	POIG	327	258,38	24	-	-	-	303	527,70
	POIG	385	2 378 221	102	51 977 600,97	21	347 291,53	283	2 326 243
	POKL	1 735	302,48	1 172	31 280 945,57	93	2 919 287,27	563	701,51
			145 485 992,10		79 924 184,14				114 205 046,53
			228 612 963,80						148 688 779,66

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych opublikowanych na stronie http://www.funduszeuropejskie.gov.pl/AnalizyRaportyPodsumowania/Strony/KSI_raporty.aspx

⁸ Projekty, których realizacja rozpoczęła się zgodnie z umową/aneeksem do końca 2011 roku.

⁹ Projekty zakończone, których realizację zakończono zgodnie z umową/aneeksem do końca 2011 rokiem.

¹⁰ Projekty rozpoczęte i zakończone w 2011 roku (zgodnie z umową/aneeksem).

¹¹ ¹¹Prezentowane dane (liczba i wartość projektów) stanowią różnicę pomiędzy danymi dotyczącymi projektów realizowanych ogółem w latach 2008-2011 a projektami zakończonymi do końca 2011 roku.

VI Analiza stopnia realizacji wskaźników określonych na poziomie programu

Cel główny (rezultat): *Rozwój województwa zmierzający do zwiększenia konkurencyjności gospodarki, spójności przestrzennej, społecznej oraz wzrostu poziomu życia mieszkańców.*

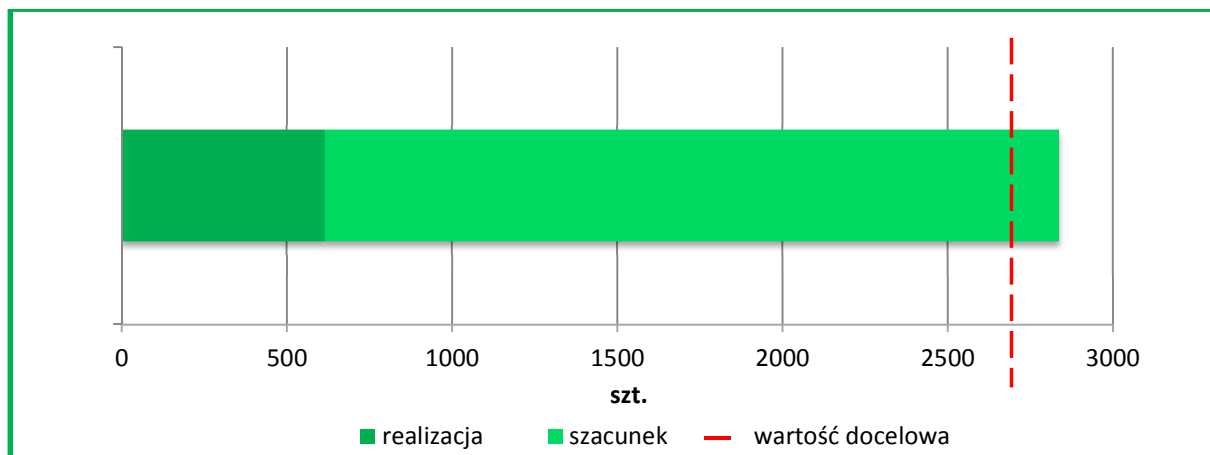
Liczba nowo utworzonych miejsc pracy brutto (szt.) - wskaźnik nr 1 - dane własne IZ RPO WZ

W ramach RPO WZ na lata 2007 – 2013 IZ RPO WZ oszacowała wartość docelową dla wskaźnika na poziomie 2700 miejsc pracy. Podczas renowacji IZ RPO nie wniosowała o zmianę wartości docelowej ww. wskaźnika.

Od uruchomienia Programu do końca 2011 r. utworzono 616,81 miejsc pracy. Wartość ta jest dość niska w stosunku do wartości docelowej określonej dla roku 2015 bo stanowi 22,81%. Jednakże, pozwoliła ona już przekroczyć o 13,62% wartość zakładaną dla roku 2010 (542 szt.). Ze względu na kryzys gospodarczy, którego skutki odczuwalne były jeszcze w poprzednich okresach sprawozdawczych stwierdzić można, iż poziom realizacji wskaźnika jest na zadowalającym poziomie. Optymistycznie wyglądają również szacunki nowych miejsc pracy, gdyż na podstawie umów o dofinansowanie podpisanych do dnia 31 grudnia 2011 r., do roku 2015 powstanie 2837,88 miejsc pracy tj. 105,18% w stosunku do wartości docelowej określonej dla roku 2015.

W związku z powyższym IZ RPO nie odnotowuje ryzyka nieosiągnięcia wskaźnika nowych miejsc pracy (brutto) w RPO. Opisane dane przedstawia poniższy wykres:

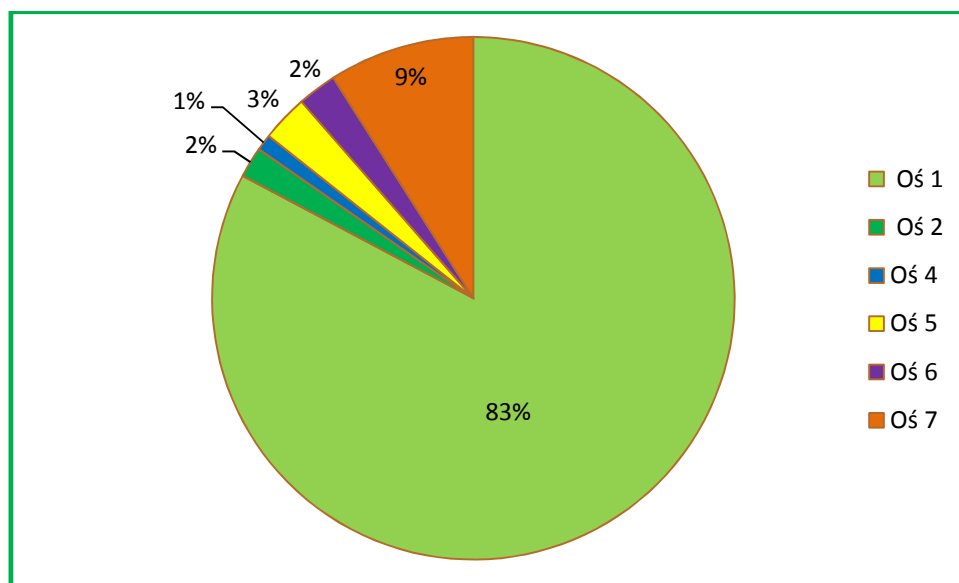
Wykres 23 Zatrudnienie brutto w ramach RPO WZ na lata 2007 – 2013 (w szt., stan na 31.12.2011 r.)

Źródło: opracowanie własne

Wartość szacowaną do osiągnięcia w roku 2015, traktować należy, jako liczbę miejsc pracy powstałą w wyniku oddziaływania bezpośrednich efektów wywołanych realizacją RPO WZ. Poniższy wykres obrazuje szacowaną wielkość zatrudnienia w podziale na osie priorytetowe:

Wykres 24 Szacowana liczba nowo utworzonych miejsc pracy w ramach RPO WZ w podziale na osie priorytetowe na podstawie zawartych umów o dofinansowanie (stan na dzień 31.12.2011 r.)

Źródło: opracowanie własne

Wskaźnik Liczba nowo utworzonych miejsc pracy brutto wykazywany jest w Programie w podziale na płeć. Monitoring tych miejsc pracy jest utrudniony ze względu na to, iż na etapie aplikowania, wnioskodawca nie był zobligowany do określania płci, osób nowo zatrudnionych (tak więc IZ RPO WZ nie dysponuje danymi szacunkowymi). Jednakże, w 2009 r. IZ RPO WZ wprowadziła do wniosku o płatność końcową dodatkowe Oświadczenie dla Beneficjentów, w którym określana jest płeć osób zatrudnionych. Pozwala to ustalić realizację przedmiotowego wskaźnika, lecz tylko na etapie zakończenia realizacji projektu. W związku z tym, iż Beneficjent wskaźnik zatrudnienia może osiągnąć do 12 miesięcy po zakończeniu realizacji projektu to często w ww. oświadczeniach znajdują się wartości zerowe. Zaznaczyć należy, iż osiągnięcie zakładanych wartości wskaźnika przez Beneficjentów monitorowane jest również w okresie trwałości projektów. IZ RPO WZ jest w trakcie prac nad wdrożeniem elektronicznego systemu raportowania, który pozwoli corocznie otrzymywać informacje na temat:

- wartości osiągniętych wskaźników podczas realizacji projektu oraz ich utrzymaniu po zakończeniu realizacji projektu,
- wartości wskaźników osiąganych w latach trwałości projektu,
- przeprowadzonych kontroli, działań promocyjnych, polityk horyzontalnych, pomocy publicznej i generowanego dochodu, a także kwalifikowalności VAT w okresie trwałości projektu.

Po wdrożeniu ww. systemu IZ RPO WZ będzie dysponowało danymi na temat rzeczywiście osiągniętych wartości wskaźnika w podziale na płeć, co znajdzie swoje odzwierciedlenie w sprawozdaniach za kolejne okresy sprawozdawcze.

Cel szczegółowy (rezultat): Wzrost innowacyjności i efektywności gospodarowania

Powierzchnia uzbrojonych terenów pod inwestycje (ha) - wskaźnik nr 2 - dane własne IZ RPO WZ

Realizacja wskaźnika w porównaniu do roku poprzedniego nie uległa zmianie i wynosi 372,15 ha. Realizuje ona jednocześnie w ponad 106 % wartość docelową określoną w Programie dla roku 2015. Zgodnie z szacunkami do roku 2015 wskaźnik ten zostanie zrealizowany na poziomie 652,39 ha, co stanowi 186,40% wartości dla roku 2015 r. Tak duże wartości przedmiotowego wskaźnika są odpowiedzią wnioskodawców na kryzys gospodarczy. Uzbrajanie terenów pod inwestycje i nadawanie im statusu: Specjalnej strefy ekonomicznej to najlepszy sposób na przyciągnięcie zagranicznych inwestorów, a więc w rezultacie na wzrost gospodarczy.

Cel szczegółowy (rezultat): Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej i spójności terytorialnej województwa

Powierzchnia obszarów poddanych rewitalizacji – Wskaźnik nr 3 - dane własne IZ RPO WZ

W ramach przedmiotowego wskaźnika nie odnotowano jeszcze postępu rzeczowego, jednakże w 2011 roku Fundusze Rozwoju Obszarów Miejskich zaczęły przyjmować wnioski o udzielenie pożyczki odpowiednio od 21 marca 2011 r. BOŚ S.A. a od 28 lipca 2011r. BZ WBK S.A.

Aktualnie oba Fundusze Rozwoju Obszarów Miejskich są na etapie identyfikacji projektów możliwych do wsparcia środkami inicjatywy JESSICA oraz analizy złożonych wniosków o udzielenie pożyczki. Można szacować, iż w pierwszym półroczu 2012 roku podpisane zostaną pierwsze umowy na finansowanie projektów miejskich środkami inicjatywy JESSICA.

Ponadto w ramach systemu dotacyjnego przeprowadzono w roku 2011 konkursy: dla poddziałania 5.5.1 *Rewitalizacja obszarów zdegradowanych* oraz 6.6.1 *Rewitalizacja obszarów zdegradowanych na obszarze metropolitalnym*. Spośród 75 projektów, po przeprowadzeniu dwuetapowej oceny wniosków, na początku roku 2012 r. Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego podjął decyzję o dofinansowaniu 56 projektów. Z czego w ramach 14 z nich planuje się realizację wskaźnika *Powierzchnia obszarów poddanych rewitalizacji*.

Biorąc pod uwagę wartości przedmiotowego wskaźnika wykazywane w:

- Strategii Inwestycyjnej będącej załącznikiem do Umowy o finansowaniu między Województwem Zachodniopomorskim i Europejskim Bankiem Inwestycyjnym w zakresie przedmiotowej Inicjatywy (3,65 ha) oraz

- projektach, które otrzymały decyzję o dofinansowaniu w ramach przeprowadzonych konkursów w systemie dotacyjnym (21,165 ha),

oszacować można, iż do końca roku 2015 wskaźnik celu szczegółowego *Powierzchnia obszarów poddanych rewitalizacji* będzie się kształtował za poziomie 24,815 ha – tj. prawie 400 % w stosunku do wartości zakładanej w dokumentach programowych.

Cel główny (oddziaływanie): *Rozwój województwa zmierzający do zwiększenia konkurencyjności gospodarki, spójności przestrzennej, społecznej oraz wzrostu poziomu życia mieszkańców.*

Wpływ realizacji programu na zmianę PKB – wskaźnik nr 4 - model HERMIN

Zgodnie z założeniami programu pomiar przedmiotowego wskaźnika wykonywany jest za pomocą modelu Hermin raz na dwa lata a ostatni pomiar wykonany był pod koniec roku 2010 za pomocą Ekspertyzy *Uszczegółowienie metodologii obliczania wskaźników celu głównego i celów szczegółowych RPO WZ. Wyznaczenie wartości wskaźników zrealizowanych w 2009 r. oraz szacowanej realizacji na rok 2010. Wyniki ekspertyzy ujęte zostały w Sprawozdaniu z wdrażania RPO WZ za rok 2010. W okresie sprawozdawczym IZ RPO nie jest w stanie dokonać analizy rzeczowej ww. wskaźnika ze względu na brak danych. Planuje się przeprowadzenie kolejnej ekspertyzy pod koniec roku 2012 bądź na początku 2013 r. a wyniki zaprezentowane zostaną w sprawozdaniu za rok 2012.*

Liczba nowo utworzonych miejsc pracy netto – wskaźnik nr 5 – model HERMIN

Dane na temat przedmiotowego wskaźnika dostępne będą w sprawozdaniu za rok 2012. Przyczyna analogiczna do opisanej we wskaźniku powyżej.

Cel szczegółowy (oddziaływanie) *Wzrost innowacyjności i efektywności gospodarowania*

Wielkość nakładów na działalność innowacyjną – wskaźnik nr 6 - GUS

Wartości zrealizowane oraz szacowane do osiągnięcia w ramach przedmiotowego wskaźnika zostały obliczone zgodnie z metodologią stosowaną przez GUS. Wartości szacowane oraz wartość

zrealizowana dla roku 2011 zostaną określone i przedstawione po przeprowadzeniu ekspertyzy w tym zakresie, która planowana jest na koniec roku 2012 lub początek 2013.

Analiza innowacyjności w ramach RPO WZ na lata 2010 - 2013

W 2010 roku¹² nakłady na działalność B+R w województwie zachodniopomorskim wyniosły 38 391 870,99 EUR (173 800 000 PLN), w tym: w przedsiębiorstwach 7 488 402,92 EUR (33 900 000 PLN) i w uczelniach wyższych 30 815 109,34 EUR (139 500 000 PLN). Na 1 mieszkańca województwa kwota ta wyniosła 22 664 015,90 EUR (102 600 000 PLN). Udział podmiotów gospodarczych ponoszących nakłady na działalność B+R w ogólnej liczbie podmiotów wyniósł 18%. Dane te plasują region zachodniopomorski na 14 miejscu wśród wszystkich województw w Polsce.

Ponadto, w 2010 roku nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach z sektora usług w województwie zachodniopomorskim wyniosły 14 146 012,81 EUR (64 039 000 PLN), a

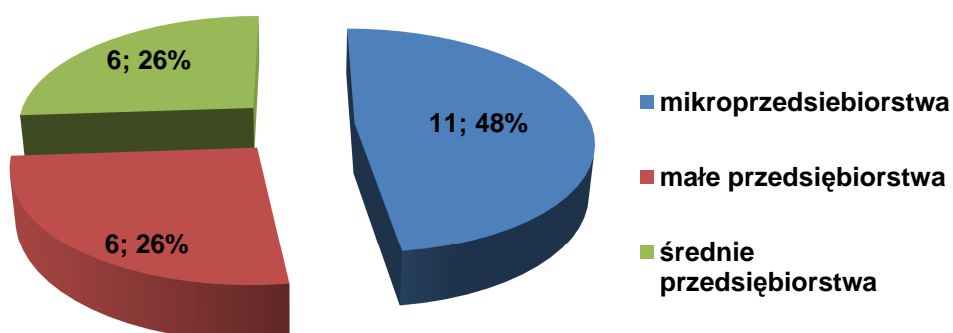
w przedsiębiorstwach przemysłowych 117 128 120,10 EUR (530 239 000 PLN), co plasuje województwo zachodniopomorskie odpowiednio na 10 i 12 miejscu w Polsce.

W związku z powyższym województwo zachodniopomorskie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013 zaprogramowało poddziałanie 1.1.3 *Inwestycje MŚP w nowe technologie* oraz działanie 1.2 *Innowacje i transfer technologii* obejmujące dwa poddziałania: 1.2.1 *Wsparcie proinnowacyjnych instytucji otoczenia biznesu* i 1.2.2 *Infrastruktura B+R*. Łącznie na wspomniane działania przeznaczono ogółem 184 552 231 EUR, w tym dofinansowanie z EFRR wyniosło 87 770 000 EUR.

W okresie sprawozdawczym (w 2011 roku) zostały podpisane 23 umowy na realizację przedsięwzięć innowacyjnych w ramach 7 kategorii interwencji *Inwestycje w przedsiębiorstwa bezpośrednio związane z dziedziną badań i innowacji (innowacyjne technologie, tworzenie przedsiębiorstw przez uczelnie, istniejące ośrodki B+RT i przedsiębiorstwa itp.)* i poddziałania 1.1.3 *Inwestycje MŚP w nowe technologie*. Ponadto, zostały podpisane 3 umowy w ramach 3 kategorii interwencji 03 *Transfer technologii i udoskonalanie sieci współpracy między MSP, między MSP a innymi przedsiębiorstwami, uczelniami, wszelkiego rodzaju instytucjami na poziomie szkolnictwa pomaturalnego, władzami regionalnymi, ośrodkami badawczymi* i poddziałania 1.2.1 *Wsparcie proinnowacyjnych instytucji otoczenia biznesu*.

W nowe technologie inwestowały przede wszystkim mikroprzedsiębiorstwa oraz w równym stopniu małe i średnie przedsiębiorstwa. Rozkład projektów w podziale na wielkość przedsiębiorstwa pokazuje poniższy wykres.

Wykres 25 Rozkład projektów w podziale na wielkość przedsiębiorstwa pokazuje poniższy wykres

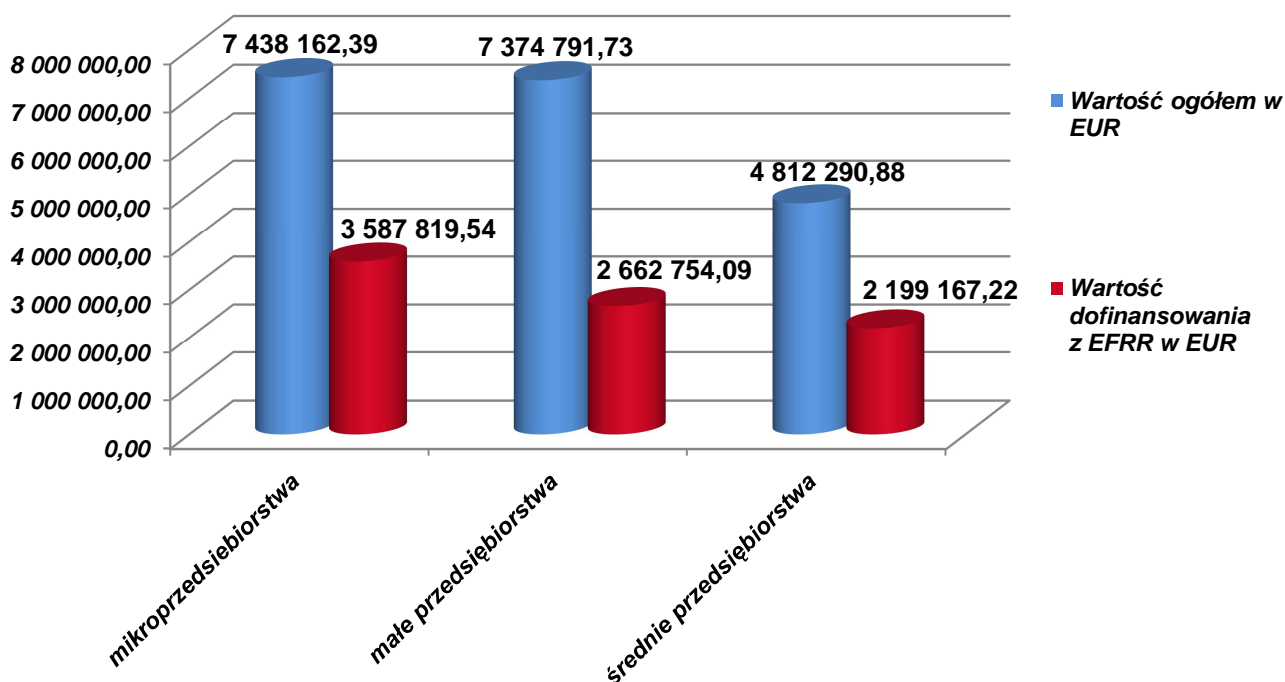
Źródło: opracowanie własne na podstawie KSI

¹² Brak dostępnych danych za 2011 rok na dzień 01.06.2012

Przedsiębiorcy wdrażali innowacje procesowe (9%), innowacje produktowe (5%) oraz obydwie naraz (9%). Wśród wdrażanych przedsięwzięć innowacyjnych dominowały te dotyczące nieokreślonego przemysłu wytwórczego (56,52%). Druga duża grupa przedsięwzięć dotyczyła innych nieokreślonych usług (21,74%). Pojedyncze projekty dotyczyły działalności związanej ze środowiskiem naturalnym (8,69%) oraz transportu, wytwarzania urządzeń transportowych i budownictwa (po 4,35%). Nieokreślony przemysł wytwórczy obejmował produkcję m.in.: okien i drzwi z PCV, stali i aluminium, ognioodpornych drzwi do wind i chwyteków, splitterów światłowodowych - rozdzielaczy optycznych dla sieci szerokopasmowych PON, opakowań wysokoprzetworzonych, konstrukcji stalowych, a także obróbkę stali nierdzewnej INOX do wykończenia budowanych obiektów elementami stali nierdzewnej oraz obróbkę metali za pomocą przecinarki laserowej. Inne nieokreślone usługi dotyczyły usług IT, w tym utworzenia platformy wymiany danych cyfrowych, sprzedaży on-line za pomocą wirtualnej galerii handlowej, nowoczesnych usług prezentacyjnych łączących multimedia z sieciami informatycznymi, produkcji nowej generacji urządzeń (turbin wiatrowych) do wytwarzania energii z OZE, metod badawczych w zakresie mikrobiologicznego badania wody, gleby i ścieków. Dwa projekty związane z działalnością w zakresie ochrony środowiska dotyczyły przetwarzania odpadów w procesie odzysku R15 i produkcji paliwa alternatywnego oraz recyklingu i serwisu urządzeń elektronicznych.

Przedsiębiorstwa realizowały przedsięwzięcia o łącznej wartości 19 625 244,99 EUR. Wysokość dofinansowania EFRR wyniosła 8 449 740,85 EUR. Wartość umów podpisanych przez przedsiębiorców w podziale na wielkość przedsiębiorstw przedstawia kolejny wykres.

Wykres 26 Wartość umów podpisanych przez przedsiębiorców w podziale na wielkość przedsiębiorstw

Źródło: opracowanie własne na podstawie KSI

W województwie zachodniopomorskim zostały podjęte działania wspierające powiązania sfery B+R z przedsiębiorcami. W ramach RPO WZ okresie sprawozdawczym były realizowane 3 projekty w zakresie świadczenia usług przez proinnowacyjne instytucje otoczenia biznesu wspierające i promujące rozwój innowacyjności w regionie zachodniopomorskim. Zostały one wskazane w poniższej tabeli.

Tytuł projektu	
1	Rozwój infrastruktury Centrum Wspierania Biznesu Gminy Dębno w celu wsparcia działalności klastra branży drzewno-meblarskiej oraz rozwoju transgranicznej współpracy gospodarczej Euroregionu Pomerania
2	Wzrost poziomu jakości i zakresu proinnowacyjnych usług świadczonych przez Koszalińską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A. poprzez remont obiektów wraz z zakupem niezbędnego wyposażenia
3	Dostosowanie budynku Regionalnego Centrum Innowacji i Transferu Technologii do świadczenia nowych usług proinnowacyjnych

Również w ramach PO KL WZ realizowane były projekty wspierające rozwój współpracy sfery B+R z przedsiębiorcami. W okresie sprawozdawczym realizowane były m.in. projekty:

Tytuł projektu	
1	SPIN OFF/OUT - powiązanie nauki z biznesem
2	Nauka i Biznes razem- staże dla pracowników przedsiębiorstw w jednostkach naukowych
3	Innowacyjne zachodniopomorskie – konkurencyjne zachodniopomorskie. Wsparcie tworzenia i rozwoju sieci współpracy sfery nauki z przedsiębiorstwami
4	Zachodniopomorski System Inteligencji Regionalnej
5	Innowacja poprzez co-munikację

IZ RPO WZ przeznaczyła 11 000 000 EUR z Krajowej Rezerwy Wykonania na poddziałanie 1.1.3 *Inwestycje MŚP w nowe technologie*. Uzasadnienie dotyczące zwiększenia alokacji na to działanie znajduje się w punkcie 2.8 *Krajowa Rezerwa Wykonania* niniejszego sprawozdania. Ponadto, w 2012 roku IZ RPO WZ ogłosiło konkurs w ramach poddziałania 1.1.3 *Inwestycje MŚP w nowe technologie* z alokacją w wysokości 7 068 698,92 EUR (32 000 000 PLN). W odpowiedzi na konkurs wpłynęło 178 wniosków na łączną wartość dofinansowania w wysokości 55 935 882,21 EUR (253 221 738,80 PLN), co prawie 8-krotnie przewyższa alokację przeznaczoną na konkurs.

Celem powyższych działań jest zwiększenie nakładów na działalność innowacyjną oraz poprawa wskaźników związanych z działalnością innowacyjną oraz sferą B+R.

Cel szczegółowy (oddziaływanie) *Poprawa warunków życia poprzez zachowanie i ochronę środowiska naturalnego oraz zwiększenie bazy społecznej województwa*

Przeciętne trwanie życia (kobiet i mężczyzn) – wskaźnik nr 7 - GUS

Wartości zrealizowane oraz szacowane do osiągnięcia w ramach przedmiotowego wskaźnika zostały obliczone zgodnie z metodologią stosowaną przez GUS. Wartości szacowane oraz wartość zrealizowana dla roku 2011 zostaną określone i przedstawione po przeprowadzeniu ekspertyzy w tym zakresie, która planowana jest na koniec roku 2012 lub początek 2013.

Jednym z etapów kompleksowej analizy stopnia realizacji wskaźników określonych na poziomie Programów Operacyjnych, w celu zidentyfikowania problemów i potrzeb regionów, które można zmierzyć zarówno w sposób finansowy, jak i rzeczowy, jest analiza aktualnej sytuacji społeczno-ekonomicznej tych regionów. Informacji w tej kwestii dostarczają wskaźniki kontekstowe, które wyrażają w ujęciu ilościowym owe potrzeby i problemy. Ten typ wskaźników stanowi tło RPO, na które on sam może oddziaływać w sposób pośredni. Dlatego też wskaźniki programowe, skorelowane poniekąd ze wskaźnikami kontekstowymi mierzą, do jakiego stopnia oczekuje się, że zamierzone

efekty programu wpłyną na środowisko społeczno-gospodarcze lub zachowanie podmiotów działających w tym środowisku.

W RPO WZ, poprzez określenie wskaźników programowych, wyznaczone zostały cele dotyczące wielu czynników przyczyniających się do wzrostu oraz do spójności społeczno-ekonomicznej województwa zachodniopomorskiego, w tym przede wszystkim z takich sektorów jak środowisko, społeczeństwo czy gospodarka.

GOSPODARKA

Jak wynika z danych GUS (Załącznik V), w 2011 r. rejestr REGON objął w województwie zachodniopomorskim średnio 1 302,00 podmiotów gospodarki narodowej na 10 tys. ludności. W stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego wskaźnik ten wzrósł o 2,5% i był zarazem wyższy o 21,35% od średniej krajowej. Procent zarejestrowanych w rejestrze REGON podmiotów gospodarczych z sektora MŚP na 10 tys. mieszkańców wyniósł 99,91% (dla porównania 99,87% w skali kraju). Przedmiotowy wskaźnik kontekstowy jest wyznacznikiem poziomu przedsiębiorczości. W związku z tym faktem i powyższymi danymi, można stwierdzić zatem, że w badanym okresie województwo zachodniopomorskie było wręcz krajowym liderem pod względem przedsiębiorczości. W kontekście tych wyników, nie sposób nie zauważyć działań RPO WZ, które wzmacniają ten pozytywny trend. Z analizy stopnia stanu wykonania wskaźników programowych, określonych przede wszystkim na poziomie 1 osi priorytetowej, oraz ich szacowanej realizacji wynika bowiem, że ilość projektów z zakresu wsparcia MSP docelowo zdecydowanie przewyższy szacunek. Już teraz procent realizacji wskaźnika *Liczba wspartych przedsiębiorstw*, w tym mikro-, małych i średnich, wynosi 164,24% zatem w zestawieniu stanu faktycznego z wartością docelową określoną dla aktualnego okresu sprawozdawczego, bieżąca realizacja wskaźnika przekracza zakładane wartości a co za tym idzie, ich szacowana realizacja do 2015 roku zdecydowanie przewyższy wcześniejsze przewidywania (docelowo, szacunkowa realizacja celu na podstawie umów podpisanych do końca 2011 r. określona została na poziomie 334,55%). Co prawda wskaźnik *Liczba projektów z zakresu bezpośredniej pomocy inwestycyjnej dla sektora MSP* zrealizowany jest aktualnie na poziomie 67,50% w stosunku do roku 2015, jednak z szacunków wynika, że jego realizacja przekroczy docelowo 142 %. Udział przedsiębiorstw z sektora MSP w kreowaniu wizerunku województwa jako lidera przedsiębiorczości wspomagany jest ponadto dzięki wsparciu tej grupy poprzez wdrożenie w ramach RPO WZ inicjatywy JEREMIE mającej na celu udzielanie przedsiębiorstwom wsparcia w postaci pożyczek i poręczeń ze środków Programu. Z szacunkowej realizacji wskaźnika *Liczba utworzonych lub wspartych funduszy pożyczkowych i poręczeniowych* wynika, że jego wykonanie zrealizowane zostanie na poziomie 500%. Podobnie jak liczba udzielonych pożyczek i poręczeń, która -jak wynika z szacunków- do 2015 roku 55-krotnie przekroczy zakładaną wartość docelową.

Stan sytuacji społeczno-ekonomicznej województwa oraz jego wzrost gospodarczy uzależniony jest w dużej mierze od poziomu i rozwoju działalności badawczo-naukowej, jak również od wykorzystywania jej wyników jako siły napędzającej gospodarkę. Obecnie województwo zachodniopomorskie stoi przed wyzwaniem, jakim jest zwiększenie konkurencyjności oraz innowacyjności gospodarki. Niestety, ogólne statystyki dotyczące nauki i techniki nie napawają optymizmem, w skali kraju udział nakładów na badania i rozwój jest bowiem stosunkowo niski i od kilku lat utrzymuje się praktycznie na tym samym poziomie. Podobnie jest w skali regionu. Jak wynika z danych zawartych w załączniku V, w roku 2007 relacja nakładów na działalność badawczo-rozwojową do PKB w województwie zachodniopomorskim ukształtowała się na poziomie 0,17% i do roku 2011 wzrosła zaledwie o 0,05%, co w aktualnym okresie sprawozdawczym dało regionowi 14. pozycję w kraju. Znaczenie nakładów w sektorze badań i rozwoju pod względem ekonomicznym zależy w głównej mierze od struktury ich finansowania i wydatkowania. Ważny jest zatem fakt, w jakim zakresie tworzenie postępu naukowo-technologicznego finansowane jest przez podmioty gospodarcze, a w jakim z pozostałych środków. Jak wynika z danych przedstawianych przez GUS, udział podmiotów gospodarczych w finansowaniu nakładów na B+R w województwie zachodniopomorskim, w aktualnym okresie sprawozdawczym był bardzo niski, co tłumaczone może być w pewnym sensie brakiem zainteresowania lub brakiem środków finansowych ze strony

przedsiębiorstw, jak również brakiem kooperacji pomiędzy ośrodkami badawczymi a światem przedsiębiorców. Działalność badawczo-rozwojowa ma istotne znaczenie w kontekście realizacji RPO WZ, co zaakcentowane zostało na etapie określania wskaźników programowych. Działania podejmowane w tej kwestii w ramach projektów realizowanych ze środków Programu aktywnie przełamują zatem ten negatywny trend.

Z umów zakontraktowanych wynika, że aktualna realizacja wskaźnika programowego *Liczba projektów współpracy pomiędzy instytucjami produkcyjnymi a badawczymi* faktycznie może niepokoić ze względu na jego niskie, bo tylko 25% wykonanie. Tymczasem szacunkowa realizacja celu, na podstawie umów podpisanych do końca 2011 r. wskazuje, że realizacja przedmiotowego wskaźnika ponad 8-krotnie przewyższy zakładaną wartość docelową, co niewątpliwie świadczy o ogromnym wkładzie RPO WZ w poprawę ogólnej sytuacji w sektorze B+R.

Analiza załącznika B do niniejszego sprawozdania dostarcza przykrych informacji na temat stanu zatrudnienia w sektorze B+R w województwie zachodniopomorskim. Z danych wynika bowiem, że poziom zatrudnienia w działalności badawczo rozwojowej, w stosunku do średniej krajowej jest drastycznie niski i co gorsza, maleje z każdym kolejnym okresem sprawozdawczym. Również i na to zagrożenie odpowiedzią są działania podejmowane w ramach RPO WZ. Założono, że docelowo, do 2015 r. powstanie 14 miejsc pracy w sektorze badawczo-rozwojowym, tymczasem szacunek realizacji wskaźnika programowego *Liczba utworzonych miejsc pracy w zakresie B&RT* wskazuje na ponad trzykrotnie wyższe wykonanie przedmiotowego celu, co może pomóc odwrócić negatywny trend panujący aktualnie w tej sferze.

SPOŁECZEŃSTWO

W aktualnym okresie sprawozdawczym, w odniesieniu do roku poprzedniego, sytuację społeczno-ekonomiczną województwa charakteryzowały między innymi zmiany na rynku pracy. Z danych GUS wynika, że województwo zachodniopomorskie jest regionem o najniższym wskaźniku zatrudnienia w Polsce, mimo stopniowego wzrostu wskaźnika od 2007 r., w aktualnym okresie sprawozdawczym jego realizacja była niższa o 0,6% niż w poprzednim. Według BAEL wskaźnik zatrudnienia w grupie wiekowej 15-64 lat w województwie zachodniopomorskim, w analizowanym okresie wyniósł 53,7% (Załącznik B) i był niższy od średniej krajowej i średniej europejskiej (UE 27) odpowiednio o 5,6% i 10,4%.

Drastycznie odbiegająca od średniej krajowej była także realizacja wskaźników kontekstowych takich jak: *Liczba pracujących ogółem* (w tys.), *Stopa bezrobocia (wg BAEL)*, oraz *Stopa bezrobocia rejestrowanego*. Według BAEL, w aktualnym okresie sprawozdawczym w regionie stopa bezrobocia wyniosła 12,3% i była najwyższa spośród wszystkich 16 województw. W tym samym czasie w Polsce nastąpił wzrost z 8,2% do 9,6%. W przypadku stopy bezrobocia rejestrowanego, w omawianym okresie wyniosło ono w Polsce średnio 12,4% wobec wielkości osiągniętej na poziomie 17,8 % w województwie zachodniopomorskim. Tymczasem liczba pracujących ogółem (w tys.) wyniosła w regionie 507,62 w stosunku do średniej krajowej, która wyniosła wówczas 13 778,25, plasując tym samym nasze województwo w rankingu wszystkich województw na 11 miejscu.

Odnosząc stan realizacji powyższych wskaźników kontekstowych, odzwierciedlających aktualny negatywny trend w sektorze rynku pracy, do stanu wykonania i szacunków wskaźników programowych RPO WZ podkreślić należy przede wszystkim pozytywny wpływ działań podejmowanych w ramach Programu na niekorzystną sytuację panującą na rynku pracy. W ramach RPO WZ realizowanych jest aż 5 wskaźników programowych odnoszących się do liczby miejsc pracy utworzonych w wyniku realizacji projektów (wskaźniki *Liczba utworzonych miejsc pracy w zakresie B&RT* i *Liczba utworzonych miejsc pracy w sektorze przedsiębiorstw* opracowane na poziomie 1 osi priorytetowej, wskaźnik *Liczba utworzonych miejsc pracy* na poziomie 5 i 6 osi priorytetowej oraz wskaźnik *Liczba utworzonych miejsc pracy finansowanych ze środków programu (wyłącznie umowy o pracę)* na poziomie 8 osi priorytetowej). Sumując wszystkie miejsca pracy powstałe faktycznie do końca 2011 r. w ramach przedmiotowych wskaźników i analizując tę wielkość pod kątem sumy ich

wartości docelowej, wynik nie jest co prawda imponujący, ponieważ aktualnie zrealizowanych zostało jedynie 32% miejsc pracy określonych docelowo w ramach powyższych wskaźników. Tymczasem szacunki pokazują, że sytuacja ta zdecydowanie się odmieni. Szacunkowa realizacja celu na 2013 rok na podstawie umów podpisanych do końca 2011 wskazuje na prawie 180% realizację tych wskaźników a w odniesieniu do celu określonego na rok 2015 wyniesie ponad 117 % z ponad 2 670 utworzonymi miejscami pracy przy zakładanych 2 268, które powinny zostać utworzone do końca realizacji Programu.

Bardzo ważną rolę w kwestii aktywizacji społeczeństwa oraz w sektorze gospodarki odgrywa transport, mający integracyjny charakter wobec wszystkich dziedzin działalności i umożliwiający ich sprawne i efektywne funkcjonowanie. Dla województwa zachodniopomorskiego jedną z podstaw osiągnięcia wzrostu gospodarczego jest stworzenie sprawnego, zintegrowanego i w pełni dostępnego systemu transportowego.

Wsparcie rozbudowy i modernizacji regionalnej infrastruktury transportowej ma decydujące znaczenie dla włączenia województwa w procesy rozwojowe kraju. Jej obecny stan jest niewystarczający i wykazuje znaczne dysproporcje w rozmieszczeniu przestrzennym. Województwo zachodniopomorskie zajmuje 5 pozycję w Polsce pod względem wielkości obszaru, natomiast pod względem długości dróg publicznych (o twardej nawierzchni) ogółem, znajduje się dopiero na pozycji 10 z 16. Z szacunków dotyczących realizacji wskaźników programowych przypisanych do 2 osi priorytetowej RPO WZ i odnoszących się do sektora transportu wynika, że docelowa wartość realizacji wskaźnika *Długość wybudowanych dróg* osiągnięta zostanie w 73,52%, w tym w 54,27% dla dróg wojewódzkich, w 67,63% dla dróg powiatowych i tylko dla dróg gminnych realizacja wskaźnika wyniesie niewiele ponad 100%, co być może nie poprawi znacznie negatywnego trendu panującego w województwie zachodniopomorskim w sektorze transportu ale pocieszeniem może być tu stopień realizacji innego wskaźnika - *Długość przebudowanych dróg*. Z szacunkowej realizacji celu na podstawie umów podpisanych do końca 2011 r. wynika bowiem, że przedmiotowy wskaźnik zrealizowany zostanie na poziomie ponad 184%.

W dziedzinie transportu, główną pozycją wydatków JST w każdym roku są dotacje do komunikacji miejskiej, stanowiące nawet do 78,7% wydatków ogółem. Tymczasem, jak wynika z danych GUS (Załącznik V) w województwie zachodniopomorskim z roku na rok systematycznie maleje liczba ludności korzystającej z przewozów komunikacji miejskiej i od początku realizacji Programu, do aktualnego okresu sprawozdawczego wskaźnik ten zmalał już o 7%. W ramach RPO WZ podejmowane są działania zmierzające do odwrócenia tego trendu. Stan realizacji wskaźników opracowanych w obrębie 2 i 6 osi priorytetowej oraz odnoszących się bezpośrednio do transportu miejskiego przedstawia się imponująco. Już teraz ich aktualne wykonanie zdecydowanie przewyższa zakładane pierwotnie wartości docelowe a szacuje się, że w 2015 r. ostatecznie uzyskane wielkości będą średnio dwu- a nawet trzykrotnie wyższe od docelowych. Na wzrost omawianego powyżej wskaźnika kontekstowego wpłynie z pewnością wykonanie wskaźnika programowego *Przyrost ludności korzystającej z transportu miejskiego - osoby*. Jego realizacja z końcem okresu sprawozdawczego, przy założeniu, że wartość docelowa osiągnie wielkość 45 000, wyniosła dokładnie 153 283, czyli już teraz została osiągnięta w ponad 340%. Na podstawie umów podpisanych do końca 2011 r. szacuje się, że z końcem realizacji Programu przedmiotowy wskaźnik, w stosunku do wartości docelowej, zostanie zrealizowany w 2 484,76%.

Przebieg szlaków transportowych i nadmorskie położenie województwa zachodniopomorskiego determinują nie tylko ogólny rozwój regionu ale także jego układ powiązań kolejowych. Jak wynika z zapisów *Strategii rozwoju sektora transportu Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020*, wymagania integracji komunikacyjnej regionu wskazują, że niezbędne byłyby działania zmierzające do ulepszenia infrastruktury transportu kolejowego zapewniające odpowiedni poziom jej modernizacji i dostosowania do właściwych parametrów. Z danych GUS dotyczących aktualnego okresu programowania wynika, że pod względem stopnia realizacji wskaźnika *Linie kolejowe eksploatowane*

ogółem, w stosunku do wszystkich województw, Zachodniopomorskie zajęło co prawda 6 miejsce, jednak nie zmienia to faktu, że ogólny stan infrastruktury linii kolejowych w regionie jest zły. Na jej stan pozytywny wpływ mogą mieć projekty realizowane w ramach RPO WZ, szacuje się bowiem, że do 2015 roku wskaźnik programowy *Długość przebudowanych linii kolejowych* (oś priorytetowa 2) zrealizowany zostanie w ponad 100%.

Wyjątkowo korzystne położenie województwa sprzyja nie tylko rozwojowi szeroko pojętego systemu transportu, ale ma także szczególny wpływ na ożywienie sektora turystyki w regionie, którego potencjał, poza przygranicznym i nadmorskim położeniem, stanowią także lasy, pojezierza, rzeki oraz inne walory przyrodnicze. Rozbudowa infrastruktury o wysokim standardzie jest podstawą do stworzenia całorocznej oferty turystycznej wpływając tym samym na jakość obsługi ruchu turystycznego. Jak wynika z danych GUS, w latach 2007-2009 wskaźnik kontekstowy odzwierciedlający ilość *udzielonych noclegów w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania na 1 tys. mieszkańców* systematycznie wzrastał. W poprzednim okresie sprawozdawczym nastąpił nieoczekiwany spadek wskaźnika a tendencja ta utrzymała się również w odniesieniu do aktualnego okresu, choć mimo wszystko, co warto podkreślić, realizacja wskaźnika wciąż jest zdecydowanie wyższa od średniej krajowej. W ramach projektów realizowanych w obrębie 5 i 6 osi priorytetowej realizowane są działania mające na celu wzmocnienie jakości infrastruktury turystycznej oraz budowanie kompleksowych produktów turystycznych gwarantujących podniesienie poziomu atrakcyjności oferty turystycznej i wzmocniające pozytywny trend rozwoju województwa w tej sferze życia społeczno-ekonomicznego. Z umów podpisanych do końca okresu sprawozdawczego wynika, że wskaźniki opracowane na poziomie Programu zdecydowanie przewyższają pierwotne założenia, co potwierdza powyższe przesłanki. Realizacja wskaźnika *Liczba osób korzystających z systemu informacji turystycznej*, zarówno w ramach 5, jak i 6 osi priorytetowej, aktualnie wynosi 0% tymczasem do końca realizacji Programu wzrośnie odpowiednio do ponad 600% i 245%. Podobnie wskaźniki *Liczba projektów z zakresu turystyki* oraz *Liczba nowych/zmodernizowanych obiektów infrastruktury turystycznej* (5 oś priorytetowa), które wg założeń osiągną docelowo wartość odpowiednio 310% i ponad 1 316%.

Innym istotnym elementem wpływającym na rozwój turystyki w województwie jest bogata oferta kulturalna będąca także świadectwem rozwoju społeczności regionalnej. Dzięki projektom realizowanym w ramach RPO WZ rozwój kultury w skali lokalnej i regionalnej kwitnie, co przyczynia się do wzbogacenia regionu i podniesienia jego znaczenia w skali krajowej. Według aktualnego stanu, realizacja wskaźnika *Liczba projektów z zakresu kultury* (5 oś priorytetowa) już na koniec aktualnego okresu sprawozdawczego osiągnęła w 100% wartość docelową planowaną do uzyskania w roku 2015, co więcej, z szacunków wynika, że do zakończenia realizacji Programu wzrośnie jeszcze ponad pięciokrotnie. Bardzo optymistycznie przedstawia się także realizacja wskaźników *Liczba nowych/zmodernizowanych obiektów kulturalnych* oraz *Liczba osób korzystających z efektów projektów z zakresu kultury* określonego na poziomie 5 i 6 osi priorytetowej. Ich aktualna realizacja nie jest może imponująca, bowiem w pierwszym przypadku realizacja wskaźnika dla 5 i 6 osi w stosunku do wartości docelowych przyjętych, jako cel na rok 2015, według aktualnych danych na koniec 2011 roku, wynosi odpowiednio 57,14% oraz 25%, ale optymizm wyrażony powyżej potwierdzają szacunki, z których wynika, że realizacja przedmiotowego wskaźnika wzrośnie docelowo ponad czterokrotnie. Szczególnie duże znaczenie w sferze rozwoju kultury w województwie będzie miało wykonanie wskaźnika *Liczba osób korzystających z efektów projektów z zakresu kultury*. Aktualnie jego realizacja jest w zasadzie znikoma i nie przekracza nawet 8% określonej wartości docelowej, co ma swoje odzwierciedlenie również w stanie realizacji wskaźników kontekstowych. Jak wynika z danych GUS, w województwie zachodniopomorskim, w stosunku do średniej krajowej realizacja wskaźnika *Liczba osób korzystających z obiektów kultury* jest drastycznie niska. Ten negatywny trend może zostać przełamany dzięki działaniom RPO WZ, bowiem z szacunków dotyczących docelowej realizacji wskaźnika *Liczba osób korzystających z efektów projektów z zakresu kultury* określonego na poziomie Programu wynika, że zarówno w ramach 5, jak i 6 osi priorytetowej jego wykonanie zdecydowanie przewyższy wcześniejsze założenia.

Wiele obiektów znajdujących się na terenie województwa, pełniących funkcje kulturalne i społeczne, jest w złym stanie i wymaga renowacji oraz przebudowy. Niszczeniu ulega także tkanka urbanistyczno-architektoniczna z całą swoją infrastrukturą. Degradacja tkanki miejskiej jest między innymi przyczyną negatywnych zjawisk społeczno-ekonomicznych. W związku z tym konieczna jest realizacja programów rewitalizacyjnych prowadzących do poprawy stanu przestrzeni zurbanizowanych oraz zwiększenia ich atrakcyjności inwestycyjnej. Wsparcia wymagają szczególnie programy rewitalizacji zdegradowanych obszarów miejskich, z danych GUS wynika bowiem, że w aktualnym okresie sprawozdawczym w województwie zachodniopomorskim *Powierzchnia zrehabilitowanych i zagospodarowanych terenów do ogółu wymagających rekultywacji* wyniosła jedynie 5,15%. Pocięszający jest jednak fakt, że od początku realizacji Programu wskaźnik ten wzrósł o 3,24% i w roku 2011 był wyższy o ponad 2 % od średniej krajowej. Ogólny, niekorzystny trend mający swoje odzwierciedlenie w niskiej realizacji wskaźnika ma niestety potwierdzenie w realizacji wskaźników Programowych. Aktualny stan wykonania wskaźników *Liczba projektów z zakresu rewitalizacji, Powierzchnia obszarów poddanych rewitalizacji* (5 oś priorytetowa) oraz *Powierzchnia Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego poddana rewitalizacji* (6 oś priorytetowa) wynosi 0% a szacunki pokazują, że do końca 2015 r. ich realizacja ledwo przekroczy próg 50%.

Ważnym elementem obserwacji rozwoju sytuacji społeczno-ekonomicznej regionów stanowią między innymi badania przeprowadzane przez GUS dotyczące wykorzystania technologii informacyjno-telekomunikacyjnych w przedsiębiorstwach oraz w gospodarstwach domowych, co prowadzić ma do lepszego rozwoju gospodarki opartej na wiedzy i społeczeństwa informacyjnego.

Wyniki analizy danych przedstawionych w załączniku V do sprawozdania wskazują na stopniowy systematyczny wzrost wskaźników dotyczących ogólnie pojętego dostępu do komputerów czyli m.in. dostępu do internetu, w tym także za pośrednictwem łącz szerokopasmowych. Wskaźniki *Gospodarstwa domowe wyposażone w komputer osobisty z dostępem do internetu w % ogółu gospodarstw domowych* i *Udział szkół wyposażonych w komputery* od początku realizacji Programu wzrosły odpowiednio o 30% i 16,4% przy jednoczesnym spadku wskaźnika *Liczba uczniów przypadających na 1 komputer z dostępem do internetu*. We wszystkich przypadkach wskaźniki osiągnięte na poziomie województwa zachodniopomorskiego w aktualnym okresie sprawozdawczym były niższe niż średnia krajowa, co w tym przypadku jest bardzo zadowalające. Na pozytywny trend w zakresie zmian w tej dziedzinie życia społecznego wpływają projekty realizowane w ramach 3 osi priorytetowej RPO WZ. Jak wynika z szacunków określonych na podstawie umów podpisanych do końca 2011 r. docelowe wykonanie wskaźników programowych, takich jak *Długość wybudowanej sieci Internetu szerokopasmowego, Liczba instytucji, które wdrożyły usługi on-line, czy Liczba osób korzystających z usług on-line*, zdecydowanie przekroczy pierwotne założenia wzmacniając tym samym pozytywny trend panujący w województwie w dziedzinie rozwoju społeczeństwa informacyjnego.

Kolejnym z czynników wpływających na konkurencyjność województwa i jego ogólną sytuację społeczno-ekonomiczną jest promowanie modelu społeczeństwa rozwijającego swój potencjał intelektualny. Jak wynika z danych Eurostatu (załącznik B), w aktualnym okresie sprawozdawczym zaobserwowano obniżenie wielkości realizacji wskaźnika *Wykształcenie ludności w wieku 15 lat i więcej* na poziomach 0-2 (wykształcenie podstawowe i niepełne podstawowe, w tym gimnazjum) oraz 3-4 (wykształcenie ponadpodstawowe i ponadgimnazjalne). Wzrost nastąpił jednak na poziomie 5-6 (wykształcenie wyższe). Spadek zanotowano także w ramach wskaźnika *Udział osób uczących się i dokończających w liczbie ludności w wieku 25-64 lat*. Podstawowym problemem w kwestii nauczania jest zbyt mały udział szkolnictwa zawodowego oraz technicznego, a także niedostosowanie istniejących kierunków kształcenia do potrzeb rynku pracy. Kluczowe znaczenie ma zatem systematyczne podnoszenie jakości i standardów kształcenia w przedmiotowym zakresie, jak również stworzenie uczelniom wyższym warunków do prowadzenia działalności naukowo-badawczej powiązanej z dydaktyką. Aktywne działania w tym kierunku podejmowane są dzięki wdrażaniu projektów realizowanych w ramach 7 osi priorytetowej RPO WZ. Stan realizacji wskaźnika

programowego *Liczba projektów z zakresu infrastruktury oświaty* określonego na poziomie przedmiotowej osi przekracza już teraz wartości docelowe, zamierzone do osiągnięcia w 2015 r. a szacunków opracowanych na podstawie umów podpisanych do końca 2011 r. wynika, że do końca realizacji Programu wskaźnik ten zrealizowany zostanie dokładnie w 330% co niewątpliwie będzie miało wpływ na poprawę infrastruktury edukacyjnej oraz przyczyni się do podniesienia poziomu wykształcenia i przyniesie wymierne korzyści w postaci zwiększenia konkurencyjności województwa.

Jednym z istotnych problemów regionu jest jakość i dostępność usług medycznych. Wzrost powszechności świadczeń zdrowotnych wraz z rosnącą jakością opieki są niezbędnymi elementami rozwoju społeczno-gospodarczego i decydują w dużej mierze o poczuciu bezpieczeństwa społecznego, powinno się zatem położyć nacisk na zwiększanie dostępności systemu leczenia opartego w pierwszej kolejności na podstawowej opiece zdrowotnej. Z danych GUS wynika, że z roku na rok wielkość wskaźnika *Porady udzielone przez lekarzy i lekarzy dentyistów* stopniowo wzrasta, jednak w porównaniu ze średnią krajową wciąż jest drastycznie niska. W ramach RPO WZ systematycznie prowadzone są działania zmierzające do zwiększenia dostępu do diagnostyki i usług specjalistycznych. Realizacja priorytetu 7 ma podnieść standard usług, zwłaszcza specjalistycznych, a także zwiększyć dostępność do usług zdrowotnych mieszkańców obszarów wiejskich i małych miast, co powinno pozytywnie wpłynąć na stan wskaźnika monitorowanego przez GUS, bowiem prognozy wykonania wskaźników programowych w tej kwestii są niezwykle obiecujące. Już na koniec aktualnego okresu sprawozdawczego procent realizacji celów określonych na rok 2015 w każdym przypadku przekroczył 100% pierwotnej wartości docelowej i dokładnie wyniósł odpowiednio: 160% wykonania wskaźnika *Liczba zmodernizowanych szpitali* (docelowo realizacja wyniesie 260%), 6 250% wykonania wskaźnika *Ilość zakupionego sprzętu medycznego* (docelowo realizacja wyniesie aż 20 416,67%!), 150% wykonania wskaźnika *Liczba projektów z zakresu ochrony zdrowia* (docelowo realizacja wyniesie 283,33%) oraz 936,24% wykonania wskaźnika *Potencjalna liczba badań medycznych przeprowadzonych sprzętem zakupionym w wyniku realizacji projektów* (docelowo realizacja wyniesie 14 745%).

ŚRODOWISKO

Infrastruktura ochrony środowiska, jej dostępność, stan techniczny, nowoczesność zastosowanych materiałów i technologii przekłada się bezpośrednio na stan środowiska i jakość życia mieszkańców. Dobrze prosperująca infrastruktura ochrony środowiska stanowi jedno z głównych uwarunkowań zrównoważonego rozwoju regionu, a zachowanie, odpowiednie i racjonalne wykorzystanie walorów przyrodniczych wpływa na wzmocnienie konkurencyjności regionu, zwłaszcza że potencjał przyrodniczy ma decydujące znaczenie w rozwoju funkcji turystycznej województwa. Kompleksowe wykorzystanie potencjału województwa dla rozwoju wymaga odpowiedniej jakości infrastruktury, szczególnie wodno-kanalizacyjnej oraz systemu utylizacji i zagospodarowania odpadów komunalnych i przemysłowych. Jak wynika z danych GUS, w województwie zachodniopomorskim z roku na rok stopniowo wzrastają powoli wskaźniki *Ludności korzystającej z kanalizacji* oraz *Ludności korzystającej z wodociągów*. W ramach 7 osi priorytetowej RPO WZ realizowane są między innymi inwestycje z zakresu gospodarki wodno-ściekowej oraz gospodarki odpadami. Działania z zakresu infrastruktury wodno-ściekowej wspierane są w zakresie budowy, rozbudowy lub przebudowy sieci kanalizacji zbiorczych, przepompowni, zbiorników oraz oczyszczalni ścieków. Z aktualnej realizacji wskaźników określonych na poziomie Programu wynika, że tymczasowo działania podejmowane w ramach RPO WZ nie wpływają znacząco na rozwój tej sfery społeczno-ekonomicznej i wzrost wskaźników kontekstowych. Według stanu na koniec 2011 r. realizacja wskaźników *Liczba osób przyłączonych do sieci kanalizacyjnych* oraz *Długość sieci kanalizacyjnej*, w stosunku do wartości planowanych do osiągnięcia z końcem realizacji Programu, wynosi 0%. Wykonanie wskaźnika *Liczba projektów z zakresu gospodarki wodno-ściekowej* osiągnęło do tej pory próg 13% a wskaźnika *Liczba osób przyłączonych do sieci wodociągowej* – 44,77%. Tymczasem z umów podpisanych do końca 2011 r. wynika, że do zakończenia realizacji Programu wartość wszystkich powyższych wskaźników zdecydowanie wzrośnie a wskaźniki, których aktualna realizacja jest zerowa, wzrosną odpowiednio do

240,98% (*Długość sieci kanalizacyjnej*) i 895,16% (*Liczba osób przyłączonych do sieci kanalizacyjnych*). Mniej optymistycznie przedstawiają się szacunki dotyczące docelowej realizacji wskaźników odnoszących się do gospodarki wodociągowej i wodno-ściekowej. W pierwszym przypadku wykonanie wskaźnika *Liczba osób przyłączonych do sieci wodociągowej* zrealizowane zostanie co prawda w 100% w stosunku do pierwotnych założeń ale wskaźnik *Liczba projektów z zakresu gospodarki wodno-ściekowej* zrealizowany zostanie jedynie w 86,67%. W ramach 7 osi priorytetowej, w zakresie zagospodarowania odpadów priorytetem jest m.in. organizowanie i wdrażanie systemów selektywnej zbiórki odpadów i recyklingu oraz modernizacja i rekultywacja istniejących nieczynnych składowisk odpadów. Preferowane są kompleksowe projekty gospodarki odpadami komunalnymi obejmujące m.in. selektywną zbiórkę odpadów, sortownie, zakłady recyklingu i odzysku odpadów, biologiczno-mechaniczne unieszkodliwianie odpadów oraz kampanie informacyjne i edukacyjne na temat gospodarki odpadami przyjaznej środowisku. Jak wynika z realizacji wskaźników programowych wpisujących się w powyższe założenia, działania podejmowane w tym zakresie są niestety niewystarczające, z szacunków wynika bowiem, że wskaźnik *Liczba projektów z zakresu gospodarki odpadami*, którego obecna realizacja wynosi 0%, do końca aktualnego okresu programowania wyniesie jedynie 80% wartości pierwotnie zakładanej. Jest to szczególnie niepokojące, zważywszy na stan realizacji wskaźników kontekstowych dających obraz aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej panującej w województwie zachodniopomorskim w omawianym sektorze, bowiem jak wynika z danych GUS, z roku na rok systematycznie maleje wartość wskaźnika *Udział odpadów poddanych odzyskowi w ogólnej ilości odpadów (z wyłączeniem komunalnych)* a wzrasta ilość *Odpadów komunalnych zebranych na 1 mieszkańca*.

Istotną kwestią zarządzania środowiskiem w obliczu założeń polityk unijnych jest także wsparcie inwestycji związanych z pozyskiwaniem energii ze źródeł odnawialnych. W okresie sprawozdawczym wartość wskaźnika *Ilość energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych (moc zainstalowana)* wyniosła w województwie zachodniopomorskim 345,11 MW plasując nasz region na 2 miejscu pod względem realizacji przedmiotowego wskaźnika. Jednak, pomimo osiągania wysokich wskaźników w skali kraju, nadal są to wartości niewystarczające do spełnienia limitów wspólnotowych. W ramach RPO realizowane są wskaźniki bezpośrednio związane z energią odnawialną, jednak ich realizacja jest, i jak wynika z szacunków, pozostanie niestety zerowa.

VII Wnioski dla dalszej realizacji PO, w tym dotyczące planowanych realokacji

Planuje się realizację projektów z wykorzystaniem dodatkowych środków z Krajowej Rezerwy Wykonania i Dostosowania Technicznego, w następującym podziale:

- poddziałanie 1.1.3 *Inwestycje MSP w nowe technologie* – 11 000 000 euro z Krajowej Rezerwy Wykonania,
- poddziałanie 1.3.3 *Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej - Schemat B „Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej terenów postoczniowych (Szczecin) „* - 7 000 000 euro z Dostosowania Technicznego,
- poddziałanie 2.1.1 *Regionalna infrastruktura drogowa* - 1 800 733 euro z Krajowej Rezerwy Wykonania i 7 569 372 euro z Dostosowania Technicznego.

Jednocześnie w ramach renegeacji RPO WZ dokonano przesunięcia środków z poddziałania 2.1.7 *Regionalny transport kolejowy Schemat A Infrastruktura kolejowa* - 2 264 940 euro, z poddziałania 2.1.5 *Wzmocnienie portów morskich i rzecznych* - 4 407 206 euro, z poddziałania 2.2.1 *Sieci elektroenergetyczne* - 3 000 000 euro, z poddziałania 2.2.2 *Sieci dystrybucji gazu ziemnego* - 5 500 000 euro do poddziałania 2.1.1 *Regionalna infrastruktura drogowa*.

Zakłada się dalszą realizację Programu, zgodnie z wyznaczonymi kierunkami wsparcia.

2.1.6.3 Rekomendacje KE

1. Wzmocnienie powiązania między postępem fizycznym a finansowym w kolejnych raportach

IZ RPO WZ w każdym rocznym sprawozdaniu z realizacji RPO WZ w punkcie 3. *Realizacja w podziale na priorytety* dokonuje wnikliwej analizy zarówno wskaźników finansowych jak i rzeczowych. Biorąc jednak pod uwagę zalecenia KE o wzmocnieniu powiązań pomiędzy postępem rzeczowym i finansowym, IZ RPO WZ począwszy od Sprawozdania za rok 2011, stosować będzie zasadę podsumowań postępu wdrażania wg poniższych kryteriów:

- alokacja na oś/program
- kontraktacja/ procent kontraktacji w stosunku do alokacji na oś/program
- liczba mierników rzeczowych w ramach osi/programu (wskaźników produktu i rezultatu)
- liczba zrealizowanych wskaźników stosunku do wartości docelowych określonych w programie
- liczba wskaźników, które potencjalnie zostaną zrealizowane (na podstawie podpisanych umów o dofinansowanie) w stosunku do wartości docelowych określonych w programie.

Poniższa tabela przedstawia poziom kontraktacji w podziale na osie priorytetowe w stosunku do postępu rzeczowego.

Tabela 10 Poziom kontraktacji w podziale na osie priorytetowe w stosunku do postępu rzeczowego

oś	alokacja	kontraktacja	Procent kontraktacji w stosunku do dostępnej alokacji	liczba wskaźników głównych	liczba wskaźników, które na koniec 2011 r. realizują wartość docelową określoną dla roku 2013 w RPO WZ	liczba wskaźników, które na koniec 2011 r. wg szacunków zrealizują wartość docelową określoną dla roku 2013 w RPO WZ	liczba wskaźników, które na koniec 2011 r. realizują wartość docelową określoną dla roku 2015 w RPO WZ	liczba wskaźników, które na koniec 2011 r. wg szacunków zrealizują wartość docelową określoną dla roku 2015 w RPO WZ
1	250 753 899	189 400 545,69	75,53%	11	3	11	1	11
2	225 159 580	153 998 027,36	68,40%	12	4	9	4	7
3	42 000 000	22 485 473,96	53,54%	8	0	6	0	6
4	61 280 000	18 164 558,21	29,64%	12	2	9	0	5
5	74 935 655	51 853 596,24	69,20%	9	3	7	2	7
6	116 780 745	69 983 090,00	59,93%	9	1	8	1	8
7	58 480 000	50 326 745,53	86,06%	10	7	9	5	10
8	33 417 525	16 714 550,46	50,02%	5	3	4	3	4
RPO WZ	862 807 404	572 926 587,45	66,40%	76	23	63	16	58

Jak wynika z powyższej tabeli w ramach RPO WZ zaplanowano realizację 76 wskaźników. Zgodnie ze stanem na koniec 2011 r. zauważyć można, iż na poziomie ponad 66 procentowej kontraktacji środków w stosunku do dostępnej alokacji na program, osiągamy w ramach 23 wskaźników wartość docelową określoną w Programie dla roku 2013 ale też, aż 16 wskaźników realizuje cel określony dla roku 2015. Optymistycznie wygląda również szacunek, gdyż na podstawie umów podpisanych do końca okresu sprawozdawczego w ramach aż 58 wskaźników osiągnięta zostanie wartość docelowa planowana na rok 2015 (tj. przy kontraktacji 66,40 % szacuję się realizację celów RPO w ponad 76 %).

2. Raport dotyczący wskaźników (włączając główne wskaźniki w SFC2007) zgodnie z wynikiem przeglądu średniorocznego

Zgodnie z Instrukcją sporządzania sprawozdania rocznego przygotowaną przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, w sprawozdaniu za rok 2011 r. „...należy bazować na wersji programu operacyjnego oraz szczegółowego opisu priorytetów uwzględniających zmiany przeprowadzone w ramach przeglądu śródkresowego. Jeśli uszczegółowienie zostało zatwierdzone przez Zarząd Województwa (RPO) lub przez Ministra Rozwoju Regionalnego (KPO) po upływie okresu sprawozdawczego, również należy odnieść się do dokumentu po zmianach przeprowadzonych w ramach przeglądu śródkresowego, jednak nie uwzględniać ewentualnych realokacji przeprowadzonych w 2011 lub 2012 r. po decyzji KE i nie mających związku ze zmianą Programu”.

Ponadto, również zgodnie z zaleceniami MRR, dla ułatwienia weryfikacji sprawozdań oraz dla przejrzystości procesu agregowania wskaźników Programowych do wskaźników głównych w SFC 2007, w Sprawozdaniu rocznym za 2011 r. oraz kolejnych, IZ RPO WZ wskaźniki programowe prezentowane w załączniku I oraz IV realizujące jednocześnie Core Indicators będzie cieniowała szarym kolorem.

3. Konieczność ponownego zdefiniowania koncepcji kluczowych projektów

W RPO WZ projekty wspierane jako projekty kluczowe to przede wszystkim, duże i skomplikowane inwestycje. Ich przygotowanie jest długotrwałe oraz kosztowne. Wszystkie projekty dotyczą infrastruktury publicznej lub służą realizacji zadań publicznych. Województwo zachodniopomorskie popiera starania Komisji by ustanowić wspólną definicję projektu kluczowego (zmiana nomenklatury, na „projekt indywidualny” zaciera charakter tych projektów). Jednocześnie pragnę poinformować, iż kryteria wyboru projektów są identyczne dla całego działania / poddziałania i nie zależą od trybu wyboru projektu do dofinansowania.

4. Sprawdzenie, czy wszystkie popierane projekty są zgodne z Dyrektywą Oczyszczania Ścieków Komunalnych (UWWTD) oraz Ramową Dyrektywą Wodną

Kwestia niepełnej transpozycji RDW do prawa polskiego oraz weryfikacji zgodności projektów realizowanych w ramach RPO WZ, została przedstawiona w pkt. 2.2 wkladu do sprawozdania. Poniżej informacja zamieszczona w przytoczonym punkcie.

W związku z pismem Komisji Europejskiej z 21.11.2011 r. dotyczącym zapewnienia zgodności projektów realizowanych w ramach regionalnych programów operacyjnych z przepisami Ramowej Dyrektywy Wodnej, zwłaszcza z okresu luki transpozycyjnej, podjęto działania zmierzające do zweryfikowania skali problemu oraz przedsięwzięcia skompensowania ewentualnych braków w świetle art. 4.1 oraz 4.7. Mając na względzie wagę problemu oraz szczególne zainteresowanie tą kwestią przez Komisję Europejską IZ RPO WZ postanowiła objąć swoim badaniem wszystkich Beneficjentów pomocy udzielanej w RPO WZ. Podejście takie wykroczyło dalece ponad oczekiwania MRR w tym zakresie. Oprócz zalecanych przez MRR budowli hydrotechnicznych do szczegółowej ekspertyzy zostaną wytypowane co najmniej wszystkie projekty, które ubiegały się o pozwolenie wodno-prawne. Zakończenie prac związanych z weryfikacją przewiduje się na III kwartał 2012 r.

Dodatkowo, należy podkreślić, iż w działania podjęte przez IZ RPO WZ realizowane są we współpracy z Regionalnym Zarządem Gospodarki Wodnej w Szczecinie.

Wytyczne dla Wnioskodawców - działanie 4.3 z 2009 roku zakładały, że co do zasady przedsięwzięcia z zakresu gospodarki ściekowej muszą być realizowane w aglomeracjach wskazanych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych, zgodnie z linią demarkacyjną. KPOŚK jest dokumentem rządowym, mającym na celu wypełnienie zobowiązań przyjętych przez Polskę w Traktacie Akcesyjnym w zakresie wdrażania dyrektywy Rady 91/271/EWG.

Program ten stanowi plan działań inwestycyjnych w celu osiągnięcia pełnej zgodności z wymogami dyrektywy do końca 2015 r.

Tabela 11 Aglomeracje z załącznika nr 1 KPOŚK, które znalazły się na liście rankingowej konkursu z 2009 roku

aglomeracje - dane podstawowe			Planowane na 31.12.2015 r.			Efekty ekologiczne		
I_d aglomeracji	nazwa aglomeracji	Projekty RPO WZ	Stan istniejący		rodzaj inwestycji	termin osiągnięcia efektu ekologicznego w zakresie oczyszczania ścieków	termin osiągnięcia efektu ekologicznego w aglomeracji	termin osiągnięcia efektu ekologicznego w zakresie gospodarki osadowej
			rodzaj istniejącej oczyszczalni	rodzaj planowanej oczyszczalni				
PLZA032	Chojna	x	B	B	R	2009	2009	2009
PLZA049	Mieszkowice	x	B	B	RM	2015	2015	2015
PLZA054	Resko	x	B	B	R	2013	2013	2013
PLZA060	Maszewo	x	B	B	M	2010	2010	2010
PLZA063	Komarowo	x	B	B	I	I	I	I
PLZA079	Recz	x	B	B	M	2010	2010	2013

Legenda:

rodzaj inwestycji,

I – istniejąca oczyszczalnia, która spełnia wymagania i nie wymaga inwestycji,

M – istniejąca oczyszczalnia, która spełnia wymagania ze względu na przepustowość lecz wymaga modernizacji ze względu na jakość odprowadzanych ścieków,

R – istniejąca oczyszczalnia, która wymaga rozbudowy ze względu na przepustowość,

RM – istniejąca oczyszczalnia, która wymaga rozbudowy ze względu na przepustowość oraz modernizacji części obiektów,

Projekty dofinansowanie w ramach RPO WZ, a realizowane w powyższych aglomeracjach w większości przypadków nie dotyczą oczyszczalni ścieków. Wyjątkiem jest aglomeracja Mieszkowice, która znajduje się na liście rezerwowej.

Tabela 12 Aglomeracje z załącznika nr 2 KPOŚK, które znalazły się na liście rankingowej konkursu z 2009 roku

aglomeracje - dane podstawowe			Planowane na 31.12.2015 r.			Efekty ekologiczne		
I_d aglomeracji	nazwa aglomeracji	Występienie w RPO WZ	Stan istniejący		rodzaj inwestycji	termin osiągnięcia efektu ekologicznego w zakresie oczyszczania ścieków	termin osiągnięcia efektu ekologicznego w aglomeracji	termin osiągnięcia efektu ekologicznego w zakresie gospodarki osadowej
			rodzaj istniejącej oczyszczalni	rodzaj planowanej oczyszczalni				
PLZA047	Golczewo	x	B	B	M	2013	2013	2010
PLZA051	Trzczeńsko Zdrój	x	B	B	R	2013	2013	2013
PLZA084	Wierzchowo	x	B	B	M	2015	2015	2015
PLZA086	Osina	x	non B	B	RM	2010	2010	
PLZA089 N	Wierzchowo	x	B	B	R	2015	2015	2015
PLZA100 N	Widuchowa	x		B	M	2013	2013	2013

Legenda rodzaj inwestycji,

M – istniejąca oczyszczalnia, która spełnia wymagania ze względu na przepustowość lecz wymaga modernizacji ze względu na jakość odprowadzanych ścieków,

R – istniejąca oczyszczalnia, która wymaga rozbudowy ze względu na przepustowość,

RM – istniejąca oczyszczalnia, która wymaga rozbudowy ze względu na przepustowość oraz modernizacji części obiektów,

Projekty dofinansowanie w ramach RPO WZ, a realizowane w powyższych aglomeracjach w większości przypadków nie dotyczą zamierzeń inwestycyjnych, związanych z oczyszczalnią ścieków. Na czerwono zaznaczono aglomeracje, w których przewidziano realizację budowy/rozbudowy/modernizacji oczyszczalni ścieków. Projekt Gminy Osina oczekuje na podpisanie umowy o dofinansowanie (obecnie znajduje się na liście rezerwowej).

Dodatkowo w ramach konkursu z 2009 roku, na liście rezerwowej znajduje się projekt dotyczący budowy sieci kanalizacyjnej w aglomeracji Przelewice (w KPOŚK załącznik nr 3).

5. Weryfikacja wymogów sprawozdawczości dotyczącej projektów środowiskowych w corocznych raportach

Rekomendacja nie dotyczy RPO WZ - w ramach RPO WZ nie są realizowane projekty o łącznym koszcie od 25 do 50 mln euro.

6. Innowacyjność: opracowywanie inteligentnych strategii specjalistycznych na podstawie regionalnych strategii innowacji

Instytucja Zarządzająca RPO WZ we współpracy z Wydziałem Rozwoju Regionalnego Urzędu Marszałkowskiego prowadzi aktualnie intensywne prace i analizy w celu określenia potencjałów ekonomicznych regionu. Aktywnie uczestniczy także w licznych spotkaniach na forum krajowym na temat inteligentnych strategii specjalistycznych.

7. Badania i rozwój: zmiana linii demarkacyjnych pomiędzy programami realizowanymi na szczeblu regionalnym a programami na poziomie krajowym

Z uwagi na dotychczasowe zapisy linii demarkacyjnej w RPO Województwa Zachodniopomorskiego nie wprowadzono instrumentu analogicznego do działania PO IG, którego dotyczą powyższe zapisy (zakup/wytworzenie infrastruktury badawczo – rozwojowej mogło być natomiast elementem projektów związanych z wdrażaniem nowych technologii w ramach poddziałania 1.1.3, tego typu projekty były dodatkowo premiowane). W związku z tym nie zachodzi konieczność zmiany zapisów linii demarkacyjnej dla Województwa Zachodniopomorskiego. Niemniej jednak Województwo Zachodniopomorskie brało udział w konsultacjach treści uchwał zmieniających te zapisy Linii demarkacyjnej. Dodatkowo (m.in. w wyniku uwag zgłoszonych przez IZ RPO WZ) problematyka zwiększenia elastyczności Linii demarkacyjnej będzie przedmiotem najbliższych posiedzeń grupy roboczej ds. koordynacji i komplementarności.

8. Internet szerokopasmowy: wzrost liczby zawieranych umów - proces wdrażania wciąż zbyt wolny

Projekt systemowy stworzony w ramach PO IG w celu zapewnienia regionom wsparcia legislacyjno-technicznego zapewni wsparcie merytoryczne i techniczne dla beneficjentów wyłonionych w ramach projektów indywidualnych oraz konkursu RPOWZ/3.1/2012/1 w ramach RPO WZ. IZ pozostaje w stałym kontakcie z instytucją odpowiedzialną za realizację projektu systemowego.

Cel: zwiększenie liczby gospodarstw domowych z dostępem do internetu szerokopasmowego

Zgodnie z danymi prezentowanymi również w załączniku IV do niniejszego sprawozdania, w ramach RPO WZ wskaźnik wpisujący się w założenia Agendy Cyfrowej to *Liczba podłączeń do szerokopasmowego internetu* - wartość docelową dla roku 2015 w programie określono na poziomie 3 200 szt. Najwyższa wartość docelowa została określona dla podwskaźnika *dotyczącego liczby podłączonych gospodarstw domowych* tj.: aż 2 000 szt. (pozostałe to: MSP - 460 szt., szkoły -240 szt. oraz podmioty administracji publicznej - 500szt. Mając na uwadze wartości szacowane na podstawie umów do końca 2011 r, oraz wartości zrealizowane, obliczane na podstawie zatwierdzonych

wniosków o płatność do końca okresu sprawozdawczego stwierdza się brak realizacji lecz szacuje się, iż dzięki to tej pory podpisanym umową wartość docelowa wskaźnika głównego zrealizowana zostanie w prawie 53 % a podwskaźnika dotyczącego gospodarstw domowych w 40%. W IV kwartale 2012 r. zostanie rozstrzygnięty konkurs w ramach działania 3.1, wobec powyższego IZ RPO WZ będzie mogła ponownie oszacować wartości przedmiotowych wskaźników i przewiduje, że wskaźniki zostaną osiągnięte na zakładanym poziomie co przyczyni się również do realizacji celów ww. Agendy Cyfrowej. Szczegóły dotyczące Rozwój społeczeństwa informacyjnego (priorytet 3 RPO WZ) znajdują się w punkcie 3.3 niniejszego sprawozdania.

Nadzór nad realizacją projektów

IZ RPO WZ wdraża działania z zakresu internetu szerokopasmowego zgodnie z obowiązującymi procedurami wewnętrznymi. Beneficjenci są zobowiązani realizować projekty zgodnie z założeniami przedstawionymi w dokumentacji aplikacyjnej i zapisami umowy o dofinansowanie.

IZ RPO WZ dokonuje weryfikacji stosowania przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych na podstawie m.in. listy sprawdzającej do kontroli przestrzegania przez beneficjentów ustawy Pzp oraz możliwości wystąpienia przesłanek uznania zagrożenia wystąpienia niedozwolonej pomocy publicznej na podstawie listy sprawdzającej do kontroli projektów z zakresu merytorycznego.

W zakresie internetu szerokopasmowego realizowane są projekty również poprzez tryb indywidualny. W dniu 18 stycznia 2011 r. Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego przyjął informację na temat stanu realizacji projektów wpisanych na Indykatorywną Listę Projektów Indywidualnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013. Dodatkowo Zarząd zdecydował, że na bieżąco będzie przyglądał się realizacji projektów wpisanych na ILPI, ze szczególnym uwzględnieniem projektów, które stanowią zagrożenie dla prawidłowego tempa wydatkowania środków w ramach RPO WZ.

IZ RPO WZ okresowo przedstawia na posiedzeniu Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego informację na temat stanu realizacji projektów wpisanych na ILPI (w tym projektów kluczowych w ramach działania 3.1) realizowanych w podziale na trzy grupy w zależności od stopnia ryzyka ich nieterminowego wykonania na podstawie wniosków o płatność, które wpłynęły do IZ RPO WZ.

Informacje na temat procedur dotyczących udzielania zamówień publicznych opisano w podpunkcie 15. Weryfikacja procesów zarządzania.

9. Rosnące znaczenie sektora energetycznego przy niewystarczająco wykorzystanym potencjale w zakresie opracowywania innowacyjnych inwestycji

Zachodniopomorskie jest regionem o dużym potencjale produkcji energii ze źródeł odnawialnych, jednakże w zakresie interwencji RPO WZ nie zidentyfikowano jako znaczącej gospodarki nakierowanej na wytwarzanie urządzeń do produkcji energii odnawialnej. W związku z powyższym o ile premiiowane były projekty przedsiębiorców o niskim oddziaływaniu na środowisko a część środków została wręcz przeznaczona na zmniejszenie wpływu przemysłu na środowisko, o tyle nie zaplanowano wsparcia dla produkcji urządzeń do wytwarzania energii odnawialnej. Spowodowane jest to zarówno faktem niemożności ograniczenia wsparcia w ramach projektów nakierowanych na szeroko rozumiane podnoszenie konkurencyjności przedsiębiorstw – byłoby to wyłączenie sektorowe – jak i koniecznością realizowania wskaźników zaplanowanych w innych osiach priorytetowych/działaniach. Podkreślić należy, iż przedsiębiorstwa zajmujące się produkcją tego typu urządzeń mogły ubiegać się o dofinansowanie na realizację projektów inwestycyjnych w ramach działania 1.1.

10. Rozwój miast: trend w kierunku bardziej zintegrowanego podejścia

Instytucja Zarządzająca RPO WZ mając na celu zintegrowane podejście do rozwoju miast już w obecnej perspektywie stworzyła osobną oś priorytetową wspierającą rozwój funkcji metropolitalnych miasta Szczecin oraz przyległych obszarów tworzących Szczeciński Obszar Metropolitalny. Ponadto w ramach wsparcia działań z zakresu rewitalizacji, w celu zapewnienia wysokiego poziomu

komplementarności projektów, zastosowano dwustopniowy proces wyboru projektów. Pierwszym etapem była ocena Lokalnych Programów Rewitalizacji (LPR) poszczególnych miejscowości i gmin, a następnie w drugim etapie mogły ubiegać się o wsparcie jedynie projekty wynikające z LPR pozytywnie zweryfikowanych w pierwszym etapie ujęte w ramach Projektu Zintegrowanego programującego kompleksową interwencję na obszarze problemowym. W konkursie wybierano projekty, które zagwarantują zintegrowane, wieloaspektowe i efektywne podejście do procesu rewitalizacji obszarów zdegradowanych.

W przyszłym okresie programowania planuje się wzmocnienie współpracy pomiędzy miastami w obrębie obszaru metropolitalnego poprzez promowanie projektów partnerskich o oddziaływaniu ponad lokalnym, tzn. realizowanych na obszarach przynajmniej dwóch miejscowości i mających wyraźne oddziaływanie prorozwojowe dla całego obszaru metropolitalnego. Planowane jest też finansowanie tzw. „projektów blokowych” z zakresu rewitalizacji tj. dużych projektów zintegrowanych złożonych z kilku/kilkunastu projektów realizowanych przez kilku beneficjentów.

11. Główne zalety wykorzystywania instrumentów inżynierii finansowej w kontekście rozwoju miast.

- możliwość lepszej mobilizacji dodatkowych zasobów finansowych pochodzących ze źródeł prywatnych oraz publicznych poprzez Fundusze Rozwoju Obszarów Miejskich inwestujące w partnerstwa publiczno-prywatne i inne projekty miejskie. Fundusze te mogą łączyć potencjał finansowy i know-how sektora publicznego i prywatnego,
- zapewnienie efektywniejszego wykorzystania środków z funduszy strukturalnych poprzez konieczność zachowania „dyscypliny finansowej”,
- możliwość wsparcia większej liczby projektów dzięki zastosowaniu instrumentów odnawialnych,
- instrumenty inżynierii finansowej w kontekście realizacji projektów miejskich mają generować dochód, i w ten sposób przyciągnąć inwestorów zapewniając im pewną stopę zwrotu z inwestycji. Jest to bardziej trwała alternatywa w porównaniu z tradycyjnym wsparciem w formie dofinansowania,
- zapewnienie elastyczności, zarówno pod względem strukturalnym, jak i sposobu wykorzystania funduszy – w formie czy to kapitału własnego, czy też inwestycji dłużnych lub gwarantowanych, które mogą być przystosowane do specyficznych potrzeb danych krajów i regionów,
- pomnażanie środków finansowych,
- realizacja inwestycji w obszarach gdzie sektor prywatny nie byłby zainteresowany bez wykorzystania instrumentów inżynierii finansowej;

12. Projekty związane z infrastrukturą społeczną powinny być oceniane oddzielnie według ich własnych cech oraz wkładu w regionalną gospodarkę

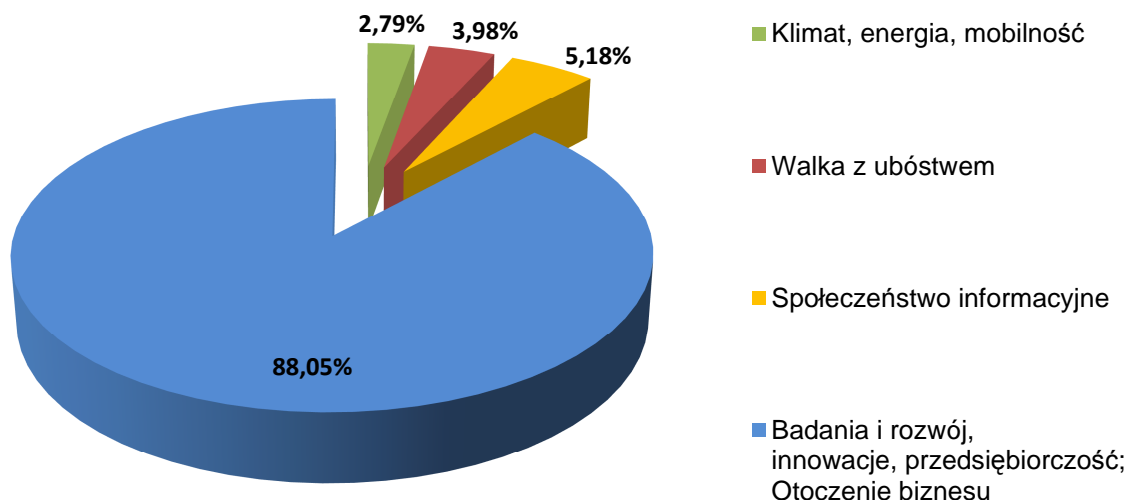
W kontekście projektów z sektora kultury ważne jest zapewnienie ich ciągłości finansowo-ekonomicznej w trakcie ich realizacji.

To zagadnienie było w szczególnym zainteresowaniu ekspertów przeprowadzających ocenę ekonomiczną projektów, którzy potwierdzili ciągłość finansową. Do tego na etapie realizacji i kontroli pracownicy IZ RPO WZ weryfikują założenia projektów z zakresu kultury ze stanem faktycznym.

Projekty wnoszące wkład w cele strategii EU 2020

W okresie sprawozdawczym ponad 85% zawartych umów pod względem ilościowym wpisywało się w cele strategii Europa 2020. Większość z nich stanowiły projekty realizowane w ramach obszarów: *Badania i rozwój, innowacje i przedsiębiorczość, Otoczenie biznesu oraz Społeczeństwo informacyjne*. Pozostała część projektów wpisywała się w obszary: *Klimat, energia i mobilność oraz Walka z ubóstwem*. Procentowy rozkład projektów wpisujących się w cele strategii Europa 2020 przedstawia poniższy wykres.

Wykres 27 Projekty RPO WZ wpisujące się w cele Strategii Europa 2020

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych KSI.

Wszystkie projekty związane z rozwojem przedsiębiorczości oraz innowacji i technologii wpływają na rozwój regionu. Także inwestycje związane z rozwojem społeczeństwa informacyjnego, inwestycjami w energię elektryczną i gazową zwiększają konkurencyjność regionu i jego gospodarki. Ponadto, były realizowane też projekty związane z inwestycjami w infrastrukturę społeczną przeznaczoną także dla osób niepełnosprawnych.

Projekty realizowane w sektorze zdrowia

W związku z systemem corocznego podpisywania przez instytucje ochrony zdrowia kontraktów z Narodowym Funduszem Zdrowia obszar tego mechanizmu jest szczególnie monitorowany przez IZ RPO WZ przez cały okres realizacji i trwałości projektów beneficjentów działających w sektorze zdrowia. W 2011r. IZ RPO WZ przeprowadziła kontrolę wszystkich projektów z sektora ochrony zdrowia pod kątem podpisanych kontraktów z NFZ, które wykazały ich posiadanie.

Komplementarność z EFS

Komplementarność projektów w ramach RPO WZ z projektami EFS jest szczególnie realizowana w ramach projektów związanych z infrastrukturą społeczną. Przykładami komplementarności RPO WZ z EFS są projekty: „Rozbudowa i modernizacja Centrum Rehabilitacji Chorych na Stwardnienie Rozsiane” (realizowany z RPO WZ) oraz „Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji społecznej w Powiecie Szczecińskim” (realizowany z POKL). Podobnie można wskazać na projekty: „Poprawa jakości kształcenia szczecińskich szkół ponadgimnazjalnych poprzez zakup wyposażenia i środków dydaktycznych oraz modernizację pracowni zgodnie z potrzebami rynku pracy” (realizowany z RPO WZ) oraz „Poszerzenie kwalifikacji zawodowych pod kątem rynku pracy - kurs spawacza dla ostatnich klas technicznych zasadniczej szkoły zawodowej” (realizowany z POKL).

13. Inżynieria finansowa: badanie wymagań związanych ze sprawozdawczością

Chcąc ograniczyć pewną lukę informacyjną w zakresie monitoringu Inżynierii finansowej Instytucja Zarządzająca podejmuje wiele działań w tym zakresie zarówno na szczeblu Ministerstwa Rozwoju Regionalnego jak i Menadżerów poszczególnych Funduszy Powierniczych JEREMIE i JESSICA, co pośrednio jest także monitoringiem Pośredników Finansowych, Funduszy Rozwoju Obszarów Miejskich jak i ostatecznych beneficjentów.

W przypadku Inicjatywy JEREMIE, gdzie Menadżerem Zachodniopomorskiego Funduszu Powierniczego JEREMIE jest Bank Gospodarstwa Krajowego monitoring obejmuje kwartalne sprawozdania z postępu inicjatywy JEREMIE w województwie oraz sprawozdanie roczne. Sprawozdania te zawierają bardzo szczegółowe informacje o postępie przedstawione w formie opisowej jak i tabelarycznych zestawieniach plików Excel. Przedstawione dane przedstawiają praktycznie każdą sferę działalności Menadżera w zakresie zarządzanego funduszu. Dodatkowo, aby wzmocnić bieżący monitoring do procesu tego włączono także Radę Inwestycyjną oraz uzgodniono z Menadżerem przekazywanie comiesięcznego zestawienia aktywności poszczególnych Pośredników Finansowych, w którym to zestawieniu znajduje się dokładny wykaz ostatecznych beneficjentów ze szczegółowymi informacjami na potrzeby monitoringu takie jak PKD, siedziba gminy, NIP beneficjenta, rodzaj MŚP, wsparcie dla start-upów itp.

W przypadku Inicjatywy JESSICA gdzie Menadżerem jest Europejski Bank Inwestycyjny sprawozdawczość odbywa się w okresach półrocznych, przy czym sprawozdanie za drugie półrocze jest także traktowane jako sprawozdanie roczne. Monitoring jest jednocześnie wzmocniony przez odbywające się co najmniej raz na trzy miesiące posiedzenia Rady Inwestycyjnej, które jest także organem decyzyjnym, a przewodniczącym Rady jest Marszałek Województwa. Wzory sprawozdań obu Inicjatyw zostały uzgodnione między stronami i zawierają elementy potrzebne do skutecznego monitorowania operacji.

W zakresie monitoringu na szczeblu IZ RPO WZ – MRR przekazywane są Ministerstwu w okresach miesięcznych i kwartalnych sprawozdania - informacje nt. stanu wdrażania instrumentów inżynierii finansowej w ramach RPO WZ.

14. Finansowy zrównoważony rozwój inwestycji

Każdy projekt, aby uzyskać dofinansowanie ze środków RPO WZ musi wykazywać współczynnik kosztów do korzyści (B/C) powyżej 1. Jednocześnie jest to jedno z kryteriów punktowanych i IZ wybiera projekty o najwyższym takim współczynniku. Dodatkowo w ramach studiów wykonalności badany jest wpływ inwestycji w fazie operacyjnej na budżet jednostki samorządu terytorialnego oraz wraz z wnioskiem o dofinansowanie składana jest wieloletnia prognoza finansowa danej jednostki wykazująca czy deficyt budżetu nie jest przekroczony w całym okresie.

15. Weryfikacja procesów zarządzania

Podstawowym mechanizmem mającym na celu zagwarantowanie zgodności realizowanych projektów z prawem wspólnotowym dotyczącym zamówień publicznych są kontrole, obejmujące przedmiotowy obszar. IZ RPO WZ dokonuje weryfikacji stosowania przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych w przypadku wszystkich beneficjentów, którzy otrzymali dofinansowanie w ramach RPO WZ na podstawie m.in. list sprawdzających do kontroli przestrzegania przez beneficjentów ustawy Pzp.

W ramach ww. instrumentu zostały utrzymane działania szczegółowo przedstawione w poprzednim okresie sprawozdawczym.

IZ RPO WZ rozpoczęła prace w 2011 r. nad opracowaniem specjalistycznego poradnika dla Beneficjentów RPO WZ 2007-2013 w zakresie prawidłowego stosowania prawa zamówień publicznych w trakcie realizacji projektów. Potrzeba opracowania tego typu dokumentu wynika z konieczności sformułowania informacji dla Beneficjentów w oparciu o aktualne przepisy prawne w zakresie zamówień publicznych oraz opisanie zasad stosowania trybu konkurencyjnego w celu ograniczenia występowania nieprawidłowości przez Beneficjentów w projektach. W opracowaniu znajdzie się odniesienie do najczęściej popełnianych błędów przez Beneficjentów. Obecnie rozstrzygnięto przetarg na świadczenie usług doradczych dla IZ RPO WZ w zakresie zamówień publicznych oraz przygotowanie poradnika.

Poradniki zostaną opublikowane na stronie internetowej: www.rpo.wzp.pl.

Ponadto IZ RPO WZ na bieżąco aktualizuje oraz w razie konieczności upraszcza procedury wewnętrzne, jak również wytyczne konkursowe, usprawniając tym samym system wdrażania.

Poniższa tabela przedstawia przeprowadzone od uruchomienia Programu szkolenia/konferencje w zakresie zamówień publicznych.

Tabela 13 Szkolenia/konferencje przeprowadzone w zakresie zamówień publicznych od uruchomienia Programu

Nazwa szkolenia/ Wykonawca	Liczba szkoleń	Termin realizacji szkolenia/ rzeczywista liczba osób przeszkolonych
2011 r.		
Zamówienia publiczne w kontekście realizacji projektu w ramach RPO WZ <u>Stowarzyszenie Instytut Rozwoju Regionalnego</u>	6 szkoleń	Szczecin: 25-26.08.2011(15 os.) 8-9.09.2011(15 os.) 6-7.10.2011(14 os.) 27-28.10.2011 (14 os.) Koszalin: 15-16.09.2011(15 os.) 13-14.10.2011(15 os.)
2009 r.		
Prawo zamówień publicznych <u>Pomorska Akademia Kształcenia Zawodowego</u>	6 szkoleń	19-20.10.2009(21 os.) 28-29.10.2009 (25 os.) 2-3.11.2009 (25 os.) 18-19.11.2009 (27 os.) 25-26.11.2009 (25 os.) 30.11-1.12.2009 (27 os.)
2008 r.		
Zmiany w systemie zamówień publicznych ze szczególnym uwzględnieniem realizacji zadań finansowanych z udziałem środków unijnych <u>Urząd Zamówień Publicznych</u>	1 szkolenie/konferencja	22.10.08 (233 os.)

Źródło: opracowanie własne

Ponadto w 2012 roku planowane jest podpisanie umowy, której przedmiotem jest świadczenie **670 godzin** usług doradztwa prawnego do 31 grudnia 2012 r., w zakresie prawa polskiego i europejskiego w dziedzinie zamówień publicznych, w ramach zadań Zamawiającego realizowanych przez Instytucję Zarządzającą Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Zachodniopomorskiego. **Obowiązki Wykonawcy:**

- 1) opiniowanie dokumentacji konkursowych przygotowywanych przez pracowników Zamawiającego w zakresie prawa zamówień publicznych,
- 2) przygotowywanie opinii prawnych dotyczących nieprawidłowości w zakresie prawa zamówień publicznych,
- 3) przygotowywanie i aktualizacja **poradników dla beneficjentów** Regionalnego Programu Operacyjnego w zakresie stosowania prawa zamówień publicznych,
- 4) **prowadzenie szkoleń** i uczestnictwo w konferencjach z zakresu prawa zamówień publicznych organizowanych przez Zamawiającego,
- 5) udzielanie wyjaśnień i konsultacji oraz sporządzanie ekspertyz z zakresu polskiego i wspólnotowego prawa zamówień publicznych.

16. Precyzyjne prognozy płatności oraz rozłożenie wniosków o płatności w trakcie roku

IZ RPO WZ dołoży wszelkich starań, aby wnioski składane do KE były zgodne z prognozami.

Przy kalkulacji prognoz bierze się pod uwagę:

- poziom certyfikacji wydatków w planowanych celach Rady Ministrów,
- wpływ zasady n+3/n+2 na alokację,
- dostępne środki budżetowe,
- harmonogramy planowanych wydatków składane przez Beneficjentów,
- wnioski, które wpłynęły do IZ i są w trakcie weryfikacji.

17. Szczegółowe zalecenia dla RPO WZ:

- Komplementarność z innymi instrumentami

W okresie sprawozdawczym wystąpiła komplementarność między projektami realizowanymi w ramach RPO WZ na lata 2007-2013 a PO KL WZ oraz między RPO WZ, PO KL WZ a PROW. Szczegółowe informacje wraz z przykładami projektów komplementarnych zostały przedstawione w punkcie 2.6.5 niniejszego sprawozdania.

- Odporność infrastruktury na zmiany klimatyczne

Region Pomorza Zachodniego nie znajduje się w obszarze szczególnie zagrożonym przez zmiany klimatyczne. Główne zagrożenia z tym spowodowane po zalania, mogące wystąpić na niektórych obszarach nadrzecznych, jednakże podjęte w ostatnich latach prace przeciwpowodziowe w dużym stopniu eliminują powyższy problem. Jednakże infrastruktura powstająca w ramach RPO WZ planowana jest w sposób minimalizujący oddziaływanie zmian klimatycznych na te inwestycje.

Jednocześnie należy zwrócić uwagę, iż cytowany art. 41 zaczerpnięty został z nieprzyjętej jeszcze propozycji odnoszącej się do infrastruktury sieci TEN-T, a więc dużych przedsięwzięć infrastruktury transportowej, która nie jest wspierana środkami RPO WZ.

- Zrównoważony wzrost w Europie zgodzie z celami przewidzianymi w strategii Europa 2020

Ekosystem i bioróżnorodność

W ramach RPO WZ istnieje poddziałanie 4.5.1. *Promowanie bioróżnorodności i ochrona przyrody (w tym NATURA 2000)*, które realizuje strategiczny plan na rzecz bioróżnorodności. Poddziałanie ukierunkowane jest na przedsięwzięcia, które przyczyniają się przede wszystkim do ochrony zasobów i walorów środowiska na obszarze województwa zachodniopomorskiego, jak również do zachowania stanu równowagi przyrodniczej. Wsparcie otrzymują działania zmierzające do zachowania i wzbogacania istniejących oraz odtwarzania zanikłych elementów różnorodności biologicznej, a także projekty mające na celu edukowanie i podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców.

W okresie sprawozdawczym IZ RPO WZ ogłosił nabór wniosków o dofinansowanie projektów dla poddziałania 4.5.1. W ramach ogłoszonego konkursu zakładano wsparcie następujących typów projektów:

- przywracanie właściwego stanu siedlisk przyrodniczych (ekosystemów) i ostoi gatunków na obszarach chronionych wraz z zachowaniem zagrożonych wyginięciem gatunków oraz różnorodności genetycznej;
- zahamowanie strat różnorodności biologicznej na wszystkich poziomach jej organizacji (w tym budowa ośrodków rehabilitacji zwierząt);
- wzbogacanie składu gatunkowego drzewostanów (w tym eliminacja monokultur);
- odbudowa i przywracanie drożności korytarzy ekologicznych umożliwiających przemieszczanie się zwierząt i funkcjonowanie populacji;
- opracowanie planów ochrony dla obszarów chronionych;
- zwiększanie świadomości w zakresie potrzeby i właściwych metod ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu
- ścieżki edukacji ekologicznej dotyczące wyłącznie promowania bioróżnorodności;
- zakładanie ogrodów botanicznych oraz zoologicznych (ochrona gatunków ex situ);
- centra edukacji ekologicznej (z wyjątkiem budowy i rozbudowy).

W ramach konkursu pozytywnie ocenionych zostało **19** wniosków o dofinansowanie, na łączną kwotę dofinansowania z EFRR ponad **5,6 mln EUR**, podczas gdy dostępna na konkurs alokacja wynosiła blisko **1,6 mln EUR**. Z informacji, które IZ RPO WZ posiada na moment sporządzania niniejszego

sprawozdania wynika, iż dofinansowanie otrzyma **8** projektów dotyczących 51 kategorii interwencji *Promowanie bioróżnorodności i ochrony przyrody (w tym NATURA 2000)*. Łączna kwota dofinansowania z EFRR wybranych projektów wynosi **1 378 965,18 EUR**.

Ponadto w celu zapobiegania zagrożeniom istnieje poddziałanie 4.5.2 *Zapobieganie zagrożeniom*, które ma na celu poprawę stanu bezpieczeństwa przeciwpowodziowego, przeciwpożarowego i ochrony przed skutkami nadzwyczajnych zagrożeń środowiska między innymi poprzez czynną ochronę przyrody. W 2011 r. zrealizowano **6** projektów z zakresu prewencji zagrożeń, dzięki którym przed pożarami lasów i innymi zagrożeniami zostało zabezpieczonych **40 748** osób. IZ RPO WZ na podstawie podpisanych do końca 2011 roku szacuje, że do 2015 r. w województwie zostanie zrealizowanych **19** projektów, w wyniku których przed pożarami lasów i innymi zagrożeniami zostanie zabezpieczonych **3 172 672,95** osób. Szczegółowy opis nt. wskaźnika znajduje się w punkcie 3 niniejszego sprawozdania.

Ekoinnowacje

W okresie sprawozdawczym przedsiębiorcy realizowali projekty wspierające ekoinnowacje w regionie zachodniopomorskim. Były to następujące przedsięwzięcia:

- ✓ Wdrożenie innowacyjnych metod badawczych w zakresie mikrobiologicznego badania wody, gleby i ścieków;
- ✓ Zakup maszyn i urządzeń celem wdrożenia innowacyjnej technologii przerobu odpadów z tworzyw sztucznych i gumy na elementy infrastruktury bezpieczeństwa drogowego – azyle drogowe CRB GROUP;
- ✓ Dywersyfikacja działalności P. P. H. U. "DUOMAT 2" poprzez wdrożenie nowych technologii w recyklingu i serwisie urządzeń elektronicznych;
- ✓ Pozyskanie energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych. Produkcja turbin wiatrowych według własnego rozwiązania technicznego – zgłoszenie patentowe nr P385060;
- ✓ Wzmocnienie pozycji konkurencyjnej spółki NewCo poprzez zastosowanie w specjalistycznym centrum odzysku nowatorskich rozwiązań technologicznych w zakresie produkcji paliw alternatywnych.

Dwa ostatnie zostały szczegółowo przedstawione w poniższej tabeli.

Projekt 1	
Tytuł projektu	Pozyskanie energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych. Produkcja turbin wiatrowych według własnego rozwiązania technicznego – zgłoszenie patentowe nr P385060
Nazwa beneficjenta	Zakład Ogólnobudowlany „SARMATA” Paweł Gaęła
Nr i nazwa działania	1.1.3 Inwestycje MŚP w nowe technologie
Okres realizacji projektu	31.08.2010 – 31.03.2012
Cele projektu	Głównym celem projektu był wzrost konkurencyjności firmy „SARMATA” oraz osiągnięcie przez przedsiębiorstwo pozycji krajowego lidera w produkcji nowej generacji urządzeń do wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych, a także wyraźne zaistnienie w tym segmencie na rynku międzynarodowym w ciągu najbliższych 3 lat ¹³ . Przedmiotem projektu była inwestycja o bardzo wysokim potencjale innowacyjnym - w maju 2008r. dokonane zostało zgłoszenie patentowe (nr 385060), Wnioskodawca ubiegał się o znak towarowy oraz o europejską ochronę patentową. Inwestycja dotyczyła segmentu rynku o niezwykle dużych perspektywach rozwoju, jakim jest rynek innowacyjnych rozwiązań w zakresie wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Projekt polegał na wdrożeniu do produkcji innowacyjnej turbiny wiatrowej. Realizacja projektu przyniosła następujące korzyści ekonomiczne i społeczne dla regionu zachodniopomorskiego: 1. wzrost poziomu innowacyjności województwa - projekt o bardzo wysokim

¹³ Wniosek został złożony w czerwcu 2010 roku.

	<p>potencjale innowacyjnym; realizacja projektu pociągnęła za sobą dalsze prace badawczo-rozwojowe nad doskonaleniem produktu, w których uczestniczy lokalne środowisko naukowe;</p> <p>2. ochrona środowiska - projekt związany z promowaniem wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych; dzięki relatywnie niskiej cenie turbiny w stosunku do jej wydajności projekt przyczynił się do wzrostu dostępności nowej technologii; ponadto nowa turbina eliminuje problemy, które występują w dużych turbinach śmigłowych - nie koliduje z korytarzami powietrznymi ptaków, generuje minimalne pole elektromagnetyczne;</p> <p>3. nowe miejsca pracy w regionie (w ciągu pierwszych 12 miesięcy - 15 miejsc pracy, w ciągu następnych 3 lat - 20, a wraz z rozwojem Wnioskodawca szacuje, że ich liczba może wzrosnąć nawet do 100);</p> <p>4. wzrost potencjału ekonomicznego, co najmniej kilkunastu kooperujących z Wnioskodawcą lokalnych poddostawców.</p>
Efekty projektu	<p>Został wprowadzone:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. nowy produkt w postaci innowacyjnej turbiny; 2. pięć nowych usług - produkcja turbiny na indywidualne zamówienie, montaż i instalacja turbiny, wykonanie przyłączy, projekt i wykonanie instalacji grzewczych w obiekcie, serwis gwarancyjny i pogwarancyjny. <p>W ramach projektu została przeszkolona kadra zarządzająca przedsiębiorstwa z zakresu patentu europejskiego, badanie trendów na rynku wykorzystania odnawialnych źródeł energii w celu szybkiej reakcji na zachodzące zmiany ekonomiczne i prawne.</p>
Całkowita wartość projektu	633 471,17 EUR (2 867 724 PLN)
Wartość wkładu UE	326 600,40 EUR (1 478 520 PLN)
Projekt 2	
Tytuł projektu	Wzmocnienie pozycji konkurencyjnej spółki NewCo poprzez zastosowanie w specjalistycznym centrum odzysku nowatorskich rozwiązań technologicznych w zakresie produkcji paliw alternatywnych
Nazwa beneficjenta	NewCo spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
Nr i nazwa działania	1.1.3 Inwestycje MŚP w nowe technologie
Okres realizacji projektu	27.04.2011 – 30.03.2012
Cele projektu	<p>Realizacja projektu polegała na wdrożeniu innowacyjnej technologii stosowanej na świecie krócej niż rok, która przyczyniła się do wprowadzenia nowej usługi polegającej na przetwarzaniu odpadów w procesie odzysku R15 oraz produkcję paliwa alternatywnego RDF. Proces odzysku R15 – polega na przetwarzaniu odpadów, w celu ich przygotowania do odzysku, w tym recyklingu.</p> <p>Ponadto realizacja projektu przyczyniła się do wzmocnienia pozycji konkurencyjnej przedsiębiorstwa wśród podmiotów działających w branży zagospodarowania odpadów również na rynkach zagranicznych.</p> <p>Produkcja paliwa alternatywnego RDF była odpowiedzią na wysokie zapotrzebowanie rynku spowodowane przede wszystkim światowym trendem oszczędności surowców energetycznych, kurczącymi się zasobami kopalnymi, a także poszukiwaniem alternatywnych przyjaznych dla środowiska źródeł energii.</p>
Efekty projektu	<p>Do kluczowych rezultatów projektu należą:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ wprowadzenie innowacyjnego produktu w postaci paliwa alternatywnego o niespotykanych dotąd właściwościach, ✓ możliwość świadczenia usługi przetwarzania odpadów w procesie odzysku R15, ✓ przejście od roli pośrednika handlowego do samodzielnej produkcji paliw alternatywnych, ✓ wzrost przychodów spółki i podniesienie jej rentowności, ✓ zdobycie zagranicznych rynków zbytu. ✓ zapewnienie spółce znacznej przewagi konkurencyjnej, a w efekcie uzyskanie

	<p>pozycji lidera rynku w regionie,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ poprawa jakości życia mieszkańców, dzięki redukcji ilości składowanych odpadów, ✓ wzrost atrakcyjności inwestycyjnej regionu, odbiorcy paliw alternatywnych będą skłonni do realizowania nowych przedsięwzięć inwestycyjnych w sąsiedztwie Wnioskodawcy, ✓ zwiększenie dostępności do paliw alternatywnych, ✓ popularyzacja nowych technik zagospodarowania odpadów, ✓ promocja innowacyjnych „czystych technologii” poprzez propagowanie recyklingu, dzięki procesowi odzysku surowców, takich jak stal, miedź, szkło, tworzywa sztuczne, ✓ zmniejszenie bezrobocia poprzez stworzenie 16 nowych miejsc pracy.
Całkowita wartość projektu	1 330 044,73 EUR (6 021 112,50 PLN)
Wartość wkładu UE	615 659,37 EUR (2 787 090 PLN)

Źródło: opracowanie własne na podstawie LSI i KSI

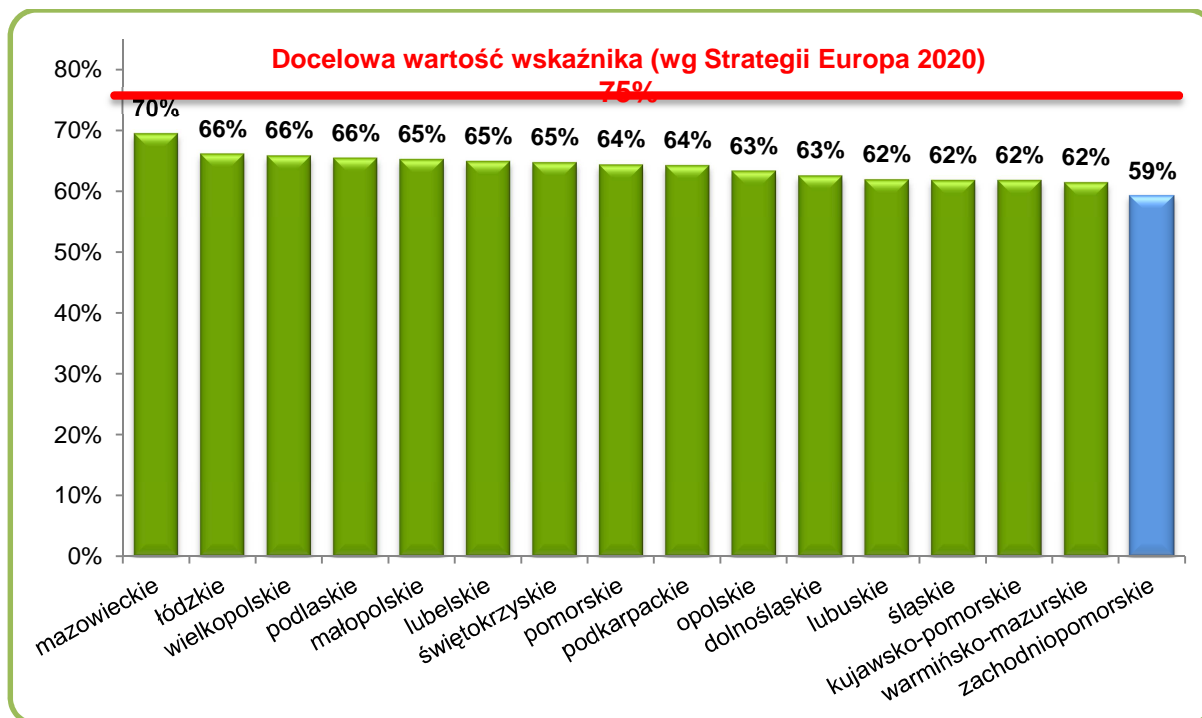
Rynek pracy

W ramach strategii EUROPA 2020 (EU 2020) zostały wytyczone następujące cele dążące do inteligentnego i zrównoważonego rozwoju:

- **wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat powinien wynosić 75%**,
- na inwestycje w badania i rozwój należy przeznaczać 3% PKB Unii,
- należy osiągnąć cele „20/20/20” w zakresie klimatu i energii (w tym ograniczenie emisji dwutlenku węgla nawet o 30%, jeśli pozwolą na to warunki),
- liczbę osób przedwcześnie kończących naukę szkolną należy ograniczyć do 10%, a co najmniej 40% osób z młodego pokolenia powinno zdobywać wyższe wykształcenie,
- liczbę osób zagrożonych ubóstwem należy zmniejszyć o 20 mln.

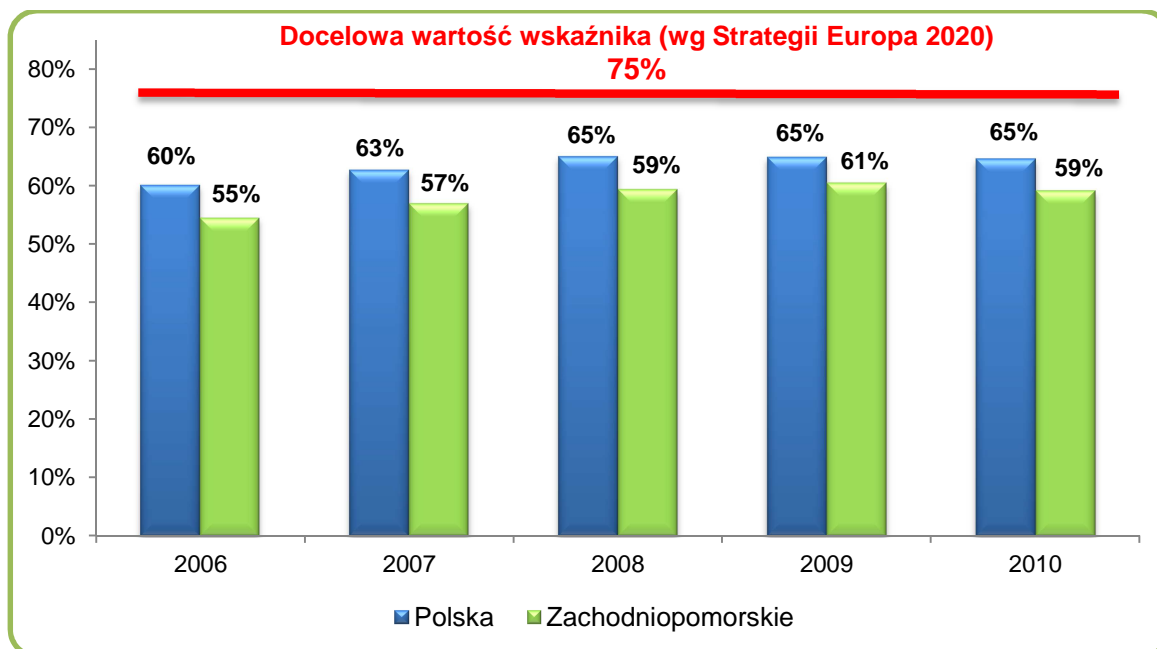
Cele dotyczące zatrudnienia zostały uszczegółowione przede wszystkim w dokumencie: „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia”.

Wykres 28 Wskaźnik zatrudnienia dla osób w wieku 20-64 w % w poszczególnych województwach Polski w 2010 roku¹⁴

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 29 Wskaźnik zatrudnienia dla osób w wieku 20-64 w % w województwie zachodniopomorskim w porównaniu do Polski w latach 2006 – 2010¹⁵

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Z powyższych wykresów wynika, że zarówno Polska w ujęciu całościowym, jak i poszczególne województwa nie osiągają wymaganego przez Komisję Europejską wartości wskaźnika zatrudnienia

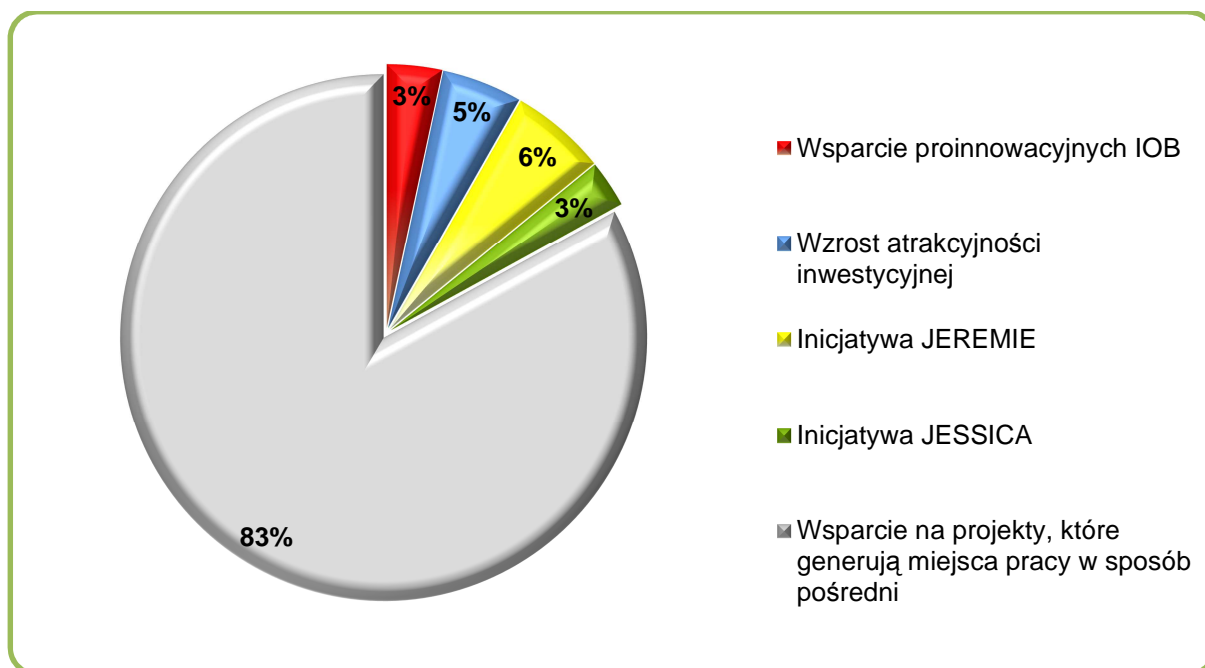
¹⁴ Dane dotyczące 2011 r. będą dostępne w drugiej połowie 2012 r.

¹⁵ Dane dotyczące 2011 r. będą dostępne w drugiej połowie 2012 r.

dla osób w wieku 20-64 lat. Na tle wszystkich województw najgorzej prezentuje się województwo zachodniopomorskie. Należy jednak zauważyć, że dąży się, aby wskaźnik osiągnął wartość na poziomie 75% do 2020 r. oraz, że od momentu uruchomienia Programu wskaźnik wzrósł o 4 pkt proc. Jednym z instrumentów mającym na celu poprawę zatrudnienia, którym dysponuje Województwo jest RPO WZ. W Programie zastosowano następujące mechanizmy:

- położono duży nacisk na ukierunkowanie wsparcia na projekty, które zakładają utworzenie nowych miejsc pracy – projektom, dzięki którym następuje przyrost zatrudniania w wyniku ich realizacji na etapie oceny merytorycznej przyznawane są punkty,
- 16% dostępnej alokacji zostało przeznaczonych na projekty, które w bezpośredni sposób nie generują miejsc pracy (szczegóły na wykresie poniżej), ale w zamian za to pośrednio znacząco wpłyną na zmniejszenie bezrobocia w województwie a tym samym na wartość wskaźnika zatrudnienia dla osób w wieku 20-64 lat.

Wykres 30 Dostępna w ramach RPO WZ alokacja w podziale na obszary generujące miejsca pracy w sposób pośredni i bezpośredni

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Poddziałanie 1.3.3 (**Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej**) ma m.in. na celu stworzenie warunków do lokowania inwestycji poprzez tworzenie infrastruktury technicznej, dzięki czemu teren dotychczas niekorzystny gospodarczo stanie się atrakcyjny dla inwestorów, którzy zaczynają prowadzić działalność gospodarczą a co za tym idzie utworzą potrzebne do funkcjonowania miejsca pracy. Podobnie sprawa wygląda w przypadku podziałania 1.2.1 (**Wsparcie proinnowacyjnych Instytucji Otoczenia Biznesu**), w ramach którego wspierane są projekty polegające na budowie, przebudowie i remoncie obiektów wraz z zakupem niezbędnego wyposażenia w celu stworzenia lub rozwijania instytucji otoczenia biznesu poprzez świadczenie nowych lub znaczącego ulepszenia dotychczas stosowanych proinnowacyjnych usług.

Kolejnym instrumentem, który został wykorzystany w RPO WZ, aby przyczynić się do wzrostu zatrudnienia w województwie zachodniopomorskim jest **Inicjatywa JEREMIE**. Kredyty, pożyczki, poręczenia udzielane w ramach Inicjatywy JEREMIE muszą być przeznaczone na **finansowanie działalności gospodarczej** w zakresie **budowy, rozbudowy** lub **rozszerzania działalności gospodarczej** w tym w szczególności na:

- realizację zasadniczych zmian procesu produkcyjnego - wdrażanie nowych rozwiązań technicznych lub technologicznych,

- unowocześnienie składników majątku trwałego - zakup wyposażenia w maszyny, urządzenia, aparaty w tym także zakup środków transportu bezpośrednio związanych z celem realizowanego przedsięwzięcia,
- budowę instalacji i urządzeń sprzyjających oszczędności surowców i energii,
- informatyzację,
- dostosowanie przedsiębiorstwa do standardów i norm krajowych i unijnych,
- **tworzenie nowych, trwałych miejsc pracy,**
- inne cele gospodarcze przyczyniające się do rozwoju przedsiębiorstwa.

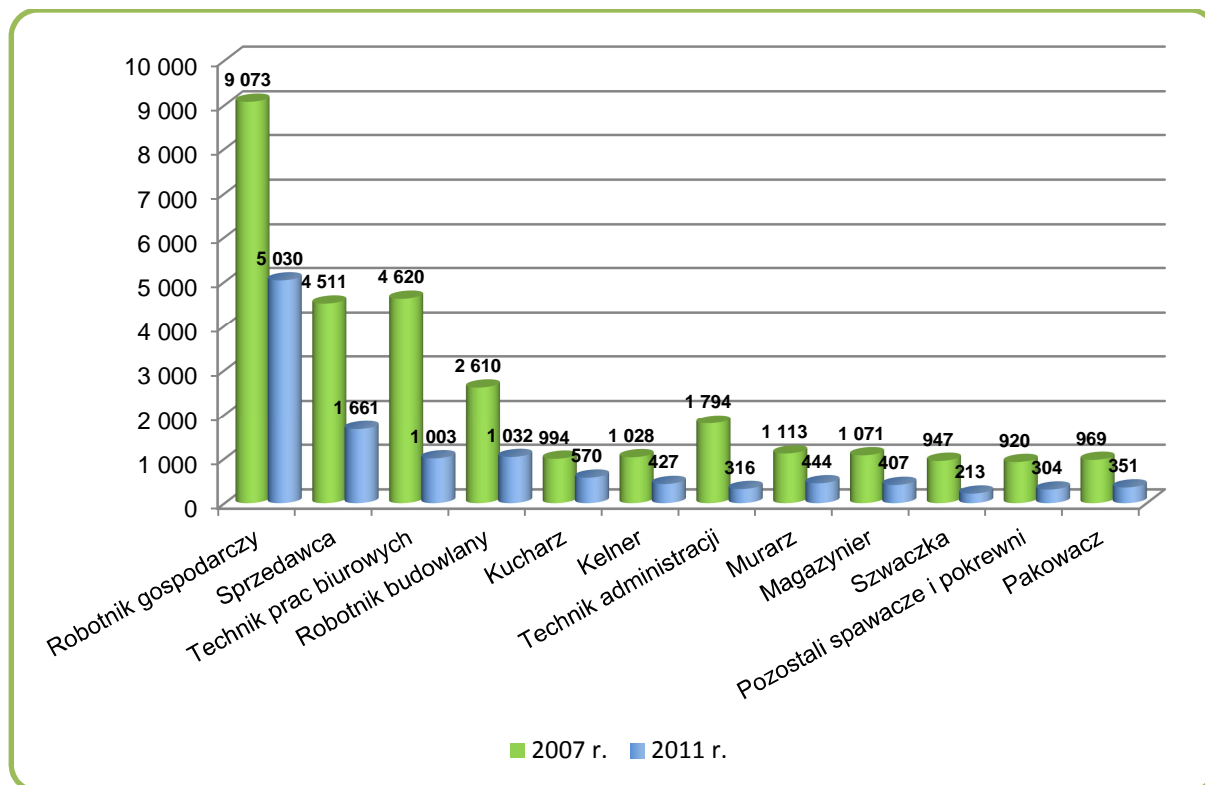
Produkty oferowane w ramach realizowanej przez województwo Inicjatywy JEREMIE cieszą się wśród przedsiębiorców (głównie mikro i start-up) dużą popularnością. Według stanu na koniec 2010 roku Pośrednicy Finansowi udzielili wsparcia przedsiębiorcom z sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw na łączną kwotę 14 260 543,84 EUR, z czego 10 666 612,98 EUR to wsparcie środkami inicjatywy JEREMIE.

Projekty rewitalizacyjne, które będą realizowane ze środków **Inicjatywy JESSICA** wpłyną na poprawę warunków życia ludności zamieszkującej obszary zdegradowane, na poprawę ich bezpieczeństwa a także na tworzenie warunków dla dalszego rozwoju tych obszarów, w tym tworzenie nowych miejsc pracy.

Ponadto w *Komunikacie Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego komitetu ekonomiczno – społecznego oraz Komitetu Regionów: Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia: europejski wkład w pełne zatrudnienie* podkreśla się, iż fundamentalne znaczenie dla zwiększenia produktywności, konkurencyjności, wzrostu gospodarczego a co za tym idzie – zatrudnienia mają inwestycje w systemy kształcenia i szkolenia. W związku z tym działanie 7.1 RPO WZ zostało przeznaczone na ten obszar. Wsparcie zostało podzielone między:

- szkolnictwo wyższe (poddziałanie 7.1.1) – w ramach poddziałania podpisano 9 umów o dofinansowanie, na łączną kwotę dofinansowania z EFRR ponad 3,1 mln EUR. W ramach poddziałania są realizowane projekty, których przedmiotem jest m.in. wyposażenie bazy dydaktycznej zachodniopomorskich uczelni jak np. Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego, Uniwersytetu Szczecińskiego czy Akademii Morskiej. Wysiłki w przedmiotowych projektach są ukierunkowane na poprawę jakości kształcenia oraz na dostosowaniu oferty dydaktycznej do potrzeb rynku pracy,
- szkolnictwo gimnazjalne i ponadgimnazjalne (poddziałanie 7.1.2) – w ramach poddziałania podpisano 2 umowy o dofinansowanie, na łączną kwotę dofinansowania z EFRR ponad 6,5 mln EUR. Wśród przedmiotowych projektów należy wymienić projekt realizowany przez Gminę Golczewo pn. *Gminne wrota do zawodów przyszłości – przebudowa i wyposażenie pracowni fizyki, chemii i językowej w Gimnazjum Publicznym w Golczewie*, czy też projekt realizowany przez Powiat Wałecki pn.: *Atrakcyjna szkoła zawodowa dobrym startem w dorosłość*, którego cel (poprawa jakości i warunków kształcenia) będzie miał pozytywny wpływ na wyrównywanie różnic w dostępie do edukacji pomiędzy regionami. Szkolnictwo ponadgimnazjalne jest istotnym elementem zachodniopomorskiego rynku pracy, gdyż jak wynika z poniższego wykresu oferty pracy są adresowane głównie do osób mających konkretne umiejętności (jak np. sprzedawca, kucharz, murarz), które w głównej mierze nabywa się w szkołach zawodowych. Dobrze wyposażone szkoły, to wykwalifikowani pracownicy, którzy są bardzo potrzebni na zachodniopomorskim rynku pracy.

Wykres 31 Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej zgłoszone w 2007 r. i 2011 r. w województwie zachodniopomorskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych WUP

Podsumowując rozwiązania przyjęte w RPO WZ zapewniają to, co dla regionu ma bardzo duże znaczenie – działania związane z przyciąganiem inwestorów i tworzeniem nowych miejsc pracy, a także działania mające na celu przygotowanie wykwalifikowanej siły roboczej, czyli przedsięwzięcia warunkujące utrzymanie spójności i równowagi społecznej.

Gospodarka niskoemisyjna, OZE

RPO WZ odpowiada na zaproponowane w Komunikacie Komisji (SEK(2011) 92 wersja ostateczna) podejście do realizacji inwestycji prowadzących do gospodarki niskoemisyjnej tj. koncentracji na inwestycjach w efektywność energetyczną, budynki, odnawialne źródła energii oraz transport ekologiczny.

RPO WZ podejmuje działania w powyższym zakresie w czterech osiach priorytetowych:

- Oś priorytetowa 1- kat.interw. 8
- Oś priorytetowa 2- kat.interw.16,18,25,33
- Oś priorytetowa 4- kat.interw. 39,40,41,42,43,44
- Oś priorytetowa 5 i 6 – kat.interw. 78

W okresie sprawozdawczym ogłoszono konkursy z zakresu działań i poddziałań dla osi priorytetowych nr 4 oraz nr 5 i 6:

- 4.1 Energia odnawialna i zarządzanie energią
- 4.2 Gospodarka odpadami
- 5.5.1 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych
- 6.6.1 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych na obszarze metropolitalnym

Dla osi priorytetowej nr 2 i 1 nabory były przeprowadzane w poprzednich latach sprawozdawczych tj. 2009 i 2010 roku. Zaznaczyć należy, że dla działań 4.1 i 4.2 pierwsze konkursy zostały ogłoszone już w 2010 roku.

Poniżej przedstawiono przykłady realizowanych projektów dla realizacji inwestycji prowadzących do gospodarki niskoemisyjnej.

Tabela 14 Przykłady realizowanych projektów dla realizacji inwestycji prowadzących do gospodarki niskoemisyjnej

Projekt 1	
Tytuł projektu	Zakup nowego taboru autobusowego dla miasta Kołobrzeg
Nazwa beneficjenta	"Komunikacja Miejska w Kołobrzegu" spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
Nr i nazwa działania	2.1.6 Zintegrowany system transportu publicznego
Okres realizacji projektu	20.09.2010 – 29.04.2011
Cele projektu	Rozwój i podniesienie znaczenia transportu publicznego i miejskiego. Poprawa jakości transportu publicznego w mieście Kołobrzeg: poprawa stanu technicznego taboru, przystosowania pojazdów do obsługi osób niepełnosprawnych, poprawa bezpieczeństwa pasażerów i stanu środowiska naturalnego.
Efekty projektu	W wyniku realizacji projektu zakupionych zostanie 6 nowoczesnych autobusów komunikacji miejskiej, skutkiem czego pasażerowie uzyskają bezpieczny, wygodny, przyjazny środowisku oraz osobom niepełnosprawnym transport rozwiązujący zidentyfikowane problemy. Nowo zakupione autobusy zastąpią wyeksploatowane autobusy Jelcz 110 i 120 (łącznie 5 szt.), które przestaną być użytkowane do przewozu pasażerów. Pojemność zakupionego taboru wyniesie 540 miejsc, w tym 174 miejsc siedzących.
Całkowita wartość projektu	1 211 146 EUR
Wartość wkładu UE	817 313 EUR
Projekt 2	
Tytuł projektu	Pozyskanie energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych. Produkcja turbin wiatrowych według własnego rozwiązania technicznego – zgłoszenie patentowe nr P385060
Nazwa beneficjenta	Zakład Ogólnobudowlany „SARMATA” Paweł Gągała
Nr i nazwa działania	1.1.3 Inwestycje MŚP w nowe technologie
Okres realizacji projektu	31.08.2010 – 31.03.2012
Cele projektu	Głównym celem realizacji wnioskowanego przedsięwzięcia polegającego na wdrożeniu do produkcji innowacyjnej turbiny wiatrowej jest wzrost konkurencyjności firmy „SARMATA” oraz osiągnięcie przez przedsiębiorstwo w ciągu trzech najbliższych lat pozycji krajowego lidera w produkcji nowej generacji urządzeń do wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych, a także wyraźne zaistnienie w tym segmencie na rynku międzynarodowym.
Efekty projektu	Korzyści ekonomiczne i społeczne jakie realizacja projektu przyniesie dla regionu zachodniopomorskiego: 1) wzrost poziomu innowacyjności województwa - projekt o bardzo wysokim potencjale innowacyjnym; realizacja projektu pociągnie za sobą dalsze prace badawczo-rozwojowe nad doskonaleniem produktu, w których uczestniczyć będzie lokalne środowisko naukowe; 2) ochrona środowiska - projekt związany z promowaniem wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych; dzięki relatywnie niskiej cenie turbiny w stosunku do jej wydajności projekt przyczyni się do wzrostu dostępności nowej technologii; ponadto nowa turbina eliminuje problemy, które występują w dużych turbinach śmigłowych - nie koliduje z korytarzami powietrznymi ptaków, generuje minimalne pole elektromagnetyczne; 3) nowe miejsca pracy w regionie (w ciągu pierwszych 12 miesięcy - 15 miejsc pracy, w ciągu następnych 3 lat - 20, a wraz z rozwojem ich liczba

	może wzrosnąć nawet do 100); 4) wzrost potencjału ekonomicznego, co najmniej kilkunastu kooperujących z Wnioskodawcą lokalnych poddostawców.
Całkowita wartość projektu	633 471 EUR
Wartość wkładu UE	326 600 EUR
Projekt 3	
Tytuł projektu	Rozwój selektywnej zbiórki odpadów biodegradowalnych wraz z rozbudową Zakładu Odzysku i Składowania Odpadów Komunalnych w Leśnie Górnym
Nazwa beneficjenta	Gmina Police
Nr i nazwa działania	4.2 Gospodarka odpadami
Okres realizacji projektu	20.07.2011 – 30.10.2012
Cele projektu	<p>Projekt przewiduje działania inwestycyjne mające na celu rozwój selektywnej zbiórki odpadów biodegradowalnych oraz rozbudowę ZOISOK w Leśnie Górnym. Zakres inwestycji opisany został w ramach dokumentacji projektowej pn. Rozbudowa hali segregacji odpadów wykonanej przez Pracownię Projektową Irena Ciesielska z siedzibą w Szczecinie przy ul. Krasickiego 14.</p> <p>Projekt w optymalnym wariantcie przewiduje:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Rozbudowę 1 hali segregacji odpadów. 2) Rozbudowę infrastruktury technicznej (zewnętrzną instalacją kanalizacji deszczowej, wodociągowej, ppoz, oświetlenie, drogi i place) 3) Zakup oraz montaż maszyn i urządzeń linii segregacji odpadów. 4) Budowę 1 placu kompostowania w ramach modernizacji sekcji kompostowania zakładu. 5) Zakup 200 szt. pojemników do selektywnej zbiórki odpadów biodegradowalnych wraz z 1 zestawem transportowym
Efekty projektu	<p>W wyniku realizacji projektu dodatkowo 10tys. mieszkańców zostanie objętych selektywną zbiórką odpadów. W rezultacie realizacji projektu moc przerobowa instalacji Zakładu zwiększy się o 10tys. ton, przez co do 2012 roku przyjmie dodat. 4130 ton odpadów zabranych odpadów komunalnych. Plac kompostowania jest niezbędny dla prowadzenia recyklingu materiałowego odpadów biodegradowalnych. Odzyskany kompost może być gospodarczo wykorzystany z przeznaczeniem do unieszkodliwiania na kwaterze składowania. Zapobiegnie to kosztownemu unieszkodliwianiu przez składowanie tradycyjną metodą przy użyciu surowców naturalnych, ograniczając ich nadmierną eksploatację. Dodat. 10% odpadów zostanie poddanych recyklingowi w stosunku do odpadów przekazywanych do składowania.</p>
Całkowita wartość projektu	1 214 711 EUR
Wartość wkładu UE	890 227 EUR

Źródło: opracowanie własne na podstawie LSI

Dodatkowo, RPO WZ realizuje działania ukierunkowane na efektywność energetyczną poprzez działania 5.5.2 Inicjatywa JESSICA oraz 6.6.2 Inicjatywa JESSICA na obszarze metropolitalnym. W ramach inicjatywy JESSICA istnieje możliwość realizacji projektów z zakresu efektywności energetycznej budynków (kat. interw. 78), jednakże w okresie sprawozdawczym nie podpisano umów na realizację tych działań.

Cykl życia projektu

Zrównoważony rozwój – w kierunku gospodarki efektywnie korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej dla środowiska i bardziej konkurencyjnej, jest jednym z priorytetów strategii Europa 2020. Aby jego koncepcja była realizowana w wystarczającym stopniu, zasada zrównoważonego rozwoju powinna być upowszechniana już na etapie opracowywania a następnie realizacji i oceny wszystkich działań podejmowanych w ramach Programu. Należy ją zatem uwzględniać na wszystkich etapach realizacji projektu.

Jednym z celów IZ RPO WZ jest inspirowanie do podejmowania działań wspierających zrównoważony rozwój z wykorzystaniem funduszy strukturalnych, podnoszenia jakości projektów zgłaszanych do dofinansowania oraz stymulowania innowacyjności, zwłaszcza w odniesieniu do jakości środowiska w ramach poszczególnych kategorii projektów składanych do RPO

WZ oraz wskazanie możliwości budowania regionalnego potencjału wykorzystania środków w duchu zrównoważonego rozwoju.

Przygotowanie i realizacja projektów charakteryzujących się wysokimi walorami ekologicznymi, społecznymi i efektywnością gospodarczą wymaga w szczególności dobrego rozeznania istniejących problemów oraz analizy możliwości ich rozwiązania. W ramach RPO WZ wszelkie działania podejmowane w ramach projektów są odpowiednio planowane, weryfikowane i oceniane. Przeprowadzane są ponadto analizy uwarunkowań stosowania i realizacji proponowanych rozwiązań, w szczególności ocena projektów pod kątem długoterminowej perspektywy rozwoju, przyszłych zmian, uwarunkowań rozwoju społeczno-gospodarczego wraz z uwzględnieniem całokształtu planów i zamierzeń określonych w skali lokalnej, regionalnej i ponadregionalnej.

Przygotowanie, ocena i realizacja projektów oraz monitorowanie ich rezultatów stanowią cały cykl zarządzania projektem, którego jakość decyduje w bardzo istotnym stopniu o jakości ekologicznej projektu, jego efektach społecznych i efektywności ekonomicznej. Decydują o tym zarówno sporządzający projekt jak i eksperci prowadzący jego ocenę. Zagwarantowanie uwzględniania kryteriów zrównoważonego rozwoju w ramach RPO WZ wymaga szczegółowej oceny projektów i określenie wymagań dotyczących charakterystyki przyjętych rozwiązań. W ramach wsparcia bezpośrednich inwestycji przedsiębiorstw, innowacyjność jest jednym z kryteriów merytorycznych, branych pod uwagę podczas oceny projektów. Jednocześnie realizacja projektów uwzględnia praktycznie zasady zielonych zamówień publicznych. Przy ocenie projektów zgłoszonych do dofinansowania z poziomu wojewódzkiego i ze wsparciem środków strukturalnych niezwykle ważne są jasne i czytelne dla wszystkich uczestników zasady i kryteria oceny projektów. Ocena zgodnie z wypracowanymi procedurami i zaleceniami Ministerstwa Rozwoju Regionalnego obejmuje stronę formalną oraz część merytoryczną projektów.

Zasady konstrukcji wniosku projektowego określa się w relacji do RPO WZ, uwzględniając przyjęte w nim cele, cele szczegółowe (kierunki) i priorytety (osie priorytetowe). Wybór projektów do dofinansowania odbywa się zgodnie z przyjętymi ścieżkami naboru, które różnicują projekty według ustalonego podziału. Służą one wstępnej weryfikacji projektu i uwzględniają np. deklarację Beneficjenta co do zgodności projektu z przepisami krajowymi i unijnymi, a w szczególności z przepisami dotyczącymi zamówień publicznych, przepisami stosowania pomocy publicznej, przepisami ochrony środowiska np. poprawy energetycznej, zachowania różnorodności biologicznej oraz wszystkich aspektów szeroko rozumianych zasad zrównoważonego rozwoju. W sytuacji, gdy projekt wymaga zagwarantowania efektywnego wykorzystania rezultatów po okresie realizacji, rzetelnie dokonuje się sprawdzenia jego zgodności z dokumentami planistycznymi i strategicznymi rozwoju lokalnego (plany/strategie rozwoju miasta, plany odnowy wsi, plany rewitalizacji, plany energetyczne, plany zagospodarowania przestrzennego).

Do dobrych praktyk stosowanych w ramach RPO WZ w tym zakresie zaliczyć można m.in.:

- przeprowadzanie niezbędnych studiów i analiz na etapie opracowania koncepcji (właściwe określanie potrzeb rozwojowych, możliwości i uwarunkowań realizacji celów) oraz określanie rozwiązań technicznych (ocena oddziaływania na środowisko),

- zapewnianie udziału społecznego na etapie przygotowania projektu, co gwarantuje jego sprawną realizację oraz wykorzystanie wyników (aktywne formy uczestnictwa społeczności lokalnej: spotkania, ankiety),
- przeprowadzanie rzeczowej analizy możliwości technicznych i rozwiązań, na etapie przygotowania projektów, które mogą być przyjęte w projekcie,
- uwzględnianie, jako kryterium wyboru rozwiązań i oceny projektów, stopnia ekoinnowacyjności zastosowanych rozwiązań,
- uwzględnianie w zamówieniach publicznych, w trakcie realizacji projektów, zasad zielonych zamówień publicznych,
- weryfikowanie wewnętrznej spójności projektów - projekt musi odnosić się do konkretnych potrzeb, mieć zdefiniowane cele, zadania, realistyczny budżet oraz harmonogram.

Pozostałe rekomendacje KE

Dnia 26.04.2012 r. IZ RPO WZ na ręce Komisji Europejskiej wysłała pismo z zapytaniem m.in. dotyczącym wskaźnika celu szczegółowego RPO WZ pn.: *Wielkość nakładów na działalność innowacyjną*. W związku z tym, iż na dzień sporządzania niniejszego sprawozdania brak było danych na temat wartości przedmiotowego wskaźnika, to IZ RPO WZ poprosiła o stanowisko dotyczące możliwości przeprowadzenia ekspertyzy umożliwiającej określenie wielkości zrealizowanej oraz szacowanej wskaźnika w przyszłym roku kalendarzowym.

Zgodnie ze stanowiskiem KE, IZ RPO WZ ekspertyzę umożliwiającą określenie wartości zrealizowanego wskaźnika dla 2011 roku oraz szacowanej dla lat kolejnych dokona w kolejnym roku kalendarzowym niemniej jednak w ramach niniejszego sprawozdania IZ RPO WZ przeprowadziła analizę innowacyjności w ramach RPO WZ, której treść zamieszczono w punkcie 2.1.6.2 Postęp finansowy i rzeczowy, VI Analiza stopnia realizacji wskaźników określonych na poziomie programu.

2.1.6.4 Rekomendacje IZ i innych Instytucji

Realizacja rekomendacji proponowanych przez ZKM

W okresie sprawozdawczym ZKM wypracował zalecenia odnoszące się do dalszego przebiegu realizacji RPO WZ.

Realizacja rekomendacji ZKM na okres 2011 - 2013 przedstawia się następująco:

1. zmiana kryterium w ramach poddziałania 4.5.1 Promowanie bioróżnorodności i ochrona przyrody (w tym NATURA),
2. zmiana kryteriów w ramach poddziałań 5.1.2 Regionalny system informacji turystycznej oraz rozwój produktów turystycznych oraz 6.1.2 Regionalny system informacji turystycznej oraz rozwój produktów turystycznych na obszarze metropolitalnym,
3. zmiana kryteriów w ramach poddziałania 1.3.2 Promocja przedsiębiorstw w wymiarze międzynarodowym,
4. zmiany kryteriów w ramach poddziałania 1.3.3 Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej,
5. kontynuacja działań promocyjnych i informacyjnych, cykl szkoleń dla beneficjentów RPO WZ oraz sieci punktów informacyjnych.

Rekomendacje są wdrażane na bieżąco.

Kolegium Redakcyjne

Przygotowując się do przyszłej perspektywy finansowej, IZ RPO WZ powołało Kolegium Redakcyjne ds. Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020 (uchwałą Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego nr 1978/11 z 25 listopada 2011 r.). Zadaniem Kolegium jest opracowanie dokumentu RPO WZ 2014-2020 m.in. poprzez:

- ocenę funkcjonowania realizowanego RPO WZ 2007-2013 pod kątem wypracowania założeń wejściowych do budowy RPO WZ 2014-2020,
- stworzenie części diagnostycznej RPO WZ 2014-2020,
- stworzenie struktury układu wykonawczego RPO WZ 2014-2020 w podziale na cele i osie priorytetowe,
- przygotowanie algorytmu dystrybucji wsparcia i dystrybucja budżetu programu względem przyjętego układu wykonawczego,
- opracowanie ostatecznego kształtu i treści dokumentu RPO WZ 2014-2020.

- przekazanie dokumentu RPO WZ 2014-2020 do akceptacji Zarządu WZ, konsultacji z Ministerstwem Rozwoju Regionalnego i akceptacji Komisji Europejskiej,
- współpracę z Międzywydziałowym Zespołem Zadaniowym ds. RPO WZ 2014-2020 w zakresie dotyczącym wkładu merytorycznego do RPO WZ 2014-2020,
- identyfikację zadań związanych z tworzeniem RPO WZ 2014-2020, które powinny zostać wykonane przez podmioty zewnętrzne.

2.1.6.5 Instrumenty Inżynierii finansowej

JESSICA

Rada Inwestycyjna Funduszu Powierniczego JESSICA

W okresie sprawozdawczym w związku z realizacją Inicjatywy odbyły się trzy posiedzenia Rady Inwestycyjnej Funduszu Powierniczego JESSICA.

1. VII posiedzenie Rady Inwestycyjnej odbyło się 28 marca 2011 roku w Warszawie. Pierwszej części spotkania przewodniczył Marszałek Województwa pan Olgierd Geblewicz, który jednogłośnie został wybrany na Przewodniczącego Rady. Głównym punktem Rady Inwestycyjnej było omówienie procesu negocjacji z Bankiem Zachodnim WBK, weryfikacja głównych elementów umowy operacyjnej oraz jej zatwierdzenie przez Radę Inwestycyjną co pozwoliło na podpisanie przedmiotowej umowy w dniu następnym na konferencji „JESSICA w Bankach - Banki dla miast” zorganizowanej w Warszawie przez IZ RPO WZ, Związek Banków Polskich oraz Europejski Bank Inwestycyjny.
2. VIII posiedzenie Rady Inwestycyjnej odbyło się 17 czerwca 2011 roku w Szczecinie. Tematem przewodnim posiedzenia była dyskusja nad obecnym stanem implementacji Inicjatywy JESSICA w województwie zachodniopomorskim oraz analiza kwestii problematycznych, które pojawiają się podczas bieżącej pracy nad jej wdrożeniem. Aby pogłębić dyskusję na posiedzenie zaproszono przedstawicieli dwóch działających w województwie zachodniopomorskim Funduszy Rozwoju Obszarów Miejskich.
3. IX posiedzenie Rady Inwestycyjnej odbyło się 23 listopada 2011 roku w Szczecinie. Podczas spotkania obradowano nad wzmocnieniem zasobów kadrowych po stronie Menadżera Funduszu Powierniczego JESSICA, zmianami do Umowy Operacyjnej jednego z Funduszy Rozwoju Obszarów Miejskich a także nad koncepcją zorganizowania konferencji poświęconej promowaniu inicjatywy JESSICA w regionie. W świetle zbliżającej się nowej perspektywy finansowej poruszono temat opublikowanych przez KE projektów rozporządzeń na przyszły okres programowania i ich wpływu na funkcjonowanie instrumentów zwrotnych w okresie 2014-2020. Dodatkowo zaprezentowane zostało studium ewaluacyjne wykonywane na zlecenie EBI przez firmę Deloitte Business Consulting S.A. na temat potencjału projektowego w zakresie efektywności energetycznej oraz odnawialnych źródeł energii.

Działania promocyjno-informacyjne

- 29 marca 2011 r., w Klubie Bankowca w Warszawie, odbyła się konferencja „JESSICA dla Banków - Banki dla miast”, zorganizowana przez Związek Banków Polskich, Europejski Bank Inwestycyjny oraz IZ RPO WZ. Konferencja poświęcona była finansowaniu projektów miejskich w Województwie Zachodniopomorskim w ramach Inicjatywy JESSICA. Jej głównym punktem było uroczyste ogłoszenie o wyborze FROM dla Inicjatywy JESSICA, w tym podpisanie umowy pomiędzy EBI a Bankiem Zachodnim WBK S.A. W trakcie konferencji przedstawione zostały zasady konkursowe oraz warunki pożyczek dla Projektodawców z terenu województwa zachodniopomorskiego udzielanych przez FROM.
- 15 kwietnia 2011 r. w Szczecinie IZ RPO WZ wraz z EBI zorganizowała spotkanie z przedstawicielami FROMów w celu omówienia kwestii związanych z procesem wdrażania JESSICA w Województwie Zachodniopomorskim.
- 5-6 lipca 2011r. w Międzyzdrojach (zgodnie z ustaleniami na spotkaniu w dniu 15.04.2011r.) EBI zorganizował szkolenie z pomocy publicznej i kwalifikowalności wydatków dla FROMów oraz IZ RPO WZ.

- 28 lipca 2011 r. IZ RPO WZ wraz z FROM zorganizowali konferencję, podczas której BZ WBK ogłosił rozpoczęcie naboru Projektów Miejskich. Podczas spotkania zaprezentowane zostały warunki finansowania JESSICA wraz z wymaganą dokumentacją aplikacyjną.
- 12-13 października 2011 r. w Maciejewie (zgodnie z ustaleniami na spotkaniu w dniu 15.04.2011r.) EBI zorganizował szkolenie z zakresu partnerstwa publiczno-prywatnego dla FROMów i IZ RPO WZ.
- szereg działań informacyjno-promocyjnych podejmowanych jest przez FROM-y zgodnie z ich zobowiązaniami wynikającymi z zapisów Umów Operacyjnych oraz przez EBI

Pozostałe informacje

- IZ RPO WZ 18 marca 2011 roku ogłosiła nabór na Lokalne Programy Rewitalizacji(LPR), w ramach których realizowane będą projekty w zakresie Inicjatywy JESSICA. W naborze tym mogą wziąć udział LPRy przygotowane zgodnie z Wytycznymi w zakresie przygotowywania LPR, i przyjęte uchwałą organu stanowiącego gmin i miast na prawach powiatu z województwa zachodniopomorskiego, które nie zostały złożone w konkursie RPOWZ/LPR/2010/1 bądź nie spełniły kryteriów dopuszczających w ramach konkursu RPOWZ/LPR/2010/1 bądź które w celu aplikowania w ramach inicjatywy JESSICA zostały zaktualizowane. Nabór dokumentacji aplikacyjnej ma charakter otwarty i ciągły.
- 29 marca 2011 r. EBI podpisał z BZ WBK Umowę Operacyjną na pełnienie przez ten podmiot roli Funduszu Rozwoju Obszarów Miejskich na terenie Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego.
- BOŚ S.A. od 21 marca 2011 roku do wyczerpania alokacji przyjmuje wnioski o udzielenie pożyczki.
- BZ WBK S.A. od 28 lipca 2011 roku do wyczerpania alokacji przyjmuje wnioski o udzielenie pożyczki.

Oba FROM są obecnie na etapie identyfikacji i analizy projektów możliwych do wsparcia środkami Inicjatywy JESSICA.

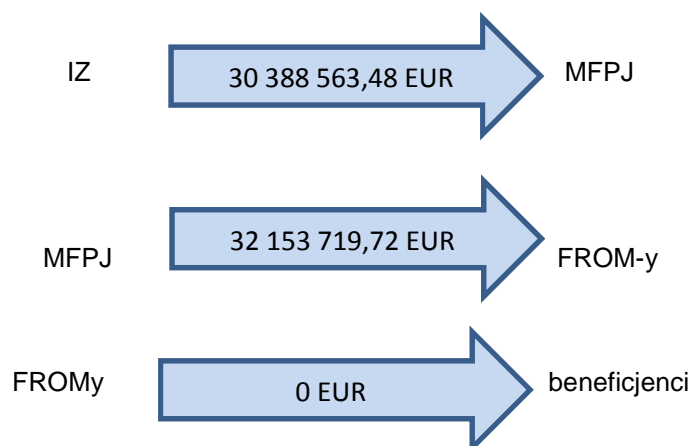
Ze względu na fakt, że fundusze JESSICA nie zostały jeszcze zainwestowane w projekty miejskie, wskaźniki produktu i rezultatu, określone w odpowiednich działaniach RPO WZ nie zostały jeszcze osiągnięte. Oczekuje się, że pierwsze Umowy Inwestycyjne z beneficjentami zostaną podpisane w pierwszej połowie 2012 r. i wtedy będzie możliwe przedstawienie stopnia realizacji prognozowanych wskaźników.

Środki finansowe JESSICA

Ze środków przekazanych Menadżerowi Funduszu Powierniczego JESSICA na realizację operacji w wysokości 32 855 461,01 EUR w 2011 roku wypłacono do wybranych FROM poniższe środki:

- a) kwota 14 339 911,98 EUR (kwota umowna 13 935 489,07 EUR plus narosłe odsetki) została wypłacona BOŚ S.A., pełniącemu funkcję FROM poza SOM, w dniu 31 marca 2011r.
- b) kwota 17 813 807,74 EUR (kwota umowna 17 086 235,70 EUR plus narosłe odsetki) została wypłacona BZ WBK S.A., pełniącemu funkcję FROM dla SOM, w dniu 29 lipca 2011r.

Rysunek 2 Środki przeznaczone na finansowanie projektów w ramach JESSICA na poszczególnych poziomach wdrażania

Źródło: Opracowanie własne

Koszty zarządzania

W 2011 roku rzeczywiste koszty zarządzania MFPJ wyniosły 589 702,72 EUR, a od początku realizacji operacji 1 341 373,28 EUR.

Kwota kosztów zarządzania zapłaconych FROM wyniosła 273 994,47 EUR.

JEREMIE

W 2011 roku Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK), który pełni rolę Menadżera Zachodniopomorskiego Funduszu Powierniczego JEREMIE ogłosił trzy Konkursy na Pośredników Finansowych:

- 1.2/2011/ZFPJ – Reporęczenie,
- 2.2/2011/ZFPJ – Pożyczka Globalna,
- 3.1/2011/ZFPJ – Poręczenie Portfelowe.

Ogłoszone konkursy wraz z ich alokacjami przedstawia poniższa tabela.

Tabela 15 Konkursy w ramach Inicjatywy JEREMIE ogłoszone w roku 2011

Nazwa Konkursu/Nr	Alokacja Konkursu w EUR	Limit środków o jaki mógł ubiegać się pojedynczy PF w EUR	Data ogłoszenia Konkursu
Reporęczenie Nr 1.2/2011/ZFPJ	11 044 842,06	6 626 905,24	28 grudnia 2011
Pożyczka Globalna Nr 2.2/2011/ZFPJ	33 134 526,18	6 626 905,24	27 lipca 2011
Poręczenie Portfelowe Nr 3.1/2011/ZFPJ	26 507 620,94	11 044 842,06	30 maja 2011

Źródło: opracowanie własne

Na dzień sprawozdawczy wnioski złożyło 11 instytucji w ramach pożyczki globalnej i poręczenia portfelowego:¹⁶

- 9 instytucji w ramach pożyczki globalnej na łączną kwotę 21 714 159,49 EUR z czego podpisano 5 umów na kwotę 16 567 263,09 EUR (na dzień 31 grudnia 2011 roku trzy wnioski były w trakcie oceny formalnej, jeden zaś został odrzucony);
- 2 banki w ramach poręczenia portfelowego na łączną kwotę 3 865 694,72 EUR z czego na dzień sprawozdawczy podpisano jedną umowę na kwotę 1 104 484,21 EUR (na dzień 31 grudnia 2011 roku jeden wniosek był w trakcie oceny formalnej).

Łącznie w 2011 roku zostało podpisanych łącznie 6 Umów Operacyjnych z pośrednikami finansowymi, tj. w ramach Konkursu Nr 2.2/2011/ZFPJ - 5 Umów i w ramach Konkursu Nr 3.1/2011/ZFPJ - 1. Umowy zostały podpisane w IV kwartale 2011 roku.

Szczegółowe informacje o podpisanych umowach z Pośrednikami Finansowymi w okresie sprawozdawczym przedstawia poniższa tabela.

¹⁶ Nabór wniosków w ramach konkursu na reporeczenie rozpoczyna się 8 lutego 2012 roku.

Tabela 16 Pośrednicy Finansowi z którymi podpisano umowy w 2011 r.

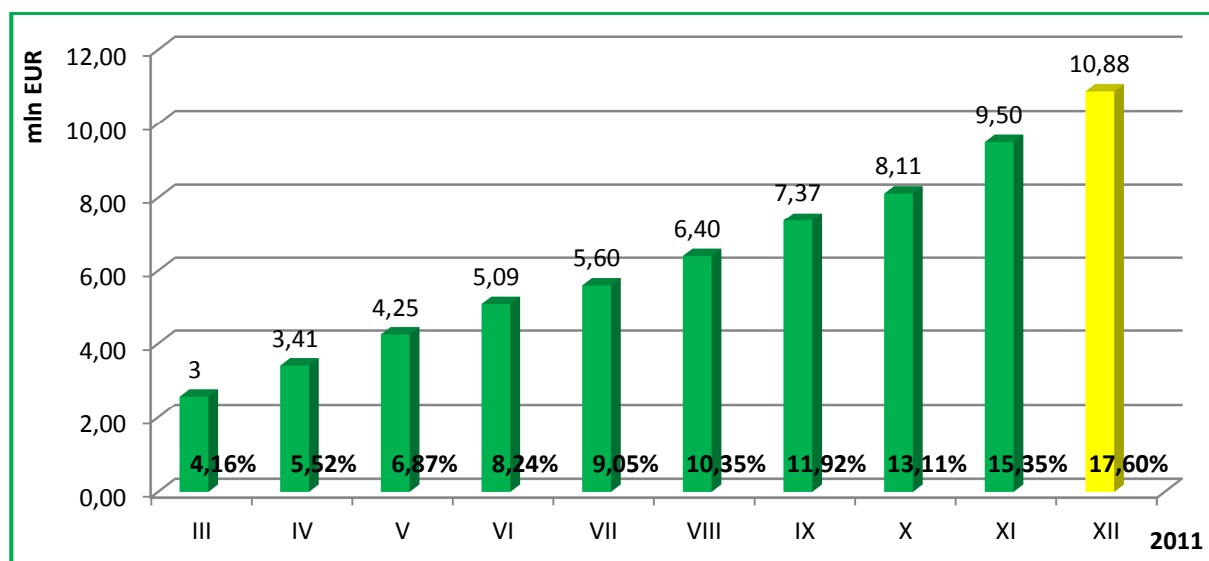
Lp.	Nazwa pośrednik	wartość umowy (w EUR)	Data podpisania umowy	Produkt
1	Polska Fundacja Przedsiębiorczości	6 626 905,24	1 grudnia 2011 r.	Pożyczka globalna
2	Szczeciński Fundusz Pożyczkowy Sp. z o.o.	1 104 484,21	10 listopada 2011 r.	
3	Stowarzyszenie Inicjatyw Społeczno-Gospodarczych w Białogardzie	4 417 936,82	10 listopada 2011 r.	
4	Koszalińska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.	2 208 968,41	10 listopada 2011 r.	
5	Fundacja Centrum Innowacji i Przedsiębiorczości w Koszalinie	2 208 968,41	12 grudnia 2011 r.	
6	Gospodarczy Bank Spółdzielczy w Barlinku	1 104 484,21	22 grudnia 2011 r.	Poręczenie portfelowe
suma		17 671 747,29		

Źródło: opracowanie własne

Dotychczasowy przebieg wdrażania Inicjatywy JEREMIE na terenie województwa zachodniopomorskiego dowodzi, że tego typu instrument finansowania zwrotnego spotkał się z zainteresowaniem ostatecznych odbiorców wsparcia, czyli przedsiębiorców. Do końca okresu sprawozdawczego zostało wspartych w ramach Inicjatywy JEREMIE 589 przedsiębiorców z sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw w tym w ramach 1.1/2010/ZFPJ (reporeczenie) – 362; 2.1/2010/ZFPJ i 2.2/2011/ZFPJ (pożyczka globalna) – 227 na łączną kwotę pożyczek i poręczeń w wysokości 14 513 427,21 EUR z czego wsparcie pochodzące ze środków Inicjatywy JEREMIE wyniosło 10 883 423,23 EUR. Poziom wydatkowania środków w ramach przyznanej alokacji Inicjatywy JEREMIE w województwie zachodniopomorskim w 2011 roku wyniósł 17,60%.

Poziom wydatkowania środków Inicjatywy JEREMIE w poszczególnych miesiącach roku 2011 wraz z procentowym wykorzystaniem alokacji przedstawia poniższy wykres.

Wykres 32 Poziom wydatkowania środków Inicjatywy JEREMIE kumulatywnie w poszczególnych miesiącach roku 2011 (EUR)

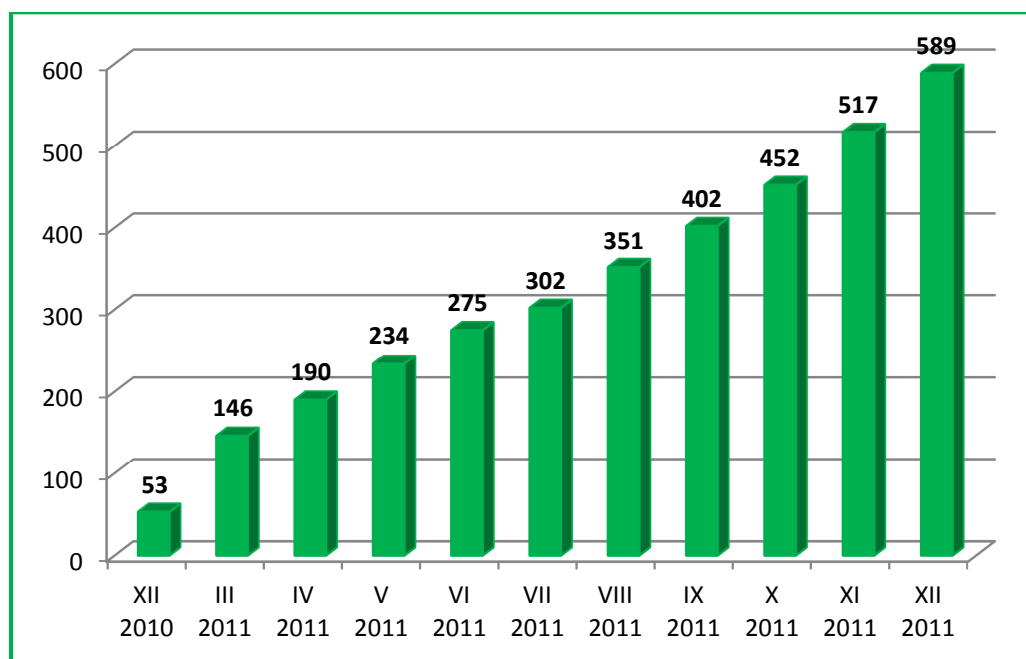
Źródło: opracowanie własne

Wykorzystanie środków potwierdza stały progres akcji pożyczkowej i poręczeniowej pośredników finansowych i obrazuje pozytywny trend wydatkowania środków Inicjatywy. Z powyższego wykresu wynika, że z miesiąca na miesiąc wykorzystanie alokacji Inicjatywy wzrasta o 1,5 p.p. Analizując powyższy wykres można stwierdzić, że największa akcja pożyczkowa/poręczeniowa przypada na miesiące wiosenne oraz ostatni kwartał okresu sprawozdawczego – wtedy to dynamika wykorzystywanych środków jest najwyższa. Przyjmując, że działalność operacyjna pośredników rozpoczęła się w IV kwartale 2010 roku a 2011 rok był pierwszym pełnym rokiem obrotowym pośredników działających w ramach dwóch pierwszych konkursów to poziom wydatkowania środków należy uznać za zadowalający. Prognozuje się, że utrzymujący się trend wzrostowy przełoży się na wydatkowanie środków na koniec przyszłego okresu sprawozdawczego na poziomie około 40-45%. Do realizacji tego celu pośrednicy finansowi w ramach opłat za zarządzanie przeznaczają środki na szeroko rozumianą promocję, w tym także konferencje, spotkania z przedsiębiorcami. Ponadto planowane jest ogłaszanie kolejnych konkursów i podpisywanie kolejnych umów z pośrednikami finansowymi co zwiększy skalę dystrybucji środków do ostatecznych beneficjentów.

W 2011 roku łącznie wsparto: 536 przedsiębiorstw, w tym w ramach konkursu 1.1/2010/ZFPJ (reporęczenie) – 343; 2.1/2010/ZFPJ (pożyczka globalna) - 189 i 2.2/2011/ZFPJ (pożyczka globalna) – 4 przedsiębiorców.

Liczbę wspartych przedsiębiorstw narastająco w poszczególnych miesiącach 2011 roku w ramach trzech konkursów¹⁷: 2.1/2010/ZFPJ – Pożyczka Globalna; 2.2/2011/ZFPJ – Pożyczka Globalna oraz 1.1/2010/ZFPJ - Reporęczenie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 33 Liczba wspartych przedsiębiorstw narastająco w poszczególnych miesiącach 2011r.

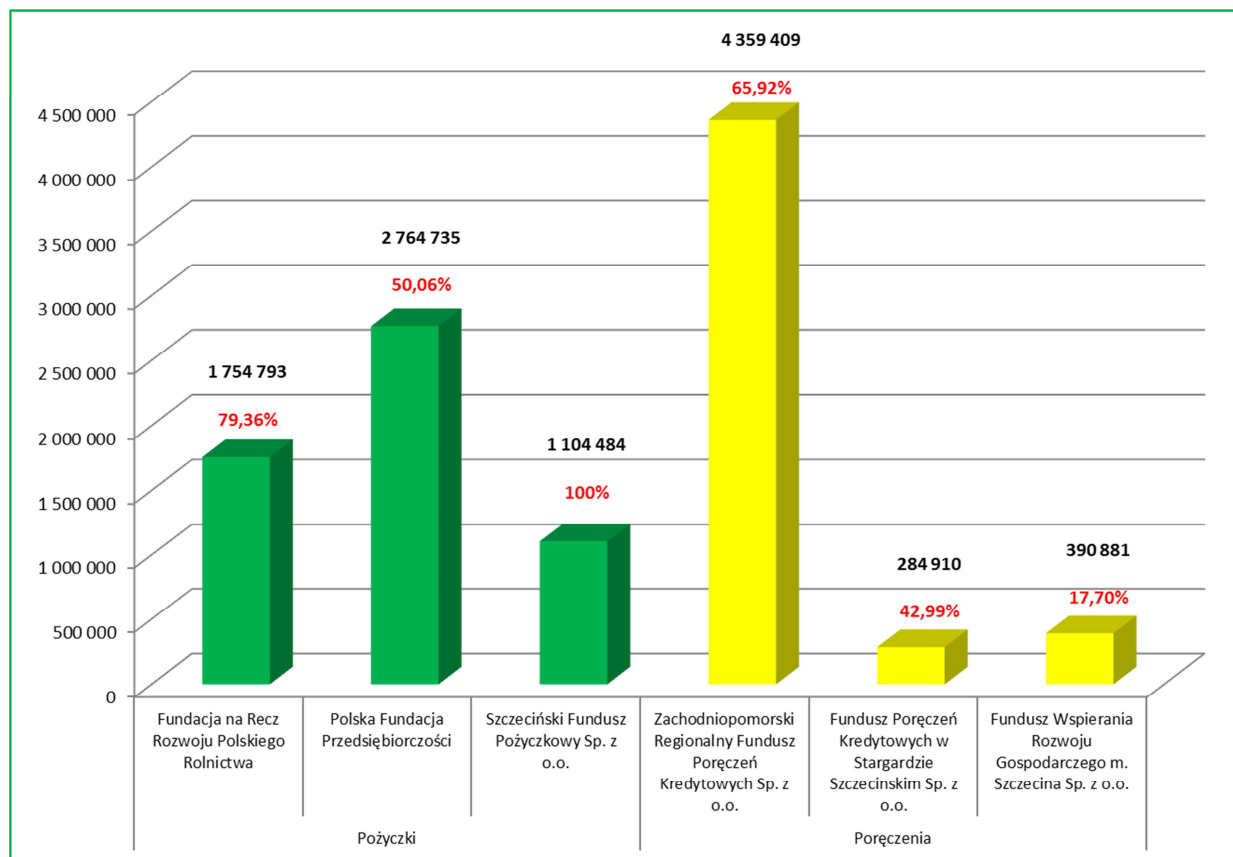

Źródło: opracowanie własne

Wartość wydatkowanych środków oraz procent wykorzystania w stosunku do otrzymanego wsparcia przez poszczególne fundusze pożyczkowe i poręczeniowe, w ramach konkursu 1.1/2010/ZFPJ – Reporęczenie oraz 2.1/2010/ZFPJ – Pożyczka Globalna przedstawia poniższy wykres.

¹⁷ W ramach konkursów 1.2/2011/ZFPJ – Reporęczenie oraz 3.1/2011/ZFPJ – Poręczenie Portfelowe, na dzień 31.12.2011 r. Pośrednicy nie rozpoczęli wsparcia dla przedsiębiorców

Wykres 34 Wydatkowanie środków przez poszczególne fundusze pożyczkowe i poręczeniowe w ramach konkursu 1.1/2010/ZFPJ oraz 2.1/2010/ZFPJ¹⁸

Źródło: opracowanie własne

Przedstawione na powyższym wykresie dane świadczą o zadawalającym wykorzystaniu środków przez większość funduszy. Jeden z nich wykorzystał już wszystkie środki w ramach przyznanej umowy (podpisał już umowę w ramach konkursu 2.2.2011/ZFPJ na kolejne 1 104 484,21 EUR), kolejne zaś przekraczają bądź zbliżają się do półmetka wykorzystania środków. Wyjątkiem jest jeden fundusz poręczeniowy - Fundusz Wspierania Rozwoju Gospodarczego Miasta Szczecina Sp. z o.o., który ma niecałe 20% wykorzystanie środków. Obecnie, fundusz ten, podjął kroki zaradcze polegające na udzielaniu tańszych poręczeń na warunkach *de minimis*, co ma przyspieszyć wydatkowanie.

Analizując rodzaj MŚP wspartych w 2011 roku w ramach Operacji II Stopnia (Reporęczenie i Pożyczka Globalna) łącznie w ujęciu ilościowym przeważało wsparcie dla firm mikro, które stanowiły 82,71% udostępnionego w okresie sprawozdawczym wsparcia (wartościowo 73,67% - wartość wsparcia udzielonego ze środków Inicjatywy JEREMIE).

Drugą grupę stanowiły firmy małe – wsparcie dla tych MŚP stanowiło 16,36% (wartościowo – 24,87%). Firmy średnie stanowiły 0,93% ogółu pozyskanych przedsiębiorców (wartościowo - 1,46%). Warto wspomnieć również o znaczącym udziale tzw. start - up'ów, ponieważ łączne wsparcie dla tej grupy wyniosło 19,33% (wartościowo – 14,77%).

MŚP wsparte w 2011 roku działały w 19 sekcjach gospodarki, przy czym największy udział miały:

- handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (29,74 % - ilościowo),
- budownictwo (18,96 %),
- przetwórstwo przemysłowe (10,59 %),
- transport i gospodarka magazynowa (10,59 %).

¹⁸ Przedstawione dane nie obejmują konkursu 2.2.2011/ZFPJ – Pożyczka globalna, w ramach którego na koniec okresu sprawozdawczego Pośrednicy Finansowi (Polska Fundacja Przedsiębiorczości oraz Szczeciński Fundusz Pożyczkowy sp. z o.o) udzielili łącznie 4 pożyczek o wartości 320 300,42 EUR z czego wsparcie środkami Inicjatywy JEREMIE wyniosło 224 210,29 EUR.

Znaczący wskaźnik osiągnęły także następujące branże: działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (5,58 %) i działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (7,62 %).

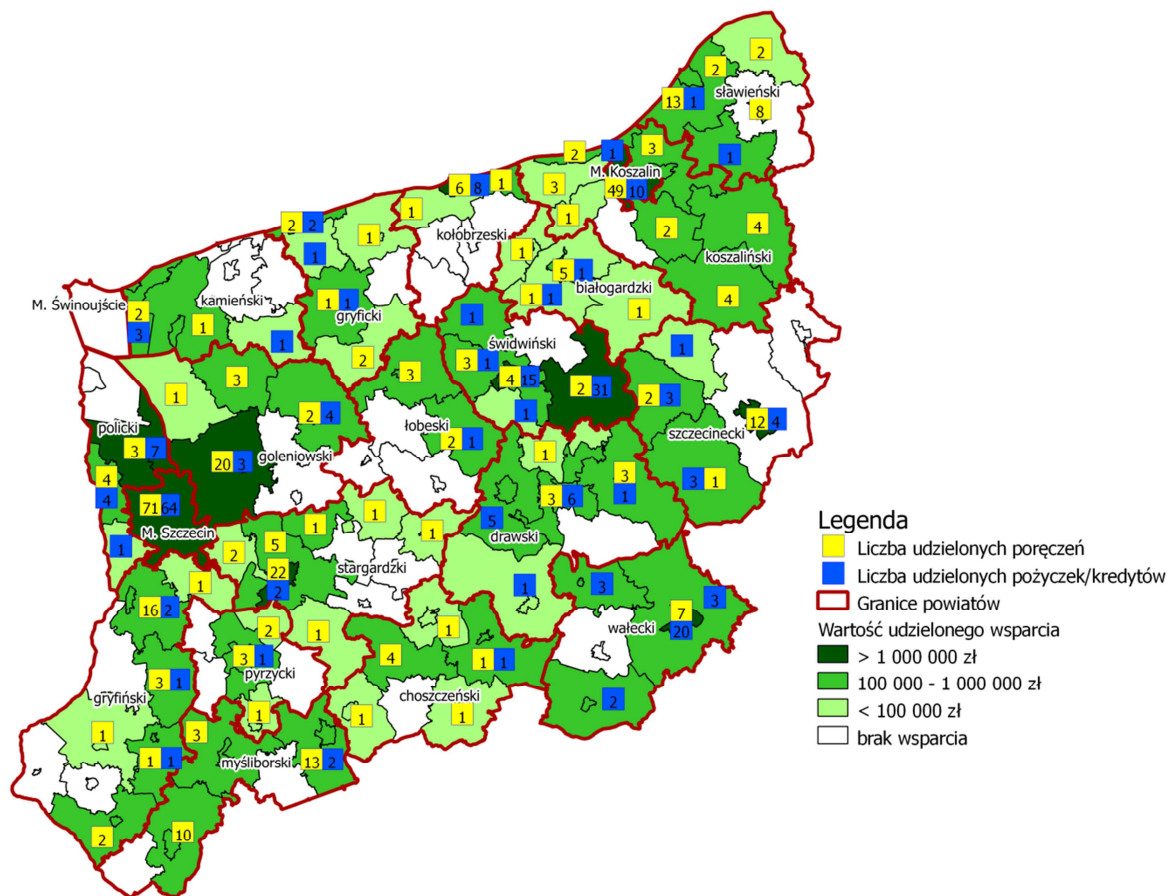
W 2011 roku pośrednicy finansowi w ramach poręczanych kredytów w przeważającej części udzielali wsparcia na tzw. inne cele gospodarcze przyczyniających się do rozwoju MŚP – zawarto 295 umów poręczenia o wartości poręczeń - 5 492 851,78 EUR, w tym 4 079 801,63 EUR stanowią środki Inicjatywy JEREMIE.

Na finansowanie kredytów przeznaczonych na inwestycje polegające m. in. na zakupie, budowie lub modernizacji obiektów produkcyjnych, usługowych, handlowych zawarto 20 umów poręczenia o wartość poręczeń w wysokości 433 272,90 EUR, w tym udział Inicjatywy JEREMIE 346 618,32 EUR.

W przypadku udzielanych pożyczek, 91 z nich stanowiły umowy na zakup wyposażenia w maszyny, urządzenia aparaty, w tym: także zakup środków bezpośrednio związanych z celem realizowanego przedsięwzięcia. Wartość takich pożyczek wyniosła 2 237 897,06 EUR, z czego udział Inicjatywy JEREMIE wyniósł 1 782 404,90 EUR. 73 umowy zostały przeznaczone na finansowanie inwestycji polegających m.in. na zakupie, budowie lub modernizacji obiektów produkcyjnych; wartość tych umów wyniosła 3 448 597,31 EUR z czego udział Inicjatywy JEREMIE wyniósł 2 540 106,03 EUR.

Poniżej przedstawiona została mapa województwa zachodniopomorskiego pokazująca rozkład pożyczek i poręczeń w poszczególnych powiatach województwa (Rys. nr...). Z analizy wynika, że największe wsparcie pod względem wartościowym i ilościowym w ramach Inicjatywy JEREMIE dla przedsiębiorstw udzielane jest w regionie miasta Szczecina i okolicznych gminach, a także w powiecie świdwińskim z miastem Świdwin na czele. Pewnego rodzaju wyzwaniem i celem dla Inicjatywy JEREMIE jest także dotarcie do powiatów gdzie nie ma jeszcze udzielonego wsparcia. Aby Wypełnić tzw. „białe pola” na mapie Menadżer z udziałem Punktów Informacyjnych Funduszy Europejskich Urzędu Marszałkowskiego podejmuje działania mające na celu aktywizację lokalnych przedsiębiorców poprzez różnego rodzaju spotkania, konferencje i seminaria.

Mapa 1 Rozkład pożyczek i poręczeń w ramach Inicjatywy JEREMIE w poszczególnych powiatach województwa zachodniopomorskiego

Źródło: opracowanie własne

W okresie sprawozdawczym odbyło się 8 posiedzeń Rady Inwestycyjnej Zachodniopomorskiego Funduszu Powierniczego JEREMIE w tym dwa posiedzenie nadzwyczajne. Opis omawianych kwestii został wskazany w poniższej tabeli.

Tabela 17 Posiedzenia Rady Inwestycyjnej Zachodniopomorskiego Funduszu Powierniczego JEREMIE w okresie sprawozdawczym

Lp.	Posiedzenie Rady Inwestycyjnej	Omawiane kwestie
1.	Nadzwyczajne spotkanie - 10 stycznia 2011	Analiza dokumentacji konkursowej na Pośredników Finansowych w ramach poręczenia portfelowego.
2.	VII posiedzenie-11 lutego 2011	Konsultacje kolejnej wersji dokumentacji konkursowej na Pośredników Finansowych w ramach poręczenia portfelowego. Prezentacja Sprawozdania z Postępu za IV kwartał 2009 roku oraz Dokumentu Określającego Koszty.
3.	VIII posiedzenie-21 kwietnia 2011	Omówienie nowej Noty COCOF w kontekście Inicjatywy JEREMIE, przedstawienie sprawozdania rocznego ZFP JEREMIE.
4.	Nadzwyczajne spotkanie -	Akceptacja dokumentacji konkursowej na Pośredników Finansowych w ramach poręczenia portfelowego

Lp.	Posiedzenie Rady Inwestycyjnej	Omawiane kwestie
	17 maja 2011	
5.	IX posiedzenie - 1-2 czerwca 2011	Analiza dokumentacji konkursowej na pożyczkę globalną i reporenczenie – ponowny konkurs i omówienie założeń konkursowych
6.	X posiedzenie 21 czerwca 2011	Kontynuacja analizy dokumentacji konkursowej na pożyczkę globalną
7	XI posiedzenie 1-2 września 2011	Podsumowanie konkursów na Poręczenie Portfelowe w poszczególnych województwach; Pożyczka globalna - wstępne wyniki konkursu, Podsumowanie oraz propozycja dalszych działań, Linia Finansowa - warianty i założenia nowego produktu,
8.	XII posiedzenie 1 grudnia 2011	Przedstawienie dokumentacji konkursowej na produkt Reporenczenie – najważniejsze elementy. Omówienie stanu negocjacji w ramach postępowania konkursowego 3.1/2011/ZFPJ, Omówienie stanu opracowania dokumentacji w ramach konkursu 3.2/2011/ZFPJ.

Źródło: opracowanie własne

W roku sprawozdawczym kończyła się kadencja Rady Inwestycyjnej, dlatego IZ RPO WZ ogłosiła w dniach od 12 grudnia 2011 r. do 23 grudnia 2011 nabór na nowych Członków Rady. Wybór nowych członków planowany jest na styczeń 2012 roku.

Członkowie Rady Inwestycyjnej Zachodniopomorskiego Funduszu Powierniczego JEREMIE byli bardzo aktywni. Swoimi uwagami do przedstawianej dokumentacji konkursowej dążyli do wypracowania jak najlepszej dokumentacji konkursowej. W trakcie okresu sprawozdawczego Rada Inwestycyjna wydała 8 rekomendacji, dotyczących między innymi akceptacji dokumentacji konkursowych, wyboru poszczególnych pośredników.

W kolejnym okresie sprawozdawczym planowane są kolejne posiedzenia Rady Inwestycyjnej, podczas których jej członkowie będą opiniowali m.in.: dokumentację konkursową na kolejne produkty.

W zakresie informacji i promocji Menadżer Zachodniopomorskiego Funduszu Powierniczego JEREMIE podjął w okresie sprawozdawczym następujące działania:

- Realizacja regionalnej kampanii reklamowej Inicjatywy JEREMIE w terminie listopad 2010 roku – styczeń 2011 roku,
- Realizacja ogólnopolskiej kampanii reklamowej Inicjatywy JEREMIE pt.: „Nie porzucaj swojego pomysłu” w terminie 24 października – 21 listopada 2011 roku,
- Realizacja regionalnej kampanii reklamowej Inicjatywy JEREMIE pt.: „Nie porzucaj swojego pomysłu” w terminie 24 października – 21 listopada 2011 roku.
- 5 Publikacji ogłoszeń w prasie dotyczących Konkursów:
- Organizacja i uczestnictwo w regionalnym i trzech ogólnopolskich Seminariach dla Pośredników Finansowych w ramach Inicjatywy JEREMIE:

Ponadto, w 2011 roku Menadżer prowadził działania promocyjno-informacyjne na terenie województwa zachodniopomorskiego mające na celu prezentację Inicjatywy JEREMIE wśród obecnych i potencjalnych PF oraz mikro, małych i średnich przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą lub osób fizycznych zamierzających rozpocząć własną działalność gospodarczą. Menadżer łącznie uczestniczył w 38 spotkaniach/konferencjach/seminariach promujących Inicjatywę JEREMIE realizowaną na terenie województwa zachodniopomorskiego, w których łącznie udział wzięło ponad 2300 przedstawicieli zarówno sektora MŚP jak i PF.

W następnym okresie sprawozdawczym Menadżer Zachodniopomorskiego Funduszu Powierniczego JEREMIE planuje organizować/współorganizować szereg spotkań i konferencji dla Pośredników Finansowych oraz przedsiębiorstw.

2.1.6.6 Realizacja założeń Strategii EU 2020

Strategia Europa 2020 w kontekście realizacji Programu

W marcu 2010 r. Unia Europejska przyjęła nową strategię rozwojową wyznaczającą cele i kierunki działań dla instytucji UE i państw członkowskich w perspektywie do 2020 r. - „Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu”. Strategia ta zastąpiła obowiązującą przez poprzednie dziesięciolecie Strategię Lizbońską. Uwzględniając sytuację gospodarczą i społeczną państw członkowskich, na której mocno odznaczył się kryzys gospodarczy, Unia Europejska wyznaczyła sobie trzy powiązane ze sobą i wzajemnie się wspierające priorytety: inteligentny (smart), zrównoważony (sustainable) oraz sprzyjający włączeniu społecznemu (inclusive) wzrost.

Strategia wyznacza 5 głównych obszarów/celów dla całej Unii Europejskiej, w których prowadzone mają być działania zmierzające do ich rozwoju i poprawy funkcjonowania, a są to:

- zatrudnienie,
- badania i rozwój oraz innowacje,
- klimat i efektywność energetyczna,
- edukacja,
- ubóstwo/włączenie społeczne

oraz dwa dodatkowe obszary/cele – społeczeństwo informacyjne i konkurencyjność, wynikające z inicjatyw flagowych.

Dla pięciu głównych obszarów/celów określone zostały wartości wskaźników wyznaczone dla całej UE, które powinny zostać osiągnięte do 2020 roku.

KE sukcesywnie prezentowała inicjatywy flagowe (7 projektów przewodnich), stanowiących uzupełnienie Strategii, zawierających katalogi i opisy działań, które mają umożliwić implementację ww. priorytetów tematycznych. Inicjatywy flagowe to: „Unia innowacji” „Młodzież w drodze”, „Europejska agenda cyfrowa”, „Europa efektywnie korzystająca z zasobów”, „Polityka przemysłowa w erze globalizacji”, „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia”, „Europejski program walki z ubóstwem”. W realizację inicjatyw zaangażowana jest zarówno UE, jak i państwa członkowskie.

Ponadto, na poziomie UE przyjęte zostały zintegrowane wytyczne w zakresie Strategii 2020, dotyczące polityk gospodarczych i polityk zatrudnienia państw członkowskich, wyznaczające ramy reform niezbędnych w państwach członkowskich dla osiągnięcia celów Strategii. Państwa członkowskie podejmują własne zobowiązania odnośnie działań mających na celu realizację Strategii, formułując je na podstawie celów głównych wyznaczonych dla całej UE w Strategii, a także celów szczegółowych wynikających z inicjatyw flagowych oraz zapisów zintegrowanych wytycznych. Zobowiązania te stają się elementem Krajowych Programów Reform, których realizacja będzie przedmiotem weryfikacji na poziomie UE w ramach semestru europejskiego¹⁹.

Zgodnie ze Strategią Europa 2020 oraz inicjatywami flagowymi, jednym z głównych instrumentów realizacyjnych Strategii jest Polityka Spójności UE. RPO WZ był tworzony w okresie obowiązywania Strategii Lizbońskiej i to do niej bezpośrednio nawiązuje. Jednak analizując kategorie interwencji funduszy strukturalnych na lata 2007-2013 (które znajdują swe odzwierciedlenie również w Strategii EU 2020) oraz zapisy RPO WZ można również określić wpływ Programu na realizację celów nowej strategii.

¹⁹ Semestr Europejski to zainicjowany w 2011 r. proces wzmocnionej koordynacji polityk gospodarczych państw członkowskich UE. Wprowadza synchronizację procesów aktualizacji Krajowych Programów Reform oraz Programów Konwergencji. Poczynając od 2011 r. dokumenty te są przygotowywane równolegle i przekazywane jednocześnie do KE w połowie kwietnia każdego roku, tak żeby sformułowane po ich ocenie przez KE i Radę UE ewentualne rekomendacje dla państw członkowskich mogły być uwzględnione w projektach ich budżetów na kolejny rok (przypis w oparciu o treść strony www.mg.gov.pl)

Matrycę celów Strategii EU 2020 oraz kategorii interwencji, które są realizowane przez RPO WZ wraz z przypisanymi do nich alokacjami przedstawia załącznik VI sprawozdania²⁰.

W ramach RPO WZ, na kategorie interwencji, które wpisują się w cele Strategii Europa 2020 przypada aż 712 521 129 EUR ze środków EFRR (tj. 82,58 % wszystkich środków EFRR w RPO WZ)

Z matrycy wynika, że w zakresie priorytetu EU 2020 *Rozwój inteligentny - rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji (smart growth)*, RPO WZ realizuje wszystkie przypisane mu inicjatywy flagowe. RPO WZ przyczynia się do realizacji inicjatywy *Unia Innowacji* poprzez dofinansowywanie projektów w ramach poddziałania 1.2.2 Infrastruktura B+R oraz poddziałania 1.1.3 Inwestycje MSP w nowe technologie. Realizację inicjatywy *Europejska Agenda Cyfrowa* RPO WZ wspiera poprzez wdrażanie projektów w ramach działania 3.1 Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego oraz działania 3.2 Rozwój systemów informatycznych i e-usług. RPO WZ przyczynia się również do realizacji celu *Edukacja*, który szczegółowo określa Inicjatywa flagowa *Młodość w drodze*. Na poziomie krajowym inicjatywa powinna być wdrażana m.in. poprzez zapewnienie odpowiedniego poziomu inwestycji w system kształcenia, co znajduje swe odzwierciedlenie w działaniu 7.1 Infrastruktura edukacyjna RPO WZ.

Wyodrębnienie w EU 2020 priorytetu *Rozwój zrównoważony - wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej (sustainable growth)* oraz obszaru dotyczącego klimatu, energii i mobilności, powoduje, że RPO WZ w jeszcze szerszym zakresie wpisuje się w cele UE. Realizowane przedsięwzięcia w szczególności odnoszą się do Inicjatywy flagowej *Europa efektywnie korzystająca z zasobów* i są to przede wszystkim projekty z działania 4.1 Energia odnawialna i zarządzanie energią, 4.2 Gospodarka odpadami, 4.3 Zapoatrzenie w wodę i oczyszczanie ścieków, 4.4 Ochrona powietrza oraz 4.5 Ochrona przyrody i zapobieganie zagrożeniom. Ponadto w założenia tej inicjatywy flagowej wpisuje się także cała oś 2 Rozwój infrastruktury transportowej i energetycznej, działanie 6.4 Zintegrowany system transportu publicznego na obszarze metropolitalnym i działanie 6.5 Inteligentne systemy transportowe na obszarze metropolitalnym oraz działanie 6.3 Ścieżki rowerowe na obszarze metropolitalnym.

Cel: Walka z ubóstwem ujęty w ramach priorytetu *Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu - wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną (inclusive growth)*, w pewnym zakresie również jest realizowany przez RPO WZ. Inicjatywa flagowa *Europejski program walki z ubóstwem* obejmuje m.in. szereg działań ukierunkowanych na zapobieganie wykluczeniu społecznemu. RPO WZ realizuje te działania poprzez przedsięwzięcia rewitalizacyjne, wdrażane przez system dotacyjny i instrumenty zwrotne w ramach inicjatywy JESSICA. Inicjatywa JESSICA to drugi innowacyjny instrument inżynierii finansowej wykorzystywany przez IZ RPO WZ. Projekty rewitalizacyjne, które będą realizowane ze środków Inicjatywy wpłyną na poprawę warunków życia ludności zamieszkującej obszary zdegradowane, na poprawę ich bezpieczeństwa a także na tworzenie warunków dla dalszego rozwoju tych obszarów, w tym tworzenie nowych miejsc pracy (więcej o Inicjatywie JESSICA w pkt 2.1.6.5). Ponadto, w RPO WZ wyodrębniono pewną pulę środków z przeznaczeniem na projekty z zakresu infrastruktury dla osób niepełnosprawnych (działanie 7.4). Istotną formą realizacji tego celu jest również wspieranie infrastruktury ochrony zdrowia w ramach działania 7.3 RPO WZ.

Stan realizacji celów Strategii EU 2020 w oparciu o kontraktację oraz wydatki wykazane we wnioskach o płatność, narastająco od uruchomienia RPO WZ przedstawia poniższa tabela.

²⁰ Matryca uległa zmianie w stosunku do wersji załączonej do sprawozdania za 2010 r. W wyniku ponownej weryfikacji IZ RPO WZ inaczej przypisała kategorie interwencji do poszczególnych inicjatyw. Ponadto dodano dwie kategorie: 76 Infrastruktura ochrony zdrowia oraz 24 Ścieżki rowerowe (w zakresie dot. działania 6.3)

Tabela 18 Realizacja celów Strategii EU 2020 w oparciu o kontraktację oraz wydatki wykazane we wnioskach o płatność, narastająco od uruchomienia Programu w EUR (stan na dzień 31.12.2011 r.)

Priorytety Strategii UE 2020	Obszary/ccele Startegii EU 2020	Inicjatywy flagowe UE	Kategorie interwencji wpisujące się w realizację EU 2020	Alokacja z EFRR ²¹	Liczba zawartych umów	Wartość dofinansowania z EFRR	% realizacji wg kontraktacji	Wydatki wykazane przez beneficjentów we wnioskach o płatność, w części refundowanej z EFRR	% realizacji wg wniosków o płatność
<i>smart growth</i>	Badania i rozwój, innowacje	Unia Innowacji	2,7	58 770 000	108	38 157 201,53	65%	16 099 292,30	27%
	Spółeczeństwo informacyjne	Europejska Agenda Cyfrowa	10,11,13	42 000 000	23	22 485 473,96	54%	680 128,49	2%
	Edukacja	Młodzież w drodze	75	11 200 000	33	9 646 610,04	86%	4 979 200,14	44%
<i>sustainable growth</i>	Klimat, energia, mobilność	Europa efektywnie korzystająca z zasobów	16,18,23,24, 25,28,29,30,33,35, 39,40,41,42,43,44, 45,46,47,51,53	317 874 830	167	196 847 377,11	62%	102 198 335,33	32%
	Konkurencyjność	Polityka przemysłowa w erze globalizacji	3,5,8	191 983 899	735	151 243 344,16	79%	87 364 627,68	46%
<i>inclusive growth</i>	Walka z ubóstwem	Europejski program walki z ubóstwem	61,76,78,79	90 692 400	29	59 951 821,93	66%	46 273 109,46	51%
Razem na realizację Strategii EU 2020				712 521 129	1 095	478 331 828,73	67%	257 594 693,40	36%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI SIMIK 2007-2013.

²¹ Alokacja z EFRR uwzględnia zmiany wynikające z renegotjacji RPO WZ z KE ujęte w Uszczegółowieniu v. 5.9 z dnia 27.01.2012 r.

Najważniejsze cele Strategii EU 2020 realizowane są w RPO WZ m.in. poprzez wdrażanie innowacyjnych projektów przedsiębiorców z sektora MSP. Stworzony system generuje inwestycje o wysokim potencjale technologicznym, przy jednoczesnym tworzeniu korzystnych warunków w zakresie zatrudnienia.

Jednym z podstawowych kryteriów wyboru projektów jest kryterium innowacyjności. Takie podejście zmusza przedsiębiorców do poszukiwania nowoczesnych rozwiązań w ramach ich działalności, przekładając się na wzrost konkurencyjności zachodniopomorskich firm.

Jednocześnie duży nacisk położono na ukierunkowanie wsparcia na projekty, które zakładają utworzenie jak największej liczby miejsc pracy.

Ponadto, wprowadzono szereg wskaźników środowiskowych, które dodatkowo punktowane w trakcie oceny projektów, skłaniają beneficjentów do zapewnienia jeszcze większej zgodności z polityką horyzontalną z zakresu ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju.

Krajowy Program Reform a RPO WZ

Krajowy programy reform jest podstawowym instrumentem realizacji celów strategii „Europa 2020” na poziomie kraju członkowskiego Unii Europejskiej. Celem programu jest budowa trwałych podstaw wzrostu gospodarczego, łącząc cele unijne z priorytetami krajowymi. Przedstawione w nim reformy, ukierunkowane są na odrabianie zaległości (temat KPR „Infrastruktura dla wzrostu zrównoważonego) oraz budowanie nowych przewag konkurencyjnych polskiej gospodarki (tematy KPR „Innowacyjność dla wzrostu inteligentnego” i „Aktywność dla wzrostu włączającego społecznie”).

26 kwietnia 2011 r. Rada Ministrów przyjęła pierwszy Krajowy Program Reform na rzecz realizacji strategii „Europa 2020”. Działania oraz zadania do realizacji w 2011 r. wyszczególnione w KPR odnoszą się do kompetencji szczebla rządowego – do każdego zadania przypisane zostało ministerstwo odpowiedzialne za jego realizację. Jednak na szczeblu samorządowym, gdzie wdrażane są RPO można zidentyfikować działania, które w istotny sposób mogą się przyczynić do realizacji założeń KPR.

Interwencja zaprogramowana w RPO WZ w dużej mierze wpisuje się w założenia Strategii Europa 2020 a tym samym w realizację KPR. Tabela 18 obrazuje powiązanie działań RPO WZ z tematami i podtematami KPR oraz przedstawia stan ich wdrażania w oparciu o liczbę zawartych umów.

Tabela 19 Realizacja Krajowego Programu Reform przez RPO WZ w 2011 roku w oparciu o liczbę zawartych umów (stan na dzień 31.12.2011 r.)

Lp.	Podtemat	Odpowiadające obszarowo działania RPO WZ	Kategorie interwencji realizowane w ramach działań RPO WZ	Liczba umów zawartych w 2011 r.	Liczba umów od uruchomienia programu
Temat: Infrastruktura dla wzrostu zrównoważonego					
1.	Zarządzanie strategiczne	-	-	-	-
2.	Rozwój i modernizacja infrastruktury ochrony środowiska	Działania: 4.2. Gospodarka odpadami, 4.3. Zaopatrzenie w wodę i oczyszczanie ścieków, 4.4. Ochrona powietrza, 4.5. Ochrona przyrody i zapobieganie zagrożeniom)	44, 45, 46, 47, 51, 53	4	40
3.	Rozwój i modernizacja infrastruktury transportowej	Działania: 2.1. Zintegrowany system transportowy województwa, 6.3. Ścieżki rowerowe na obszarze metropolitalnym, 6.4. Zintegrowany system transportu publicznego na obszarze metropolitalnym, 6.5. Inteligentne systemy transportowe na obszarze metropolitalnym	16, 18, 23, 24, 25, 28, 29, 30,	9	119
4.	Rozwój i modernizacja infrastruktury energetycznej	Działania: 2.2. Lokalna infrastruktura energetyczna, 4.1. Energia odnawialna i zarządzanie energią	33, 35, 39, 40, 41, 42, 43	6	8
5.	Rozwój i modernizacja infrastruktury teleinformatycznej i telekomunikacyjnej	Działania: 3.1. Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego, 3.2. Rozwój systemów informatycznych i e-usług	10, 11, 13	13	23
6.	Rozwój i modernizacja infrastruktury B+R	Poddziałanie 1.2.2. Infrastruktura B+R	2	0	3
7.	Rozwój i modernizacja infrastruktury społecznej	Działania: 7.1. Infrastruktura edukacyjna, 7.2. Infrastruktura sportowa, 7.3 Infrastruktura ochrony zdrowia, 7.4 Infrastruktura dla osób niepełnosprawnych, 6.6 Rewitalizacja na obszarze metropolitalnym, 5.5. Rewitalizacja	61, 75, 78, 79, 76	10 ²²	73 (w tym umowa z Menedżerem Funduszu Powierniczego JESSICA w ramach dwóch działań)
Temat: Innowacyjność dla wzrostu inteligentnego					
1.	Otoczenie prawno-instytucjonalne	-	-	-	-
2.	Dostęp do finansowania	Poddziałanie 1.3.4. Pozadotacyjne instrumenty finansowe dla MSP – Inicjatywa Wspólnotowa JEREMIE	5	0	1 (umowa z Menedżerem Funduszu Powierniczego JEREMIE)
3.	Nowe kierunki rozwoju innowacyjności	Poddziałanie 1.1.3. Inwestycje MSP w nowe technologie, Poddziałanie 1.3.1. Specjalistyczne	5, 7	62	205

²² W tym 8 umów obejmujących stworzenie Lokalnych Planów Rewitalizacji (pdz. 5.5.1 i 6.6.1)

		doradztwo dla MSP			
4.	Kapitał intelektualny dla innowacyjności	-	-	-	-
5.	Nauka bliżej gospodarki	Działanie 1.2. Innowacje i transfer technologii	2, 3	3	10
6.	Świadome zarządzanie motorem innowacyjności	-	-	-	-
Temat: Aktywność dla wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu					
1.	Nowoczesny rynek pracy	-	-	-	-
2.	Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu	Działania: 6.6 Rewitalizacja na obszarze metropolitalnym, 5.5. Rewitalizacja	61, 78	8 ²³	10 (w tym umowa z Menedżerem Funduszu Powierniczego JESSICA w ramach dwóch działań)

Źródło: opracowanie własne

²³ Umowy dotyczą stworzenia Lokalnych Planów Rewitalizacji, w ramach których będą realizowane projekty. Ponadto w 2011 r. zostały ogłoszone konkursy w ramach obu działań na składanie projektów. W odpowiedzi wpłynęło 69 wniosków poprawnych pod względem formalnym.

W 2011 r. m.in. podpisano szereg umów na realizację przedsięwzięć wpisujących się w zakres objęty przez KPR. Wśród nich warto wymienić następujące projekty:

- **Beneficjent: Gmina Miasto Sławno (+ partnerzy); Tytuł projektu: Regionalna Platforma Cyfrowa Dorzecza Wieprzy i Grabowej II - Infrastruktura Szerokopasmowej Sieci Teleinformatycznej; Wartość projektu: 2 825 969 EUR, w tym EFRR 2 119 476 EUR.**

Projekt polega na wybudowaniu szerokopasmowych sieci teleinformatycznych. Beneficjent wdroży projekt, poprzez zastosowanie sieci hybrydowych, zrealizowanych w sieci dystrybucyjnej jako światłowód, a w warstwie dostępowej jako sieć radiowa. Przedsięwzięcie zlokalizowane będzie na terenie kilku gmin powiatu sławieńskiego: Gminy Miasto Sławno, Gminy Sławno, Gminy Malechowo, Gminy Postomino. Powiat Sławieński wdroży projekt również na terenie Gminy Miasto Darłowo. Beneficjentami projektu będą przede wszystkim mieszkańcy obszarów objętych realizacją projektu oraz podmioty gospodarcze działające na tym obszarze. Obecny stopień zaspokojenia potrzeb w zakresie infrastruktury teleinformatycznej jest minimalny, praktycznie cały teren objęty oddziaływaniem projektu sklasyfikowany jest jako „szara plama”. Projekt przyczyni się do rozwoju społeczeństwa informacyjnego na terenie województwa zachodniopomorskiego.

Projekt wpisuje się w realizację podtematu KPR: Rozwój i modernizacja infrastruktury teleinformatycznej i telekomunikacyjnej w ramach tematu: Infrastruktura dla wzrostu zrównoważonego.

- **Beneficjent: Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe "Larix" Spółka Cywilna Waldemar Czepułkowski & Sylwester Rymar; Tytuł projektu: Inwestycja w nowe technologie ubytkowego kształtowania drewna i tworzyw drzewnych kluczem do wysokiej konkurencyjności firmy LARIX na rynkach międzynarodowych; Wartość projektu: 556 977 EUR, w tym EFRR 190 117 EUR.**

Realizacja projektu polega na wdrożeniu innowacyjnej technologii produkcji, dzięki której wyroby stolarki drewnianej produkowane przez Beneficjenta będą się charakteryzowały najwyższą precyzją wykonania i niestandardowymi kształtami, według najbardziej specyficznych upodobań klientów. Dzięki projektowi Beneficjent będzie w stanie podnieść swoją konkurencyjność wśród podmiotów działających w branży stolarskiej również na rynkach zagranicznych. W ramach projektu zostanie wykorzystana technologia stosowana na świecie krócej niż 3 lata.

Projekt wpisuje się w realizację podtematu KPR: Nowe kierunki rozwoju innowacyjności w ramach tematu: Innowacyjność dla wzrostu inteligentnego.

- **Beneficjent: Województwo Zachodniopomorskie; Tytuł projektu: Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 109 na odcinku Mrzeżyno – Trzebiatów; Wartość projektu: 3 755 343 EUR, w tym EFRR 3 751 933 EUR.**

Realizacja projektu ma na celu rozwiązanie takich problemów jak: zły stan nawierzchni drogi; brak zapewnienia odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa drogowego; zbyt duże obciążenie drogi w stosunku do aktualnej nośności; wzrost emisji spalin do atmosfery, powstałych w skutek braku odpowiedniej płynności ruchu (droga jest coraz bardziej obciążona ruchem turystycznym, rozwój społeczno-gospodarczy generuje wzrost wymiany handlowej oraz wzrost mobilności ludzi). Projekt przyczyni się do poprawy spójności sieci drogowej, możliwy będzie wzrost dostępności komunikacyjnej regionu oraz rozwój systemu transportu publicznego.

Projekt wpisuje się w realizację podtematu KPR: Rozwój i modernizacja infrastruktury transportowej w ramach tematu: Infrastruktura dla wzrostu zrównoważonego.

Pierwszy cykl Semestru Europejskiego, w ramach którego KE oceniła KPR na rok 2011, zakończył się dla Polski przyjęciem w trybie legislacyjnym przez Radę ECOFIN 12 lipca 2011 r. *zaleceń w sprawie krajowego programu reform Polski z 2011 r. oraz zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Polskę zaktualizowanego programu konwergencji na lata 2011–2014.* Sformułowane zalecenia, co do zasady nie odnoszą się do interwencji realizowanej w ramach regionalnych programów operacyjnych. Można jednak przyjąć, że RPO WZ przyczynia się do realizacji zalecenia nr 6, w którym

jest mowa o podjęciu środków służących poprawie zachęt dla inwestycji w moce wytwórcze w sektorze energii, mających na celu wspieranie niskoemisyjnych technologii. Sposób w jaki RPO WZ może wpłynąć na realizację tego zalecenia został opisany w pkt 2.1.6.3 sprawozdania, w części dotyczącej gospodarki niskoemisyjnej i OZE.

Poniższa tabela przedstawia przykłady projektów realizujących cele EU 2020

Tabela 20 Projekty realizujące cele EU 2020

Projekt 1	
Priorytety Strategii EU 2020	Rozwój inteligentny - rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji smart growth
Obszary/cele Strategii UE 2020 stanowiące cel jej głównych działań	Badania i rozwój, innowacje
Priorytet, działanie, poddziałanie PO	1.2.2 Infrastruktura B+R
Tytuł projektu	Centrum Biologii Molekularnej i Biotechnologii
Beneficjent	Uniwersytet Szczeciński
Data podpisania umowy	22-12-2010
Wartość podpisanej umowy (ogółem)	2 650 762,09 EUR
Wartość podpisanej umowy (dofinansowanie UE)	1 926 121,05 EUR
Okres realizacji projektu	20-05-2011 – 29-06-2012 r.
Opis projektu, w tym informacja na temat zgodności ze Strategią	<p>Celem projektu jest podniesienie potencjału intelektualnego i gospodarczego regionu poprzez:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) intensyfikację badań naukowych na poziomie światowym, 2) wspieranie przedsiębiorczości, w tym rozwój przedsiębiorczości akademickiej, 3) wykorzystanie bazy laboratoryjnej do badań prowadzonych na rzecz przedsiębiorstw zainteresowanych pozyskaniem nowych rozwiązań technologicznych. <p>Inwestycja będzie polegała na zakupie infrastruktury funkcjonalno-badawczej na potrzeby utworzenia Centrum Biologii Molekularnej i Biotechnologii Uniwersytetu Szczecińskiego (dalej też CBMiB). W ramach CBMiB przewidziane jest utworzenie specjalistycznych laboratoriów, pomieszczeń hodowlanych oraz Laboratorium Badań Środowiskowych z kolekcją roślin i bankiem nasion. CBMiB stworzy możliwość szeroko zakrojonych działań w branży biologii molekularnej i branży biotechnologicznej. Ważnym elementem projektu będzie stworzenie środowiska dla realizacji projektów innowacyjnych na wysokim poziomie, a nawiązana współpraca z firmami hodowlano-nasiennymi, hodowlanymi, rolniczymi zwiększy innowacyjność w regionie. W ramach CBMiB przewidziane jest utworzenie Laboratorium Biologii Molekularnej z Pracownia Cytogenetyki i Proteomiki oraz Laboratorium Badań Środowiskowych z Kolekcją Roślin i Bankiem Nasion w Małkocinie. Centrum będą tworzyły katedry: Biologii Komórki, Biochemii, Botaniki i Ochrony Przyrody, Ekologii i Ochrony Środowiska, Mikrobiologii i Immunologii oraz Zoologii Ogólnej Wydziału Nauk Przyrodniczych Uniwersytetu Szczecińskiego.</p> <p>W ramach Strategii Europa 2020 projekt wpisuje się w cel Inteligentny</p>

	rozwój - gospodarka oparta na wiedzy i innowacji oraz w inicjatywę flagową Unia Innowacji. Projekt bezpośrednio odnosi się do zapisów Strategii w zakresie podnoszenia jakości edukacji, poprawy wyników działalności badawczej, wspierania transferu innowacji i wiedzy a także zadbania o to, by innowacyjne pomysły przeradzały się w nowe produkty i usługi.
Projekt 2	
Priorytety Strategii EU 2020	Rozwój zrównoważony - wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej; sustainable growth
Obszary/cele Strategii UE 2020 stanowiące cel jej głównych działań	Konkurencyjność
Priorytet, działanie, poddziałanie PO	1.3.2 Promocja przedsiębiorstw w wymiarze międzynarodowym
Tytuł projektu	Udział w Międzynarodowych Targach "British Bridal Exhibition - Harrogate UK" 13 - 15 marca 2011
Beneficjent	"AGNES" Agnieszka Pietrzykowska-Czarna i Grzegorz Czarny Spółka Jawna w Świdwinie
Data podpisania umowy	22-03-2011
Wartość podpisanej umowy (ogółem)	14 502,52 EUR
Wartość podpisanej umowy (dofinansowanie UE)	4 417,94 EUR
Okres realizacji projektu	24-11-2010 – 24-03-2011 r.
Opis projektu, w tym informacja na temat zgodności ze Strategią	<p>Przedsięwzięcie polega na uczestnictwie w międzynarodowych targach-wystawienniczych "British Bridal Exhibition - Harrogate UK" odbywający się 13 - 15 marca 2011. Uczestnictwo w targach ma na celu ułatwienie przedsiębiorcy nawiązywania kontaktów z potencjalnymi kontrahentami z zagranicy oraz rozwoju działalności eksportowej, a także umożliwienie prezentacji oferty przedsiębiorstwa podczas imprezy targowo – wystawienniczej o międzynarodowym charakterze. Targi odbywają się cyklicznie 2 razy w roku – w marcu i wrześniu, gdzie następują kontraktacje na II-gie i następnie na I półrocze. Są to największe targi wystawiennicze na terenie Wielkiej Brytanii. Rezultatami projektu ma być przeprowadzenie 40 spotkań z partnerami biznesowymi co skutkować będzie podpisaniem około 15 kontraktów handlowych. Nowe zamówienia pozwolą utrzymać, a nawet zwiększyć wykorzystanie mocy produkcyjnych firmy. Wnioskodawca przewiduje w przyszłości cyklicznie uczestniczyć w targach brytyjskich sukcesywnie zdobywając i umacniając swoją pozycję. Podczas targów planuje się prezentacje eksponatów.</p> <p>Projekt wpisuje się w priorytet rozwój zrównoważony: wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej, w tym realizuje cele inicjatywy flagowej dotyczącej polityki przemysłowej w erze globalizacji, która również odwołuje się do poprawy infrastruktury w celu podniesienia konkurencyjności.</p>
Projekt 3	

Priorytety Strategii UE 2020	Rozwój zrównoważony - wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej; sustainable growth
Obszary/cele Strategii UE 2020 stanowiące cel jej głównych działań	Klimat, energia, mobilność
Priorytet, działanie, poddziałanie PO	4.1 Energia odnawialna i zarządzanie energią
Tytuł projektu	Budowa gazowego źródła kogeneracyjnego współpracującego z istniejącym układem technologicznym Ciepłowni Rejonowej Sąsiedzka w Szczecinie
Beneficjent	Szczecińska Energetyka Ciepła Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
Data podpisania umowy	30-12-2010
Wartość podpisanej umowy (ogółem)	818 184,23 EUR
Wartość podpisanej umowy (dofinansowanie UE)	211 495,47 EUR
Okres realizacji projektu	31-12-2010 – 29-02-2012 r.
Opis projektu, w tym informacja na temat zgodności ze Strategią	<p>Inwestycja polega na zainstalowaniu modułu kogeneracyjnego w stosunkowo niewielkiej Ciepłowni Rejonowej Sąsiedzka współpracującej z systemem ciepłowniczym rozprowadzonym w Szczecinie w dzielnicy Podjuchy. Jest to pierwszy Projekt inwestycyjny SEC, w wyniku którego powstanie pierwsze należące do SEC źródło produkujące energię elektryczną i ciepło w skojarzeniu. Bezpośrednim produktem wdrożenia przedsięwzięcia będzie nowa jednostka wytwarzająca energię w kogeneracji o mocy zainstalowanej energii elektrycznej na poziomie 0,625 MW i mocy zainstalowanej energii cieplnej na poziomie 0,731 MW. Rezultatem pracy tej jednostki będzie wytworzenie do 2017 roku łącznie 113 333 GJ energii cieplnej oraz 26 633 MWh energii elektrycznej produkowanej w skojarzeniu. Oszczędność energii pierwotnej w stosunku do rozdzielonego wytwarzania energii cieplnej i elektrycznej obliczonej w oparciu o Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 26.09.2007 (Dz. U. nr 185 z 2007r., poz. 1314) wyniesie średniorocznie 3227MWh i przełoży się to w sposób pośredni na zmniejszenie emisji gazów i pyłów do powietrza z instalacji energetycznych produkujących energię w sposób tradycyjny przy wykorzystaniu paliwa stałego (przede wszystkim węgla kamiennego), podstawowego surowca do produkcji energii wykorzystywanego w Polsce.</p> <p>W ramach Strategii Europa 2020 projekt wpisuje się inicjatywę flagową Unii Europejskiej pn. Europa efektywnie korzystająca z zasobów – inicjatywa na rzecz uniezależnienia wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów, przejścia na gospodarkę niskoemisyjną, większego wykorzystania odnawialnych źródeł energii, modernizacji transportu oraz propagowania efektywności energetycznej;</p>

Źródło: opracowanie własne

2.1.6.7 Strategia UE dla Regionu Morza Bałtyckiego

Strategia UE dla Regionu Morza Bałtyckiego (SUE RMB) została zaprojektowana jako instrument mający za zadanie sprostać wyzwaniom stojącym przed Regionem Morza Bałtyckiego, a jednocześnie stworzyć fundament dla trwałej i pełnej współpracy w tym obszarze. Uwarunkowania geograficzne województwa zachodniopomorskiego oraz rola jaką wypełnia jako ważne centrum administracyjne,

gospodarcze oraz transportowo–dystrybucyjne, jest istotnym uczestnikiem działań na rzecz realizacji SUE RMB. Lokalizacja u wybrzeża Morza Bałtyckiego oraz wynikające z niej szanse i zagrożenia stanowią wyznaczniki dla kształtowania strategii dla rozwoju województwa zachodniopomorskiego. Legły one u podstaw prac związanych z przygotowaniem RPO WZ i zaprogramowaniem wsparcia na rzecz rozwoju obszaru funkcjonalnego wybrzeża Morza Bałtyckiego. Stąd RPO WZ, mimo że zatwierdzony przez Komisję Europejską w 2007 roku, w znaczącym stopniu wpisuje się w priorytety przyjętej w 2009 roku SUE RMB.

RPO WZ realizuje cele określone w Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego (SUE RMB). Działania podejmowane w ramach wszystkich osi priorytetowych RPO WZ są zbieżne z priorytetami SUE RMB i wpisują się – z uwagi na położenie geograficzne województwa zachodniopomorskiego – bezpośrednio w obszary priorytetowe strategii.

Realizowane w ramach RPO WZ przedsięwzięcia wpisują się w trzy priorytety SUE RMB:

- I. Region Morza Bałtyckiego jako obszar Zrównoważony,
- II. Region Morza Bałtyckiego jako obszar Dobrobytu,
- III. Region Morza Bałtyckiego jako obszar Dostępny i Atrakcyjny.

Region Morza Bałtyckiego aktualnie jest jedynym makroregionem w Unii Europejskiej, dla którego Komisja Europejska stworzyła odrębną strategię, w realizację której zaangażowane są wszystkie państwa leżące w basenie Morza Bałtyckiego. Województwo zachodniopomorskie jest prężnym ośrodkiem polityki bałtyckiej. W okresie sprawozdawczym oraz w roku 2012 Województwo Zachodniopomorskie przewodniczy *Baltic Sea States Subregional Cooperation* (Współpracy Subregionalnej Państw Morza Bałtyckiego, BSSSC) – organizacji skupiającej regiony wszystkich państw bałtyckich. Region przejął przewodnictwo w BSSSC od Wolnego i Hanzeatyckiego Miasta Hamburg. Wspomniana SUE RMB jest kluczowym priorytetem przewodnictwa będąc tym samym "nośnikiem" dla innych obszarów współpracy pomiędzy regionami członkowskimi, tj. polityki morskiej, energii i ochrony klimatu, polityki spójności UE, polityki młodzieżowej itp.

–Samorząd Województwa Zachodniopomorskiego działając jako IZ RPO WZ – angażuje się również w inicjatywy, które w sposób pośredni wpływają na realizację celów SUE RMB, w tym również działania związane ze wzmacnianiem współpracy z partnerami z obszaru basenu Morza Bałtyckiego. Jednym z przykładów tego typu działań jest współpraca prowadzona przez Województwo Zachodniopomorskie na forum *Baltic Sea States Subregional Co-operation* (BSSSC), organizacji skupiającej około 160 regionów z krajów nadbałtyckich. Głównym celem BSSSC jest wzmocnienie współpracy między regionami nadbałtyckimi oraz rozwijanie kontaktów między ich mieszkańcami. Organizacja działa na rzecz tworzenia instrumentów finansowych, wspierających współpracę dwustronną i wielostronną, a także na rzecz wykorzystania dostępnych już środków, zwiększając możliwości realizacji projektów mających na celu dobro regionu.

W ramach przewodnictwa w BSSSC została zorganizowana doroczna konferencja w dniu 7 października 2011 roku, której gospodarzem i organizatorem było Województwo Zachodniopomorskie i w której wzięło udział ok. 200 osób - przedstawiciele władz regionalnych, instytutów rozwoju regionalnego, instytucji finansowych, instytucji zarządzających programami współpracy międzyregionalnej. Konferencja, przy całej swojej ważności dla makroregionu Morza Bałtyckiego, była także okazją do nawiązania kontaktów między jej uczestnikami, wymiany doświadczeń, pomysłów i wiedzy z pracy w regionach (m.in. na temat możliwości pozyskiwania środków inicjatywy i projekty).

Ponadto, przedstawiciele IZ RPO WZ aktywnie biorą udział w różnego rodzaju konferencjach, spotkaniach poświęconych Regionowi Morza Bałtyckiego:

- 31 maja 2011 r. w Hamburgu odbyła się konferencja pn. „Przystosowania do zmian klimatycznych. Studium przypadku Regionu Morza Bałtyckiego”. Głównym tematem toczącej się dyskusji była metodologia przygotowania strategii adaptacji do zmian klimatycznych realizowanych przez władze samorządowe regionu Morza Bałtyckiego. Zaprezentowane rozwiązania obejmowały takie zagadnienia jak na przykład: zaangażowanie różnych podmiotów społecznych w opracowywanie strategii przez władze miejskie (Hamburg, Niemcy), zorganizowanie warsztatów dla ok. 500 obywateli, podczas których mogliby głosować nad różnymi wariantami planów adaptacji do zmian klimatycznych (Kalundborg,

Dania), spotkania informacyjne z władzami wszystkich regionów ze specjalnie przeszkolonymi specjalistami (Sztokholm, Szwecja).

- 30 sierpnia 2011 r. konferencja w Helsinkach. W konferencji wzięli udział parlamentarzyści państw nadbałtyckich oraz przedstawiciele Rady Państw Morza Bałtyckiego, parlamentów regionalnych i organizacji bałtyckich. Dyskutowano na temat zrównoważonego rozwoju regionu Morza Bałtyckiego, ochrony zasobów Morza Bałtyckiego oraz zielonych technologii jako stymulatorów wzrostu dla regionu.
- 30 listopada 2011 r. konferencja w Brukseli. Celem konferencji było przedstawienie najważniejszych zagadnień związanych z postępowaniem w realizacji strategii w obszarach związanych z transferem wiedzy i innowacji. Uczestnicy spotkania w Brukseli podkreślali także znaczenie zintegrowanego podejścia do kwestii finansowania strategii, prezentacji tempa realizacji wybranych projektów flagowych oraz do omówienia roli i kształtu makroregionalnych strategii w nowym okresie programowania. Debatowano także na temat zaangażowania władz lokalnych i regionalnych w procesie wdrażania, co jest warunkiem powodzenia strategii.

IZ RPO WZ – po przeprowadzonych analizach – nie planuje wprowadzenia zmian w zakresie dostosowywania systemu wdrażania RPO WZ, w tym zmian kryteriów wyboru i oceny projektów, do realizacji celów SUE RMB. Mając na uwadze z jednej strony wysoki stopień korelacji celów RPO WZ z celami SUE RMB, a z drugiej – stan zaawansowania wdrażania RPO WZ IZ RPO WZ nie widzi potrzeby ani też możliwości modyfikacji systemu realizacji RPO WZ. Za narzędzie, które w obecnych uwarunkowaniach pozwoli najlepiej odnieść strategię realizacji RPO WZ do priorytetów SUE RMB, IZ RPO WZ uznaje system monitorowania i identyfikacji projektów wspieranych środkami RPO WZ. Monitoring odbywa się na podstawie agregacji kategorii interwencji realizowanych przez poszczególne działania w osiach priorytetowych RPO WZ do wskazanych w SUE RMB priorytetów.

W ramach RPO WZ projekty wpisujące się w poszczególne priorytety i obszary priorytetowe SUE RMB realizowane są w ramach osi priorytetowych i działań opisanych w Tabeli 1²⁴:

W ramach RPO WZ przy wdrażaniu SUE RMB nie są realizowane projekty flagowe.

Tabela 21 Priorytety SUE RMB realizowane w ramach osi priorytetowych i działań RPO WZ

Priorytety Strategii dla Regionu Morza Bałtyckiego	Działania RPO WZ realizujące priorytety SMB
<i>Priorytet I Region Morza Bałtyckiego jako obszar Zrównoważony</i>	<p>Oś priorytetowa 2 – Rozwój infrastruktury transportowej i energetycznej</p> <ul style="list-style-type: none"> • Działanie 2.1 Zintegrowany system transportowy województwa <p>Oś priorytetowa 4 – Infrastruktura ochrony środowiska</p> <ul style="list-style-type: none"> • Działanie 4.2. Gospodarka odpadami • Działanie 4.3 Zaopatrzenie w wodę i oczyszczanie ścieków • Działanie 4.5. Ochrona przyrody i zapobieganie zagrożeniom
<i>Priorytet II Region Morza Bałtyckiego jako obszar Dobrobytu</i>	<p>Oś priorytetowa 1 – Gospodarka - Innowacje – Technologie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Działanie 1.1 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez innowacyjne inwestycje • Działanie 1.2 Innowacje i transfer technologii • Działanie 1.3 Zaawansowane usługi wsparcia dla przedsiębiorstw
<i>Priorytet III Region Morza Bałtyckiego jako obszar Dostępny i Atrakcyjny</i>	<p>Oś priorytetowa 2 – Rozwój infrastruktury transportowej i energetycznej</p> <ul style="list-style-type: none"> • Działanie 2.1 Zintegrowany system transportowy województwa • Działanie 2.2 Lokalna infrastruktura energetyczna <p>Oś priorytetowa 3 – Rozwój społeczeństwa informacyjnego</p> <ul style="list-style-type: none"> • Działanie 3.2 Rozwój systemów informatycznych i e-usług <p>Oś priorytetowa 4 – Infrastruktura ochrony środowiska</p> <ul style="list-style-type: none"> • Działanie 4.1. Energia odnawialna i zarządzanie energią <p>Oś priorytetowa 5 – Turystyka, kultura i rewitalizacja</p> <ul style="list-style-type: none"> • Działanie 5.1 Infrastruktura turystyczna

²⁴ Przepisanie osi priorytetowych i działań/poddziałań RPO WZ do obszarów priorytetowych SUE RMB zostało opisane w dalszej części sprawozdania

	<ul style="list-style-type: none"> • Działanie 5.3 Ścieżki rowerowe • Działanie 5.4 Promocja, ochrona i waloryzacja dziedzictwa przyrodnicze <p>Oś priorytetowa 6 – Rozwój Funkcji Metropolitalnych</p> <ul style="list-style-type: none"> • Działanie 6.1 Infrastruktura turystyczna na obszarze metropolitalnym • Działanie 6.3 Ścieżki rowerowe na obszarze metropolitalnym • Działanie 6.4 Zintegrowany system transportu publicznego na obszarze metropolitalnym • Działanie 6.5 Inteligentne systemy transportowe na obszarze metropolitalnym <p>Oś priorytetowa 7 – Rozwój infrastruktury społecznej i ochrony zdrowia</p> <ul style="list-style-type: none"> • Działanie 7.1 Infrastruktura edukacyjna • Działanie 7.3. Infrastruktura ochrony zdrowia
--	--

Źródło: opracowanie własne

Analizując dane od początku realizacji RPO WZ do końca okresu sprawozdawczego należy wskazać, że aż 92 proc. umów o dofinansowanie projektów podpisanych w ramach RPO WZ wpisuje się w priorytety i poszczególne obszary priorytetowe SUE RMB. W okresie sprawozdawczym wskaźnik ten wyniósł 86 proc. ogólnej liczby podpisanych umów.

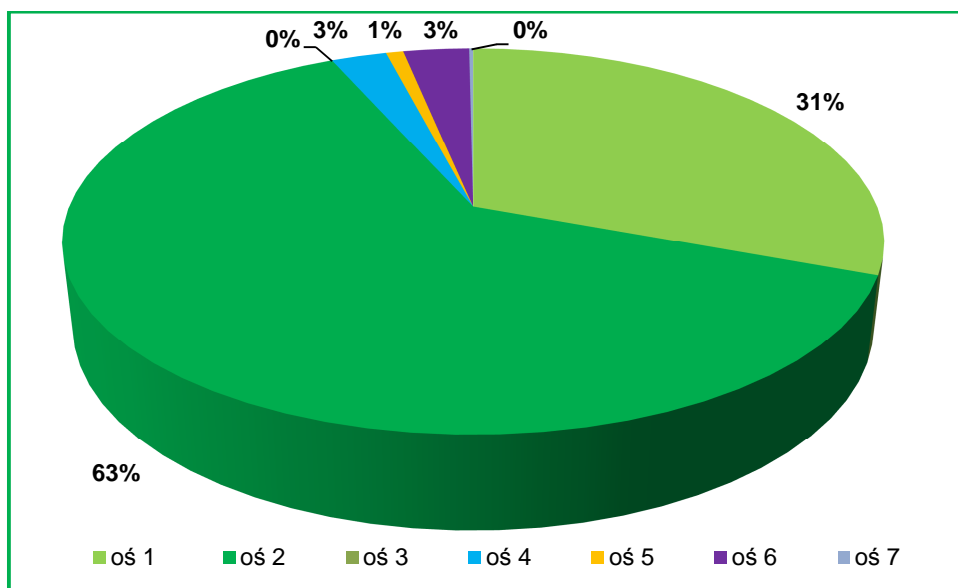
Od początku realizacji RPO WZ podpisano łącznie 1217 umów o dofinansowanie projektów, z tym na okres sprawozdawczy przypada podpisanie 295 umów. Ilość umów zawartych w ramach RPO WZ, na podstawie których dofinansowano ze środków RPO WZ projekty wpisujące się w poszczególne obszary priorytetowe SUE RMB od początku realizacji Programu, wyniosła łącznie 1 115, z czego na okres sprawozdawczy przypadają 254 umowy.

Wartość umów (wydatki ogółem) podpisanych od początku realizacji Programu, a wpisujących się w realizację SUE RMB, wynosi 912 559 592 EUR, w tym wydatki kwalifikowane 810 979 047 EUR. Dofinansowanie ze środków publicznych w części odpowiadającej środkom UE od początku realizacji Programu wynosi 470 909 183 EUR.

Wartość umów (wydatki ogółem) podpisanych w okresie sprawozdawczym, a wpisujących się w realizację SUE RMB, opiewa na kwotę 120 386 924 EUR, w tym wydatki kwalifikowalne wyniosły 107 570 223 EUR. Dofinansowanie ze środków publicznych w części odpowiadającej środkom UE wynosi w okresie sprawozdawczym 63 864 410 EUR.

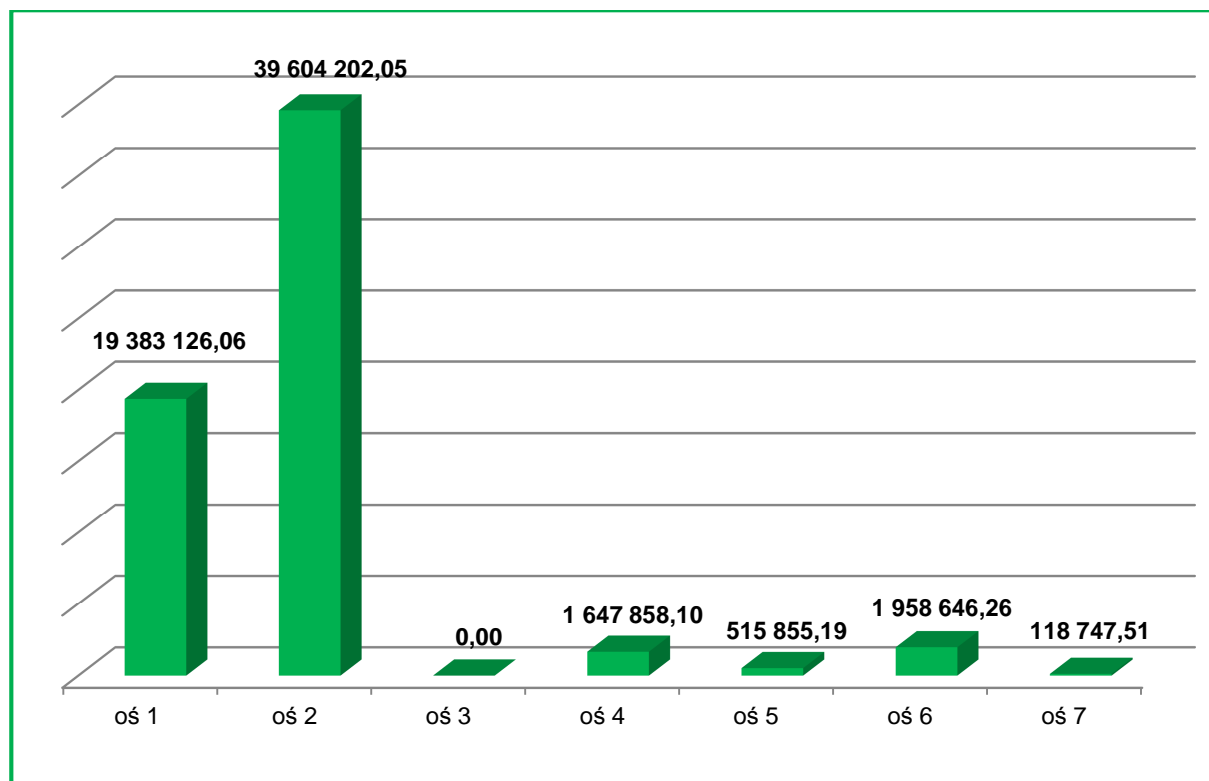
Zestawienie podpisanych wszystkich umów w okresie sprawozdawczym oraz od początku realizacji RPO WZ przedstawiają poniższe dane:

Wykres 35 Udział poszczególnych osi priorytetowych RPO WZ w realizacji priorytetów SUE RMB według wartości dofinansowania ze środków UE w okresie sprawozdawczym

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportu SIMIK 07-13

Wykres 36 Wartości umów poszczególnych osi priorytetowych RPO WZ w realizacji priorytetów SUE RMB według wartości dofinansowania ze środków UE w okresie sprawozdawczym (w EUR)

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportu SIMIK 07-13

Umowy o dofinansowanie projektów realizujących cele SUE RMB, podpisane w ramach RPO WZ w okresie sprawozdawczym i od początku realizacji Programu z podziałem na osie priorytetowe przedstawia tabela 2.

Tabela 22 Liczba umów i wartość dofinansowania z UE w umowach podpisanych w ramach RPO WZ realizujących SUE RMB z podziałem na poszczególne osie priorytetowe i działania RPO WZ

Oś priorytetowa	Działanie w ramach Osi	2011 r.		Od początku realizacji programu	
		Liczba zawartych umów	Wartość dofinansowania (EFRR w EUR)	Liczba umów zawartych	Wartość dofinansowania (EFRR w EUR)
1. Gospodarka - Innowacje – Technologie	1.1 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez innowacyjne inwestycje	88	15 195 495,21	625	85 191 842,88
	1.2 Innowacje i transfer technologii	3	3 798 859,74	10	26 435 674,21
	1.3 Zaawansowane usługi wsparcia dla przedsiębiorstw	130	1 024 746,39	208	77 773 028,60

Oś priorytetowa	Działanie w ramach Osi	2011 r.		Od początku realizacji programu	
		Liczba zawartych umów	Wartość dofinansowania (EFRR w EUR)	Liczba umów zawartych	Wartość dofinansowania (EFRR w EUR)
2. Rozwój infrastruktury transportowej i energetycznej	2.1 Zintegrowany system transportowy województwa	9	36 254 142,15	106	148 880 969,45
	2.2 Lokalna infrastruktura energetyczna	6	3 350 059,90	7	5 117 057,91
3. Rozwój społeczeństwa informacyjnego	3.2 Rozwój systemów informatycznych i e-usług	0	0	5	6 642 305,09
4. Infrastruktura ochrony środowiska	4.1 Energia odnawialna i zarządzanie energią	0	0	1	248 818,20
	4.2 Gospodarka odpadami	3	1 142 475,73	8	1 660 704,47
	4.3 Zaopatrzenie w wodę i oczyszczanie ścieków	0	0	10	10 411 861,75
	4.5 Ochrona przyrody i zapobieganie zagrożeniom	1	505 382,37	19	3 796 846,21
5. Turystyka, kultura i rewitalizacja	5.1 Infrastruktura turystyczna	2	515 855,19	24	19 696 739,64
	5.3 Ścieżki rowerowe	0	0	6	4 668 943,28
	5.4 Promocja, ochrona i waloryzacja dziedzictwa	0	0	1	737 278,55

Oś priorytetowa	Działanie w ramach Osi	2011 r.		Od początku realizacji programu	
		Liczba zawartych umów	Wartość dofinansowania (EFRR w EUR)	Liczba umów zawartych	Wartość dofinansowania (EFRR w EUR)
	przyrodnicze				
6. Rozwój Funkcji Metropolitalnych	6.1 Infrastruktura turystyczna na obszarze metropolitalnym	11	1 958 646,26	22	13 438 373,48
	6.3 Ścieżki rowerowe na obszarze metropolitalnym	0	0	6	2 509 676,50
	6.4 Zintegrowany system transportu publicznego na obszarze metropolitalnym	0	0	6	20 394 997,44
	6.5 Inteligentne systemy transportowe na obszarze metropolitalnym	0	0	1	1 780 117,60
7. Rozwój infrastruktury społecznej i ochrony zdrowia	7.1 Infrastruktura edukacyjna	0	0	33	9 646 610,04
	7.3 Infrastruktura ochrony zdrowia	1	118 747,51	17	31 877 337,85
Razem		254	63 864 410	1 115	470 909 183

Źródło: opracowanie własne na podstawie na podstawie raportu SIMIK 07-13

Priorytet I Region Morza Bałtyckiego jako obszar Zrównoważony

Realizacja priorytetu I SUE RMB odbywa się w ramach RPO WZ z wykorzystaniem dwóch osi priorytetowych: 2. osi priorytetowej - *Rozwój infrastruktury transportowej i energetycznej* (działanie 2.1: *Zintegrowany system transportowy województwa*) oraz 4. osi priorytetowej - *Infrastruktura ochrony środowiska* (działanie 4.2 *Gospodarka odpadami*; działanie 4.3 *Zaopatrzenie w wodę i oczyszczanie ścieków*; działanie 4.5 *Ochrona przyrody i zapobieganie zagrożeniom*). Od początku realizacji Programu podpisano 40 umów wpisujących się w I priorytet SUE RMB, opiewających na łączną wartość 42 266 654 EUR, z czego dofinansowanie ze środków publicznych w części

odpowiadającej środkom UE od początku realizacji w zawartych umowach wyniosło 24 387 544 EUR. W okresie sprawozdawczym podpisano umowy na 5 projektów, które opiewają na wartość 14 443 493 EUR z czego dofinansowanie ze środków publicznych w części odpowiadającej środkom UE wyniosło 6 456 500 EUR.

W okresie sprawozdawczym trzy zakontraktowane projekty realizujące priorytet I SUE RMB przypadają na działanie 4.2 RPO WZ Gospodarka odpadami. Wartość tych trzech projektów wyniosła 2 853 408 EUR, z czego 1 142 476 EUR to środki publiczne w części odpowiadającej środkom UE.

Realizację priorytetu I w ramach RPO WZ przedstawia poniższa tabela 3.

Tabela 23 Realizacja SUE RMB w ramach priorytetu I z podziałem na poszczególne działania RPO WZ

Priorytet I Region Morza Bałtyckiego jako obszar Zrównoważony (w EUR)							
Obszar Priorytetowy Strategii RMB	Działanie RPO WZ 2007-2013	Zawarte umowy w okresie sprawozdawczym	Zawarte umowy od uruchomienia programu	Wartość podpisanych umów w okresie sprawozdawczym	Wartość podpisanych umów w okresie sprawozdawczym - wkład UE	Wartość podpisanych umów od uruchomienia programu	Wartość podpisanych umów od uruchomienia programu - wkład UE
Region wzorcowy dla czystej żeglugi i transportu morskiego	2.1 <i>Zintegrowany system transportowy województwa</i>	1	3	10 916 215	4 808 642	18 393 811	8 518 132
Redukcja użytkowania oraz wpływu substancji niebezpiecznych	4.2 <i>Gospodarka odpadami</i>	3	8	2 853 408	1 142 476	3 603 607	1 660 704
Zachowanie stref przyrodniczych oraz bioróżnorodności, uwzględniając łowiska morskie	4.3 <i>Zaopatrzenie w wodę i oczyszczanie ścieków</i>	0	10	0	0	14 865 086	10 411 862
Redukcja użytkowania oraz wpływu substancji niebezpiecznych	4.5 <i>Ochrona przyrody i zapobieganie zagrożeniom</i>	1	19	673 870	505 382	5 404 150	3 796 846
Suma		5	40	14 443 493	6 456 500	42 266 654	24 387 555

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportu SIMIK 07-13

Wsparcie udzielane w ramach RPO WZ wspomaga obszary wyznaczone przez priorytet I SUE RMB, ukierunkowane na propagowanie alternatywnego do transportu drogowego transportu wodnego – morskiego i śródlądowego, bardziej przyjaznego środowisku naturalnemu, ograniczanie zanieczyszczeń odprowadzanych do powietrza, wody i gleby, a także na poprawę stanu bezpieczeństwa przeciwpowodziowego, przeciwpożarowego i ochrony przed skutkami nadzwyczajnych zagrożeń środowiska. W sposób bezpośredni interwencja RPO WZ przekłada się na rozwój Regionu Morza Bałtyckiego jako obszaru zrównoważonego.

Wśród projektów realizowanych ze środków RPO WZ pojawiają się zarówno projekty związane z utrzymaniem śródlądowych dróg wodnych, rozwojem portów morskich, jak i tworzeniem systemów selektywnej zbiórki odpadów, budową sieci kanalizacji sanitarnej i modernizacją czy doposażeniem w specjalistyczny sprzęt służb ratowniczo-gaśniczych..

Opis przykładowego projektu odnoszącego się do realizacji SUE RMB w przedmiotowym priorytecie znajduje się w części **Projekty**.

Priorytet II Region Morza Bałtyckiego jako obszar Dobrobytu

Od początku realizacji RPO WZ w ramach priorytetu II SUE RMB podpisano 843 umowy o wartości ogółem 399 252 132 EUR, w tym dofinansowanie UE w zawartych umowach wyniosło 189 400 546 EUR.

Na realizację priorytetu II SUE RMB w okresie sprawozdawczym wszystkie podpisane umowy (221) o wartości ogółem 42 898 029 EUR, przy wartości dofinansowanie UE równej 20 019 101 EUR, przypada na 1. os priorytetową RPO WZ. Największy udział w ramach 1. osi priorytetowej RPO WZ w realizacji priorytetu II SUE RMB w okresie sprawozdawczym miało działanie 1.3 *Zaawansowane usługi wsparcia dla przedsiębiorstw*. W jego ramach podpisano 130 umów na łączną wartość 2 296 508 EUR, w tym dofinansowanie z UE wyniosło 1 024 746 EUR.

Pod względem wartościowym największy udział w realizacji priorytetu II SUE RMB, miało działanie 1.1 - Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez innowacyjne inwestycje. W okresie sprawozdawczym wartość wydatków ogółem w ramach realizowanych projektów wyniosła 35 139 997 EUR, przy wartości dofinansowanie UE równej 15 195 495 EUR.

Tabela 24 Realizacja SUE RMB w ramach priorytetu II z podziałem na poszczególne działania RPO WZ

Priorytet II Region Morza Bałtyckiego jako obszar Dobrobytu (w EUR)							
Obszar Priorytetowy Strategii RMB	Działanie RPO WZ 2007-2013	Zawarte umowy w okresie sprawozdawczym	Zawarte umowy od uruchomienia programu	Wartość podpisanych umów w okresie sprawozdawczym	Wartość podpisanych umów w okresie sprawozdawczym - wkład UE	Wartość podpisanych umów od uruchomienia programu	Wartość podpisanych umów od uruchomienia programu - wkład UE
Wykorzystanie pełnego potencjału regionu w zakresie badań i innowacji	1.1 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw w poprzez innowacyjne inwestycje	23	105	19 560 757	8 447 175	83 639 688	34 317 208
Wykorzystanie pełnego potencjału regionu w zakresie badań i innowacji	1.2 Innowacje i transfer technologii	3	10	5 461 524	3 798 860	49 204 274	26 435 674
Wdrożenie Small Business Act: promocja przedsiębiorczości, wzmocnienie MŚP oraz podniesienie poziomu efektywnego wykorzystania zasobów ludzkich	1.1 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw w poprzez innowacyjne inwestycje	65	520	15 579 240	6 748 320	132 775 324	50 874 635
	1.3 Zaawansowane usługi wsparcia dla przedsiębiorstw	130	208	2 296 508	1 024 746	133 632 846	77 773 029
Suma		221	843	42 898 029	20 019 101	399 252 132	189 400 546

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportu SIMIK 07-13

Wsparcie sektora MŚP poprzez rozwój przedsiębiorczości i promowanie innowacyjnych rozwiązań jest zgodne z obszarem priorytetowym SUE RMB „Wdrożenie Small Business Act: promocja przedsiębiorczości, wzmocnienie MŚP oraz podniesienie poziomu efektywnego wykorzystania zasobów ludzkich”. Inwestycje realizowane przez przedsiębiorców z sektora MŚP przy udziale środków RPO WZ zwiększają potencjał rozwojowy zachodniopomorskich firm i wpływają na poprawę funkcjonowania rynku wewnętrznego w Regionie Morza Bałtyckiego. Jednocześnie wsparcie instytucji otoczenia biznesu w ramach 1. osi priorytetowej RPO WZ wpisujące się w obszar priorytetowy „Wykorzystanie pełnego potencjału regionu w zakresie badań i innowacji” jest elementem uzupełniającym i zarazem niezbędnym do rozwijania usług wsparcia innowacji, mających na celu zwiększenie długoterminowych zdolności innowacyjnych. Zaplanowane działania polegające na ukierunkowaniu wsparcia na podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej regionu oraz rozwój przedsiębiorczości i innowacyjności sektora MŚP pozwalają Województwu Zachodniopomorskiemu uczestniczyć w kształtowaniu potencjału gospodarczego UE.

Wśród projektów realizowanych ze środków RPO WZ przeważają projekty związane z podnoszeniem konkurencyjności oraz poziomu innowacyjności zachodniopomorskich przedsiębiorców poprzez tak bezpośrednie inwestycje, jak i wsparcie doradcze. Wsparcie dotacyjne dla sektora MSP uzupełnia finansowanie zwrotne obecne w RPO WZ za pośrednictwem Inicjatywy JEREMIE. W ramach RPO WZ dofinansowanie przeznaczane się również na działania zmierzające do wzmocnienia instytucji otoczenia biznesu, inspirowania kontaktów między sektorem B+R i biznesem oraz tworzenia na terenie województwa zachodniopomorskiego warunków dla inwestowania poprzez uzbrajanie stref inwestycyjnych.

Opis przykładowego projektu odnoszącego się do realizacji SUE RMB w przedmiotowym priorytecie znajduje się w części **Projekty**.

Priorytet III Region Morza Bałtyckiego jako obszar Dostępny i Atrakcyjny

Priorytet III SUE RMB w okresie sprawozdawczym realizowany był dzięki 28 umowom podpisanym w ramach RPO WZ, opiewającym na wydatki ogółem o wartości 63 045 402 EUR.

Od początku realizacji RPO WZ podpisano 232 umowy wpisujące się w priorytet III SUE RMB o których wartość opiewa na kwotę 471 040 806 EUR. Dofinansowanie ze środków UE w ramach zawartych umów od początku realizacji Programu wyniosło 257 121 093 EUR.

Na realizację priorytetu III SUE RMB bezpośrednio oddziałują osie priorytetowe 2-7 RPO WZ, z tym, że kumulatywnie najwięcej umów podpisano w ramach 2. osi priorytetowej RPO WZ – 110 o łącznej wartości podpisanych umów (wydatki ogółem) 247 234 080 EUR z czego dofinansowanie ze środków UE w ramach zawartych umów wyniosło 145 479 896 EUR. Działanie 2.1 - Zintegrowany system transportowy województwa - stanowi zdecydowaną większość przy realizacji tego priorytetu. Narastająco od początku realizacji Programu w ramach tego działania podpisano 103 umowy o wartości 228 624 521 EUR z czego środki wsparcia środkami UE wyniosło 140 362 838 EUR. W okresie sprawozdawczym pod względem wartościowym także dominują projekty z drugiej osi priorytetowej. Wartość czternastu umów zawartych w 2011 roku w ramach tej osi wyniosła 58 371 678 EUR a wkład środków publicznych UE wyniósł 34 795 560 EUR.

Tabela 25 Realizacja SUE RMB w ramach priorytetu III z podziałem na poszczególne działania RPO WZ

Priorytet III Region Morza Bałtyckiego jako obszar Dostępny i Atrakcyjny (w EUR)							
Obszar Priorytetowy Strategii RMB	Działanie RPO WZ 2007-2013	Zawarte umowy w okresie sprawozdawczym	Zawarte umowy od uruchomienia programu	Wartość podpisanych umów w okresie sprawozdawczym	Wartość podpisanych umów w okresie sprawozdawczym - wkład UE	Wartość podpisanych umów od uruchomienia programu	Wartość podpisanych umów od uruchomienia programu
Poprawa dostępności, efektywności i bezpieczeństwa rynków energetycznych	2.2 Lokalna infrastruktura energetyczna	6	7	12 386 400	3 350 060	18 609 559	5 117 058
	4.1 Energia odnawialna i zarządzanie energią	0	1	0	0	818 184	248 818
Wzmocnienie wewnętrznych i zewnętrznych połączeń transportowych Wzmocnienie wewnętrznych i zewnętrznych połączeń transportowych	2.1 Zintegrowany system transportowy województwa	8	103	45 985 278	31 445 500	228 624 521	140 362 838
	5.3 Ścieżki rowerowe	0	6	0	0	6 386 779	4 668 943
	6.3 Ścieżki rowerowe na obszarze metropolitalnym	0	6	0	0	6 155 542	2 509 676
	6.4 Zintegrowany system transportu publicznego na obszarze metropolitalnym	0	6	0	0	33 782 541	20 394 997
	6.5 Inteligentne systemy transportowe na obszarze metropolitalnym	0	1	0	0	2 333 051	1 780 118
Utrzymanie i wzmocnienie atrakcyjności Regionu Morza Bałtyckiego w szczególności poprzez edukację, turystykę i poziom zdrowotności	3.2 Rozwój systemów informatycznych i e-usług	0	5	0	0	8 856 407	6 642 305
	5.1 Infrastruktura turystyczna	2	24	687 807	515 855	47 129 871	19 696 740

Priorytet III Region Morza Bałtyckiego jako obszar Dostępny i Atrakcyjny (w EUR)							
Obszar Priorytetowy Strategii RMB	Działanie RPO WZ 2007-2013	Zawarte umowy w okresie sprawozdawczym	Zawarte umowy od uruchomienia programu	Wartość podpisanych umów w okresie sprawozdawczym	Wartość podpisanych umów w okresie sprawozdawczym - wkład UE	Wartość podpisanych umów od uruchomienia programu	Wartość podpisanych umów od uruchomienia programu
	5.4. Promocja, ochrona i waloryzacja dziedzictwa przyrodniczego	0	1	0	0	1 170 753	737 279
	6.1 Infrastruktura turystyczna na obszarze metropolitalnym	11	22	3 769 474	1 958 646	31 340 714	13 438 373
	7.1 Infrastruktura edukacyjna	0	33	0	0	23 285 606	9 646 610
	7.3 Infrastruktura ochrony zdrowia	1	17	216 443	118 748	62 547 278	31 877 338
Suma		28	232	63 045 402	37 388 809	471 040 806	257 121 093

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportu SIMIK 07-13

Główny akcent w RPO WZ w zakresie odnoszącym się do realizacji priorytetu III SUE RMB położony został na rozwój sieci połączeń transportowych. W Regionie Morza Bałtyckiego transport odgrywa szczególnie istotną rolę, przede wszystkim ze względu na rozległość terytorialną oraz różnorodne ukształtowanie terenu. Przedmiotowe ograniczenia, jak również umiejscowienie na uboczu gospodarczego centrum Europy powodują, iż region jest w znacznym stopniu zależny od zagranicznego handlu towarami i do zapewnienia wzrostu gospodarczego niezbędna jest sprawnie funkcjonująca infrastruktura transportowa zarówno na poziomie międzynarodowym, krajowym, jak i regionalnym. Wsparcie przekazywane w ramach RPO WZ na poprawę jakości sieci połączeń transportowych, w tym przede wszystkim drogowych i kolejowych wewnątrz regionu wpisuje się w realizację SUE RMB, zakładającej przekształcenie Regionu Morza Bałtyckiego w miejsce dostępne i atrakcyjne.

Wśród projektów realizowanych ze środków RPO WZ przeważają zatem projekty związane z budową i modernizacją dróg, głównie regionalnych, ale także lokalnych, budową i modernizacją linii kolejowych oraz rozwojem transportu publicznego w miastach regionu. W ramach RPO WZ wsparcie przeznaczone zostało jednak również na działania zmierzające do zwiększenia wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych, rozwój infrastruktury turystycznej, w tym sieci ścieżek rowerowych oraz rozwój infrastruktury edukacyjnej, głównie na poziomie wyższym i ponadgimnazjalnym oraz na podniesienie jakości usług medycznych świadczonych w jednostkach ochrony zdrowia w województwie.

Opis przykładowego projektu odnoszącego się do realizacji SUE RMB w przedmiotowym priorytecie znajduje się w części **Projekty**.

Dane ilościowe

Tabela prezentująca wpływ projektów realizowanych w ramach RPO WZ na SUE RMB stanowi *Załącznik VII* niniejszego opracowania.

Wnioski i rekomendacje

Poprzez wdrażanie RPO WZ Województwo Zachodniopomorskie realizuje SUE RMB w sposób wielowymiarowy, odnosząc interwencję Programu do większości obszarów priorytetowych wyznaczonych przez SUE RMB w ramach priorytetów I, II i III. Każda z osi priorytetowych RPO WZ z wyłączeniem 8. Osi priorytetowej Pomoc Techniczna realizuje Strategię, co oznacza, że zdecydowaną większość wsparcia z UE w Programie przeznaczają się na wdrażanie działań zbieżnych z celami SUE RMB.

Wsparcie celów SUE RMB uwypukla się zwłaszcza w oddziaływaniu RPO WZ na realizację priorytetu „Przekształcenie Morza Bałtyckiego w obszar dobrobytu”, a dotyczy podejmowanych w ramach RPO WZ działań nakierowanych na promowanie przedsiębiorczości i innowacji. Inwestycje realizowane przez MŚP, dzięki wsparciu uzyskanemu z RPO WZ, zwiększają możliwości rozwoju działalności gospodarczej i wpływają na poprawę funkcjonowania rynku wewnętrznego w regionie Morza Bałtyckiego. RPO WZ w sposób szczególny odnosi się do priorytetu „Region Morza Bałtyckiego jako obszar dostępny i atrakcyjny”, koncentrując się głównie na poprawie połączeń komunikacyjnych w regionie, a przez to wpływając na poprawę dostępności do Regionu Morza Bałtyckiego. Przykłady projektów realizujących cele SUE RMB przedstawia poniższa tabela.

Tabela 26 Projekty realizujące cele SUE RMB

Projekt 1	
Priorytet SRMB	Region Morza Bałtyckiego jako obszar Zrównoważony
Obszar priorytetowy SRMB	Region wzorcowy dla czystej żeglugi i transportu morskiego
Projekt flagowy (tak/nie)	Nie
Priorytet, działanie, poddziałanie PO	2.1.5 Wzmocnienie portów morskich i rzecznych
Tytuł projektu	Porty Zalewu Szczecińskiego - poprawa jakości infrastruktury szansą na rozwój
Beneficjent	Urząd Morski w Szczecinie
Lider projektu flagowego (tak/nie)	Nie
Data podpisania umowy	07 lipca 2011 r.
Wartość podpisanej umowy (ogółem)	10,92 mln EUR
Wartość podpisanej umowy (dofinansowanie UE)	4,8 mln EUR
Okres realizacji projektu	30 lipca 2011 - 31 grudnia 2013 r.
Opis projektu, w tym informacja na temat zgodności ze Strategią	Głównym celem realizacji projektu jest poprawa warunków żeglugi w obszarze Zalewu Szczecińskiego, a co za tym idzie zwiększenie konkurencyjności portów oraz atrakcyjności

	<p>turystycznej tego regionu. Produkty projektu będą więc związane z poprawą stanu technicznego torów wodnych, nabrzeży oraz zwiększeniem bezpieczeństwa żeglugi, w tym poprawą warunków nawigacyjnych. Głównym rezultatem projektu jest utrzymanie i zwiększenie dostępu do 7 portów w Trzebieży, Stepnicy, Lubinie, Wolinie, Kamieniu Pomorskim i Nowym Warpnie i Dziwnowie, a w konsekwencji umożliwienie bezpiecznego zawijania jednostek o większych rozmiarach i zanurzeniu niż obecnie oraz zahamowania tendencji do zmniejszania przeładunków i przewozu pasażerów w małych portach. Ponadto, realizacja projektu przyczyni się do podtrzymania pracy w przedsiębiorstwach i instytucjach portowych i około-portowych działających na terenie portów oraz do zmniejszenia nakładów na remonty bieżące torów podejściowych do portów w rejonie Zalewu Szczecińskiego.</p>
Projekt 2	
Priorytet SRMB	Region Morza Bałtyckiego jako obszar Dobrobytu
Obszar priorytetowy SRMB	Wykorzystanie pełnego potencjału regionu w zakresie badań i innowacji
Projekt flagowy (tak/nie)	Nie
Priorytet, działanie, poddziałanie PO	1.2.1 Wsparcie proinnowacyjnych instytucji otoczenia biznesu
Tytuł projektu	Dostosowanie budynku Regionalnego Centrum Innowacji i Transferu Technologii do świadczenia nowych usług proinnowacyjnych
Beneficjent	Zachodniopomorski Uniwersytet Technologiczny w Szczecinie
Lider projektu flagowego (tak/nie)	Nie
Data podpisania umowy	15 września 2011 r.
Wartość podpisanej umowy (ogółem)	5,07 mln EUR
Wartość podpisanej umowy (dofinansowanie UE)	3,54 mln EUR
Okres realizacji projektu	10 grudnia 2010 - 30 czerwca 2013 r.
Opis projektu, w tym informacja na temat zgodności ze Strategią	<p>Przedmiotem inwestycji jest przebudowa i rozbudowa istniejącego budynku przemysłowego ze zmianą sposobu użytkowania na budynek biurowy Regionalnego Centrum Innowacji i Transferu Technologii w Szczecinie. Jest to obiekt o łącznej powierzchni użytkowej 4.492,8 m kw. całkowicie zdekapitalizowany, poprodukcyjny po branży odzieżowej i wymaga szeregu poważnych prac modernizacyjno-adaptacyjnych dla potrzeb uczelni. Obiekt znajduje się w centrum miasta, co ułatwi dostęp do instytucji, które znajdą w nim siedzibę. Idea stworzenia Regionalnego Centrum Innowacji i Transferu Technologii powszechnie znanego i rozpoznawalnego w szerokim społeczeństwie wspierającego rozwój gospodarczy regionu pojawiała się w wielu strategicznych dokumentach. Pierwszy z nich stanowił „Program wspierania przedsiębiorczości, wzrostu innowacyjności gospodarki i kierunki przeciwdziałania bezrobociu w woj. zachodniopomorskim” z 2001r., zakładający m.in. następujące obszary działania takiej jednostki: kreowanie popytu na postępowe</p>

	technologiczny i innowacje, komercjalizacja wyników prac naukowych; baza informacji o wynikach prac naukowych oraz współpraca w sieci europejskiego systemu transferu technologii i innowacji. Konieczność utworzenia regionalnej struktury instytucjonalnej na rzecz transferu technologii podkreślona została także w Regionalnej Strategii Innowacyjności Województwa Zachodniopomorskiego.
Projekt 3	
Priorytet SRMB	Region Morza Bałtyckiego jako obszar Dostępny i Atrakcyjny
Obszar priorytetowy SRMB	Poprawa dostępności, efektywności i bezpieczeństwa rynków energetycznych
Projekt flagowy (tak/nie)	Nie
Priorytet, działanie, poddziałanie PO	2.2.1 Sieci elektroenergetyczne
Tytuł projektu	Przebudowa linii 110 kV Załom-Goleniów
Beneficjent	Enea Operator Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
Lider projektu flagowego (tak/nie)	Nie
Data podpisania umowy	17 sierpnia 2011 r.
Wartość podpisanej umowy (ogółem)	3,26 mln EUR
Wartość podpisanej umowy (dofinansowanie UE)	0,9 mln EUR
Okres realizacji projektu	1 września 2011 - 30 września 2014 r.
Opis projektu, w tym informacja na temat zgodności ze Strategią	<p>Przedsięwzięcie inwestycyjne polega na przebudowie linii elektroenergetycznej 110 kV relacji Załom – Goleniów, linia poza priorytetowym znaczeniem dla zasilania miasta Goleniowa jest elementem ciągu linii przesyłowych kierujących energię do nadmorskich rejonów województwa – od Świnoujścia do Kołobrzegu. Przebudowa linii 110kV Załom-Goleniów związana jest z podniesieniem jakości procesu zaopatrzenia mieszkańców regionu w energię elektryczną. Projekt zlokalizowany jest w Gminie Goleniów, jednak skala jego oddziaływania znacząco wykracza poza ten obszar – planowana do przebudowy linia stanowi jeden z najważniejszych elementów systemu energetycznego województwa, co znajduje swoje odzwierciedlenie w zapisach dokumentów strategicznych określających priorytety w rozwoju elektroenergetyki. Nadrzędnym celem inwestycji będzie zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego mieszkańcom i przedsiębiorcom północno-zachodniej części regionu (marginalizacja zjawisk awarii). Inwestycja podniesie możliwości przesyłowe istniejącej linii w ujęciu ilościowym (zapewnienie wolnych mocy przesyłowych) jak i jakościowym (stabilność parametrów przesyłanej energii). Realizacja celu będzie odczuwalna zarówno przez użytkowników indywidualnych, jak i przedsiębiorców (zaawansowane maszyny produkcyjne są szczególnie wrażliwe na wszelkie wahania napięcia).</p>

Źródło: opracowanie własne

2.2 Informacje na temat zgodności z prawem wspólnotowym

W okresie sprawozdawczym IZ RPO WZ 2007-2013 podjęta wszelkie środki i działania zapewniające przestrzeganie polityk wspólnotowych, zwłaszcza w następujących obszarach: równość szans i niedyskryminacja, partnerstwo, społeczeństwo informacyjne, ochrona środowiska, prawo zamówień publicznych, pomoc publiczna.

Napotkane znaczące problemy oraz podjęte środki zaradcze *RDW*

W związku z pismem Komisji Europejskiej z 21.11.2011 r. dotyczącym zapewnienia zgodności projektów realizowanych w ramach regionalnych programów operacyjnych z przepisami Ramowej Dyrektywy Wodnej, zwłaszcza z okresu luki transpozycyjnej, podjęto działania zmierzające do zweryfikowania skali problemu oraz przedsięwzięcia skompensowania ewentualnych braków w świetle art. 4.1 oraz 4.7. Mając na względzie wagę problemu oraz szczególne zainteresowanie tą kwestią przez Komisję Europejską IZ RPO WZ postanowiła objąć swoim badaniem wszystkich Beneficjentów pomocy udzielanej w RPO WZ. Podejście takie wykroczyło dalece ponad oczekiwania MRR w tym zakresie. Oprócz zalecanych przez MRR budowli hydrotechnicznych do szczegółowej ekspertyzy zostaną wytypowane co najmniej wszystkie projekty, które ubiegały się o pozwolenie wodno-prawne. Zakończenie prac związanych z weryfikacją przewiduje się na III kwartał 2012 r.

Rekompensaty

Decyzja Komisji z dnia 28 listopada 2005 r. w sprawie stosowania art. 86 ust. 2 Traktatu WE do pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, przyznawanej przedsiębiorcom zobowiązanym do zarządzania usługami świadczonymi w ogólnym interesie gospodarczym, nie definiowała przede wszystkim jak należy rozumieć system gospodarki odpadami. Brak również sprecyzowanej definicji w innych aktach unijnych. Dodatkowo, *Wytyczne MRR w zakresie reguł dofinansowania z programów operacyjnych podmiotów realizujących obowiązki świadczenia usług publicznych w ramach zadań własnych jest w gospodarce odpadami*, nie wskazywały sposobu wyliczeń rekompensaty, ani wzoru umowy, zawierającej rozliczenia rekompensaty, co powodowało wiele niejasności i problemów w interpretacji zapisów. Dlatego, w poprzednim okresie sprawozdawczym (2010 r.), nabór projektów dla działania 4.2 Gospodarka odpadami, ukierunkowany został na realizację wskaźnika programowego *Liczba osób objętych selektywną zbiórką odpadów*. Pomoc udzielana była tylko na podstawie *rozporządzenia MRR z dnia 8 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis*. Takie podejście wynikało także z przeprowadzonej ankiety wśród samorządów, które realizowały usługi publiczne w zakresie gospodarki odpadami bez rekompensaty i nie wskazywały na taką potrzebę.

W 2011 roku, MRR uzupełniło *Wytyczne* o wzory dokumentów, co pozwoliło wprowadzić różne schematy pomocy dla naboru konkursowego w 2011 r., w tym pomoc udzielaną jako rekompensata. W ramach konkursu ogłoszonego w 2011 r., wnioskodawcy mogli złożyć projekty nie objęte pomocą publiczną, a także mogli ubiegać się o pomoc de minimis, pomoc na podstawie rozporządzenia sektorowego (*rozporządzenie MRR z 7 grudnia 2009 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie energetyki, infrastruktury telekomunikacyjnej, infrastruktury strefy badawczo-rozwojowej, lecznictwa uzdrowiskowego w ramach regionalnych programów operacyjnych*) oraz pomoc udzielaną jako rekompensata. Wprowadzono również 18 typów projektów możliwych do dofinansowania (ponad selektywną zbiórkę odpadów z pierwszego konkursu). W przypadku projektów ubiegających się o pomoc na zasadzie rekompensaty, dla ułatwienia, do wniosku o dofinansowanie, wnioskodawcy mogli złożyć projekt umowy wykonawczej (umowy o świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym), która do czasu podpisania umowy o dofinansowanie projektu musi wejść w życie. Istnieje potencjalne zagrożenie, że Beneficjenci nie zdecydują się jednak podpisać umów i świadczenie usług publicznych w ogólnym interesie gospodarczym w zakresie gospodarki odpadami z własnymi podmiotami gospodarczymi (zakład budżetowy, spółka komunalna) ze względu na zapisy

Ustawy o odpadach, które nakładają na JST obowiązek ogłaszania przetargów na świadczenie przedmiotowych usług.

Przedsiębiorstwa energetyczne w myśl ustawy prawo energetyczne

W związku z niepowodzeniem konkursu do działania 4.1 (zbyt mała liczba złożonych wniosków o dofinansowania), zidentyfikowano, że jednym z problemów przy aplikowaniu o środki na OZE była konieczność udzielania pomocy przedsiębiorstwom energetycznym (co literalnie zapisano w Rozporządzeniu sektorowym). W konkursie w 2011 roku wprowadzono możliwość udowodnienia, że podmiot ubiegający się o dofinansowanie jest przedsiębiorcą energetycznym po podpisaniu umowy o dofinansowanie. W takim przypadku (konieczność udokumentowania posiadania uprawnień do prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie produkcji energii z OZE) wypłata środków następuje dopiero po złożeniu odpowiednich koncesji lub wpisów do Rejestru prowadzonego przez Prezesa Agencji Rynku Rolnego, itp. W praktyce oznacza to, że realizacja takich projektów możliwa jest wyłącznie na zasadzie refundacji wydatków po zakończeniu rzeczowej realizacji projektu i oddaniu inwestycji do użytkowania. Wydaje się, że jest to jedyny sposób dofinansowania projektów, od których wymagane są koncesje lub wpisy do Rejestru Prezesa Agencji Rynku Rolnego (aby można było uznać, że mamy do czynienia z przedsiębiorstwami energetycznymi).

Można spodziewać się, że zaistnieje problem w przypadku wydłużenia terminu realizacji projektów, ze względu na wygaśnięcie terminu podstawy udzielanej pomocy - ważności Rozporządzenia sektorowego lub ponad 30 czerwca 2013 roku (termin, jaki wyznaczyła IZ, jako ostateczny termin składania koncesji).

Ogólne mechanizmy służące zagwarantowaniu zgodności realizowanych operacji z prawem wspólnotowym

Ochrona środowiska w RPO WZ 2007-2013

Podstawowym mechanizmem mającym na celu zagwarantowanie zgodności realizowanych operacji z prawem wspólnotowym w obszarze ochrony środowiska jest ocena środowiskowa przeprowadzana przez niezależnych ekspertów wchodzących w skład Zespołu ds. oceny środowiskowej.

Podobnie jak w poprzednim okresie sprawozdawczym IZ RPO WZ kontynuowała współpracę z kancelarią prawną specjalizującą się w zakresie ochrony środowiska.

W związku ze zmianą Programu w wyniku procesu renegocjacji IZ RPO WZ wystąpiła do właściwych organów (Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Szczecinie i Zachodniopomorskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego) z prośbą o uzgodnienie w sprawie odstąpienia od wymogu przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla zmian w RPO WZ na lata 2007-2013.

Znaczący wpływ na środowisko naturalne przewiduje się dla projektów realizowanych w ramach:

- Osi priorytetowej 1. Gospodarka- Innowacje-Technologie,
- Osi priorytetowej 2. Rozwój infrastruktury transportowej i energetycznej,
- Osi priorytetowej 4. Infrastruktura ochrony środowiska

Wskaźniki środowiskowe

W ramach Osi priorytetowej 1. Gospodarka- Innowacje-Technologie i Osi priorytetowej 4. Infrastruktura ochrony środowiska istnieje możliwość uzyskania dodatkowych punktów na etapie oceny merytoryczno - technicznej w przypadku wyboru wskaźników rezultatu odnoszących się do wpływu inwestycji na środowisko.

Aplikujący może wybrać maksymalnie 2 wskaźniki środowiskowe, które zostały pogrupowane zgodnie z charakterem oddziaływania na:

- mierzące wpływ projektów na gleby
- mierzące wpływ projektu na jakość wód
- mierzące wpływ projektu na jakość powietrza
- mierzące oszczędność zużycia zasobów.

Pomoc publiczna

Podstawowym mechanizmem mającym na celu zagwarantowanie zgodności realizowanych operacji z prawem wspólnotowym w obszarze pomocy publicznej jest ocena możliwości wystąpienia tejże pomocy przeprowadzana przez niezależnych ekspertów z Zespołu ds. możliwości wystąpienia pomocy publicznej.

Prawo zamówień publicznych w ramach RPO WZ

Podstawowym mechanizmem mającym na celu zagwarantowanie zgodności realizowanych projektów z prawem wspólnotowym dotyczącym zamówień publicznych są kontrole, obejmujące przedmiotowy obszar. W ramach ww. instrumentu zostały utrzymane działania przedstawione w poprzednim okresie sprawozdawczym.

2.2.1 Zasada równości szans

Etap programowania/wdrażania:

Na etapie programowania/wdrażania RPO WZ zasada jest realizowana poprzez:

- stosowanie Załącznika 6 do RPO WZ, w którym znajduje się wykaz gmin o szczególnie niekorzystnej sytuacji społeczno-gospodarczej. Gminy te są premiiowane podczas oceny w celu wyrównywania szans poprzez wspieranie ich rozwoju - w 2011 r. trwały prace nad aktualizacją Załącznika 6 Wykaz gmin oraz kryteria podziału określające obszary o szczególnie niekorzystnej sytuacji społeczno-ekonomicznej w ramach procesu renegotjacji Programu zgodnie z zaakceptowanymi przez KE kryteriami lecz na podstawie danych na koniec 2009 r. -W styczniu 2012 r. planuje się kolejną aktualizację załącznika na podstawie danych na 2010 r.; we wszystkich naborach wniosków o dofinansowanie projektów stosowane było kryterium formalne i merytoryczne weryfikujące zgodność projektu z zasadą równości szans (kryterium formalne: Zgodność projektu z politykami horyzontalnymi UE, kryterium merytoryczne: „Realizacja polityk horyzontalnych”);
- w ramach kryterium merytorycznego Zgodność projektu z politykami horyzontalnymi UE dodatkowo punktuje się zatrudnienie kobiet lub osób z marginalizowanych grup społecznych lub outsourcing usług uzupełniających obsługę sieci przedsiębiorstwom zatrudniającym osoby z marginalizowanych grup społecznych (np. niepełnosprawnych)
- w 2011 r. realizowano kolejne działania związane z wdrażaniem Inicjatywy Jessica poprzez nabór na Lokalne Programy Rewitalizacji oraz ogłoszono nabór w ramach poddziałania 5.5.1 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych i 6.6.1 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych na obszarze metropolitalnym. Celem rewitalizacji jest poprawa jakości życia mieszkańców wyznaczonego obszaru zdegradowanego, ożywienie gospodarcze, przywrócenie ładu przestrzennego, poprawa stanu środowiska naturalnego, adaptacja nowych funkcji do istniejących potrzeb, czy wreszcie odbudowa więzi społecznych na danym obszarze. Jest to wieloletni, wieloetapowy i wielopoziomowy proces naprawczy, który ma odwrócić negatywne trendy i przyczynić się do rozwoju całego miasta/gminy i ich otoczenia. Jest to narzędzie przyczyniające się do realizacji najważniejszych celów miasta/gminy, wpływające na wyrównywanie szans społeczno-gospodarczych mieszkańców na obszarach zdegradowanych;
- w ramach konkursów ogłaszanych przez IZ RPO WZ była i jest realizowana zasada równego dostępu beneficjentów do wsparcia udzielanego w ramach Programu;

IZ RPO WZ zapewnia równy dostęp do informacji poprzez ogłaszanie konkursów na ogólnodostępnej stronie internetowej www.rpo.wzp.pl oraz w dwóch lub więcej tytułach prasy lokalnej.

Etap monitorowania

Na etapie monitorowania RPO WZ zasada jest realizowana poprzez:

- zapewnienie przez IZ RPO WZ równego dostępu do informacji nt. realizacji programu, zamieszczając je na ogólnodostępnej stronie internetowej www.rpo.wzp.pl;

Ponadto zasadą równości szans i partnerstwa kierowano się przy wyłanianiu składu ZKM. W skład Komitetu wchodzi przedstawiciele strony samorządowej, rządowej oraz środowiska naukowo-akademickiego, organizacji pozarządowych oraz pracodawców i pracowników oraz izb przemysłowo-handlowych. Ponadto, w pracach Komitetu uczestniczą bez prawa głosu obserwatorzy z ramienia różnych organizacji oraz przedstawiciel Komisji Europejskiej.

ZKM na dzień 31 grudnia 2011 r. liczy 39 członków (31 mężczyzn i 8 kobiet), którzy reprezentują:

- administrację rządową: 5 członków,
- administrację samorządową: 17 członków,
- środowiska naukowo-akademickiego, organizacji pozarządowych oraz pracodawców i pracowników: 15 członków,
- izb gospodarczych: 2 członków.

Członków Komitetu mogą wspierać ich zastępcy, których jest 38 (28 mężczyzn i 10 kobiet).

Członkowie Komitetu są ponadto wspierani przez 17 obserwatorów, którzy mają 10 zastępców (18 mężczyzn i 9 kobiet).

W skład Komitetu ogólnie wchodzi 77 przedstawicieli płci męskiej oraz 27 przedstawicieli płci żeńskiej. Szczegółowo:

Skład przedstawicieli według płci z ramienia strony rządowej jest następujący;

- 2 członków i zastępców płci męskiej;
- 6 członków i zastępców płci żeńskiej.

Skład przedstawicieli według płci z ramienia strony samorządowej jest następujący;

- 32 członków i zastępców płci męskiej;
- 2 członków i zastępców płci żeńskiej.

Skład przedstawicieli według płci z ramienia strony środowiska naukowo-akademickiego, organizacji pozarządowych, pracodawców i pracowników oraz izb przemysłowo-handlowych jest następujący;

- 24 członków i zastępców płci męskiej;
- 10 członków i zastępców płci żeńskiej.

Członkowie Komitetu są ponadto wspierani przez 17 obserwatorów, którzy mają 10 zastępców.

- 18 obserwatorów i zastępców płci męskiej;
- 9 obserwatorów i zastępców płci żeńskiej.

Etap ewaluacji

W 2011 roku IZ RPO WZ zrealizowała badanie ewaluacyjne „Ocena realizacji Strategii Lizbońskiej, Strategii Europa 2020 i Strategii Morza Bałtyckiego w ramach RPO WZ na lata 2007-2013 oraz zapewnienia zgodności realizowanych operacji z prawem wspólnotowym”. Rekomendacje odnoszące się do polityk horyzontalnych, które otrzymała IZ RPO WZ przedstawia poniższa tabela.

Tabela 27 Tabela rekomendacji odnoszących się do polityk horyzontalnych

Lp.	Rekomendacja	Proponowany sposób wdrożenia rekomendacji	Stan wdrażania rekomendacji
1	Wzmocnić mechanizmy kontroli zgodności projektów z politykami horyzontalnymi i strategiami UE na etapie realizacji projektów.	Metodologię liczenia wskaźników dotyczących miejsc pracy należy w wytycznych jasno określić, najlepiej wskazać na przykładach, aby Beneficjenci nie mieli wątpliwości co do ich wykorzystania.	Do wdrożenia w przyszłym okresie programowania
	Wzmocnić mechanizmy komunikacji IZ z Beneficjentami pod kątem podawania wyczerpujących	Szkolenia skierowane do Beneficjentów powinny być nastawione na przekazywanie bardziej szczegółowych informacji w ramach określonych obszarów tematycznych, np. odrębnie dot. PZP, odrębnie dot. polityk horyzontalnych, osobne dotyczące występowania pomocy publicznej w tym zgodności wskaźników projektu ze wskaźnikami dla polityk	Do wdrożenia w przyszłym okresie programowania

2	informacji, z dostosowaniem przekazu do odbiorcy.	horyzontalnych oraz strategii UE. Wartościowym rozwiązaniem byłoby wydanie publikacji dot. błędów popełnianych przez Beneficjentów wraz z instrukcją ilustrowaną licznymi przykładami jak im zapobiegać lub jak sobie z nimi radzić. Publikacja mogłaby się opierać o studia przypadku, gdzie dokładnie i szczegółowo analizowane byłyby sytuacje problemowe.	
---	---	---	--

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportu z badania ewaluacyjnego: Ocena realizacji Strategii Lizbońskiej / Strategii Europa 2020 i Strategii Morza Bałtyckiego w ramach RPO WZ oraz zapewnienia zgodności realizowanych operacji z prawem wspólnotowym zrealizowanego przez Zachodniopomorską Grupę Doradczą.

Ponadto, IZ RPO WZ w wyniku realizacji badania „Ocena postępu wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013” otrzymała rekomendacje dotyczące grup defaworyzowanych. Zostały one opisane w punkcie 2.7 niniejszego sprawozdania.

2.2.2 Zasada partnerstwa

Zasada partnerstwa, jako jedna z głównych reguł polityki regionalnej Unii Europejskiej, w ramach RPO WZ realizowana jest na etapie jego wdrażania/ programowania, monitorowania oraz ewaluacji. Współuczestnictwo w ramach przedmiotowej zasady urzeczywistniane jest poprzez współpracę instytucjonalną, dzięki zaangażowaniu partnerów społeczno-gospodarczych w proces wdrażania i oceny Programu, prace Zachodniopomorskiego Komitetu Monitorującego (ZKM) i konsultacje społeczne oraz współpracę na poziomie projektów, dzięki możliwości realizacji projektów partnerskich.

Etap programowania/wdrażania:

Na etapie programowania/wdrażania RPO WZ zasada jest realizowana poprzez:

- W przypadku przygotowywania konkursów o dofinansowanie w obszarach podlegających radykalnym zmianom (np. gospodarka odpadami) IZ RPO WZ prowadziła dialog z potencjalnymi beneficjentami (samorządy) e celu poznania ich potrzeb oraz stopnia wdrożenia systemów selektywnej zbiórki odpadów na ich obszarze. W niektórych przypadkach, w celu lepszego dopasowania do potrzeb potencjalnych beneficjentów prowadzono konsultacje proponowanych zapisów konkursu (np. w zakresie bioróżnorodności, infrastruktury sfery B+R, rewitalizacji). Dokumenty dotyczące wsparcia udziału przedsiębiorców w targach i misjach były konsultowane w ramach prac grupy ds. uproszczeń.
- Ze wsparcia udzielanego przez IZ RPO WZ potencjalnym beneficjentom mogą również korzystać organizacje pozarządowe. Wsparcie ma wielokierunkowy charakter, organizowane są bezpłatne, otwarte szkolenia z zakresu danego konkursu, prowadzone są także szkolenia horyzontalne np. dotyczące składania wniosków o płatność.
- W szeregu działań i poddziałań jest możliwość realizowania działań w partnerstwie, w niektórych przypadkach wprowadzono pewne preferencje dla projektów realizowanych przez partnerstwa. Np. w poddziałaniu 2.1.2 lokalna infrastruktura drogowa partnerstwa mogły ubiegać się o wyższą kwotę dofinansowania, niż wnioskodawcy występujący samodzielnie.
- IZ RPO WZ przygotowała wytyczne dla projektów partnerskich, które zawierają wymogi jakie w takiej umowie są stawiane oraz kluczowe elementy które w niej powinny się znaleźć.

Etap monitorowania

W Lokalnym Systemie Informatycznym IZ RPO WZ gromadzi informacje dotyczące wszystkich projektów składanych przez Beneficjentów RPO WZ. LSI daje możliwość gromadzenia informacji o projektach z podziałem nie tylko na osie, działania czy poddziałania, ale też na rodzaj beneficjenta.

W 2011 roku organizacje pozarządowe oraz kościoły i związki wyznaniowe podpisały 8 umów na realizację projektów. Jeden projekt jest realizowany przez Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym. Pozostałe projekty są realizowane przez kościoły i związki wyznaniowe. Są one związane z remontem i renowacją zabytkowych kościołów różnych wyznań.

W okresie sprawozdawczym były też realizowane projekty, w których umowy zostały podpisane w 2010 roku, m.in. przez Północną Izbę Gospodarczą.

Zachodniopomorski Komitet Monitorujący

W skład ZKM wchodzi reprezentacje strony rządowej, samorządowej, partnerów społeczno-gospodarczych oraz organizacji pozarządowych. Obserwatorami prac Komitetu są przedstawiciele zainteresowanych środowisk i instytucji. Skład ZKM kształtują:

- Przedstawiciele administracji rządowej (w tym departamenty ministerstw pełniące różnorodne funkcje w systemie zarządzania Programem i całością funduszy europejskich, jak MRR, Ministerstwo Gospodarki (MG), Instytucji Pośredniczącej w Certyfikacji oraz Wojewoda Zachodniopomorski);
- Przedstawiciele administracji samorządowej (w tym przedstawiciele IZ RPO WZ, IP PO KL, gmin i powiatów);
- Przedstawiciele środowiska naukowo-akademickiego, organizacji pozarządowych, pracodawców i pracowników oraz izb przemysłowo-handlowych (w tym środowiska akademickie, organizacje pracodawców i pracowników, organizacje pozarządowe i izby przemysłowo-handlowe);
- Obserwatorzy z następujących instytucji: KE (z głosem doradczym), KJO, UKS, ministra właściwego ds. środowiska, edukacji narodowej, gospodarki morskiej, transportu, pracy i polityki społecznej, zdrowia, kultury i dziedzictwa narodowego, rolnictwa i rozwoju wsi, spraw wewnętrznych i administracji, Związku Miast Polskich, Związku Województw RP, Związku Gmin Wiejskich RP, Związku Banków Polskich, Unii Miasteczek Polskich.

Na etapie monitorowania RPO WZ zasada partnerstwa realizowana jest poprzez uczestnictwo partnerów ze strony samorządowej, partnerów społeczno-gospodarczych i organizacji pozarządowych w systemie sprawozdawczości i ocenie Programu przez zapewnienie ich udziału

w pracach ZKM. W systemie wdrażania RPO WZ, ZKM pełni istotną rolę nie tylko, jako pole współpracy IZ RPO WZ z innymi przedstawicielami społeczności regionu, ale także, jako ciało monitorujące realizację Programu. ZKM wraz z IZ RPO WZ prowadzą monitoring w oparciu o ilościowe i jakościowe informacje z realizacji działań i osi priorytetowych RPO WZ. W trakcie obrad ZKM analizowane i zatwierdzane są między innymi roczne raporty z wdrażania RPO WZ, z kontroli czy też okresowe badania postępu w zakresie osiągania szczegółowych celów Programu. Zasada partnerstwa przestrzegana jest na tym etapie także poprzez zapewnienie dostępu do materiałów i informacji dotyczących prac ZKM i ich wyników na stronie www.rpo.wzp.pl.

Działalność ZKM jest formalnym przejawem partnerstwa, który nie wyczerpuje możliwości realizowania tej zasady. Do mniej formalnych zaliczyć można spotkania robocze odbywające się poza posiedzeniami komitetów bądź dyskusowanie dokumentów dotyczących RPO WZ na posiedzeniach innych ciał o charakterze doradczym i konsultacyjnym.

W trakcie posiedzeń ZKM organizacje są angażowane do wymiany doświadczeń i prezentacji osiągnięć. Podczas XV posiedzenia był omawiany stan zaawansowania projektu indywidualnego pn.: „Budowa i wyposażenie Międzygminnego Zakładu Aktywności Zawodowej” przez członka ZKM tj. Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Szczecinie. Również przedstawiciel ministra właściwego ds. kultury i dziedzictwa narodowego opisał, podczas XV posiedzenia ZKM, projekt pn.: „Rozbudowa Muzeum Narodowego w Szczecinie” uwzględniając miejsce, funkcjonalność oraz czas realizacji przedsięwzięcia. W ramach koordynacji działań i realizacji wspólnych przedsięwzięć i imprez w dniu 9 czerwca 2011 r. w Szczecinie Związek Banków Polskich, który jest obserwatorem w pracach ZKM, organizował wspólnie z UMWZ oraz BGK konferencję „Poręczenie Portfelowe - produkt finansowy dla Banków i innych instytucji finansowych w ramach Zachodniopomorskiego Funduszu Powierniczego JEREMIE”.

Etap ewaluacji

W 2011 roku IZ RPO WZ zrealizowała badanie ewaluacyjne „Ocena realizacji Strategii Lizbońskiej, Strategii Europa 2020 i Strategii Morza Bałtyckiego w ramach RPO WZ na lata 2007-2013 oraz zapewnienia zgodności realizowanych operacji z prawem wspólnotowym”. Ewaluatorzy zarekomendowali wzmocnienie mechanizmów komunikowania się Beneficjentów z członkami ZKM

oraz przedstawicielami KE poprzez stworzenie systemu konsultacji np. poprzez aktywizowanie Beneficjentów do uczestniczenia w posiedzeniach ZKM. Ta rekomendacja według ewaluatorów powinna zostać wdrożona w przyszłym okresie programowania.

W celu zachowania zasady partnerstwa oraz koordynacji procesu ewaluacji RPO WZ oraz Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki – komponent regionalny, od 30 listopada 2007 roku funkcjonuje Zachodniopomorska Grupa Sterująca Ewaluacją (ZGSE), której rolą jest m.in.: wsparcie jednostek ewaluacyjnych w zakresie identyfikacji tematów badań ewaluacyjnych. Podczas spotkań były wymieniane informacje, doświadczenia i dobre praktyki między podmiotami zajmującymi się ewaluacją w zakresie oceny efektywności wykorzystania funduszy europejskich, a także były konsultowane różnego rodzaju dokumenty związane z obecną i przyszłą perspektywą finansową. Funkcjonowanie Grupy pozwala na zachowanie zasady partnerstwa oraz koordynacji procesu ewaluacji RPO WZ i komponentu regionalnego PO KL, a także na zapewnienie jego wysokiej jakości. W dalszej perspektywie ma ona prowadzić do lepszego wykorzystania Funduszy Europejskich, a co za tym idzie wsparcia rozwoju regionalnego i spójności w Województwie Zachodniopomorskim. W aktualnym okresie sprawozdawczym odbyły się dwa spotkania Grupy, o czym mowa w rozdziale 2.7.

Wyniki wszystkich zrealizowanych w 2011 roku badań ewaluacyjnych były przedstawiane członkom Zachodniopomorskiego Komitetu Monitorującego oraz Zachodniopomorskiej Grupy Sterującej Ewaluacją oraz prezentowane na stronie internetowej www.rpo.wzp.pl.

W kolejnym okresie sprawozdawczym IZ RPO WZ planuje włączyć w proces ewaluacji i odbiór jej wyników wydziały merytoryczne, które realizują działania ściśle powiązane z realizacją RPO WZ. Planowane są m.in. szerokie konsultacje dotyczące: wyników badania „*Wpływ realizacji RPO WZ na strategię Województwa Zachodniopomorskiego*”, przygotowania i realizacji badań: *Efektywność środków publicznych w województwie zachodniopomorskim w latach 2004-2012* oraz *Dobór i analiza grup docelowych beneficjentów w przyszłej perspektywie finansowej na lata 2014-2020 z wyłączeniem sektora MŚP*.

2.3 Napotkane znaczące problemy oraz podjęte środki zaradcze

W 2011 r. zidentyfikowano problemy we wdrażaniu RPO WZ w następujących obszarach:

P1. Problemy w pracy ekspertów KOP

Od 30 maja 2011 r. IZ RPO WZ prowadzi monitoring pracy ekspertów Komisji Oceniających Projekty.

W ramach Monitoringu Pracy Ekspertów analizie podlegają w szczególności poniższe parametry:

- czas oceny wniosku wyraźnie krótszy od średniego czasu oceny wniosków, dokonywanej przez pozostałych Ekspertów w ramach danej KOP,
- liczba przypadków, gdy w wyniku przeprowadzonej przez Eksperta oceny kryteriów dostępu (0/1) zaszła konieczność powołania trzeciego Eksperta, przy czym wynik badanego Eksperta był zbieżny/sprzeczny z oceną trzeciego Eksperta,
- liczba przypadków, kiedy różnica punktowa wynikająca z oceny poszczególnych projektów, pomiędzy oceną przeprowadzoną przez danego Eksperta a oceną drugiego Eksperta wyniosła więcej niż 30% punktów liczonych od maksymalnej możliwej do uzyskania w danej ocenie liczby punktów,
- liczba pozytywnie rozpatrzonych protestów / zasadnych skarg skierowanych do WSA/NSA, których przedmiotem była ocena dokonana przez danego Eksperta;
- liczba zweryfikowanych przez Eksperta wniosków,
- liczba odrzuconych przez badanego Eksperta wniosków w korelacji z wynikiem oceny trzeciego Eksperta (zbieżnym/sprzecznym),
- liczba błędów popełnianych przez danego Eksperta przy ocenie wniosków.

W *Raportach* przedstawiane są wyniki wielowymiarowych analiz, mających na celu identyfikację znaczących różnic w pracy poszczególnych ekspertów, mogących być podstawą do podejrzenia o nierzetelną lub nieobiektywną ocenę przeprowadzoną przez eksperta KOP. W *Raportach* zostały przedstawione analizy danych z monitoringu pracy ekspertów KOP dotyczące 9 konkursów i 3 poddziałań w systemie projektów indywidulanych (stan na dzień 1.08.2011 r.)

W ramach prowadzonego Monitoringu zauważono następujące problemy w pracy ekspertów w ramach KOP:

a) wynikające z analizy danych przedstawianych w *Raportach*

- wysoka liczba sytuacji powoływania trzeciego eksperta do oceny projektu,
- wysoka liczba sytuacji, gdy ocena badanego eksperta była sprzeczna z oceną trzeciego eksperta, co stanowi o błędnym odrzuceniu/przyjęciu danego projektu przez badanego eksperta,
- rosnąca liczba błędów popełnianych przez ekspertów w kartach oceny projektów,
- wysoka liczba protestów od oceny ekspertów KOP,
- wysoka liczba wniosków skierowanych do ponownej oceny w wyniku pozytywnego rozpatrzenia protestów.

Na podstawie *Raportów z monitoringu pracy ekspertów KOP* IZ RPO WZ ma prawo usunąć danego eksperta z Bazy ekspertów RPO WZ.

b) wynikające z rozpatrzonych protestów:

- uzasadnienia ocen zbyt ogólne, niejednoznaczne, a w niektórych przypadkach całkowity ich brak - przede wszystkim dotyczy to kryteriów punktowanych, ale problem ten występuje również przy kryteriach dostępowych,
- błędy natury formalnej - omyłki psarskie, braki podpisów,
- błędy rachunkowe - niewłaściwe zsumowanie punktacji, błędne przypisanie punktów,
- eksperci nie korzystają z możliwości żądania wyjaśnień,
- mylna interpretacja, nieznanostwo Wytycznych dla Wnioskodawców bądź brak odniesienia w ocenie do wskazówek zawartych w kartach ocen,
- oceny są zbyt pobieżne, często nie uwzględniają specyfiki projektu.

1. W takich przypadkach IZ RPO WZ ma prawo nałożyć na eksperta sankcje finansowe zgodnie z zawartą umową, polegające na:

- a) odmówieniu zapłaty za każdy wadliwie lub niestarczanie oceniony projekt,
- b) zażądaniu ponownego wykonania działania,
- c) obciążeniu eksperta karą umowną w wysokości równej trzykrotnej wartości wynagrodzenia jakie przysługiwałoby za ocenę jednego projektu.

P.2 Problemy występujące na etapie aplikowania o środki

- Problemy zgłaszane w 2011 r. przez Wnioskodawców dotyczą w większości funkcjonalności Serwisu Beneficjenta (wiąże się to z wygaszaniem, bądź uaktualnianiem niektórych punktów we wniosku). W odpowiedzi na ten problem wprowadzono szereg usprawnień w zakresie LSI, np. uaktywniono pola w zakresie wniosków o płatność, które były wcześniej nieedytowalne.

Najczęściej zadawane pytania na etapie aplikowania o wsparcie dotyczą przede wszystkim ogólnej możliwości uzyskania dofinansowania, planowanych konkursów oraz potencjalnej kwalifikowalności projektu i typu Wnioskodawcy. Wnioskodawcy zadają również pytania odnośnie terminów wyboru projektów, procedur formalnych (wymaganych dokumentów) oraz wypełniania wniosków w Serwisie Beneficjenta.

Środkiem zaradczym podejmowanym przez IZ RPO WZ jest oferowanie pomocy przez pracowników podczas sporządzania dokumentacji aplikacyjnej (pracownicy uczulają Wnioskodawców na najczęściej popełniane błędy oraz radzą jak im zapobiec, wyjaśniają jak prawidłowo wypełnić wniosek

i załączniki itp.), prowadzenie szkoleń dla Wnioskodawców oraz zgłaszanie zapotrzebowania na szkolenia typowo specjalistyczne np. sporządzanie studium wykonalności, wyliczanie rekompensat, analizy finansowe itp.

- W kontekście możliwości aplikowania o wsparcie, nie bez znaczenia jest także specyfika poddziałań. Np. na terenie województwa zachodniopomorskiego jest bardzo mała liczba potencjalnych Wnioskodawców, którzy mogliby aplikować o wsparcie w ramach poddziałania 2.2.2 *Sieci dystrybucji gazu ziemnego* – potencjalni Wnioskodawcy nie są również zainteresowani aplikowaniem o wsparcie przy, według nich, niskiej kwocie przeznaczonej na konkurs (planowane przez Wnioskodawców inwestycje przekraczają dostępną w ramach konkursu alokację).

Ze względu na powyższe, biorąc pod uwagę brak zainteresowania ze strony potencjalnych beneficjentów, przede wszystkim Wielkopolskiej Spółki Gazownictwa (posiada 94% rynku dystrybucji gazu w regionie), w trakcie renegeacji programu w roku 2011, środki zostały przesunięte do innych działań w ramach 2 osi priorytetowej.

P.3 Problemy występujące na etapie oceny formalnej wniosków o dofinansowanie

Najczęściej popełnianymi błędami w dokumentacji aplikacyjnej na tym etapie są: niepoprawny dział gospodarki wskazany we Wniosku, niekompletne bądź niepoprawnie ujęte dane we Wniosku odnośnie charakterystyki podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą, niewłaściwie dobrane wskaźniki (nieodpowiednie dla danego typu projektu), sporządzenie wskaźników niezgodnie z metodologią, niepoprawny okres realizacji projektu, nieprawidłowo zaznaczone oświadczenia i załączniki we wniosku, niezgodność danych przedstawionych we wniosku i załącznikach z dokumentem rejestrowym, niespójność zapisów pomiędzy wnioskiem, a załącznikami, złożenie nieaktualnego dokumentu rejestrowego, złożenie niekompletnych dokumentów finansowych (składanie jedynie oświadczenia o zakresie dokumentów sprawozdawczych bez dołączania wskazanych dokumentów, brak potwierdzenia wpływu deklaracji PIT do Urzędu Skarbowego, brak dokumentów za wskazanych w *Wytycznych* okresie), braki dotyczące paraf, podpisywania, opieczętowniania i potwierdzania dokumentów za zgodność z oryginałem, składanie załączników niekompletnych, bądź na nieaktualnych wzorach, niewypełnianie załączników zgodnie ze wzorami i z instrukcjami zawartymi w ich treści (niewypełnianie wszystkich pól i tabel, wypełnianie niezgodnie z objaśnieniami, wytycznymi), nieskładanie wszystkich wymaganych załączników zgodnie z *Wytycznymi dla Wnioskodawców*.

Najczęściej zadawane pytania na tym etapie dotyczą procedury uzupełnień i poprawy błędów formalnych (terminu na złożenie uzupełnień, formy złożenia poprawek).

Podjęte środki zaradcze:

Konsultacje z potencjalnymi wnioskodawcami. Dodatkowo w trakcie szkoleń dla Wnioskodawców organizowanych w związku z ogłoszeniem konkursu pracownicy IZ RPO WZ przedstawiają najczęściej popełniane błędy w dokumentacji aplikacyjnej, w celu zminimalizowania ich występowania w składanej dokumentacji.

P.4 Problemy występujące na etapie podpisywania umów bądź odstępowania/rozwiązania

Powodem, dla którego przedłuża się proces podpisywania umów o dofinansowanie części projektów, -w ramach których IZ RPO WZ podjęła pozytywną decyzję o dofinansowaniu, jest przedłużanie przez Wnioskodawców terminu na złożenie dokumentów niezbędnych do przygotowania umowy o dofinansowanie, w tym przede wszystkim tzw. dokumentów środowiskowych możliwych do uzupełnienia na etapie weryfikacji formalno – prawnej prowadzonej przed podpisaniem umowy.

Umowy o dofinansowanie zawarte w ramach RPO WZ mogą zostać rozwiązane z inicjatywy IZ RPO WZ lub na wniosek Beneficjenta. Do końca okresu sprawozdawczego decyzją Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego rozwiązano łącznie 75 umów o dofinansowanie. Do głównych powodów rozwiązania umów o dofinansowanie na wniosek Beneficjentów zaliczyć można

przede wszystkim brak środków na realizację projektu oraz brak możliwości zrealizowania założonych we wniosku aplikacyjnym wskaźników rezultatu, a także brak zgody IZ RPO WZ na przedłużenie terminu realizacji projektu. Natomiast głównym powodem rozwiązania umów o dofinansowanie z inicjatywy IZ RPO WZ jest nieskładnie przez Beneficjentów w wyznaczonym terminie wniosków o płatność.

Podjęte środki zaradcze:

Aby zbadać przyczyny odstępowania/ rozwiązywania umów o dofinansowanie, IZ RPO WZ w 2011 r. rozpoczęła realizację badania ewaluacyjnego dot. powyższego zakresu.. W skutek konieczności poszerzenia o dodatkowe informacje dotyczące odstąpień Beneficjentów od podpisywania umów, IZ RPO WZ jest w trakcie zatwierdzania ostatecznej wersji raportu. Przewidywany termin zakończenia prac to czerwiec 2012 r.

P.5 Problemy występujące na etapie weryfikacji wniosków o płatność

Przyczyną dużej ilości korekt wniosków o płatność jest fakt, iż wypełnienie formularza wniosku, przygotowanie towarzyszącej mu dokumentacji oraz oznakowanie jej w odpowiedni sposób jest stosunkowo skomplikowanym zadaniem. Trudności sprawia Beneficjentom ujęcie we wniosku niektórych wydatków (np.: koszty osobowe, faktury korygujące, faktury dotyczące leasingu, faktury w walucie obcej). Popołniają oni również błędy w ocenie kwalifikowalności wydatków, co wymaga później ich częściowego usunięcia, a więc korekty wniosku. Ponadto wiele problemów wynika z rozliczania zaliczek udzielonych Beneficjentom. Skomplikowany system zaliczkowy sprawia, że Beneficjenci mają problem począwszy od prawidłowego finansowania wydatków po ich właściwe ujęcie we wnioskach o płatność.

Podjęte środki zaradcze:

Aby wyjść naprzeciw oczekiwaniom beneficjentów, IZ RPO WZ cyklicznie organizuje szkolenia z prawidłowego rozliczania projektu.

P.6 Problemy dotyczące przyczyn opóźnień w realizacji projektów

Do głównych przyczyn opóźnień realizacji projektów wskazywanych przez Beneficjentów w ramach uzasadnień do wnioskowanych zmian zaliczyć należy: przedłużające się procedury zamówień publicznych (np. protesty), niewywiązywanie się wykonawców z obowiązków określonych w zapisach zawartych umów na wykonanie robót/dostawę, niewłaściwe planowanie inwestycji, zmiany sytuacji finansowej beneficjenta uniemożliwiającej realizację projektu w wyznaczonych terminach, niedotrzymywanie terminów pozyskania niezbędnych załączników środowiskowych, zmiany na rynku cen usług i towarów, warunki hydro-meteorologiczne, zmiany technologii wykonania elementów projektu, zmiany strategii rozwoju Beneficjenta wynikające ze zmian organów zarządzających, okoliczności niemożliwe wcześniej do przewidzenia (zamówienia dodatkowe).

Podjęte środki zaradcze:

Aby wyjść naprzeciw oczekiwaniom beneficjentów, IZ RPO WZ cyklicznie organizuje szkolenia z prawidłowego rozliczania projektu, podczas których opisywane są sytuacje, którym beneficjent powinien w miarę wcześniej zapobiegać i przeciwdziałać.

P.7 Problemy występujące na etapie kontroli na miejscu

Najczęstsze problemy z jakimi spotykają się kontrolerzy na miejscu realizacji projektu:

- Beneficjenci nie są dostatecznie przygotowani do kontroli. Dokumenty, które przygotowują dla zespołu kontrolującego są niepełne, pomimo tego, iż w zawiadomieniu o kontroli są wymienione wszystkie dokumenty związane z tematem kontroli. Ponadto, Kierownik Zespołu kontrolującego informuje telefonicznie przedstawiciela Beneficjenta o zakresie kontroli oraz o konieczności przygotowania i udostępnienia wszystkich dokumentów w zakresie finansowo-księgowym i merytorycznym planowanej kontroli.
- Kilukrotnie osoby, które zostały wyznaczone przez Beneficjenta do kontaktu z zespołem kontrolującym podczas kontroli, nie posiadały wystarczającej wiedzy na temat realizacji projektu.

- Protokoły są przesyłane do Beneficjenta w terminie zgodnym z procedurą kontroli określoną przez IZ RPO WZ. Beneficjenci kilkakrotnie zwlekali z niezwłocznym odesłaniem protokołu do Urzędu Marszałkowskiego co prowadziło do wydłużenia terminu zakończenia kontroli a tym samym wypłaty środków.

Podjęte środki zaradcze:

W związku z powyższymi regularnie powtarzającymi się problemami, IZ RPO WZ na stronie internetowej www.rpo.wzp.pl w zakładce „wdrażanie programu” zamieściła wzory list sprawdzających dot. kontroli na miejscu realizacji projektu, żeby Beneficjenci mogli w miarę wcześniej przygotować się do kontroli.

P.8 Zmiana linii orzecznictwa sądów administracyjnych w zakresie przepisów prawnych dotyczących procedury odwoławczej

Procedura odwoławcza – podstawy prawne – zmiana przepisów

art. 30 ust. 2 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (u.z.p.p.r.) w brzmieniu obowiązującym do 19 grudnia 2008 r.: Wnioskodawca, którego projekt nie został wyłoniony do dofinansowania w terminie 14 dni od otrzymania informacji o wynikach rozpatrzenia wniosku może złożyć pisemny protest.

art. 30b ust. 1 w brzmieniu obowiązującym od 20 grudnia 2008 r.: w przypadku negatywnej oceny projektu Wnioskodawca może wnieść środki odwoławcze przewidziane w systemie realizacji programu operacyjnego.

W systemie realizacji RPO WZ – zgodnie z u.z.p.p.r. - przewidziano jeden środek odwoławczy, jakim jest protest.

Przez negatywną ocenę projektu rozumiano taką ocenę, której wyniki nie pozwalają na skierowanie projektu do dalszego etapu oceny, bądź zakwalifikowanie projektu do dofinansowania. Protest nie przysługiwał na okoliczność braku alokacji dla danego konkursu (w przypadku umieszczenia projektu na tzw. liście rezerwowej) i takie protesty były pozostawiane bez rozpatrzenia.

Powyższe znajdowało swoje odzwierciedlenie zarówno w Wytycznych MRR, jak i orzecznictwie sądów administracyjnych.

Procedura odwoławcza – Wytyczne MRR

Wytyczne w zakresie wymogów, jakie powinny uwzględniać procedury odwoławcze ustalone dla programów operacyjnych dla konkursów ogłaszanych od dnia 20 grudnia 2008 r. z dnia 18 lutego 2009 r., str. 7.

„Jednocześnie zgodnie z treścią art. 30a ust. 2 i 3 w związku z art. 30b ust. 1 u.z.p.p.r., procedura odwoławcza może być uruchomiona tylko w odniesieniu do wyników oceny projektu, jeżeli wyniki te są negatywne. W przypadku wyczerpania alokacji a więc braku środków, które mogłyby być przeznaczone na dofinansowanie projektu, w świetle przepisów ustawowych odwołanie nie przysługuje”

Tabela 28 Procedura odwoławcza – orzecznictwo sądów administracyjnych

Wyrok NSA z dnia 10 lutego 2010 r. (II GSK 47/10)

„W świetle tego, co zostało wyżej powiedziane, wątpliwości nie powinno budzić więc, że informacja o pozytywnej ocenie projektu, ze wskazaniem na umieszczenie tego projektu na liście rezerwowej, nie stanowi informacji o negatywnej ocenie projektu w rozumieniu art. 30 b ust. 1 u.z.p.p.r. Tym samym informacja taka wyklucza wniesienie środka odwoławczego przewidzianego ww. przepisem”.

Postanowienie NSA z dnia 10 marca 2010 r. (II GSK 174/10)

„Brak rekomendacji do dofinansowania w następstwie braku środków nie może być zatem utożsamiane z negatywną oceną projektu”.

Wyrok WSA w Szczecinie z dnia 23 listopada 2010 r. (I SA/Sz 831/10)

„Skoro odmowa podpisania umowy o dofinansowanie nie stanowi informacji o negatywnej ocenie projektu, to nie przysługują od niej środki odwoławcze (protest) ani skarga do sądu administracyjnego. Sąd administracyjny nie jest także właściwy do rozpoznania skargi na informację o pozostawieniu bez rozpoznania protestu wniesionego od takiej odmowy”.

Źródło: opracowanie własne

Procedura odwoławcza – zmiana Wytocznych MRR

Wytoczne w zakresie wymogów, jakie powinny uwzględniać procedury odwoławcze ustalone dla programów operacyjnych dla konkursów ogłaszanych od dnia 20 grudnia 2008 r. z dnia 11 sierpnia 2009 r., str. 7.

„Za przykład negatywnej oceny projektu, od której przysługuje środek odwoławczy, należy uznać przypadek, w którym projekt przeszedł pozytywnie wszystkie etapy oceny, ale nie został zakwalifikowany do dofinansowania ze względu na wyczerpanie puli środków przewidzianych w ramach danego konkursu i w związku z tym został umieszczony na tzw. liście rezerwowej lub na liście rankingowej na pozycji, która uniemożliwia z uwagi na ww. pulę środków, podpisanie z takim wnioskodawcą umowy o dofinansowanie.”

Tabela 29 Procedura odwoławcza – zmiana orzecznictwa sądów administracyjnych

Postanowienie NSA z dnia 10 sierpnia 2010 r. (II GZ 182/10)

„W ocenie NSA użyte w art. 30b ust.1 u.z.p.p.r. pojęcie negatywnej oceny projektu należy utożsamiać z oceną niepozwalającą na zakwalifikowanie do dofinansowania, a zakwalifikowanie do dofinansowania, o którym mowa w art. 30a ust.1 pkt 1 – z wytypowaniem do zawarcia umowy o dofinansowanie. Nie stanowi zatem zakwalifikowania do dofinansowania umieszczenie na tzw. liście rezerwowej, rodzące jedynie pewną ekspektatywę uzyskania dofinansowania.”

Wyrok WSA w Szczecinie z dnia 16 lutego 2011 r. (I SA/Sz 35/11)

„Ocena pozytywna będzie zatem przeciwieństwem negatywnej oceny, którą jest taka ocena (lub dany jej etap), której wyniki nie pozwalają na skierowanie do dalszego etapu oceny bądź do dofinansowania. Chodzi bowiem o negatywny charakter wyniku konkursu dla danego wnioskodawcy. Celem złożenia wniosku jest uzyskanie przez wnioskodawcę środków pieniężnych, a zatem w sytuacji, gdy wnioskodawca środków pieniężnych nie otrzymał, trudno jest oceniać końcowe rozstrzygnięcie jako pozytywne załatwienie sprawy.”

Źródło: opracowanie własne

Procedura odwoławcza - zmiana systemu realizacji RPO WZ (8 kwietnia 2011 r.)

Za przykład negatywnej oceny projektu, od której przysługuje środek odwoławczy, uważa się przypadek, w którym projekt przeszedł pozytywnie wszystkie etapy oceny, ale nie został zakwalifikowany do dofinansowania ze względu na wyczerpanie puli środków przewidzianych w ramach danego konkursu i w związku z tym został umieszczony na tzw. liście rezerwowej. W przypadku umieszczenia wniosku po ocenie strategicznej na tzw. liście rezerwowej protest może dotyczyć zarówno oceny strategicznej, jak i punktowej merytorycznej (ekonomiczno – finansowej i/lub merytoryczno – technicznej). Za przykład negatywnej oceny projektu, od której przysługuje środek odwoławczy, uważa się również negatywny wynik weryfikacji formalno – prawnej.

Konsekwencje zmian

W 2011 r. do IZ RPO WZ wpłynęło 96 protestów dotyczących umieszczenia projektu na liście rezerwowej (w tym 3 dotyczyły oceny strategicznej).

Automatycznie wydłużony został termin sfinalizowania procesu prowadzenia konkursów – w istocie powstał kolejny etap procedury odwoławczej, co de facto przedłuża termin zakończenia konkursów.

Wśród Wnioskodawców pojawiły się ponadto wątpliwości i zastrzeżenia co do możliwości uruchomienia dodatkowych środków w wyniku zwiększenia alokacji przed zakończeniem procedury odwoławczej oraz wątpliwości co do stosowania art. 30f u.z.p.p.r., zgodnie z którym procedura odwoławcza nie wstrzymuje zawierania umów z Wnioskodawcami, których projekty zostały zakwalifikowane do dofinansowania.

Pojawiające się wątpliwości dotyczyły również terminu uruchamiania rezerwy finansowej, przy czym należy zaznaczyć, iż zagadnienia dotyczące rezerwy finansowej nie są uregulowane żadnymi przepisami prawa (obowiązujące Wytyczne MRR również się nie odnoszą się do tego obszaru).

Wyrok WSA w Szczecinie z dnia 29 lipca 2011 r. (I SA/Sz 566/11)

„Zdaniem Sądu, rację ma organ podnosząc, iż procedura odwoławcza wywołana przez skarżącą - która zakończyła się skierowaniem sprawy do ponownego rozpatrzenia - nie mogła wstrzymać zawierania umów z wnioskodawcami, których projekty zostały zakwalifikowane do dofinansowania. Skoro w czasie trwania procedury rozpoznawania środków odwoławczych inne projekty zostały wcześniej zakwalifikowane do dofinansowania (i ich dofinansowanie było możliwe w ramach środków konkursowych), Instytucja Zarządzająca RPO WZ zgodnie z obowiązującymi procedurami oraz dyspozycją art. 30f u.z.p.p.r. musiała przekazać dofinansowanie tym projektom. Instytucja Zarządzająca RPO WZ nie może wstrzymywać się z zawieraniem umów i przekazywaniem środków, jeżeli dostępne są środki w ramach alokacji dla danego konkursu, gdyż tak nakazują przepisy prawa powszechnie obowiązującego, w szczególności art. 30f u.z.p.p.r., zgodnie z którym "procedura odwoławcza, o której mowa w art. 30a-30e, nie wstrzymuje zawierania umów z wnioskodawcami, których projekty zostały zakwalifikowane do dofinansowania."

Błąd systemowy

Brak definicji błędu systemowego ma ogromne znaczenie w kontekście występowania nieprawidłowości w trakcie realizacji projektów. Brak jest odpowiednich uregulowań w tym zakresie. Efektem czego są nieporozumienia w kwalifikowaniu nieprawidłowości na linii IZ-IPOC-IC. Dla przykładu, nie istnieją regulacje wskazujące, w jaki sposób traktować błędy w ocenie ekspertów popełnione w trakcie procesu selekcji, wykryte już po zakontraktowaniu projektów, a skutkujące rozwiązaniem umów o dofinansowanie z Beneficjentami. Aby wyeliminować ryzyko wystąpienia błędu systemowego IZ RPO WZ prowadzi monitoring działań podejmowanych przez odpowiednie komórki IŻ RPO WZ w celu wdrożenia wystosowanych w stosunku do nich rekomendacji pokontrolnych tzw. follow-up.

Wyrok TK w kontekście systemu realizacji

Tryb odwoławczy - wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 12 grudnia 2011 r.

- Wyrok Trybunału Konstytucyjnego będzie miał wpływ na regulacje dotyczące m.in. trybu odwoławczego;
- 12 grudnia 2011 r. Trybunał Konstytucyjny rozpoznał pytanie prawne Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi dotyczące normowania w systemach realizacji programów operacyjnych praw i obowiązków uczestników konkursów organizowanych w ramach tych programów;
- Trybunał Konstytucyjny uznał, że normowanie w systemach realizacji sytuacji uczestników konkursów organizowanych w ramach programów operacyjnych jest niezgodne z art. 87 konstytucji (system realizacji nie jest źródłem prawa powszechnie obowiązującego).

Trybunał Konstytucyjny w szczególności orzekł, że niezgodne z art. 87 konstytucji są następujące przepisy rozwoju.o.z.p.p.r.:

- art. 5 pkt 11 przez to, że dopuszcza uregulowanie praw i obowiązków Wnioskodawców w trakcie naboru projektów finansowanych z programu operacyjnego poza systemem źródeł powszechnie obowiązującego prawa;

- art. 30b ust. 1 zdanie pierwsze i ust. 2, w zakresie w jakim dopuszcza uregulowanie środków odwoławczych przysługujących Wnioskodawcy w toku postępowania poza systemem źródeł powszechnie obowiązującego prawa;
- art. 30c ust.1 w zakresie, w jakim uzależnia prawo do skorzystania ze skargi do sądu administracyjnego od wyczerpania środków odwoławczych, przewidzianych w aktach niebędących źródłem powszechnie obowiązującego prawa;

Zgodnie z wyrokiem Trybunału, przepisy wymienione wcześniej we wskazanym zakresie, utracą moc obowiązującą z upływem osiemnastu miesięcy od dnia ogłoszenia tego wyroku w Dzienniku Ustaw; Realizacja wyroku Trybunału wymagać będzie interwencji ustawodawcy, polegającej na uregulowaniu w aktach powszechnie obowiązującego prawa wszystkich dotychczasowych elementów systemów realizacji, które dotyczą bezpośrednio praw i obowiązków uczestników konkursów prowadzonych w ramach regionalnych programów operacyjnych. Ewentualnie, na podstawie upoważnień zawartych w ustawie, prawa i obowiązki uczestników konkursów będą mogły być regulowane aktami prawa miejscowego stanowionymi np. przez Sejmik Województwa.

P.9 Zamówienia publiczne

Zgodnie z obowiązującymi procedurami wdrażania Programu poprawność udzielania przez Beneficjentów zamówień publicznych sprawdzana jest na etapie kontroli projektu na zakończenie realizacji oraz na etapie weryfikacji wniosków o płatność, w zakresie kwalifikowalności zamówień dodatkowych. Projekty indywidualne oprócz strategicznego charakteru dla regionu charakteryzuje najczęściej kilka cech, które narażają Beneficjentów na popełnienie błędów w ramach procesu udzielania zamówień publicznych. Duże wartości inwestycji, szeroki zakres rzeczowy, wymagający nierzadko przeprowadzenia kilku postępowań oraz dłuższy od standardowego (3 lata) okres realizacji mogą skutkować wykryciem nieprawidłowości w stosunkowo długim czasie po przelaniu środków na konto Beneficjenta, co w szczególności wydatków finansowanych w systemie zaliczkowym pociąga za sobą konieczność zwrotu wypłaconych kwot wraz z odsetkami.

Proponowane środki zaradcze:

- zwiększenie częstotliwości i zakresu szkoleń dla Beneficjentów w zakresie stosowania przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych.

P.10 Projekty Kluczowe

Zmiany rzeczowe w projektach

W związku z długim okresem realizacji, stopniem skomplikowania i rozmiarami realizowanych w ramach ILPI inwestycji często dochodzi do konieczności dostosowania projektowanych rozwiązań do warunków panujących w miejscu realizacji, zmian technologii, uwarunkowań prawnych, wzrostu cen etc. Zgodnie z zapisami umowy o dofinansowanie w projekcie mogą zostać prowadzone zmiany na podstawie zgodnego oświadczenia stron sformułowanego na piśmie. Jednocześnie regulacje unijne zakazują dokonywania znaczących modyfikacji w projektach mogących wpłynąć na realizację projektu, jego charakter i zachowanie trwałości.

Objęcie projektów indywidualnych ścisłym monitoringiem rzeczowym i finansowym

Projekty ILPI to w większości inwestycje długoterminowe. W bieżącym okresie programowania IZ RPO WZ monitoruje na bieżąco finansowy postęp realizacji inwestycji na podstawie składanych wniosków o płatność, w ramach których Beneficjent raportuje osiągnięcie wskaźników i postępów rzeczowych inwestycji. Instytucja Zarządzająca weryfikuje wykonanie projektu na etapie kontroli projektu na zakończenie realizacji, a do tego czasu jedynym źródłem wiedzy dla IZ są dokumenty finansowe, prowadzona korespondencja oraz oświadczenia Beneficjenta. Niejednokrotnie zdarzało się, że Beneficjent zgłaszał konieczność wydłużenia okresu realizacji projektu w związku z brakiem możliwości osiągnięcia w terminie zakładanych rezultatów tuż przed określoną umownie datą zakończenia realizacji projektu.

Proponowane środki zaradcze:

- objęcie projektów ILPI dodatkowym monitoringiem rzeczowym i finansowym w zakresie osiągnięcia założonych we wniosku o dofinansowanie produktów i przestrzegania uzgodnionego harmonogramu prac.

P. 11 Kwalifikowalność VAT

- Zmiana kwalifikowalności VAT w trakcie realizacji lub po zakończeniu realizacji projektu tzn. gdy u beneficjenta pojawia się możliwość odzyskania podatku VAT (lub miał możliwość częściowego zwrotu podatku VAT na etapie składania wniosku o dofinansowanie), co jednocześnie powoduje konieczność zwrotu kwoty zrefundowanej wraz z odsetkami jak dla zaległości podatkowych.

Podjęte środki zaradcze:

Konieczność wypracowania mechanizmów wyposażających Beneficjentów w wiedzę z zakresu kwalifikowalności VAT w projektach (w okresie realizacji i w okresie trwałości projektu).

Ustalenia rocznego sprawozdania audytowego Instytucji Audytowej

Zgodnie z Rocznym sprawozdaniem audytowym dotyczącym RPO WZ za okres od 1 lipca 2010 r. do 30 czerwca 2011 r. w zakresie Wniosków dotyczących oceny skuteczności systemu zarządzania i kontroli. Instytucja Audytowa wskazała, iż „*Stwierdzone w trakcie audytu systemy ustalenia nie mają charakteru systemowego, nie rzutują na prawidłowość wydatków zadeklarowanych do KE i nie ma podstaw do szacowania korekty finansowej w oparciu o wyniki audytu systemu*”.

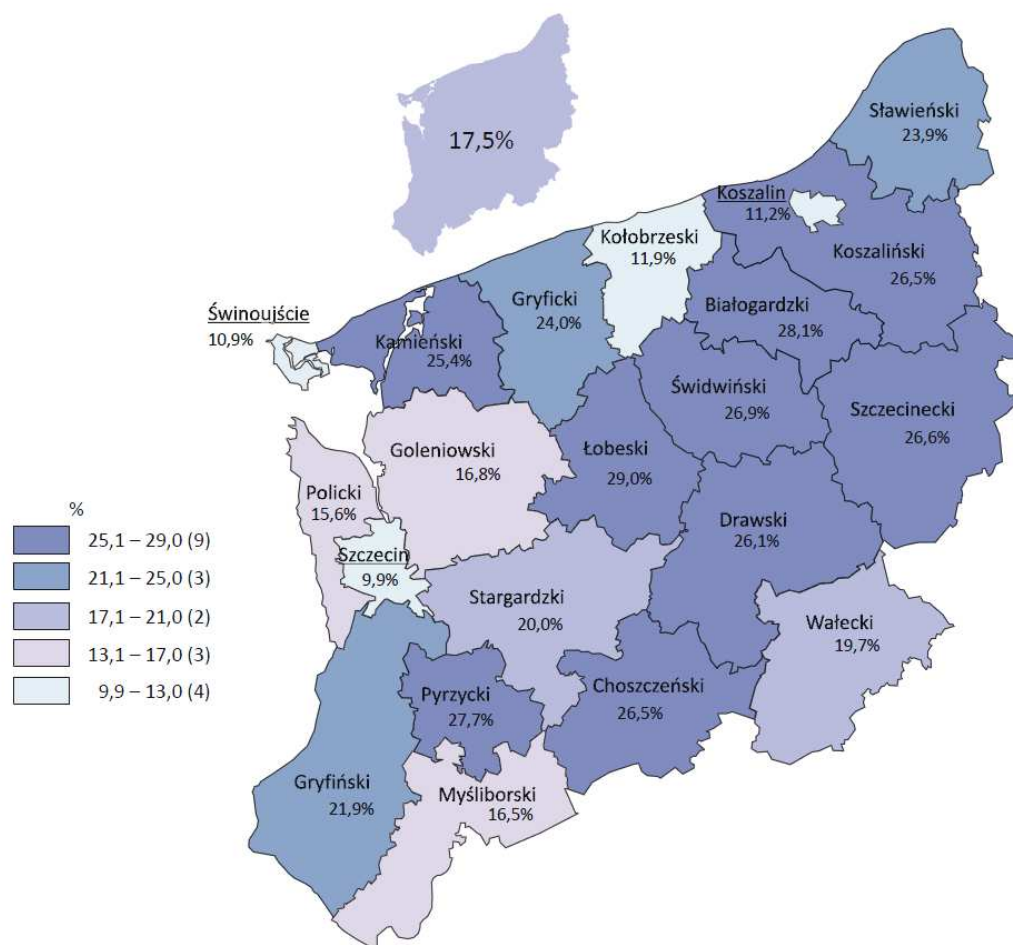
Ponadto zgodnie z Roczna opinią Instytucji Audytowej znak: DO1/9013-7/635/MLP/11/5732 z dnia 14 grudnia 2011 r. w okresie od lipca 2010 r. do 30 czerwca 2011 r. system zarządzania i kontroli był zgodny z odpowiednimi wymaganiami art. 58 do 62 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 i sekcji 3 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006 i funkcjonował skutecznie, tak aby dostarczyć racjonalne zapewnienie, że deklaracji wydatków przedstawione Komisji są poprawne, i tym samym racjonalne zapewnienie, że transakcje będące ich podstawą są zgodne z prawem i prawidłowe.

2.4 Zmiany w kontekście realizacji programów operacyjnych

W 2011 r. sytuację społeczno-gospodarczą województwa charakteryzowały następujące zmiany:

- na rynku pracy – przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w grudniu 2011 r. wyniosło 163,6 tys. osób i było wyższe niż przed miesiącem i rokiem o odpowiednio 0,2% i 2,5%. W kraju przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wzrosło w skali roku o 2,3%. W 2011 r. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 164,1 tys. osób i było o 2,3% wyższe niż w 2010 r. (przed rokiem odnotowano wzrost o 1,0%). W kraju przeciętne zatrudnienie było wyższe o 3,2% niż przed rokiem.
- stan bezrobocia- w końcu grudnia 2011 r. liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w urzędach pracy wyniosła 108,9 tys., tj. o 3,9 tys. bezrobotnych więcej (o 3,7%) niż przed miesiącem i o 1,1 tys. (o 1,0%) mniej niż przed rokiem. Liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych w grudniu 2011 r. wyniosła 13,4 tys. osób i była niższa o 0,2 tys. osób (o 1,8%) w stosunku do poprzedniego miesiąca, oraz niższa o 4,1 tys. osób (o 23,4%) niż w grudniu 2010 r. Poniższa mapa pokazuje stopę bezrobocia rejestrowanego w 2011r.(stan w końcu grudnia).

Mapa 2 Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2011 r. (stan na koniec grudnia)

Źródło: GUS

- przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w grudniu 2011 r. wyniosło 778,82 EUR i było wyższe zarówno w stosunku do listopada 2011 r. jak i grudnia 2010 r. o odpowiednio 10,1% i 4,5%. W kraju przeciętna płaca wyniosła 4015,37 zł i zwiększyła się w ujęciu rocznym o 4,4%. W 2011 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto ukształtowało się na poziomie 699,08 EUR, tj. wyższym o 3,4% w porównaniu z rokiem poprzednim (wobec wzrostu o 2,7% w 2010 r.). Stanowiło ono 87,8% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w kraju, które zwiększyło się z skali roku o 5,0%.
- według stanu w końcu grudnia 2011 r. rejestr REGON obejmował 214,6 tys. podmiotów gospodarki narodowej (bez osób prowadzących wyłącznie gospodarstwa rolne), tj. o 5,8 tys. podmiotów (o 2,6%) mniej niż przed rokiem (wobec wzrostu o 2,5% w 2010 r.). W porównaniu ze stanem w końcu 2010 r. największy wzrost liczby podmiotów wystąpił w sekcji obsługa rynku nieruchomości (o 416, tj. o 2,9%), natomiast najwięcej ubyło firm prowadzących działalność z zakresu handlu; naprawy pojazdów samochodowych (o 3271, tj. o 5,8%).
- produkcja sprzedana przemysłu w grudniu 2011 r. wyniosła 741,06 mln EUR (w bieżących cenach bazowych). W cenach stałych odnotowano wzrost zarówno w stosunku do poprzedniego miesiąca jak i grudnia 2010 r. odpowiednio o 16,0% i 27,3%. W kraju w grudniu 2011 r. produkcja sprzedana przemysłu wzrosła o 7,7% w porównaniu z grudniem 2010 r. a w odniesieniu do listopada 2011 r. produkcja była niższa o 4,9%.
- wartość produkcji sprzedanej osiągniętej przez przedsiębiorstwa budowlane w 2011 r. wyniosła 1255,45 mln EUR i była o 9,7% wyższa od uzyskanej w 2010 r. Przychód ze sprzedaży wyrobów i usług na 1 zatrudnionego w budownictwie w 2011 r. wyniósł 374,8 tys. zł i był wyższy o 7,1% niż w 2010 r.

- w 2011 r. oddano do użytkowania 5926 mieszkań, tj. o 209 (o 3,4%) mniej niż w 2010 r. (w kraju wystąpił spadek o 3,0%). Rozpoczęto budowę 7142 mieszkań, tj. o 0,4% mniej niż w roku poprzednim, natomiast liczba wydanych pozwoleń wzrosła o 3,3% do 8191 (w kraju odnotowano wzrost odpowiednio o 2,6% i 5,2%).
- w 2011 r. sprzedaż detaliczna przedsiębiorstw objęła towary o łącznej wartości 2420,85 mln EUR, co w porównaniu z rokiem wcześniejszym oznacza wzrost o 3,1%. Największy wzrost wartości sprzedaży w porównaniu z 2010 rokiem odnotowano w jednostkach zajmujących się sprzedażą farmaceutyków, kosmetyków i sprzętu ortopedycznego (o 41,2%). Sprzedaż hurtowa jednostek handlowych w 2011 r. wyniosła 3656,66 mln EUR, tj. o 5,5% więcej niż w roku poprzednim. Wartość sprzedaży przedsiębiorstw hurtowych zwiększyła się w ujęciu rocznym o 5,7%, w tym w jednostkach prowadzących sprzedaż hurtową maszyn, urządzeń i dodatkowego wyposażenia o 34,2%.
- w 2011 r. obroty ładunkowe portów morskich województwa zachodniopomorskiego wyniosły 21109,7 tys. ton (stanowiły 36,6% obrotów ładunkowych polskich portów) i były o 2,1% wyższe niż rok wcześniej. Wzrost obrotów odnotowano w przeładunkach pozostałych ładunków drobnicowych (o 15,4%), ładunków masowych ciekłych (o 14,2%), tocznych samobieźnych (o 10,0%) oraz kontenerów dużych (o 9,4%). Natomiast spadek nastąpił w obrotach ładunków masowych suchych (o 4,3%, w tym węgla i koks o 29,7%) i tocznych niesamobieźnych (o 3,7%).

Szczegółowa analiza Uwarunkowań ekonomiczno – społecznych warunkujących procesy aplikacyjne w ramach realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego w roku 2011 znajduje się w *Załączniku IX* niniejszego sprawozdania.

Opis rozwiązań legislacyjnych wpływających na sytuację podmiotów (potencjalnie) uczestniczących w realizacji programu

Działanie 3.1 Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego

W przypadku realizacji projektów związanych z sieciami szerokopasmowymi (działania 3.1), ze względu na wejście w życie Ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych nakładającej na podmioty publiczne obowiązek udostępniania niewykorzystanych zasobów szerokopasmowych, pojawił się problem w projektach zakładających budowę sieci wyłącznie na potrzeby podmiotów publicznych. Ze względu na fakt, iż były to projekty gdzie nie występowała pomoc publiczna podmioty publiczne nie mogą prowadzić na tej infrastrukturze działalności gospodarczej, po zmianie ustawy mogą być do tego niejako zmuszone. Udostępniając swoje zasoby przedsiębiorcom złamią zasady pomocy publicznej, nie udostępniając, złamią zapisy ww. ustawy. Rozwiązaniem ww. problemu jest wykazanie, iż nie ma technicznych możliwości udostępnienia sieci lub iż dany podmiot wykorzystuje sieć w 100%.

Działanie 4.1 Energia odnawialna zarządzanie energią

Ustawa Prawo energetyczne z dnia 10 kwietnia 1997 r.

Od 1 stycznia 2011 r. weszły w życie zapisy dotyczące m.in. biogazu rolniczego, które wynikają z ustawy z dnia 8 stycznia 2010 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz o zmianie niektórych innych ustaw. Spowodowało to, iż wnioskodawcy, którzy zamierzają produkować energię i/lub ciepło z biogazu rolniczego, aby ubiegać się o pomoc na podstawie rozporządzenia sektorowego, tj. stać się podmiotem uprawnionym – przedsiębiorstwem energetycznym, muszą uzyskać wpis do rejestru przedsiębiorców energetycznych prowadzonego przez Prezesa Agencji Rynku Rolnego. Zmiana ta jest znacznym ułatwieniem dla biogazowni rolniczych, ponieważ prowadzenie biogazowni nie będzie wymagało posiadania koncesji, a jedynie wpisu do rejestru. Ponadto, zmieniono definicje biogazu rolniczego, wyłączając z niej gaz pozyskiwany z surowców pochodzących z oczyszczalni ścieków oraz składowisk odpadów. Wyłączenie miało rozwiązać wątpliwości, czy pozyskiwany w biogazowniach działających przy oczyszczalniach ścieków lub składowiskach odpadów w części, w jakiej

produkowany jest z dowiezionych substratów "rolniczych" należy uznać za biogaz rolniczy. Ma to również wpływ na możliwość ubiegania się o świadectwa pochodzenia energii uzyskiwanej z biogazu rolniczego.

Oś priorytetowa 7. Rozwój infrastruktury społecznej i ochrony zdrowia

W odniesieniu do 7. osi priorytetowej dnia 1 lipca 2011 r. weszła w życie nowa ustawa o działalności leczniczej która w sposób częściowo odmienny niż w poprzednio obowiązującym stanie prawnym uregulowała zasady funkcjonowania podmiotów leczniczych, w tym także tych które są Beneficjentami RPO WZ. Wprowadzono możliwość przekształcania publicznych podmiotów leczniczych w komercyjne, co może mieć znaczenie dla utrzymania trwałości projektów. Nie uległa jednak zmianie zasada rocznego kontraktowania świadczeń medycznych z NFZ.

Zmiany w ustawie o finansach publicznych

1 stycznia 2010 r. weszła w życie nowa ustawa o finansach publicznych, której przepisy odnoszą się w części także do przekazywania środków pochodzących ze źródeł europejskich. Zmianie uległy m.in. zasady gospodarowania na poziomie krajowym środkami otrzymanymi z Komisji Europejskiej, uregulowano kwestie dotyczące niezbędnej treści umów o dofinansowanie (w tym kwestie zabezpieczeń prawidłowej realizacji projektów), nałożono na jednostki sektora finansów publicznych realizujących projekty współfinansowane ze środków europejskich obowiązek rozliczania środków w okresach 3-miesięcznych w składanych wnioskach o płatności.

Ustawa likwiduje co do zasady gospodarstwa pomocnicze i zakłady budżetowe oraz wprowadza obowiązki związane budżetowaniem zadaniowym. Wprowadza także Wieloletni Plan Finansowy – dokument, który wskazuje cele średniookresowej strategii rozwoju kraju oraz kierunki polityki społeczno-gospodarczej Rady Ministrów. W sektorze samorządowym instrumentem wieloletniego planowania finansowego jest przyjmowana w drodze uchwały wieloletnia prognoza finansowa. Obejmuje ona okres roku budżetowego oraz co najmniej trzech kolejnych lat. Okres objęty wieloletnią prognozą finansową nie może być jednak krótszy niż okres, na jaki przyjęto limity wydatków wieloletnich.

Począwszy od 2011 roku do 2013, w tak zwanym okresie dostosowawczym, obok prognozy kwoty opracowywanej na obowiązujących dotychczas zasadach, zarząd jednostki zobowiązany został do opracowywania informacyjnie kwoty długu z uwzględnieniem relacji zadłużenia według nowego limitu.

W związku z wejściem w życie ustawy o finansach publicznych, począwszy od 2014 roku zacznie obowiązywać nowy limit zadłużenia jednostki samorządu terytorialnego, którego wielkość jest średnią arytmetyczną relacji (z ostatnich trzech lat budżetowych) jej dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku i pomniejszonych o wydatki bieżące do dochodów budżetu ogółem obliczoną.

Jeżeli zatem łączna kwota - spłat rat i odsetek od kredytów, pożyczek i wykupu papierów wartościowych oraz potencjalnych kwot wynikających z udzielonych poręczeń - liczona do dochodów budżetu ogółem stanowić będzie wyższy wskaźnik w danym roku budżetowych od wyliczonego limitu jednostka samorządu nie będzie mogła uchwalić budżetu z takim obciążeniem spłat.

Limit ten zwłaszcza dla gmin wiejskich oraz w większości dla powiatów może okazać się bardziej rygorystycznym od dotychczas obowiązujących limitów.

Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej

Od dnia 1 lipca 2011 r. rozpoczęła funkcjonowanie Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej (CEIDG), która jest publicznym, jawnym, elektronicznym rejestrem osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. Zgodnie z nowymi regulacjami informacje udostępniane publicznie przez CEIDG w sieci Internet są objęte domniemaniem prawdziwości, zaś organy administracji publicznej nie mogą domagać się od przedsiębiorców okazywania zaświadczeń o wpisie do CEIDG.

15 listopada 2010 r. weszło w życie Rozporządzenie Rady Ministrów z 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Celem rozporządzenia jest dostosowanie kwestii dotyczącej kwalifikacji przedsięwzięć do wymogów Dyrektywy rady nr 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne (Dz.U. L 175 z 5.7.1985, str. 40).

Nowe rozporządzenie wprowadziło zmiany dotyczące przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Modyfikacje te polegały m.in. na ustanowieniu innych, niż dotychczas obowiązujące, progów i kryteriów podczas kwalifikowania przedsięwzięć.

Opis działań podjętych lub planowanych do podjęcia w celu przeciwdziałania negatywnym skutkom ww. okoliczności, zarówno na poziomie krajowym (horyzontalnych), jak i w ramach programu.

Działanie 4.1 Energia odnawialna zarządzanie energią

Ustawa Prawo energetyczne z dnia 10 kwietnia 1997 r.

Uwarunkowania omówione w pkt. 2.4 wpłynęły na kształt zapisów dokumentacji konkursowej, np. wytwarzanie paliwa lub innego środka wytwarzania energii z odpadów przemysłowych stanowiło jednej z typów projektów możliwych do dofinansowania w ramach działania 4.2 Gospodarka odpadami. Dodatkowo umożliwiono aplikację projektom nie objętym pomocą publiczną.

Oś priorytetowa 7. Rozwój infrastruktury społecznej i ochrony zdrowia

W związku ze zmianą ustawodawstwa zmieniono treść dokumentacji konkursowej w poddziałaniu 7.3.1 obowiązującej dla nowych naborów. Ponadto Beneficjenci zwracający się do IZ RPO WZ z zapytaniami dotyczącymi wpływu nowych regulacji prawnych na prawidłowość realizacji projektów współfinansowanych z EFRR informowani są na bieżąco o obowiązkach wynikających z zawartej umowy o dofinansowanie oraz mających swoje umocowanie w przepisach prawa krajowego i europejskiego, w tym także obowiązkach dotyczących utrzymania trwałości projektów. IZ RPO WZ monitoruje zarówno w okresie realizacji projektu, jak też w okresie trwałości, utrzymywanie przez Beneficjentów będących podmiotami leczniczymi, kontraktów z NFZ dotyczących świadczenia usług medycznych.

Zmiany w ustawie o finansach publicznych

Dostosowano treść umów o dofinansowanie, jak też innych dokumentów, do nowo obowiązujących przepisów o finansach publicznych. Zmieniono w dokumentacjach formuły niektórych załączników. Dostosowano wytyczne do studiów wykonalności, modyfikując kształt prognoz finansowych uwzględniając zasady wynikające z przepisów ustawy.

Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej

W nowych naborach projektów w ramach RPO WZ, w których jako wnioskodawcy mogą występować osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, wprowadzono procedury polegające na elektronicznej weryfikacji danych przedsiębiorcy w CEIDG.

Rozporządzenie w sprawie kwalifikacji przedsięwzięć do oceny oddziaływania na środowisko.

W celu ułatwienia zrozumienia zmian wprowadzono dodatkowy przewodnik dla beneficjentów związany z przedmiotowym zagadnieniem.

2.5 Zasadnicze modyfikacje na mocy art.57 rozporządzenia (WE) nr 1083/2006

W okresie sprawozdawczym nie wykryto zasadniczych modyfikacji w rozumieniu art. 57 Rozporządzenia nr 1083/2006 w ramach RPO WZ na lata 2007 -2013.

2.6 Komplementarność pomocy z innymi instrumentami wsparcia

Zgodnie z art. 9 ust. 4 rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 państwa członkowskie zapewniają koordynację pomocy z funduszy, EFRROW, EFR oraz interwencji EBI i innych istniejących instrumentów finansowych. W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego koordynacja wsparcia w poszczególnych działaniach poddziałaniach została wskazana w Uszczegółowieniu RPO WZ, które zawiera zapisy dotyczące demarkacji i komplementarności. Stanowią one jeden z elementów opisujących każde działanie/poddziałanie RPO WZ. RPO WZ jest komplementarny z PROW, POiG, POiŚ, PO KL, Programem Operacyjnym Zrównoważony Rozwój Sektora Rybołówstwa i Przybrzeżnych Obszarów Rybackich na lata 2007-2013, jak również demarkuje się z powyższymi programami. Ponadto, każda dokumentacja konkursowa określa kwalifikowalność wydatków, w tym warunki na jakich może być zastosowane finansowanie krzyżowe.

2.6.1. Wpływ działalności KM/PKM, instytucji i grup na zapewnienie koordynacji i komplementarności wsparcia

Przedstawiciele IZ RPO WZ aktywnie uczestniczą w spotkaniach Komitetu Koordynacyjnego NSRO i Grupy roboczej ds. koordynacji i komplementarności, podczas których wspólnie z przedstawicielami innych programów oraz regionów wypracowują rekomendacje dotyczące zapewnienia koordynacji i komplementarności wsparcia. W szczególności prowadzone są analizy badań ewaluacyjnych dotyczących komplementarności na poszczególnych szczeblach wdrażania. Grupa robocza ds. koordynacji i komplementarności wypracowała definicję „komplementarności” oraz „synergii”. Ponadto pracownicy poszczególnych biur IZ RPO WZ biorą udział w posiedzeniach grup ds. kwalifikowalności oraz grupach sieci ENEA, które mają na celu zapewnienie spójności wdrażania poszczególnych programów, instrumentów oraz wymianę doświadczeń z poszczególnych regionów.

Ponadto, przedstawiciele IZ RPO WZ biorą udział w posiedzeniach Podkomitetu Monitorującego PO KL województwa zachodniopomorskiego, a przedstawiciele PO KL WZ uczestniczą w posiedzeniach ZKM. Podczas posiedzeń ZKM jak i PK PO KL województwa zachodniopomorskiego są wypracowywane wspólne rekomendacje dotyczące zapewnienia komplementarności projektów infrastrukturalnych oraz projektów miękkich w województwie zachodniopomorskim.

W ramach IZ RPO WZ działa Zachodniopomorska Grupa Sterująca Ewaluacją (ZGSE), w której biorą udział przedstawiciele RPO WZ, PO KL WZ oraz Komitetów Monitorujących obu programów.

Wpływ działania Grupy roboczej ds. koordynacji i komplementarności można zauważyć poprzez aktywne uczestnictwo pracownika Instytucji Zarządzającej w spotkaniach grupy oraz bezpośrednio stosowanie rekomendacji grupy w celu zapewnienia komplementarności projektów. Ponadto na forum grupy przekazywane są rozwiązania przyjęte w województwie zachodniopomorskim w celu wypracowania wspólnych mechanizmów koordynacji i komplementarności wsparcia.

2.6.2. Informacje na temat stosowanych mechanizmów i narzędzi służących zapewnieniu koordynacji i komplementarności wsparcia oraz ich oceny

Przedstawiciele IZ RPO WZ biorą aktywny udział w posiedzeniach Podkomitetu Monitorującego PO KL Województwa Zachodniopomorskiego, a przedstawiciele PO KL WZ uczestniczą w posiedzeniach ZKM. W ramach IZ RPO WZ działa Zachodniopomorska Grupa Sterująca Ewaluacją (ZGSE), w której biorą udział przedstawiciele RPO WZ, PO KL WZ oraz Komitetów Monitorujących obu programów.

W województwie zachodniopomorskim w ramach PO KL zastosowano kryterium dodatkowych punktów dla projektów, komplementarnych z projektami realizowanymi w ramach RPO WZ. Przykładem komplementarności RPO WZ z PO KL są cztery projekty realizowane w ramach 7 osi priorytetowej, których krótka charakterystyka znajduje się w tabeli poniżej.

Tabela 30 Przykłady komplementarności RPO WZ z PO KL (projekty w ramach 7 osi priorytetowej RPO WZ)

Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013	Program Operacyjny Kapitał Ludzki
Budowa i wyposażenie Międzygminnego Zakładu Aktywności Zawodowej	Zakład Aktywności Zawodowej - partner osoby niepełnosprawnej w integracji
W ramach PO KL jest realizowany projekt, którego celem jest stworzenie warunków do rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych w tworzonemu w ramach RPO WZ Zakładzie Aktywności Zawodowej. Jednym z celów szczegółowych projektu PO KL jest przygotowanie 80 osób z niepełnosprawnością intelektualną i ich umiejętności społecznych i zawodowych niezbędnych do podjęcia pracy w Zakładzie Aktywności Zawodowej.	
Rozbudowa i modernizacja Centrum Rehabilitacji Chorych na Stwardnienie Rozsiane – nowa powierzchnia, nowe możliwości	Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji społecznej w Powiecie Szczecińskim
W ramach PO KL był realizowany projekt, którego celem była poprawa jakości kapitału ludzkiego oraz zmniejszenie zjawiska wykluczenia społecznego na terenie Powiatu Szczecińskiego. Jedną z grup docelowych stanowiły osoby chore na SM. W latach 2008-2010 wsparciem objęto 31 osób chorych na stwardnienie rozsiane, które korzystały z turnusu rehabilitacyjnego w SM Spółka z o.o. w Bornem Sulinowie.	
Poprawa jakości kształcenia szczecińskich szkół ponadgimnazjalnych poprzez zakup wyposażenia i środków dydaktycznych oraz modernizację pracowni zgodnie z potrzebami rynku pracy	Poszerzenie kwalifikacji zawodowych pod kątem rynku pracy - kurs spawacza dla ostatnich klas technicznych zasadniczej szkoły zawodowej
	Wspieranie edukacji zawodowej dla rynku pracy
	Wysokie kwalifikacje absolwenta technikum szansą na europejskim rynku pracy
	Szansa na lepszy start w szkole i w zawodzie
Projekt dofinansowany z RPO WZ obejmuje doposażenie sal do przedmiotów ogólnych, pracowni praktycznej nauki zawodu oraz zmodernizowanie już istniejących pracowni i zbudowanie dwóch nowych. Projektem objęte zostały m.in.: Zespół Szkół nr 3, Zespół Szkół Elektryczno-Elektronicznych, Zespół Szkół Budowy Okrętów i Zachodniopomorskie Centrum Edukacyjne. W tych placówkach były realizowane projekty PO KL podnoszące jakość oferty kształcenia zawodowego.	
Atrakcyjna szkoła zawodowa dobrym startem w dorosłość	Technikum zawodowe dobrym startem w przyszłość
Celem projektu dofinansowanego z RPO WZ jest poprawa standardu i jakości kształcenia w Zespole Szkół nr 4 RCKU w Wałczu oraz wzrost dostępności do edukacji na poziomie ponadgimnazjalnym poprzez stworzenie odpowiednio wyposażonej bazy dydaktycznej, umożliwiającej realizację nowoczesnych programów rozwoju młodzieży. Z bazy korzystali uczniowie Zespołu Szkół Nr 4 Rolniczego Centrum Kształcenia Ustawicznego w Wałczu, którzy uczestniczyli m.in.: w kursach: obsługi urządzeń "nowoczesny mechanik" (kursu obsługi frezarek, tokarek, obrabiarek sterowanych numerycznie), ABC przedsiębiorczości (elementy księgowości, podatki, ekonomia), zajęciach z wykonywania rysunków technicznych maszynowych Solid Edge, dodatkowych zajęciach dla kierunku Rolnictwo (agroturystyka, nowe trendy w rolnictwie).	

Źródło: opracowanie własne

Województwo Zachodniopomorskie, już na etapie programowania zastosowało rekomendację Grupy roboczej ds. koordynacji i komplementarności dotyczącą wprowadzenia komplementarności, jako dodatkowego kryterium w procedurze selekcji wniosków w ramach działań/poddziałów Programu. IZ RPO WZ w ramach kryteriów oceny przyjętych przez ZKM wskazało kryterium - *Komplementarność i spójność z innymi przedsięwzięciami w ramach różnych programów operacyjnych i pomocy zewnętrznej.*

W związku z powyższym głównym mechanizmem zapewnienia komplementarności pomiędzy projektami realizowanymi w ramach RPO WZ jest system kryteriów wyboru projektów. W ramach wszystkich działań i poddziałań przyjęto kryterium komplementarności, gdzie została określona liczba punktów przyznawana za powiązanie projektu z innymi realizowanymi w ramach RPO WZ lub szerzej w ramach NSRO. W ramach poszczególnych działań/poddziałań RPO WZ punktacja waha się od 10% do 25% maksymalnej liczby punktów możliwych do uzyskania. Zróżnicowanie w punktacji wynika ze specyfiki projektów realizowanych w ramach RPO WZ.

Ponadto, Wydział Zarządzania RPO przygotowując Uszczegółowienie RPO WZ oraz dokumentację konkursową stara się od początku wdrażania programu, aby poszczególne działania/poddziałania miały zawężony tematycznie zakres tak, aby pozwalały na wyłonienie projektów komplementarnych z innymi formami wsparcia. Ponadto opracowanie definicji poszczególnych wskaźników oraz wprowadzenie wskaźników kluczowych i kryterium premiującego *Wartość dofinansowania z RPO WZ przypadająca na poszczególne rezultaty* powoduje, iż w ramach procesu selekcji projektów wybierane są takie inwestycje, których wdrażanie może doprowadzić do osiągnięcia kilku celów lub będzie się przekładało na korzyści większej grupy osób.

W ramach 5 i 6 osi priorytetowej IZ RPO WZ wprowadziło podejście zintegrowane dla projektów realizowanych w zakresie rewitalizacji obszarów zdegradowanych, zarówno w systemie dotacyjnym, jaki i w ramach finansowania zwrotnego oferowanego przez Inicjatywę JESSICA. Niezależnie od źródeł finansowania, inwestycje realizowane w ramach poddziałań: 5.5.1, 5.5.2, 6.6.1 i 6.6.2 muszą być elementami projektów zintegrowanych, które wynikają z Lokalnych Programów Rewitalizacji.

Stanowi to odpowiedź na rekomendację Grupy roboczej ds. komplementarności zalecającą, aby w procesie selekcji projektów dążyć do wyboru takich inwestycji, których wdrażanie może doprowadzić do osiągnięcia kilku celów lub będzie się przekładało na korzyści większej grupy osób.

W roku 2011 zostało przeprowadzone badanie pn. *Ocena realizacji zasady komplementarności w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013*.

Jako dobre praktyki w ramach ww. badania wskazano:

System punktów dodatkowych za realizację projektów komplementarnych. Pomimo, że brakowało pełnej operacjonalizacji tego systemu w postaci szczegółowych instrukcji dotyczących kryteriów oceny, relacji między projektami na poziomie wytycznych dla beneficjentów, ogólna ocena tego podejścia stosowanego w RPO WZ zarówno przez beneficjentów, jaki i pracowników IZ RPO WZ była pozytywna.

IZ wypracował dodatkowy mechanizm promocji komplementarności w postaci Wytycznych do studiów wykonalności w zakresie infrastruktury kubaturowej i otwartej: Działanie / Poddziałanie: 5.1.1 | 5.2.1 | 5.2.2 | 5.4.1 | 5.4.2 | 5.5 | 6.1.1 | 6.2.1 | 6.2.2 | 6.3 | 6.6 | 7.1.1 | 7.1.2 | 7.1.3 | 7.2 | 7.3.1 | 7.3.2. Proponowana tam operacjonalizacja powiązań komplementarności projektów stanowi świetny punkt wyjściowy dla przełożenia ogólnej koncepcji komplementarności na rozwiązania systemowe (klarowne kryteria oceny powiązań komplementarnych między projektami).

Mechanizmy koordynacji i komplementarności z PROW i PO Ryby 2007-2013 funkcjonują na poziomie centralnym. Województwo Zachodniopomorskie uczestniczy w pracach grupy ds. koordynacji i komplementarności. Nie dokonano dotychczas weryfikacji efektywności ww. mechanizmu.

Zapewnienie koordynacji i komplementarności pomiędzy RPO WZ oraz PROW i PO RYBY jest znacząco ograniczone ze względu na tworzenie regulacji przez różne podmioty niezależne od siebie. Brak jest możliwości strategicznego planowania działań i wzajemnego uzupełniania interwencji.

Mechanizmy wykorzystane w ramach RPO WZ to:

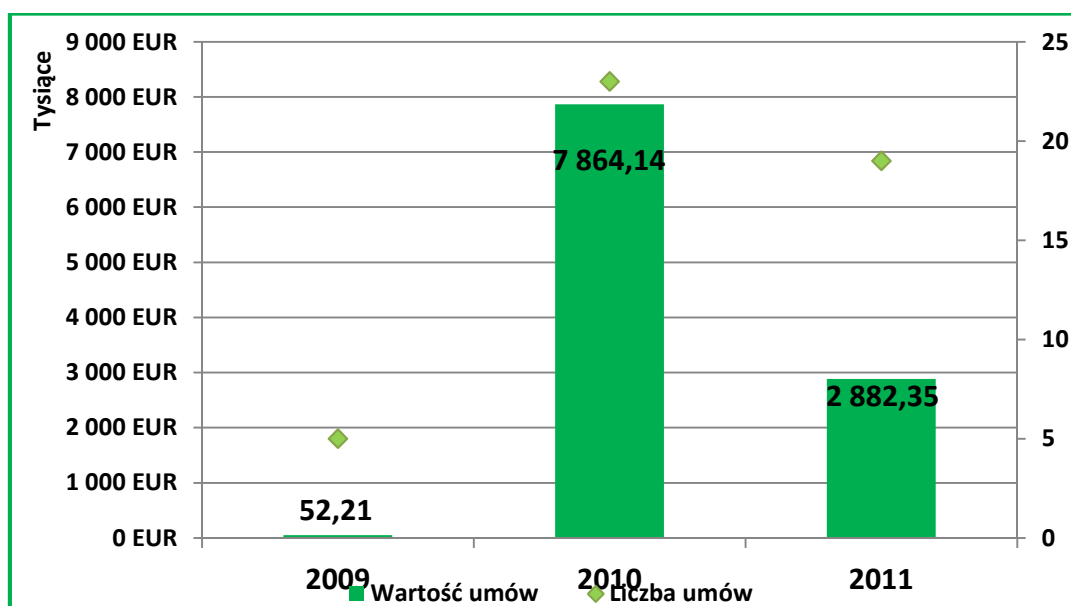
- właściwie zdefiniowane i opisane w sposób klarowny linie demarkacyjne między działaniami/poddziałaniami,
- system dodatkowych punktów w ocenie projektów, jako mechanizm promocji synergii;
- dodatkowe zapisy w procedurach UM WZ, wymagające weryfikacji podwójnego finansowania projektów z wybranych działań/poddziałań.

IZ RPO WZ umożliwi realizację projektów komplementarnych poprzez kierowanie wsparcia również na obszary wiejskie, z zastrzeżeniem spełnienia wymogów, określonych przez Linie demarkacyjną.

2.6.3. Cross-Financing

Od uruchomienia Programu zostało podpisanych 47 umów o łącznej wartości dofinansowania z EFRR w wysokości 10 798 702,67 EUR, w których wystąpiło finansowanie krzyżowe. Najwięcej umów z finansowaniem krzyżowym zostało podpisanych w 2010 roku, a najmniej w 2009. Szczegółowy rozkład projektów w latach 2009-2011²⁵, ze względu na liczbę i wartość dofinansowania z EFRR przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 37 Liczba i wartość podpisanych umów w EUR z finansowaniem krzyżowym w latach 2009-2011

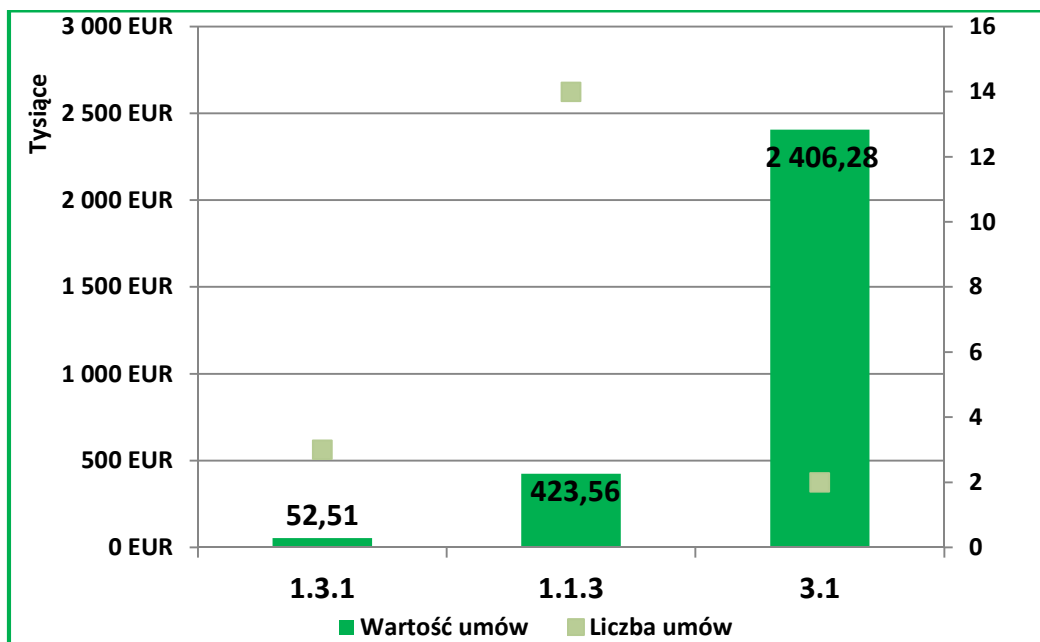

Źródło: opracowanie własne na podstawie KSI 2007-2013

W okresie sprawozdawczym zostało podpisanych 19 umów o łącznej wartości dofinansowania z EFRR w wysokości 2 882 352,37 EUR, w których wystąpiło finansowanie krzyżowe. 17 umów zostało podpisanych w ramach I osi priorytetowej *Gospodarka – Innowacje – Technologie*, w tym: 3 umowy w zakresie poddziałania 1.1.3 *Inwestycje MŚP w nowe technologie* i pozostałe w zakresie poddziałania 1.3.1 *Specjalistyczne doradztwo dla MŚP*. 2 umowy zostały zawarte w ramach III osi priorytetowej *Rozwój społeczeństwa informacyjnego* - działania 3.1 *Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego*. Przedstawia to poniższy wykres.

²⁵ Rok 2009 był pierwszym, w którym zostały podpisane umowy z finansowaniem krzyżowym.

Wykres 38 Liczba i wartość podpisanych umów z finansowaniem krzyżowym w 2011 roku w podziale na działania/poddziałania

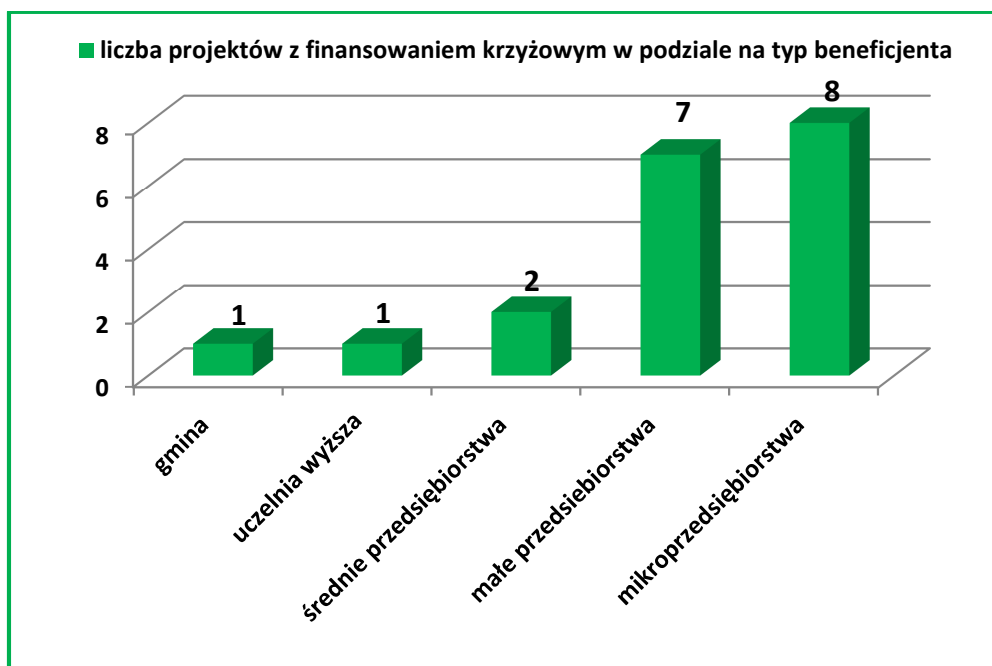

Źródło: opracowanie własne na podstawie KSI 2007-2013

Dwie umowy, ale o największej wartości dofinansowania z EFRR zostały podpisane w ramach działania 3.1 *Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego*. Trzy umowy, w tym jedna o dużej wartości dofinansowania z EFRR zostały podpisane w ramach poddziałania 1.1.3 *Inwestycje MŚP w nowe technologie*. Najwięcej – 14 umów, ale o najmniejszej wartości dofinansowania zostało podpisanych na realizację przedsięwzięć w ramach poddziałania 1.3.1 *Specjalistyczne doradztwo dla MŚP*.

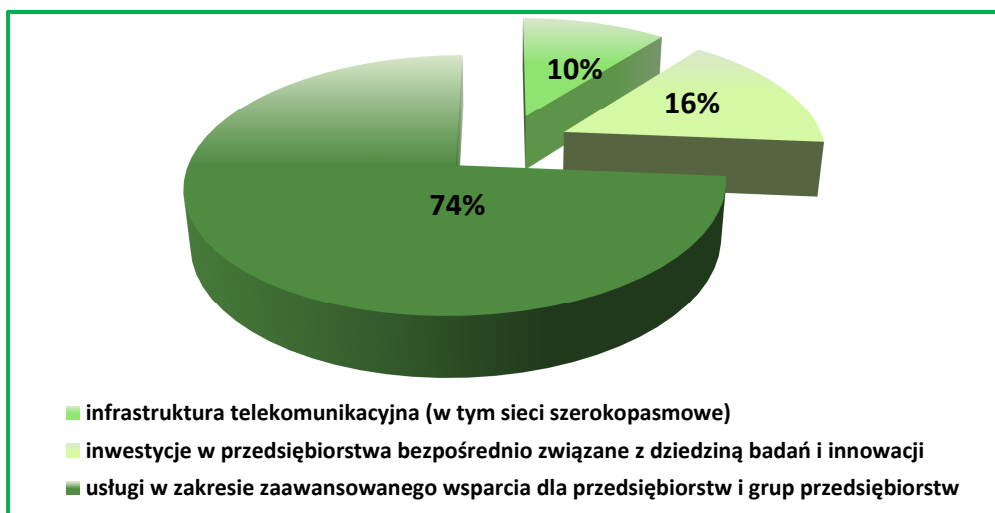
Prawie 90% projektów z finansowaniem krzyżowym było realizowanych przez przedsiębiorstwa, w tym: 42,1% przez mikroprzedsiębiorstwa, 36,8% przez małe przedsiębiorstwa oraz 10,5% przez średnie przedsiębiorstwa. Przedsiębiorstwa realizowały projekty dotyczące przede wszystkim usług w zakresie zaawansowanego wsparcia przedsiębiorstw (74%) oraz w mniejszym stopniu (16%) inwestycji bezpośrednio związanych z dziedziną badań i innowacji. Po jednym projekcie w zakresie infrastruktury teleinformatycznej, w tym sieci szerokopasmowych realizowała wspólnota samorządowa – gmina oraz uczelnia wyższa. Szczegółowe dane przedstawiają poniższe dwa wykresy.

Wykres 39 Liczba projektów z finansowaniem krzyżowym w podziale na typ beneficjenta

Źródło: opracowanie własne na podstawie KSI 2007-2013

Wykres 40 Liczba projektów z finansowaniem krzyżowym w podziale na kategorię interwencji

Źródło: opracowanie własne na podstawie KSI 2007-2013

We wszystkich realizowanych projektach działania objęte finansowaniem krzyżowym dotyczyły szkoleń ściśle powiązanych z przedmiotem i celami wdrażanych przedsięwzięć. Największą grupę stanowiły szkolenia związane ze spełnianiem wymagań norm ISO i wdrażaniem systemów zarządzania jakością. W tej grupie dominowały projekty, których celem było wdrożenie normy ISO 9001 obejmujące zarządzanie systemami jakości. Jeden projekt wdrażał normę ISO 14001 (Zarządzanie Środowiskowe).

Cztery projekty obejmowały jednoczesne wdrożenie kilku systemów:

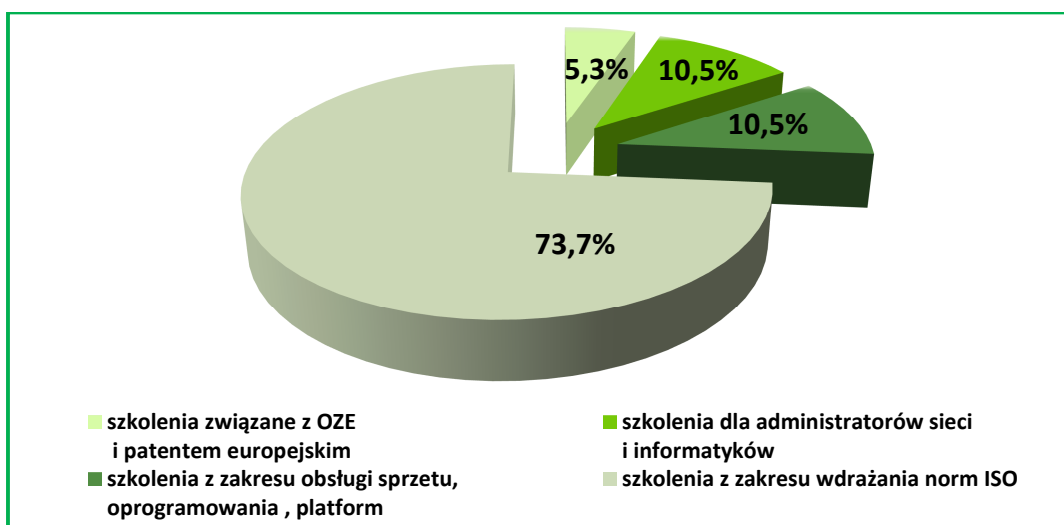
- zarządzania jakością i BHP zgodnie z wymaganiami normy ISO 9001: 2008 i PN-N 18001:2004;

- zintegrowanego systemu zarządzania wg wymagań norm: ISO 9001: 2008, ISO 14001: 2004 oraz OHSAS 18001:2007;
- zintegrowanego systemu zarządzania wg wymagań normy ISO 9001: 2008 i HACCP;
- systemu zarządzania jakością wg wymagań normy ISO 9001: 2008 oraz systemu zarządzania bezpieczeństwem informacji wg wymagań normy 27001:2005.

Drugą grupę stanowiły szkolenia związane z obsługą sprzętu i oprogramowania np. do systemu zarządzania flotą transportową TRANSICS, do platformy internetowej wymiany danych.

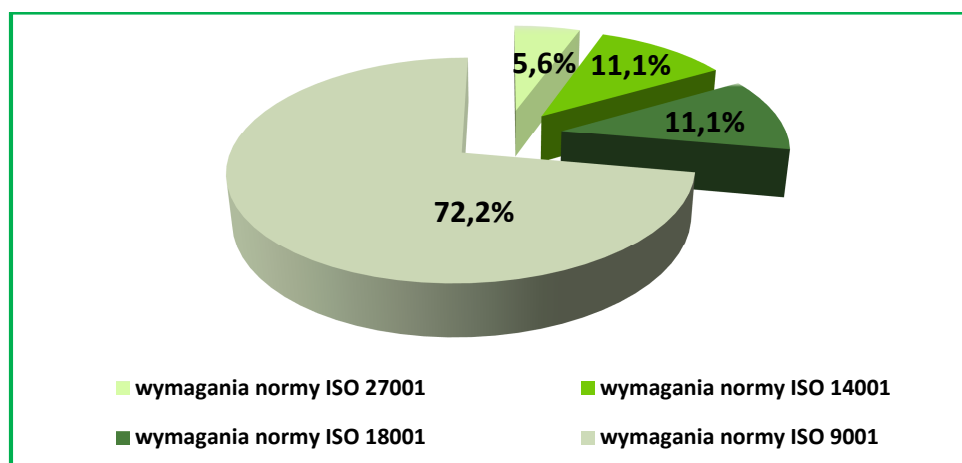
Trzecią grupę stanowiły szkolenia dla administratorów zarządzających infrastrukturą PIAP-ów oraz dla informatyków uczestniczących w projekcie polegającym na budowie szerokopasmowych sieci teleinformatycznych. Szczegółowe informacje przedstawiają dwa poniższe wykresy.

Wykres 41 Rodzaje szkoleń objętych finansowaniem krzyżowym w projektach w 2011 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie KSI 2007-2013

Wykres 42 Liczba szkoleń z zakresu wdrażania systemów ISO w projektach w 2011 roku²⁶

Źródło: opracowanie własne na podstawie KSI 2007-2013

Jeden projekt z 2010 roku oraz jeden projekt z 2011 roku, w których wystąpiło finansowanie krzyżowe zostało zakończonych w 2011 roku. Przedstawia je poniższa tabela.

²⁶ Cztery projekty polegał na wdrożeniu dwóch i więcej systemów ISO jednocześnie, dla tego na wykresie pokazanych jest 18 projektów, zamiast faktycznie realizowanych 14

Lp.	Tytuł projektu
1.	Zakup oraz wdrożenie platformy wymiany danych cyfrowych pomiędzy partnerami handlowymi
2.	Rozszerzenie i doskonalenie Systemu Zarządzania Jakością drogą do podniesienia konkurencyjności NZOZ „Medical Care”

Szczegółowe informacje na temat wybranych projektów i osiągniętych w ich ramach efektach przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 31 Przykładowe projekty z finansowaniem krzyżowym realizowanych w ramach RPO WZ

Projekt 1	
Tytuł projektu	Zakup oraz wdrożenie platformy wymiany danych cyfrowych pomiędzy partnerami handlowymi
Nazwa beneficjenta	"SICA" spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
Nr i nazwa działania	1.1.3 Inwestycje MŚP w nowe technologie
Okres realizacji projektu	01.07.2010 – 31.12.2010
Cele projektu	<p>Celem projektu było wprowadzenie automatycznych procesów, przyspieszających i ułatwiających tworzenie i akceptację gazetek handlowych, katalogów internetowych i handlowych oraz sklepów internetowych.</p> <p>Przedmiotem projektu była innowacja procesowa w obszarze budowy i wdrożenia internetowej platformy wymiany danych cyfrowych produktów (głównie zdjęcia + opisy + materiały dodatkowe/ certyfikaty) między partnerami, umożliwiającej szybkie, bezpieczne i pewne tworzenie gazetek handlowych, bądź katalogów handlowych lub internetowych.</p> <p>Wartością dodaną była taka cecha platformy, która pozwalała na to, aby hierarchia poszczególnych pojedynczych produktów odzwierciedlała ogólną hierarchię poszczególnych producentów obecną na rynku. Takie rozwiązanie skróciło czas poszukiwania poszczególnych produktów w procesie tworzenia oferty sklepów internetowych, katalogów lub gazetek.</p>
Efekty projektu	<p>Beneficjent:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ kupił m.in.: następujące wartości niematerialne i prawne: <ul style="list-style-type: none"> • platformę elektronicznej wymiany danych cyfrowych; • zastrzeżenie znaku towarowego; • zakup patentu na terenie Polski; ➤ wprowadził 2 nowe usługi; ➤ utworzył 2 nowe miejsca pracy. <p>W ramach projektu przeszkolono 4 pracowników z zakresu obsługi i korzystania z platformy internetowej wymiany danych.</p>
Całkowita wartość projektu	30 856,20 EUR (139 686,00 PLN)
Wartość wkładu UE	15 414,18 EUR (69 780,00 PLN)
Wartość cross-financing'u	1 325,62 EUR (6 001,08 PLN)
Projekt 2	
Tytuł projektu	Rozszerzenie i doskonalenie Systemu Zarządzania Jakością drogą do podniesienia konkurencyjności NZOZ „Medical Care”
Nazwa beneficjenta	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Medical Care” Jacek Grzegorz Matusiak
Nr i nazwa działania	1.3.1 Specjalistyczne doradztwo dla MŚP

Okres realizacji projektu	29.06.2011 – 13.11.2011
Cele projektu	<p>Celem projektu było zwiększenie konkurencyjności NZOZ Medical Care na lokalnym rynku firm świadczących usługi z zakresu branży medycznej, poprzez zmodyfikowanie i rozszerzenie Systemu Zarządzania Jakością zgodnego z wymaganiami normy EN ISO 9001: 2008 na nowo otwarte placówki oraz poszerzenie zakresu certyfikacji o te placówki.</p> <p>Wdrożenie systemu jakości wg. normy ISO przybliżyło firmę w znacznej mierze do innych celów, jakimi były:</p> <ul style="list-style-type: none"> • usprawnienie zarządzania; • wzrost efektywności przedsiębiorstwa; • poprawa wizerunku firmy; • wzrost zaufania klientów; • wzrost zaufania personelu do własnej firmy oraz poprawa atmosfery i klimatu pracy, co powodowało wzrost zaangażowania pracowników; • poprawa pozycji negocjacyjnej podczas kontraktacji z NFZ w zakresie usług oferowanych przez te placówki; • uzyskanie certyfikatu systemu jakości, który stał się ważnym środkiem promocji. <p>Wraz z implementacją systemu zarządzania wg EN ISO 9001: 2008 możliwe jest nie tylko utrzymanie dotychczasowych Klientów, ale również pozyskiwanie nowych. Posiadanie certyfikatu jakości jest dodatkowo punktowane podczas starania się o kontrakt z NFZ, co w wypadku pozyskania kontraktu umożliwia pozyskanie wielu nowych Klientów, a co za tym idzie, pozwala to firmie na generowanie większych przychodów i zysków.</p>
Efekty projektu	<p>Beneficjent otrzymał certyfikat: systemu zarządzania jakością zgodnego z normami ISO 9001. Ponadto został zaprojektowany i wdrożony system zarządzania jakością. Wdrożenie systemu wg EN ISO 9001: 2008 w pozostałych przychodniach pozwoliło na:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uporządkowanie zależności personelu na poszczególnych etapach obsługi klienta, • określenie przepływu informacji, • zwiększenie kontroli nad infrastrukturą, • ujednoczenie systemu zarządzania we wszystkich komórkach przedsiębiorstwa.
Całkowita wartość projektu	6 765,41 EUR (30 627 PLN)
Wartość wkładu UE	3 382,70 EUR (15 313,50 PLN)
Wartość cross-financing'u	434,68 EUR (1 967,78 PLN)

Źródło: opracowanie własne na podstawie LSI

Informacje na temat przyczyn i spodziewanych zmian w przypadku braku projektów wykorzystujących możliwość finansowania krzyżowego

W ramach RPO WZ w działaniach/poddziałaniach, w których przewidziano cross-financing Wnioskodawcy mają możliwość skorzystania z przedmiotowego mechanizmu, gdy jest on niezbędny oraz gdy wpiera projekt. Jeśli ww. mechanizm nie został w danym projekcie wykorzystany, oznacza to że Wnioskodawca nie uznał jego zastosowanie za zasadne.

2.6.4. Koordynacja i komplementarność jako przedmiot badań ewaluacyjnych

W okresie sprawozdawczym zostało zrealizowane badanie ewaluacyjne pn. Ocena realizacji zasady komplementarności w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013.

Wykonawca badania: EPRD – Biuro Polityki Gospodarczej i Rozwoju Regionalnego sp. z o.o. zaproponował następujące rekomendacje:

1. Rozdzielenie dwóch znaczeń komplementarności:
 - a) uzupełniania się, jako pojęcia zarządczego, związanego z instrumentarium zapewniania spójności interwencji programów UE;
 - b) synergii, jako mechanizmu promowania kreatywnego podejścia beneficjentów do wykorzystywania sieci wzajemnie powiązanych projektów UE, w celu realizacji własnych strategii rozwojowych.

Zdaniem Ewaluatora takie rozdzielenie pojęciowe prowadzić będzie do większej przejrzystości i efektywności zarządzania systemem wdrażania programów UE w Polsce.

2. Wypracowanie systemu regularnej wymiany informacji i analizy pomiędzy KM RPO WZ i Podkomitetem PO KL WZ, poprzez utworzenie grupy/grup roboczych analizujących dane porównawcze z wdrażania obydwu programów według np. kryterium geograficznego (np. tworzenie mapy projektów w celu identyfikacji aktywnych i pasywnych obszarów w pozyskiwaniu środków UE), kryterium problemowego (np. aktywizacja obszarów popegerowskich w zakresie wykorzystywania środków UE z różnych funduszy).
3. Utworzenie na wzór województwa opolskiego Zespołu ds. programów UE składającego się z przedstawicieli wszystkich instytucji wdrażających programy UE na terenie województwa zachodniopomorskiego. W celu zwiększenia efektywności pracy takiego zespołu, wskazana byłaby organizacja wg. obszarów problemowych zdefiniowanych przez UM WZ, jako gospodarza terenu np. analiza danych dotyczących wspierania przedsiębiorczości, rozwoju infrastruktury transportowej, tworzenie mapy projektów w celu identyfikacji aktywnych i pasywnych obszarów w pozyskiwaniu środków UE.
4. Utworzenie wewnętrznych zespołów wśród pracowników wydziałów UM włączonych we wdrażanie działań/poddziałania, w zakresie różnych obszarów interwencji. Zadaniem zespołów byłaby analiza procesu wdrażania projektów w różnych obszarach interwencji, a następnie wypracowywanie rekomendacji zmian w procedurach, systemie monitoringu, mających na celu zwiększenie komplementarności wewnętrznej.
5. Wprowadzenie stałego systemu monitorowania informacji o beneficjentach projektów wdrażanych na poziomie krajowym na podstawie danych publikowanych na stronach internetowych odpowiednich instytucji, a następnie opracowanie wzoru raportu wewnętrznego/baz danych, udostępnianego wszystkim pracownikom UM WZ, zaangażowanym w programowanie, wdrażanie i monitorowanie programów UE na obszarze województwa zachodniopomorskiego.
6. Rozszerzenie stosowania systemu projektów zintegrowanych (już obecnie stosowanego w osi 5 i 6). Beneficjent rozbija ten sam projekt na elementy finansowane z różnych źródeł i ubiega się o ich finansowanie jako projektu zintegrowanego np. nowy program nauczania w szkole zawodowej w ramach PO KL uwarunkowany modernizacją budynku warsztatów szkoły z RPO WZ. Podejście takie wymagałoby koordynacji terminów składania wniosków z WUP Szczecin.

Koordinacja z innymi instytucjami ze szczebla centralnego wydaje się z założenia zbyt skomplikowana, aby można było ją realistycznie rozpatrywać.

7. Rozszerzenie podejścia stosowanego w lokalnych programach rewitalizacji w działaniu 5.5 oraz 6.6 poprzez wymaganie od beneficjentów szerszej współpracy terytorialnej z innymi podmiotami publicznymi i prywatnymi na poziomie gminy/związków gmin.
8. Promowanie dobrych praktyk w zakresie praktycznego stosowania komplementarności jako synergii przez beneficjentów poprzez szkolenia, media, publikacje, strony internetowe.

W przyszłym okresie programowania planuje się zwiększyć rolę komplementarności poprzez wspieranie projektów zintegrowanych (blokowych).

2.6.5. Przykłady projektów komplementarnych

W okresie sprawozdawczym wystąpiła komplementarność między projektami realizowanymi w ramach RPO WZ na lata 2007-2013 a PO KL WZ. Beneficjentami czterech z przedstawionych projektów (2 realizowanych w ramach RPO WZ, a 2 w ramach PO KL WZ) są osoby niepełnosprawne. Pozostałe przykłady projektów dotyczą infrastruktury edukacyjnej i wyrównywania szans edukacyjnych uczniów zwłaszcza na obszarach wiejskich. Szczegółowe informacje przedstawia tabela, która stanowi *Załącznik IX* niniejszego sprawozdania. Poniższe zestawienie uwzględnia również dwóch Beneficjentów, którzy w okresie sprawozdawczym otrzymali dofinansowanie na realizację projektów w ramach PROW 07-13. Przytoczone projekty są komplementarne z realizowanymi inwestycjami dofinansowanymi w ramach RPO WZ.

2.6.6. Mechanizmy unikania podwójnego finansowania działań realizowanych w ramach Polityki Spójności z działaniami realizowanymi w ramach wspólnej Polityki Rolnej oraz Wspólnej Polityki Rybackiej

Linia demarkacyjna pomiędzy Programami Operacyjnymi Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej i Wspólnej Polityki Rybackiej

Linia demarkacyjna to przyjęte przez KK NSRO 2007-2013 podstawowe narzędzie służące zapewnieniu demarkacji pomiędzy poszczególnymi programami operacyjnymi. Stanowi zestaw kryteriów wskazujących dla określonych typów projektów miejsce (program operacyjny) ich realizacji, w celu uniemożliwienia wielokrotnego finansowania ze środków funduszy UE. Dokument ten jest wiążący dla instytucji zaangażowanych we wdrażanie programów operacyjnych i stanowi tabelaryczne zestawienie zidentyfikowanych na etapie programowania wspólnych obszarów interwencji funduszy UE. Poprzez zawarte w nim kryteria demarkacyjne, rozdziela interwencje pomiędzy programami operacyjnymi. Kryteria odnoszą się m.in. do zasięgu terytorialnego projektów, jego charakteru, wartości (kosztów kwalifikowanych), a także rodzaju beneficjenta.

Instytucją odpowiedzialną za zapewnienie koordynacji pomiędzy instrumentami finansowymi Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej oraz Wspólnej polityki Rybackiej jest **KK NSRO 2007-2013**, który działa w ramach Departamentu Koordynacji Polityki Strukturalnej w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego. Do jego zadań należy m.in. monitorowanie realizacji NSRO 2007-2013 i poszczególnych programów operacyjnych oraz komplementarności działań realizowanych w ramach Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej oraz Wspólnej Polityki Rybackiej. Przewodniczącym Komitetu jest Minister Rozwoju Regionalnego. W pracach Komitetu uczestniczą przedstawiciele administracji rządowej, samorządowej oraz partnerzy społeczni i gospodarczy. W ramach KK NSRO 2007-2013 działają Komitety oraz Podkomitety Monitorujące PO/RPO, a także grupy robocze.

Instytucja Zarządzająca RPO WZ każdą zmianę w RPO WZ analizuje również z punktu widzenia przebiegu linii demarkacyjnej zarówno na etapie projektowania zmian, jak i podejmowania decyzji przez Zarząd Województwa oraz Zachodniopomorski Komitet Monitorujący.

Zmiany wprowadzone do Linii demarkacyjnej

Działanie 4.1 Energia odnawialna i zarządzanie energią oraz 4.2 Gospodarka odpadami: Ze względu na wyczerpanie środków w ramach IX osi priorytetowej, działanie 9.4 Wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, odstąpiono od zapisów Linii demarkacyjnej (kryteriów demarkacji) w tym obszarze, co zostało uprzednio uzgodnione w korespondencji z Ministerstwem Gospodarki.

- 6.6.1 w zakresie Demarkacji i komplementarności – usunięto zapisy dot. PROW w ramach:
 - Osi priorytetowej 3. Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej
Działanie: Odnowa i rozwój wsi
 - Osi priorytetowej 4. LEADER
Działanie: Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju
 - 5.5.1 w zakresie Demarkacji i komplementarności – usunięto zapisy dot.
 1. Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 w ramach:
 - Osi priorytetowej 3. Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej
Działanie: Odnowa i rozwój wsi
 - Osi priorytetowej 4. LEADER
Działanie: Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju
 2. Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka w ramach:
 - Priorytetu 6. Polska gospodarka na rynku międzynarodowym
- Działanie 6.4. Inwestycje w produkty turystyczne o znaczeniu ponadregionalnym

Oświadczenia beneficjentów we wniosku o dofinansowanie

We wniosku o dofinansowanie Beneficjent deklaruje, że otrzymał/ nie otrzymał wsparcia z PROW 2007 – 2013 na realizację takiego samego typu projektu. W przypadku gdy otrzymał podaje kwotę dofinansowania.

C. 4. Czy Wnioskodawca otrzymał wsparcie z PROW 2007 – 2013 na realizację takiego samego typu projektu?

C.4.1. Należy podać kwotę uzyskanego dofinansowania z PROW 2007 – 2013

Ponadto Beneficjent podpisując umowę o dofinansowanie projektu w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007 – 2013 oświadcza, że w ramach finansowania wydatków ujętych w Projekcie, nie następuje nakładanie się pomocy przyznanej z funduszy Unii Europejskiej oraz krajowych środków publicznych.

Kontrole krzyżowe

Celem kontroli krzyżowej jest wykrywanie i eliminowanie podwójnego finansowania wydatków w ramach RPO WZ. W ramach RPO WZ prowadzone są kontrole krzyżowe programowe i kontrole krzyżowe horyzontalne. Instytucją odpowiedzialną za przeprowadzanie kontroli krzyżowych programowych i kontroli krzyżowych horyzontalnych z projektami PROW 2007-2013 oraz PO RYBY 2007 – 2013 jest IZ RPO WZ. Natomiast kontrole krzyżowe horyzontalne z wyłączeniem kontroli krzyżowych z projektami PROW 2007-2013 przeprowadzane są przez IK NSRO. (Szerzej o kontrolach krzyżowych w pkt. 2.6.7)

Udział przedstawicieli IZ danym programem w pracach m.in. KM/PKM/ Grup roboczych innych programów

Przedstawiciele IZ RPO WZ aktywnie uczestniczą w pracach licznych ciał kolegialnych (wykaz w poniższej tabeli), odpowiadających za realizację polityki spójności w Polsce, podczas których wspólnie z przedstawicielami innych podmiotów wypracowują rekomendacje dotyczące zapewnienia właściwego wdrażania Programów Operacyjnych.

Na forum grup przekazywane są m.in. rozwiązania przyjęte przez Województwo Zachodniopolskie w celu wypracowania wspólnych mechanizmów wsparcia.

Nazwa grupy / zespołu / komitetu	Instytucja, przy której działa grupa / zespół / komitet
Grupa sterująca studiami horyzontalnymi JESSICA	KE
Grupa robocza ds. FROM w JESSICA	KE
Platforma współpracy JEREMIE	KE
Platforma współpracy JESSICA	KE
Grupa robocza ds. mieszkalnictwa	KE
Komitet Monitorujący PO IG (reprezentacja Konwentu Marszałków Województw RP)	MRR
Komitet Koordynacyjny Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007-2013 (KK NSRO)	MRR
Podkomitet Monitorujący PO KL	WUP
Grupa robocza ds. Koordynacji i Komplementarności w ramach Komitetu Koordynacyjnego 2007-2013	MRR/KK NSRO
Grupa ds. kwalifikowalności wydatków	MRR/KK NSRO
Grupy ds. małych i średnich przedsiębiorstw	MRR/KK NSRO
Sieć: Środowisko dla rozwoju (ENEA-MA), grupa robocza ds. nowe perspektywy	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Sieć Środowisko dla rozwoju (ENEA-MA) grupa ds. ocen oddziaływania na środowisko	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Sieć: Środowisko dla rozwoju (ENEA-MA), grupa robocza ds. energetyki	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Grupa robocza ds. pomocy publicznej	MRR
Grupa ds. Przedsiębiorców	MRR
Komitet ds. Audytu i Kontroli	MRR
Grupa Sterująca Ewaluacją przy KJO	MRR
Grupa robocza ds. instrumentów inżynierii finansowej	MRR

Grupa robocza do spraw energetyki w ramach KK NSRO	Ministerstwo Gospodarki
Grupa robocza 5 województw ds. inicjatywy JEREMIE	województwa wdrażające JEREMIE
Grupa robocza 5 województw ds. inicjatywy JESSICA	województwa wdrażające JESSICA
Regionalna Sieć Tematyczna Województwa Zachodniopomorskiego	WUP
ZGSE	UM WZ

Komitet Koordynacyjny NSRO.

Instytucją odpowiedzialną za zapewnienie koordynacji pomiędzy instrumentami finansowymi Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej oraz Wspólnej Polityki Rybackiej jest Komitet Koordynacyjny NSRO na lata 2007-2013, który działa w ramach Departamentu Koordynacji Polityki Strukturalnej w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego. Do jego zadań należy m.in. monitorowanie realizacji NSRO 2007-2013 i poszczególnych programów operacyjnych oraz komplementarności działań realizowanych w ramach Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej oraz Wspólnej Polityki Rybackiej. Przewodniczącym Komitetu jest Minister Rozwoju Regionalnego. W pracach Komitetu uczestniczą przedstawiciele administracji rządowej, samorządowej oraz partnerzy społeczni i gospodarczy. W ramach KK NSRO 2007-2013 działają Komitety oraz Podkomitety Monitorujące PO/RPO, a także grupy robocze.

W ramach KK NSRO 2007-2013, 17 grudnia 2008 r. powołano *Grupę roboczą ds. koordynacji i komplementarności*. W skład *Grupy* wchodzi przedstawiciele administracji rządowej, samorządowej oraz partnerzy społeczno-gospodarczy. Przewodniczącym *Grupy* jest przedstawiciel Departamentu Koordynacji Wdrażania Funduszy Unii Europejskiej w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego. Do głównych zadań *Grupy* należy m.in. monitorowanie komplementarności wdrażania działań poszczególnych programów operacyjnych w ramach NSRO 2007- 2013, Wspólnej Polityki Rolnej oraz Wspólnej Polityki Rybackiej, koordynacja działań realizowanych w ramach programów operacyjnych na lata 2007-2013 oraz działań finansowanych ze środków krajowych w ramach polityki rozwoju, a także analiza kwestii o charakterze horyzontalnym w ramach NSRO 2007-2013 i opracowywanie spójnych propozycji rozwiązań do zastosowania w systemie realizacji NSRO 2007-2013.

W ramach grupy zostały utworzone 4 zespoły zadaniowe, tj.

- Zespół zadaniowy ds. przedsiębiorczości
- Zespół zadaniowy ds. edukacji, szkolnictwa wyższego oraz infrastruktury edukacyjnej
- Zespół zadaniowy ds. transportu
- Zespół zadaniowy ds. koordynacji regionalnej i obszarów wiejskich.

W 2011 roku Grupa robocza ds. koordynacji i komplementarności przy KK NSRO 2007-2013 odbyła 4 spotkania.

Pierwsze spotkanie w 2011 roku Grupy roboczej odbyło się w 1 marca 2011 r. W trakcie przedmiotowego spotkania omówiono m.in.:

- wyniki badania ewaluacyjnego pn. "Komplementarność działań realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013",
- wyniki ewaluacji ex-post NPR na lata 2004-2006.

Przed posiedzeniem Grupy roboczej spotkali się członkowie Zespołu zadaniowego ds. przedsiębiorczości i innowacyjności. Spotkanie obejmowało:

- analizę udzielonego wsparcia dla przedsiębiorców
- efekty rzeczowe
- ewaluacje PO 2007-2013

19 kwietnia 2011 r. miało miejsce kolejne spotkanie Grupy roboczej, w trakcie którego m.in.:

- miała miejsce dyskusja dotycząca kwestii problemowych w obszarze linii demarkacyjnej
- przedstawione zostały wyniki badania ewaluacyjnego pn. "Ocena komplementarności interwencji w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka z innymi programami finansowanymi z funduszy Unii Europejskiej".

Trzecie posiedzenie Grupy roboczej w 2011 roku odbyło się w dn. 21 czerwca 2011 r. W trakcie obrad Grupy roboczej:

- dokonano podsumowania dwóch edycji seminarium w zakresie komplementarności interwencji, zorganizowanego w ramach prac Grupy roboczej ds. koordynacji i komplementarności przez Departament Koordynacji Wdrażania Funduszy Unii Europejskiej w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego;
- omówiono i poddano pod dyskusję kwestię możliwości sporządzenia przez członków Grupy roboczej opracowania dotyczącego podejścia zintegrowanego jako mechanizmu realizacyjnego polityki spójności UE;
- uczestnicy spotkania wysłuchali informacji na temat aktualnego stanu postępu kontroli krzyżowych.

Podczas kolejnego posiedzenia Grupy roboczej 29 września 2011 r.:

- omówiono wyniki badania ewaluacyjnego pn. "Komplementarność wewnętrzna oraz zewnętrzna projektów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2007-2013 z projektami innych programów krajowych realizowanych w perspektywie 2007-2013",
- omówiono wyniki oceny średniookresowej PROW 2007-2013.
- odbyła się dyskusja mająca na celu ustalenie ogólnie obowiązujących definicji w obszarze komplementarności.

Konwent Marszałków

Przedstawiciele IZ RPO WZ, biorą udział, jako reprezentanci Konwentu Marszałków Województw RP, w pracach Komitetu Monitorującego PO IG. Zadania Komitetu zostały są określone przepisami art. 65 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. *ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999* (Dz.U.UE.L.06.210.25).

Ponadto przedstawiciele IZ RPO WZ biorą udział w posiedzeniach Podkomitetu Monitorującego PO KL Województwa Zachodniopomorskiego, zaś przedstawiciele PO KL WZ uczestniczą w posiedzeniach Zachodniopomorskiego Komitetu Monitorującego. Podczas posiedzeń ZKM, jak i PK PO KL Województwa Zachodniopomorskiego wypracowywane są wspólne rekomendacje dotyczące zapewnienia komplementarności projektów infrastrukturalnych oraz projektów miękkich w województwie zachodniopomorskim.

W ramach IZ RPO WZ działa Zachodniopomorska Grupa Sterująca Ewaluacją (ZGSE), w której biorą udział przedstawiciele RPO WZ, PO KL WZ oraz Komitetów Monitorujących obu programów.

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły problemy z zapewnieniem przestrzegania linii demarkacyjnej.

2.6.7. Kontrole Krzyżowe

Zgodnie z rozdziałem 7 Wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie procesu kontroli w ramach obowiązków Instytucji Zarządzającej Programem Operacyjnym z dnia 2 lutego 2011 r. IZ RPO WZ na lata 2007 – 2013 jest zobowiązana do przeprowadzania kontroli krzyżowych. Celem kontroli krzyżowej jest wykrywanie i eliminowanie podwójnego finansowania wydatków w ramach RPO WZ na lata 2007 – 2013. Kontrole krzyżowe są przeprowadzane na etapie weryfikacji wniosku o płatność beneficjenta. Każdy wniosek o płatność składany przez Beneficjenta do IZ RPO WZ jest sprawdzany pod kątem występowania i eliminowania podwójnego finansowania wydatków w ramach RPO WZ na lata 2007 – 2013.

Kontrole krzyżowe programowe w 2011 roku były przeprowadzane na wszystkich wnioskach o płatność (100%), które zostały złożone przez beneficjentów do Instytucji Zarządzającej RPO WZ. W tym zakresie nie wykryto próby ponownego sfinansowania tego samego wydatku. Komórką organizacyjną wyznaczoną przez IZ RPO WZ do przeprowadzania kontroli krzyżowych jest Wydział Wdrażania RPO w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Zachodniopomorskiego. Biuro ds. wniosków o płatność przeprowadza kontrole krzyżowe programu, których celem jest wykrywanie i eliminowanie podwójnego finansowania wydatków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007 – 2013. Kontrole krzyżowe są przeprowadzane na etapie weryfikacji każdego wniosku o płatność beneficjenta. Sprawdzenie wniosku o płatność pod kątem występowania i eliminowanie podwójnego finansowania wydatków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007 – 2013 przeprowadza Opiekun Projektu przy udziale drugiego pracownika Biura ds. Wniosków o Płatność. W Wydziale Wdrażania RPO zatrudnione są 33 osoby do przeprowadzania weryfikacji wniosków o płatność na podstawie list sprawdzających w których zawarte są pytania dotyczące kontroli krzyżowych.

Ponadto, w ramach obowiązków IZ RPO WZ na lata 2007 – 2013 jest przeprowadzanie kontroli krzyżowych horyzontalnych. Celem kontroli krzyżowej horyzontalnej jest wykrywanie i eliminowanie podwójnego finansowania wydatków w ramach RPO WZ na lata 2007 – 2013, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 oraz Programu Operacyjnego „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013”. W 2011 roku Instytucja Zarządzająca RPO WZ przeprowadzała kontrole krzyżowe horyzontalne z projektami PROW 2007-2013. Kontrole krzyżowe horyzontalne w ramach RPO WZ przeprowadzane były przez Biuro ds. Kontroli Małych i Średnich Przedsiębiorstw (WWRPO-VI) i Biuro ds. Kontroli (WWRPO-VII) Wydziału Wdrażania RPO dla zapewnienia kontroli krzyżowych horyzontalnych z projektami PROW 2007-2013. Łącznie w 2011 roku przeprowadzono 409 kontroli na zakończenie realizacji projektu, które to miały m.in. na celu sprawdzenie, czy beneficjent nie przedstawił do refundacji wydatki, które były już sfinansowane w ramach PROW 2007 – 2013. W 2011 roku w biurach zatrudnionych było 27 osób wraz z koordynatorami. W trakcie kontroli w miejscu realizacji projektu sprawdzane jest występowanie na oryginałach faktur lub dokumentów o równoważnej wartości dowodowej adnotacji o następującej treści: *Przedstawiono do refundacji w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.*

W przypadku, gdy pracownik Biura ds. Kontroli Małych i Średnich Przedsiębiorstw (WWRPO-VI) lub Biura ds. Kontroli (WWRPO-VII) poweźmie informację o możliwości sfinansowania danego wydatku zarówno z RPO WZ jak i PROW, na podstawie Porozumienia o Współpracy w zakresie wymiany danych na temat beneficjentów realizujących projekty/operacje/przedsięwzięcia w przedmiotowych programach, zawartego pomiędzy Ministerstwem Rozwoju Regionalnego, Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa z dnia 7 lipca 2009 roku, IZ RPO WZ może wystąpić o dostęp do danych Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. W 2011 roku nie wykryto próby ponownego sfinansowania wydatku w ramach RPO WZ, który zostałby zrefundowany ze środków PROW 2007 – 2013.

Kontrole krzyżowe horyzontalne (z wyłączeniem kontroli krzyżowych z projektami PROW 2007-2013) przeprowadzane były przez IK NSRO 2007-2013 metodą losową na próbie co najmniej 5% beneficjentów, którzy realizują/realizowali więcej niż jeden projekt w ramach różnych PO/RPO. Dodatkowo kontroli może podlegać beneficjent, co do którego zachodzi podejrzenie podwójnego finansowania wydatków.

W przypadku wykrycia przez IK NSRO 2007-2013 podwójnego finansowania tego samego wydatku, instytucja kontrolująca zawiadamia niezwłocznie o tym fakcie IZ. W 2011 roku Instytucja Zarządzająca RPO WZ nie otrzymała informacji od IK NSRO świadczącej o podejrzeniu podwójnego sfinansowania wydatków.

W 2011 roku Instytucja Zarządzająca RPO WZ nie przeprowadzała kontroli krzyżowych horyzontalnych z PO RYBY. Spowodowane było to przygotowaniem i konsultacją z IK RPO

odpowiednich procedur pozwalających na przeprowadzanie przedmiotowych kontroli. W oparciu o zaakceptowane procedury przez IK RPO, wskazani pracownicy IZ RPO WZ otrzymali w lutym 2012 roku dostęp do systemu informatycznego PO RYBY.

2.7 Monitorowanie i ocena

W przypadku monitoringu rzeczowego Programu, IZ RPO WZ 2007-2013 prowadzi monitoring wskaźników produktu i rezultatu. Wskaźniki z poziomu projektów agregowane są za pomocą „Matryc wskaźnikowych” na poziom RPO, KSI (SIMIK 07-13) oraz Core Indicators. Nie rzadziej niż raz na pół roku analizowane są wskaźniki szacowane do zrealizowania jak też zrealizowane. Chcąc wykluczyć błędy w agregowaniu wskaźników oraz zminimalizować różnice pomiędzy systemami informatycznymi w zakresie postępu rzeczowego, analiza odbywa się w sposób porównawczy tj.: wskaźniki z LSI porównywane są z wartościami wykazywanymi w KSI.

System monitoringu finansowego RPO WZ obejmuje cały cykl życia projektu, od złożenia wniosku aplikacyjnego po wniosek o płatność końcową. Prowadzony jest w podziale na Osie priorytetowe/Działania jak również prowadzone poszczególne nabory wniosków. Gromadzone dane obejmują m.in. kategorie interwencji, typy beneficjentów, branże, miejsce realizacji projektu oraz siedzibę beneficjenta. Dzięki pozyskiwanym danym m.in. możliwa jest bardziej szczegółowa analiza rozmieszczenia terytorialnego realizowanych projektów oraz badanie aktywności i potencjału beneficjentów w pozyskiwaniu środków z RPO WZ, w tym w wybranych obszarach.

W stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego nastąpiło rozbudowanie systemu monitorowania i oceny w ramach RPO WZ 2007-2013.

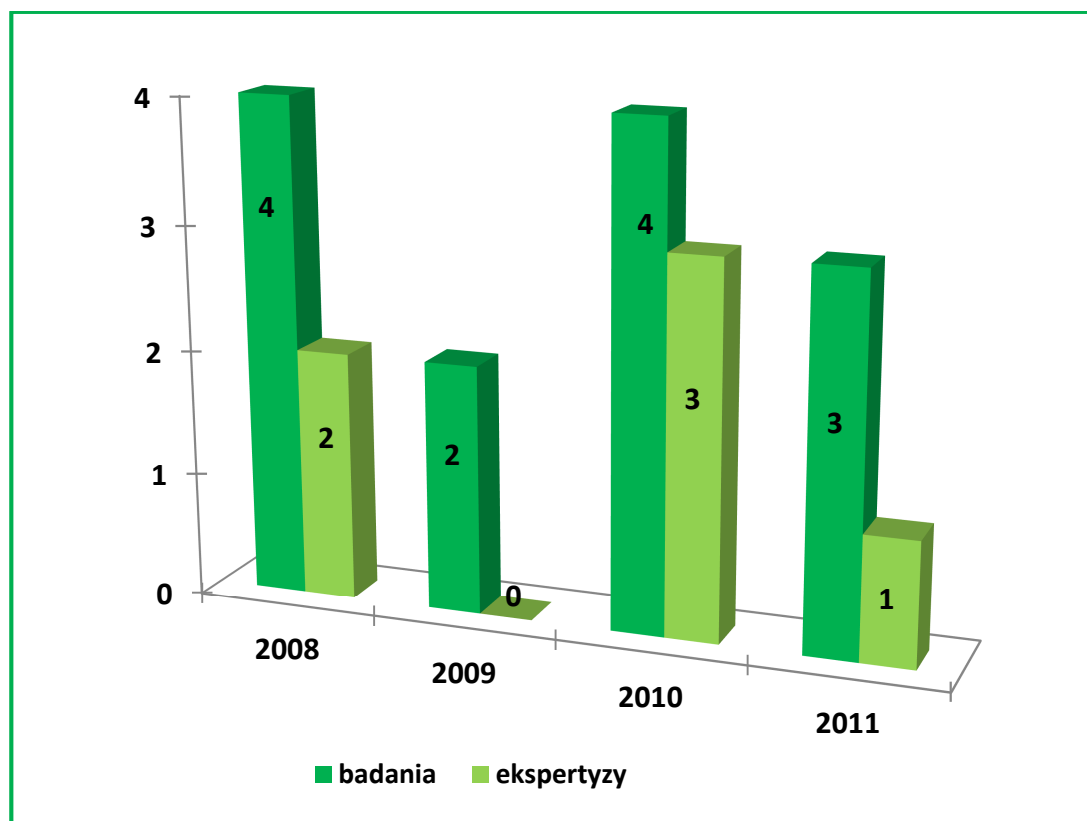
Wprowadzono rozszerzony monitoring projektów z zakresu inżynierii finansowej. Przedmiotowe zmiany były efektem wejścia w życie z dniem 1.10.2011 r. Wytucznych w zakresie sprawozdawczości wydanych przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, które nałożyły na IZ RPO obowiązek sporządzania informacji kwartalnych, w tym informacji na temat inżynierii finansowej. Szczegóły dotyczące monitoringu inżynierii finansowej znajdują się w pkt. 2.1.6.3 *Rekomendacje KE ppkt. 13* niniejszego sprawozdania.

Ponadto na stronie internetowej www.rpo.wzp.pl zamieszczane są informacje nt. wysokości zatwierdzonych wydatków oraz wysokości podpisanych umów o dofinansowanie w ramach Programu. W okresie sprawozdawczym nie odnotowano istotnych problemów związanych z pozyskiwaniem i analizą danych, które są wykorzystywane do monitorowania Programu.

Plan Ewaluacji RPO WZ na rok 2011 obejmował 7 badań ewaluacyjnych. W okresie sprawozdawczym zostały zrealizowane 3 badania ewaluacyjne oraz 1 ekspertyza. Realizacja dwóch badań rozpoczęła się w styczniu 2012 roku, ponieważ ich Wykonawcy zostali wybrani w przetargu, który został rozstrzygnięty w grudniu 2011 roku. Z realizacji jednego badania Instytucja Zarządzająca RPO WZ zrezygnowała.

Porównanie między latami 2008, 2009, 2010 i 2011 przedstawia poniższy wykres.

Wykres 43 Badania i ekspertyzy zrealizowane w latach 2008 - 2011

Źródło: opracowanie własne

W 2011 roku zostało zrealizowane o jedno badanie mniej niż w roku 2008 i 2010. Mniejsza liczba zrealizowanych badań ewaluacyjnych wynikała z faktu, że Wykonawcy dwóch badań ewaluacyjnych zostali wybrani w procedurze przetargowej pod koniec okresu sprawozdawczego. Natomiast w 2011 roku zostało zrealizowanych trzykrotnie mniej ekspertyz. Wynikało to ze zwiększonego zapotrzebowania Instytucji Zarządzającej na realizację badań ewaluacyjnych odnoszących się zarówno do obecnej, jak i przyszłej perspektywy finansowej.

Badania ewaluacyjne

W okresie sprawozdawczym zostały zrealizowane następujące badania i ekspertyzy ujęte w poniższej tabeli.

Tabela 32 Badania ewaluacyjne i ekspertyzy zrealizowane w 2011 r.

Lp.	Badania ewaluacyjne	Data realizacji
1	Ocena realizacji zasady komplementarności w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013	08.06.2011
2	Ocena realizacji Strategii Lizbońskiej / Strategii Europa 2020 i Strategii Morza Bałtyckiego w ramach RPO WZ oraz zapewnienia zgodności realizowanych operacji z prawem wspólnotowym	09.06.2011
3	Ocena postępu wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013	11.08.2011
4	Przyczyny odstępowania od podpisywania umów w ramach RPO WZ i rozwiązywania umów zawartych z Beneficjentami RPO WZ	21.11.2011

Lp.	Badania ewaluacyjne	Data realizacji
5	<i>Wpływ realizacji RPO WZ na strategię Województwa Zachodniopomorskiego</i>	Wykonawca badania wyłoniony w przetargu w dniu 22.12.2011. Badanie zostanie zrealizowane w II kwartale 2012 roku.
6	<i>Analiza systemu weryfikacji wniosków o płatność w ramach RPO WZ na lata 2007-2013</i>	Wykonawca badania wyłoniony w przetargu w dniu 30.12.2011. Badanie zostanie zrealizowane w I kwartale 2012 roku.

Źródło: opracowanie własne

Szczegółowe wyniki wszystkich badań znajdują się na stronie: <http://www.wz.pom.gov.pl>

[Ocena realizacji zasady komplementarności w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013](http://www.wz.pom.gov.pl)

W wyniku realizacji badania:

- Ewaluatorzy ocenili komplementarność międzyokresową, zewnętrzną i wewnętrzną;
- Wykonawca zidentyfikował komplementarne projekty w ramach poszczególnych osi priorytetowych RPO WZ;
- Ewaluatorzy przedstawili propozycje dotyczące systemu monitorowania komplementarności zewnętrznej i wewnętrznej projektów realizowanych w ramach RPO WZ oraz propozycje rozwiązań wspierających komplementarność Programu.

Najważniejsze²⁷ rekomendacje zaproponowane przez Ewaluatorów przedstawia poniższa tabela.

²⁷ Rekomendacje, którym Ewaluator przypisał ważność „wysoka”.

Tabela 33 Rekomendacje z badania *Ocena realizacji zasady komplementarności w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013*

Lp.	Rekomendacja	Proponowany sposób wdrożenia rekomendacji	Stan wdrażania rekomendacji
1	Rozdzielenie dwóch znaczeń komplementarności: a) uzupełniania się, jako pojęcia zarządczego, związanego z instrumentarium zapewniania spójności interwencji programów UE; b) synergii, jako mechanizmu promowania kreatywnego podejścia beneficjentów do wykorzystywania sieci wzajemnie powiązanych projektów UE, w celu realizacji własnych strategii rozwojowych.	Wydanie jasno sprecyzowanych wytycznych i instrukcji. Prowadzenie szeroko zakrojonej akcji informacyjnej i wprowadzenie obowiązku przestrzegania podziału na dwa znaczenia pojęcia komplementarności dla wszystkich poziomów wdrażania i realizacji programów. Wprowadzenie tematyki komplementarności do programów szkoleń i akcji informacyjnej.	Do wdrożenia w przyszłym okresie programowania
2	Wypracować system regularnej wymiany informacji i analizy pomiędzy KM RPO WZ i Podkomitetem PO KL WZ, poprzez utworzenie grupy/grup roboczych analizujących dane porównawcze z wdrażania obydwu programów. Niezbędnym warunkiem efektywności pracy takiego zespołu jest wskazanie przez UM WZ, jako gospodarza terenu obszarów problemowych np. kryterium geograficznego (np. tworzenie mapy projektów w celu identyfikacji aktywnych i pasywnych obszarów w pozyskiwaniu środków UE), kryterium problemowego (np. aktywizacja obszarów popegeerowskich w zakresie wykorzystywania środków UE z różnych funduszy).	Decyzja Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego/ Instytucji Zarządzającej RPO WZ.	Do wdrożenia w przyszłym okresie programowania
3	Utworzenie na wzór województwa opolskiego Zespołu ds. programów UE składającego się z przedstawicieli wszystkich instytucji wdrażających programy UE na terenie województwa zachodniopomorskiego. Niezbędnym warunkiem efektywności pracy takiego zespołu jest wskazanie przez UM WZ, jako gospodarza terenu obszarów problemowych np. analiza danych dotyczących wspierania przedsiębiorczości, rozwoju infrastruktury transportowej, tworzenie mapy projektów w celu identyfikacji aktywnych i pasywnych obszarów w pozyskiwaniu środków UE.	Decyzja Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego/ Instytucji Zarządzającej RPO WZ.	Do wdrożenia w przyszłym okresie programowania
4	Utworzenie wewnętrznych zespołów wśród pracowników wydziałów UM włączonych we wdrażanie działań/poddziałań, w zakresie różnych obszarów interwencji. Zadaniem zespołów byłaby analiza procesu wdrażania projektów w różnych obszarach interwencji, a następnie wypracowywanie rekomendacji zmian w procedurach, systemie monitoringu, mających na celu zwiększenie komplementarności wewnętrznej.	Decyzja Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego/ Instytucji Zarządzającej RPO WZ.	Do wdrożenia w przyszłym okresie programowania

Lp.	Rekomendacja	Proponowany sposób wdrożenia rekomendacji	Stan wdrażania rekomendacji
5	Nie wprowadzać żadnych zmian w kryteriach wyboru projektów w poszczególnych działaniach/poddziałaniach. Polegać na dotychczasowym systemie, który się dobrze sprawdził – sami beneficjenci w swoim własnym interesie poszukują synergii.	Decyzja Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego/ Instytucji Zarządzającej RPO WZ.	Do wdrożenia w przyszłym okresie programowania
6	Ogólna promocja dobrych praktyk dla wybranych grup potencjalnych beneficjentów (szczególnie przedsiębiorcy). Promocja powinna obejmować nie tylko projekty inwestycyjne, ale również korzystanie z projektów EFS. Szczegółowy system szkoleń dla firm konsultingowych w zakresie promocji mechanizmów synergii.	Decyzja Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego/ Instytucji Zarządzającej RPO WZ.	Do częściowego wdrożenia
7	Jasne zdefiniowanie komplementarności w dokumentach programowych i wytycznych dla beneficjentów, jako uzupełniania się i synergii. Wypracowanie definicji, która powinna zawierać wyraźne określenie rodzajów powiązań pomiędzy projektami, aby z punktu widzenia oceny można je było uznać za komplementarne. Wprowadzenie w system oceny projektów jasnych kryteriów oceny powiązań synergicznych pomiędzy projektami. Te kryteria powinny być szczegółowo i jednoznacznie wyjaśnione w wytycznych.	Decyzja Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego/ Instytucji Zarządzającej RPO WZ.	Do wdrożenia w przyszłym okresie programowania
8	Wprowadzenie tematyki synergii w programy szkoleń dla beneficjentów. Zakres szkoleń, poza jasną prezentacją zasad wdrażania synergii w procedury oceny projektów, powinien także prezentować dobre praktyki już stosowane przez aktywnych beneficjentów 1. Jasne zdefiniowanie komplementarności w dokumentach programowych i wytycznych dla beneficjentów, jako uzupełniania się i synergii. 2. Wypracowanie definicji, która powinna zawierać wyraźne określenie rodzajów powiązań pomiędzy projektami, aby z punktu widzenia oceny można je było uznać za komplementarne. 3. Wprowadzenie w system oceny projektów jasnych kryteriów oceny powiązań synergicznych pomiędzy projektami. Te kryteria powinny być szczegółowo i jednoznacznie wyjaśnione w wytycznych dla beneficjentów. 4. Wprowadzenie tematyki synergii w programy szkoleń dla beneficjentów. Zakres szkoleń, poza jasną prezentacją zasad wdrażania synergii w procedury oceny projektów, powinien także prezentować dobre praktyki już stosowane przez aktywnych beneficjentów.	Decyzja Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego/ Instytucji Zarządzającej RPO WZ.	Do wdrożenia w przyszłym okresie programowania
9	Promowanie dobrych praktyk poprzez media, publikacje, strony internetowe.	Decyzja Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego/ Instytucji Zarządzającej RPO WZ.	Do wdrożenia w przyszłym okresie programowania

Lp.	Rekomendacja	Proponowany sposób wdrożenia rekomendacji	Stan wdrażania rekomendacji
10	Przygotowanie do MRR wniosku o uwzględnieniu propozycji utworzenia jednolitej bazy danych o beneficjentach wszystkich programów UE na terenie Polski dla przyszłego okresu programowania 2014-2021 (przy założeniu, że ten system programowania i wdrażania Funduszy UE pozostanie bez zmian na poziomie UE).	Decyzja Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego/ Instytucji Zarządzającej RPO WZ.	Do wdrożenia w przyszłym okresie programowania

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania ewaluacyjnego Ocena realizacji zasady komplementarności w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013 zrealizowanego przez EPRD – Biuro Polityki Gospodarczej i Rozwoju Regionalnego

Ocena realizacji Strategii Lizbońskiej / Strategii Europa 2020 i Strategii Morza Bałtyckiego w ramach RPO WZ oraz zapewnienia zgodności realizowanych operacji z prawem wspólnotowym

W wyniku realizacji badania:

- Ewaluatorzy pozytywnie ocenili zapewnienie zgodności projektów realizowanych przez Beneficjentów RPO WZ:
 - z politykami horyzontalnymi, Strategią Lizbońską, Strategią UE dla Regionu Morza Bałtyckiego, Strategią Europa 2020;
 - z zasadami pomocy publicznej;
 - z prawem wspólnotowym;
- Zdaniem Ewaluatorów cele Strategii Lizbońskiej, Strategii Europa 2020 i Strategii UE dla Morza Bałtyckiego są w największym stopniu realizowane przez instrumenty zwrotne;
- Ewaluatorzy przedstawili katalog dobrych praktyk w zakresie zgodności projektów realizowanych w ramach RPO WZ ze strategicznymi dokumentami wspólnotowymi.

Poniższa tabela przedstawia najważniejsze²⁸ rekomendacje dotyczące powyższego badania.

Tabela 34 Rekomendacje z badania Ocena realizacji Strategii Lizbońskiej / Strategii Europa 2020 i Strategii Morza Bałtyckiego w ramach RPO WZ oraz zapewnienia zgodności realizowanych operacji z prawem wspólnotowym

Lp.	Rekomendacja	Proponowany sposób wdrożenia rekomendacji	Stan wdrażania rekomendacji
1.	Wzmocnić mechanizmy kontroli zgodności projektów z politykami horyzontalnymi i strategiami UE na etapie realizacji projektów.	Wskaźniki dotyczące liczby miejsc pracy uwzględniające zatrudnienie osób niepełnosprawnych powinny być traktowane jako obligatoryjne dla Beneficjentów w momencie kiedy następuje pozytywne oddziaływanie na zgodność z politykami horyzontalnymi lub strategiami. Metodologię liczenia wskaźników należy w wytycznych jasno określić, najlepiej wskazać na przykładach, aby Beneficjenci nie mieli wątpliwości co do ich wykorzystania.	Do wdrożenia w przyszłym okresie programowania

²⁸ Rekomendacje, którym Ewaluator przypisał ważność „wysoka”.

Lp.	Rekomendacja	Proponowany sposób wdrożenia rekomendacji	Stan wdrażania rekomendacji
2.	Wzmocnić mechanizmy motywujące Beneficjentów do wykazywania zgodności projektów ze strategiami UE.	Należy uszczegółowić i doprecyzować instrukcje dot. wypełniania punktu C.6 wniosku o dofinansowanie i skłonić tym samym Beneficjentów do podobnego uszczegóławiania informacji o spójności projektu z celami strategii UE, tak jak obecnie opisują zgodność projektu z celami RPO oraz strategii regionalnych.	Do wdrożenia w przyszłym okresie programowania

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportu z badania ewaluacyjnego: Ocena realizacji Strategii Lizbońskiej / Strategii Europa 2020 i Strategii Morza Bałtyckiego w ramach RPO WZ oraz zapewnienia zgodności realizowanych operacji z prawem wspólnotowym zrealizowanego przez Zachodniopomorską Grupę Doradczą

Ocena postępu wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013

Realizację badania oparto na analizie 4 następujących modułów:

- A. Weryfikacja trafności strategii przyjętej w ramach RPO WZ;
- B. Analiza i ocena wdrażania i zarządzania RPO WZ;
- C. Analiza i ocena postępów finansowych RPO WZ oraz osiągnięcia zakładanych wskaźników;
- D. Ocena oddziaływania społeczno-ekonomicznego.

W ramach modułu A Wykonawca ocenił:

- sytuację społeczno-gospodarczą Województwa Zachodniopomorskiego w 2010 roku;
- realizację poszczególnych osi Programu;
- wpływ realizacji RPO WZ na osiągnięcie celów Strategii Województwa Zachodniopomorskiego oraz założeń Planu Zagospodarowania Przestrzennego.

W ramach modułu B Wykonawca przeanalizował i ocenił:

- przyjęte rozwiązania instytucjonalne;
- proces naboru i weryfikacji wniosków o dofinansowanie oraz funkcjonowanie Komisji Oceniającej Projekty;
- proces realizacji, rozliczania i kontroli projektów;
- działania informacyjno-promocyjne i szkoleniowe;
- efektywność funkcjonowania Instytucji Zarządzającej;
- funkcjonowanie systemu monitoringu i sprawozdawczości RPO WZ oraz stopień wdrożenia rekomendacji z innych badań ewaluacyjnych.

W ramach modułu C Wykonawca przeanalizował i ocenił:

- aktywność aplikacyjną i potencjał Beneficjentów;
- postęp finansowy RPO WZ.

W ramach modułu D Ewaluator dokonał oceny:

- spodziewanego oddziaływania społeczno-ekonomicznego RPO WZ;
- wpływu inwestycji realizowanych w ramach RPO WZ na osiągnięcie celów RPO WZ i analizę SWOT.

Poniższa tabela przedstawia najważniejsze²⁹ rekomendacje dotyczące powyższego badania.

²⁹ Rekomendacje, którym Ewaluator przypisał ważność „wysoka”.

Tabela 35 Rekomendacje z badania Ocena postępu wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013

Lp.	Rekomendacja	Proponowany sposób wdrożenia rekomendacji	Stan wdrażania rekomendacji
Moduł A Weryfikacja trafności strategii przyjętej w ramach RPO WZ			
1	Struktura alokacji powinna być poprzedzona badaniami, pozwalającymi na symulację efektów realizacji planowanych inwestycji. Pozwoli to wybrać optymalną strukturę alokacji, w tym przede wszystkim uniknąć wyboru alokacji o niskiej skuteczności.	Zlecenie badań symulacyjnych przed rozpoczęciem programowania kolejnego programu operacyjnego.	Do wdrożenia w następnym okresie programowania
2	Należy rozważyć możliwość modyfikacji struktury RPO WZ na podstawie oceny efektywności poszczególnych osi. Priorytetowe znaczenie powinny mieć inwestycje duże oraz związane z poprawą dostępności komunikacyjnej i informatycznej.	Wykonanie analiz nt. przyczyn opóźnienia niektórych działań.	Do wdrożenia w następnym okresie programowania
3	Należy rozważyć możliwość kontroli przestrzennej alokacji RPO. W aplikowaniu o projekty, konieczna jest aktywizacja obszarów peryferyjnych, które zbyt mało korzystają z RPO WZ.	1. Specjalne działania aktywizujące, szkolenia kadr, działania promocyjne. 2. Badanie efektywności i potrzeb w ujęciu przestrzennym.	Do wdrożenia w następnym okresie programowania
4	Na poziomie krajowym należy rozważyć możliwość włączenia w RPO działań w zakresie rozwoju gospodarki morskiej i współpracy transgranicznej.	Odpowiednie opracowanie zakresów wsparcia w przyszłym okresie programowania.	Do wdrożenia w następnym okresie programowania
5	Alokacja RPO WZ powinna uwzględniać przestrzenne zróżnicowanie poziomu rozwoju regionu. Tzw. obszary defaworyzowane (w szczególności niekorzystnej sytuacji społeczno-ekonomicznej) powinny zostać objęte specjalną osią wsparcia. Obecnie alokacja projektów jest skoncentrowana na obszarach lepiej rozwiniętych.	Badanie efektywności i potrzeb w ujęciu przestrzennym i zaproponowanie rekomendacji.	Do wdrożenia w następnym okresie programowania
Moduł B Analiza i ocena wdrażania i zarządzania RPO WZ			
6	Konieczne jest stworzenie procedur, które precyzowałyby, w jakich sytuacjach IZ może stosować konsekwencje finansowe i usunięcie ekspertów z listy KOP. Konieczne jest skuteczniejsze przełożenie wyników monitoringu pracy ekspertów na decyzje o karach finansowych lub usunięciu eksperta z listy KOP.	Opracowanie procedur	Rekomendacja została częściowo wdrożona
7	W kolejnej perspektywie finansowej każda ocena merytoryczna powinna być prowadzona przez pracownika instytucji wdrażającej oraz eksperta zewnętrznego.	1. Zmiana systemu oceny merytorycznej. 2. Delegowanie do oceny merytorycznej pracowników IZ o odpowiedniej wiedzy i doświadczeniu.	Do wdrożenia w następnym okresie programowania

8	Potencjał kadrowy Biur IŻ odpowiedzialnych za rozliczanie projektów powinien zostać wzmocniony poprzez delegowanie pracowników innych Biur (mniej obciążonych zadaniami) lub zatrudnianie nowych pracowników na umowy na czas określony w najbardziej pracowitych okresach.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Delegowanie pracowników z Biur mniej obciążonych pracą do Biur ds. Rozliczania Projektów. 2. Zatrudnienie w Biurach ds. Rozliczania Projektów dodatkowych pracowników na czas określony. 	Rekomendacja została częściowo wdrożona
9	Należy jak najszybciej zakończyć procedurę konsultowania i akceptowania procedur prowadzenia kontroli trwałości.	Opracowanie ostatecznej wersji i akceptacja procedur.	Rekomendacja została wdrożona
10	Konieczne jest podjęcie działań wzmacniających współpracę WZ RPO i WW RPO. Konieczne jest ujednoczenie zasad funkcjonowania Wydziałów (np. kwestii związanych z systemem motywacyjnym, zatrudnianiem pracowników, wynagrodzeniami).	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stworzenie jednostki koordynującej zadania obydwu Wydziałów. 2. Wyposażenie członków jednostki w uprawnienia do wydawania poleceń służbowych w obydwu Wydziałach, a także mających umocowanie decyzyjne w innych Wydziałach Urzędu Marszałkowskiego. 3. Tworzenie w miarę potrzeb grup roboczych, w których znajdowałoby się pracownicy obu Wydziałów, a także, w miarę potrzeb, osoby delegowane z innych wydziałów merytorycznych Urzędu. 4. Zmiana Instrukcji Wykonawczej. 	Do wdrożenia
11	Należy jak najszybciej zakończyć procedurę konsultowania i akceptowania procedur prowadzenia kontroli krzyżowych.	Opracowanie ostatecznej wersji i akceptacja procedur.	Rekomendacja została wdrożona
12	W kolejnym okresie programowania należy zadbać o odpowiednią koordynację procesu przygotowania listy wskaźników do monitorowania, a także definicji, wyliczania i interpretacji wskaźników.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Odpowiednio wczesne rozpoczęcie prac nad tworzeniem listy wskaźników (przy współpracy z MRR). 2. Zapewnienie spójności wskaźników programowych i projektowych – przygotowanie wskaźników projektowych i interpretacji ich wyliczania z uwzględnieniem definicji MRR. 	Do wdrożenia w następnym okresie programowania
13	Konieczne jest jak najszybsze opracowanie i udostępnienie nowego modułu w Lokalnym Systemie Informatycznym pozwalającego na automatyczne agregowanie wskaźników wg przygotowanych matryc. Konieczne jest wprowadzenie innych usprawnień w LSI, pozwalających na efektywniejszą pracę IZ.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zebranie informacji o potrzebach pracowników IZ RPO odnośnie funkcji w LSI. 2. Modyfikacja LSI i implementacja nowych funkcji i modułów. 3. Kontynuowanie modyfikacji pod kątem następnego okresu programowania. 	Rekomendacja została wdrożona
	Należy zaplanować systemowe podejście do monitorowania i wdrażania komplementarności	1. Stworzenie grupy do spraw koordynacji i	Do wdrożenia w następnym

14	wsparcia realizowanego na obszarze województwa.	komplementarności wsparcia. 2. Na poziomie programowania stworzenie komórki koordynującej wdrażanie programów. 3. Zapewnienie systemowej współpracy Komitetów/ Podkomitetów Monitorujących programy wdrażane na terenie województwa.	okresie programowania
----	---	--	-----------------------

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportu z badania ewaluacyjnego: Ocena postępu wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013 zrealizowanego przez Agrotec Polska

Przyczyny odstępowania od podpisywania umów w ramach RPO WZ i rozwiązywania umów zawartych z Beneficjentami RPO WZ

W wyniku realizacji badania Wykonawca:

- zidentyfikował przyczyny:
 - rezygnacji z podpisania umowy o dofinansowanie;
 - odmowy podpisania umowy o dofinansowanie przez Instytucję Zarządzającą;
 - rozwiązania umowy o dofinansowanie;
 oraz w każdej z powyższych sytuacji scharakteryzował Beneficjentów;
- scharakteryzował typy projektów i Beneficjentów:
 - którzy zrezygnowali z podpisania umowy o dofinansowanie;
 - którym Instytucja Zarządzająca odmówiła podpisania umowy;
 - z którymi Instytucja Zarządzająca rozwiązała umowy o dofinansowanie przedsięwzięć;
- przeanalizował projekty, w których wystąpiły nieprawidłowości;
- określił jaki jest wpływ niepodpisania umów, rozwiązywania umów oraz występowania nieprawidłowości na poziom wydatkowania środków w ramach RPO WZ.

Poniższa tabela przedstawia najważniejsze³⁰ rekomendacje dotyczące powyższego badania.

³⁰ Rekomendacje, którym Ewaluator przypisał ważność „wysoka”.

Tabela 36 Rekomendacje z badania Przyczyny odstępowania od podpisywania umów w ramach RPO WZ i rozwiązywania umów zawartych z Beneficjentami RPO WZ

Lp.	Rekomendacja	Proponowany sposób wdrożenia rekomendacji	Stan wdrażania rekomendacji
1	Zaleca się wprowadzenie możliwości dokonania kontroli ex- ante dotyczącej przeprowadzania przez Beneficjenta procedury zamówień publicznych w postępowaniach powyżej pewnej kwoty, np. 14 tys. euro w drodze audytu zewnętrznego.	Rozszerzenie katalogu wydatków kwalifikowalnych o wydatki związane z audytem ex- ante w zakresie poprawności przygotowania, przeprowadzenia i rozstrzygnięcia procedury przetargowej w projekcie.	Rekomendacja odrzucona
2	Należy wspomagać Beneficjentów – przedsiębiorców w wykonaniu zadania określenia statusu swojego przedsiębiorstwa.	Wskazaniem jest uzupełnienie formularza oświadczenia o statusie przedsiębiorstwa o tzw. notę wyjaśniającą szczegóły obliczania poszczególnych elementów statusu MŚP (podobnie jak w Poradniku dla użytkowników i wzorze oświadczenia). Ponadto, rekomenduje się także świadczenie przez IZ RPO WZ usług doradczych i szkoleniowych w zakresie określania statusu przedsiębiorstwa na etapie przed złożeniem wniosku o dofinansowanie, jak również na etapie po przyznaniu dofinansowania a przed podpisaniem umowy – należy zwiększyć promocję tego typu usług poprzez wskazywanie Wnioskodawcom, że niewłaściwe określenie statusu MŚP jest bardzo często popełnianym błędem, który może skutkować rozwiązaniem umowy o dofinansowanie i – w przypadku dokonania płatności – zwrotem środków wraz z odsetkami.	Do wdrożenia w przyszłym okresie programowania

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportu z badania ewaluacyjnego: Przyczyny odstępowania od podpisywania umów w ramach RPO WZ i rozwiązywania umów zawartych z Beneficjentami RPO WZ zrealizowanego przez Europejskie Centrum Doradztwa Finansowego – Badania i Szkolenia.

Wyniki i rekomendacje z dwóch badań ewaluacyjnych zostaną przedstawione w sprawozdaniu za I półrocze 2012 roku, ponieważ ich Wykonawcy zostali wybrani w trybie przetargu nieograniczonego w grudniu 2011 roku, a umowy na realizację badań zostały podpisane w styczniu 2012 roku. Są to badania:

- *Wpływ realizacji RPO WZ na strategię Województwa Zachodniopomorskiego, które zostanie zrealizowane w maju 2012 roku przez PSDB;*
- *Analiza systemu weryfikacji wniosków o płatność w ramach RPO WZ na lata 2007-2013, które zostanie zrealizowane w kwietniu 2012 roku przez CASE-Doradcy.*

Dodatkowo na 2012 rok zostały zaplanowane 4 następujące badania ewaluacyjne.

Tabela 37 Badania ewaluacyjne zaplanowane do realizacji w 2012 r.

Lp.	Tytuł badania	Planowana data realizacji
1	Ocena bezpośredniego i pośredniego wsparcia sektora MŚP w ramach RPO WZ oraz uzyskanie rekomendacji z zakresu wsparcia MŚP na przyszłą perspektywę finansową na lata 2014-2020	III kwartał 2012
2	Dobór i analiza grup docelowych beneficjentów w przyszłej perspektywie finansowej na lata 2014-202 z wyłączeniem sektora MŚP	III kwartał 2012
3	Ocena efektów wdrażania osi 5 i osi 6 RPO WZ w zakresie turystyki i rewitalizacji oraz określenie kierunków wsparcia turystyki w województwie zachodniopomorskim w latach 2014-2020	IV kwartał 2012
4	Ocena poziomu wiedzy społeczeństwa o funduszach europejskich oraz rozpoznawalności Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013	IV kwartał 2012

Źródło: opracowanie własne

Zachodniopomorska Grupa Sterująca Ewaluacją

W 2011 roku odbyły się 2 z 3 zaplanowanych spotkań Zachodniopomorskiej Grupy Sterującej Ewaluacją.

Dnia 27 kwietnia 2011 roku odbyło się VIII posiedzenie Zachodniopomorskiej Grupy Sterującej Ewaluacją.

Podczas spotkania:

- wykonawcy zaprezentowali wyniki następujących badań ewaluacyjnych:
 - „Ocena efektywności i skuteczności wdrażania Pomocy Technicznej w ramach RPO WZ na lata 2007-2013 i poziomu kosztów administracyjnych zarządzania i wdrażania RPO WZ 2007-2013”,
 - „Ocena zdolności monitoringu i ewaluacji we wdrażaniu RPO WZ na lata 2007-2013 oraz systemu wdrażania rekomendacji wykonanych badań ewaluacyjnych”,
 - „Ocena realizacji projektów systemowych”,
 - „Proces zarządzania w projektach komponentu regionalnego PO KL w województwie zachodniopomorskim”,
 - „Kapitał ludzki w WZ: aktualne działania, zagrożenia, potrzeby i kierunki rozwoju”.
- przedstawiono informację roczną dotyczącą podejmowanych działań ewaluacyjnych, w tym zrealizowanych badań ewaluacyjnych w ramach obu Programów (RPO WZ i PO KL WZ).

Dnia 16 listopada 2011 roku odbyło się IX posiedzenie Zachodniopomorskiej Grupy Sterującej Ewaluacją.

W czasie posiedzenia:

- członkowie ZGSE zaopiniowali i przyjęli Plan Ewaluacji RPO WZ na rok 2012 oraz Plan Ewaluacji POKL WZ na rok 2012,

- przedstawiono informację na temat zmian w systemie ewaluacji w obecnej perspektywie finansowej i założeń co do przyszłej perspektywy finansowej,
- zaprezentowano rezultaty grantu realizowanego na zlecenie Ministerstwa Rozwoju Regionalnego przez Wojewódzki Urząd Pracy pn. *Ogólnopolska sieć współpracy w ramach badań regionalnych rynków pracy i ewaluacji PO KL*,
- Wykonawcy przedstawili wyniki następujących badań ewaluacyjnych i ekspertyz:
 - „Ocena postępu wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013”;
 - „Ocena realizacji zasady komplementarności w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013”;
 - „Ocena realizacji Strategii Lizbońskiej / Strategii Europa 2020 i Strategii Morza Bałtyckiego w ramach RPO WZ na lata 2007-2013 oraz zapewnienia zgodności realizowanych operacji z prawem wspólnotowym”;
 - „Ewaluacja stanu wdrażania PO KL w roku 2011”.

IX posiedzenie Zachodniopomorskiej Grupy Sterującej Ewaluacją

Budowa potencjału ewaluacyjnego

W 2011 roku, w ramach budowy potencjału ewaluacyjnego pracownicy Instytucji Zarządzającej RPO WZ (Jednostki Ewaluacyjnej) zrealizowali 64% wszystkich zaplanowanych działań:

- zorganizowali dwa, wspomniane powyżej, spotkania Zachodniopomorskiej Grupy Sterującej Ewaluacją, podczas których były przedstawiane wyniki i rekomendacje ze zrealizowanych badań oraz opiniowane Okresowe Plany Ewaluacji RPO WZ i Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Województwa Zachodniopomorskiego na rok 2012;
- brali udział w Międzynarodowej Konferencji Ewaluacyjnej w Gdańsku pn. „*Polityka spójności oparta na wynikach*” oraz w seminarium metodologicznym „*Ewaluacja oddziaływania interwencji publicznych*”;
- uczestniczyli w szkoleniu „*Metody statystyczne w monitoringu i ewaluacji*”, w seminarium konsultacyjnym „*Jak właściwie zaplanować i przeprowadzić badanie ewaluacyjne działań informacyjno-promocyjnych*” oraz w seminarium w zakresie komplementarności interwencji;

- brali udział w spotkaniach Zespołu Sterującego Ewaluacją NSRO oraz grupy roboczej ds. ewaluacji PO IG;
- opracowali Plan Ewaluacji RPO WZ na 2012 rok.

Na stronie internetowej www.rpo.wzp.pl w zakładce *Ewaluacja* zamieszczane są na bieżąco relacje ze spotkań ZGSE, zaproszenia do składania ofert na wykonanie zaplanowanych badań ewaluacyjnych oraz raporty z wykonanych badań.

W 2012 roku, w ramach budowy potencjału ewaluacyjnego Instytucja Zarządzająca RPO WZ zaplanowała m.in.:

- zorganizowanie spotkań Zachodniopomorskiej Grupy Sterującej Ewaluacją;
- przeprowadzenie szkoleń z zakresu ewaluacji dla pracowników Wydziału Zarządzania RPO oraz innych Wydziałów Urzędu Marszałkowskiego realizujących projekty w ramach RPO;
- zorganizowanie konferencji regionalnej dla jednostek samorządu terytorialnego;
- udział w konferencjach na temat doświadczeń innych regionów w przeprowadzaniu ewaluacji;
- prezentację przeprowadzonych badań ewaluacyjnych;
- publikację materiałów w zakresie ewaluacji.

Zachodniopomorski Komitet Monitorujący

Znaczącą rolę w zakresie monitorowania realizacji programu pełni Zachodniopomorski Komitet Monitorujący RPO WZ 2007-2013 (ZKM). W skład Komitetu wchodzi przedstawiciele IZ RPO WZ, MRR, Ministerstwa Gospodarki, IPOC, Instytucji Pośredniczącej PO KL, JST, środowiska akademicko – naukowego, organizacji pozarządowych, organizacji pracowników i pracodawców, izb przemysłowo-handlowych oraz innych organizacji mających znaczenie dla rozwoju regionu. Wszyscy przedstawiciele wyłonieni zostali zachowując zasady równości szans. Zadania i kompetencje ZKM określa art. 65 Rozporządzenia 1083/2006.

W okresie sprawozdawczym odbyły się cztery posiedzenia ZKM, na których podjęto 10 uchwał:

1. Uchwała nr 1/11 ZKM z dnia 23 lutego 2011 r. w sprawie przyjęcia protokołu XIV posiedzenia ZKM z dnia 20 października 2010 roku,
2. Uchwała nr 2/11 ZKM z dnia 23 lutego 2011 r. w sprawie zmiany kryterium w ramach poddziałania 4.5.1 Promowanie bioróżnorodności i ochrona przyrody (w tym NATURA 2000),
3. Uchwała 3/11 ZKM z dnia 10 maja 2011 r. w sprawie przyjęcia protokołu XV posiedzenia ZKM z dnia 23 lutego 2011 r.,
4. Uchwała Nr 4 / 11 ZKM z dnia 10 maja 2011 r. w sprawie zmiany kryteriów w ramach poddziałań 5.1.2 Regionalny system informacji turystycznej oraz rozwój produktów turystycznych oraz 6.1.2 Regionalny system informacji turystycznej oraz rozwój produktów turystycznych na obszarze metropolitalnym,
5. Uchwała Nr 5 /11 ZKM z dnia 10 maja 2011 r. w sprawie przyjęcia zmian w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007 – 2013,
6. Uchwała Nr 6 / 11 ZKM z dnia 27 czerwca 2011 r. w sprawie przyjęcia protokołu z XVI posiedzenia ZKM z dnia 10.05.2011 r.,
7. Uchwała Nr 7 / 11 ZKM z dnia 27 czerwca 2011 r. w sprawie zmiany kryteriów w ramach poddziałania 1.3.2 Promocja przedsiębiorstw w wymiarze międzynarodowym,
8. Uchwała Nr 8 / 11 ZKM z dnia 27 czerwca 2011 r. w sprawie przyjęcia Sprawozdania rocznego z wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego za rok 2010,
9. Uchwała Nr 9 / 11 ZKM z dnia 17 listopada 2011 r. w sprawie przyjęcia protokołu z XVII posiedzenia ZKM z dnia 27 czerwca 2011 r.,
10. Uchwała Nr 10 / 11 ZKM z dnia 17 listopada 2011 r. w sprawie zmiany kryteriów w ramach poddziałania 1.3.3 Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej.

Przedmiotem obrad ZKM były następujące zagadnienia:

Nr/ termin posiedzenia	Tematy
XV posiedzenie 23 lutego 2011 r.	<ul style="list-style-type: none"> - Prezentacja stanu wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007 – 2013, - Prezentacja sprawozdania za II półrocze 2010 r. z realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego za rok 2010, - Prezentacja propozycji zmian w RPO WZ w kontekście przeglądu programów operacyjnych i realokacji środków z Krajowej Rezerwy Wykonania i tzw. dostosowania technicznego, - Prezentacja wyników konsultacji społecznych do dokumentacji konkursowej w poddziałaniu 4.5.1 <i>Promowanie bioróżnorodności i ochrona przyrody (w tym NATURA 2000)</i>, - Przedstawienie propozycji zmian do <i>Trybu wyboru członków oraz zakresu zadań ZKM</i>, - Prezentacja wyników badania ewaluacyjnego „Ocena zdolności monitoringu i ewaluacji we wdrażaniu RPO WZ na lata 2007-2013 oraz systemu wdrażania rekomendacji wykonanych badań ewaluacyjnych”, - Prezentacja wyników badania ewaluacyjnego „Ocena zdolności beneficjentów do realizacji projektów wpisanych na Indykatorywną Listę Projektów Indywidualnych dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007 – 2013 (tak zwana lista IPI)”.
XVI posiedzenie 10 maja 2011 r.	<ul style="list-style-type: none"> - Prezentacja stanu wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007 – 2013, - Prezentacja stanu realizacji Inicjatyw Wspólnotowych JEREMIE i JESSICA wdrażanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego, - Zatwierdzenie zmiany kryteriów w ramach poddziałań 5.1.2 <i>Regionalny system informacji turystycznej oraz rozwój produktów turystycznych</i> oraz 6.1.2 <i>Regionalny system informacji turystycznej oraz rozwój produktów turystycznych na obszarze metropolitalnym</i>, - Zatwierdzenie zmian w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013, - Prezentacja systemu agregacji wskaźników w ramach RPO WZ, - Prezentacja informacji na temat działań ewaluacyjnych prowadzonych w 2010 roku oraz aktualnie realizowanych, - Prezentacja wyników monitoringu pracy ekspertów z Komisji Oceniających Projekty w ramach RPO WZ, - Prezentacja stanu realizacji trybu odwoławczego za II półrocze 2010 r. i 1 kwartał 2011 r.
XVII posiedzenie 27 czerwca 2011 r.	<ul style="list-style-type: none"> - Prezentacja stanu wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007 – 2013, - Prezentacja uproszczenia w systemie realizacji poddziałania 1.3.2 <i>Promocja przedsiębiorstw w wymiarze międzynarodowym</i> oraz zatwierdzenie zmiany kryteriów oceny, - Prezentacja i przyjęcie sprawozdania rocznego z realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego za rok 2010, - Prezentacja wyników badania ewaluacyjnego pn. „Ocena realizacji Strategii Lizbońskiej / Strategii Europa 2020 i Strategii Morza Bałtyckiego w ramach RPO WZ na lata 2007-2013 oraz zapewnienia zgodności realizowanych operacji z prawem wspólnotowym”, - Prezentacja wyników badania ewaluacyjnego pn. „Ocena realizacji zasady komplementarności w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013”.
XVIII posiedzenie 17 listopada 2011 r.	<ul style="list-style-type: none"> - Prezentacja stanu wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007 – 2013, - Prezentacja wyników renegotjacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego z Komisją Europejską i zatwierdzenie zmian w RPO WZ, - Prezentacja nowych rozwiązań w systemie realizacji poddziałania 1.3.3 <i>Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej – Schematy A, B i C</i> oraz zatwierdzenie kryteriów oceny poddziałania 1.3.3 - Prezentacja wyników Sprawozdania okresowego z realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013 za pierwsze półrocze 2011 r., - Prezentacja wyników badania ewaluacyjnego pn. „Ocena postępu wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013”, - Prezentacja propozycji Planu Ewaluacji RPO WZ na 2012 rok, - Prezentacja wstępnych założeń dla polityki spójności 2014- 2020.

2.8 Krajowa Rezerwa Wykonania

Uchwałą Nr 53 Komitetu Koordynacyjnego NSRO z dnia 9 lutego 2011 r. w sprawie alokacji dodatkowych środków wspólnotowych oraz realokacji w ramach regionalnych programów operacyjnych Województwu Zachodniopomorskiemu przyznano dodatkowe środki w wysokości 27 370 105 euro na realizację Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007 – 2013, z tego:

- a) 12 800 733 EUR z Krajowej Rezerwy Wykonania,
- b) 7 569 372 EUR z tzw. dostosowania technicznego, z puli przypadającej na regionalne programy operacyjne,
- c) 7 000 000 EUR z tzw. dostosowania technicznego na zadanie 'Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej terenów postocznioowych (Szczecin).

Zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej przyjęto następujący podział dodatkowych środków:

- a) 1.1.3 Inwestycje MŚP w nowe technologie 11 000 000 EUR,
- b) 1.3.3 B Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej terenów postocznioowych (Szczecin) 7 000 000 EUR,
- c) 2.1.1 Regionalna infrastruktura drogowa 9 370 105 EUR.

Uzasadnienie dla kierunków alokowania dodatkowych środków z KRW oraz tzw. dostosowania technicznego.

A. Bezpośrednie wsparcie sektora MSP – inwestycje w nowe technologie

Przeznaczenie pozyskanych środków na wsparcie innowacyjnych przedsiębiorców zgodne jest z zapisami Osi priorytetowej 1. Gospodarka-Innowacje-Technologie, w zakresie objęcia wsparciem całego systemu zwiększania innowacyjności, co jest spójne z dokumentami strategicznymi UE i krajowymi.

Wsparcie projektów inwestycyjnych dla MSP związanych z wprowadzeniem nowych technologii w ramach zachodniopomorskich przedsiębiorstw dotyczy realizacji najważniejszych priorytetów wspólnotowych sformułowanych w odnowionej Strategii Lizbońskiej. Zwiększeniu uległ udział środków przeznaczonych na finansowanie wydatków przeznaczonych na realizację celów Strategii Lizbońskiej w wartości środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego ogółem (RPO WZ). Łączna wartość procentowa tzw. kategorii lizbońskich zwiększona została z poziomu 40,28%.

Wzrost poziomu inwestycji w sektorze MSP dzięki dodatkowym środkom, który wpływa na podniesienie poziomu konkurencyjności i innowacyjności gospodarki wnoszący wkład w realizację priorytetów lizbońskich, ujętych w Krajowym Programie Reform na rzecz realizacji Strategii Lizbońskiej.

Strategia Europa 2020

Strategia Europa 2020 obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety:

- rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji;
- rozwój zrównoważony: wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej;
- rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

Przedmiotowe cele realizowane są na poziomie województwa zachodniopomorskiego m.in. poprzez wdrażanie innowacyjnych projektów przedsiębiorców z sektora MSP. Stworzony system generuje inwestycje o wysokim potencjale technologicznym, przy jednoczesnym tworzeniu korzystnych warunków w zakresie zatrudnienia. Jednym z podstawowych kryteriów wyboru projektów jest kryterium innowacyjności. Takie podejście zmusza przedsiębiorców do poszukiwania nowoczesnych rozwiązań w ramach ich działalności, przekładając się na wzrost konkurencyjności zachodniopomorskich firm.

Jednym z tematów przewodnich Strategii Europa 2020 jest „Unia Innowacji”. Zakłada ona zwiększenie do roku 2020 inwestycji w badania i rozwój do trzech procent PKB. Mogą to być działania ułatwiające mobilność pracowników naukowych, dostępność do funduszy unijnych, czy usuwanie barier dla

przedsiębiorców inwestujących w nowe pomysły i wzmocnienie współpracy między biznesem, a światem naukowym. Unia potrzebuje innowacyjności, żeby pobudzić konkurencyjność, polepszyć wykorzystywanie wiedzy, wzmocnić pozycję gospodarczą UE i poradzić sobie z wyzwaniami społecznymi, jakie niesie ze sobą XXI wiek.

Finansując projekty wspierające innowacyjność i wdrażanie nowych technologii w przedsiębiorstwach Województwo Zachodniopomorskie wychodzi naprzeciw wyzwaniom jakie *Unia Innowacji* stawia przed państwami członkowskimi szczególności:

1. zacieśnienie współpracy między uczelniami, społecznością badawczą i biznesem:
 - przedsiębiorcy realizując projekty innowacyjne utrwalają lub nawiązują współpracę z uczelniami wyższymi, centrami wsparcia przedsiębiorczości, itp.);
2. zapewnienie odpowiedniej liczby absolwentów nauk ścisłych, wydziałów matematycznych i inżynierskich:
 - w ramach umów/porozumień o współpracy pomiędzy przedsiębiorcami realizujących projekty innowacyjne a uczelniami studenci uczelni technicznych mogą odbywać staże, praktyki w tych firmach,
 - firmy udostępniają uczelniom zakupione maszyny i urządzenia do prowadzenia praktycznych zajęć i badań przez studentów,
 - firmy do realizacji projektów w ramach 1 osi RPO WZ zatrudniają doktorantów uczelni wyższych lub proszą uczelnie o nadzór merytoryczny nad realizacją projektów.

Trzeci cel priorytetowy Europa 2020: „*wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną*” może być w naszym regionie realizowany poprzez projekty w ramach Osi priorytetowej 1, które zakładają poprawę konkurencyjności, wdrożenie innowacji w przedsiębiorstwie, oraz tworzenie nowych miejsc pracy. Jak wspomniano w Strategii Europa 2020 „*obecny kryzys gospodarczy nie miał w czasach naszego pokolenia precedensu. Nieprzerwany postęp pod względem wzrostu gospodarczego i rosnącego zatrudnienia, towarzyszący nam przez ostatnie dziesięciolecie, został zaprzeczony – PKB skurczył się w 2009 r. o 4%, produkcja przemysłowa spadła do poziomu z lat 90-tych, a 23 miliony osób (czyli 10% aktywnej zawodowo ludności UE) jest bez pracy.*”

Nie ma lepszego sposobu walki z kryzysem niż wspieranie projektów, które generują nowe miejsca pracy i utrwalają w przedsiębiorcach przekonanie, że droga do rozwoju wiedzie przez innowacje.

Strategia UE dla regionu Morza Bałtyckiego

Wsparcie sektora MSP, m.in. poprzez rozwój przedsiębiorczości i promowanie innowacyjnych rozwiązań, jest zgodne z działaniem priorytetowym Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego „Przekształcenie Morza Bałtyckiego w obszar dobrobytu”. Inwestycje realizowane przez przedsiębiorców z sektora MSP przy udziale środków RPO WZ zwiększają potencjał rozwojowy zachodniopomorskich firm i wpływają na poprawę funkcjonowania rynku wewnętrznego w regionie Morza Bałtyckiego. Jednoczesne wsparcie instytucji otoczenia biznesu w ramach 1 osi priorytetowej jest elementem uzupełniającym i zarazem niezbędnym do rozwijania usług wsparcia innowacji, mających na celu zwiększenie długoterminowych zdolności innowacyjnych. Zaplanowane działania polegające na ukierunkowaniu wsparcia na podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej regionu oraz rozwój przedsiębiorczości i innowacyjności sektora MSP pozwolą województwu zachodniopomorskiemu uczestniczyć w kształtowaniu potencjału gospodarczego UE.

Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020

Kierunki wsparcia w ramach przeglądu i renegotjacji RPO WZ zgodne są z celami określonymi w zaktualizowanej w czerwcu 2010 r. Strategii. Misją województwa zachodniopomorskiego jest „Stworzenie warunków do stabilnego i zrównoważonego rozwoju województwa zachodniopomorskiego opartego na konkurencyjnej gospodarce i przedsiębiorczości mieszkańców oraz aktywności społecznej przy optymalnym wykorzystaniu istniejących zasobów”.

Celem strategicznym nr 1 Strategii jest „Wzrost innowacyjności i efektywności gospodarowania”. Priorytetowe znaczenie dla rozwoju województwa ma wsparcie przedsiębiorstw oraz podniesienie ich

innowacyjności. Istotne jest również wsparcie inicjatyw zakładających współpracę sektora przedsiębiorstw z instytucjami naukowo-badawczymi.

Wspieranie mikro, małych i średnich przedsiębiorstw realizujących projekty mające na celu wprowadzenie w przedsiębiorstwie innowacji i wdrażanie nowych technologii jest zasadne w odniesieniu do celu kierunkowego 1.1. „Wzrost innowacyjności gospodarki” i ma bezpośredni wpływ na realizację wskaźników przypisanych do niniejszego celu.

Dzięki inwestycjom zrealizowanym przy wsparciu z RPO WZ będzie możliwy wzrost wartości wskaźników tj.:

- produkcja sprzedana wyrobów nowych /istotnie ulepszonych w przedsiębiorstwach przemysłowych w produkcji sprzedanej,
- nakłady na działalność innowacyjną w przedsiębiorstwach.

Ponieważ pomiar w/w wskaźników dokonywany jest w ramach systemu statystyki publicznej, a dane pozyskiwane są od przedsiębiorstw zatrudniających pow. 9 osób (bez mikroprzedsiębiorstw) zasadne jest przeznaczenie dodatkowych środków z KRW i środków dostosowania technicznego przedsiębiorstwom, których inwestycje będą miały realny wpływ na wzrost wielkości w/w wskaźników.

W ramach dodatkowych środków zasadne jest wsparcie inwestycji dotyczących zakupu i wdrożenia nowych innowacyjnych technologii w przedsiębiorstwach, które są związane min. z zakupem wyników prac badawczo-rozwojowych czy zgłoszeń patentowych. W trakcie oceny merytorycznej wniosków punkty preferencyjne uzyskują projekty, w których wdrożenie nowej technologii w ramach projektu wynika ze współpracy Wnioskodawcy z sektorem B+RT. Jest to więc bezpośrednio powiązane z działaniami jakie zostały określone dla samorządu województwa w realizacji w/w celu.

Realizacja działań w zakresie „Wzrostu atrakcyjności terenów postoczniovych (Szczecin) „ wiąże się bezpośrednio z celem strategicznym nr 2 „Wzmocnienie atrakcyjności inwestycyjnej regionu” i wynika z konieczności inwestowania w kreowanie atrakcyjnej oferty skłaniającej do lokowania kapitału w województwie zachodniopomorskim.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie

Jednym z celów priorytetowych Strategii jest wzrost konkurencyjności regionów. W jego ramach przewiduje się działania dotyczące stymulowania realizacji projektów opartych na wynikach prac badawczo-rozwojowych. Wsparcie z RPO WZ, mające na celu wzrost poziomu inwestycji w sektorze MSP w zakresie wdrażania innowacji, przyczyniać się będzie także do tworzenia warunków absorpcji innowacji i zwiększenia potencjału i świadomości społeczeństwa w zakresie korzyści, jakie wynikają z wdrażania rozwiązań innowacyjnych. Realizacji celu 1 towarzyszyć będzie horyzontalne wsparcie dla rozwoju konkurencyjności na terenie województwa.

Regionalna Strategia Innowacji Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2011 - 2020

Strategia określa kierunki innowacyjnego rozwoju województwa w oparciu o istotne procesy, które należałoby uruchomić i wspierać przy współudziale podmiotów gospodarczych, instytucji badawczo-rozwojowych, instytucji otoczenia biznesu oraz władz samorządowych wokół 3 kluczowych wyzwań w perspektywie lat 2011 – 2020 r. Pobudzanie kreatywności, przedsiębiorczości i postaw innowacyjnych w społeczeństwie województwa zachodniopomorskiego powinno być stałym elementem wpisanym w działalność powyższych podmiotów.

Wzrost znaczenia innowacji jako czynnika decydującego o pozycji konkurencyjnej kraju i regionu powoduje, że niezwykle istotnym elementem dla rozwoju konkurencyjności jest zapewnienie wysokiego i stabilnego poziomu innowacji i stworzenie niezbędnych warunków do jej absorpcji. Niski poziom innowacyjności zachodniopomorskich przedsiębiorstw w znaczącym stopniu wynika z istnienia wielu barier ich rozwoju innowacyjnego. W grupie czynników krytycznych dla rozwoju innowacyjności identyfikuje się bariery kapitałowe: zbyt duże koszty finansowe oraz brak środków na badania i rozwój. Środki finansowe RPO WZ przeznaczone na wsparcie sektora MSP zachęcają przedsiębiorstwa do realizacji innowacyjnych, nastawionych na nowe miejsca pracy projektów. W obecnym okresie

powolnego wychodzenia z kryzysu gospodarczego, bez możliwości otrzymania wsparcia ze środków RPO WZ, wiele przedsiębiorstw zrezygnowało z realizacji inwestycji.

B. Dofinansowanie realizacji zadań na drogach wojewódzkich

W dokumencie kierunkowym pn. „Ukierunkowanie środków wspólnotowych w ramach krajowych i regionalnych programów operacyjnych” Ministerstwo Regionu Regionalnego wskazało jako priorytetowe projekty budowy dróg regionalnych pod warunkiem, iż stanowią one elementy szerszego planu a nie są punktowymi inwestycjami. W przypadku województwa zachodniopomorskiego wszystkie projekty realizowane przez Zachodniopomorski Zarząd Dróg Wojewódzkich wynikają ze strategicznego podejścia do sieci drogowej i stanowią listę inwestycji kompleksowo poprawiających jakość dróg w regionie. Biorąc pod uwagę fakt, że na terenie województwa zachodniopomorskiego przecinają się krajowe i międzynarodowe szlaki transportowe, istotne jest stworzenie dobrze funkcjonującej sieci dróg. Rozwój infrastruktury drogowej stanowi fundament wzrostu społeczno-gospodarczego, w sposób zasadniczy wpływa na konkurencyjność województwa zarówno na poziomie krajowym, jak i międzynarodowym.

Strategia Europa 2020

Inwestycje w infrastrukturę drogową na poziomie regionalnym wpisują się w realizację Strategii zwiększając spójność społeczną i gospodarczą regionu. Województwo zachodniopomorskie cechuje niedostatek dróg regionalnych o wysokim standardzie, a także brak obejść miejscowości położonych w ciągach tych dróg. Podniesienie jakości dróg regionalnych zwiększa bezpieczeństwo ruchu drogowego, a zarazem skraca czas przejazdu, poprawiając dostępność przestrzenną wewnątrz regionu. Ponadto stanowi dodatkowy impuls do zwiększania poziomu inwestycji w regionie zarówno krajowych, jak i zagranicznych, przy jednoczesnym podniesieniu komplementarności realizowanych działań na obszarze całego województwa.

Kompleksowy program poprawy jakości dróg wojewódzkich w województwie zachodniopomorskim to jeden z priorytetów zarządu województwa. Budowa solidnej infrastruktury podstawowej jest punktem wyjścia dla dalszego rozwoju gospodarczego i społecznego regionu.

Strategia UE dla regionu Morza Bałtyckiego

W regionie Morza Bałtyckiego transport odgrywa szczególnie istotną rolę przede wszystkim ze względu na rozległość terytorialną oraz różnorodne ukształtowanie terenu. Przedmiotowe ograniczenia, jak również umiejscowienie na uboczu gospodarczego centrum Europy powodują, iż region jest w znacznym stopniu zależny od zagranicznego handlu towarami i do zapewnienia wzrostu gospodarczego niezbędna jest sprawnie funkcjonująca infrastruktura transportowa zarówno na poziomie międzynarodowym, krajowym, jak i regionalnym. Zwiększenie wartości środków przeznaczonych na poprawę jakości sieci drogowej wewnątrz regionu wpisuje się realizację priorytetu Strategii „Region Morza Bałtyckiego jako obszar dostępny i atrakcyjny”.

Raport Polska 2030

Zgodnie z Raportem Polska 2030 kluczowymi czynnikami rozwojowymi są odpowiednie warunki dla szybkiego wzrostu inwestycji oraz rozwój produktywności i innowacyjności. Bez wysokiej jakości infrastruktury istnieje ryzyko ograniczenia możliwości rozwoju zarówno metropolii, jak i regionów peryferyjnych. Województwo zachodniopomorskie ma specyficzną strukturę osadniczą z dużymi ośrodkami miejskimi na obrzeżach i słabo rozwiniętym, w dużym stopniu zależnym od rolnictwa, centrum regionu. Jednocześnie stolica województwa, w której koncentrują się funkcje gospodarcze, kulturalne i polityczne położona jest na zachodnim skraju, blisko granicy państwa. Taka sytuacja przestrzenna determinuje zwiększoną rolę innych ośrodków miejskich (Koszalin, Szczecinek, Wałcz, Choszczno, Kołobrzeg). Obszar ograniczonej dostępności obejmuje aż 30% powierzchni województwa i jest zamieszkiwany przez ok. 12% całej populacji województwa. Stąd, dla przezwyciężenia zidentyfikowanych trudności rozwojowych, tak ważny jest rozwój regionalnej sieci drogowej pozwalającej połączyć ośrodki miejskie z centrum województwa.

Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020

Zgodnie z podrozdziałem Strategii „Infrastruktura drogowa”, drogi wojewódzkie w większości wymagają modernizacji i przebudowy, zarówno ze względu na zły stan nawierzchni, jak i parametry techniczne. Brak działań w zakresie prac remontowych oraz budowy obwodnic i bezkolizyjnych skrzyżowań na trasach o dużym natężeniu ruchu, doprowadziły do powstania tzw. wąskich gardeł w sieci drogowej. Mają one istotny wpływ na dostępność i atrakcyjność centrów gospodarczych, administracyjnych i turystycznych oraz portów morskich w regionie. Istotną poprawę przyniesie oddanie do użytku drogi krajowej S3 w nowym przebiegu, jednakże koniecznym uzupełnieniem infrastruktury dróg krajowych jest sieć dróg wojewódzkich.

Ruch na drogach województwa jest nieco niższy od średniej krajowej, natomiast wyróżnia się dużą dynamiką i nieregularnością w ciągu roku. Coraz więcej dróg, wojewódzkich, zwłaszcza w pasie nadmorskim, jest obciążonych intensywnym ruchem tranzytowym i turystycznym, szczególnie w sezonie letnim oraz podczas weekendów. Na wielu odcinkach dróg wojewódzkich ruch odbywa się z większym natężeniem niż na drogach krajowych województwa, mimo ich niewystarczających parametrów technicznych, w tym nośności nieprzekraczającej 80 kN/oś. Stąd konieczność przeznaczenia dodatkowych środków na rozwój i modernizację sieci dróg regionalnych.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie - lipiec 2010 r.

Kierunkiem działań o charakterze przestrzennym w ramach celu 1 Strategii - Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów - jest budowa warunków dla rozprzestrzeniania się i absorpcji procesów rozwojowych na obszary położone poza funkcjonalnymi obszarami ośrodków wojewódzkich, na miejskie ośrodki subregionalne i lokalne oraz na obszary wiejskie położone w ich pobliżu. Rozprzestrzenianie procesów rozwojowych wspomagane będzie poprzez wzmacnianie zdolności absorpcyjnych na obszarach województwa – w miastach subregionalnych, powiatowych i na obszarach wiejskich. Powyższemu procesowi towarzyszyć musi wzmocnienie regionalnej infrastruktury drogowej na tych terenach.

C. „Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej terenów postoczniowych (Szczecin)”

Realizacja działań w zakresie „Wzrostu atrakcyjności inwestycyjnej terenów postoczniowych (Szczecin)” służyć ma w szczególności:

- odbudowie działalności produkcyjnej na obszarze postoczniowym oraz na obszarach przyległych,
- rozszerzeniu oddziaływania tej działalności na sferę gospodarczą miasta,
- aktywizacji gospodarczej i dywersyfikacji rodzajów działalności oraz form aktywności ekonomicznej na tych obszarach.

Wsparcie udzielane będzie również na zadania mające zniwelować negatywne skutki upadku Stoczni Szczecińskiej

Celem wsparcia jest polepszenie przedsiębiorstwom warunków prowadzenia działalności gospodarczej oraz tworzenia warunków do lokowania inwestycji.

Przekazanie dodatkowych środków wspomóc ma osiągnięcie ważnych celów ekonomiczno – społecznych tj.:

- odbudowę działalności produkcyjnej na przedmiotowym obszarze oraz rozszerzenie jej oddziaływania na sferę gospodarczą całego miasta - jest to niezbędne dla uratowania miejsc pracy w firmach dotychczas kooperujących ze stoczną, w szczególności w handlu i usługach; potencjał urbanistyczny i infrastrukturalny terenów postoczniowych może zostać wykorzystany – według wielu światowych i europejskich wzorców – do odtworzenia działalności według przyjętego modelu i na określonym obszarze;
- podtrzymanie funkcjonalności gospodarczej lewobrzeżnej części miasta;
- dywersyfikację rodzajów działalności i form aktywności ekonomicznej na przedmiotowym obszarze – wobec ograniczonych lub zamkniętych możliwości prowadzenia produkcji stoczniowej należy przyjąć, że przedmiotowy obszar będzie wykorzystywany i zagospodarowywany na potrzeby różnych sektorów gospodarki (przemysł, turystyka, handel i usługi), ale także ewentualnie innych sfer działalności publicznej (szkoły wyższe, placówki kulturalne);

- zwiększenie dostępności komunikacyjnej terenów postoczniowych w celu ich aktywizacji gospodarczej i społecznej w wymiarze metropolitalnym (połączenie prawego i lewego brzegu Odry, zachodnie obejście drogowe Szczecina) i lokalnym (przewyciężenie separacji obszaru postoczniowego od układu komunikacyjnego i urbanistycznego miasta, utworzenie sieci komunikacyjnej wewnątrz obszaru postoczniowego);
- wykorzystanie potencjału intelektualnego i ludzkiego miasta – bez silnie oddziałujących podmiotów gospodarczych stopniowo tracą na znaczeniu lokalne uczelnie (w tym Akademia Morska zorientowana na tworzenie kadr gospodarki morskiej), następuje masowy odpływ młodych ludzi szukających oferty edukacyjnej i zawodowej w innych ośrodkach; wraz z narastającą frustracją rzeszy pracowników byłej stoczni, ich rodzin oraz wielu firm kooperujących i korzystających ze środków wypracowanych w oparciu o funkcjonowanie stoczni jest to obecnie źródłem narastających problemów społecznych.

Zwiększono wartości kwot w ramach w następujących priorytetowych obszarów tematycznych:

- a) nr 8 Inne inwestycje w przedsiębiorstwa - o 7 000 000 EUR;
- b) nr 7 Inwestycje w przedsiębiorstwa bezpośrednio związane z dziedziną badań i innowacji (innowacyjne technologie, tworzenie przedsiębiorstw przez uczelnie, istniejące ośrodki B+RT i przedsiębiorstwa, itp.) – o 11 000 000 EUR;
- c) nr 23 drogi regionalne i lokalne – o 9 370 105 EUR.

W ramach procesu renegotjacji w Programie wprowadzono następujące zmiany:

- a) Dokonano realokacji:
 - przesunięto 2 264 940 euro z KI 16 Trasy kolejowe do KI 23 drogi regionalne i lokalne
 - przesunięto 4 407 206 euro z KI 30 Porty do KI 23 drogi regionalne i lokalne
 - przesunięto 3 000 000 euro z KI 33 Energia elektryczna do KI 23 drogi regionalne i lokalne
 - przesunięto 5 500 000 euro z KI 35 Gaz ziemny do KI 23 drogi regionalne i lokalne
- b) Z opisu OP1 usunięto zapis odnoszący się do dopuszczalnego wsparcia dla dużych przedsiębiorstw w ramach OP 1 (warunek *rozmiary inwestycji poniżej 2 mln euro*).
- c) W opisie OP 2 zmieniono zapisy dotyczące wdrożenia projektu lotniska w Zegrzu Pomorskim.
- d) W punkcie Główne kategorie beneficjentów Osi priorytetowej 3 dodano przedsiębiorstwa.
- e) Uszczegółowiono opis OP 5, dodając możliwość dofinansowania organizacji wydarzeń kulturalnych o zasięgu ponadregionalnym, gwarantujących zwiększenie udziału lokalnych społeczności w życiu kulturalnym.
- f) Uszczegółowiono opis OP 6, dodając możliwość realizacji działań z zakresu promocji regionu jako atrakcyjnego turystycznie oraz dofinansowania organizacji wydarzeń kulturalnych o zasięgu ponadregionalnym, gwarantujących zwiększenie udziału mieszkańców w życiu kulturalnym.
- g) W opisie osi 1 – 7 dodano następujący zapis: *W ramach osi priorytetowej wsparcie uzyskują także projekty w zakresie przygotowania dokumentacji inwestycyjnej przedsięwzięć zgodnych z celami osi priorytetowej.*

Tabela 38 Podział środków z KRW i DT oraz realokacje środków dokonane w ramach renegotjacji RPO WZ z Komisją Europejską

Obszar wsparcia	Alokacja przed zmianą	Zmiany (+/-)			Alokacja po zmianie	Zmiana jako procent wartości bazowej
		KRW	Dostosowanie Techniczne	Realokacja		
Badania i Rozwój Technologiczny, Innowacje, Przedsiębiorczość:	232 753 899	11 000 000	7 000 000	-	250 753 899	7,7%

Innowacje	40 770 000	11 000 000	-	-	51 770 000	26,9%
Inne inwestycje	103 497 299	-	7 000 000	-	110 497 299	6,7%
Transport:	238 016 625	1 800 733	7 569 372	+ 8 500 000	255 886 730	7,5%
Drogi	121 469 475	1 800 733	7 569 372	+ 15 172 146	146 011 726	20,2%
Kolej	15 450 000	-	-	- 2 264 940	13 185 060	-14,7%
Porty	14 000 000	-	-	- 4 407 206	9 592 794	-31,5%
Energia	35 870 000	-	-	- 8 500 000	27 370 000	-23,7%
Razem	506 640 524	12 800 733	14 569 372	0	534 010 629	

Źródło: opracowanie własne

h) Zmieniono wartości docelowe wskaźników:

Tabela 39 Zmiany w zakresie wskaźników wynikające z przeprowadzonych renegeacji Programu

Przed renegeacjami			Po renegeacjach		
Liczba wspartych przedsiębiorstw w tym:					
2010	2013	2015	2010	2013	2015
30 szt.	99 szt.	150 szt.	bez zmian	98 szt.	165 szt.
Liczba wspartych przedsiębiorstw w tym: - mikroprzedsiębiorstw					
2010	2013	2015	2010	2013	2015
20 szt.	66 szt.	100 szt.	bez zmian	bez zmian	104 szt.
Liczba wspartych przedsiębiorstw w tym: - małych przedsiębiorstw					
2010	2013	2015	2010	2013	2015
8 szt.	26 szt.	40 szt.	bez zmian	bez zmian	49 szt.
Liczba wspartych przedsiębiorstw w tym: - średnich przedsiębiorstw					
2010	2013	2015	2010	2013	2015
2 szt.	6 szt.	10 szt.	bez zmian	bez zmian	12 szt.
Liczba wspartych przedsiębiorstw w tym: - w tym przez 2 pierwsze lata po rozpoczęciu działalności.					
2010	2013	2015	2010	2013	2015
20 szt.	80 szt.	160 szt.	bez zmian	50 szt.	90 szt.
Liczba projektów z zakresu bezpośredniej pomocy inwestycyjnej dla sektora MSP					

Przed renowacjami			Po renowacjach		
2010	2013	2015	2010	2013	2015
80 szt.	264 szt.	400 szt.	bez zmian	bez zmian	440 szt.
Liczba utworzonych miejsc pracy w sektorze przedsiębiorstw					
2010	2013	2015	2010	2013	2015
400 szt.	1 320 szt.	2 000 szt.	bez zmian	bez zmian	2 100 szt.
Liczba utworzonych miejsc pracy w sektorze przedsiębiorstw, w tym: - kobiety					
2010	2013	2015	2010	2013	2015
200 szt.	660 szt.	1 000 szt.	bez zmian	bez zmian	1 050 szt.
Liczba utworzonych miejsc pracy w sektorze przedsiębiorstw, w tym: - mężczyźni					
2010	2013	2015	2010	2013	2015
200 szt.	660 szt.	1 000 szt.	bez zmian	bez zmian	1 050 szt.
Długość przebudowanych dróg					
2010	2013	2015	2010	2013	2015
24 km	80 km	122 km	bez zmian	100 km	156 km
Długość przebudowanych dróg: - wojewódzkich					
2010	2013	2015	2010	2013	2015
10 km	30 km	46 km	bez zmian	50 km	80 km
Oszczędność czasu (na zmodernizowanych liniach kolejowych) w przewozach pasażerskich i towarowych.					
2010	2013	2015	2010	2013	2015
1 000 000 euro	14 000 000 euro	20 000 000 euro	0 euro	320 000 euro	2 000 000 euro
Oszczędność czasu (na nowych i zmodernizowanych drogach) w przewozach pasażerskich i towarowych.					
2010	2013	2015	2010	2013	2015
0 euro	320 000 euro	2 500 000 euro	1 000 000 euro	14 000 000 euro	20 000 000 euro
Liczba połączeń do Internetu szerokopasmowego					
2010	2013	2015	2010	2013	2015
1 000 szt.	2 500 szt.	4 000 szt.	200 szt.	1 500 szt.	3 200 szt.
Liczba połączeń do Internetu szerokopasmowego w tym: - gospodarstwa domowe					

Przed renegocjacjami			Po renegocjacjach		
2010	2013	2015	2010	2013	2015
700 szt.	1 300 szt.	1 800 szt.	0 szt.	770 szt.	2 000 szt.
Liczba połączeń do Internetu szerokopasmowego w tym: - MSP					
2010	2013	2015	2010	2013	2015
100 szt.	500 szt.	950 szt.	0 szt.	200 szt.	460 szt.
Liczba połączeń do Internetu szerokopasmowego w tym: - szkoły					
2010	2013	2015	2010	2013	2015
50 szt.	200 szt.	500 szt.	70 szt.	170 szt.	240 szt.
Liczba połączeń do Internetu szerokopasmowego w tym: - podmioty administracji					
2010	2013	2015	2010	2013	2015
150 szt.	400 szt.	750 szt.	130 szt.	360 szt.	500 szt.
Liczba osób korzystających z usług on-line.					
Wskaźnik dodano			2010	2013	2015
			0 os.	100 000 os.	200 000 os.
Ilość wytworzonej energii (nastąpiła zmiana nazwy wskaźnika)					
Potencjalna wytworzona moc zainstalowana			2010	2013	2015
2010	2013	2015			
4 MWh	10 MWh	16 MWh	0 MWh	0 MWh	17 000 MWh
Liczba osób korzystających z efektów projektów z zakresu kultury (OP 5).					
2010	2013	2015	2010	2013	2015
10 000 os.	30 000 os.	40 000 os.	bez zmian	300 000 os.	540 000 os.
Liczba osób korzystających z efektów projektów z zakresu kultury (OP 6).					
2010	2013	2015	2010	2013	2015
100 000 os.	500 000 os.	1 000 000 os.	bez zmian	300 000 os.	500 000 os.
Liczba projektów z zakresu rozbudowy infrastruktury rynku pracy osób niepełnosprawnych.					
2010	2013	2015	2010	2013	2015
1 szt.	0 szt.	1 szt.	bez zmian	1 szt.	2 szt.

Źródło: opracowanie własne

Podczas przeglądu śródkresowego w ramach wskaźników celu głównego oraz szczegółowych dokonano zmian w wartościach docelowych wskaźnika *Liczba nowo utworzonych miejsc pracy netto*.

Tabela 40 Zmiany wartości docelowych w ramach wskaźnika *Liczba nowo utworzonych miejsc pracy netto* dokonanych w wyniku renowacji

	Wartość wskaźnika w roku			jednostka
	2010	2013	2015	
Przed renowacjami	1766	4554	-12	szt.
Po renowacjach	5814	8596	4294	szt.

Źródło: Opracowanie własne

Ponadto, dwa wskaźniki usunięto i na ich miejsce dodano dwa nowe, zgodnie z rekomendacjami przedstawionymi w raporcie z przeprowadzonej w 2010 r. przez WARR ekspertyzy pn.: *Uszczegółwienie metodologii obliczania wskaźników celu głównego i celów szczegółowych RPO WZ. Wyznaczenie wartości wskaźników zrealizowanych w 2009r. oraz szacowanej wartości na rok 2010.*

Tabela 41 Zmiany w zakresie wskaźników celu szczegółowego RPO WZ na lata 2007 – 2013

Przed renowacjami				Po renowacjach			
Udział przedsiębiorstw prowadzących działalność innowacyjną w przemyśle (%)				Wielkość nakładów na działalność innowacyjną (tyś PLN)*			
2010	2013	2015	2010	2013	2015		
26,4	28,24	29,6	594 278	660 841	791 965		
Wzrost dostępności aparatury medycznej na 100 000 ludności (%)				Przeciętne trwanie życia (rok)			
	2010	2013	2015		2010	2013	2015
- tomograf komputerowy	0,68	0,75	0,8	kobiety	79,98	80,1	80,25
- rezonans magnetyczny	0,18	0,19	0,2	mężczyźni	70,93	71,05	71,19
- aparaty RTG	3,2	3,37	3,5				

Źródło: Opracowanie własne

* Dnia 26.04.2012 r. IZ RPO WZ na ręce Komisji Europejskiej wysłała pismo z zapytaniem dotyczącym możliwości dokonania zmian technicznych w przedmiotowym zakresie. KE wyraziła zgodę na zmiany. IZ PRO WZ w sprawozdaniu uwzględni dane już zaktualizowane. Dokumenty programowe zostaną dostosowane w ww. zakresie bez zbędnej zwłoki.

- i) Wskazanie w podrozdziale 2.3 Zasady realizacji Programu zgodności RPO WZ ze Strategią UE dla regionu Morza Bałtyckiego.
- j) Zmodyfikowano opis punktu 4.1.5 Instytucja Certyfikująca zgodnie ze wskazaniami MRR.

k) Zaktualizowano Załącznik 6 Wykaz gmin oraz kryteria podziału określające obszary o szczególnie niekorzystnej sytuacji społeczno-gospodarczej.

l) Zaktualizowano tabele finansowe, załączniki finansowe i wszelkie odwołania do danych finansowych Programu zgodnie z nową alokacją na poszczególne osie oraz kategorie interwencji.

W trakcie śródkresowego przeglądu Programu Zarząd Województwa podjął decyzję o przesunięciu 2 000 000 euro z KI 3 Transfer technologii i udoskonalenie sieci współpracy między małymi i średnimi przedsiębiorstwami (MŚP), pomiędzy MŚP a innymi podmiotami gospodarczymi i uczelniami, wszelkiego rodzaju instytucjami szkolenia policealnego, organami regionalnymi, ośrodkami badawczymi oraz biegunami nauki i technologii (parkami naukowymi i technologicznymi itp.) do KI nr 2 Infrastruktura związana z badaniami i rozwojem technologicznym (w tym instalacje, oprzyrządowanie i szybkie sieci komputerowe łączące ośrodki badawcze) oraz ośrodki kompetencji w zakresie konkretnych technologii (uchwała nr 768/11 z 23 maja 2011 r.).

3. REALIZACJA W PODZIALE NA PRIORYTETY

3.1. Oś Priorytetowa 1 Gospodarka – Innowacje – Technologie

3.1.1 Osiągnięcie celów i analiza postępów

Celem głównym Osi Priorytetowej 1 *Gospodarka – Innowacje – Technologie* jest podniesienie poziomu konkurencyjności i innowacyjności gospodarki regionu.

Cele szczegółowe to:

- wzrost poziomu inwestycji w sektorze MSP,
- wzrost atrakcyjności inwestycyjnej regionu,
- rozwój sieci powiązań kooperacyjnych sektora przedsiębiorstw, edukacji i nauki, badań i rozwoju.

Komplementarność z pozostałymi osiami priorytetowymi RPO WZ 2007-2013

- ✓ Oś 4. *Infrastruktura ochrony środowiska*, w zakresie:
 - inwestycji prośrodowiskowych i ekoinnowacyjnych przedsiębiorstw (kryterium demarkacji: rodzaj projektu i rodzaj beneficjenta).
- ✓ Oś 5. *Turystyka, kultura i rewitalizacja*, w zakresie bezpośredniego wsparcia przedsiębiorstw (kryterium demarkacji: wielkość przedsiębiorstwa).
- ✓ Oś 6. *Rozwój funkcji metropolitalnych*, w zakresie – transportu miejskiego (kryterium demarkacji: obszar realizacji).
- ✓ Oś 7. *Rozwój infrastruktury społecznej i ochrony zdrowia*, w zakresie wsparcia na rzecz zakładów opieki zdrowotnej (kryterium demarkacji: rodzaj beneficjenta).

Informacja nt. fizycznych i finansowych postępów priorytetu

1 OŚ PRIORYTETOWA GOSPODARKA - INNOWACJE - TECHNOLOGIE

2011 rok

- **211** - liczba złożonych wniosków aplikacyjnych poprawnych pod względem formalnym o ogólnej wartości dofinansowania równej **11 583 803,93 EUR** (EFRR+BP), co stanowi **4,15 %** alokacji przeznaczanej na Oś 1
- **221** – liczba podpisanych umów o dofinansowanie o wartości EFRR równej **20 028 909,04 EUR**, co stanowi **7,99 % alokacji** EFRR przeznaczanej na Oś 1*
- **31 718 284,34 EUR** - kwota wykazana przez Beneficjentów w zaakceptowanych wnioskach o płatność, co stanowi **12,65 % zobowiązań** alokacji EFRR w ramach Osi 1
- **21 153 447,49 EUR płatności w formie refundacji** przekazane na rzecz Beneficjentów, co stanowi **8,44 %** alokacji EFRR przeznaczanej na Oś 1

Kwota przeznaczona na realizację 1 osi priorytetowej wynosi **250 753 899 EUR** (z EFRR), co stanowi **29 %** alokacji przeznaczanej na Program.

W ramach przedmiotowej osi realizowane są projekty w trybie konkursowym, indywidualnym, systemowym oraz projekty dotyczące Inicjatywy Wspólnotowej JEREMIE. Od uruchomienia Programu w ramach ogłoszonych naborów udostępniono **191 817 918,20 EUR** (z EFRR), co stanowi **76,50 %** alokacji przeznaczanej na Oś 1.

Tabela 42 Postęp finansowy dla osi 1 od uruchomienia Programu do końca 2011 (EUR)

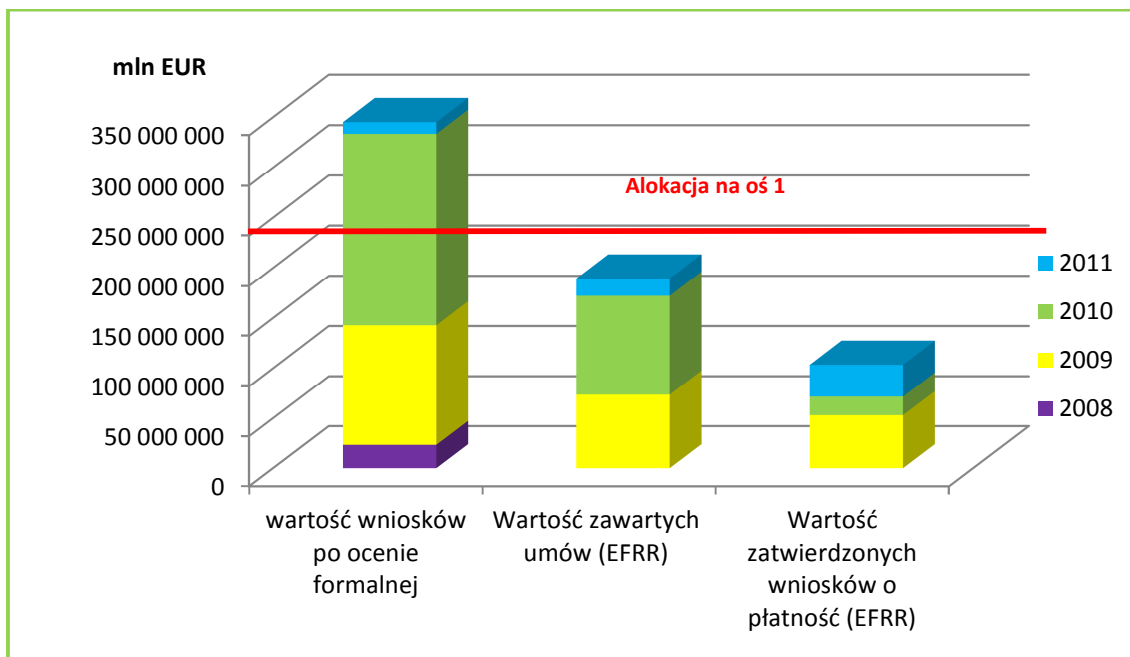
Postęp finansowy od uruchomienia Programu dla osi 1 (EUR)								
Złożone wnioski o dofinansowanie (po ocenie formalnej)		Zawarte umowy o dofinansowanie ³¹		%	Wydatki wykazane przez beneficjentów od uruchomienia programu	%	Wydatki wykazane przez IZ w deklaracjach do IC	%
Liczba	Wartość dofinansowania ogółem	Liczba	Wartość EFRR		Wartość EFRR		Wartość EFRR	
1 893	345 132 993,02	843	189 400 545,69	75,53	103 463 919,98	41,26	93 356 950,45	37,23

Źródło: opracowanie własne

W ramach 1 Osi priorytetowej realizowane są projekty w trybie konkursowym, indywidualnym oraz projekty dotyczące Inicjatywy Wspólnotowej JEREMIE.

³¹ Wykaz rozwiązanych umów znajduje się w *Załączniku X* niniejszego sprawozdania

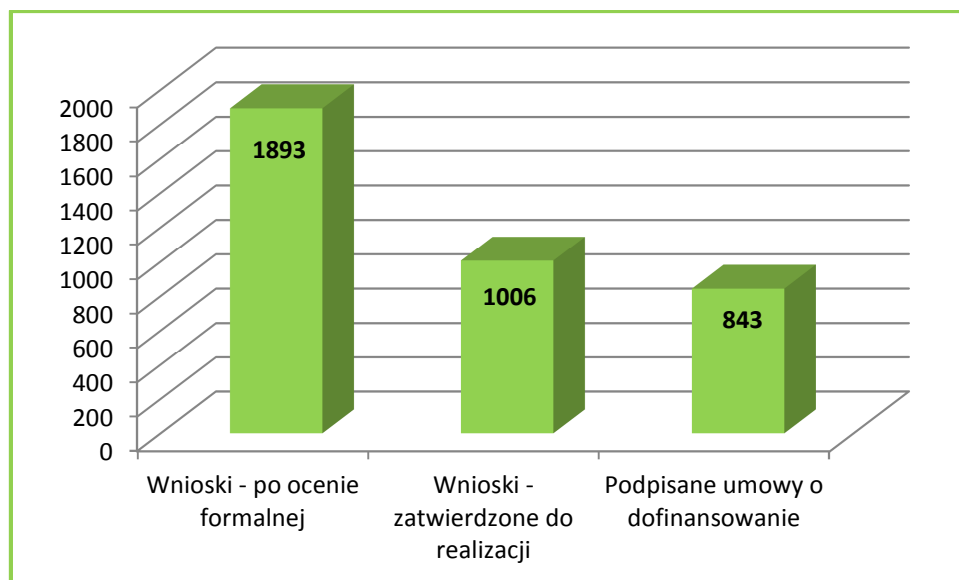
Wykres 44 Wartość dofinansowania złożonych wniosków (po ocenie formalnej), wartość zawartych umów oraz wartość zatwierdzonych wniosków o płatność w ramach osi 1 od początku realizacji Programu w podziale na lata (EUR) ³²

Źródło: opracowanie własne

Na wykresie poniżej przedstawiono liczbę wniosków aplikacyjnych złożonych w ramach 1 osi priorytetowej na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów od uruchomienia Programu.

Wykres 45 Liczba wniosków na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów od uruchomienia Programu – oś 1

Źródło: opracowanie własne

Nabory:

³² Wykres prezentuje wartości zawartych umów o dofinansowanie, który uwzględnia podpisane aneksy i rozwiązane dotychczas umowy o dofinansowanie. Zatem wartości dotyczące podpisanych umów w danym okresie sprawozdawczym mogą się różnić od danych przedstawionych w pozostałych częściach sprawozdania.

W 2011 r. ogłoszono 1 konkurs w ramach poddziałania 1.2.2. Alokacja EFRR przeznaczona na realizację ww. konkursu wynosiła **1 988 071,57 EUR** oraz 1 konkurs (otwarty) w ramach poddziałania 1.3.2. Alokacja EFRR przeznaczona na realizację ww. konkursu wynosiła **552 242,10 EUR**

W ramach 1 osi priorytetowej od uruchomienia programu ogłoszono **17** konkursów. Alokacja EFRR przeznaczona na realizację ww. konkursów wynosiła **136 895 051,91 EUR**. Konkursy z podziałem na działania/poddziałania zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 43 Przeprowadzone konkursy w ramach osi 1 od uruchomienia Programu³³

Rok	Działanie	Poddziałanie	Alokacja EFRR na konkurs (EUR)
2008	1.1 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez innowacyjne inwestycje	1.1.1 Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwa	3 534 349,46
		1.1.2 Inwestycje w małe i średnie przedsiębiorstwa	8 835 873,65
	1.3 Zaawansowane usługi wsparcia dla przedsiębiorstw	1.3.1 Specjalistyczne doradztwo dla MSP	740 004,42
2009	1.1 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez innowacyjne inwestycje	1.1.1 Schemat A i B Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwa	9 388 115,75
		1.1.2 Inwestycje w małe i średnie przedsiębiorstwa	15 462 778,88
		1.1.3 Inwestycje MSP w nowe technologie	23 807 355,86
	1.3 Zaawansowane usługi wsparcia dla przedsiębiorstw	1.3.1 Specjalistyczne doradztwo dla MSP	187 762,31
		1.3.2 Promocja przedsiębiorstw w wymiarze międzynarodowym	496 576,10
		1.3.4 Pozadotacyjne instrumenty finansowe dla MSP – Inicjatywa Wspólnotowa JEREMIE	46 388 336,65
2010	1.1 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez innowacyjne inwestycje	1.1.1 Schemat A i B Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwa	4 970 178,93
		1.1.2 Inwestycje w małe i średnie przedsiębiorstwa	6 626 905,24
		1.1.3 Inwestycje MSP w nowe technologie	6 626 905,24
	1.2 Innowacje i transfer technologii	1.2.1 Wsparcie proinnowacyjnych instytucji otoczenia biznesu	6 185 111,55
	1.3 Zaawansowane usługi wsparcia dla przedsiębiorstw	1.3.1 Specjalistyczne doradztwo dla MSP	441 793,68
		1.3.2 Promocja przedsiębiorstw w wymiarze międzynarodowym	662 690,52
2011	1.2 Innowacje i transfer technologii	1.2.2 Infrastruktura B+R	1 988 071,57
	1.3 Zaawansowane usługi wsparcia dla przedsiębiorstw	1.3.2 Promocja przedsiębiorstw w wymiarze międzynarodowym	552 242,10

Źródło: opracowanie własne

W 2011 roku w ramach poddziałania 1.3.3 przeprowadzono nabór w trybie systemowym. Alokacja EFRR przeznaczona na realizację ww. naboru wynosiła **500 000 EUR**. W okresie sprawozdawczym nie udostępniono dokumentacji w trybie indywidualnym w ramach 1 Osi. Informacja na temat **Projektów indywidualnych** znajduje się w punkcie 2.1.6 niniejszego sprawozdania.

³³ Zawiera Inicjatywę JEREMIE

Nabory planowane

Zgodnie z *Indykatywnym harmonogramem konkursów* w ramach RPO WZ 2007-2013 z dnia 13 grudnia 2011 r., w kolejnym okresie sprawozdawczym planuje się przeprowadzenie naboru wniosków w trybie konkursowym w ramach poddziałania 1.1.3. *Inwestycje MSP w nowe technologie* oraz 2 konkursy otwarte w ramach poddziałań 1.3.1. *Specjalistyczne doradztwo dla MSP* i 1.3.2. *Promocja przedsiębiorstw w wymiarze międzynarodowym*

Jak również planuje się udostępnienie dokumentacji w ramach trybu indywidualnego dla projektu pn. „*Doprowadzenie niezbędnej infrastruktury technicznej do terenów inwestycyjnych przy ulicy Stołczyńskiej*”,

Postęp rzeczowy oraz analiza stopnia osiągnięcia wskaźników

Informacje nt. wskaźników postępu fizycznego Osi priorytetowej 1 przedstawiono w *Tabeli 4 Postęp fizyczny programu operacyjnego* (załącznik nr IV).

Od początku realizacji Programu w ramach 1 osi priorytetowej Gospodarka – Innowacje – Technologie zostało zatwierdzonych 269 wniosków o płatność końcową (z czego 259 w 2011 r.), co skutkuje realizacją niektórych założonych wskaźników. Poza tym IZ RPO WZ oszacowała wartości wskaźników do roku 2015 na podstawie podpisanych do końca okresu sprawozdawczego umów o dofinansowanie.

Efekty realizacji 1 osi priorytetowej są mierzone przez wskaźniki:

– PRODUKTU:

- Liczba projektów z zakresu B&RT (działanie 1.1 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez innowacyjne inwestycje, poddziałanie 1.1.3 Inwestycje MSP w nowe technologie (IZ RPO WZ agreguje w tym miejscu te projekty, których realizacja jest/będzie ściśle powiązana z rozwojem sfery badawczo – rozwojowej, pomimo, że wskaźnik ten nie występuje w przedmiotowym poddziałaniu), oraz działanie 1.2 Innowacje i transfer technologii, poddziałanie 1.2.2 Infrastruktura B+R)
 - w tym MSP (działanie 1.1 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez innowacyjne inwestycje, poddziałanie 1.1.3 Inwestycje MSP w nowe technologie),
- Liczba projektów ukierunkowanych na współpracę pomiędzy instytucjami produkcyjnymi a badawczymi (działanie 1.1 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez innowacyjne inwestycje, poddziałanie 1.1.3 Inwestycje MSP w nowe technologie oraz działanie 1.2 Innowacje i transfer technologii, poddziałanie 1.2.1 Wsparcie proinnowacyjnych instytucji otoczenia biznesu),
- Liczba projektów z zakresu bezpośredniej pomocy inwestycyjnej dla sektora MSP (działanie 1.1 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez inwestycje),
- Liczba wspartych przedsiębiorstw (w tym mikroprzedsiębiorstw, małych przedsiębiorstw, średnich przedsiębiorstw) (działanie 1.1 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez innowacyjne inwestycje), w tym przez pierwsze dwa lata po rozpoczęciu działalności,
- Liczba projektów z zakresu bezpośredniego wsparcia na rzecz MSP w zakresie promocji produktów i procesów przyjaznych dla środowiska (działanie 1.1 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez inwestycje),
- Liczba projektów promujących atrakcyjność regionu/wspierających międzynarodową aktywność przedsiębiorstw (działanie 1.3 Zaawansowane usługi wsparcia dla przedsiębiorstw, poddziałanie 1.3.2 Promocja przedsiębiorstw w wymiarze międzynarodowym),
- Liczba utworzonych lub wspartych funduszy pożyczkowych i poręczeniowych (działanie 1.3 Zaawansowane usługi wsparcia dla przedsiębiorstw, poddziałanie 1.3.4 Pozadotacyjne instrumenty finansowe dla MSP – Inicjatywa Wspólnotowa JEREMIE).

– REZULTATU:

- Liczba utworzonych miejsc pracy w zakresie B&RT (działanie 1.1 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez innowacyjne inwestycje, poddziałanie 1.1.3 Inwestycje MSP w nowe technologie (dotyczy tych projektów, których realizacja jest/będzie ściśle powiązana

[z rozwojem sfery badawczo – rozwojowej) oraz działanie 1.2 Innowacje i transfer technologii, poddziałanie 1.2.2 Infrastruktura B+R),

- Liczba utworzonych miejsc pracy w sektorze przedsiębiorstw (w tym kobiety, mężczyźni) (działanie 1.1 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez innowacyjne inwestycje, poddziałanie 1.1.1 Inwestycje w mikroprzedsiębiorstwa i poddziałanie 1.1.2 Inwestycje w małe i średnie przedsiębiorstwa, 1.1.3 Inwestycje MSP w nowe technologie (z wyjątkiem tych miejsc pracy, które zostały ujęte we wskaźniku *Liczba utworzonych miejsc pracy w zakresie B&RT*)),
- Liczba utworzonych miejsc pracy na obszarach wiejskich (działanie 1.1 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez innowacyjne inwestycje),
- Dodatkowe inwestycje, wykreowane dzięki wsparciu (działanie 1.1 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez innowacyjne inwestycje),
- Liczba udzielonych pożyczek i poręczeń (działanie 1.3 Zaawansowane usługi wsparcia dla przedsiębiorstw, poddziałanie 1.3.4 Pozadotacyjne instrumenty finansowe dla MSP – Inicjatywa Wspólnotowa JEREMIE).

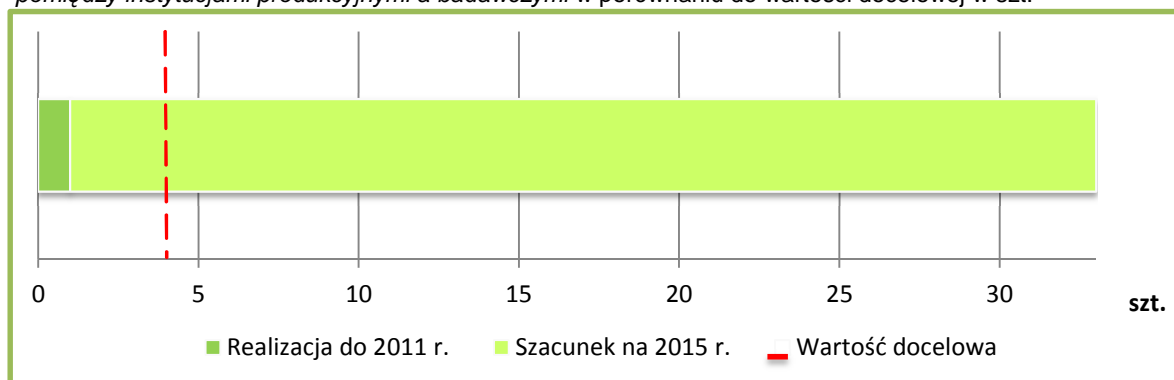
Z powyższego zestawienia wynika, iż 1 oś priorytetową opisuje 7 wskaźników produktu i 4 rezultatu. (wskaźnik dotyczący utworzonych miejsc pracy na obszarach wiejskich został uznany za podwskaźnik). Biorąc pod uwagę szacunki, do 2015 r. zostaną zrealizowane wszystkie wskaźniki produktu i rezultatu. Na chwilę obecną jedynie wartości dwóch podwskaźników nie zostaną zrealizowane w 100%: *Liczba projektów z zakresu B&RT, w tym MSP* (80% realizacji wskaźnika) oraz *Liczba wspartych przedsiębiorstw, w tym przez pierwsze dwa lata po rozpoczęciu działalności* (73% realizacji wskaźnika). W dalszej części analizy zostały opisane działania mające na celu realizację przedmiotowych wskaźników.

Dostępna alokacja na przedmiotową oś priorytetową została wykorzystana w ok. 75%. Obszary, w których IZ RPO WZ dysponuje znacznymi środkami finansowymi to poddziałanie 1.2.2, 1.3.1 i 1.3.2. Przyczyny wystąpienia takiego stanu rzeczy zostały wyjaśnione w częściach dotyczących poszczególnych działań.

Szczegóły dotyczące realizacji poszczególnych wskaźników w podziale na działania zostały zamieszczone w dalszej części analizy. Wskaźnik *Liczba projektów współpracy pomiędzy instytucjami produkcyjnymi a badawczymi* agreguje się z poziomu działań 1.1 i 1.2 do osi priorytetowej, w związku z czym ogólna analiza stopnia osiągnięcia tego miernika została zamieszczona poniżej, natomiast bardziej szczegółowa (wraz z podaniem przyczyn przekroczenia wartości docelowej wskaźnika) przy opisie poszczególnych działań.

W 2011 r. zrealizowano 1 projekt ukierunkowany na współpracę pomiędzy instytucjami produkcyjnymi a badawczymi (na poziomie osi). IZ RPO WZ szacuje, że do 2015 roku wartość ta wzrośnie do 33 sztuk (26 to projekty w ramach poddziałania 1.1.3, a 7 projektów w ramach poddziałania 1.2.2), co pozwoli zrealizować wskaźnik w 825%. Poniżej zamieszczono wykres szczegółowo ukazujący realizację przedmiotowego wskaźnika. Przyczyny przekroczenia wartości docelowej przedmiotowego wskaźnika zostały opisane w części dotyczącej poszczególnych działań.

Wykres 46 Wartość zrealizowana i szacowana wskaźnika *Liczba projektów ukierunkowanych na współpracę pomiędzy instytucjami produkcyjnymi a badawczymi* w porównaniu do wartości docelowej w szt.

Źródło: opracowanie własne

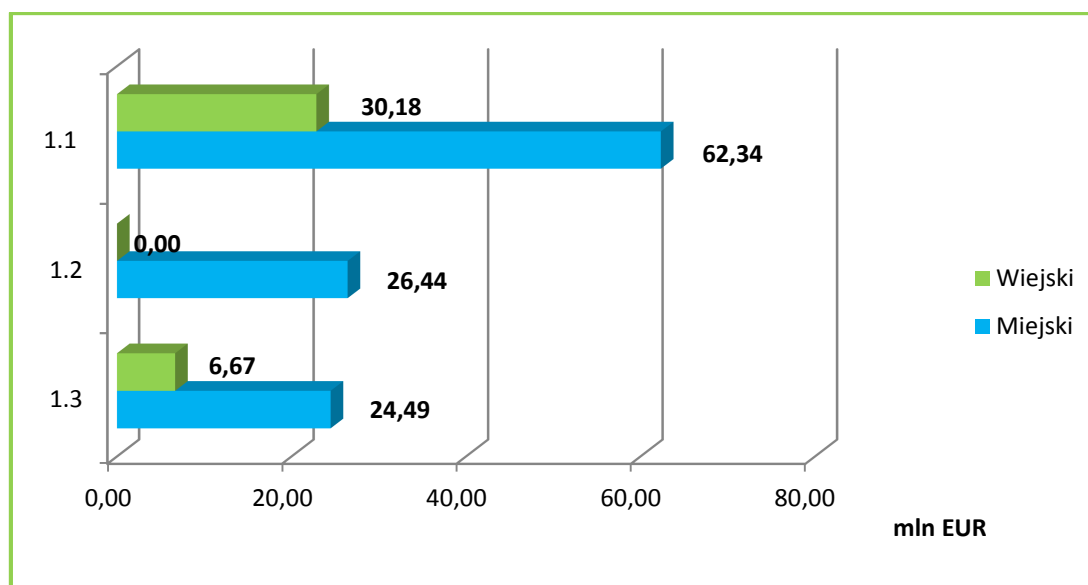
Analiza stopnia realizacji wskaźników programowych określonych na poziomie 1 osi priorytetowej, w kontekście sytuacji społeczno-ekonomicznej regionu oraz w odniesieniu do głównych trendów w gospodarce i sytuacji sektorów odnoszących się do zakresu, jaki swoim zasięgiem obejmują działania podejmowane w zakresie działań realizowanych w ramach przedmiotowej osi priorytetowej, oraz w odniesieniu do wskaźników kontekstowych (załącznik B) znajduje się w punkcie 2.1.6.2.

Terytorialny rozkład projektów

W ramach 1 osi priorytetowej RPO WZ, do końca 2011 roku, podpisano **842** umowy na realizację projektów dofinansowane z EFRR wynosi **143 012 209,04 EUR**³⁴. **602** projekty realizowane są na obszarach miejskich a **141** projektów, na obszarach wiejskich. **99** projektów nie sklasyfikowano i nie zaliczono do żadnej z grup. Są to projekty realizowane w ramach poddziałania 1.3.2 *Promocja przedsiębiorstw w wymiarze międzynarodowym*, których celem jest umożliwienie przedsiębiorcom udziału w międzynarodowych targach lub misjach gospodarczych. W ramach tego poddziałania projekty nie są, zatem realizowane na konkretnym typie obszaru, dlatego też zostały pominięte w przedmiotowej klasyfikacji.

Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR wg obszaru ich realizacji i w podziale na poszczególne działania osi przedstawia poniższy wykres:

Wykres 47 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 1 wg obszaru ich realizacji i w podziale na poszczególne działania od uruchomienia Programu (mln EUR)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Jak wynika z powyższego wykresu, najwięcej umów podpisano w ramach działań 1.1 *Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez innowacyjne inwestycje* i 1.3. *Zaawansowane usługi wsparcia dla przedsiębiorstw*. W obu przypadkach projekty realizowane są zarówno na obszarach miejskich i wiejskich, tymczasem umowy podpisane w ramach działania 1.2 *Innowacje i transfer technologii* realizowane są wyłącznie na obszarach miejskich.

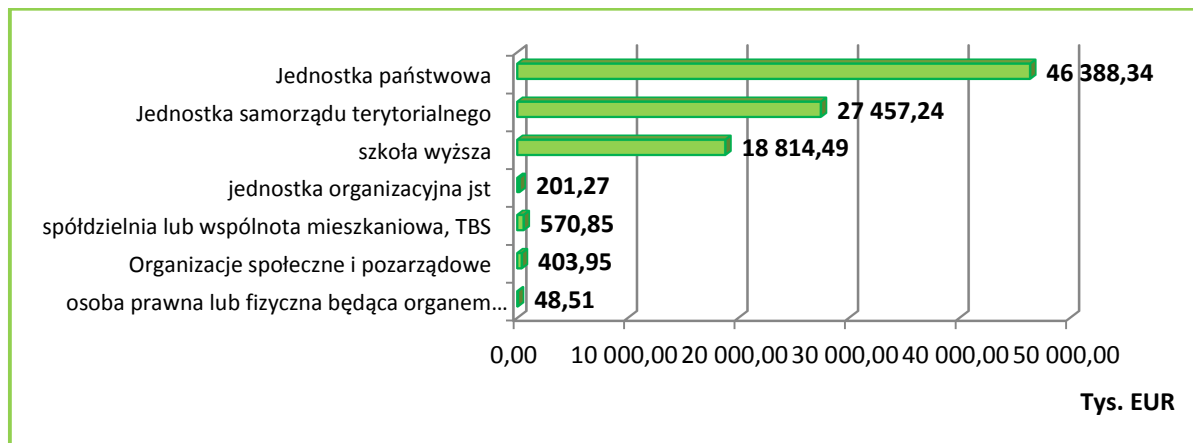
Rozkład projektów według typów beneficjentów

W ramach 1 osi priorytetowej oferowane było bezpośrednie wsparcie przede wszystkim firmom z sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, ale też jednostkom samorządu terytorialnego,

³⁴ Nie uwzględnia Inicjatywy JEREMIE

jednostkom organizacyjnym JST, uczelniom wyższym, organizacjom społecznym i pozarządowym a także spółdzielniom i osobom prawnym. Poniższy wykres przedstawia wartość projektów realizowanych w ramach osi 1, w podziale na typ beneficjenta i z pominięciem przedsiębiorców, najliczniejszej grupy korzystającej z dofinansowania z EFRR.

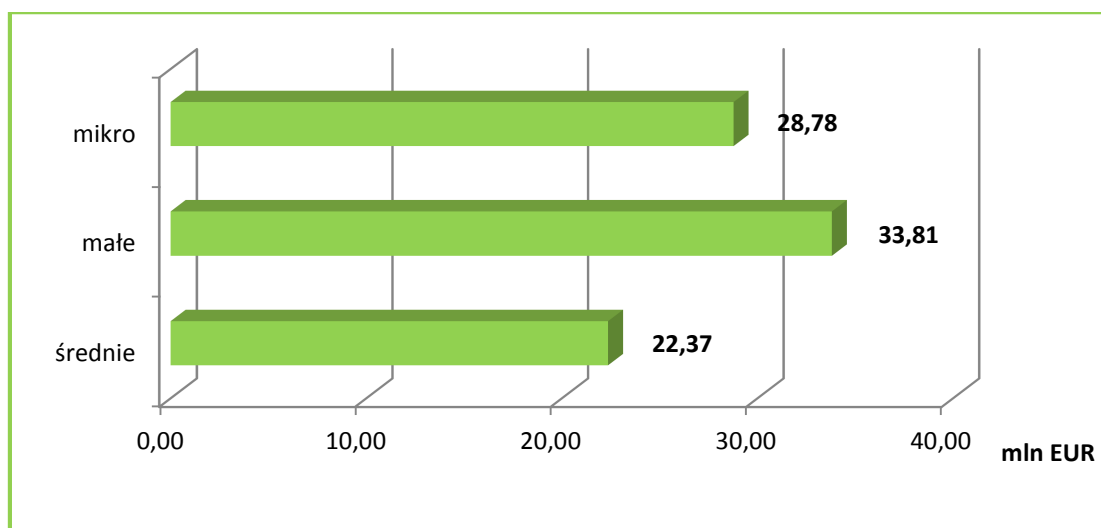
Wykres 48 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 1 w podziale na typ beneficjentów od uruchomienia Programu (tys. EUR)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Od uruchomienia Programu w ramach osi 1, największą ilość umów zawarli przedsiębiorcy, realizujący łącznie **812** projekty o wartości dofinansowania z EFRR w wysokości **84 957 835,60 EUR**. Najbardziej aktywni w aplikowaniu o środki unijne w ramach RPO WZ byli mikro przedsiębiorcy, którzy od uruchomienia Programu podpisali aż **456** umów. Z kolei mali przedsiębiorcy, choć zawarli o **225** umów mniej, pozyskali większe dofinansowanie na realizację swoich projektów. Dokładny podział projektów realizowanych przez przedsiębiorców, według ich typu, przedstawia poniższy wykres³⁵.

Wykres 49 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 1 realizowanych przez przedsiębiorców w podziale na mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa od uruchomienia Programu (mln EUR)

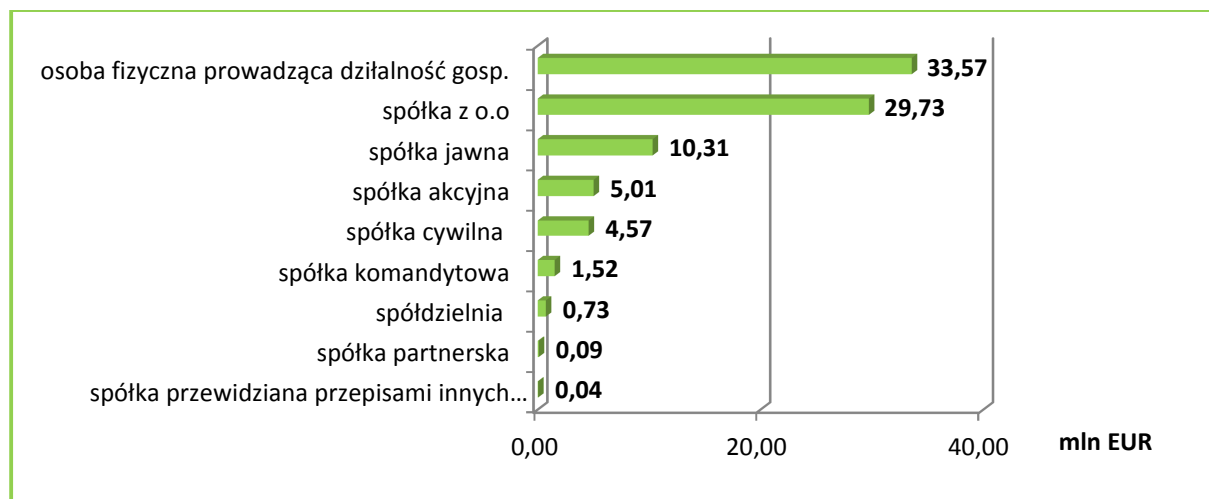

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

³⁵ 7 projektów nieuwzględnionych na przedmiotowym wykresie, to według danych zawartych w KSI/SIMIK 2007-2013, inwestycje realizowane przez niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej zaklasyfikowane do typu *przedsiębiorca* lub *przedsiębiorstwo*, ale nieprzyporządkowane do żadnego z typów beneficjentów uwzględnionych na wykresie (mikro-, małe, średnie przedsiębiorstwo)

Dzieląc projekty z zakresu gospodarki, innowacji i technologii między przedsiębiorców według ich formy prawnej, od uruchomienia Programu najwięcej projektów realizowały osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Ta grupa beneficjentów uzyskała zarazem najwyższe dofinansowanie w grupie przedsiębiorców/przedsiębiorstw sektora MSP. Sporą kwotę, przy mniejszej ilości podpisanych umów, pozyskały spółki z o.o. Najniższe dofinansowanie otrzymały spółdzielnie i spółka przewidziana przepisami innych ustaw niż Kodeks handlowy i Kodeks cywilny lub formy prawne, do których stosuje się przepisy o spółkach. Te ostatnie realizowały w ubiegłym roku najmniejszą ilość projektów. Przedstawia to poniższy wykres:

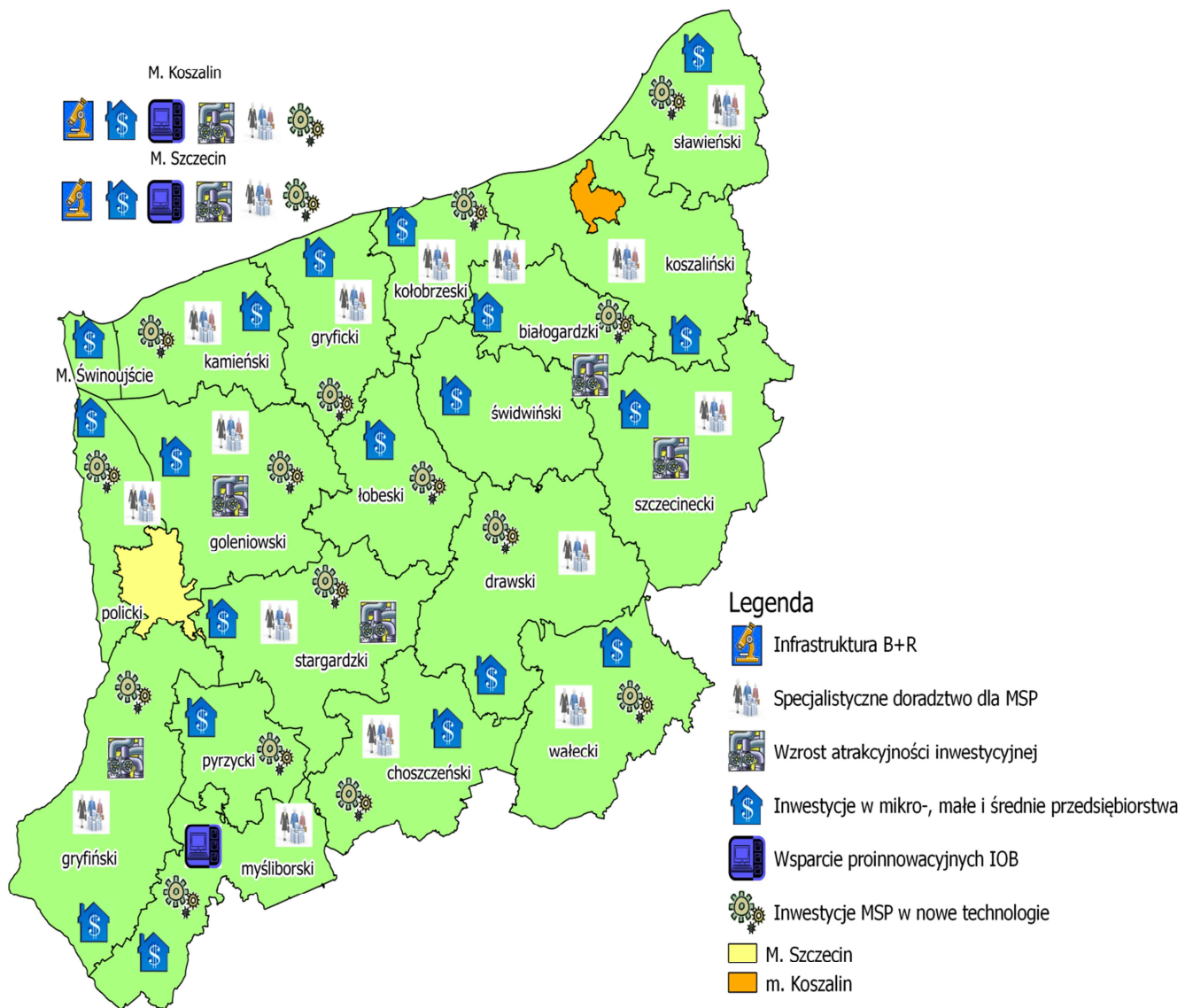
Wykres 50 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 1 realizowanych przez przedsiębiorców według formy prawnej beneficjentów od uruchomienia Programu (mln EUR)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI.SIMIK 2007-2013

Rozkład terytorialny projektów realizowanych w ramach osi 1 w podziale na obszary wsparcia przedstawia poniższa mapa.

Mapa 3 Rozkład terytorialny projektów realizowanych w ramach osi 1 w podziale na obszary wsparcia

Źródło: opracowanie własne

Informacje na temat projektów realizowanych w ramach innych PO znajdują się w punkcie 2.1.6.1 System realizacji programu, V Rozkład projektów (Grupy docelowe) niniejszego sprawozdania.

Działanie 1.1

Postęp finansowy

Wykres 51 Postęp finansowy dla działania 1.1 od uruchomienia Programu do końca 2011 (EUR)

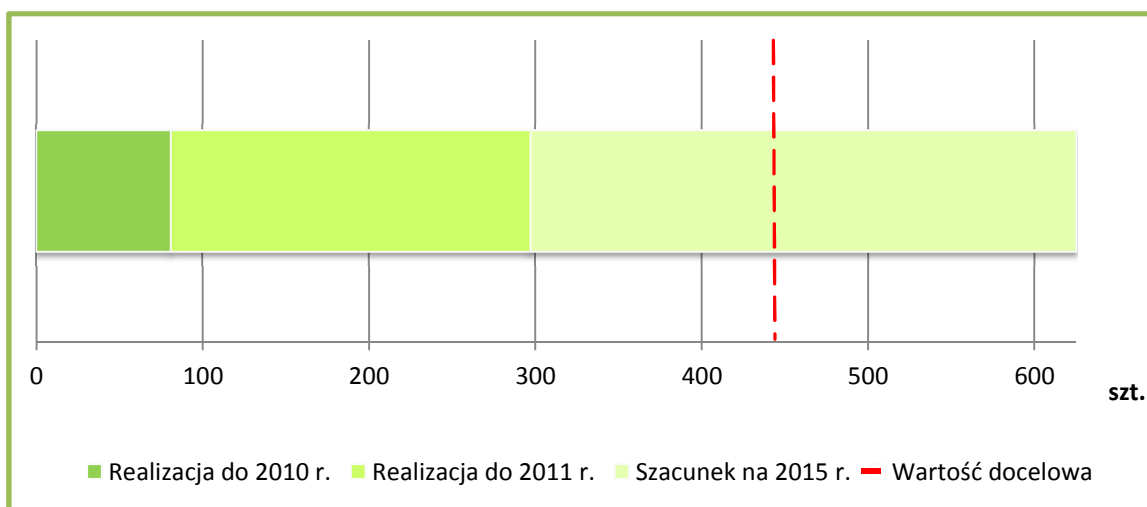
Postęp finansowy od uruchomienia Programu dla działania 1.1 (EUR)									
Złożone wnioski o dofinansowanie (po ocenie formalnej)		Zawarte umowy o dofinansowanie		%	Wydatki wykazane przez beneficjentów od uruchomienia programu	%	Wydatki wykazane przez IZ w deklaracjach do IC	%	
Liczba	Wartość dofinansowania ogółem	Liczba	Wartość EFRR		Wartość EFRR		Wartość EFRR		
1 527	213 559 656,06	625	85 191 842,88	71,13	46 872 652,64	39,14	37 376 397,99	31,21	

Źródło: Opracowanie własne

Postęp rzeczowy oraz analiza stopnia osiągnięcia wskaźników

W okresie sprawozdawczym wsparto 216 projektów z zakresu bezpośredniej pomocy inwestycyjnej dla sektora MSP – jest to duży postęp w stosunku do roku poprzedniego, w którym zrealizowano 81 projektów. 297 inwestycji w tym zakresie to 67,5% realizacji wartości docelowej założonej na 2015 r. Jednak IZ RPO WZ szacuje, że wartość ta do 2015 r. wzrośnie do 625 projektów, co zrealizuje założoną wartość docelową w 142,05% – obrazowo zostało to przedstawione na wykresie poniżej.

Wykres 52 Wartość zrealizowana i szacowana wskaźnika Liczba projektów z zakresu bezpośredniej pomocy inwestycyjnej dla sektora MSP w porównaniu do wartości docelowej w szt.

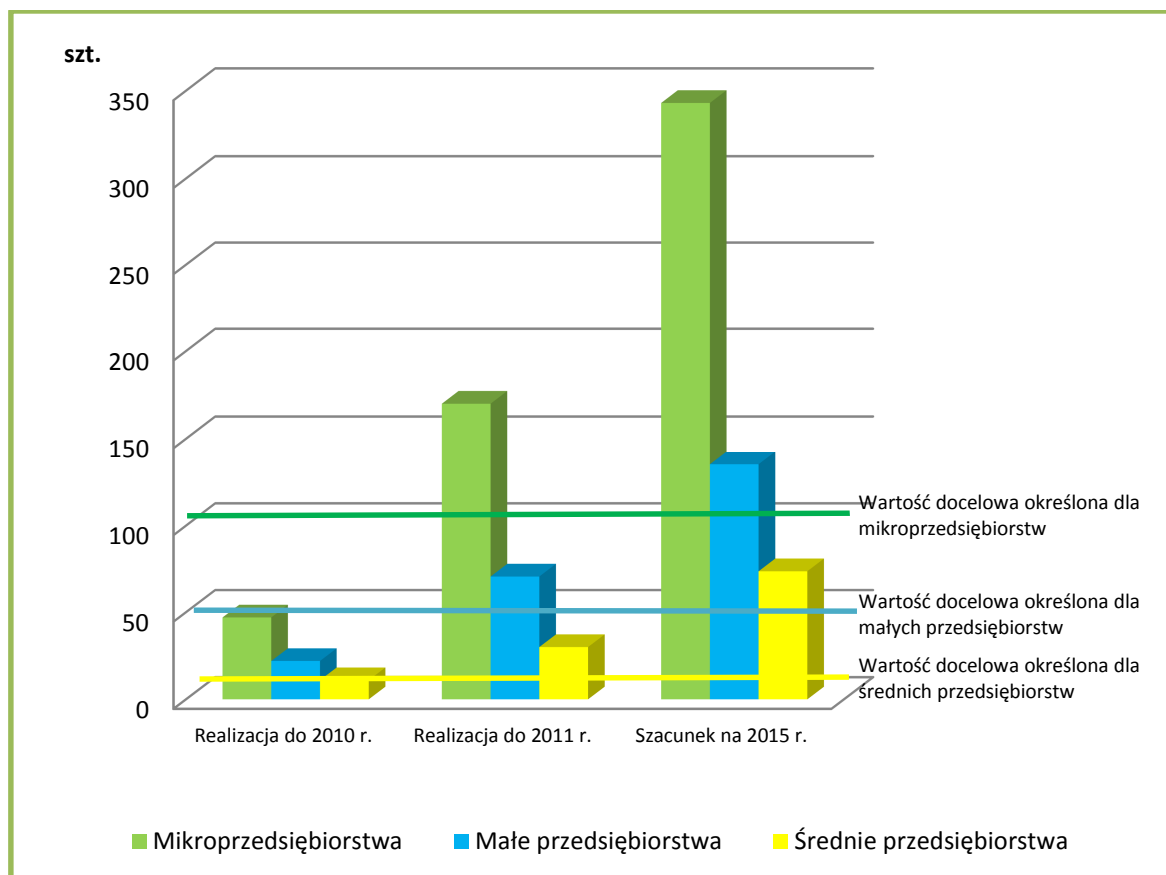

Źródło: opracowanie własne

Znaczne przekroczenie wartości docelowych przedmiotowego wskaźnika jest wynikiem intensyfikacji konkursów (od początku realizacji Programu zostało ogłoszonych 10 naborów w ramach działania 1.1) oraz alokowania znaczących kwot na konkursy dla sektora MSP (47% środków przeznaczonych na oś 1 została przeznaczona na wsparcie MSP). Działania te są odpowiedzią województwa na spowolnienie gospodarcze i problemy firm z finansowaniem zewnętrznym inwestycji. Poza tym, ze względu na to, iż w pierwszej osi priorytetowej istnieje zwiększone ryzyko rozwiązywania umów o dofinansowanie (m.in. w wyniku przeprowadzonych kontroli u beneficjentów) uzasadnionym jest, aby przedmiotowy wskaźnik przyjmował wartości dużo większe od pierwotnie zakładanych.

W rezultacie działań opisanych powyżej od początku okresu sprawozdawczego wsparto 271 przedsiębiorstw (170 mikro, 71 małych i 30 średnich), z czego 191 przedsiębiorstw w 2011 r. Wg szacunków, do roku 2015 wartość wskaźnika wyniesie 541 szt., tj. ponad trzykrotnie więcej niż zakładano. Poniżej znajduje się wykres, na którym przedstawiono w sposób szczegółowy postęp w realizacji przedmiotowego wskaźnika.

Wykres 53 Wartość zrealizowana i szacowana wskaźnika *Liczba wspartych przedsiębiorstw*, w podziale na mikro, małe i średnie w porównaniu do wartości docelowej w szt.

Źródło: opracowanie własne

Znaczne przekroczenie wartości docelowych wskaźników jest wynikiem podjętych przez IZ RPO WZ działań głównie w roku 2010 r. (zostały opisane w poprzednim sprawozdaniu) a mających na celu ograniczenie negatywnych skutków kryzysu gospodarczego.

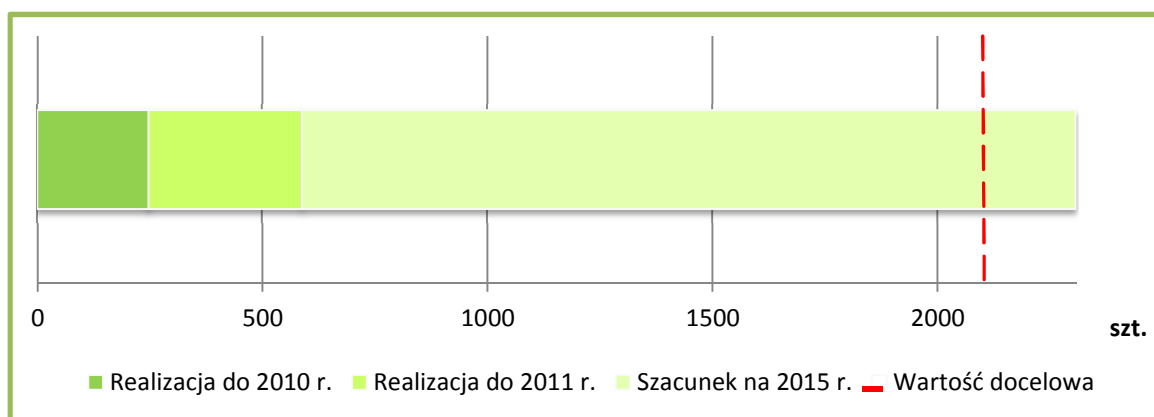
Do końca 2011 r. wsparto 21 przedsiębiorstw działających na rynku krócej niż dwa lata. IZ RPO WZ szacuje, że do 2015 r. wartość ta wzrośnie i wyniesie 66 szt., co pozwoli zrealizować zakładaną wartość docelową dla Programu na poziomie 73,33%.

Wskaźnik ten ma charakter kontekstowy. W RPO WZ brak jest wyodrębnionego poddziałania dla przedsiębiorstw działających na rynku krócej niż dwa lata, firmy te nie są też priorytetowo traktowane w organizowanych naborach w ramach działania 1.1., gdyż priorytetami w tym działaniu są innowacje, nowe technologie, współpraca z sektorem B+RT, tworzenie miejsc pracy. Z uwagi na te aspekty a także ze względu na zapisy linii demarkacyjnej oraz na fakt, iż nowopowstałe firmy z reguły realizują mniejsze i krótsze projekty niż firmy dłużej działające na rynku, korzystają one z innych, łatwiej dostępnych źródeł finansowania projektów, np. PROW, PO KL, sieci aniołów biznesu czy Inicjatywy JEREMIE (udział zachodniopomorskich start-up'ów w wykorzystaniu środków Inicjatywy JEREMIE opisano w punkcie 2.1.6.5 niniejszego sprawozdania).

W ramach wsparcia przedsiębiorstw do końca 2011 roku utworzono 587,81 miejsc pracy, z czego 340,3 etatów w okresie sprawozdawczym. W sprawozdaniu wykazano, iż wśród zatrudnionych było 10 kobiet i 31 mężczyzn. Wynika to z faktu, iż dane dotyczące podziału wskaźnika ze względu na płeć są niepełne, gdyż IZ RPO WZ dopiero na poziomie wniosków o płatność końcową monitoruje podział nowych miejsc pracy ze względu na płeć. IZ RPO WZ w II półroczu 2010 r. wprowadziła oświadczenie, które stanowi załącznik dla Beneficjentów składających wnioski o płatność końcową pn.: „Oświadczenia Beneficjenta o osiągnięciu wskaźnika rezultatu *Liczba utworzonych miejsc pracy (w tym kobiet)*”. W związku z powyższym beneficjenci, których projekty zostały zakończone w II półroczu 2010 r. i później składają przedmiotowe oświadczenie i na tej podstawie IZ RPO WZ podaje wartości w przedmiotowym sprawozdaniu. Dane te w przyszłych sprawozdaniach będą uaktualniane zgodnie ze sprawozdaniami składanymi przez Beneficjentów w trakcie okresu trwałości projektów. W bieżącym okresie sprawozdawczym IZ RPO WZ nałożyło na Beneficjentów obowiązek sporządzania „Sprawozdania dotyczącego trwałości projektu zrealizowanego w ramach RPO WZ na lata 2007-2013”, z których dane będą dostępne w II półroczu br. (dotyczy to również projektów zakończonych przed II półroczem 2010 r.).

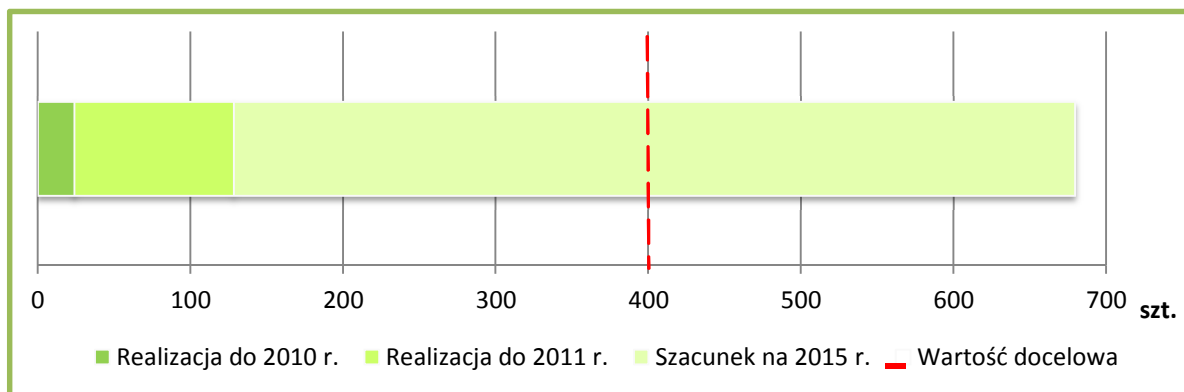
Wg podpisanych umów o dofinansowanie zatrudnienie do 2015 roku znacząco wzrośnie i wyniesie 2 223,88 osób (wskaźnik zostanie zrealizowany w 105,90%). Przedmiotowy wskaźnik jest bezpośrednio powiązany z liczbą projektów inwestycyjnych, jednakże jego realizacja jest przesunięta w czasie, ze względu na fakt, iż nowe miejsca pracy są generowane przez okres do 12 miesięcy od zakończenia realizacji projektu. Podobny problem występuje ze wskaźnikiem liczba utworzonych miejsc pracy na obszarach wiejskich – w 2010 r. utworzono 24 miejsca pracy, w 2011 r. wartość ta wzrosła do 128,30 miejsc pracy. Szacuje się, że do 2015 r. zostanie utworzonych 679,28 miejsc pracy, co zrealizuje zakładaną wartość wskaźnika do roku 2015 w 169,82%, co stanowić będzie ok. 30% wszystkich miejsc pracy, które zostaną zrealizowane w ramach działania 1.1. Analizując powyższe dane liczbowe można wywnioskować, że projekty realizowane na obszarach stosunkowo słabiej rozwiniętych gospodarczo generują stosunkowo dużo miejsc pracy, co jest doskonałą metodą, aby niwelować różnicowanie społeczne i gospodarcze między miastem, a wsią w województwie zachodniopomorskim. Szczegóły realizacji przedmiotowych wskaźników zostały przedstawione na wykresach poniżej.

Wykres 54 Wartość zrealizowana i szacowana wskaźnika *Liczba utworzonych miejsc pracy w sektorze przedsiębiorstw* w porównaniu do wartości docelowej w szt.

Źródło: opracowanie własne

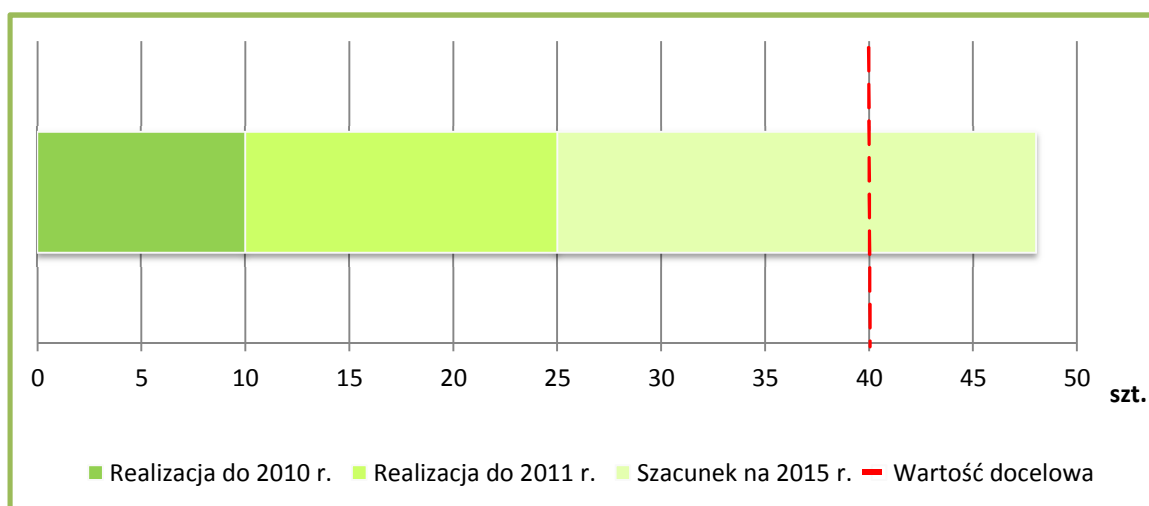
Wykres 55 Wartość zrealizowana i szacowana wskaźnika *Liczba utworzonych miejsc pracy na obszarach wiejskich* w porównaniu do wartości docelowej w szt.

Źródło: opracowanie własne

Od początku realizacji Programu zrealizowano 25 projektów z zakresu bezpośredniego wsparcia inwestycyjnego dla MŚP w zakresie promocji produktów i procesów przyjaznych dla środowiska, z czego aż 15 w 2011 r. Szacuje się, że do 2015 r. w województwie zostanie zrealizowanych 48 projektów, a więc wskaźnik zostanie zrealizowany w 120%. Obrazowo realizacja przedmiotowego wskaźnika została przedstawiona na wykresie poniżej.

Wykres 56 Wartość zrealizowana i szacowana wskaźnika *Liczba projektów z zakresu bezpośredniego wsparcia na rzecz MŚP w zakresie promocji produktów i procesów przyjaznych dla środowiska* w porównaniu do wartości docelowej w szt.

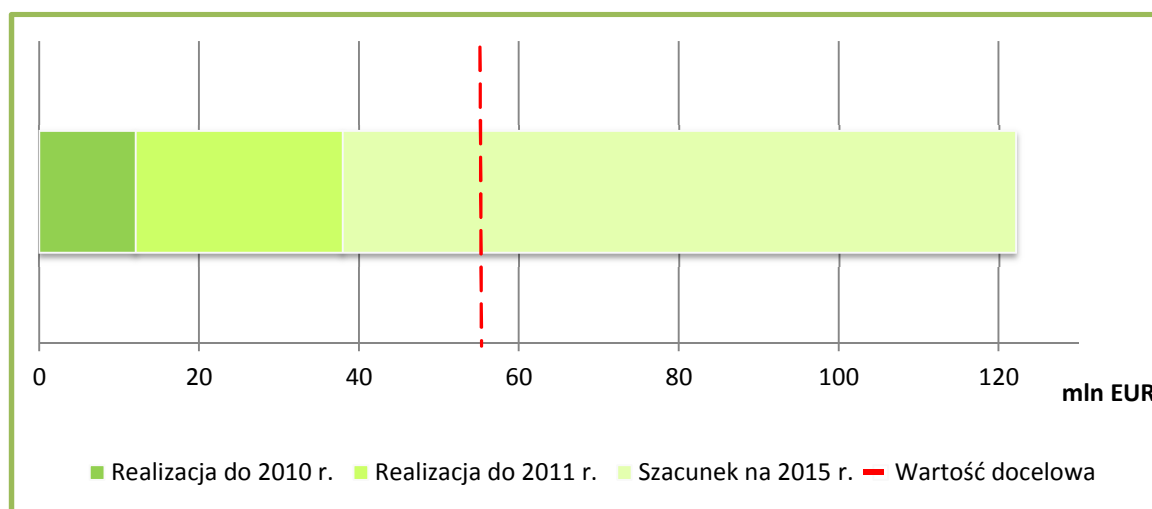
Źródło: opracowanie własne

W 2011 r. w województwie zachodniopomorskim w ramach działania 1.1 zrealizowano 1 projekt ukierunkowany na współpracę pomiędzy instytucjami produkcyjnymi a badawczymi (w 2010 r. wskaźnik był na poziomie zerowym). IZ RPO WZ szacuje, że do końca 2015 r. wartość ta wzrośnie do 26 sztuk, podczas gdy na etapie programowania zakładano 2 sztuki. Znaczne przekroczenie wartości docelowej przedmiotowego wskaźnika wynika z faktu, iż ze względu na zagrożenie realizacji tego wskaźnika IZ RPO WZ ogłaszając nowy konkurs w ramach poddziałania 1.1.3 (w 2010 roku), zmieniła zasady punktowania w ramach kryterium „Innowacyjny charakter projektu” tak, aby w trakcie oceny merytorycznej wniosków o dofinansowanie punkty preferencyjne uzyskiwały projekty, w których wdrożenie nowej technologii wynika ze współpracy Wnioskodawcy z sektorem B+RT. W ten sposób do wskaźnika są agregowane wartości z poddziałania skierowanego do instytucji badawczych, jak i poddziałania dla sektora MSP, co pozwala na ukazanie rzeczywistego rozwoju współpracy MSP z sektorem B+RT. Z uwagi na fakt, iż premiowanie projektów ukierunkowanych na współpracę biznesu ze światem nauki okazało się skuteczną zachętą dla przedsiębiorców aplikujących w ramach poddziałania 1.1.3 do zacieśniania współpracy z jednostkami naukowymi, wprowadzone kryteria

zostały utrzymane w kolejnych konkursach prowadzonych w ramach tego poddziałania. Dzięki temu zabiegowi przedmiotowy wskaźnik zostanie zrealizowany w stopniu znacznie przekraczającym ustalone wartości docelowe.

Do końca 2011 roku dzięki wsparciu wykreowano 37,92 mln EUR dodatkowych inwestycji (wartość wygenerowana w 2011 r. stanowi 68,20% całej realizacji wskaźnika). Do 2015 r. wskaźnik wzrośnie do 122,05 mln EUR (221,91% realizacji wskaźnika). Jednocześnie analiza wkładu własnego do ogółu dofinansowania projektów dofinansowanych w ramach działania 1.1. wskazuje, iż następuje wzrost % udziału wkładu własnego beneficjentów, co potwierdza szacunki wzrostu wartości dodatkowych inwestycji wykreowanych dzięki wsparciu. W związku z powyższym na wartość wskaźnika ma wpływ zarówno wzrost liczby zrealizowanych projektów w ramach poddziałania 1.1., a także wzrost wkładu własnego beneficjentów w realizowanych projektach. Realizacja przedmiotowego wskaźnika została przedstawiona na wykresie poniżej.

Wykres 57 Wartość zrealizowana i szacowana wskaźnika *Dodatkowe inwestycje wykreowane dzięki wsparciu* w porównaniu do wartości docelowej w mln EUR

Źródło: opracowanie własne

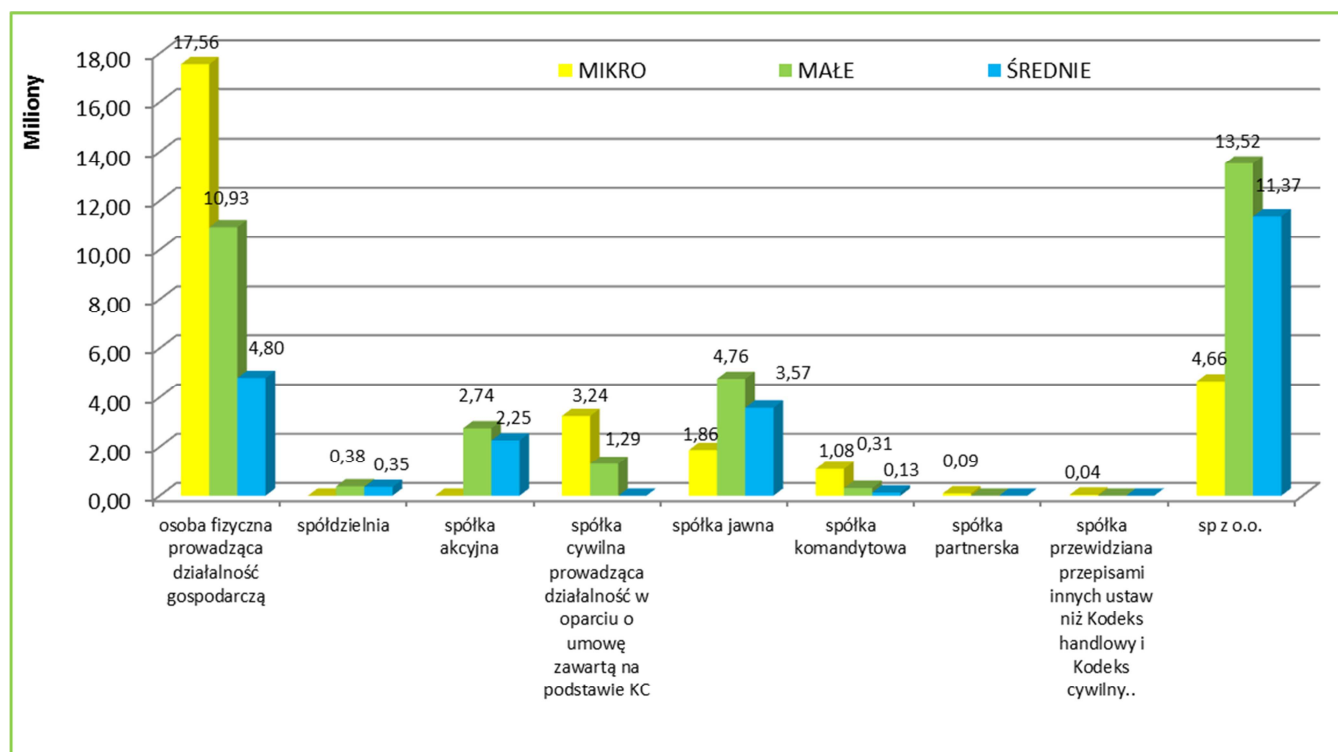
Podsumowując powyższą analizę, IZ RPO WZ od początku realizacji Programu dołożyła wszelkich starań, aby efektywnie i z dużą korzyścią dla zachodniopomorskich przedsiębiorców wykorzystać środki europejskie. Dowodem na to jest intensyfikacja konkursów, przeznaczenie na ten zakres dodatkowych środków z Krajowej Rezerwy Wykonania i tzw. dostosowania technicznego oraz liczby, które pokazują, że założone wartości wskaźników w Programie zostaną zrealizowane a nawet znacząco przekroczone.

Pomimo to, nie została wykorzystana cała dostępna na ten cel alokacja, w związku z czym IZ RPO WZ w lutym 2012 r. ogłosi konkurs w ramach poddziałania 1.1.3 (Inwestycje MSP w nowe technologie), co pozwoli na jeszcze bardziej efektywniejsze wykorzystanie środków a co za tym idzie osiągnięcie wyższych wartości założonych wskaźników.

Rozkład projektów wg typów beneficjentów

Z dokładniejszej analizy wynika, że spośród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, które zawarły łącznie **319** umów opiewających na kwotę EFRR **33 288 473,74 EUR**, najbardziej aktywni w pozyskiwaniu środków unijnych na realizację własnych projektów byli mikroprzedsiębiorcy, którzy podpisali aż **251** umów na kwotę **17 560 584,26 EUR** ze środków EFRR. Stosunkowo aktywne były także małe przedsiębiorstwa działające w formie spółek z o.o., które zawarły **66** umów opiewające na kwotę z EFRR **13 521 219,01 EUR**. Wartość dofinansowania podpisanych umów w ramach działania 1.1 osi 1 RPO WZ, w podziale na mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa i według formy prawnej beneficjentów przedstawia poniższy wykres.

Wykres 58 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach działania 1.1 osi 1 RPO WZ, w podziale na mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa i według formy prawnej beneficjentów³⁶ od uruchomienia Programu (mln EUR)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Rozkład wg typu projektów

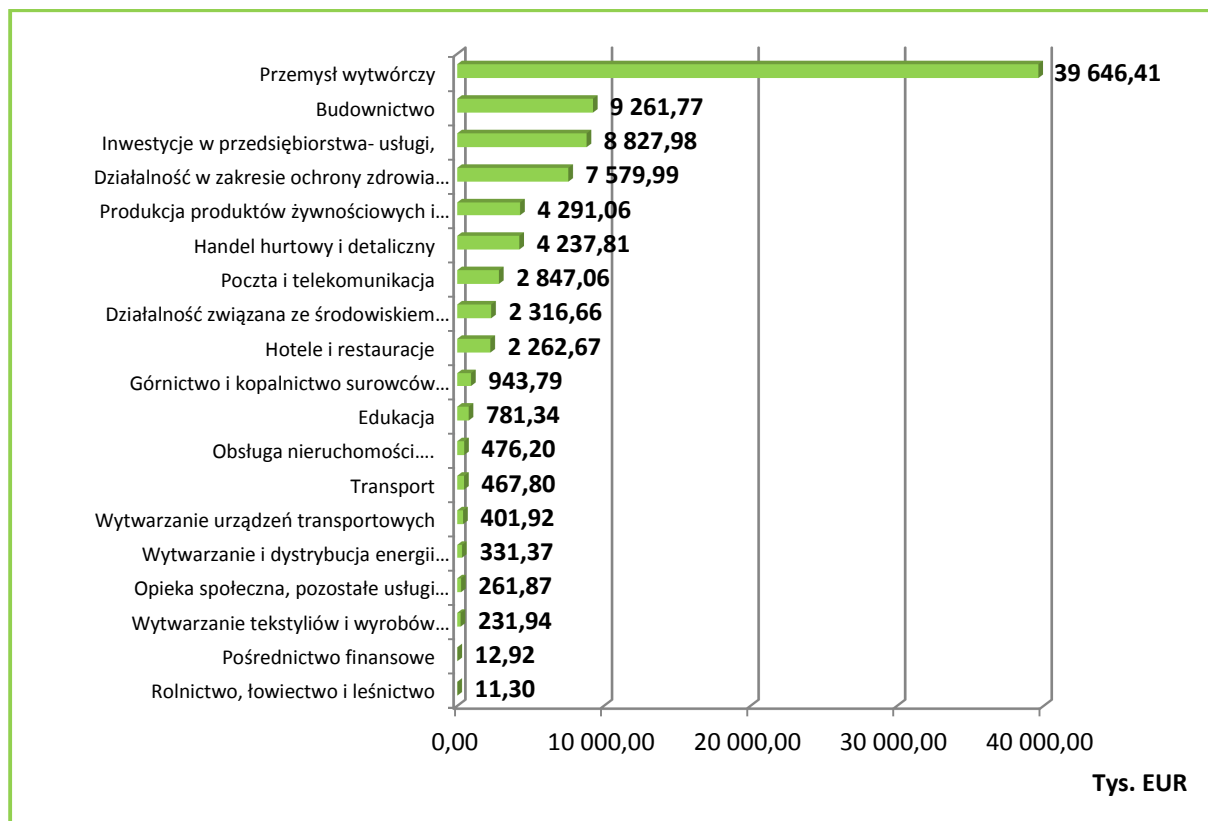
W ramach działania 1.1 projekty zakontraktowane w aktualnym okresie sprawozdawczym wpisują się w następujące działy gospodarki:

- Przemysł wytwórczy,
- Budownictwo,
- Inwestycje w przedsiębiorstwa- usługi,
- Działalność w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego,
- Produkcja produktów żywnościowych i napojów,
- Handel hurtowy i detaliczny,
- Hotele i restauracje,
- Górnictwo i kopalnictwo surowców energetycznych,
- Poczta i telekomunikacja,
- Działalność związana ze środowiskiem naturalnym,
- Edukacja,
- Obsługa nieruchomości, wynajem i prowadzenie działalności gospodarczej,
- Transport,
- Wytwarzanie i dystrybucja energii elektrycznej, gazu i ciepła,
- Opieka społeczna, pozostałe usługi komunalne, społeczne i indywidualne,
- Wytwarzanie urządzeń transportowych,
- Wytwarzanie tekstyliów i wyrobów włókienniczych,
- Pośrednictwo finansowe,

³⁶ 7 projektów nieuwzględnionych na przedmiotowym wykresie, to według danych zawartych w KSI/SIMIK 2007-2013, inwestycje realizowane przez niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej zaklasyfikowane do typu przedsiębiorca lub przedsiębiorstwo, ale nieprzyporządkowane do żadnego z typów beneficjentów uwzględnionych na wykresie.

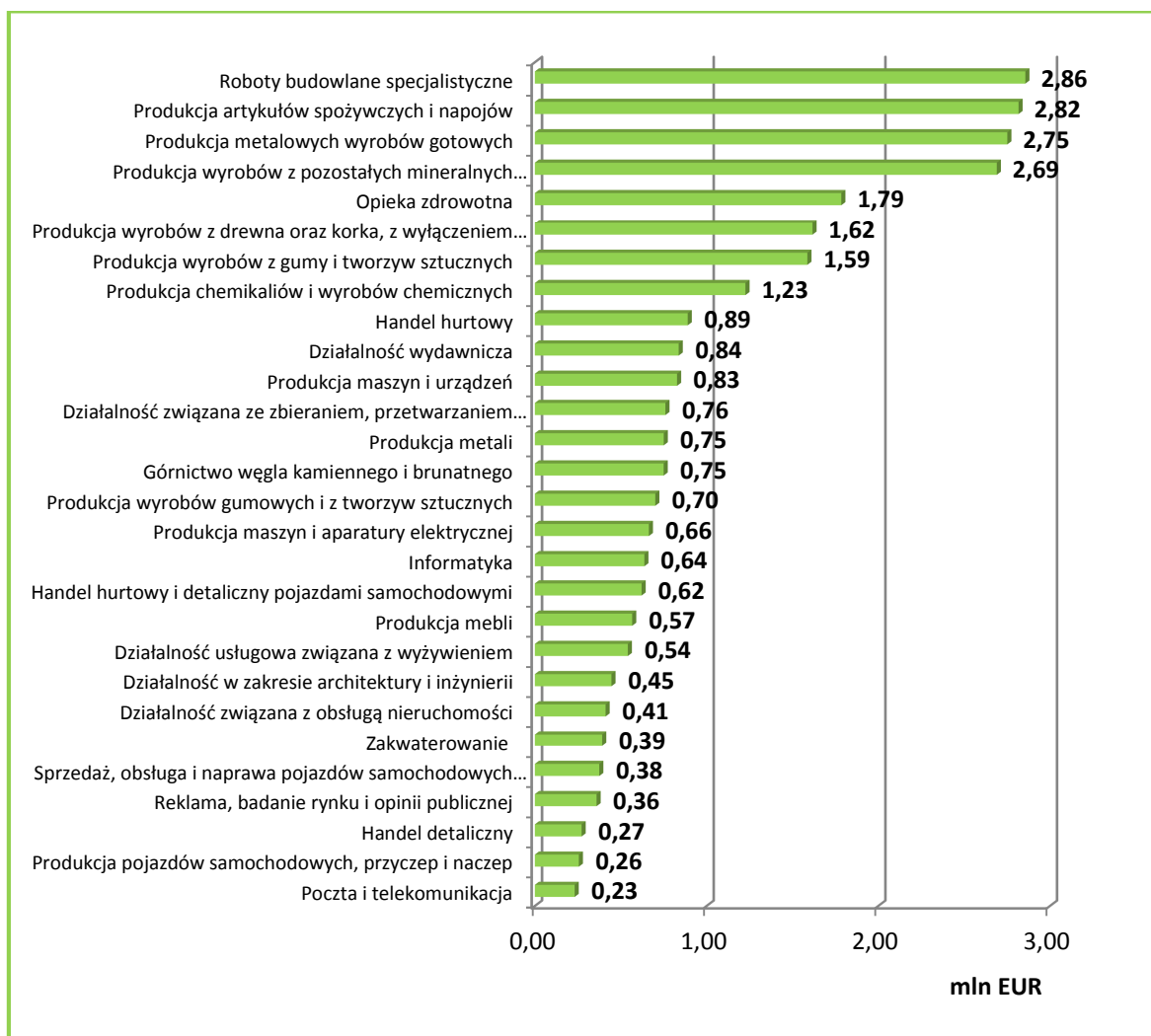
- Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo

Wykres 59 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach działania 1.1 osi 1 RPO WZ, według typów realizowanych projektów od uruchomienia Programu (tys. EUR)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

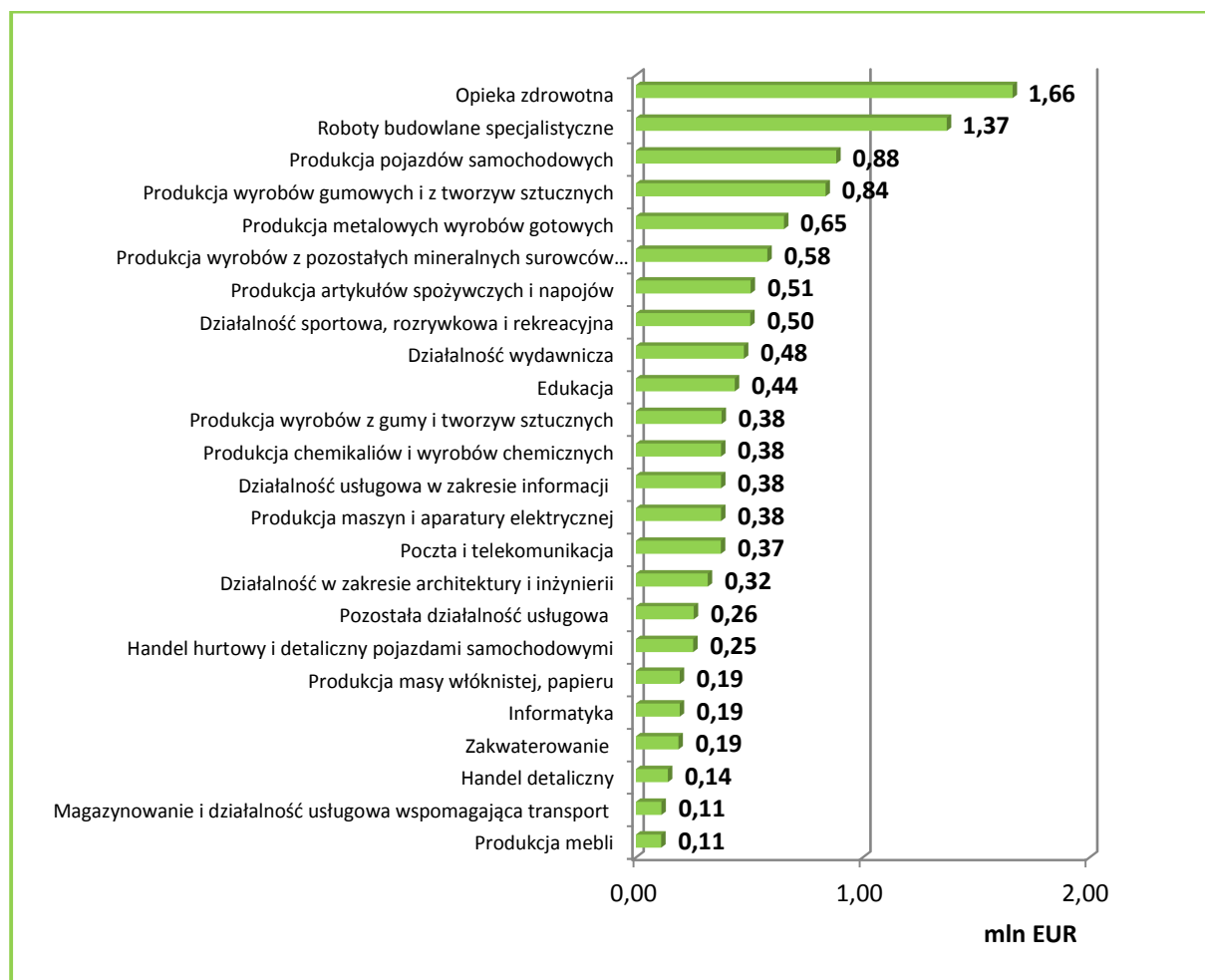
Wykres 60 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach działania 1.1 osi 1 RPO WZ, według 06 działu gospodarki „Nieokreślony przemysł wytwórczy” od uruchomienia Programu (mln EUR)³⁷

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

³⁷ Ze względu na obszerność danych na wykresie wykazano kategorie PKD, powyżej 231 941 EUR (1mln PLN) dofinansowania z EFRR

Wykres 61 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach działania 1.1 osi 1 RPO WZ, według 22 działu gospodarki „Inne niewyszczególnione usługi” od uruchomienia Programu (mln EUR)³⁸

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Działanie 1.2

Postęp finansowy

Tabela 44 Postęp finansowy dla działania 1.2 od uruchomienia Programu do końca 2011 (EUR)

Postęp finansowy od uruchomienia Programu dla działania 1.2 (EUR)								
Złożone wnioski o dofinansowanie (po ocenie formalnej)		Zawarte umowy o dofinansowanie		%	Wydatki wykazane przez beneficjentów od uruchomienia programu	%	Wydatki wykazane przez IZ w deklaracjach do IC	%
Liczba	Wartość dofinansowania ogółem	Liczba	Wartość EFRR		Wartość EFRR		Wartość EFRR	
21	37 619 914,22	10	26 435 674,21	73,43	105 096,89	0,29	25 749,29	0,07

Źródło: Opracowanie własne

³⁸ Ze względu na obszerność danych na wykresie wykazano kategorie PKD, powyżej 111 530,82 EUR (500 tys. PLN) dofinansowania z EFRR

Postęp rzeczowy oraz analiza stopnia osiągnięcia wskaźników

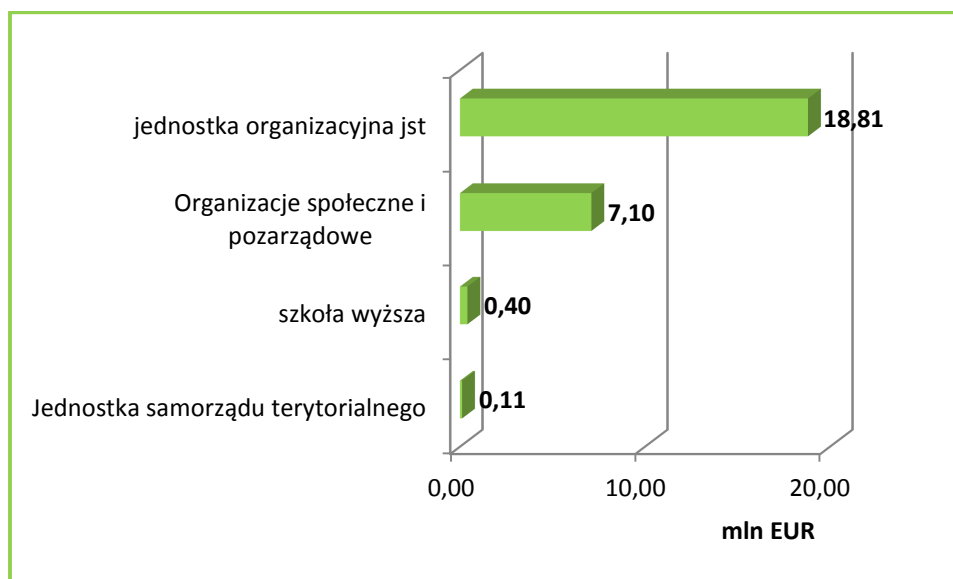
W 2011 r. jednostki z sektora B+RT nadal nie zrealizowały projektów ukierunkowanych na współpracę pomiędzy instytucjami produkcyjnymi a badawczymi, jednak szacuje się, że do 2015 r. w województwie zostanie zrealizowanych 7 projektów z przedmiotowego zakresu, podczas gdy pierwotnie ustalono wartość docelową równą 2 szt. **Spośród** 7 projektów, 4 to projekty realizowane w trybie indywidualnym, zaś 3 są wynikiem rozstrzygniętego w 2011 r. dodatkowego konkursu w ramach poddziałania 1.2.1 *Wsparcie proinnowacyjnych instytucji otoczenia biznesu*.

W roku 2011 nie zrealizowano również projektów z zakresu B+RT a co za tym idzie nie utworzono miejsc pracy w tym obszarze. Jednak IZ RPO WZ szacuje, że do końca 2015 r. zostanie zrealizowanych 10 projektów z przedmiotowego zakresu (142,86% realizacji wskaźnika). Wartości te przedłożą się na wskaźnik dotyczący utworzonych miejsc pracy w tym zakresie – wg szacunków do 2015 roku zostanie utworzonych 85,5 miejsc pracy, co przekracza zakładaną wartość dla Programu ponad sześciokrotnie. Przekroczenie to wynika przede wszystkim z faktu, iż do tego wskaźnika są agregowane także projekty, których Beneficjentami są przedsiębiorstwa, w tym przedsiębiorstwa produkcyjne realizujące projekty, w ramach których – w oparciu o wyniki prac badawczo – rozwojowych - będą uruchamiane nowe linie produkcyjne, przy których zatrudnienie znajdzie kilkadziesiąt osób.

W ramach przedmiotowego działania, mimo przekroczenia wartości docelowych wskaźników (wg szacunków) nie została wykorzystana cała dostępna alokacja. W związku z czym IZ RPO WZ w maju 2011 r. ogłosiła konkurs w ramach poddziałania 1.2.2 (Infrastruktura B+R). Z informacji, które IZ RPO WZ posiada na moment sporządzenia niniejszego sprawozdania wynika, że 4 projekty uzyskają dofinansowanie na łączną kwotę dofinansowania z EFRR równą 1 050 381,20 EUR, co zwiększy wykorzystanie alokacji w ramach przedmiotowego działania do ok. 70%. Pozostała część alokacji zostanie wykorzystana na projekty badawczo – rozwojowe realizowane bądź przez jednostki naukowe, bądź przez przedsiębiorstwa.

Rozkład projektów wg typów beneficjentów

Wykres 62 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach działania 1.2 osi 1 RPO WZ, według typu beneficjentów od uruchomienia Programu (mln EUR)

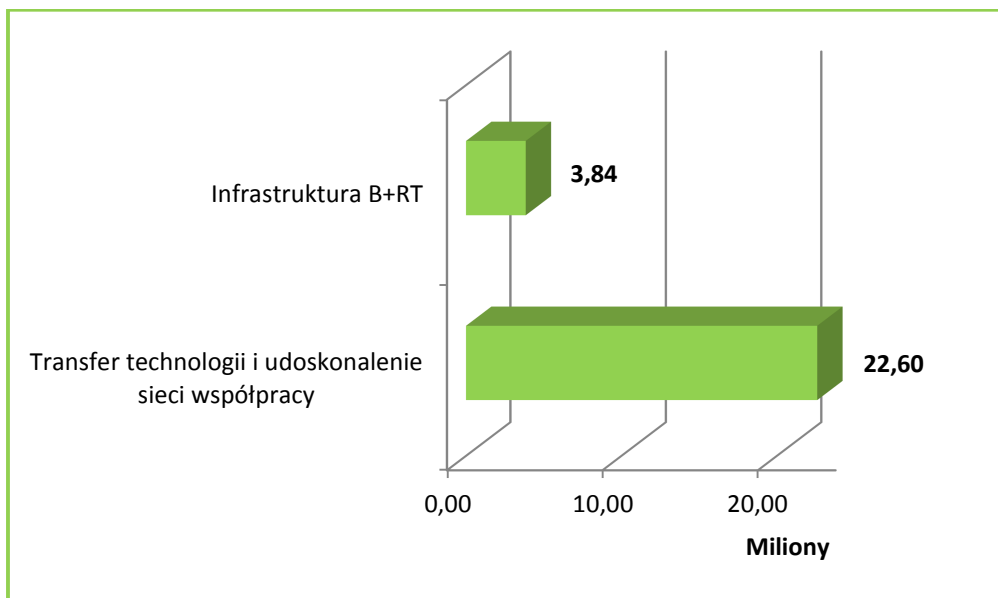

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

W ramach działania 1.2 projekty zakontraktowane od uruchomienia Programu wpisują się w następujące kategorie:

- Edukacja,
- Obsługa nieruchomości, wynajem i prowadzenie działalności gospodarczej,
- Infrastruktura B+RT,
- Transfer technologii i udoskonalenie sieci współpracy.

Wykres 63 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach działania 1.2 osi 1 RPO WZ, według typów realizowanych projektów od uruchomienia Programu (mln EUR)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Działanie 1.3

Postęp finansowy

Tabela 42 Postęp finansowy dla działania 1.3 od uruchomienia Programu do końca 2011 (EUR)

Postęp finansowy od uruchomienia Programu dla działania 1.3 (EUR)								
Złożone wnioski o dofinansowanie (po ocenie formalnej)		Zawarte umowy o dofinansowanie		%	Wydatki wykazane przez beneficjentów od uruchomienia programu	%	Wydatki wykazane przez IZ w deklaracjach do IC	%
Liczba	Wartość dofinansowania ogółem	Liczba	Wartość EFRR		Wartość EFRR		Wartość EFRR	
345	93 953 422,74	208	77 773 028,60	81,88	56 486 170,46	59,47	55 954 803,17	58,91

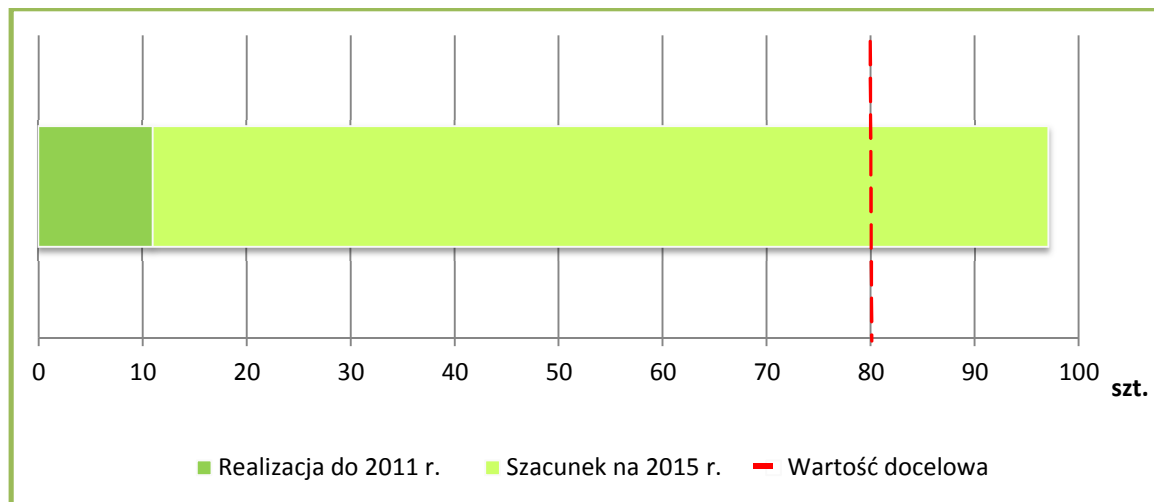
Źródło: Opracowanie własne

Postęp rzeczowy oraz analiza stopnia osiągnięcia wskaźników

W roku 2011 zrealizowano 11 projektów promujących atrakcyjność regionu, bądź wspierających międzynarodową aktywność przedsiębiorstw (w 2010 r. wskaźnik był na poziomie zerowym). Wg szacunków, do 2015 r. wskaźnik wzrośnie do 97 sztuk, co pozwoli zrealizować zakładaną wartość

docelową w 121,25%. Realizacja przedmiotowego wskaźnika w sposób obrazowy została przedstawiona na wykresie poniżej.

Wykres 64 Wartość zrealizowana i szacowana wskaźnika *Liczba projektów promujących atrakcyjność regionu/wspierających międzynarodową aktywność przedsiębiorstw* w porównaniu do wartości docelowej w szt.

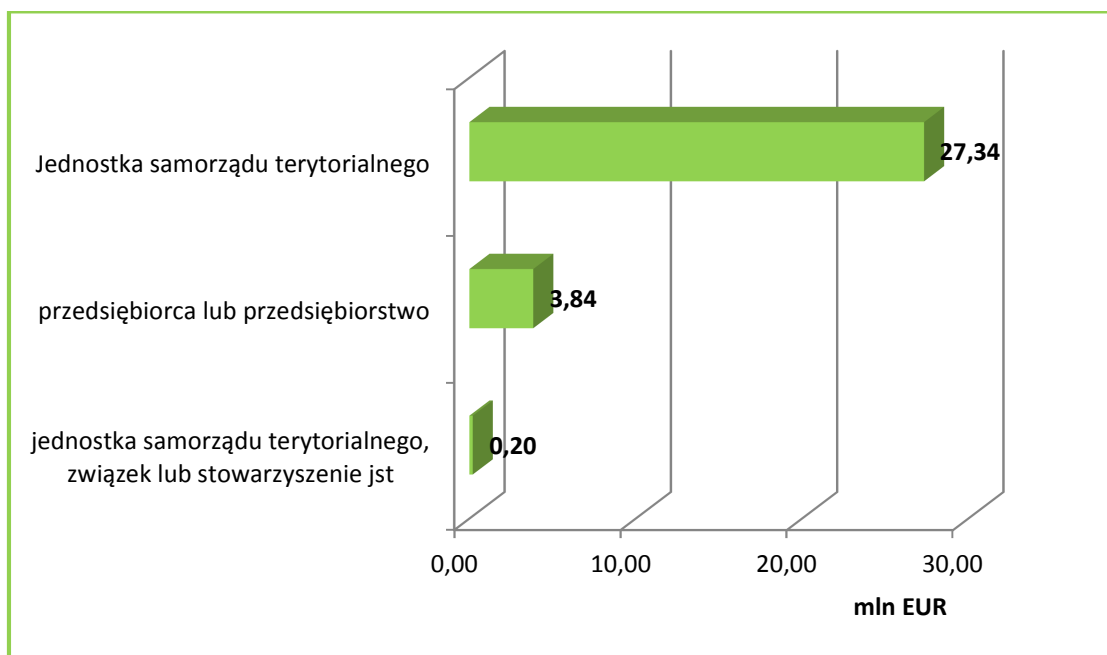
Źródło: opracowanie własne

W ramach działania 1.3 wykorzystano ok. 83% dostępnej alokacji, lecz w przypadku poddziałania 1.3.1 (Specjalistyczne doradztwo dla MSP) to ok. 43%, natomiast w ramach poddziałania 1.3.2 (Promocja przedsiębiorstw w wymiarze międzynarodowym) – ok. 22%. W ramach tych dwóch obszarów w 2012 roku IZ RPO WZ będzie kontynuowała nabory w trybie otwartym, co powinno skutkować zwiększeniem wykorzystania dostępnych środków.

Ciekawie prezentują się mierniki dotyczące poddziałania 1.3.4. Są one realizowane poprzez Inicjatywę Jeremie. Zgodnie z zaleceniami MRR realizacja wskaźników w Sprawozdaniach rocznych wykazana zostanie po złożeniu wniosku o płatność końcową. Monitoring bieżący w ramach przedmiotowej Inicjatywy odbywa się poprzez Informacje miesięczne/kwartalne. W związku z powyższym IZ RPO WZ w Tabeli nr 4 przedstawiła szacunki dotyczące prognoz wskaźników do końca okresu programowania. Wobec czego IZ RPO WZ szacuje, że do 2015 r. w województwie zostanie utworzonych lub wspartych 15 funduszy pożyczkowych i poręczeniowych, co pięciokrotnie przekroczy wartość docelową ustaloną dla Programu. W rezultacie do końca realizacji Programu zostanie udzielonych 13 758 pożyczek lub poręczeń, podczas gdy na etapie programowania zakładano 250 szt. Znaczne przekroczenie wartości docelowych wynika z faktu, iż pierwotnie zakładano, że poddziałanie to będzie realizowane poprzez bezzwrotne dotacje. Jednakże w trakcie trwania Programu IZ RPO WZ podjęła decyzję o zastosowaniu mechanizmu Inicjatywy Jeremie - wskaźniki więc wprost potwierdzają słuszność tej decyzji.

Rozkład wg typów beneficjentów

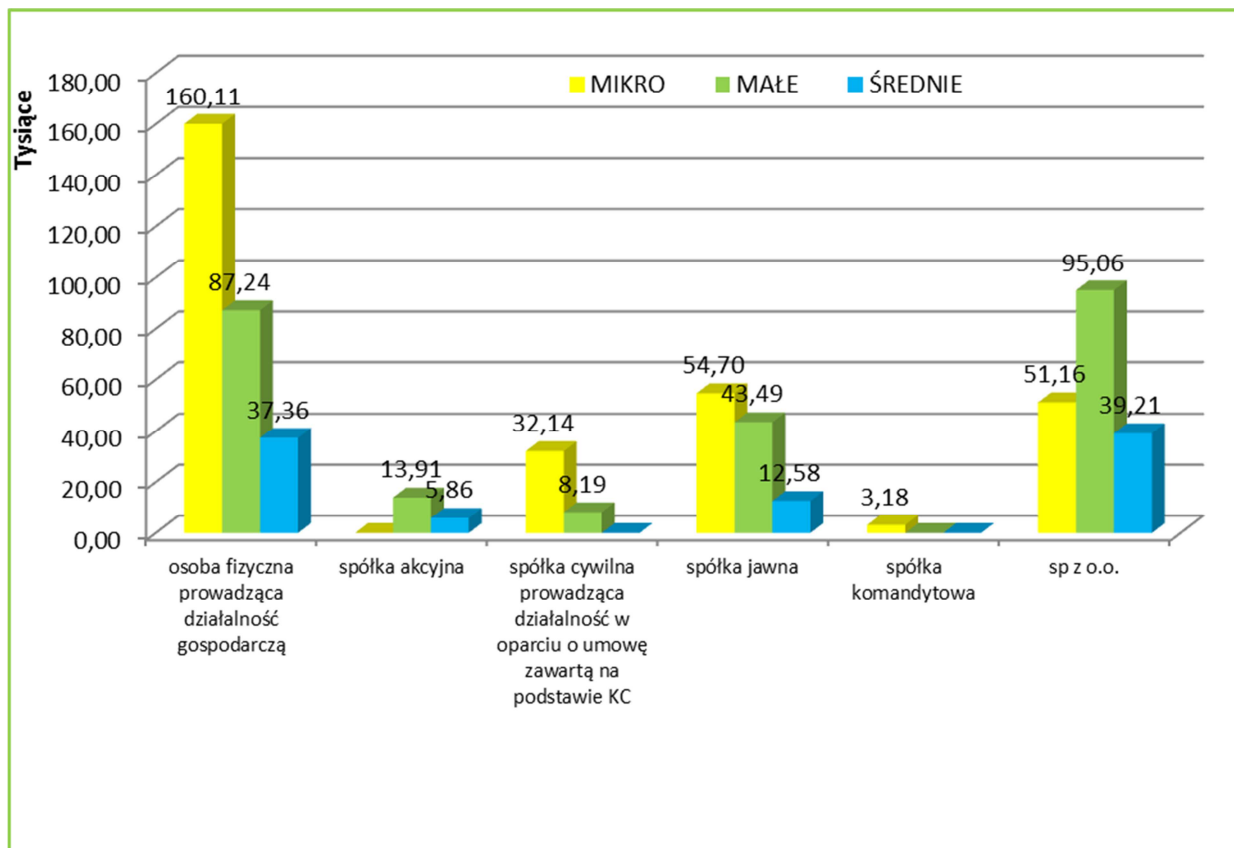
Wykres 65 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach działania 1.3 osi 1 RPO WZ, według typu beneficjentów od uruchomienia Programu (mln EUR)³⁹

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

³⁹ Nie uwzględnia Inicjatywy JEREMIE

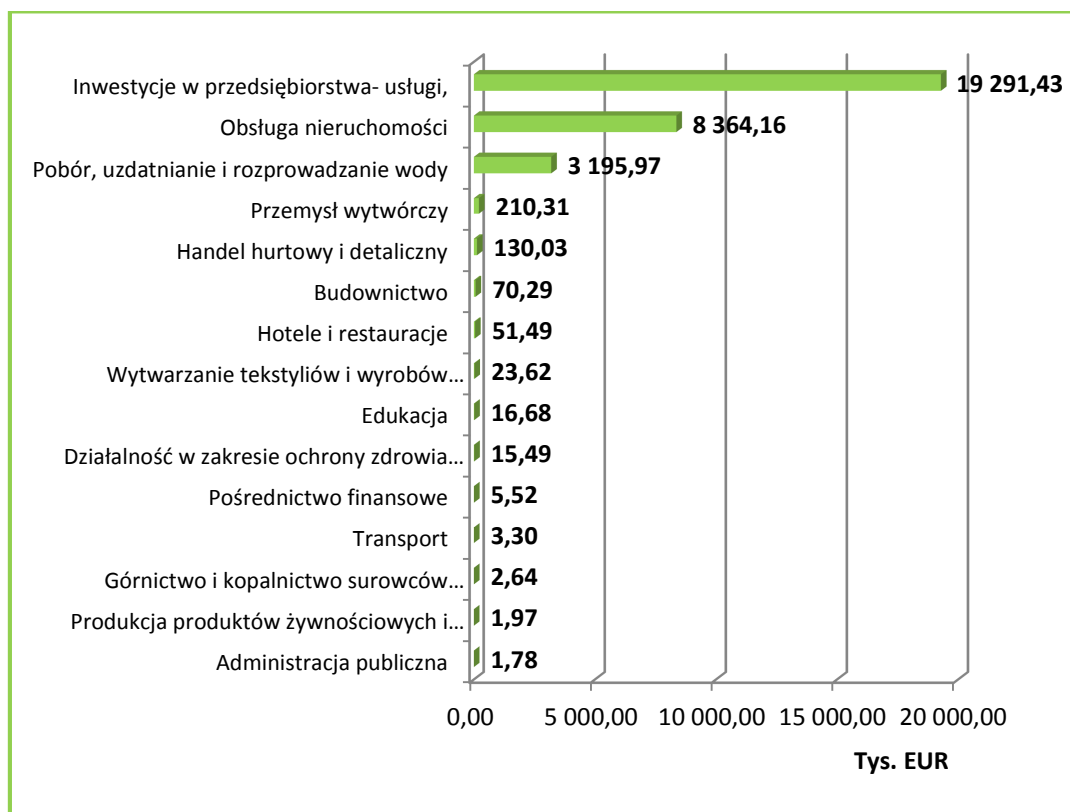
Wykres 66 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach działania 1.3 osi 1 RPO WZ, w podziale na mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa i według formy prawnej beneficjentów od uruchomienia Programu (tys. EUR)⁴⁰

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

⁴⁰ Nie uwzględnia Inicjatywy JEREMIE

Wykres 67 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach działania 1.3 osi 1 RPO WZ, według typów realizowanych projektów od uruchomienia Programu (tys. EUR)⁴¹

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Cross-financing

Szczegółowe informacje i analizy dotyczące cross-finansingu przewidzianego w I osi priorytetowej zostały opisane w punkcie 2.6.3 niniejszego sprawozdania.

Badania ewaluacyjne

W okresie sprawozdawczym zostało zrealizowane badanie ewaluacyjne „Ocena postępu wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013”, w którym m.in. zostały przeanalizowane i ocenione postępy finansowe oraz stopień realizacji zakładanych wskaźników w I osi priorytetowej RPO WZ na dzień 31.12.2010 roku. Rekomendacje zaproponowane przez Ewaluatorów dotyczą przyszłego okresu programowania i dotyczą struktury alokacji.

Na 2012 rok IZ RPO WZ zaplanowała realizację badania ewaluacyjnego „Ocena bezpośredniego i pośredniego wsparcia sektora MŚP w ramach RPO WZ oraz uzyskanie rekomendacji z zakresu wsparcia MŚP na przyszłą perspektywę finansową na lata 2014-2020”, którego celem będzie kompleksowa ocena pomocy udzielanej sektorowi MŚP w ramach RPO WZ. Zadaniem Wykonawcy będzie ocena efektywności bezpośredniego wsparcia inwestycyjnego poprzez dotacje pod kątem: powstawania miejsc pracy w przedsiębiorstwach, kreowania dodatkowych inwestycji w przedsiębiorstwach, wzrostu konkurencyjności przedsiębiorstw. Ponadto, zadaniem Wykonawcy będzie ocena efektywności pośredniego wsparcia inwestycyjnego (IOB, strefy inwestycyjne, Inicjatywa JEREMIE). Jednocześnie Wykonawca przeanalizuje grupy docelowe wśród przedsiębiorców oraz scharakteryzuje podmioty korzystające ze wsparcia w ramach RPO WZ. Zadaniem Wykonawcy

⁴¹ Nie uwzględnia Inicjatywy JEREMIE

będzie też ocena skuteczności form wsparcia przedsiębiorstw zastosowanych w ramach RPO WZ (dotacje, IOB, strefy inwestycyjne, Inicjatywa JEREMIE) oraz przedstawienie prognozy i rekomendacji dotyczących form wsparcia w sektorze przedsiębiorstw na przyszły okres programowania.

Opis wkładu osi priorytetowej w promowanie równości szans kobiet i mężczyzn

Znajduje się w pkt. 2.2.1 niniejszego sprawozdania.

Stan realizacji rekomendacji i zaleceń Komisji Europejskiej odnoszących się do przedmiotowej osi priorytetowej

Znajduje w punkcie 2.1.6.3 niniejszego sprawozdania

3.1.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi

Problem z realizacją i rozliczaniem projektów, składanych przez przedsiębiorców uczestniczących w branżowych misjach gospodarczych w ramach II typu projektów Poddziałania 1.3.2 Promocja przedsiębiorstw w wymiarze międzynarodowym.

Podjęte środki zaradcze:

IZ RPO WZ opracowała i wdrożyła koncepcję III typu projektów Organizacja misji gospodarczej, pod koniec czerwca br. IZ RPO WZ wdrożyła usprawnienia dla Wnioskodawców ubiegających się o dofinansowanie udziału w branżowych misjach gospodarczych::

- Zmniejszono zakres Wniosku o dofinansowanie udziału w misji gospodarczej;
- Zmniejszono liczbę dokumentów składanych jako suplementy do Umowy o dofinansowanie branżowej misji gospodarczej;
- Zmieniono zapisy wzoru Umowy o współpracy z Organizatorem misji oraz Umów o dofinansowanie, które umożliwią prowadzenie kontroli projektów w siedzibie organizatora, zamiast u poszczególnych przedsiębiorców uczestniczących w misji.

3.2. Oś Priorytetowa 2 Rozwój infrastruktury transportowej i energetycznej

3.2.1 Osiągnięcie celów i analiza postępów

Celem głównym Osi Priorytetowej 2 Rozwój infrastruktury transportowej i energetycznej jest rozwój społeczno-gospodarczy poprzez poprawę stanu infrastruktury transportowej i technicznej.

Cele szczegółowe to:

- wzrost dostępności komunikacyjnej regionu,
- rozwój i podniesienie jakości transportu publicznego,
- wzrost dostępności do infrastruktury elektrycznej i gazowej na obszarach deficytowych.

Pomoc w ramach Osi Priorytetowej 2 jest kierowana głównie do jednostek samorządu terytorialnego (związki i stowarzyszenia), jednostek organizacyjnych jst posiadających osobowość prawną, jednostek sektora finansów publicznych (pozostałe), przedsiębiorców.

Komplementarność z pozostałymi osiami priorytetowymi RPO WZ 2007-2013

Oś 6. *Rozwój funkcji metropolitalnych*, w zakresie – transportu miejskiego (kryterium demarkacji: obszar realizacji).

Informacja nt. fizycznych i finansowych postępów priorytetu

2 OŚ PRIORYTETOWA ROZWÓJ INFRASTRUKTURY TRANSPORTOWEJ I ENERGETYCZNEJ

2011 rok

- **17** - liczba złożonych wniosków aplikacyjnych poprawnych pod względem formalnym o ogólnej wartości dofinansowania równej **70 992 700,80 EUR** (EFRR+BP), co stanowi **29,08 % alokacji** przeznaczanej na Oś 2
- **15** – liczba podpisanych umów o dofinansowanie o wartości EFRR równej **39 604 202,05 EUR**, co stanowi **17,59 % alokacji** EFRR przeznaczanej na Oś 2
- **46 236 485,53 EUR** - kwota wykazana przez Beneficjentów w zaakceptowanych wnioskach o płatność, co stanowi **20,53 % zobowiązań** alokacji EFRR w ramach Osi 2
- **29 708 105,99 EUR płatności w formie refundacji** przekazane na rzecz Beneficjentów, co stanowi **13,19 % alokacji** EFRR przeznaczanej na Oś 2.

Kwota przeznaczona na realizację 2 osi priorytetowej wynosi **225 159 580 EUR** (z EFRR), co stanowi **26,10 %** alokacji przeznaczanej na Program.

W ramach przedmiotowej osi realizowane są projekty w trybie konkursowym, indywidualnym oraz systemowym. Od uruchomienia Programu w ramach ogłoszonych naborów udostępniono **184 170 019,49 EUR** (z EFRR), co stanowi **81,80 %** alokacji przeznaczanej na Oś 2.

Postęp finansowy

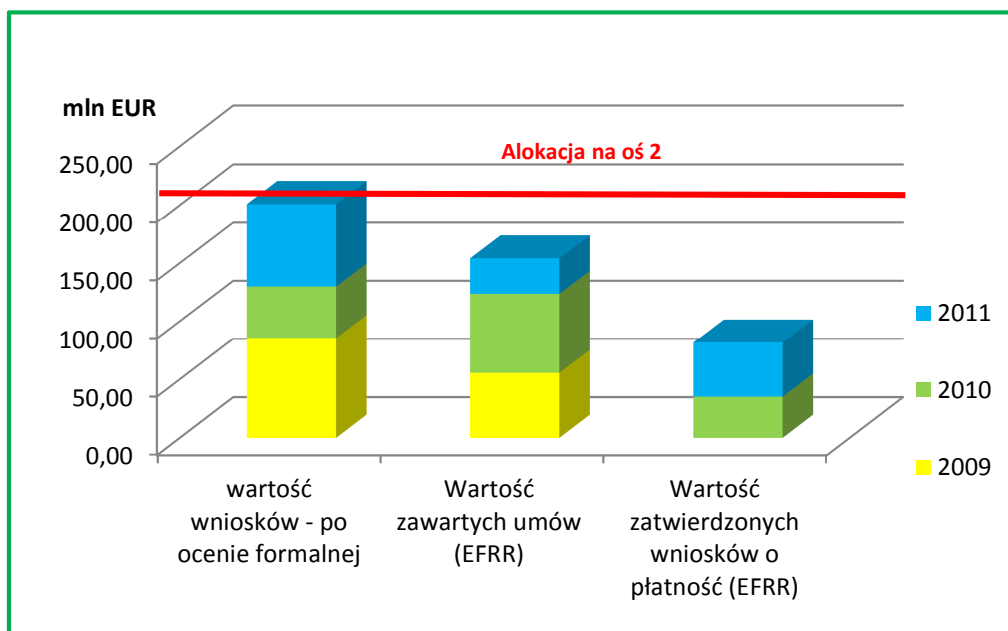
Tabela 45 Postęp finansowy dla osi 2 od uruchomienia Programu do końca 2011 (EUR)

Postęp finansowy od uruchomienia Programu dla osi 2									
Złożone wnioski o dofinansowanie (po ocenie formalnej)		Zawarte umowy o dofinansowanie ⁴²		%	Wydatki wykazane przez beneficjentów od uruchomienia programu	%	Wydatki wykazane przez IZ w deklaracjach do IC	%	
Liczba	Wartość dofinansowania ogółem	Liczba	Wartość EFRR		Wartość EFRR		Wartość EFRR		
154	200 802 880,81	113	153 998 027,36	68,40	81 475 095,51	36,19	64 260 560,42	28,54	

Źródło: opracowanie własne

⁴² Wykaz rozwiązanych umów znajduje się w Załączniku X niniejszego sprawozdania

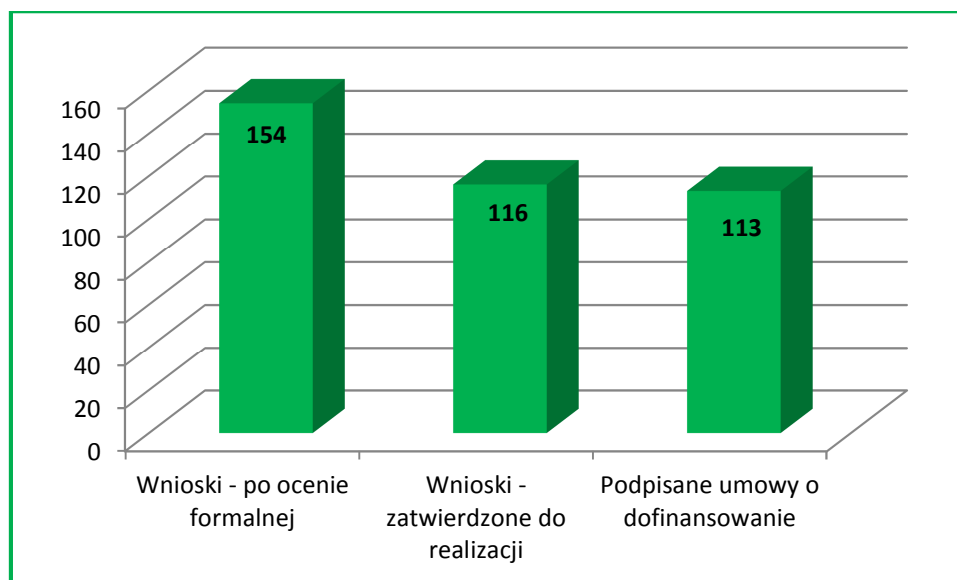
Wykres 68 Wartość dofinansowania złożonych wniosków (po ocenie formalnej), wartość zawartych umów oraz wartość zatwierdzonych wniosków o płatność w ramach osi 2 od początku realizacji Programu w podziale na lata (EUR) ⁴³

Źródło: opracowanie własne

Na wykresie poniżej przedstawiono liczbę wniosków aplikacyjnych złożonych w ramach 2 osi priorytetowej na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów od uruchomienia Programu.

Wykres 69 Liczba wniosków na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów od uruchomienia Programu – oś 2

Źródło: opracowanie własne

⁴³ Wykres prezentuje wartości zawartych umów o dofinansowanie, który uwzględnia podpisane aneksy i rozwiązane dotychczas umowy o dofinansowanie. Zatem wartości dotyczące podpisanych umów w danym okresie sprawozdawczym mogą się różnić od danych przedstawionych w pozostałych częściach sprawozdania.

Nabory:

W 2011 r. nie ogłoszono konkursów w ramach osi 2. Od uruchomienia Programu ogłoszono 5 konkursów. Alokacja EFRR przeznaczona na realizację ww. konkursów wynosiła **52 683 664,26 EUR**. Konkursy z podziałem na działania/poddziałania zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 46 Przeprowadzone konkursy w ramach osi 2 od uruchomienia Programu

Rok	Działanie	Poddziałanie	Alokacja EFRR na konkurs (EUR)
2008	2.1 Zintegrowany system transportowy województwa	2.1.2 Lokalna infrastruktura drogowa	22 511 928,43
2009		2.1.2 Lokalna infrastruktura drogowa	12 389 540,12
		2.1.6 Zintegrowany system transportu publicznego	8 283 631,54
2010	2.2 Lokalna infrastruktura energetyczna	2.2.1 Sieci elektroenergetyczne	5 301 524,19
		2.2.2 Sieci dystrybucji gazu ziemnego	4 197 039,98

Źródło: opracowanie własne

W 2011 roku nie przeprowadzono naborów w trybie systemowym. W okresie sprawozdawczym udostępniono dokumentację aplikacyjną dla poddziałania 2.1.3 *Drogi w miastach na prawach powiatu*. w trybie indywidualnym. Informacja na temat **Projektów indywidualnych** znajduje się w punkcie 2.1.6 niniejszego sprawozdania.

Nabory planowane

Zgodnie z *Indykatywnym harmonogramem konkursów* w ramach RPO WZ 2007-2013 z dnia 13 grudnia 2011 r., w kolejnym okresie sprawozdawczym nie planuje się przeprowadzenia naborów wniosków w trybie konkursowym. Jak również nie planuje się udostępnienia dokumentacji w ramach trybu indywidualnego.

Analiza jakościowa (realizacja wskaźników)

Informacje nt. wskaźników postępu fizycznego Osi priorytetowej 2 przedstawiono w *Tabeli 4 Postęp fizyczny programu operacyjnego* (Załącznik nr IV).

Od początku realizacji Programu w ramach 2 osi priorytetowej Rozwój infrastruktury transportowej i energetycznej zostało zatwierdzonych 51 wniosków o płatność końcową (z czego 41 w 2011 r.), co skutkuje realizacją niektórych założonych wskaźników. Poza tym IZ RPO WZ oszacowała wartości pozostałych wskaźników na podstawie podpisanych do końca okresu sprawozdawczego umów o dofinansowanie.

Efekty realizacji 2 osi priorytetowej są mierzone poprzez wskaźniki:

– PRODUKTU:

- Liczba projektów z zakresu infrastruktury transportowej (działanie 2.1 Zintegrowany system transportowy województwa),
- Liczba projektów z zakresu infrastruktury energetycznej (działanie 2.2 Lokalna infrastruktura energetyczna),
- Długość wybudowanych dróg (gminnych, powiatowych, wojewódzkich) (działanie 2.1 Zintegrowany system transportowy województwa),

- Długość przebudowanych dróg (gminnych, powiatowych, wojewódzkich) (działanie 2.1 Zintegrowany system transportowy województwa),
- Długość wybudowanych/przebudowanych dróg na obszarach wiejskich (działanie 2.1 Zintegrowany system transportowy województwa),
- Długość przebudowanych linii kolejowych (działanie 2.1 Zintegrowany system transportowy województwa),
- Liczba zakupionego taboru komunikacji miejskiej (działanie 2.1 Zintegrowany system transportowy województwa),
- Pojemność zakupionego taboru komunikacji miejskiej (działanie 2.1 Zintegrowany system transportowy województwa).

– **REZULTATU:**

- Oszczędność czasu (na zmodernizowanych liniach kolejowych) w przewozach pasażerskich i towarowych (działanie 2.1 Zintegrowany system transportowy województwa),
- Oszczędność czasu (na nowych i zmodernizowanych drogach) w przewozach pasażerskich i towarowych (działanie 2.1 Zintegrowany system transportowy województwa),
- Przyrost ludności korzystającej z transportu miejskiego (działanie 2.1 Zintegrowany system transportowy województwa),
- Liczba nowych odbiorców energii elektrycznej (działanie 2.2 Lokalna infrastruktura energetyczna),
- Liczba nowych odbiorców gazu z sieci (działanie 2.2 Lokalna infrastruktura energetyczna).

Z powyższego zestawienia wynika, iż 2 oś priorytetową opisuje 7 wskaźników produktu (wskaźnik dotyczący dróg na obszarach wiejskich został uznany za podwskaźnik) i 5 rezultatu. Jeśliby spojrzeć na to zagadnienie w sposób liczbowy, to do końca 2011 roku trzy wskaźniki produktu (*Liczba projektów z zakresu infrastruktury transportowej*, *Liczba zakupionego taboru komunikacji miejskiej* oraz *Pojemność zakupionego taboru komunikacji miejskiej*) i jeden rezultatu (*Przyrost ludności korzystającej z transportu miejskiego*) osiągnęły już wartości założone do końca 2015 r. Przyglądając się realizacji pozostałych wskaźników widać znaczący postęp w stosunku do roku poprzedniego. O postępie w realizacji przedmiotowej osi świadczy również znaczący wzrost zakończonych projektów – na koniec 2010 roku było ich 10, do końca 2011 r. wartość ta wzrosła do 51. Biorąc pod uwagę natomiast szacunki, do 2015 r. zostanie zrealizowanych 71% wskaźników produktu (5 mierników) i 40% wskaźników rezultatu (2 mierniki), z czego wskaźnik rezultatu pn. *Oszczędność czasu (na zmodernizowanych liniach kolejowych) w przewozach pasażerskich i towarowych* zostanie zrealizowany w 89,55%. Wskaźniki te w głównej mierze są realizowane przez projekty dotyczące systemu transportowego województwa – dzięki środkom pochodzącym z Programu do roku 2015 zostanie zrekonstruowanych i wybudowanych ponad 300 km dróg, 200 km linii kolejowych, co z kolei pozwoli zaoszczędzić w przewozach pasażerskich i towarowych na drogach ponad 63 mln EUR, natomiast na zmodernizowanych liniach kolejowych ok. 1,8 mln EUR. Informacje dotyczące wykorzystania dostępnej alokacji zostały przedstawione w analizie dotyczącej poszczególnych działań.

Lokalna infrastruktura energetyczna jest obszarem w mniejszym stopniu realizowanym. Działanie 2.2 to przede wszystkim dwa projekty indywidualne. Przeprowadzone 2 nabory w tym zakresie, z uwagi na małe zainteresowanie ze strony potencjalnych beneficjentów nie przyniosły spodziewanych rezultatów, w związku z czym w ramach renegocjacji Programu przeniesiono część niewykorzystanej alokacji na priorytetowe dla województwa zadania drogowe.

Szczegóły dotyczące realizacji poszczególnych wskaźników zostały zamieszczone w dalszej części analizy.

Analiza stopnia realizacji wskaźników programowych określonych na poziomie 2 osi priorytetowej, w kontekście sytuacji społeczno-ekonomicznej regionu oraz w odniesieniu do głównych trendów w gospodarce i sytuacji sektorów odnoszących się do zakresu, jaki swoim zasięgiem obejmują działania podejmowane w zakresie działań realizowanych w ramach przedmiotowej osi priorytetowej, oraz w odniesieniu do wskaźników kontekstowych (załącznik B) znajduje się w punkcie 2.1.6.2.

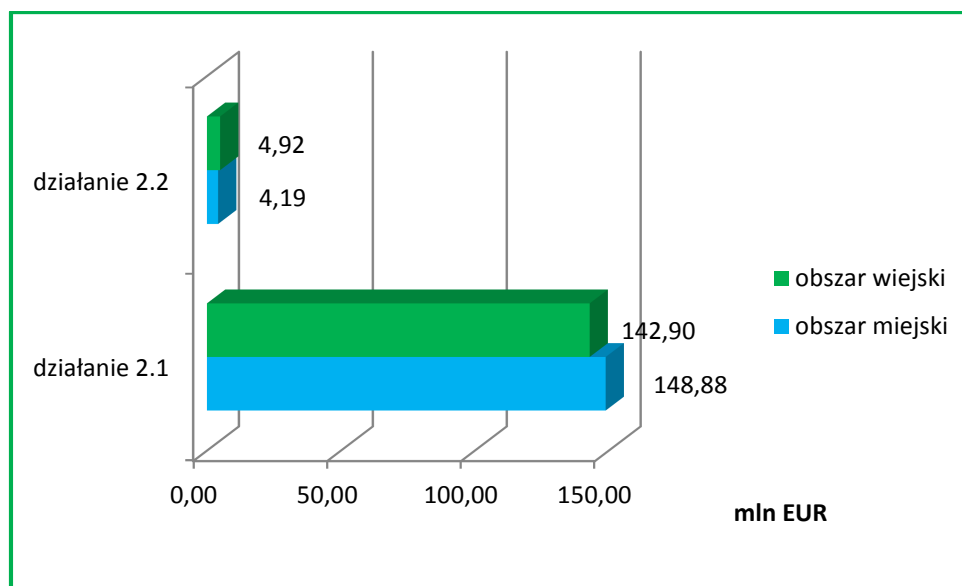
Terytorialny rozkład projektów.

Od uruchomienia Programu w ramach 2 osi priorytetowej, podpisano **113** umów, wartość dofinansowania z EFRR wynosi **153 998 027,36 EUR**. **45** projektów, czyli **39,8%** wszystkich umów podpisanych w ramach osi 2 od uruchomienia Programu, realizowanych jest na obszarach miejskich, pozostała część, **68** projektów (dokładnie 60,1%), na obszarach wiejskich.

Z analizy zawartych umów, w podziale na poszczególne działania osi 2, wynika, że zarówno pod względem wartościowym, jak i ilościowym, najwięcej projektów realizowanych jest w ramach działania 2.1 *Zintegrowany system transportowy województwa* (dokładnie **106** projektów). Projekty z tego działania realizowane są przede wszystkim na obszarach wiejskich (**64**), = **102 668 887,94 EUR**. Inwestycje „miejskie”, mimo tego, że słabsze pod względem ilościowym (**42**), uzyskały wyższe dofinansowanie (**46 212 081,51 EUR**).

W ramach działania 2.2 *Lokalna infrastruktura energetyczna*, zawarto **3** umowy na inwestycje „miejskie” o wartości **5 128 867,24 EUR**. Projekty z tego działania realizowane są przede wszystkim na obszarach wiejskich dokładnie **4** projekty o wartości dofinansowania 3 779 306,64 EUR z EFRR.

Wykres 70 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach poszczególnych działań osi 2 RPO WZ, według obszaru ich realizacji od uruchomienia Programu (mln EUR)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Rozkład terytorialny projektów realizowanych w ramach osi 2 w podziale na obszary wsparcia przedstawia poniższa mapa.

Mapa 4 Rozkład terytorialny projektów realizowanych w ramach osi 2 w podziale na obszary wsparcia

Źródło: Opracowanie własne

Rozkład wg typu projektów

Od uruchomienia Programu, w ramach osi 2, zdecydowanie największą ilość projektów realizowano z zakresu budowy dróg regionalnych i lokalnych. Kwota dofinansowania z EFRR, którą wsparto inwestycje drogowe, to **93 898 189,11 EUR**. Pozostałe projekty to inwestycje z zakresu transportu, energii elektrycznej i portów.

Informacje na temat projektów realizowanych w ramach innych PO znajdują się w punkcie 2.1.6.1 *System realizacji programu, V Rozkład projektów (Grupy docelowe)* niniejszego sprawozdania.

Działanie 2.1

Postęp finansowy

Tabela 47 Postęp finansowy dla działania 2.1 od uruchomienia Programu do końca 2011 (EUR)

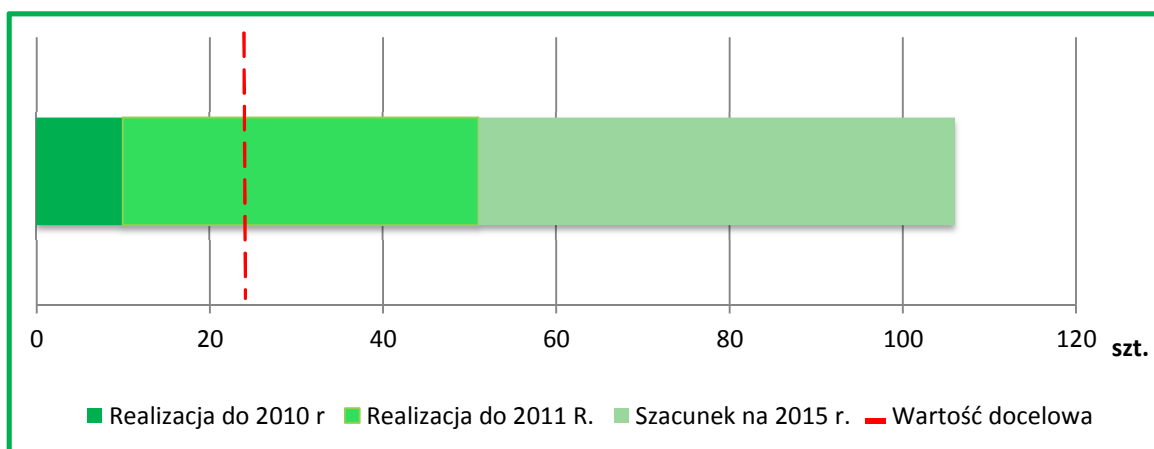
Postęp finansowy od uruchomienia Programu dla działania 2.1									
Złożone wnioski o dofinansowanie (po ocenie formalnej)		Zawarte umowy o dofinansowanie			Wydatki wykazane przez beneficjentów od uruchomienia programu		Wydatki wykazane przez IZ w deklaracjach do IC		
Liczba	Wartość dofinansowania ogółem	Liczba	Wartość EFRR	%	Wartość EFRR	%	Wartość EFRR	%	
147	195 650 906,08	106	148 880 969,45	68,05	81 475 095,51	37,24	64 260 560,42	29,37	

Źródło: opracowanie własne

Postęp rzeczowy oraz analiza stopnia osiągnięcia wskaźników

W 2011 r. zakończono aż 41 projekty z zakresu infrastruktury transportowej – jest to duży postęp w stosunku do roku poprzedniego, w którym zrealizowano 10 projektów. 51 inwestycji w tym zakresie, to znacznie więcej niż zaplanowano na etapie programowania – już w tym momencie bowiem wskaźnik jest osiągnięty na poziomie 212,5%. Szacuje się, że do 2015 r. w województwie zostanie zrealizowanych aż 106 projektów – obrazowo zostało to przedstawione na wykresie poniżej.

Wykres 71 Wartość zrealizowana i szacowana wskaźnika *Liczba projektów z zakresu infrastruktury transportowej* w porównaniu do wartości docelowej w szt.

Źródło: opracowanie własne

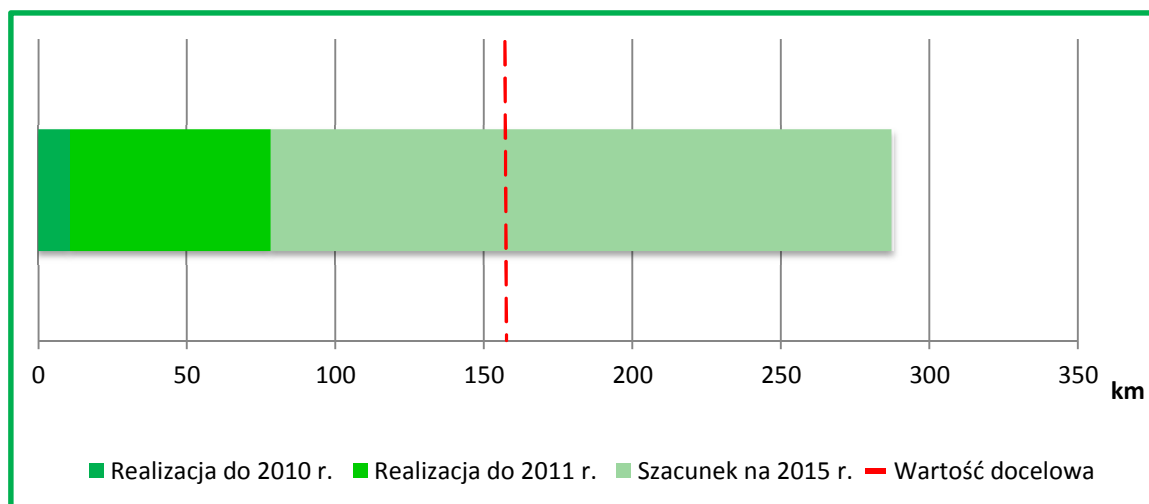
Znaczne przekroczenie wartości docelowej przedmiotowego wskaźnika (441,67% realizacji) jest związane z działaniami IZ RPO WZ zmniejszającymi maksymalne dofinansowanie projektów dotyczących dróg lokalnych, w wyniku czego zostanie zrealizowanych dużo projektów o stosunkowo małej wartości.

Dzięki powyższym projektom w 2011 r. zrekonstruowano 67,463 km dróg – jest to znaczny postęp w realizacji stosunku do roku poprzedniego (zostało to przedstawiona powyższy wykres).

W 2011 r. przebudowano 19,205 km dróg gminnych (w 2010 r. wartość wskaźnika wynosiła 9,338 km), 38,558 km dróg powiatowych (w 2010 r. wartość wskaźnika wynosiła 1,359 km) oraz 9,7 km dróg wojewódzkich (w 2010 r. wskaźnik był na poziomie zerowym). W wyniku realizacji przedmiotowych inwestycji na nowych i zmodernizowanych drogach, w przewozach pasażerskich i towarowych oszczędności na koniec okresu sprawozdawczego wyniosły 733 631,86 EUR, z czego 578 789,13 EUR są to oszczędności wygenerowane tylko w 2011 r. Szacuje się, że do roku 2015 wartość wskaźnika wzrośnie i wyniesie aż 63 461 552 EUR (317,31% realizacji wskaźnika).

Na podstawie zawartych do końca okresu sprawozdawczego umów o dofinansowanie IZ RPO WZ przewiduje, że do 2015 roku zostanie przebudowanych 286,491 km dróg (183,65% realizacji wskaźnika). Porównanie wartości zrealizowanych i szacowanych zostało przedstawione na poniższym wykresie.

Wykres 72 Wartość zrealizowana i szacowana wskaźnika *Długość przebudowanych dróg* w porównaniu do wartości docelowej w km

Źródło: opracowanie własne

Patrząc na ten wskaźnik w podziale na poszczególne kategorie dróg – tj. na gminne, powiatowe i wojewódzkie, szacuje się, że do 2015 r. zostanie przebudowanych 50,869 km dróg gminnych (169,56% realizacji wskaźnika), 107,338 km dróg powiatowych (233,34% realizacji wskaźnika) oraz 128,284 km dróg wojewódzkich (160,36% realizacji wskaźnika).

W okresie sprawozdawczym po raz pierwszy zostały zrealizowane projekty, dzięki którym wybudowano nowe drogi (4,43 km). Zrealizowana wartość wskaźnika nie realizuje założeń nawet dla 2010 r., jednak patrząc na prognozy tego wskaźnika do 2015 r., to zostanie wybudowanych 19,85 km dróg (73,52% realizacji wskaźnika), w tym 8,47 km dróg gminnych (105,88% realizacji wskaźnika), 5,41 km dróg powiatowych (67,63% realizacji wskaźnika) oraz 5,97 km dróg wojewódzkich (54,27% realizacji wskaźnika).

Z powyższej analizy wynika, że istnieje zagrożenie w wykonaniu wskaźnika dotyczących nowych dróg powiatowych. Wskaźnik ten występuje w dwóch poddziałaniach: 2.1.2 (Lokalna infrastruktura drogowa) i 2.1.3 (Drogi w miastach na prawach powiatu). Poddziałanie 2.1.3 jest realizowane w trybie

indywidualnym przez cztery projekty, z czego jedna umowa zostanie podpisana w 2012 roku (projekt pn. *Budowa Trasy Północnej w Szczecinie – etap II wraz z dojazdem przez ulicę Łączną realizowany przez Urząd Miasta Szczecin*) – w związku z czym alokacja na przedmiotowe poddziałanie zostanie wykorzystana. Poza tym IZ RPO WZ w przyszłym okresie sprawozdawczym będzie mogła ponownie oszacować wartości przedmiotowych wskaźników. Natomiast w ramach poddziałania 2.1.2 wspierane są projekty, których przedmiotem jest m.in. budowa, przebudowa i rozbudowa zarówno dróg gminnych, jak i powiatowych. W wyniku przeprowadzonych naborów (konkurs nr RPOWZ/2.1.2/2008/1 i RPOWZ/2.1.2/2009/1) najlepsze okazały się projekty, których realizacja dotyczy przede wszystkim dróg gminnych. Skutkiem tego, szacuje się, że wskaźniki dotyczące właśnie dróg gminnych zostaną osiągnięte w 106% (nowe drogi) i 168% (zrekonstruowane drogi), natomiast wskaźnik dotyczący nowych dróg powiatowych nie zostanie zrealizowany. Poza tym w realizowanych już przedsięwzięciach zidentyfikowano oszczędności - w związku z czym, IZ RPO WZ po dokładnym przeanalizowaniu sytuacji, podejmie decyzje, czy przeznaczyć je na budowę dróg powiatowych.

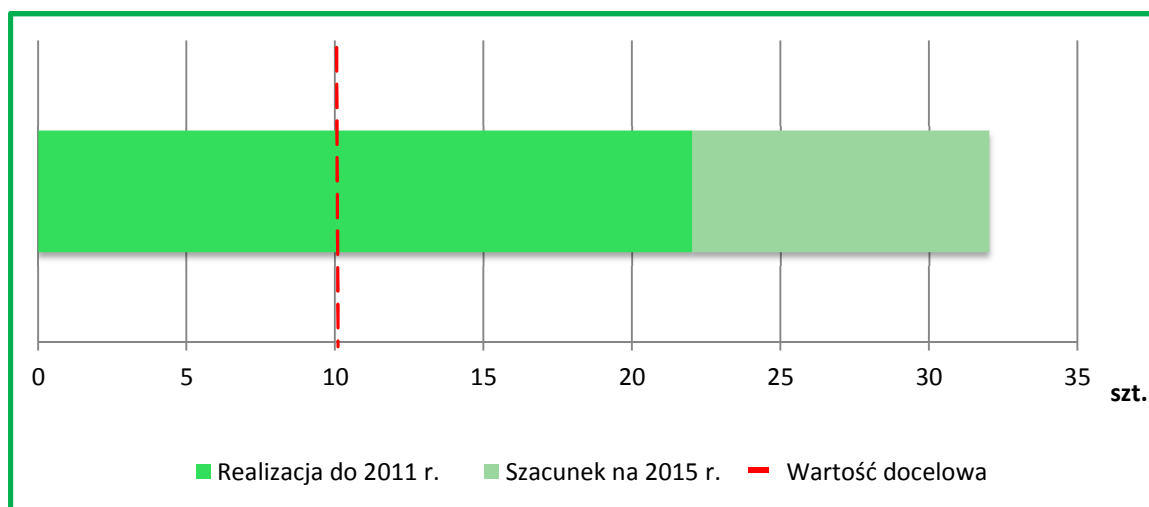
Na chwilę obecną występuje również niebezpieczeństwo niezrealizowania wskaźników dotyczących nowych dróg wojewódzkich. W poprzednim Sprawozdaniu IZ RPO WZ wykazywała, że istnieje zagrożenie w realizacji wskaźnika dotyczącego także przebudowanych dróg wojewódzkich. W trakcie przeprowadzonych w 2011 r. renegocjacji Programu zdecydowano przeznaczyć na poprawę jakości dróg w regionie dodatkowe środki pochodzące z KRW i DT – wobec czego wartość szacowana dla roku 2015 z 38,508 km wzrosła do 128,284 km (wskaźnik zostanie zrealizowany w 160,36%). Dzięki dodatkowym środkom w najbliższym czasie zostaną podpisane kolejne umowy o dofinansowanie w ramach poddziałania 2.1.1, które pozwolą na zrealizowanie większych wartości omawianych wskaźników.

W przypadku wskaźnika dotyczącego dróg na obszarach wiejskich również widać znaczący postęp w realizacji w stosunku do roku poprzedniego. Otóż w 2011 r. wybudowano na obszarach wiejskich 3,151 km (w 2010 r. wskaźnik był na poziomie zerowym) oraz przebudowano 50,597 km dróg (udział roku 2011 w stosunku do całej zrealizowanej wartości wskaźnika wynosi 84%). Szacuje się, że do 2015 r. wartości docelowe wskaźnika *Długość wybudowanych/przebudowanych dróg na obszarach wiejskich* zostaną przekroczone zarówno w drogach nowych (267,34% wartości docelowej), jak i zrekonstruowanych (616,08% wartości docelowej). Znaczne przekroczenie wartości wskaźnika wynika z jego niedoszacowania na etapie programowania, poza tym budowa dróg na obszarach wiejskich jest również tańsza oraz prostsza.

W okresie sprawozdawczym nie zostały zrekonstruowane linie kolejowe, jednak przewiduje się nieco ponad 100% realizacji omawianego wskaźnika do roku 2015. Wiąże się to z ogłoszonym w październiku 2009 r. naborem projektów indywidualnych w poddziałaniu 2.1.7 Regionalny transport kolejowy Schemat A Infrastruktura kolejowa, a następnie z podpisaniem dwóch umów. Zakończenie projektów planowane jest na rok 2012 oraz 2013, stąd osiągnięcie wartości docelowej wskaźnika *Długość przebudowanych linii kolejowych* będzie możliwe dopiero w kolejnych latach. W związku z powyższym dopiero w 2013 roku będzie zauważalna oszczędność czasu (na zmodernizowanych liniach kolejowych) w przewozach pasażerskich i wyniesie 288 675 EUR, do roku 2015 wzrośnie i wyniesie 1 790 919 EUR a więc wskaźnik zostanie zrealizowany w 89,55%.

W okresie sprawozdawczym zakupiono 22 sztuki taboru komunikacji miejskiej (w 2010 r. wskaźnik był na poziomie zerowym) a więc już w tym momencie przekoczono zakładaną do 2015 r. wartość docelową (w 220%). W zakupionym taborze znajduje się 540 miejsc a więc w tym przypadku również została przekoczona założona wartość na 2015 r. (108% realizacji wskaźnika). Na podstawie podpisanych umów IZ RPO WZ szacuje, że do 2015 r. w województwie zostanie zakupionych 32 sztuki taboru komunikacji miejskiej, w których łącznie będzie dostępnych 1 652 miejsc a więc założenia zostaną zrealizowane trzykrotnie (sytuacja ta graficznie została przedstawiona na wykresie poniżej). Znaczne przekroczenie wartości wskaźnika wynika z jego niedoszacowania na etapie programowania (przyjęto zbyt duże ceny pojazdów) i wcześniejszych doświadczeń we wdrażaniu ZPORR.

Wykres 73 Wartość zrealizowana i szacowana wskaźnika *Liczba zakupionego taboru komunikacji miejskiej* w porównaniu do wartości docelowej w km

Źródło: opracowanie własne

Jeśli natomiast chodzi o wskaźnik dotyczący przyrostu ludności korzystającej z transportu miejskiego, to już w 2010 r. została osiągnięta wartość założona w 2015 r. (wartość wskaźnika w 2010 r. wyniosła 100 000 osób, w 2011 r. wzrosła do 153 283 osób, podczas gdy wartość docelowa na 2015 r. została ustalona na poziomie 45 000 osób). Znaczne przekroczenie wartości docelowych jest związane z problemem w pozyskiwaniu danych – niemożliwe jest bowiem policzenie realnego przyrostu w osobach – przyrost ludności korzystającej z transportu miejskiego ustala się więc na podstawie liczby sprzedanych jednorazowych i wieloprzejazdowych biletów (zgodnie z metodologią GUS).

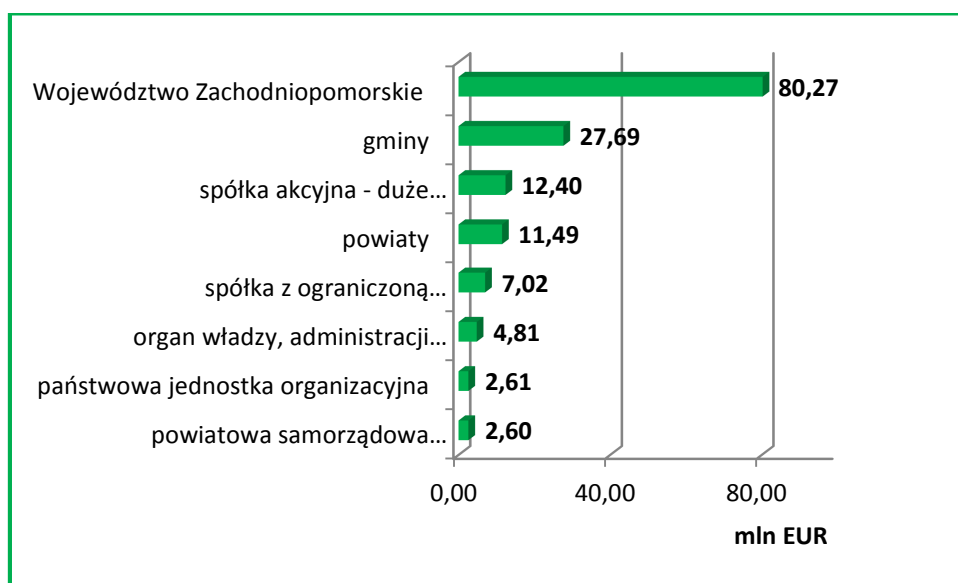
Podsumowując: w działaniu 2.1 generalnie została wyczerpana dostępna alokacja (wyjątek stanowi poddziałanie 2.1.1, o którym wspomniano powyżej) oraz poddziałanie 2.1.4, które jest realizowane w trybie indywidualnym przez projekt *Uruchomienie lotniska w Zegrzu Pomorskim k. Koszalina* – planowana data złożenia wniosku o dofinansowanie przez beneficjenta to 31 lipca 2012 r., więc w przyszłym okresie sprawozdawczym IZ RPO WZ będzie mogła najprawdopodobniej udzielić bardziej szczegółowym informacji na temat wykorzystania alokacji w ramach przedmiotowego poddziałania.

W pozostałych poddziałaniach zidentyfikowano już oszczędności - w związku z czym, IZ RPO WZ po dokładnym przeanalizowaniu sytuacji, podejmie decyzje, w jaki sposób efektywnie i z dużą korzyścią dla województwa zagospodarować przedmiotowe środki.

Rozkład projektów według typów beneficjentów

Z analizy umów zawartych w aktualnym okresie sprawozdawczym w ramach 2 osi priorytetowej, pod względem typów beneficjentów wynika, że najczęściej projektów zakontraktowanych, w ramach działania 2.1 *Zintegrowany system transportowy województwa*, realizują jednostki samorządu terytorialnego, w tym gminy- **55** projektów, powiaty - **20** projektów i Województwo Zachodniopomorskie - **20** projektów. Szczegółowy podział projektów działania 2.1, według formy prawnej beneficjentów przedstawia poniższy wykres.

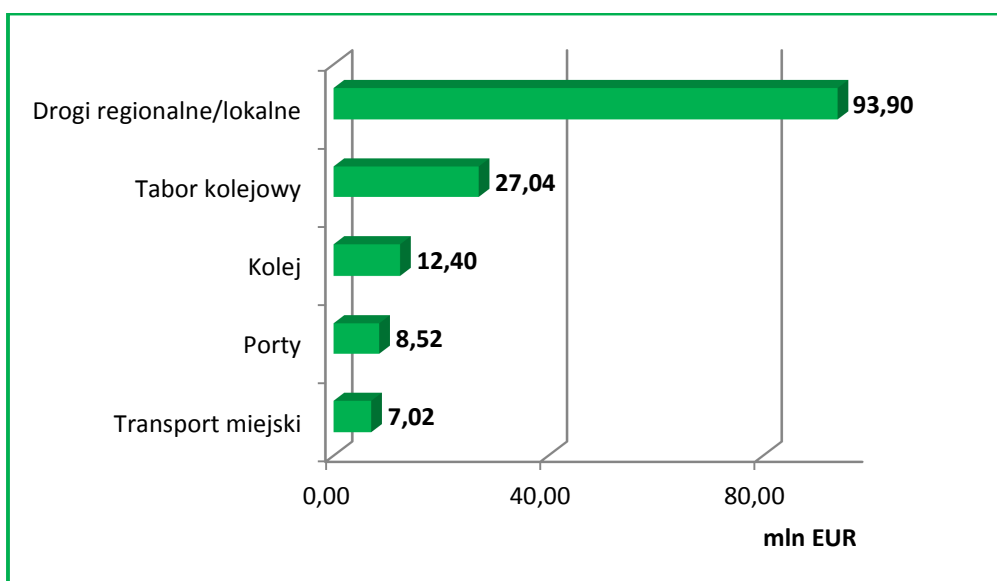
Wykres 74 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach działania 2.1, według formy prawnej beneficjentów od uruchomienia Programu (mln EUR)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Rozkład wg typu projektów

Wykres 75 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach działania 2.1, według typów realizowanych projektów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Działanie 2.2

Postęp finansowy

Tabela 48 Postęp finansowy dla działania 2.2 od uruchomienia Programu do końca 2011 (EUR).

Postęp finansowy od uruchomienia Programu dla działania 2.2								
Złożone wnioski o dofinansowanie (po ocenie formalnej)		Zawarte umowy o dofinansowanie			Wydatki wykazane przez beneficjentów od uruchomienia programu		Wydatki wykazane przez IZ w deklaracjach do IC	
Liczba	Wartość dofinansowania ogółem	Liczba	Wartość EFRR	%	Wartość EFRR	%	Wartość EFRR	%
7	5 151 974,73	7	5 117 057,91	80,33	0,00	0	0,00	0

Źródło: opracowanie własne

Postęp rzeczowy oraz analiza stopnia osiągnięcia wskaźników

W 2011 roku nadal nie zrealizowano projektów z zakresu infrastruktury energetycznej. Problemem może okazać się uzyskanie jego wartości docelowej do 2015 r. Na liście projektów indywidualnych znajdują się dwa projekty go realizujące (*Budowa linii napowietrznej 110 kV pomiędzy GPZ w m. Mirosławiec i Czaplinek* oraz *Zaopatrzenie w gaz ziemny podmiotów funkcjonujących w północnej części gminy Pełczyce*). Poza tym, IZ RPO WZ ogłosiła w drugim półroczu 2010 r. nabór wniosków

o dofinansowanie w ramach poddziałań 2.2.1 i 2.2.2. W odpowiedzi na konkurs w ramach poddziałania 2.2.1 wpłynęło 5 wniosków o dofinansowanie, które przeszły przez wszystkie etapy oceny i w 2011 r. uzyskały dofinansowanie. W związku z powyższym do 2015 r. zostanie zrealizowanych 7 projektów z zakresu infrastruktury energetycznej a więc wskaźnik zostanie zrealizowany w 77,78%. W przypadku poddziałania 2.2.2 brak jest zainteresowania ze strony potencjalnych beneficjentów, w wyniku czego do IZ RPO WZ nie wpłynął żaden wniosek o dofinansowanie.

Jeśli chodzi o wskaźnik *Liczba nowych odbiorców energii elektrycznej*, to w 2011 r. nadal był na poziomie zerowym. Szacuje się, że do 2015 r. wskaźnik będzie kształtował się na poziomie 350 a więc zostanie zrealizowany w 12,5%. Ze względu na niepełne wykorzystanie środków w ramach dofinansowania inwestycji w energetykę elektryczną IZ RPO WZ przesunęła w ramach renegeacji na priorytetowe dla województwa zadania drogowe niewykorzystane środki w działaniu skierowanym na rozwój sieci energetycznych (obszar tematyczny nr 33 – energia elektryczna) w wysokości 3 000 000 EUR. Wartości docelowe wskaźnika nie zostały zmienione – sprawa ta zostanie poruszona w późniejszym terminie.

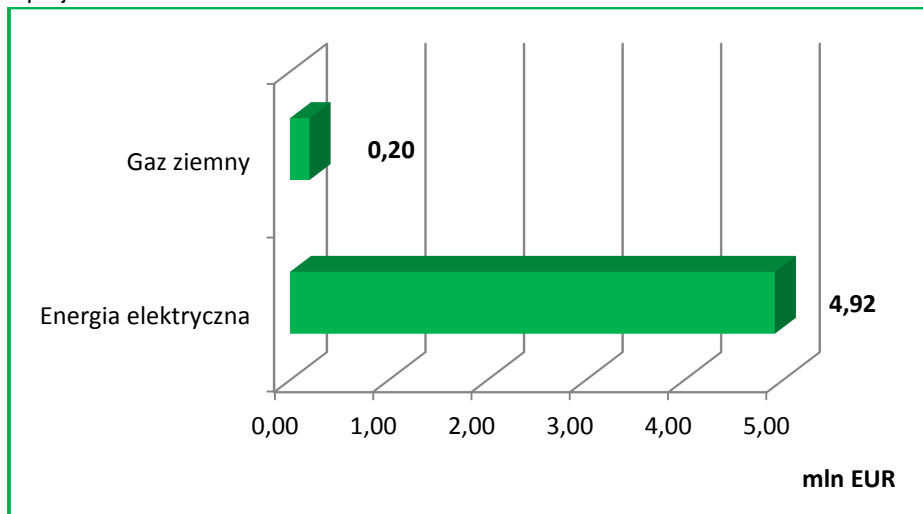
Problemem może okazać się również uzyskanie wartości docelowej wskaźnika *Liczba nowych odbiorców gazu z sieci*. Na liście projektów indywidualnych znajduje się jeden projekt go realizujący (*Zaopatrzenie w gaz ziemny podmiotów funkcjonujących w północnej części gminy Pełczyce* realizowany przez Wielkopolską Spółkę Gazownictwa Spółka z o.o). Na podstawie złożonego wniosku o dofinansowanie szacuje się, że w 2015 r. wskaźnik ten zostanie zrealizowany w 28,77% (do 2015 roku będzie 633 nowych odbiorców gazu z sieci). Ze względu na brak zainteresowania wnioskodawców przedmiotowym poddziałaniem i co za tym idzie brakiem realizacji inwestycji z zakresu infrastruktury sieci gazowych IZ RPO WZ przesunęła w ramach renegeacji na priorytetowe dla województwa zadania drogowe niewykorzystane środki w działaniu skierowanym na rozwój sieci energetycznych (obszar tematyczny nr 35 – gaz ziemny) w wysokości 5 500 000 EUR. Wartości docelowe wskaźnika nie zostały zmienione – sprawa ta zostanie poruszona w późniejszym terminie.

Rozkład projektów według typów beneficjentów

W ramach działania 2.2 *Lokalna infrastruktura energetyczna*, od uruchomienia Programu zawarto 7 umów (w 5 z nich beneficjentem realizowanych projektów jest ENEA Operator Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, w jednej - Wielkopolska Spółka Gazownictwa spółka z ograniczoną odpowiedzialnością oraz w ostatniej - ENERGA - OPERATOR SPÓŁKA AKCYJNA).

Rozkład wg typu projektów

Wykres 76 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach działania 2.2, według typów realizowanych projektów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Cross-financing

W II osi priorytetowej nie zostało przewidziane finansowanie krzyżowe.

Badania ewaluacyjne

W okresie sprawozdawczym zostało zrealizowane badanie ewaluacyjne „Ocena postępu wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013”, w którym m.in. zostały przeanalizowane i ocenione postępy finansowe oraz stopień realizacji zakładanych wskaźników w II osi priorytetowej RPO WZ na dzień 31.12.2010 roku. Rekomendacje zaproponowane przez Ewaluatorów dotyczą przyszłego okresu programowania i dotyczą struktury alokacji.⁴⁴

Na 2012 rok IZ RPO WZ zaplanowała realizację badania ewaluacyjnego „Dobór i analiza grup docelowych beneficjentów w przyszłej perspektywie finansowej na lata 2014-2020 z wyłączeniem sektora MŚP”, którego celem będzie określenie i wskazanie grup docelowych beneficjentów z wyjątkiem sektora MŚP, którzy mogliby korzystać ze wsparcia oferowanego w ramach programu regionalnego w przyszłej perspektywie finansowej na lata 2014-2020. Ponadto, analizie zostaną poddane formy finansowania i instrumenty wsparcia, z których będą mogły korzystać poszczególne grupy beneficjentów Programu.⁴⁵

Opis wkładu osi priorytetowej w promowanie równości szans kobiet i mężczyzn

Znajduje się w pkt. 2.2.1 niniejszego sprawozdania.

Stan realizacji rekomendacji i zaleceń Komisji Europejskiej odnoszących się do przedmiotowej osi priorytetowej

⁴⁴ W badaniu ewaluacyjnym „Ocena postępu wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013” zostały m.in. przeanalizowane i ocenione postępy finansowe oraz stopień realizacji zakładanych wskaźników w osiach priorytetowych 2-7 RPO WZ na dzień 31.12.2010 roku.

⁴⁵ Zaplanowane badanie ewaluacyjne „Dobór i analiza grup docelowych beneficjentów w przyszłej perspektywie finansowej na lata 2014-2020 z wyłączeniem sektora MŚP” będzie obejmowało osie 2-7 RPO WZ.

Znajduje w punkcie 2.1.6.3 niniejszego sprawozdania

3.2.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi

- Problem dotyczy projektu ponownego uruchomienia lotniska w Zegrzu Pomorskim. Beneficjent, ze względu na małą ilość środków RPO WZ zawniósł o podzielenie inwestycji na dwa etapy, z których drugi (kluczowy) zostałby zrealizowany w okresie 2014 - 2020.

Podjęte środki zaradcze:

Trwają prace mające zapewnić finalizację projektu budowy regionalnego portu lotniczego do roku 2020, także w przypadku braku środków EFRR na tego typu inwestycje w okresie 2014 - 2020.

- W sektorze energii elektrycznej, ze względu na demarkację (maksymalna wartość projektu 20 mln PLN) duży przedsiębiorcy energetyczni nie są zainteresowani dofinansowaniem środkami RPO WZ w stopniu, jaki był początkowo przewidywany. Realizowanych będzie 5 małych projektów, niewyczerpujących alokacji, ani nie będących w stanie zrealizować wszystkich zakładanych rezultatów. Dodatkowym problemem jest czas przygotowywania inwestycji w sieci energetyczne, który trwa nawet do 5 lat.

Podjęte środki zaradcze:

W ramach renegotiacji zmieniono wskaźniki Programu oraz przesunięto niewykorzystane środki na inwestycje drogowe w ramach 2 osi priorytetowej.

- Brak zainteresowania przedsiębiorstw zajmujących się dystrybucją gazu ziemnego. W konkursie, który zakończył się w styczniu 2011 r. nie wpłynął ani jeden projekt.

Podjęte środki zaradcze:

W ramach renegotiacji zmieniono wskaźniki Programu oraz przesunięto niewykorzystane środki na inwestycje drogowe w ramach 2 osi priorytetowej.

3.3. Oś Priorytetowa 3 Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego

3.3.1 Osiągnięcie celów i analiza postępów

Celem głównym Osi Priorytetowej 3 Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego jest rozwój regionalnej i lokalnej infrastruktury społeczeństwa informacyjnego.

Cele szczegółowe to:

- budowa i rozbudowa infrastruktury sieciowej warunkująca prawidłowy rozwój społeczeństwa informacyjnego poprzez powszechność oraz dostępność do jego usług,
- stworzenie dostępu do usług informacyjnych oraz rozwój infrastruktury komunikacji elektronicznej,
- rozwój e-usług.

Komplementarność z pozostałymi osiami priorytetowymi RPO WZ 2007-2013

- ✓ Oś 1. *Gospodarka – Innowacje – Technologie*, w zakresie:
 - infrastruktury związanej z badaniami i rozwojem technologicznym oraz ośrodki kompetencji w zakresie konkretnych technologii (kryterium demarkacji: rodzaj beneficjenta i rodzaj projektu),
 - szybkich sieci komputerowych łączących ośrodki badawcze (kryterium demarkacji: rodzaj beneficjenta),
 - transferu technologii i udoskonalania sieci współpracy między MSP (kryterium demarkacji: rodzaj beneficjenta i rodzaj projektu).

Pomoc w ramach Osi Priorytetowej 3 kierowana jest głównie do jednostek samorządu terytorialnego (związki i stowarzyszenia), jednostek organizacyjnych jst posiadających osobowość prawną, szkół wyższych, jednostek naukowych, organizacji pozarządowych, jednostek sektora finansów publicznych (pozostałe).

Informacja nt. fizycznych i finansowych postępów priorytetu

3 OŚ PRIORYTETOWA ROZWÓJ SPOŁECZEŃSTWA INFORMACYJNEGO

2011 rok

- **15** - liczba złożonych wniosków aplikacyjnych poprawnych pod względem formalnym o ogólnej wartości równej **6 900 752,63 EUR**, co stanowi **16,43 %** alokacji przeznaczonej na Oś 3.
- **13** – liczba podpisanych umów o dofinansowanie o wartości EFRR równej **6 514 554,06 EUR**, co stanowi **15,51 % alokacji** EFRR przeznaczonej na Oś 3
- **680 128,49 EUR** - kwota wykazana przez Beneficjentów w zaakceptowanych wnioskach o płatność, co stanowi **1,62 % zobowiązań** alokacji EFRR w ramach Osi 3
- **413 060,82 EUR płatności w formie refundacji** przekazane na rzecz Beneficjentów, co stanowi **0,98 % alokacji** EFRR przeznaczonej na Oś 3.

Kwota przeznaczona na realizację 3 osi priorytetowej wynosi **42 000 000 EUR** (z EFRR), co stanowi **4,87 %** alokacji przeznaczonej na Program.

W ramach przedmiotowej osi realizowane są projekty w trybie konkursowym, indywidualnym oraz systemowym. Od uruchomienia Programu w ramach ogłoszonych naborów udostępniono **29 003 833,53 EUR** (z EFRR), co stanowi **69,06 %** alokacji przeznaczonej na Oś 3.

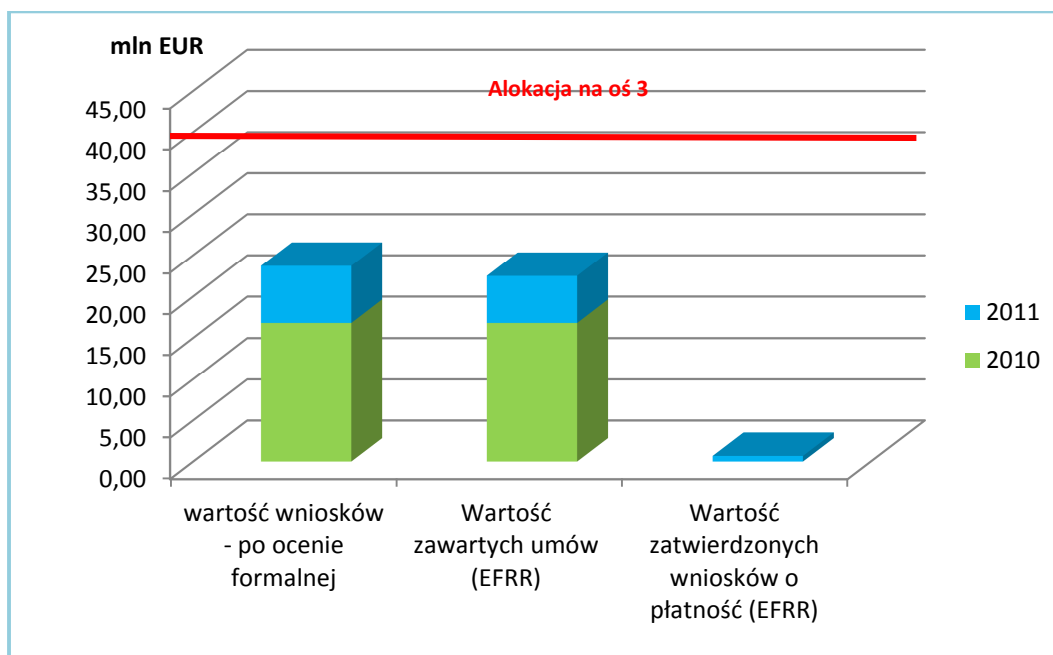
Tabela 49 Postęp finansowy dla osi 3 od uruchomienia Programu do końca 2011 (EUR)

Postęp finansowy od uruchomienia Programu dla osi 3									
Złożone wnioski o dofinansowanie (po ocenie formalnej)		Zawarte umowy o dofinansowanie ⁴⁶		%	Wydatki wykazane przez beneficjentów od uruchomienia programu		%	Wydatki wykazane przez IZ w deklaracjach do IC	
Liczba	Wartość dofinansowania ogółem	Liczba	Wartość EFRR		Wartość EFRR	Wartość EFRR		Wartość EFRR	
26	23 700 035,69	23	22 485 473,96	53,54	680 128,49	1,62	127 297,32	0,30	

⁴⁶ Wykaz rozwiązanych umów znajduje się w *Załączniku X* niniejszego sprawozdania

Źródło: opracowanie własne

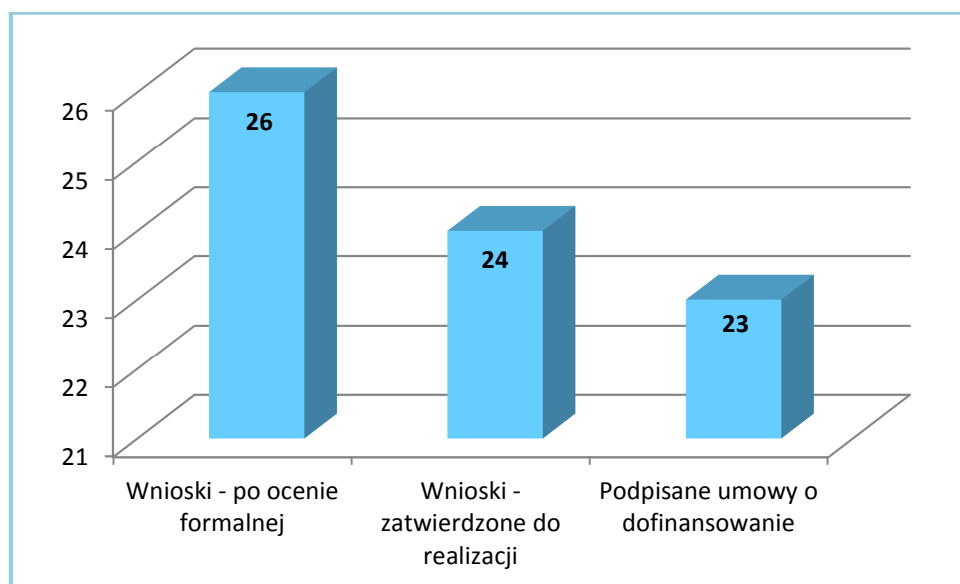
Wykres 77 Wartość dofinansowania złożonych wniosków (po ocenie formalnej), wartość zawartych umów oraz wartość zatwierdzonych wniosków o płatność w ramach osi 3 od początku realizacji Programu w podziale na lata (EUR)⁴⁷

Źródło: opracowanie własne

Na wykresie poniżej przedstawiono liczbę wniosków aplikacyjnych złożonych w ramach 3 osi priorytetowej na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów od uruchomienia Programu.

Wykres 78 Liczba wniosków na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów od uruchomienia Programu – oś 3

Źródło: opracowanie własne

⁴⁷ Wykres prezentuje wartości zawartych umów o dofinansowanie, który uwzględnia podpisane aneksy i rozwiązane dotychczas umowy o dofinansowanie. Zatem wartości dotyczące podpisanych umów w danym okresie sprawozdawczym mogą się różnić od danych przedstawionych w pozostałych częściach sprawozdania.

Nabory:

W 2011 r. nie ogłoszono konkursów w ramach osi 3. Od uruchomienia Programu ogłoszono 1 konkurs w ramach działania 3.1 *Infrastruktura Społeczeństwa Informacyjnego*. Alokacja EFRR przeznaczona na realizację ww. konkursu wynosiła **13 032 913,63 EUR**.

W 2011 roku nie przeprowadzono naborów w trybie systemowym, jak również nie udostępniono dokumentacji aplikacyjnej w trybie indywidualnym. Informacja na temat **Projektów indywidualnych** znajduje się w punkcie 2.1.6 niniejszego sprawozdania.

Nabory planowane

Zgodnie z *Indykatywnym harmonogramem konkursów* w ramach RPO WZ 2007-2013 z dnia 13 grudnia 2011 r., w kolejnym okresie sprawozdawczym planuje się przeprowadzenie naboru wniosków w trybie konkursowym w ramach działania 3.1 *Infrastruktura Społeczeństwa Informacyjnego*. Nie planuje się udostępnienia dokumentacji w ramach trybu indywidualnego.

Niski stopień realizacji wskaźników finansowych opisano w punkcie 2.1.6.2 **IV Wskaźniki finansowe** niniejszego sprawozdania. Ponadto, przyczyny niskiej realizacji wskaźników finansowych są tożsame z przyczynami dotyczącymi postępu rzeczowego w ramach OP 3 (opis znajduje się poniżej), stąd w związku z podjętymi działaniami (takimi jak w postępie rzeczowym) nie przewiduje się problemów z wdrażaniem/realizacją.

Analiza jakościowa (realizacja wskaźników)

Informacje nt. wskaźników postępu fizycznego Osi priorytetowej 3 przedstawiono w *Tabeli 4 Postęp fizyczny programu operacyjnego* (Załącznik nr IV).

Pomimo braku złożonych wniosków o płatność końcową w ramach realizacji trzeciej osi, według IZ RPO WZ w perspektywie trwania całego Programu nie wpłynie to negatywnie na realizację wskaźników. Swoje stanowisko IZ RPO WZ uzasadnia zawartymi umowami o dofinansowanie. Do 31 grudnia 2011 r. podpisano 23 umowy (o 12 więcej niż do końca zeszłego okresu sprawozdawczego), na podstawie których dokonano oszacowania realizacji wskaźników w ramach osi.

Efekty realizacji 3 osi priorytetowej są mierzone poprzez wskaźniki:

– **PRODUKTU:**

- Liczba projektów z zakresu rozwoju społeczeństwa informacyjnego (działania 3.1 Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego oraz 3.2 Rozwój systemów informatycznych i e-usług),
- Długość wybudowanej sieci Internetu szerokopasmowego (działanie 3.1 Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego),
- Ilość instytucji, które wdrożyły usługi on-line (działanie 3.2 Rozwój systemów informatycznych i e-usług).
- Liczba powstałych usług on-line (działanie 3.2 Rozwój systemów informatycznych i e-usług),

– **REZULTATU:**

- Liczba osób, które uzyskały dostęp do szerokopasmowego Internetu (działanie 3.1 Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego),

- Liczba połączeń do Internetu szerokopasmowego, w tym gospodarstwa domowe, MSP, szkoły, podmioty administracji publicznej (działanie 3.1 Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego),
- Liczba osób korzystających ze zbudowanych/ zmodernizowanych Publicznych Punktów Dostępu do Internetu PIAP (działanie 3.1, Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego).
- Liczba osób korzystających z usług on-line (działanie 3.2 Rozwój systemów informatycznych i e-usług).

Z powyższego zestawienia wynika, iż 3 osi priorytetową opisują 4 wskaźniki produktu i 4 rezultatu. Mimo, iż w ramach przedmiotowej osi nie zostały zakończone projekty a co za tym idzie żaden ze wskaźników nie został zrealizowany, to szacuje się, że do końca 2015 r. wszystkie wskaźniki produktu i 75% wskaźników rezultatu (*Liczba osób, które uzyskały dostęp do szerokopasmowego Internetu* i *Liczba osób korzystających z usług on-line* przynajmniej w 100% oraz wskaźnik pn. *Liczba osób korzystających ze zbudowanych/ zmodernizowanych Publicznych Punktów Dostępu do Internetu PIAP* w 92,08%) zostanie zrealizowanych.

W ramach 3 osi priorytetowej nie została wykorzystana dostępna alokacja. W przypadku działania 3.1 w 2012 r. zostanie ogłoszony konkurs, natomiast jeśli chodzi o działanie 3.2, to najprawdopodobniej zostanie rozszerzona Lista Projektów Indywidualnych o przedsięwzięcia z tego zakresu. W związku z powyższymi wskaźnikami programowe zostaną osiągnięte na wyższym poziomie. Stosowne decyzje zostaną podjęte w najbliższym okresie.

W przyszłym okresie sprawozdawczym IZ RPO WZ nie planuje zmian alokacji środków w przedmiotowej osi priorytetowej.

Działania wykonane przez IZ RPO WZ w 2011 roku dotyczące 3 osi priorytetowej są kontynuacją działań podjętych w poprzednich okresach sprawozdawczych, dzięki czemu w przedmiotowej osi priorytetowej widać postęp we wdrażaniu. W związku z powyższymi w bieżącym okresie sprawozdawczym podpisano 13 umów o dofinansowanie w ramach konkursu ogłoszonego w 2010 r., dotyczącego działania 3.1. Dzięki tym działaniom do 2015 roku w województwie zostanie zrealizowanych 23 projekty z zakresu rozwoju społeczeństwa informacyjnego (16 w ramach działania 3.1 oraz 7 w ramach działania 3.2), czyli o 15 więcej niż zakładano na etapie programowania. Sytuacja ta jest związana z tym, iż pierwotnie planowano zrealizować jeden duży projekt systemowy (Zachodniopomorska Sieć Teleinformatyczna) – ostatecznie będzie zrealizowany 1 projekt systemowy (e-Administracja i e-Turystyka w województwie zachodniopomorskim) oraz 9 projektów indywidualnych. Ponadto w celu podniesienia efektywności działań w zakresie infrastruktury szkieletowej, podczas Renegocjacji Programu do katalogu beneficjentów dodane zostały przedsiębiorstwa. Zwiększa to potencjał dla realizacji przedsięwzięć informatycznych w partnerstwie z podmiotami prywatnymi zarówno ze względu na dostępność kapitału, jak i posiadane przez sektor prywatny know-how. W związku z powyższymi w kolejnym roku zostanie ogłoszony konkurs o dofinansowanie przedsiębiorców – operatorów sieci szerokopasmowych w ramach przedmiotowego działania.

Dzięki projektom realizowanym w ramach działania 3.1 do końca 2015 roku zostanie wybudowanych 486,211 km sieci Internetu szerokopasmowego (486,21% realizacji wartości docelowej – znaczne przekroczenie wartości docelowej przedmiotowego wskaźnika wynika z przyczyn opisanych powyżej), w wyniku czego do Internetu szerokopasmowego do 2015 roku zostanie podłączonych 802 gospodarstw domowych (40,1% realizacji wskaźnika), 222 MSP (48,26% realizacji wskaźnika), 222 szkół (92,5% realizacji wskaźnika) oraz 445 podmiotów administracji publicznej (89% realizacji wskaźnika). W IV kwartale 2012 r. zostanie rozstrzygnięty konkurs w ramach działania 3.1, wobec powyższego IZ RPO WZ będzie mogła ponownie oszacować wartości przedmiotowych wskaźników i przewiduje, że wskaźniki produktu zostaną osiągnięte na zakładanym poziomie.

IZ RPO WZ w poprzednim okresie sprawozdawczym szacowała, iż wskaźnik pn. *Liczba osób korzystających ze zbudowanych/zmodernizowanych Publicznych Punktów Dostępu do Internetu PIAP*

osiągnie wartość 15 655 (15,66% realizacji). Dzięki zakończonemu w 2011 r. konkursowi w ramach przedmiotowego działania IZ RPO WZ jest w stanie oszacować, że do 2015 r. ze zbudowanych/zmodernizowanych punktów PIAP będzie korzystało 92 076 osób, a więc wskaźnik zostanie zrealizowany w 92,08%.

Dzięki projektom realizowanym w ramach działania 3.2 do końca 2015 roku usługi on-line zostaną wdrożone przez 2 064 instytucje, co znacznie przekroczy zakładaną wartość docelową (o 20 640%). Pierwotnie ustalona wartość docelowa na poziomie 10 szt. wynikała z innej metodologii obliczania wskaźnika. Obecnie IZ RPO WZ w tym zakresie stosuje metodologię opracowaną dla potrzeb wskaźników kluczowych KSI – stąd szacowana wartość wskaźnika znacznie przekracza założoną wartość docelową.

Dzięki przedmiotowym projektom do 2015 r. powstaną 62 usługi on-line (103% realizacji wskaźnika), z których będzie korzystało 428 267 osób (214,13% realizacji wskaźnika). Znaczne przekroczenie wartości docelowej wskaźnika wynika z błędu jednego z beneficjentów, który zastosował nieprawidłową metodologię sumowania wartości. Błąd ten zostanie poprawiony w najbliższym czasie a prawidłowa wartość wskaźnika zostanie wykazana w kolejnym sprawozdaniu.

Podsumowując: kolejny rok we wdrażaniu Programu przyniósł znaczący postęp w realizacji 3 osi priorytetowej. Mimo, że do końca okresu sprawozdawczego nie zatwierdzono wniosków o płatność końcową widać, że IZ RPO WZ przezwyciężyła trudności, jakie wystąpiły na początku realizacji Programu i umiejętnie korzysta z przyznanych w tym zakresie środków.

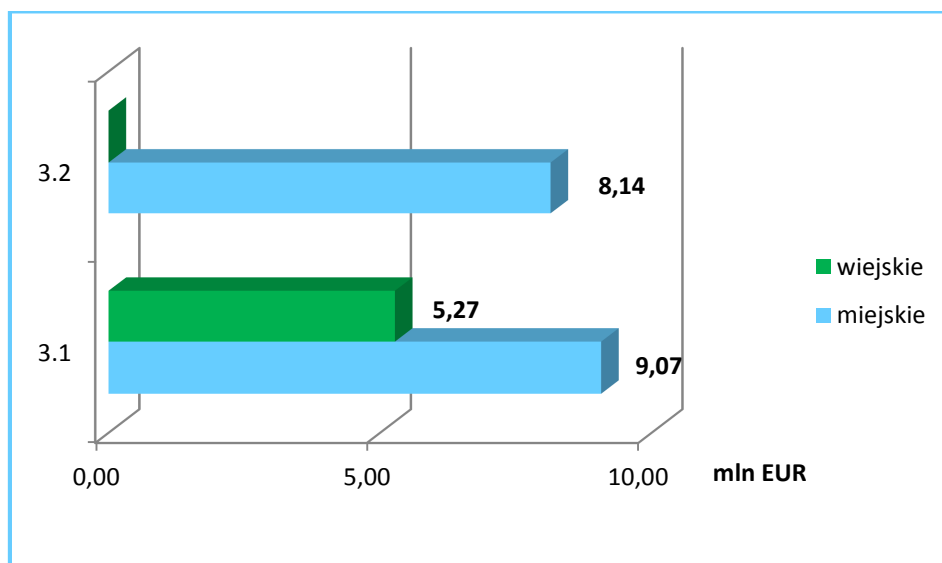
Informacje przedstawione powyżej należy ocenić pozytywnie. Stworzenie możliwości szerokiego dostępu do Internetu wymaga budowy nowej infrastruktury telekomunikacyjnej, w tym podstawowej, np. kanalizacji teletechnicznej itp. Budowana infrastruktura powinna uzupełniać już istniejącą, szczególnie w obszarach o niższym stopniu jej nasycenia (tereny wiejskie, małe miejscowości i miasta). Projekty realizowane w ramach trzeciej osi priorytetowej skutecznie wypełniają te wymagania oraz wpisują się w założenia i cele Programu.

Analiza stopnia realizacji wskaźników programowych określonych na poziomie 3 osi priorytetowej, w kontekście sytuacji społeczno-ekonomicznej regionu oraz w odniesieniu do głównych trendów w gospodarce i sytuacji sektorów odnoszących się do zakresu, jaki swoim zasięgiem obejmują działania podejmowane w zakresie działań realizowanych w ramach przedmiotowej osi priorytetowej, oraz w odniesieniu do wskaźników kontekstowych (załącznik B) znajduje się w punkcie 2.1.6.2.

Terytorialny rozkład projektów

W ramach 3 osi priorytetowej, od uruchomienia Programu podpisano **23** umowy - dofinansowanie z EFRR wynosi **22 485 473,96 EUR** - na realizację projektów z zakresu rozwoju społeczeństwa informacyjnego. **16** projektów realizowanych jest na obszarach miejskich – dofinansowanie z EFRR wynosi **17 211 512,34 EUR**, natomiast pozostałych **7** projektów realizowanych jest terenach wiejskich dofinansowanie z EFRR wynosi **5 273 961,62 EUR**.

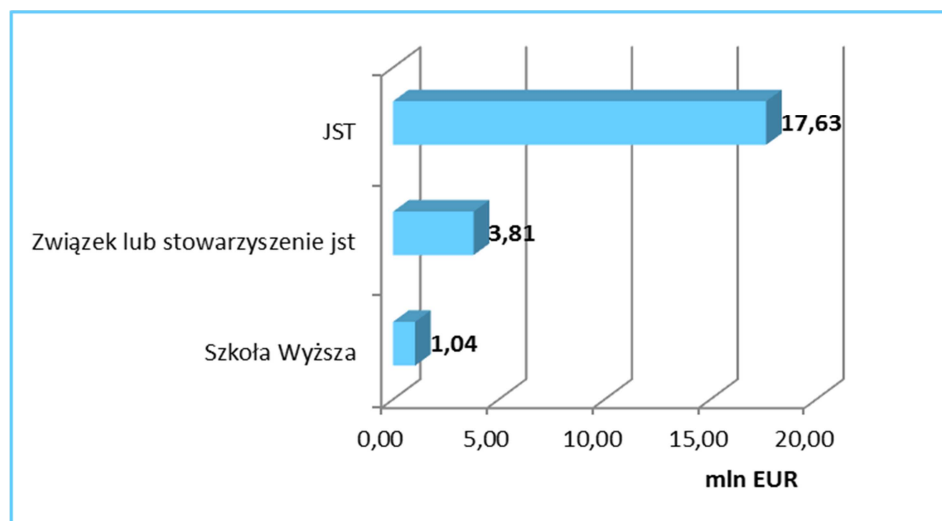
Wykres 79 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 3 RPO WZ, według obszaru ich realizacji od uruchomienia Programu (mln EUR)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

W ramach 3 osi RPO WZ najbardziej aktywnym typem beneficjenta są jednostki samorządu terytorialnego, które zawarły 17 umów na realizację projektów, 2 umowy podpisał Związek Miast i Gmin Dorzecza Parsęty, działający, jako związek JST, 4 umowy szkoły wyższe. Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR przedstawia poniższy wykres.

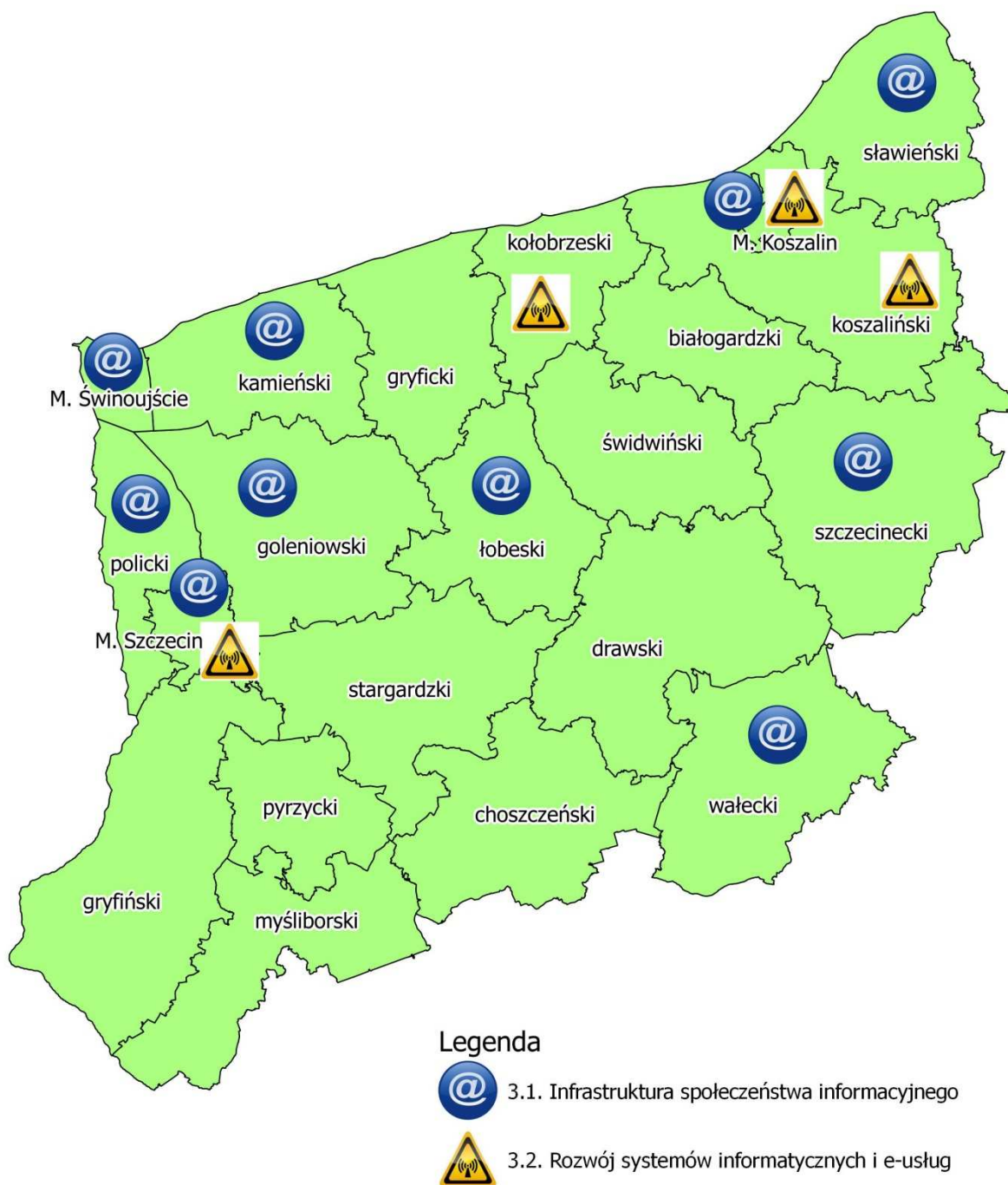
Wykres 80 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 3 RPO WZ, według typu beneficjenta od uruchomienia Programu (mln EUR)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Rozkład terytorialny projektów realizowanych w ramach osi 3 w podziale na obszary wsparcia przedstawia poniższa mapa.

Mapa 5 Rozkład terytorialny projektów realizowanych w ramach osi 3 w podziale na obszary wsparcia

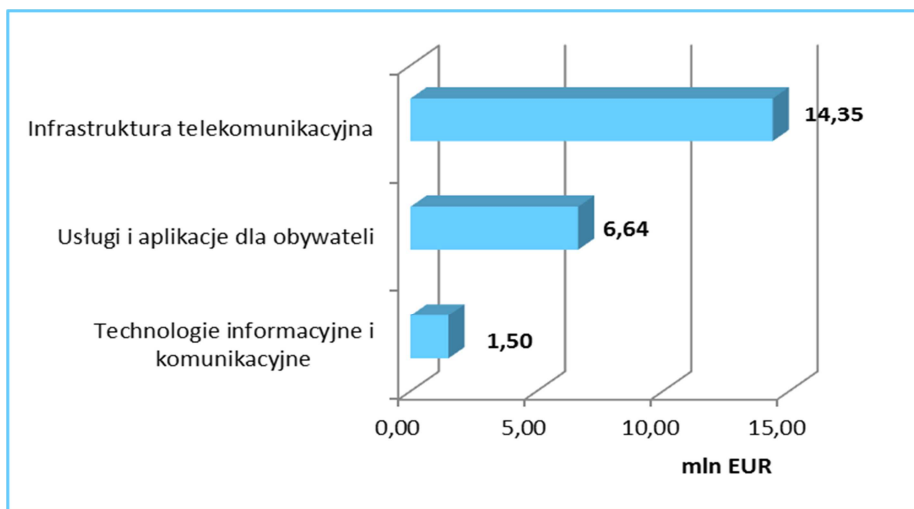

Źródło: Opracowanie własne

Rozkład według typu projektów

W ramach 3 osi priorytetowej, najwięcej umów podpisano na realizację projektów z zakresu infrastruktury telekomunikacyjnej (**16**). **5** umów z zakresu usług i aplikacji dla obywateli, **2** umowy zawarto na realizację inwestycji z dziedziny technologii informacyjnych i komunikacyjnych. Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR od uruchomienia Programu w ramach osi 3, według typów realizowanych projektów przedstawia poniższy wykres.

Wykres 81 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 3 RPO WZ, według typów realizowanych projektów od uruchomienia Programu (mln EUR)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Informacje na temat projektów realizowanych w ramach innych PO znajdują się w punkcie 2.1.6.1 *System realizacji programu, V Rozkład projektów (Grupy docelowe)* niniejszego sprawozdania.

Cross-financing

Szczegółowe informacje i analizy dotyczące cross-finansingu przewidzianego w III osi priorytetowej zostały opisane w punkcie 2.6.3 niniejszego sprawozdania.

Badania ewaluacyjne

W okresie sprawozdawczym zostało zrealizowane badanie ewaluacyjne „Ocena postępu wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013”, wspomniane w opisie II osi priorytetowej.

Na 2012 rok IZ RPO WZ zaplanowała realizację badania ewaluacyjnego „Dobór i analiza grup docelowych beneficjentów w przyszłej perspektywie finansowej na lata 2014-2020 z wyłączeniem sektora MŚP”, które zostało wspomniane w opisie II osi priorytetowej.

Opis wkładu osi priorytetowej w promowanie równości szans kobiet i mężczyzn

Znajduje się w pkt. 2.2.1 niniejszego sprawozdania.

Stan realizacji rekomendacji i zaleceń Komisji Europejskiej odnoszących się do przedmiotowej osi priorytetowej

Znajduje w punkcie 2.1.6.3 niniejszego sprawozdania.

3.3.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi

Ze względu na brak przedsiębiorców pośród uprawnionych beneficjentów w ramach przedmiotowej osi priorytetowej w roku sprawozdawczym nie było możliwości realizacji projektu budowy szerokopasmowej infrastruktury w skali regionu - projektu, który by rozwiązywał problemy z dostępnością wysokiej jakości szerokopasmowego internetu poza miastami.

Podjęte środki zaradcze:

w trakcie renegotjacji RPO WZdodano przedsiębiorców do katalogu beneficjentów. Planowane jest uruchomienie konkursu, w którym operatorzy telekomunikacyjni uzyskają dofinansowanie budowy sieci szerokopasmowych na tzw. obszarach białych.

3.4. Oś Priorytetowa 4 Infrastruktura ochrony środowiska

3.4.1 Osiągnięcie celów i analiza postępów

Celem głównym Osi Priorytetowej 4 Infrastruktura ochrony środowiska jest poprawa stanu środowiska naturalnego w województwie zachodniopomorskim.

Cele szczegółowe to:

- ograniczenie ilości zanieczyszczeń emitowanych do powietrza, wód i gleby,
- poprawa jakości wody pitnej dostarczanej mieszkańcom,
- usprawnienie systemu gospodarki odpadami,
- czynna ochrona przyrody,
- wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych,
- poprawa stanu bezpieczeństwa przeciwpowodziowego, przeciwpożarowego i ochrony
- przed skutkami nadzwyczajnych zagrożeń środowiska.

Pomoc w ramach Osi Priorytetowej 4 kierowana jest głównie do jednostek samorządu terytorialnego (związki i stowarzyszenia), jednostek organizacyjnych jst, administracji rządowej, PGL Lasów Państwowych i jego jednostek organizacyjnych, parków narodowych i krajobrazowych, organizacji pozarządowych, spółek wodnych, jednostek sektora finansów publicznych (pozostałe), przedsiębiorców.

Informacja nt. fizycznych i finansowych postępów priorytetu

4 OŚ PRIORYTETOWA INFRASTRUKTURA OCHRONY ŚRODOWISKA

2011 rok

- **58** - liczba złożonych wniosków aplikacyjnych poprawnych pod względem formalnym o ogólnej wartości dofinansowania równej **44 379 750,76 EUR (EFRR +BP)**, co stanowi **69,43 %** alokacji przeznaczanej na Oś 4
- **4** – liczba podpisanych umów o dofinansowanie o wartości EFRR równej **1 647 858,10 EUR**, co stanowi **2,69 % alokacji** EFRR przeznaczanej na Oś 4
- **7 723 779,05 EUR** - kwota **dofinansowania** wykazana przez Beneficjentów w zaakceptowanych wnioskach o płatność, co stanowi **12,60 % realizacji** zobowiązań na lata 2007-2013 w ramach Osi 4
- **2 819 040,20 EUR płatności w formie refundacji** przekazane na rzecz Beneficjentów, co stanowi **4,60 %** alokacji EFRR przeznaczanej na Oś 4

Kwota przeznaczona na realizację 4 osi priorytetowej wynosi **61 280 000 EUR** (z EFRR), co stanowi **7,10 %** alokacji przeznaczanej na Program.

W ramach przedmiotowej osi realizowane są projekty w trybie konkursowym. Od uruchomienia Programu w ramach ogłoszonych naborów udostępniono **47 439 379,28 EUR** (z EFRR), co stanowi **77,41 %** alokacji przeznaczanej na Oś 2.

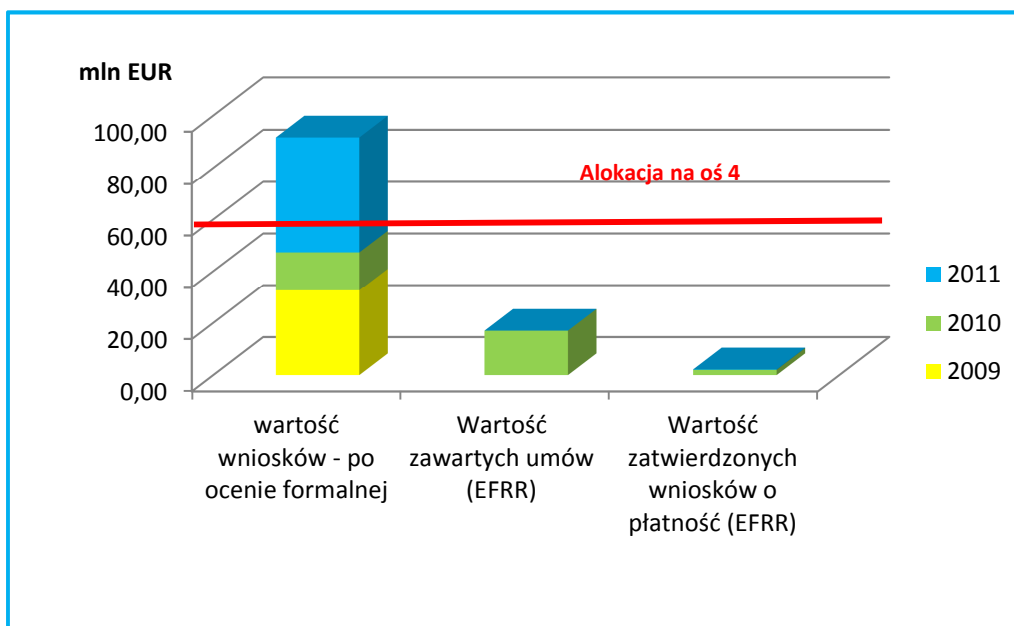
Tabela 50 Postęp finansowy dla osi 4 od uruchomienia Programu do końca 2011 (EUR)

Postęp finansowy od uruchomienia Programu dla osi 4									
Złożone wnioski o dofinansowanie (po ocenie formalnej)		Zawarte umowy o dofinansowanie ⁴⁸			Wydutki wykazane przez beneficjentów od uruchomienia programu	%	Wydutki wykazane przez IZ w deklaracjach do IC	%	
Liczba	Wartość dofinansowania ogółem	Liczba	Wartość EFRR	%	Wartość EFRR	%	Wartość EFRR	%	
125	91 644 076,40	41	18 164 558,21	29,64	9 903 585,84	16,16	5 955 335,14	9,72	

Źródło: opracowanie własne

⁴⁸ Wykaz rozwiązanych umów znajduje się w Załączniku X niniejszego sprawozdania

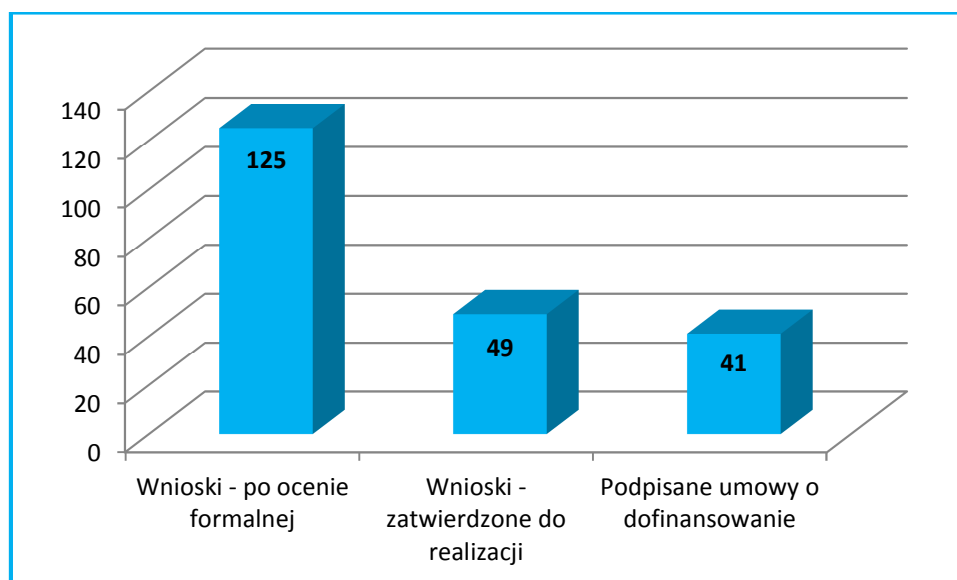
Wykres 82 Wartość dofinansowania złożonych wniosków (po ocenie formalnej), wartość zawartych umów oraz wartość zatwierdzonych wniosków o płatność w ramach osi 4 od początku realizacji Programu w podziale na lata (EUR) ⁴⁹

Źródło: opracowanie własne

Na wykresie poniżej przedstawiono liczbę wniosków aplikacyjnych złożonych w ramach 4 osi priorytetowej na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów od uruchomienia Programu.

Wykres 83 Liczba wniosków na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów od uruchomienia Programu – oś 4

Źródło: opracowanie własne

Nabory:

⁴⁹ Wykres prezentuje wartości zawartych umów o dofinansowanie, który uwzględnia podpisane aneksy i rozwiązane dotychczas umowy o dofinansowanie. Zatem wartości dotyczące podpisanych umów w danym okresie sprawozdawczym mogą się różnić od danych przedstawionych w pozostałych częściach sprawozdania.

W 2011 r. ogłoszono 4 konkursy w ramach osi 4. Alokacja EFRR przeznaczona na realizację ww. konkursów wynosiła **16 986 967,09 EUR**.

W ramach 4 osi priorytetowej od uruchomienia Programu ogłoszono **9** konkursów. Alokacja EFRR przeznaczona na realizację ww. konkursów wynosiła **47 439 379,28 EUR**. Konkursy z podziałem na działania/poddziałania zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 51 Przeprowadzone konkursy w ramach osi 4 od uruchomienia Programu

Rok	Działanie	Poddziałanie	Alokacja EFRR na konkurs (EUR)
2009	4.3 Zaopatrzenie w wodę i oczyszczanie ścieków		15 077 992,05
2010	4.1 Energia odnawialna i zarządzanie energią	-	16 898 608,35
	4.2 Gospodarka odpadami	-	4 417 936,82
	4.4 Ochrona powietrza	-	1 590 457,26
	4.5 Ochrona przyrody i zapobieganie zagrożeniom	4.5.2 Zapobieganie zagrożeniom	3 445 990,72
2011	4.1 Energia odnawialna i zarządzanie energią		9 388 115,75 ⁵⁰
	4.2 Gospodarka odpadami		4 417 936,82
	4.4 Ochrona powietrza		1 590 457,26 ⁵¹
	4.5 Ochrona przyrody i zapobieganie zagrożeniom	4.5.1 Promowanie bioróżnorodności i ochrona przyrody (w tym NATURA 2000)	1 590 457,26

Źródło: opracowanie własne

W 2011 roku w ramach 4 osi nie przeprowadzono naborów w trybie systemowym oraz indywidualnym.

Nabory planowane

Zgodnie z *Indykatywnym harmonogramem konkursów* w ramach RPO WZ 2007-2013 z dnia 13 grudnia 2011 r., w kolejnym okresie sprawozdawczym nie planuje się przeprowadzenie naborów wniosków w trybie konkursowym.

Niski stopień realizacji wskaźników finansowych opisano w punkcie 2.1.6.2 **IV Wskaźniki finansowe** niniejszego sprawozdania. Ponadto, przyczyny niskiej realizacji wskaźników finansowych są tożsame z przyczynami dotyczącymi postępu rzeczowego w ramach OP 4 (opis znajduje się poniżej), stąd w związku z podjętymi działaniami (takimi jak w postępie rzeczowym) nie przewiduje się problemów z wdrażaniem/realizacją.

Analiza jakościowa (realizacja wskaźników)

Informacje nt. wskaźników postępu fizycznego Osi priorytetowej 4 przedstawiono w *Tabeli 4 Postęp fizyczny programu operacyjnego* (Załącznik nr IV).

W okresie sprawozdawczym zatwierdzono 8 wniosków o płatność końcową w osi 4, zatem IZ RPO WZ po raz pierwszy odnotowała postęp rzeczowy. IZ RPO WZ nie dostrzega zagrożeń w realizacji 4 osi do 2015 r., z uwagi na zawarte do końca okresu sprawozdawczego umowy.

⁵⁰ Wartość alokacji stanowi pozostałą część niewykorzystanej alokacji z konkursu ogłoszonego w 2010 r.

⁵¹ Wartość alokacji stanowi nie wykorzystaną alokację z konkursu ogłoszonego w 2010 r.

Do 31 grudnia 2011 r. podpisano 41 umów, na podstawie których dokonano oszacowania realizacji wskaźników w ramach osi.

Efekty realizacji 4 osi priorytetowej są mierzone przez wskaźniki:

– **PRODUKTU:**

- liczba projektów z zakresu gospodarki wodno-ściekowej (działanie 4.3 Zaopatrzenie w wodę i oczyszczanie ścieków),
- długość sieci kanalizacyjnej (działanie 4.3 Zaopatrzenie w wodę i oczyszczanie ścieków),
- liczba projektów z zakresu gospodarki odpadami (działanie 4.2 Gospodarka odpadami),
- liczba projektów mających na celu poprawę jakości powietrza (działanie 4.4 Ochrona powietrza),
- liczba projektów z zakresu prewencji zagrożeń (działanie 4.5 Ochrona przyrody i zapobieganie zagrożeniom),
- liczba projektów z zakresu energii odnawialnej (działanie 4.1 Energia odnawialna i zarządzanie energią).

– **REZULTATU:**

- liczba osób przyłączonych do sieci wodociągowej (działanie 4.3 Zaopatrzenie w wodę i oczyszczanie ścieków),
- liczba osób przyłączonych do sieci kanalizacyjnych (działanie 4.3 Zaopatrzenie w wodę i oczyszczanie ścieków),
- liczba osób objętych selektywną zbiórką odpadów (działanie 4.2 Gospodarka odpadami),
- liczba osób zabezpieczonych przed powodzią (działanie 4.5 Ochrona przyrody i zapobieganie zagrożeniom),
- liczba osób zabezpieczonych przed pożarami lasów i innymi zagrożeniami (działanie 4.5 Ochrona przyrody i zapobieganie zagrożeniom),
- ilość wytworzonej energii (działanie 4.1 Energia odnawialna i zarządzanie energią).

Z powyższego zestawienia wynika, iż 4 osi priorytetową opisuje 6 wskaźników produktu i 6 rezultatu. Biorąc pod uwagę szacunki, do 2015 r. zostanie zrealizowanych 67% wskaźników produktu (*Liczba projektów z zakresu gospodarki wodno-ściekowej* w 87% i *Liczba projektów z zakresu gospodarki odpadami* w 80% oraz wskaźniki *Długość sieci kanalizacyjnej* i *Liczba projektów z zakresu prewencji zagrożeń* przynajmniej w 100%) i 83% wskaźników rezultatu (5 mierników). Dane z tabeli nr 4 (Postęp fizyczny w realizacji RPO WZ w 2011 r.) wskazują, iż istnieje zagrożenie w realizacji wskaźników z zakresu energii odnawialnej oraz ochrony powietrza. Jednak w 2012 r. zostaną ogłoszone wyniki z konkursów ogłoszonych w ramach działań 4.1 i 4.4, które wpłyną na realizację przedmiotowych wskaźników. W związku z powyższym IZ RPO WZ w kolejnym sprawozdaniu przedstawi ponownie szacunki przedmiotowych wskaźników. Zważywszy na fakt, iż dostępna alokacja na przedmiotową oś priorytetową została wykorzystana w ok. 30% (w punkcie 2.1.6.2 niniejszego sprawozdania zostały opisane przyczyny niskiego poziomu kontraktacji) działania dokonywane przez IZ RPO WZ w przyszłych okresach sprawozdawczych będą miały na celu zwiększenie jej wykorzystania, a co za tym idzie zwiększenie realizacji wskaźników.

W 2009 roku został ogłoszony konkurs w ramach działania 4.3. W wyniku jego przeprowadzenia w województwie do 2015 r. zostanie zrealizowanych 13 projektów z zakresu gospodarki wodno-ściekowej (86,68% realizacji wskaźnika), z czego dwa zakończyły się w 2011 r. Podpisane umowy opiewały na wartość dofinansowania z EFRR równą 18 894 857,26 EUR, co stanowiło 82,15% dostępnej na działanie 4.3 alokacji. W wyniku zidentyfikowanych oszczędności w realizowanych

projektach, kwota przeznaczona na dofinansowanie z EFRR (wszystkich projektów z podpisanymi umowami o dofinansowanie) zmalała do 12 458 189,32 EUR, co obecnie stanowi 56,17% dostępnej na działanie 4.3 alokacji. W konkursie nadal obowiązuje lista rezerwowa. Szczegółowe informacje na temat podjętych działań zostaną przedstawione w następnym sprawozdaniu. Dzięki tym projektom do 2015 roku zostanie wybudowanych lub zmodernizowanych 108,440 km sieci kanalizacyjnych (wskaźnik zostanie zrealizowany w 240,98%), co w rezultacie pozwoli przyłączyć 3 750 osób do sieci wodociągowej (100% realizacji wskaźnika) i 20 141 osób do sieci kanalizacyjnej (895,16% realizacji wskaźnika). Znaczne przekroczenie wartości wskaźników wynika z tego, że Z RPO WZ nie przewidziała tak dużego zainteresowania konkursami na projekty z zakresu infrastruktury kanalizacyjnej i w związku z tym w 2009 r. i 2010 r. podjęła decyzje (opisane w Sprawozdaniu rocznym z realizacji RPO WZ za 2010 r.), które poskutkowały możliwością zrealizowania większych projektów, a tym samym większych wartości wskaźników. Poza tym IZ RPO WZ w trakcie szacowania wskaźników dla RPO WZ nie miała pełnego obrazu możliwych do sfinansowania projektów w ramach RPO. Linia demarkacyjna nałożyła na IZ obowiązek finansowania projektów w zakresie kanalizacji w obrębie granic aglomeracji. Minimalna gęstość zaludnienia w aglomeracji to 120 Mk/km. W związku z tym w RPO do dofinansowania wybrano projekty, których wskaźnik rezultatu jest wyższy od zakładanego.

W 2010 r. został przeprowadzony konkurs w ramach działania 4.2 (Gospodarka odpadami). W wyniku przeprowadzonego naboru, do końca 2011 r. podpisano 8 umów o dofinansowanie. W związku z powyższym IZ RPO WZ jest w stanie oszacować (na podstawie przedmiotowych umów), że do 2015 r. zostanie zrealizowanych 8 projektów z tego zakresu (80% realizacji wskaźnika). W rezultacie selektywną zbiórką odpadów zostanie objętych 124 924 osób (124,92% realizacji wskaźnika).

Z uwagi na wolne środki w ramach przedmiotowego działania, IZ RPO WZ w 2011 r. ogłosiła kolejny konkurs w zakresie gospodarki odpadami. W ramach nowego konkursu, oprócz selektywnej zbiórki odpadów dofinansowane zostaną projekty dotyczące utylizacji i recyklingu odpadów oraz rekultywacji składowisk. Nabór wniosków o dofinansowanie trwał do 30 listopada 2011 r. Ocena złożonych dokumentacji zostanie zakończona w 2012 r., w związku z czym IZ RPO WZ w przyszłym okresie sprawozdawczym przedstawi wyniki konkursu i ponownie oszacuje wartości docelowe wskaźników.

Do końca grudnia 2011 r. nie podpisano żadnej umowy o dofinansowanie dotyczącej działania 4.4. W ramach przedmiotowego działania IZ RPO WZ prowadziła dwa nabory wniosków. Pierwszy konkurs został ogłoszony w 2010 r., w wyniku którego wpłynęło 5 dokumentacji aplikacyjnych. Tak mała liczba wnioskodawców była prawdopodobnie spowodowana brakiem świadomości wśród przedsiębiorców o możliwości aplikowania w ramach konkursów ogłaszanych poza 1 ośią priorytetową. W związku z powyższym, IZ RPO WZ podjęła dodatkowe działania informacyjno – promocyjne, a następnie w maju 2011 r. ponownie ogłosiła konkurs, w wyniku którego wpłynęło 9 wniosków o dofinansowanie. Wg informacji, które IZ RPO WZ posiada na moment sporządzania niniejszego sprawozdania wszystkie te projekty otrzymają dofinansowanie, w wyniku czego w województwie zachodniopomorskim do 2015 r. zostanie zrealizowanych 9 projektów z zakresu ochrony powietrza, a więc wskaźnik zostanie zrealizowany w 150%.

W 2011 r. zrealizowano 6 projektów z zakresu prewencji zagrożeń (poddziałanie 4.5.2), dzięki którym przed pożarami lasów i innymi zagrożeniami zostało zabezpieczonych 40 748 osób. Wartości te w znaczący sposób realizują wartość docelową założoną dla roku 2015 r. – w przypadku pierwszego wskaźnika jest to 60%, w przypadku drugiego zaś 81,50%. IZ RPO WZ na podstawie podpisanych do końca 2011 roku szacuje, że do 2015 r. w województwie zostanie zrealizowanych 19 projektów (190% realizacji wskaźnika), w wyniku których przed pożarami lasów i innymi zagrożeniami zostanie zabezpieczonych 3 172 672,95 osób (wartość docelowa ustalona na 2015 r. wynosi 50 000 osób). Znaczne przekroczenie wartości docelowej przedmiotowego wskaźnika wynika ze specyfiki złożonych projektów, ponieważ celem każdego z nich jest zabezpieczenie przed pożarami lasów mieszkańców województwa zachodniopomorskiego (jedna osoba jest objęta kilkoma systemami).

IZ RPO WZ w 2011 r. podpisała umowę na realizację projektu pn. Zapobieganie zagrożeniom na terenie Gminy Mielno, dzięki któremu do 2015 r. przed powodzią zostanie zabezpieczonych 7 299 osób (200,30% realizacji wskaźnika), w związku z czym nie występuje już niebezpieczeństwo nieosiągnięcia przedmiotowego wskaźnika.

W 2010 r. został ogłoszony konkurs w ramach działania 4.1. W wyniku jego przeprowadzenia nie udało się wyłonić projektów z zakresu energii odnawialnej. Spowodowane było to przede wszystkim zapisami rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 7 grudnia 2009r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie: energetyki, infrastruktury telekomunikacyjnej, infrastruktury sfery badawczo-rozwojowej, lecznictwa uzdrowiskowego w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. z dnia 16 grudnia 2009 r.), zgodnie z którym podjęcie prac związanych z przygotowaniem projektu przed dniem 1 stycznia 2010 r. wyklucza sektor MŚP z możliwości aplikowania o wsparcie. Jednocześnie duże przedsiębiorstwa chcące realizować projekty o całkowitej wartości wydatków kwalifikowalnych powyżej 4,4 mln EUR (20 mln PLN) z uwagi na zapisy linii demarkacyjnej, również zostały wykluczone.

W związku z powyższym IZ RPO WZ w 2011 r. ogłosiła kolejny konkurs, do którego dopuszczone zostały projekty, w ramach których nie wystąpi pomoc publiczna oraz projekty, w ramach których IZ RPO WZ udzielać będzie pomocy de minimis i pomocy na podstawie rozporządzenia sektorowego: *Rozporządzenie MRR z 7 grudnia 2009 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie energetyki, infrastruktury telekomunikacyjnej, infrastruktury strefy badawczo-rozwojowej, lecznictwa uzdrowiskowego w ramach regionalnych programów operacyjnych.*

Zostało złożonych 34 wnioski o dofinansowanie, na łączną kwotę dofinansowania z EFRR ponad 41 mln EUR, podczas gdy dostępna na konkurs alokacja wynosiła 9 mln EUR. Z informacji dostępnych na moment sporządzania niniejszego sprawozdania wynika, iż pozytywnie zostało ocenionych 25 projektów, na łączną kwotę dofinansowania z EFRR równą 31 210 216,55 EUR. W związku z tym, iż wartości projektów znacznie przekraczają wartość dostępnej alokacji na przedmiotowy konkurs do dofinansowania zostanie zakwalifikowanych 6 projektów, pozostałe z nich znajdują się na Liście rezerwowej. Mimo, że 6 projektów to 50% realizacji założonej do 2015 r. wskaźnika, to efekt ich realizacji (wskaźnik *Ilość wytworzonej energii*) jest imponujący. Szacuje się bowiem, że w 2015 r. zostanie wytworzonej 92 630 MWh energii, a więc wskaźnik zostanie zrealizowany w 544,88%.

Nowa wartość wskaźnika (zmiana nazwy i wartości wskaźnika nastąpiła podczas renegeocjacji Programu) została oszacowana na podstawie *Programu rozwoju sektora energetycznego w województwie zachodniopomorskim do 2015 r. oraz Krajowego Planu Działań w zakresie energii ze źródeł odnawialnych*, a także danych Prezesa URE dotyczących energii elektrycznej wytworzonej w koncesjonowanych źródłach energii. Przyjęto, że źródło energii odnawialnej o mocy 1 MW wytworzy energię 1700 MWh. Założono, że moc instalacji dofinansowanych w ramach RPO WZ wyniesie 10 MW. Projekty zakwalifikowane do dofinansowania w głównej mierze dotyczą biogazowni (a nie elektrowni wiatrowych, jak to zakładano na etapie szacowania wskaźnika), które wytwarzają energię elektryczną i ciepłą (jednocześnie) przez cały rok. W związku z powyższym są bardziej wydajne od elektrowni wiatrowych, co w sumie doprowadzi do większej realizacji założonych wartości docelowych przedmiotowego wskaźnika.

Alokacja dla konkursu została znacznie przekroczona, biorąc pod uwagę również projekty z listy rezerwowej (19 projektów), dlatego Zarząd rozważy możliwość przesunięcia dodatkowych środków na działanie, o ile taka możliwość zaistnieje.

W okresie sprawozdawczym (w I kwartale 2011 r.) został przeprowadzony nabór wniosków o dofinansowanie dla poddziałania 4.5.1 Promowanie bioróżnorodności i ochrona przyrody (w tym NATURA 2000). Szczegółowe informacje na ten temat, znajdują się w części dotyczącej postępu finansowego osi 4.

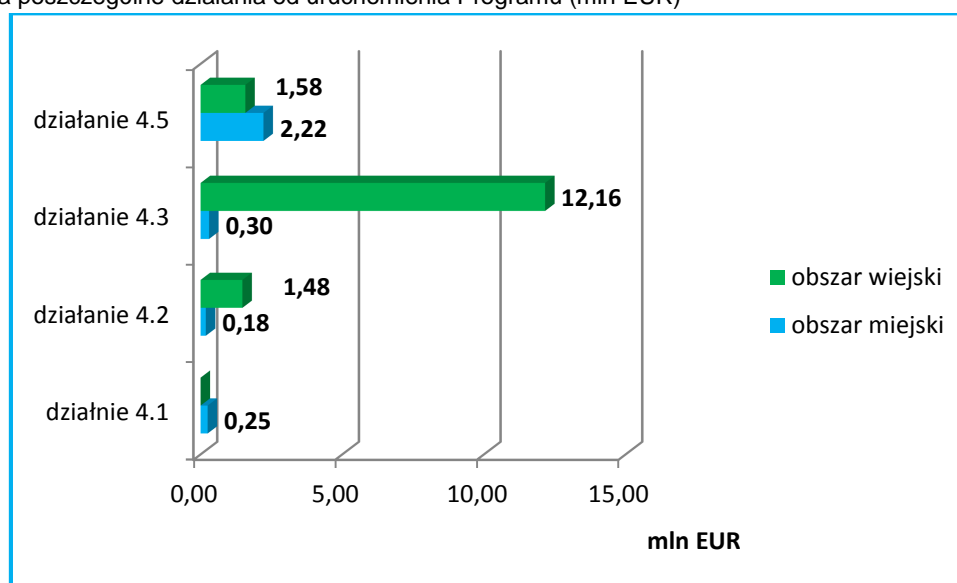
W przyszłym okresie sprawozdawczym IZ RPO WZ nie planuje zmian alokacji środków w przedmiotowej osi priorytetowej.

Analiza stopnia realizacji wskaźników programowych określonych na poziomie 4 osi priorytetowej, w kontekście sytuacji społeczno-ekonomicznej regionu oraz w odniesieniu do głównych trendów w gospodarce i sytuacji sektorów odnoszących się do zakresu, jaki swoim zasięgiem obejmują działania podejmowane w zakresie działań realizowanych w ramach przedmiotowej osi priorytetowej, oraz w odniesieniu do wskaźników kontekstowych (załącznik B) znajduje się w punkcie 2.1.6.2.

Terytorialny rozkład projektów.

Spośród **41** umów podpisanych od uruchomienia Programu, w ramach 4 osi priorytetowej **12** projektów (29% podpisanych umów) realizowanych jest na terenach miejskich a **29** (71% podpisanych umów) na terenach wiejskich, z czego aż **7** na obszarze gmin o szczególnie niekorzystnej sytuacji społeczno-gospodarczej, wchodzących w zakres załącznika 6. Podział projektów osi 4, według obszaru ich realizacji i poszczególnych działań osi, przedstawia poniższy wykres.

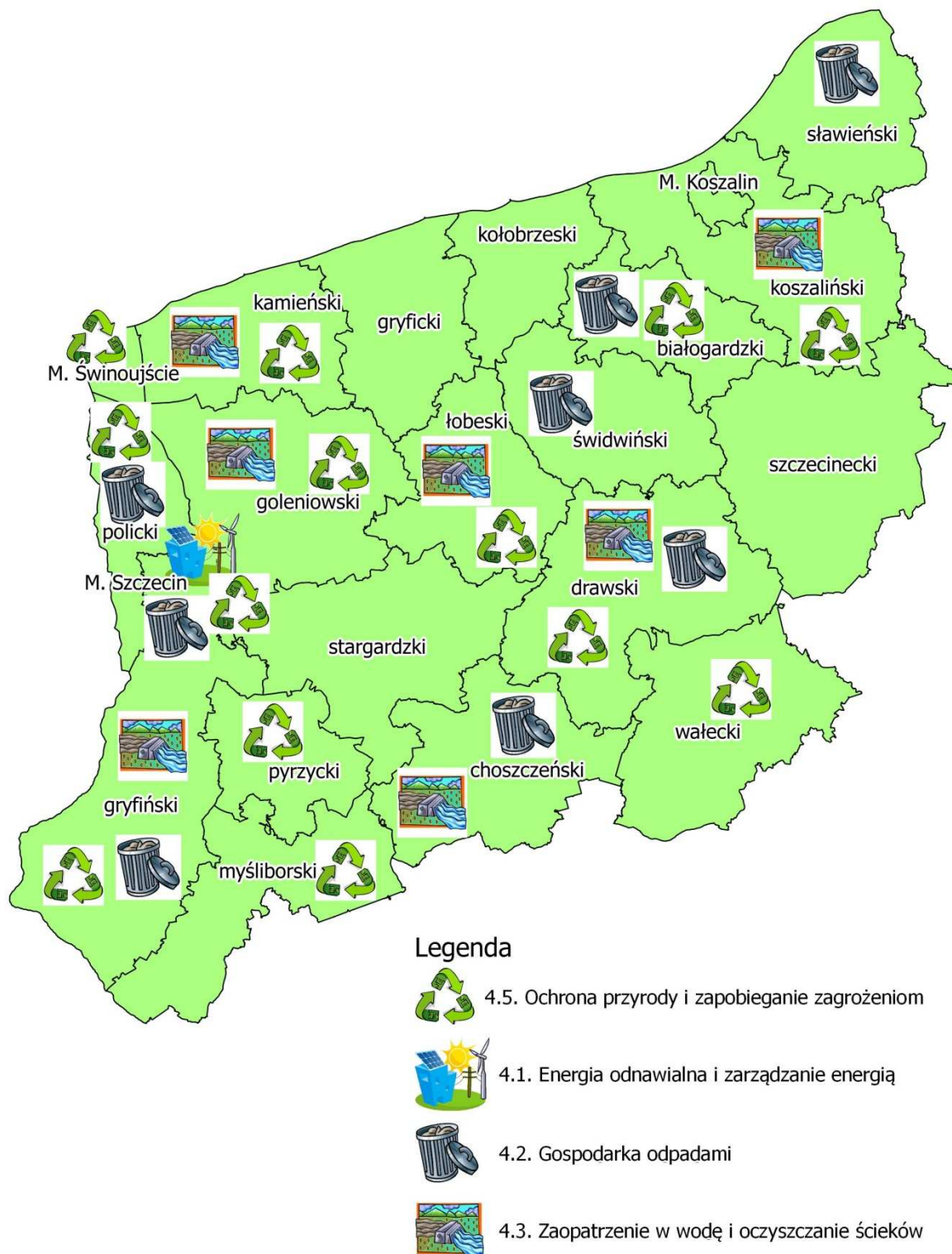
Wykres 84 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 4 wg obszaru ich realizacji i w podziale na poszczególne działania od uruchomienia Programu (mln EUR)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Rozkład terytorialny projektów realizowanych w ramach osi 4 w podziale na obszary wsparcia przedstawia poniższa mapa.

Mapa 6 Rozkład terytorialny projektów realizowanych w ramach osi 4 w podziale na obszary wsparcia

Źródło: Opracowanie własne

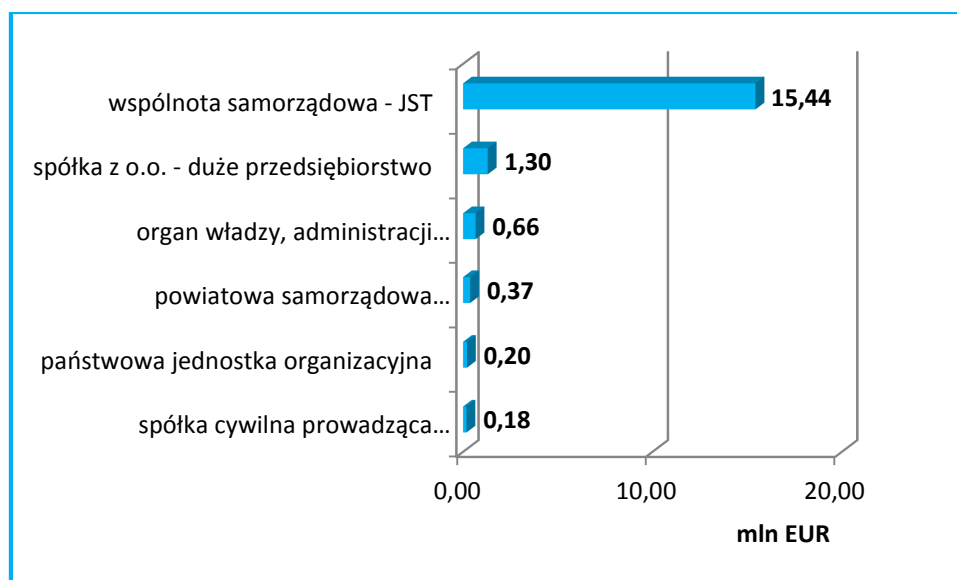
Rozkład projektów według typów beneficjentów

W ramach 4 osi priorytetowej, zawarto umowy na realizację projektów z trzema typami beneficjentów:

- jednostkami samorządu terytorialnego, związkami lub stowarzyszeniami,
- przedsiębiorstwami/przedsiębiorcami,
- administracją rządową.

Pod względem formy prawnej, wśród beneficjentów, od uruchomienia Programu, zdecydowanie przeważały gminy, które zawarły łącznie **34** umowy dofinansowanych z EFRR w wysokości **15 444 357 EUR**. **3** umowy na kwotę **2 494 014,3 EUR** podpisano z przedsiębiorstwami działającymi w formie spółek z ograniczoną odpowiedzialnością a po jednej z organami administracji rządowej (Komendą Wojewódzką Państwową Strażą Pożarną w Szczecinie oraz Inspekcją Ochrony Środowiska Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Szczecinie) i powiatową samorządową jednostką organizacyjną. Powyższy podział umów przedstawia poniższy wykres:

Wykres 85 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 4 RPO WZ, według formy prawnej beneficjenta od uruchomienia Programu (mln EUR)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Rozkład według typów projektów

Z założenia, w ramach 4 osi priorytetowej RPO WZ, realizowane są projekty z zakresu gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami, poprawy jakości powietrza i stanu bezpieczeństwa przeciwpowodziowego, przeciwpożarowego oraz ochrony przed skutkami nadzwyczajnych zagrożeń środowiska. Od uruchomienia Programu, wśród projektów realizowanych w ramach osi 4, podpisano **19** umów z zakresu zapobiegania zagrożeniom, **10** umów z zakresu oczyszczania ścieków, **8** umów z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi i przemysłowymi, **3** umowy z zakresy gospodarki i zaopatrzenia w wodę pitną oraz **1** umowę z efektywności energetycznej i zarządzania energią. Wartościowo powyższy podział przedstawia się następująco:

Informacje na temat projektów realizowanych w ramach innych PO znajdują się w punkcie 2.1.6.1 System realizacji programu, V Rozkład projektów (Grupy docelowe) niniejszego sprawozdania.

Cross-financing

W IV osi priorytetowej nie zostało przewidziane finansowanie krzyżowe.

Badania ewaluacyjne

W okresie sprawozdawczym zostało zrealizowane badanie ewaluacyjne „Ocena postępu wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013”, wspomniane w opisie II osi priorytetowej.

Na 2012 rok IZ RPO WZ zaplanowała realizację badania ewaluacyjnego „Dobór i analiza grup docelowych beneficjentów w przyszłej perspektywie finansowej na lata 2014-2020 z wyłączeniem sektora MŚP”, które zostało wspomniane w opisie II osi priorytetowej.

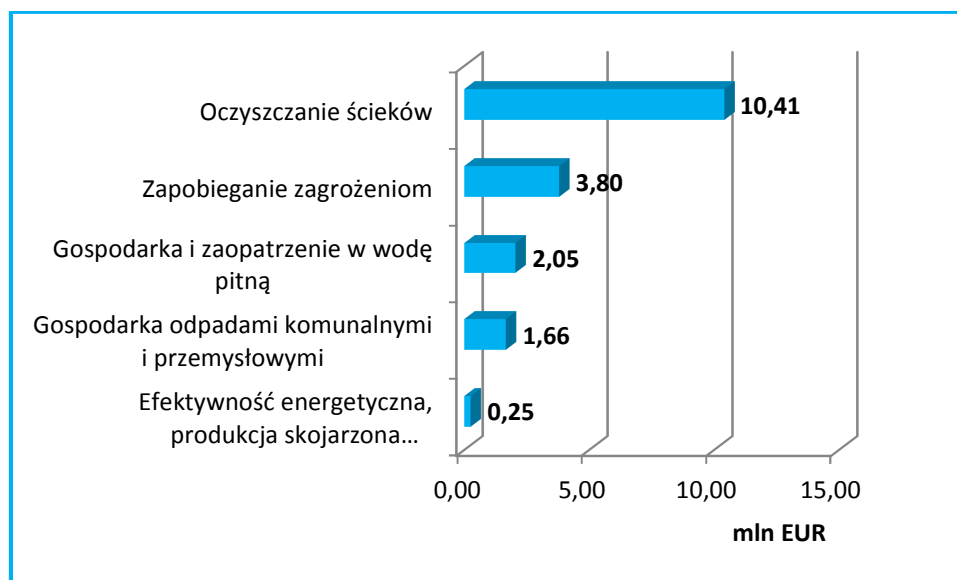
Opis wkładu osi priorytetowej w promowanie równości szans kobiet i mężczyzn

Znajduje się w pkt. 2.2.1 niniejszego sprawozdania.

Stan realizacji rekomendacji i zaleceń Komisji Europejskiej odnoszących się do przedmiotowej osi priorytetowej

Znajduje w punkcie 2.1.6.3 niniejszego sprawozdania.

Wykres 86 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 4 RPO WZ, według typów realizowanych projektów od uruchomienia Programu (mln EUR)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

3.4.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi

- Niedookreślenie zasady, kiedy pomoc publiczna ma miejsce w sektorze energetycznym oraz wymóg posiadania przez wnioskodawcę statusu przedsiębiorcy energetycznego wraz z koncesją, co wynika z rozporządzenia MRR z dnia 7 grudnia 2009 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie: energetyki, infrastruktury telekomunikacyjnej, infrastruktury sfery badawczo-rozwojowej, lecznictwa uzdrowiskowego w ramach regionalnych programów operacyjnych (Dz. U. z dnia 16 grudnia 2009 r), gdzie pomoc udzielana jest jedynie przedsiębiorstwom energetycznym w myśl ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625, z późn. zm.).

Podjęte środki zaradcze:

Po raz pierwszy ogłoszono konkurs, w którym umożliwiono wnioskodawcom aplikowanie o środki w zależności od rodzaju pomocy. Wnioskodawcy mogli składać projekty, które nie były objęte pomocą publiczną, projekty objęte rozporządzeniem sektorowym - pomoc inwestycyjna oraz projekty, w których udzielana była pomoc de minimis. Rozszerzony został także katalog wnioskodawców (jednostki samorządu terytorialnego ich związki i stowarzyszenia, jednostki organizacyjne jst, administracja rządowa, parki narodowe i krajobrazowe, PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne, jednostki sektora finansów publicznych (pozostałe), organizacje pozarządowe).

➤ Problemy dotyczące działania 4.2:

- zgodnie z Wytycznymi MRR w zakresie reguł dofinansowania z programów operacyjnych podmiotów realizujących obowiązek świadczenia usług publicznych w ramach zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego w gospodarce odpadami, podmiot świadczący usługi publiczne na mocy umowy o świadczenie tych usług z jst, dokonuje rozliczenia usługi w oparciu o rekompensatę. Jednakże, brak jest w przedmiotowych Wytycznych sposobu wyliczeń rekompensaty lub wzoru, co powoduje utrudnienia dla Wnioskodawców.
- brak określenia zarówno w przepisach unijnych jak i polskich definicji systemu gospodarki odpadami.
- Ponadto, zgodnie z Decyzją KE z 20 grudnia 2011 r. w sprawie stosowania art. 106 ust. 2 Traktatu o Funkcjonowaniu UE do pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, przyznawanej przedsiębiorstwom zobowiązanym do wykonywania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, umowy o świadczenie usług publicznych, zawarte po 31 stycznia 2012 r. powinny zawierać odniesienie do Decyzji Komisji (SGEI).

Podjęte środki zaradcze:

Ogłoszony w 2011 r. konkurs umożliwia wnioskodawcom, podobnie jak w przypadku działania 4.1, aplikowanie o środki w zależności od rodzaju pomocy. Wnioskodawcy mogą składać projekty, które nie były objęte pomocą publiczną, projekty objęte rozporządzeniem sektorowym - pomoc inwestycyjna oraz projekty, w których udzielana była pomoc de minimis oraz jako pomoc w formie rekompensaty.

W Wytycznych dla wnioskodawców utworzono schemat, przedstawiający podstawowe zasady, na podstawie których należy się kierować wyborem pomocy (wnioskodawca samodzielnie dokonuje wyboru formy pomocy).

Ponadto, MRR zamieściło dodatkowe materiały w związku z Wytycznymi w zakresie reguł dofinansowania z programów operacyjnych podmiotów realizujących obowiązek świadczenia usług publicznych w ramach zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego w gospodarce odpadami, np. wzór umowy o świadczenie usług publicznych, zestawienie najczęściej zadawanych pytań. Pozwoliło to na uszczegółowienie założeń Wytycznych MRR i wyodrębnienie obszarów problemowych.

W ramach konkursu 4.2. Gospodarka odpadami, gdzie jedną z podstaw udzielanej pomocy była forma rekompensaty, IZ podjęła decyzję o dokończeniu prowadzonej oceny projektów. Wnioskodawcy zostaną zobowiązani do weryfikacji i poprawy/uzupełnienia dokumentów przedłożonych w ramach konkursu w kontekście dostosowania do wymogów zapisanych w Decyzji Komisji (SGEI) przed podpisaniem umowy o dofinansowanie. Dokumentacja zostanie poddana ponownej ocenie.

3.5 Oś Priorytetowa 5 Turystyka, kultura i rewitalizacja

3.5.1 Osiągnięcie celów i analiza postępów

Celem głównym Osi Priorytetowej 5 Turystyka, kultura i rewitalizacja jest podniesienie atrakcyjności województwa poprzez rozwój turystyki, kultury oraz rewitalizację obszarów zdegradowanych.

Cele szczegółowe to:

- stworzenie i rozwój regionalnych i ponadregionalnych produktów turystycznych wpływających na wydłużenie sezonu turystycznego,
- wzrost atrakcyjności turystycznej i kulturalnej regionu,
- rewitalizacja i pobudzenie gospodarcze obszarów problemowych.

Komplementarność z pozostałymi osiami priorytetowymi RPO WZ 2007-2013

- ✓ Oś 1. *Gospodarka – Innowacje – Technologie*, w zakresie bezpośredniego wsparcia przedsiębiorstw (kryterium demarkacji: wielkość przedsiębiorstwa).
- ✓ Oś 6. *Rozwój funkcji metropolitalnych*, w zakresie:
 - ścieżek rowerowych (kryterium demarkacji: lokalizacja projektu),
 - innego wsparcia na rzecz wzmocnienia usług turystycznych (kryterium demarkacji: lokalizacja projektu),
 - ochrony i zachowania dziedzictwa kulturowego (kryterium demarkacji: lokalizacja projektu),
 - rozwoju infrastruktury kulturalnej (kryterium demarkacji: lokalizacja projektu),
 - zintegrowane projekty dla odnowienia obszarów miejskich/wiejskich (kryterium demarkacji: lokalizacja projektu).

Pomoc w ramach Osi Priorytetowej 5 kierowana jest głównie do jednostek samorządu terytorialnego, (związki i stowarzyszenia), jednostek organizacyjnych jst posiadających osobowość prawną, administracji rządowej, organizacji pozarządowych, PGL Lasów Państwowych i jego jednostek organizacyjnych, jednostek sektora finansów publicznych (pozostałe), parków narodowych i krajobrazowych, instytucji kultury, kościołów i innych związków wyznaniowych oraz osób prawnych kościołów i innych związków wyznaniowych, spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych, TBS, przedsiębiorców.

Informacja nt. fizycznych i finansowych postępów priorytetu

5 OŚ PRIORYTETOWA TURYSTYKA, KULTURA I REWITALIZACJA

2011 rok

- **43** - liczba złożonych wniosków aplikacyjnych poprawnych pod względem formalnym o ogólnej wartości dofinansowania równej **15 330 369,21 EUR** (EFRR+BP), co stanowi **19,25 %** alokacji przeznaczanej na Oś 5
- **10** – liczba podpisanych umów o dofinansowanie o wartości EFRR równej **1 416 952,73 EUR**, co stanowi **1,89 % alokacji** EFRR przeznaczanej na Oś 5
- **8 774 941,12 EUR** - kwota wykazana przez Beneficjentów w zaakceptowanych wnioskach o płatność, co stanowi **11,71 % zobowiązań** alokacji EFRR w ramach Osi 5
- **6 726 811,69 EUR płatności w formie refundacji** przekazane na rzecz Beneficjentów, co stanowi **8,98%** alokacji EFRR przeznaczanej na Oś 5

Kwota przeznaczona na realizację 5 osi priorytetowej wynosi **74 935 655 EUR** (z EFRR), co stanowi **8,69 %** alokacji przewidzianej na Program.

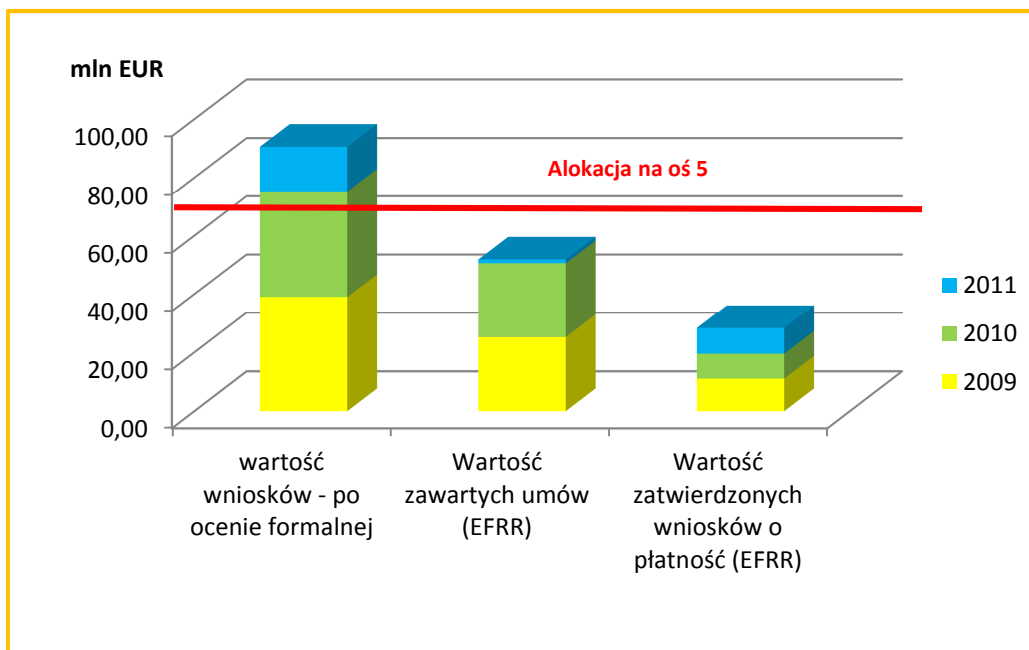
W ramach przedmiotowej osi realizowane są projekty w trybie konkursowym, indywidualnym, systemowym oraz projekty dotyczące Inicjatywy Wspólnotowej JESSICA. Od uruchomienia Programu w ramach ogłoszonych naborów udostępniono **52 164 728,67 EUR** (z EFRR), co stanowi **69,61 %** alokacji przewidzianej na Oś 5.

Tabela 52 Postęp finansowy dla osi 5 od uruchomienia Programu do końca 2011 (EUR)

Postęp finansowy od uruchomienia Programu dla osi 5									
Złożone wnioski o dofinansowanie (po ocenie formalnej)		Zawarte umowy o dofinansowanie ⁵²			Wydatki wykazane przez beneficjentów od uruchomienia programu		Wydatki wykazane przez IZ w deklaracjach do IC		
Liczba	Wartość dofinansowania ogółem	Liczba	Wartość EFRR	%	Wartość EFRR	%	Wartość EFRR	%	
183	90 580 694,20	62	51 853 596,24	69,20	28 312 214,37	37,78	25 227 931,26	33,67	

Źródło: opracowanie własne

Wykres 87 Wartość dofinansowania złożonych wniosków (po ocenie formalnej), wartość zawartych umów oraz wartość zatwierdzonych wniosków o płatność w ramach osi 5 od początku realizacji Programu w podziale na lata (EUR)⁵³

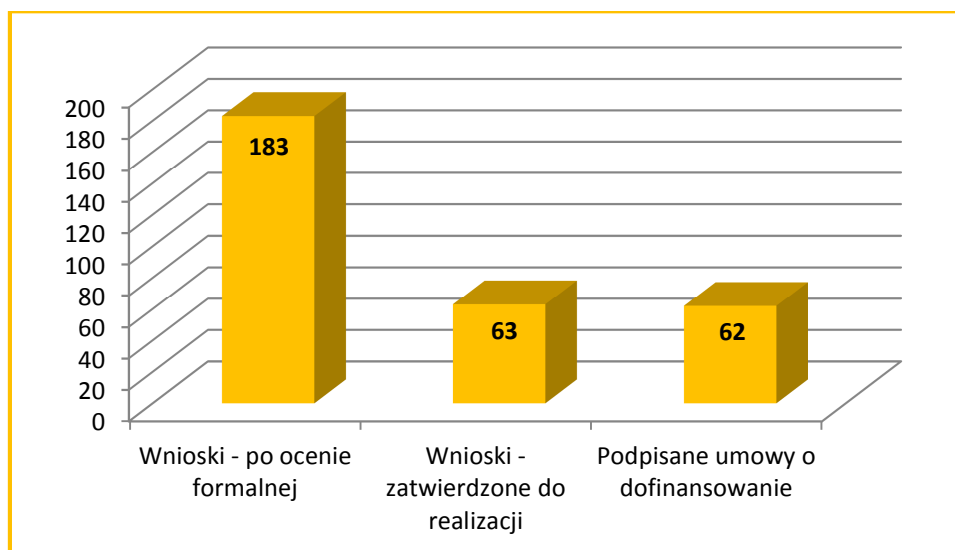
Źródło: opracowanie własne

Na wykresie poniżej przedstawiono liczbę wniosków aplikacyjnych złożonych w ramach 5 osi priorytetowej na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów od uruchomienia Programu.

⁵² Wykaz rozwiązanych umów znajduje się w *Załączniku X* niniejszego sprawozdania

⁵³ Wykres prezentuje wartości zawartych umów o dofinansowanie, który uwzględnia podpisane aneksy i rozwiązane dotychczas umowy o dofinansowanie. Zatem wartości dotyczące podpisanych umów w danym okresie sprawozdawczym mogą się różnić od danych przedstawionych w pozostałych częściach sprawozdania.

Wykres 88 Liczba wniosków na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów od uruchomienia Programu – oś 5

Źródło: opracowanie własne

Nabory:

W 2011 r. ogłoszono 1 konkurs w ramach poddziałania 5.5.1 *Rewitalizacja obszarów zdegradowanych*. Alokacja EFRR przeznaczona na realizację ww. konkursu wynosiła **7 731 389,44 EUR**.

W ramach 5 osi priorytetowej od uruchomienia Programu ogłoszono **7** konkursów. Alokacja EFRR przeznaczona na realizację ww. konkursów wynosiła **28 561 188,87 EUR**. Konkursy z podziałem na działania/poddziałania zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 53 Przeprowadzone konkursy w ramach osi 5 od uruchomienia Programu⁵⁴

Rok	Działanie	Poddziałanie	Alokacja EFRR na konkurs (EUR)
2008	5.1 Infrastruktura turystyczna	5.1.1 Infrastruktura turystyki	11 151 069,36
2009	5.2 Rozwój kultury – ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego	5.2.1 Rozwój i odtworzenie infrastruktury kultury wraz z systemem informacji kulturalnej	2 256 596,20
	5.3 Ścieżki rowerowe	-	4 705 102,72
2010	5.1 Infrastruktura turystyczna	5.1.2 Regionalny system informacji turystycznej oraz rozwój produktów turystycznych	883 587,36
	5.2 Rozwój kultury – ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego	5.2.2 Zachowanie dziedzictwa kulturowego	1 767 174,73
	5.5 Rewitalizacja	5.5.1 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych	66 269,05
2011	5.5 Rewitalizacja	5.5.1 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych	7 731 389,44

Źródło: opracowanie własne

⁵⁴ Nie zawiera Inicjatywy JESSICA

W 2011 roku w ramach poddziałania 5.1.2 *Regionalny system informacji turystycznej oraz rozwój produktów turystycznych* przeprowadzono nabór w trybie systemowym. Alokacja EFRR przeznaczona na realizację ww. naboru wynosiła **950 000,00 EUR**. W okresie sprawozdawczym udostępniono dokumentację aplikacyjną dla poddziałania 5.1.1 *Infrastruktura turystyki* w trybie indywidualnym w ramach 5 Osi. Informacja na temat **Projektów indywidualnych** znajduje się w punkcie 2.1.6 niniejszego sprawozdania.

Nabory planowane

Zgodnie z *Indykatywnym harmonogramem konkursów* w ramach RPO WZ 2007-2013 z dnia 13 grudnia 2011 r., w kolejnym okresie sprawozdawczym nie planuje się przeprowadzenia naborów wniosków w trybie konkursowym. Jak również nie planuje się udostępnienia dokumentacji w ramach trybu indywidualnego.

Analiza jakościowa (realizacja wskaźników)

Informacje nt. wskaźników postępu fizycznego Osi priorytetowej 5 przedstawiono w *Tabeli 4 Postęp fizyczny programu operacyjnego* (Załącznik nr IV).

Od początku realizacji Programu w ramach 5 osi priorytetowej Turystyka, kultura i rewitalizacja zostało zatwierdzone 18 wniosków o płatność końcową (z czego 16 w 2011 r.), co skutkuje realizacją niektórych założonych wskaźników. Poza tym IZ RPO WZ oszacowała wartości pozostałych wskaźników na podstawie podpisanych do końca okresu sprawozdawczego umów o dofinansowanie.

Efekty realizacji 5 osi priorytetowej są mierzone przez wskaźniki:

– **PRODUKTU:**

- Liczba projektów z zakresu turystyki (działania 5.1 Infrastruktura turystyczna, 5.3 Ścieżki rowerowe oraz 5.4 Promocja, ochrona i waloryzacja dziedzictwa przyrodniczego),
- Liczba nowych/zmodernizowanych obiektów infrastruktury turystycznej (działania: 5.1 Infrastruktura turystyczna oraz 5.4 Promocja, ochrona i waloryzacja dziedzictwa przyrodniczego),
- Liczba projektów z zakresu kultury (działanie 5.2 Rozwój kultury – ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego),
- Liczba nowych/zmodernizowanych obiektów kulturalnych (działanie 5.2 Rozwój kultury – ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego),
- Liczba projektów z zakresu rewitalizacji (działanie 5.5 Rewitalizacja).

– **REZULTATU:**

- Liczba utworzonych miejsc pracy (działania: 5.1 Infrastruktura turystyczna, 5.2 Rozwój kultury – ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego, 5.3 Ścieżki rowerowe, 5.4 Promocja, ochrona i waloryzacja dziedzictwa przyrodniczego oraz 5.5 Rewitalizacja),
- Liczba osób korzystających z systemu informacji turystycznej (działanie 5.1 Infrastruktura turystyczna),
- Liczba osób korzystających z efektów projektów z zakresu kultury (działanie 5.2 Rozwój kultury – ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego),
- Powierzchnia obszarów poddanych rewitalizacji (działanie 5.5 Rewitalizacja).

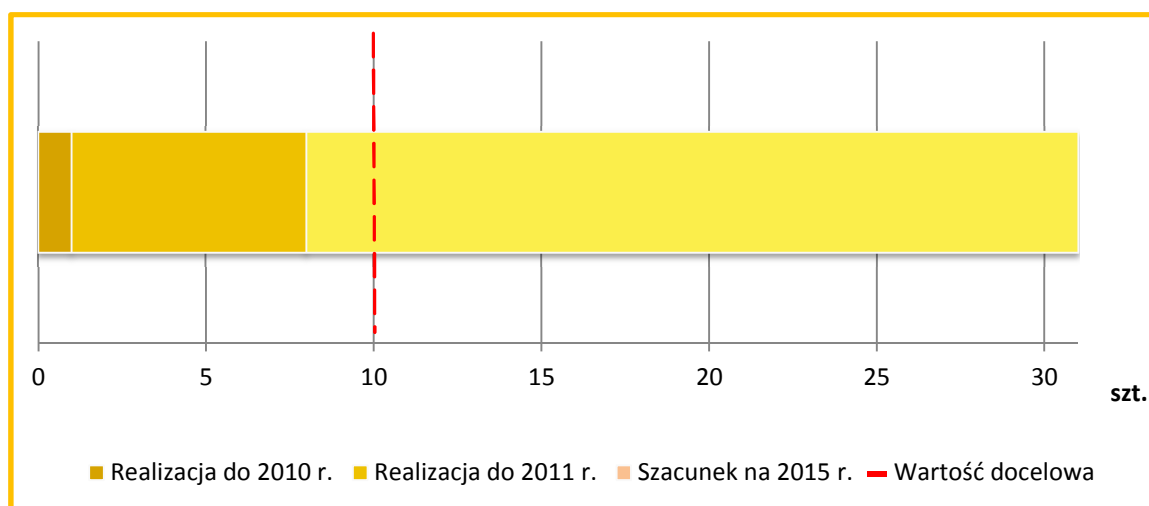
Z powyższego zestawienia wynika, iż 5 oś priorytetową opisuje 5 wskaźników produktu i 4 rezultatu. Jeśliby spojrzeć na to zagadnienie w sposób liczbowy, to do końca 2011 roku 3 wskaźniki produktu osiągnęły już wartości założone na 2015 r. (Liczba projektów z zakresu turystyki w 80%, natomiast *Liczba nowych/zmodernizowanych obiektów infrastruktury turystycznej* i *Liczba*

projektów z zakresu kultury przynajmniej w 100%). Biorąc natomiast pod uwagę szacunki, do 2015 r. zostanie zrealizowanych 80% wskaźników produktu (4 mierniki) i 75% wskaźników rezultatu (3 mierniki). W dalszej części analizy zostały opisane działania, jakie podjęła IZ RPO WZ, aby zrealizować założone wartości przedmiotowych wskaźników.

Szczegóły dotyczące realizacji poszczególnych wskaźników w podziale na działania zostały zamieszczone w dalszej części analizy. Wskaźniki *Liczba projektów z zakresu turystyki*, *Liczba nowych/zmodernizowanych obiektów infrastruktury turystycznej* oraz *Liczba utworzonych miejsc pracy* agregują się z poziomu działań do osi priorytetowej, w związku z czym ogólna analiza stopnia osiągnięcia tych mierników została zamieszczona poniżej, natomiast bardziej szczegółowa przy opisie poszczególnych działań.

W ramach 5 osi priorytetowej, od początku realizacji Programu zakończono 8 projektów z zakresu turystyki, z czego aż 7 w okresie sprawozdawczym. W wyniku realizacji przedmiotowych projektów wybudowano (lub zmodernizowano) 8 obiektów infrastruktury turystycznej (z czego 7 w 2011 r.), co pozwoliło już zrealizować założony na 2015 r. wskaźnik w 133,33%. Na podstawie podpisanych do końca roku 2011 umów szacuje się, że do 2015 r. zostanie zrealizowanych 31 projektów (310% realizacji wskaźnika) – obrazowo zostało to przedstawione na wykresie poniżej.

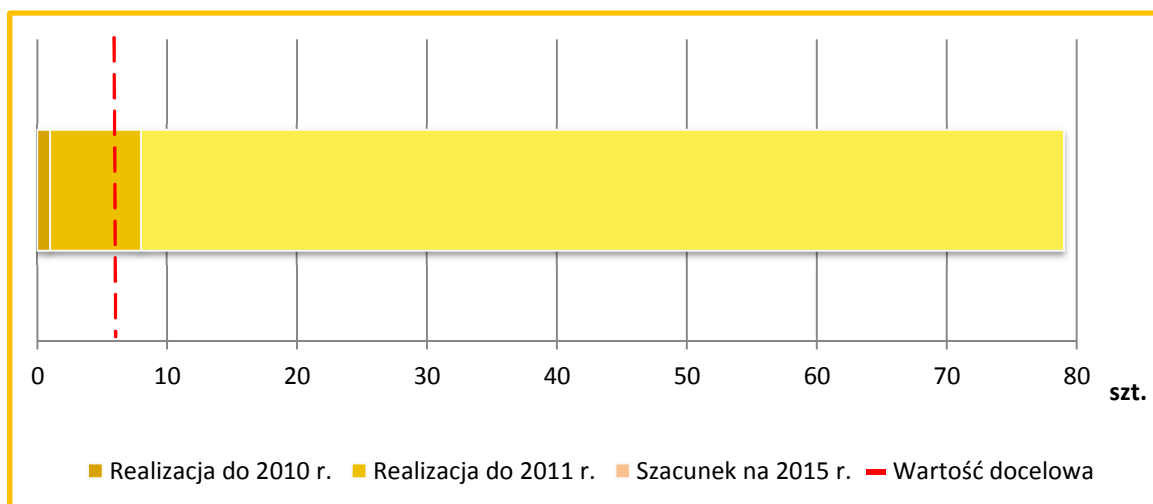
Wykres 89 Wartość zrealizowana i szacowana wskaźnika *Liczba projektów z zakresu turystyki* w porównaniu do wartości docelowej w szt.

Źródło: opracowanie własne

Dzięki wdrożonym projektom zostanie wybudowanych bądź zmodernizowanych 79 obiektów infrastruktury turystycznej, podczas gdy wartość docelowa została ustalona na poziomie 6 – obrazowo zostało to przedstawione na wykresie poniżej.

Wykres 90 Wartość zrealizowana i szacowana wskaźnika *Liczba nowych/zmodernizowanych obiektów infrastruktury turystycznej* w porównaniu do wartości docelowej w szt.

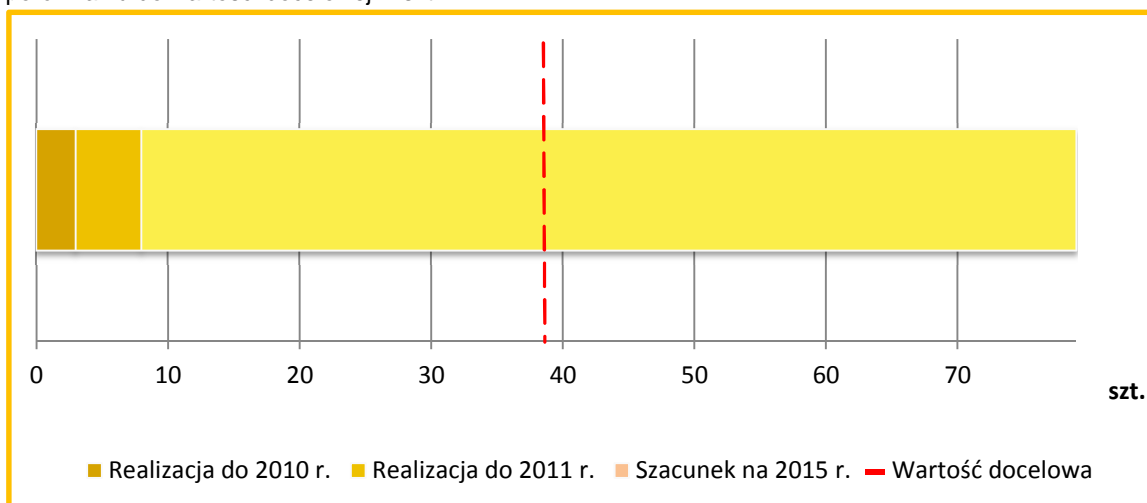

Źródło: opracowanie własne

Znaczne przekroczenie szacowanej wartości w zakresie turystyki wynika z decyzji IZ RPO WZ o zmniejszeniu maksymalnego poziomu dofinansowania projektu z dopuszczalnych 85% do 50% (60% w zakresie gmin objętych załącznikiem 6 do RPO) wydatków kwalifikowalnych, co automatycznie pozwoliło na dofinansowanie większej liczby złożonych projektów.

Wszystkie realizowane projekty w ramach 5 osi priorytetowej mają wpływ na wskaźnik kluczowy *Liczba utworzonych miejsc pracy* – i tak od początku realizacji Programu zatrudniono 8 osób (z czego 5 w 2011 r.). Biorąc pod uwagę zawarte do końca okresu sprawozdawczego umowy o dofinansowanie, do 2015 r. zostanie utworzonych 79 miejsc pracy (207,89% realizacji). Znaczne przekroczenie wartości docelowych tego wskaźnika wynika z szeregu działań podejmowanych przez IZ RPO WZ opisanych w ramach poszczególnych działań. W sposób obrazowy realizacja przedmiotowego wskaźnika została przedstawiona na wykresie poniżej.

Wykres 91 Wartość zrealizowana i szacowana wskaźnika *Liczba utworzonych miejsc pracy* w porównaniu do wartości docelowej w szt.

Źródło: opracowanie własne

Z przedstawionej analizy wynika, iż projekty złożone w okresie sprawozdawczym realizują w dużym stopniu wartości zawarte w Programie. Zwiększyła się znaczna liczba zakończonych projektów - zakończone w 2011 r. przedsięwzięcia stanowią 88% wszystkich projektów z zakresu turystyki zrealizowanych od początku realizacji RPO WZ.

Dostępna alokacja na przedmiotową oś priorytetową została wykorzystana w ok. 70%. Obszary, w których IZ RPO WZ dysponuje znacznymi środkami finansowymi to poddziałanie 5.1.2 (tryb

systemowy – od 29 lipca 2011 r. do wyczerpania zaplanowanej alokacji prowadzony jest nabór ciągły) oraz 5.5.1 (szczegółowe informacje zostały przedstawione w części dotyczącej działania 5.5).

Poprzez analizę osiągniętych wskaźników w okresie sprawozdawczym można również wskazać na korzyści płynące z udzielania wsparcia instytucjom realizującym projekty na terenach gmin o szczególnie niekorzystnej sytuacji społeczno-gospodarczej. Dzięki realizacji projektów na wskazanych obszarach wzrosła liczba atrakcji turystycznych oraz kulturalnych w regionie, poprzez co zwiększy się również liczba turystów, a także wydłuży sezon turystyczny.

Szczególną uwagę należy zwrócić na zakładane wysokości wartości poszczególnych wskaźników, które nierzadko znacząco przekraczają wartości zaplanowane w Programie. Na podstawie tych danych IZ RPO WZ wnioskuje, iż poprzez realizację poszczególnych projektów zostaną osiągnięte cele programowe, w szczególności wzrost atrakcyjności turystycznej i kulturalnej regionu.

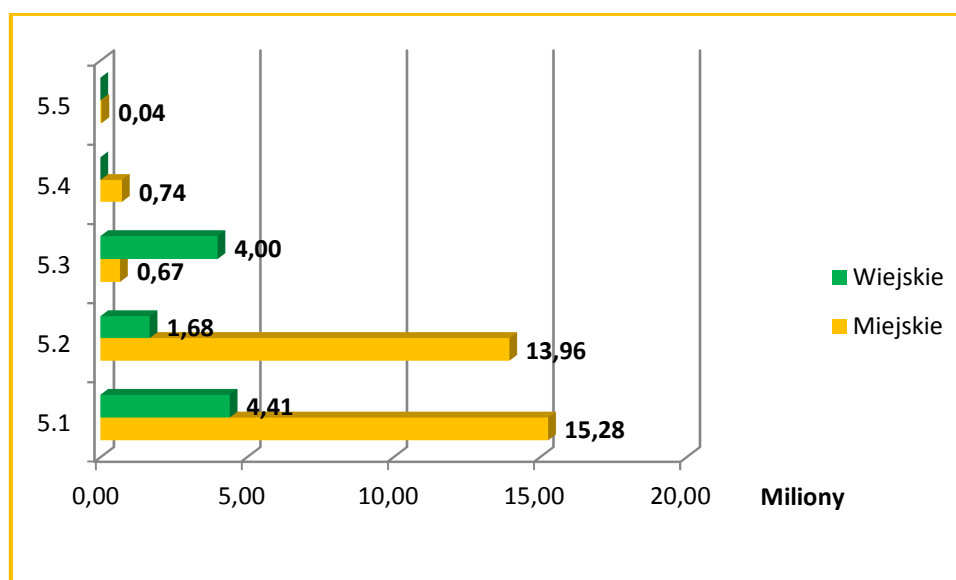
Analiza stopnia realizacji wskaźników programowych określonych na poziomie 5 osi priorytetowej, w kontekście sytuacji społeczno-ekonomicznej regionu oraz w odniesieniu do głównych trendów w gospodarce i sytuacji sektorów odnoszących się do zakresu, jaki swoim zasięgiem obejmują działania podejmowane w zakresie działań realizowanych w ramach przedmiotowej osi priorytetowej, oraz w odniesieniu do wskaźników kontekstowych (załącznik B) znajduje się w punkcie 2.1.6.2.

Terytorialny rozkład projektów

W ramach 5 osi priorytetowej od uruchomienia Programu podpisano 61⁵⁵ umów na realizację projektów, dofinansowanie z EFRR wynosi 40 783 921,84 EUR. 45 projektów realizowanych jest na obszarach miejskich, pozostała część- dokładnie 16 - na obszarach wiejskich.

Z analizy podpisanych umów wynika, że w podziale na poszczególne działania osi 5, najwięcej projektów realizowanych jest w ramach działania 5.1 (24) i 5.2 (24) a najmniej, w ramach działania 5.4 (1). Projekty z przedmiotowych dziedzin realizowane są przede wszystkim na obszarach miejskich. Wartość dofinansowania podpisanych umów w ramach poszczególnych działań osi 5, z uwzględnieniem obszaru ich realizacji, przedstawia poniższy wykres:

Wykres 92 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach poszczególnych działań osi 5 RPO WZ, według obszaru ich realizacji od uruchomienia Programu (mln EUR)⁵⁶

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

⁵⁵ Nie zawiera JESSICA

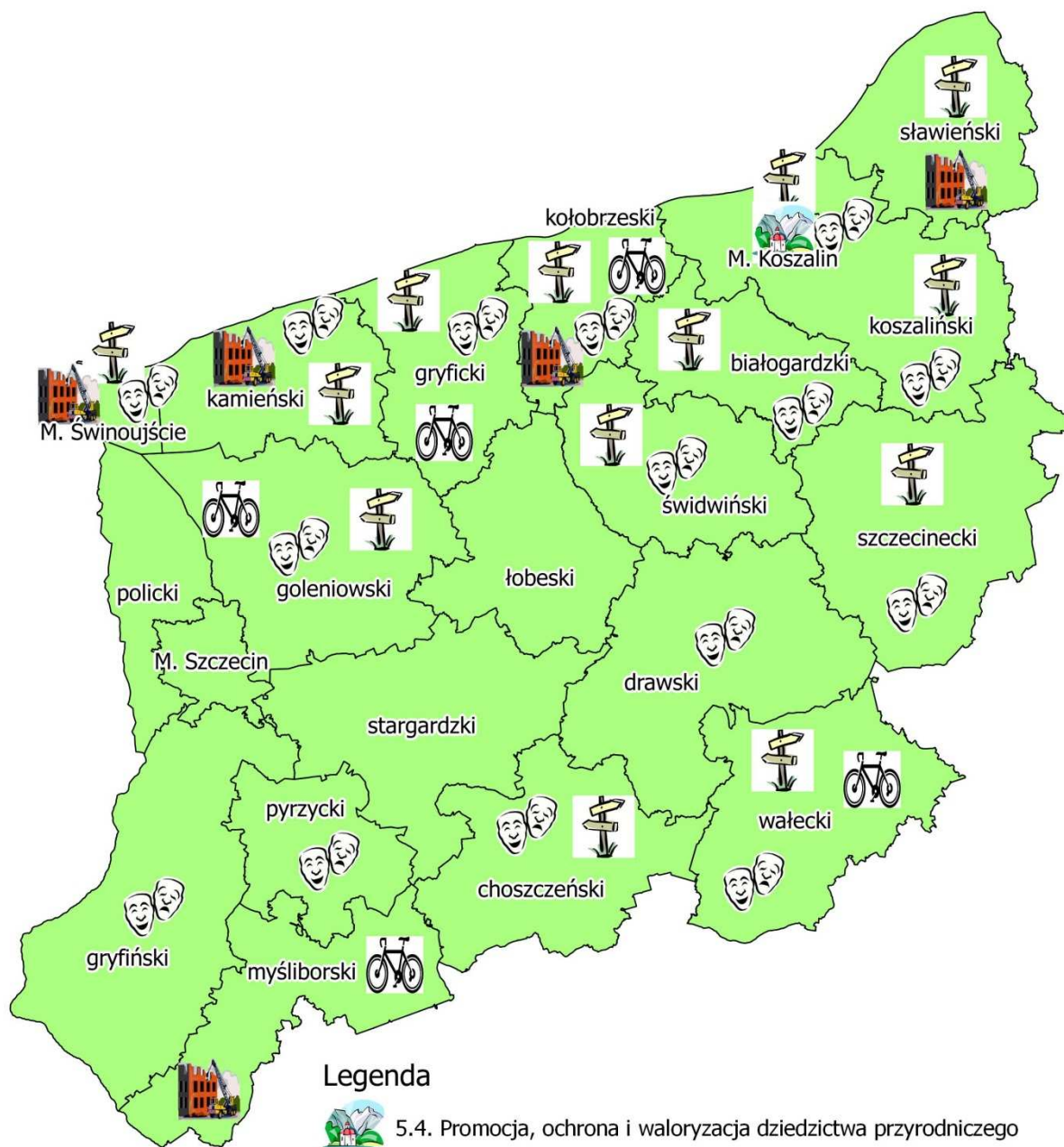
⁵⁶ Nie uwzględnia Inicjatywy JESSICA

Spośród **61** umów podpisanych od uruchomienia Programu w ramach 5 osi priorytetowej, **6** projektów realizowanych są na terenach gmin o szczególnie niekorzystnej sytuacji społeczno- gospodarczej. Są to:

- Projekt pod nazwą *Rozbudowa bazy noclegowej w kompleksie sportowo-rekreacyjnym przy ulicy Moniuszki w Białogardzie*, realizowany na terenie gminy Białogard – miasto;
- Projekt pod nazwą *Kajakiem do morza – stworzenie sieci przystani kajakowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą na rzece Redze, w 4 miejscowościach powiatu gryfickiego: Płotach, Gryficach, Trzebiatowie i Mrzeżynie* na terenie gminy Płoty;
- Projekt pod nazwą *Nadbudowa z przebudową oraz zmianą sposobu użytkowania byłego budynku usług handlowych na Centrum Społeczno-Kulturalne w Polanowie* realizowany na terenie gminy Polanów;
- Projekt pod nazwą *Przebudowa i remont pomieszczeń na Gminne Centrum Kultury w Przelewicach* realizowany na terenie gminy Przelewice;
- Projekt pod nazwą *Zachowanie dziedzictwa kulturowego „Perły w Koronie woj. zachodniopomorskiego 2009” – Pałacu w Stuchowie – etap II prac restauratorskich* realizowany na terenie gminy Świerżno;
- Projekt pod nazwą *Rozbudowa i przebudowa budynku kina w Złocieńcu* realizowany przez Złocieniecki Ośrodek Kultury na terenie gminy Złocieniec.

Rozkład terytorialny projektów realizowanych w ramach osi 5 w podziale na obszary wsparcia przedstawia poniższa mapa.

mapa 7 Rozkład terytorialny projektów realizowanych w ramach osi 5 w podziale na obszary wsparcia

Legenda

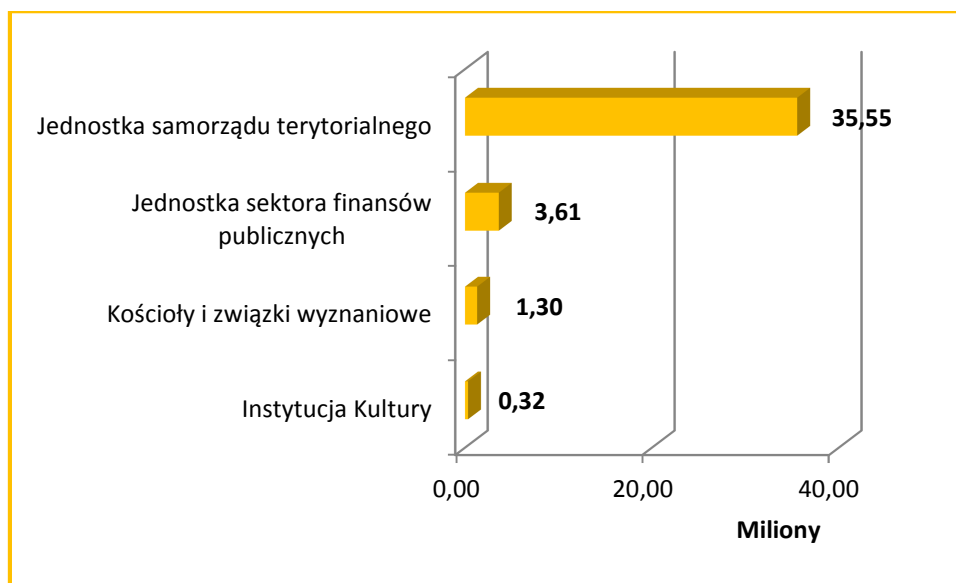
- 5.4. Promocja, ochrona i waloryzacja dziedzictwa przyrodniczego
- 5.5. Rewitalizacja
- 5.1. Infrastruktura turystyczna
- 5.2. Rozwój kultury – ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego
- 5.3. Ścieżki rowerowe

Źródło: Opracowanie własne

Rozkład projektów według typów beneficjentów

Od uruchomienia Programu najwięcej umów na realizację projektów z zakresu turystyki, kultury i rewitalizacji, w ramach 5 osi, zawarły jednostki samorządu terytorialnego (57). Dwie umowy zawarły Kościoły i związki wyznaniowe oraz po jednej umowie zawarły: Instytucja Kultury i Jednostka Sektora Finansów Publicznych. Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR przedstawia poniższy wykres.

Wykres 93 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 5 RPO WZ, według typu beneficjenta od uruchomienia Programu (mln EUR)⁵⁷

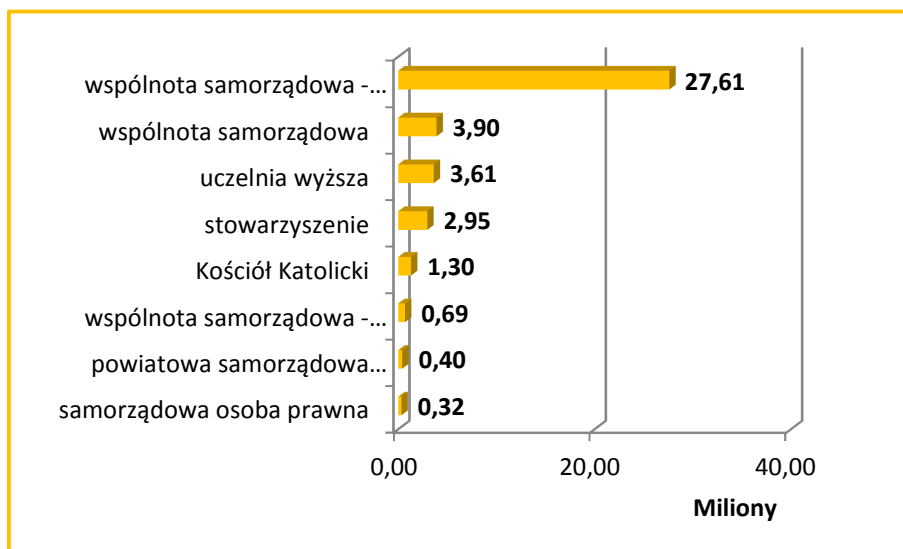

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI

Od uruchomienia Programu najwięcej umów na realizację projektów w ramach 5 osi zawarła wspólnota samorządowa – gmina (48), następnie 5 umów podpisała wspólnota samorządowa, po dwie umowy podpisali Kościół katolicki oraz stowarzyszenie, reszta beneficjentów podpisała po jednej umowie. Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR prezentuje poniższy wykres

⁵⁷ Nie uwzględnia Inicjatywy JESSICA

Wykres 94 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach 5 osi, według formy prawnej beneficjenta od uruchomienia Programu (mln EUR)⁵⁸

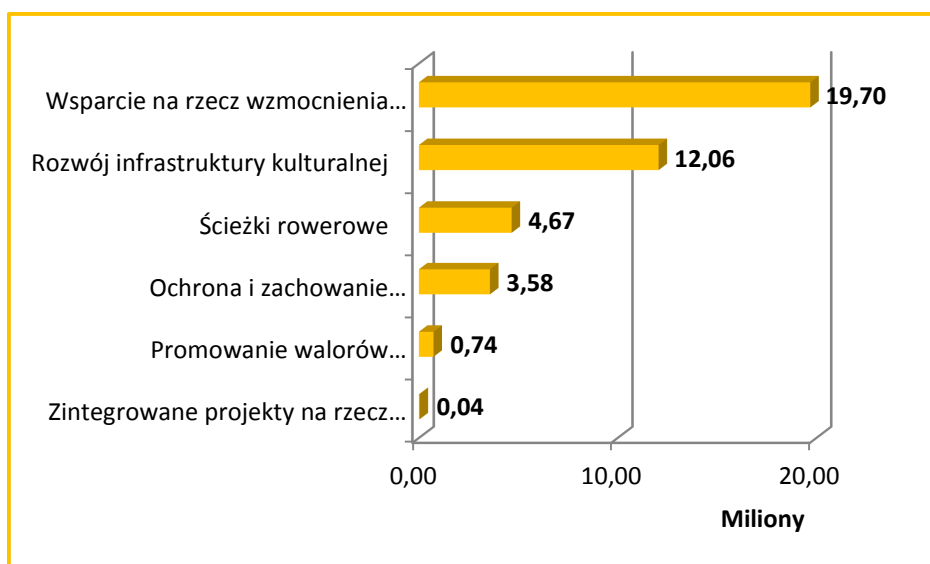

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI

Rozkład wg typu projektów

W ramach 5 osi priorytetowej, najwięcej umów podpisano odpowiednio na realizację projektów z zakresu wsparcia na rzecz wzmocnienia usług turystycznych, infrastruktury kulturalnej oraz ochrony i zachowania dziedzictwa kulturowego. Po sześć umów podpisano na realizację projektów z zakresu zintegrowanych projektów na rzecz rewitalizacji obszarów miejskich i wiejskich oraz budowy ścieżek rowerowych. Jedną umowę podpisano na realizację inwestycji z zakresu promowania walorów przyrodniczych. Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR przedstawia poniższy wykres.

Wykres 95 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 5 RPO WZ, według typów realizowanych projektów od uruchomienia Programu (mln EUR)⁵⁹

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI

⁵⁸ Nie uwzględnia Inicjatywy JESSICA

⁵⁹ Nie uwzględnia Inicjatywy JESSICA

Informacje na temat projektów realizowanych w ramach innych PO znajdują się w punkcie 2.1.6.1 *System realizacji programu, V Rozkład projektów (Grupy docelowe)* niniejszego sprawozdania.

Działanie 5.1

Postęp finansowy

Tabela 54 Postęp finansowy dla działania 5.1 od uruchomienia Programu do końca 2011 (EUR)

Postęp finansowy od uruchomienia Programu dla działania 5.1									
Złożone wnioski o dofinansowanie (po ocenie formalnej)		Zawarte umowy o dofinansowanie			Wydatki wykazane przez beneficjentów od uruchomienia programu		Wydatki wykazane przez IZ w deklaracjach do IC		
Liczba	Wartość dofinansowania ogółem	Liczba	Wartość EFRR	%	Wartość EFRR	%	Wartość EFRR	%	
43	36 395 181,85	24	19 696 739,64	72,95	11 122 553,03	41,19	9 221 962,82	34,16	

Źródło: opracowanie własne

Postęp rzeczowy oraz analiza stopnia osiągnięcia wskaźników

W związku z tym, iż wg załącznika 3 do URPO wskaźniki produktu i rezultatu w ramach działań 5.1, 5.3 oraz 5.4 są wspólne, opis wskaźników dla przedmiotowego działania zawiera również informacje na temat działań 5.3 oraz 5.4.

W okresie sprawozdawczym wsparto 7 projektów z zakresu turystyki – jest to duży postęp w stosunku do roku poprzedniego, w którym zrealizowano 1 projekt. 8 inwestycji w tym zakresie (w ramach działania 5.1), to 80% realizacji założeń na 2015 r. Szacuje się, że do końca 2015 r. w województwie zostanie zrealizowanych aż 31 projektów (24 szt. w ramach działania 5.1, 6 szt. w ramach działania 5.3 oraz 1 projekt w ramach działania 5.4) a więc wskaźnik zostanie zrealizowany w 310%.

W wyniku realizacji przedmiotowych projektów w 2011 r. wybudowano (lub zmodernizowano) 7 obiektów infrastruktury turystycznej, natomiast w 2010 r. tylko 1 obiekt. 8 obiektów (w ramach działania 5.1) w tym zakresie, to o ponad 30% więcej, niż zaplanowano na etapie programowania. Szacuje się, że do końca 2015 r. ilość ta wzrośnie do 79 szt., podczas gdy wartość docelowa została ustalona na poziomie 6. W rozbiciu na działania szacowana realizacja wygląda następująco:

- działanie 5.1 – 78 obiektów,
- działanie 5.4 – 1 obiekt.

Znaczne przekroczenie szacowanej wartości w zakresie turystyki wynika z decyzji IZ RPO WZ o zmniejszeniu maksymalnego poziomu dofinansowania projektu z dopuszczalnych 85% do 50% (60% w zakresie gmin objętych załącznikiem 6 do RPO) wydatków kwalifikowalnych, co automatycznie pozwoliło na dofinansowanie większej liczby złożonych projektów.

W zakresie projektów dotyczących systemu informacji turystycznej wskaźnik jest nadal na poziomie zerowym – wynika to z faktu, iż dopiero w 2011 roku został rozstrzygnięty konkurs w ramach przedmiotowego działania, w wyniku czego podpisano 2 umowy o dofinansowanie. Wobec powyższego wskaźnik *Liczba osób korzystających z systemu informacji turystycznej* w 2011 r. nie został osiągnięty. Wg szacunków, wartość przedmiotowego wskaźnika do 2015 r. osiągnie wartość 1 086 154 osób, a więc będzie wyższa od wartości docelowej o ponad 6 razy.

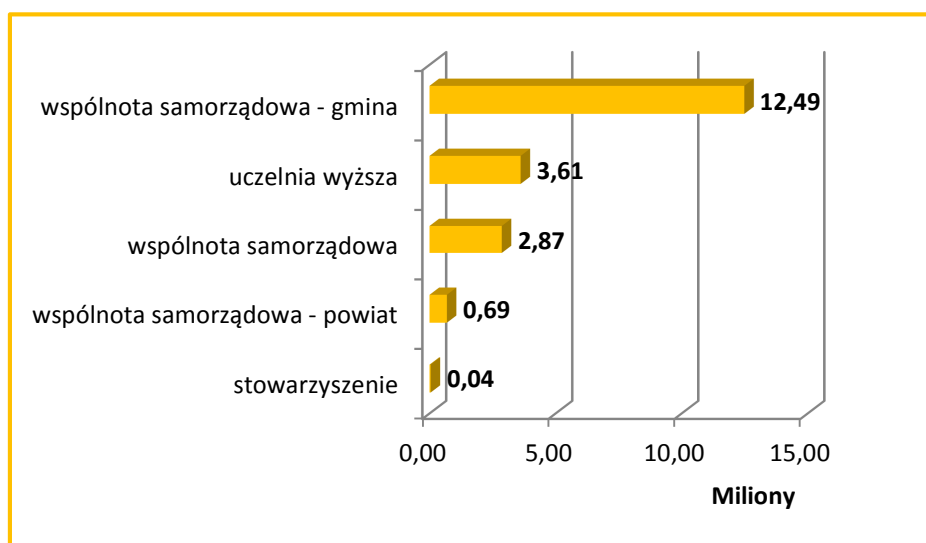
Wszystkie opisane powyżej projekty mają wpływ na realizację wskaźnika kluczowego, jakim jest *Liczba utworzonych miejsc pracy*. Do końca 2011 r. dzięki zrealizowanym przedsięwzięciom zatrudnione zostały 4 osoby (w ramach działania 5.1). Biorąc pod uwagę zawarte umowy

o dofinansowanie w ramach działania 5.1, do 2015 r. zostanie utworzonych 46,50 miejsc pracy a więc wskaźnik zostanie zrealizowany w 244,74%. Znaczne przekroczenie wartości docelowej wynika z faktu, iż dzięki środkom pochodzącym z Programu zostanie zrealizowanych więcej projektów z zakresu turystyki, co wprost przekłada się na mierzalne efekty, jakimi są nowe miejsca pracy dla mieszkańców województwa.

Rozkład projektów według typów beneficjentów

Od uruchomienia Programu najwięcej umów na realizację projektów w ramach działania 5.1 osi zawarła wspólnota samorządowa – gmina (20), po jednej umowie podpisała uczelnia wyższa, wspólnota samorządowa, wspólnota samorządowa - powiat oraz stowarzyszenie. Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR prezentuje poniższy wykres

Wykres 96 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach działania 5.1, według formy prawnej beneficjenta od uruchomienia Programu (mln EUR)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI

Rozkład wg typu projektów

W ramach działania 5.1 podpisano 24 umowy na realizację projektów z zakresu wsparcia na rzecz wzmocnienia usług turystycznych, wartość dofinansowania z EFRR 19 696 739,64 EUR.

Działanie 5.2

Postęp finansowy

Tabela 55 Postęp finansowy dla działania 5.2 od uruchomienia Programu do końca 2011 (EUR)

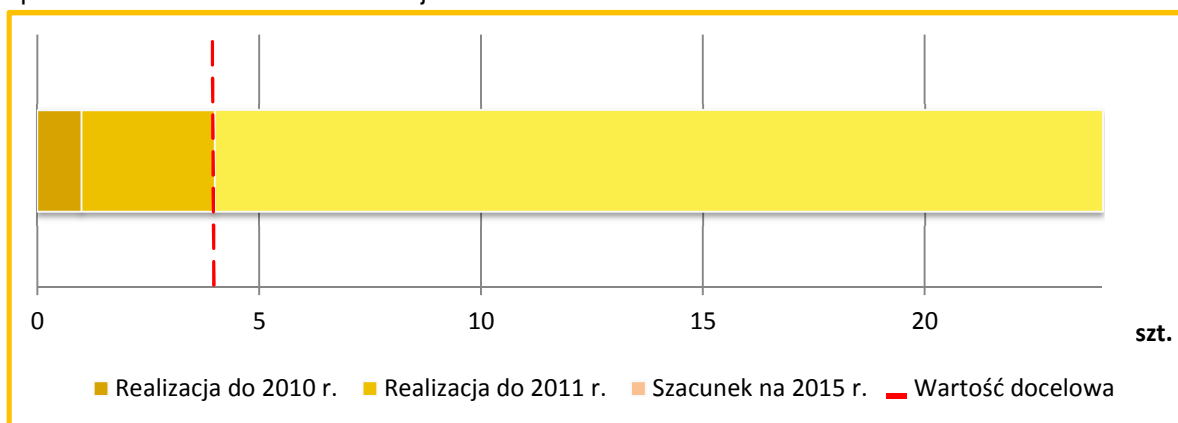
Postęp finansowy od uruchomienia Programu dla działania 5.2									
Złożone wnioski o dofinansowanie (po ocenie formalnej)		Zawarte umowy o dofinansowanie		Wydatki wykazane przez beneficjentów od uruchomienia programu		Wydatki wykazane przez IZ w deklaracjach do IC			
Liczba	Wartość dofinansowania ogółem	Liczba	Wartość EFRR	%	Wartość EFRR	%	Wartość EFRR	%	
52	27 226 646,24	24	15 642 286,28	82,24	6 043 658,49	31,77	4 887 331,34	25,69	

Postęp rzeczowy oraz analiza stopnia osiągnięcia wskaźników

Od początku realizacji Programu, dzięki środkom z RPO WZ zrealizowano 4 projekty z zakresu kultury (udział roku 2011 w stosunku do całej dotychczasowej realizacji wskaźnika wynosi 75%), w wyniku którego wybudowano bądź zmodernizowano 4 obiekty kulturalne (udział roku 2011 w stosunku do całej dotychczasowej realizacji wskaźnika wynosi również 75%). Do końca 2011 r. z efektów realizacji przedmiotowych projektów skorzystało 42 300 osób (udział roku 2011 w stosunku do całej dotychczasowej realizacji wskaźnika wynosi 96,45%). Można zatem zauważyć znaczący postęp w realizacji przedmiotowego działania. Do 2015 r. w województwie zostanie zrealizowanych 24 projektów z zakresu kultury (600% realizacji wskaźnika), w wyniku czego zostanie wybudowanych lub zmodernizowanych 32 obiekty (457,14% realizacji wskaźnika), natomiast z efektów tych projektów skorzysta 2 085 518 osób (386,21%). Znaczne przekroczenie wartości docelowych przedmiotowych wskaźników wynika ze zwiększenia o 3 941 351,89 EUR wartości środków przeznaczonych na dofinansowanie projektów z listy rezerwowej (przesunięcie z poddziałania 5.1.1).

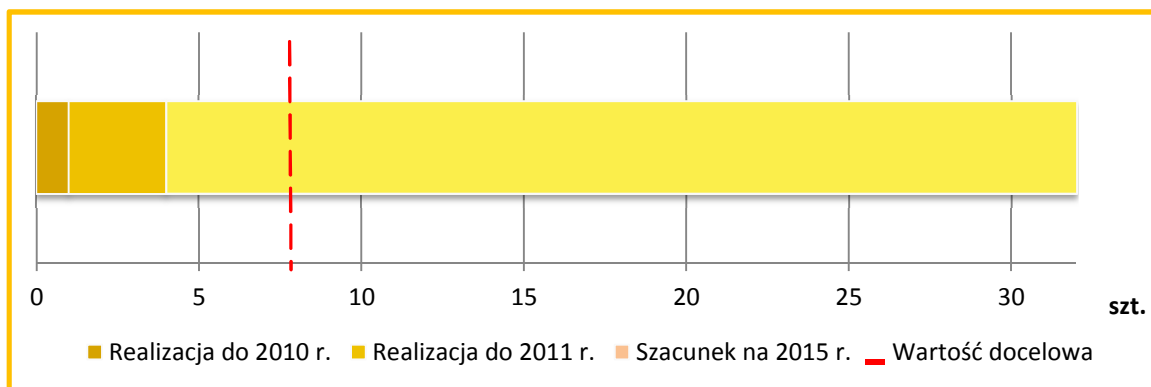
Poniżej wykresy prezentujące postęp w realizacji wskaźników *Liczba projektów z zakresu kultury* oraz *Liczba nowych/zmodernizowanych obiektów kulturalnych*.

Wykres 97 Wartość zrealizowana i szacowana wskaźnika *Liczba projektów z zakresu kultury* w porównaniu do wartości docelowej w szt.

Źródło: opracowanie własne

Wykres 98 Wartość zrealizowana i szacowana wskaźnika *Liczba nowych/zmodernizowanych obiektów kulturalnych* w porównaniu do wartości docelowej w szt.

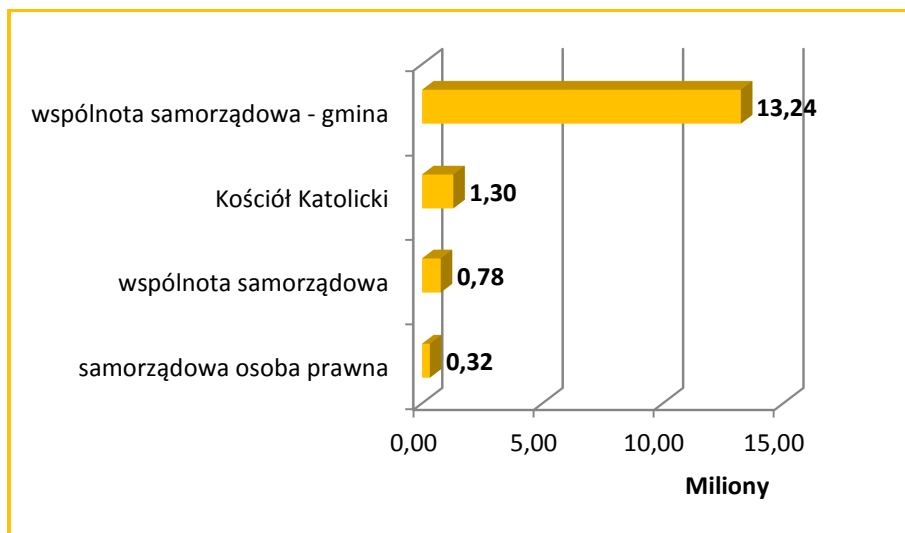
Źródło: opracowanie własne

Wszystkie opisane powyżej projekty mają wpływ na realizację wskaźnika kluczowego, jakim jest *Liczba utworzonych miejsc pracy*. W przedmiotowym sprawozdaniu IZ RPO WZ po raz pierwszy jest w stanie wykazać realizację przedmiotowego wskaźnika – otóż w okresie sprawozdawczym zatrudniono 4 osoby, jednak biorąc pod uwagę zawarte umowy o dofinansowanie, do 2015 r. zostanie utworzonych 32,5 miejsc pracy (171,05% realizacji). Znaczne przekroczenie wartości docelowej wynika z faktu, iż dzięki środkom pochodzącym z Programu zostanie zrealizowanych więcej projektów z zakresu kultury, co wprost przekłada się na mierzalne efekty, jakimi są nowe miejsca pracy dla mieszkańców województwa.

Rozkład projektów według typów beneficjentów

Od uruchomienia Programu najwięcej umów na realizację projektów w ramach działania 5.1 osi zawarła wspólnota samorządowa – gmina (18), trzy umowy wspólnota samorządowa, dwie umowy Kościół Katolicki oraz jedną umowę samorządowa osoba prawna. Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR prezentuje poniższy wykres

Wykres 99 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach działania 5.2, według formy prawnej beneficjenta od uruchomienia Programu (mln EUR)

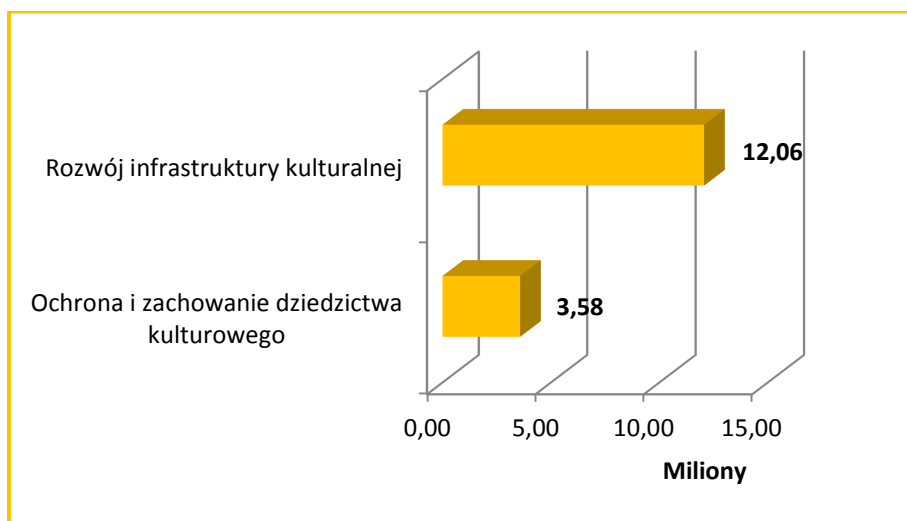

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI

Rozkład wg typu projektów

W ramach działania 5.2, najwięcej umów podpisano na realizację projektów z zakresu infrastruktury kulturalnej (16). Osiem umów podpisano z zakresu ochrony i zachowania dziedzictwa kulturowego. Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR przedstawia poniższy wykres.

Wykres 100 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach działania 5.2, według typów realizowanych projektów od uruchomienia Programu (mln EUR)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI

Działanie 5.3

Postęp finansowy

Tabela 56 Postęp finansowy dla działania 5.3 od uruchomienia Programu do końca 2011 (EUR)

Postęp finansowy od uruchomienia Programu dla działania 5.3								
Złożone wnioski o dofinansowanie (po ocenie formalnej)		Zawarte umowy o dofinansowanie		Wydatki wykazane przez beneficjentów od uruchomienia programu		Wydatki wykazane przez IZ w deklaracjach do IC		
Liczba	Wartość dofinansowania ogółem	Liczba	Wartość EFRR	%	Wartość EFRR	%	Wartość EFRR	%
20	10 766 677,10	6	4 668 943,28	82,46	37 654,36	0,67	25 052,85	0,44

Źródło: opracowanie własne

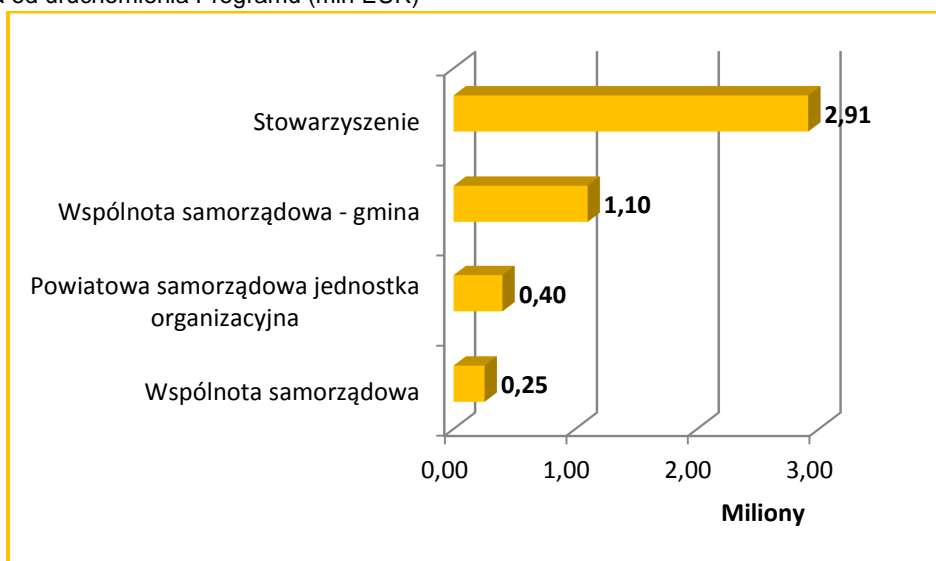
Postęp rzeczowy oraz analiza stopnia osiągnięcia wskaźników

W związku z tym, iż wg załącznika 3 do URPO wskaźniki produktu i rezultatu w ramach działań 5.1, 5.3 oraz 5.4 są wspólne, opis wskaźników dla przedmiotowego działania znajduje się w opisie działania 5.1.

Rozkład projektów według typów beneficjentów

W ramach działania 5.3 od uruchomienia Programu na realizację projektów zawarły jednostki samorządu terytorialnego (6 umów). Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w podziale na formę prawną beneficjenta prezentuje poniższy wykres

Wykres 101 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach działania 5.3, według formy prawnej beneficjenta od uruchomienia Programu (mln EUR)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI

Rozkład wg typu projektów

W ramach działania 5.3 podpisano 6 umów na realizację projektów z zakresu ścieżki rowerowej, wartość dofinansowania z EFRR wynosi 4 668 943,28 EUR.

Działanie 5.4

Postęp finansowy

Tabela 57 Postęp finansowy dla działania 5.4 od uruchomienia Programu do końca 2011 (EUR)

Postęp finansowy od uruchomienia Programu dla działania 5.4								
Złożone wnioski o dofinansowanie (po ocenie formalnej)		Zawarte umowy o dofinansowanie		Wydatki wykazane przez beneficjentów od uruchomienia programu		Wydatki wykazane przez IZ w deklaracjach do IC		
Liczba	Wartość dofinansowania ogółem	Liczba	Wartość EFRR	%	Wartość EFRR	%	Wartość EFRR	%
1	737 278,55	1	737 278,55	76,80	0,00	0	0,00	0

Źródło: opracowanie własne

Postęp rzeczowy oraz analiza stopnia osiągnięcia wskaźników

W związku z tym, iż wg załącznika 3 do URPO wskaźniki produktu i rezultatu w ramach działań 5.1, 5.3 oraz 5.4 są wspólne, opis wskaźników dla przedmiotowego działania znajduje się w opisie działania 5.1.

Rozkład projektów

Od uruchomienia Programu w ramach działania 5.4 podpisano jedną umowę, beneficjentem jest wspólnota samorządowa - gmina. Projekt realizowany jest z zakresu promowania walorów przyrodniczych. Wartość dofinansowania z EFRR wynosi 737 278,55 EUR.

Działanie 5.5

Postęp finansowy

Tabela 58 Postęp finansowy dla działania 5.5 od uruchomienia Programu do końca 2011 (EUR)

Postęp finansowy od uruchomienia Programu dla działania 5.5								
Złożone wnioski o dofinansowanie (po ocenie formalnej)		Zawarte umowy o dofinansowanie		%	Wydatki wykazane przez beneficjentów od uruchomienia programu	%	Wydatki wykazane przez IZ w deklaracjach do IC	%
Liczba	Wartość dofinansowania ogółem	Liczba	Wartość EFRR		Wartość EFRR		Wartość EFRR	
67	15 454 910,45	7	11 108 348,49	49,83	11 108 348,49	49,83	11 093 584,25	49,76

Źródło: opracowanie własne

Postęp rzeczowy oraz analiza stopnia osiągnięcia wskaźników

Wsparcie procesu rewitalizacji ze środków RPO WZ jest prowadzone w ramach bezzwrotnego systemu dotacyjnego i Inicjatywy JESSICA.

System dotacyjny przewiduje dwuetapowy wybór przedsięwzięć z zakresu rewitalizacji:

1. Pierwszy etap został przeprowadzony w 2010 r. i dotyczył wyboru w drodze konkursu Lokalnych Programów Rewitalizacji (LPR), przygotowanych przez jednostki samorządu terytorialnego z Województwa Zachodniopomorskiego. W wyniku przeprowadzonego naboru wybranych zostało 21 LPR-ów.
2. Drugi etap obejmuje wybór w procedurze konkursowej podprojektów wchodzących w zakres Projektów Zintegrowanych w wybranych wcześniej LPR-ach. Konkurs IZ RPO WZ ogłosiła w kwietniu 2011 r. Łączna kwota środków przeznaczonych na dofinansowanie projektów wynosiła 7 731 389,44 EUR, w tym:
 - 5 080 627,35 EUR na 61 kategorię interwencji – **Zintegrowane projekty na rzecz rewitalizacji obszarów miejskich i wiejskich,**
 - 2 650 762,09 EUR na 78 kategorię interwencji – **Infrastruktura mieszkalnictwa.**

W odpowiedzi na ogłoszony konkurs wpłynęło łącznie 46 projektów. Z informacji, które IZ RPO WZ posiada na moment sporządzania niniejszego sprawozdania wynika, iż dofinansowanie otrzyma 14 projektów dotyczących 61 kategorii interwencji oraz 12 projektów dotyczących 78 kategorii interwencji. Łączna kwota dofinansowania z EFRR wybranych projektów wynosi 6 439 789,41 EUR. Na liście rezerwowej znajduje się 13 projektów, na łączną kwotę dofinansowania z EFRR równą 8 484 454,40 EUR.

Na podstawie powyższych informacji IZ RPO WZ jest w stanie oszacować, że do 2015 roku zostanie zrealizowanych 30 projektów z zakresu rewitalizacji (w tym 4 dotyczące Inicjatywy JESSICA), podczas gdy na etapie programowania zakładano 4 szt. Wskaźnik *Powierzchnia obszarów poddanych rewitalizacji* do 2015 roku powinien być na poziomie 14,538 ha (wartość docelowa została ustalona na poziomie 1,28 ha), z czego 0,65 ha zostanie zrewitalizowanych dzięki Inicjatywie JESSICA. Wartości dotyczące Inicjatywy JESSICA zostały podane na podstawie Strategii Inwestycyjnej będącej załącznikiem do Umowy o finansowaniu między Województwem Zachodniopomorskim i Europejskim Bankiem Inwestycyjnym w zakresie przedmiotowej Inicjatywy.

Szczegółowy opis Stanu wdrażania Inicjatywy JESSICA znajduje się w punkcie 2.1.6.5 niniejszego sprawozdania.

W przyszłym okresie sprawozdawczym IZ RPO WZ nie planuje zmian alokacji środków w przedmiotowej osi priorytetowej.

Rozkład projektów

Od uruchomienia Programu w ramach działania 5.5 podpisano 6 umów, beneficjentem jest wspólnota samorządowa - gmina. Projekty realizowane są z zakresu zintegrowanych projektów na rzecz rewitalizacji obszarów miejskich i wiejskich. Wartość dofinansowania z EFRR wynosi **38 674,09 EUR**.

Cross-financing

W V osi priorytetowej nie zostało przewidziane finansowanie krzyżowe.

Badania ewaluacyjne

W okresie sprawozdawczym zostało zrealizowane badanie ewaluacyjne „Ocena postępu wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013”, wspomniane w opisie II osi priorytetowej.

Na 2012 rok IZ RPO WZ zaplanowała realizację badania ewaluacyjnego „Dobór i analiza grup docelowych beneficjentów w przyszłej perspektywie finansowej na lata 2014-2020 z wyłączeniem sektora MŚP”, które zostało wspomniane w opisie II osi priorytetowej.

Ponadto, IZ RPO WZ zaplanowała realizację badania ewaluacyjnego „Ocena efektów wdrażania osi 5 i osi 6 RPO WZ w zakresie turystyki i rewitalizacji oraz określenie kierunków wsparcia turystyki w województwie zachodniopomorskim w latach 2014-2020”, którego celem będzie ocena wstępnych efektów wdrażania osi 5 RPO WZ z wyjątkiem kultury i transportu. Zadaniem Wykonawcy będzie też przeanalizowanie sektora turystyki w regionie i określenie kierunków wsparcia oraz przedstawienie diagnozy celowości wykorzystania dotychczasowych środków z Funduszy Strukturalnych przeznaczonych na turystykę i rewitalizację, oszacowanie popytu na zewnętrzne źródła finansowania (dotacje i inne źródła), dokonanie oceny wpływu zewnętrznych źródeł na rozwój sektora turystyki, wskazanie kluczowych projektów, które mogą wypromować województwo zachodniopomorskie. Ponadto zadaniem Wykonawcy będzie przeprowadzenie benchmarkingu między województwami w zakresie kanałów promocji i dystrybucji informacji o projektach i produktach turystycznych.

Opis wkładu osi priorytetowej w promowanie równości szans kobiet i mężczyzn

Znajduje się w pkt. 2.2.1 niniejszego sprawozdania.

Stan realizacji rekomendacji i zaleceń Komisji Europejskiej odnoszących się do przedmiotowej osi priorytetowej

Znajduje w punkcie 2.1.6.3 niniejszego sprawozdania.

3.5.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi

Nie identyfikuje się problemów dla osi 5.

3.6 Oś Priorytetowa 6 Infrastruktura turystyczna na obszarze metropolitalnym

3.6.1 Osiągnięcie celów i analiza postępów

Celem głównym Osi Priorytetowej 6 Infrastruktura turystyczna na obszarze metropolitalnym jest budowanie potencjału rozwojowego Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego.

Cele szczegółowe to:

- rozwijanie efektywnego, atrakcyjnego i przyjaznego dla środowiska transportu publicznego,

- rewitalizacja i racjonalne zagospodarowanie obiektów i obszarów o znaczeniu metropolitalnym,
- wzrost atrakcyjności turystycznej i kulturalnej Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego.

Komplementarność z pozostałymi osiami priorytetowymi RPO WZ 2007-2013

- ✓ Oś 1. Gospodarka – Innowacje – Technologie, w zakresie bezpośredniego wsparcia przedsiębiorstw (kryterium demarkacji: wielkość przedsiębiorstwa).
- ✓ Oś 5. Turystyka, kultura i rewitalizacja, w zakresie:
 - ścieżek rowerowych (kryterium demarkacji: lokalizacja projektu),
 - transportu miejskiego (kryterium demarkacji: obszar realizacji),
 - innego wsparcia na rzecz wzmocnienia usług turystycznych (kryterium demarkacji: lokalizacja projektu),
 - ochrony i zachowania dziedzictwa kulturowego (kryterium demarkacji: lokalizacja projektu),
 - rozwoju infrastruktury kulturalnej (kryterium demarkacji: lokalizacja projektu),
 - zintegrowane projekty dla odnowienia obszarów miejskich/wiejskich (kryterium demarkacji: lokalizacja projektu).

Pomoc w ramach Osi Priorytetowej 6 kierowana jest głównie do jednostek samorządu terytorialnego, (związki i stowarzyszenia), jednostek organizacyjnych jst posiadających osobowość prawną, administracji rządowej, organizacji pozarządowych, PGL Lasów Państwowych i jego jednostek organizacyjnych, jednostek sektora finansów publicznych (pozostałe), parków narodowych i krajobrazowych, instytucji kultury, kościołów i innych związków wyznaniowych oraz osób prawnych kościołów i innych związków wyznaniowych, spółdzielni i wspólnot mieszkaniowych, TBS, przedsiębiorców.

Informacja nt. fizycznych i finansowych postępów priorytetu

6 OŚ PRIORYTETOWA ROZWÓJ FUNKCJI METROPOLITALNYCH

2011 rok

- **61** - liczba złożonych wniosków aplikacyjnych poprawnych pod względem formalnym o ogólnej wartości dofinansowania równej **29 298 784,17 EUR** (EFRR+BP), co stanowi **23,78%** alokacji przeznaczonej na Oś 6
- **26** – liczba podpisanych umów o dofinansowanie o wartości EFRR równej **8 894 658,01 EUR**, co stanowi **7,62 % alokacji** EFRR przeznaczonej na Oś 6
- **6 830 189,52 EUR** - kwota wykazana przez Beneficjentów w zaakceptowanych wnioskach o płatność, co stanowi **5,85 % zobowiązań** alokacji EFRR na lata 2007-2013 w ramach Osi 6
- **4 867 062,80 EUR płatności w formie refundacji** przekazane na rzecz Beneficjentów, co stanowi **4,17%** alokacji EFRR przeznaczonej na Oś 6

Kwota przeznaczona na realizację 6 osi priorytetowej wynosi **116 780 745 EUR** (z EFRR), co stanowi **13,53 %** alokacji przeznaczanej na Program.

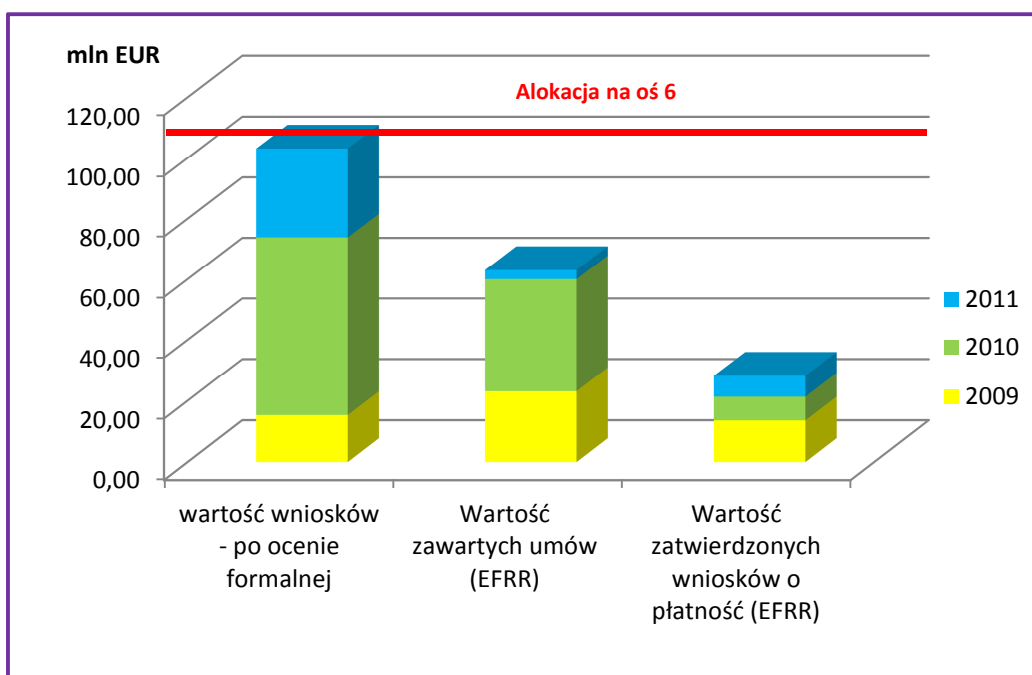
W ramach przedmiotowej osi realizowane są projekty w trybie konkursowym, indywidualnym systemowym oraz projekty dotyczące Inicjatywy Wspólnotowej JESSICA. Od uruchomienia Programu w ramach ogłoszonych naborów udostępniono **91 399 249,32 EUR** (z EFRR), co stanowi **78,27 %** alokacji przeznaczanej na Oś 6.

Tabela 59 Postęp finansowy dla osi 6 od uruchomienia Programu do końca 2011 (EUR)

Postęp finansowy od uruchomienia Programu dla osi 6								
Złożone wnioski o dofinansowanie (po ocenie formalnej)		Zawarte umowy o dofinansowanie ⁶⁰		%	Wydatki wykazane przez beneficjentów od uruchomienia programu	%	Wydatki wykazane przez IZ w deklaracjach do IC	%
Liczba	Wartość dofinansowania ogółem	Liczba	Wartość EFRR		Wartość EFRR		Wartość EFRR	
102	103 142 552,63	55	69 983 090,00	59,93	28 159 880,07	24,11	26 621 857,84	22,80

Źródło: opracowanie własne

Wykres 102 Wartość dofinansowania złożonych wniosków (po ocenie formalnej), wartość zawartych umów oraz wartość zatwierdzonych wniosków o płatność w ramach osi 6 od początku realizacji Programu w podziale na lata (EUR)⁶¹

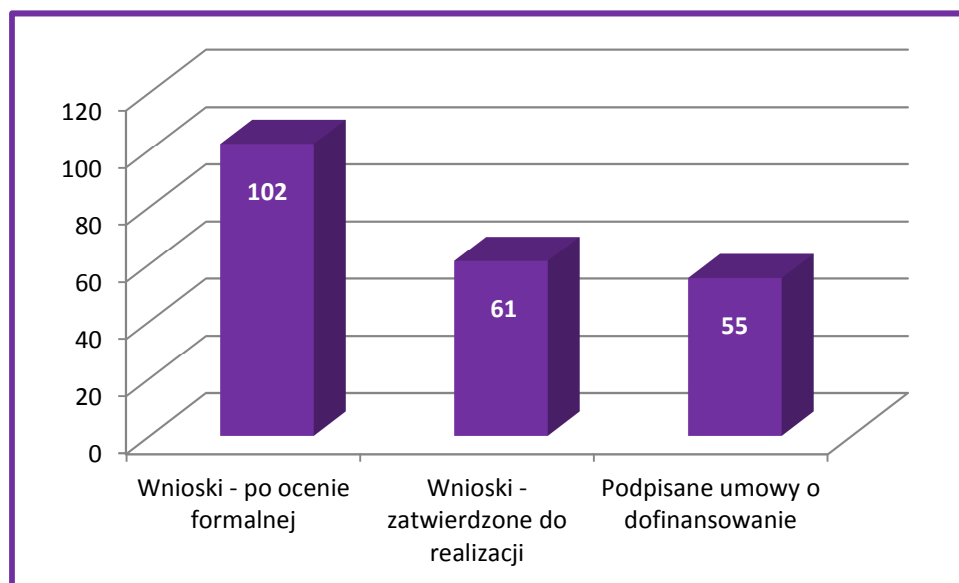
Źródło: opracowanie własne

⁶⁰ Wykaz rozwiązanych umów w 2011 r. znajduje się w Załączniku X niniejszego sprawozdania

⁶¹ Wykres prezentuje wartości zawartych umów o dofinansowanie, który uwzględnia podpisane aneksy i rozwiązane dotychczas umowy o dofinansowanie. Zatem wartości dotyczące podpisanych umów w danym okresie sprawozdawczym mogą się różnić od danych przedstawionych w pozostałych częściach sprawozdania.

Na wykresie poniżej przedstawiono liczbę wniosków aplikacyjnych złożonych w ramach 6 osi priorytetowej na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów od uruchomienia Programu.

Wykres 103 Liczba wniosków na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów od uruchomienia Programu – oś 6

Źródło: opracowanie własne

Nabory:

W 2011 r. ogłoszono 1 konkurs w ramach poddziałania 6.6.1 *Rewitalizacja obszarów zdegradowanych na obszarze metropolitalnym*. Alokacja EFRR przeznaczona na realizację ww. konkursu wynosiła **9 498 564,17 EUR**.

W ramach 6 osi priorytetowej od uruchomienia Programu ogłoszono 9 konkursów. Alokacja EFRR przeznaczona na realizację ww. konkursów wynosiła **48 278 711,29 EUR**. Konkursy z podziałem na działania/poddziałania zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 60 Przeprowadzone konkursy w ramach osi 6 od uruchomienia Programu⁶²

Rok	Działanie	Poddziałanie	Alokacja EFRR na konkurs (EUR)
2008	6.1 Infrastruktura turystyczna na obszarze metropolitalnym	6.1.1 Infrastruktura turystyki na obszarze metropolitalnym	7 236 078,20
2009	6.3 Ścieżki rowerowe na obszarze metropolitalnym	-	2 761 210,51
	6.4 Zintegrowany system transportu publicznego na obszarze metropolitalnym	-	14 358 294,68
2010	6.1 Infrastruktura turystyczna na obszarze metropolitalnym	6.1.1 Infrastruktura turystyki na obszarze metropolitalnym	1 767 174,73
	6.1 Infrastruktura turystyczna na obszarze metropolitalnym	6.1.2 Regionalny system informacji turystycznej oraz rozwój produktów turystycznych na obszarze metropolitalnym	994 035,79

⁶² Nie zawiera Inicjatywy JESSICA

	6.2 Wzrost atrakcyjności kulturalnej na obszarze metropolitalnym	6.2.2 Zachowanie dziedzictwa kulturowego na obszarze metropolitalnym	4 417 936,82
	6.4 Zintegrowany system transportu publicznego na obszarze metropolitalnym	-	7 179 147,34
	6.6 Rewitalizacja na obszarze metropolitalnym	6.6.1 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych na obszarze metropolitalnym – I etap	66 269,05
2011	6.6 Rewitalizacja na obszarze metropolitalnym	6.6.1 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych na obszarze metropolitalnym – I etap	9 498 564,17

Źródło: opracowanie własne

W 2011 roku w ramach poddziałania 6.1.2 *Regionalny system informacji turystycznej oraz rozwój produktów turystycznych na obszarze metropolitalnym* przeprowadzono nabór w trybie systemowym. Alokacja EFRR przeznaczona na realizację ww. naboru wynosiła **1 700 000,00 EUR**. W okresie sprawozdawczym udostępniono dokumentację aplikacyjną dla poddziałania 6.1.1 *Infrastruktura turystyki na obszarze metropolitalnym* oraz dla poddziałania 6.2.1 *Rozwój infrastruktury kulturalnej na obszarze metropolitalnym* w trybie indywidualnym w ramach 6 Osi. Informacja na temat **Projektów indywidualnych** znajduje się w punkcie 2.1.6 niniejszego sprawozdania.

Nabory planowane

Zgodnie z *Indykatywnym harmonogramem konkursów* w ramach RPO WZ 2007-2013 z dnia 13 grudnia 2011 r., w kolejnym okresie sprawozdawczym nie planuje się przeprowadzenie naborów wniosków w trybie konkursowym. Jak również nie planuje się udostępnienia dokumentacji w ramach trybu indywidualnego.

Analiza jakościowa (realizacja wskaźników)

Informacje nt. wskaźników postępu fizycznego Osi priorytetowej 6 przedstawiono w *Tabeli 4 Postęp fizyczny programu operacyjnego* (Załącznik nr IV).

W okresie sprawozdawczym zatwierdzono 11 wniosków o płatność końcową w osi 6 (z wyjątkiem inicjatywy JESSICA), zatem IZ RPO WZ po raz pierwszy od uruchomienia Programu odnotowała postęp rzeczowy w ramach przedmiotowej osi priorytetowej. Poza tym do 31 grudnia 2011 r. podpisano 55 umów o dofinansowanie (z czego 22 w 2011 r.), na podstawie których dokonano oszacowania realizacji wskaźników w ramach osi.

Efekty realizacji 6 osi priorytetowej są mierzone poprzez wskaźniki:

– **PRODUKTU:**

- Liczba projektów z zakresu infrastruktury transportowej (działania 6.4 Zintegrowany system transportu publicznego na obszarze metropolitalnym i 6.5 Inteligentne systemy transportowe na obszarze metropolitalnym),
- Pojemność zakupionego taboru komunikacji miejskiej (działanie 6.4 Zintegrowany system transportu publicznego na obszarze metropolitalnym),
- Liczba projektów zapewniających zrównoważony rozwój oraz poprawiających atrakcyjność miast, w tym:
 - z zakresu turystyki (działania 6.1 Infrastruktura turystyczna na obszarze metropolitalnym i 6.3 Ścieżki rowerowe na obszarze metropolitalnym),
 - z zakresu kultury (działanie 6.2 Wzrost atrakcyjności kulturalnej na obszarze metropolitalnym),
 - z zakresu rewitalizacji (działanie 6.6 Rewitalizacja na obszarze metropolitalnym),

- Liczba nowych/zmodernizowanych obiektów kulturalnych (działanie 6.2 Wzrost atrakcyjności kulturalnej na obszarze metropolitalnym).

– **REZULTATU:**

- Liczba utworzonych miejsc pracy (działania 6.1 Infrastruktura turystyczna na obszarze metropolitalnym, 6.2 Wzrost atrakcyjności kulturalnej na obszarze metropolitalnym, 6.3 Ścieżki rowerowe na obszarze metropolitalnym, 6.4 Zintegrowany system transportu publicznego na obszarze metropolitalnym, 6.5 Inteligentne systemy transportowe na obszarze metropolitalnym oraz 6.6 Rewitalizacja na obszarze metropolitalnym),
- Liczba osób korzystających z systemu informacji turystycznej (działanie 6.1 Infrastruktura turystyczna na obszarze metropolitalnym),
- Liczba osób korzystających z efektów projektów z zakresu kultury (działanie 6.2 Wzrost atrakcyjności kulturalnej na obszarze metropolitalnym),
- Przyrost ludności korzystającej z transportu miejskiego (działanie 6.4 Zintegrowany system transportu publicznego na obszarze metropolitalnym),
- Powierzchnia Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego poddana rewitalizacji (działanie 6.6 Rewitalizacja na obszarze metropolitalnym).

Z powyższego zestawienia wynika, iż 6 oś priorytetową opisują 4 wskaźniki produktu i 5 rezultatu. Biorąc pod uwagę szacunki, do 2015 r. zostaną zrealizowane wszystkie wskaźniki produktu i 80% wskaźników rezultatu (4 mierniki). Dane z tabeli nr 4 (Postęp fizyczny w realizacji RPO WZ w 2011 r.) wskazują, iż istnieje zagrożenie w realizacji wskaźnika pn. *Powierzchnia Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego poddana rewitalizacji*. W dalszej części analizy zostały opisane działania, które IZ RPO WZ poczyniła, aby zrealizować przedmiotowy wskaźnik.

Dostępna alokacja na przedmiotową oś priorytetową została wykorzystana w ok. 60%. Obszary, w których IZ RPO WZ dysponuje znacznymi środkami finansowymi to:

- poddziałanie 6.1.2 (tryb systemowy – od 15 lipca 2011 r. do wyczerpania zaplanowanej alokacji prowadzony jest nabór ciągły),
- poddziałanie 6.2.1 (alokacja jest „zarezerwowana” dla 3 projektów znajdujących się na Indykatywnej liście projektów indywidualnych, dla których do końca 2011 r. nie zostały podpisane umowy o dofinansowanie. Dla dwóch projektów (*Budowa pawilonu wystawowego służącego celom „Centrum Dialogu Przełomy”* realizowanego przez Muzeum Narodowe w Szczecinie oraz *Przebudowa Opery na Zamku w Szczecinie* realizowanego przez Operę na Zamku w Szczecinie) umowa zostanie podpisana na początku 2012 r., natomiast dla projektu pn. *Modernizacja skrzydła północnego Zamku Książąt Pomorskich w Szczecinie* złożenie wniosku o dofinansowanie zostało zaplanowane na 2013 r.),
- poddziałanie 6.6.1 (szczegółowe informacje zostały przedstawione w części dotyczącej działania 6.6).

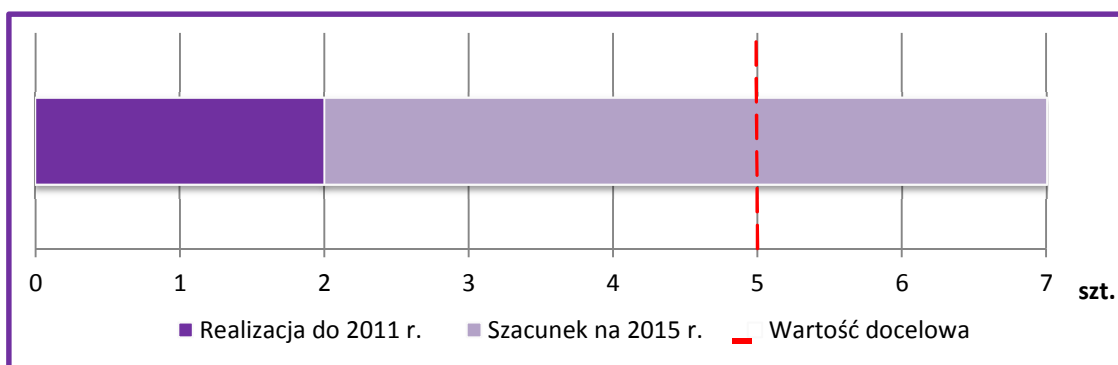
IZ RPO WZ postawiła duży nacisk na projekty z zakresu infrastruktury transportowej – zostały bowiem ogłoszone dwa konkursy w ramach działania 6.4 (jeden w roku 2009, drugi w 2010), natomiast 22 grudnia 2010 r. została podpisana umowa o dofinansowanie projektu indywidualnego pn. „Budowa systemu zarządzania ruchem w Szczecinie” realizowana przez Gminę Miasto Szczecin (działanie 6.5). Efektem tych zabiegów jest wykorzystanie większości alokacji w ramach działań 6.4 i 6.5 a także wysoka realizacja założonych do roku 2015 wartości wskaźników (wg szacunków).

W 2011 r. w województwie zostały zakończone 2 projekty z zakresu infrastruktury transportowej (w ramach działania 6.4). W wyniku ich realizacji w zakupionym taborze komunikacji miejskiej, dla pasażerów jest dostępnych 6 986 miejsc a więc prawie o 4 000 więcej, niż zakładano na etapie programowania. IZ RPO WZ szacuje, że do końca 2015 r. w województwie zostanie zrealizowanych

aż 7 projektów z zakresu infrastruktury transportowej (w ramach działania 6.4 – 6 projektów, natomiast w ramach działania 6.5 – 1 projekt), czyli o 40% więcej niż zakładano. W wyniku realizacji przedmiotowych projektów w zakupionym taborze komunikacji miejskiej do 2015 roku dla pasażerów dostępnych będzie 8 196 miejsc (273,2% realizacji wskaźnika). W efekcie spowoduje to wzrost ludności korzystającej z transportu miejskiego o 378 232 osoby (378,23% realizacji wskaźnika). Przekroczenie docelowej wartości przedmiotowych wskaźników w ramach projektów dotyczących transportu miejskiego wynika z faktu, iż w ramach działania 6.4 cztery z pięciu projektów dotyczą zakupu bądź modernizacji taboru komunikacji miejskiej, tylko jeden dotyczy infrastruktury. Na etapie tworzenia RPO WZ nie przewidywano tak dużej aktywności przewoźników.

Poniżej wykres prezentujący postęp w realizacji wskaźnika *Liczba projektów z zakresu infrastruktury transportowej*.

Wykres 104 Wartość zrealizowana i szacowana wskaźnika *Liczba projektów z zakresu infrastruktury transportowej* w porównaniu do wartości docelowej w szt.

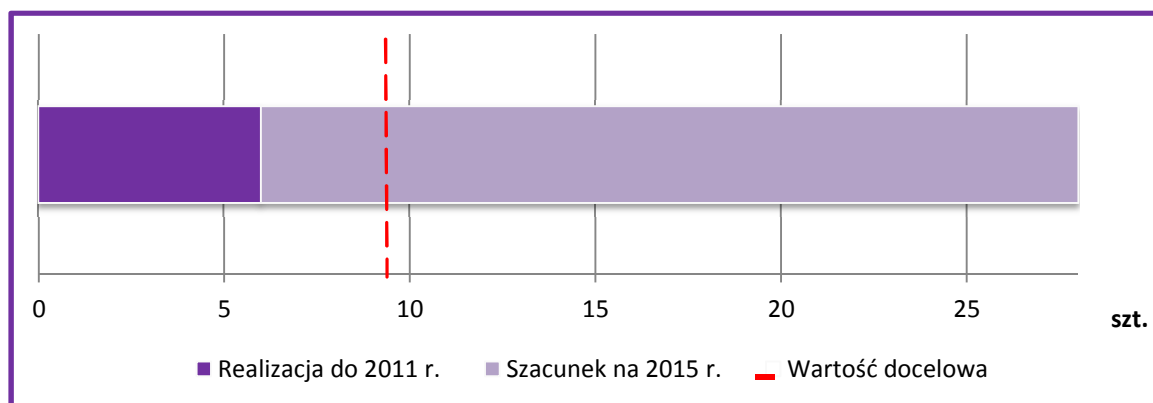
Źródło: opracowanie własne

Szóstą oś priorytetową to również projekty mające zapewnić zrównoważony rozwój oraz poprawić atrakcyjność miast z zakresu turystyki, kultury i rewitalizacji. Turystyka w RPO WZ 2007-2013 jest wspierana zarówno poprzez realizację projektów w trybie konkursowym, indywidualnym oraz systemowym. W tym obszarze również widać dużą aktywność ze strony IZ RPO WZ, która przekłada się na wymierne efekty. Od początku realizacji Programu ogłoszono 7 naborów: 4 w trybie konkursowym, 2 w trybie indywidualnym oraz 1 w trybie systemowym, dzięki czemu w ramach przedmiotowych działań znaczna część dostępnej alokacji (niskie wykorzystanie alokacji występuje w poddziałaniu 6.1.2 – jest to tryb systemowy – 15 lipca 2011 r. IZ RPO WZ ogłosiła nabór wniosków o dofinansowanie – nabór jest prowadzony w trybie ciągłym). W realizowanych już przedsięwzięciach zidentyfikowano oszczędności - w związku z czym, IZ RPO WZ po dokładnym przeanalizowaniu sytuacji, podejmie decyzje, w jaki sposób je wykorzystać.

W 2011 r. zostało zrealizowanych 6 projektów zapewniających zrównoważony rozwój oraz poprawiających atrakcyjność miast z zakresu turystyki. IZ RPO WZ szacuje, że do 2015 r. wartość ta wzrośnie do 28 sztuk (22 projekty w ramach działania 6.1 oraz 6 projektów w ramach działania 6.3), co zrealizuje założony wskaźnik ponad trzykrotnie. W efekcie realizacji przedmiotowych projektów z systemu informacji turystycznej będzie korzystało 368 700 osób, a więc wskaźnik zostanie zrealizowany w 245,8%. Przekroczenie wartości wskaźnika rezultatu wynika z faktu dofinansowania w drodze procedury konkursowej dwóch projektów, z których jeden dotyczy systemu informacji turystycznej w stolicy regionu Szczecinie. Potencjał turystyczny Szczecina generuje znaczny ruch turystyczny oraz duże potrzeby związane z jego obsługą. Przekłada to się wprost na liczbę osób korzystających z systemu informacji turystycznej, która przekroczy założone na etapie konstruowania RPO WZ wartości.

Poniżej wykres prezentujący postępowanie w realizacji wskaźnika *Liczba projektów zapewniających zrównoważony rozwój oraz poprawiających atrakcyjność miast z zakresu turystyki*.

Wykres 105 Wartość zrealizowana i szacowana wskaźnika *Liczba projektów zapewniających zrównoważony rozwój oraz poprawiających atrakcyjność miast z zakresu turystyki* w porównaniu do wartości docelowej w szt.

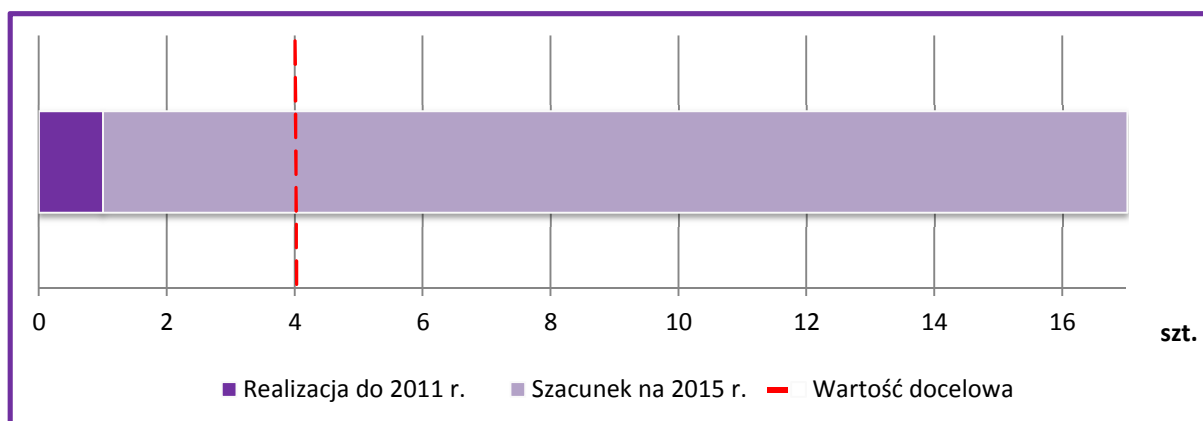
Źródło: opracowanie własne

Projekty mające zapewnić zrównoważony rozwój oraz poprawić atrakcyjność miast z zakresu kultury są realizowane w ramach działania 6.2 głównie poprzez projekty indywidualne, chociaż w 2010 roku został przeprowadzony konkurs w ramach poddziałania 6.2.2 (Zachowanie dziedzictwa kulturowego na obszarze metropolitalnym). W ramach przedmiotowego działania, w kolejnym okresie sprawozdawczym zostaną podpisane umowy na 3 projekty, które znajdują się na Liście Projektów Indywidualnym – zwiększy to znacznie wykorzystanie dostępnej alokacji.

W 2011 r. zakończono 1 projekt z przedmiotowego zakresu, w wyniku którego zmodernizowano 1 obiekt kulturalny, jednak na podstawie podpisanych do końca okresu sprawozdawczego umów szacuje się, że do 2015 roku zostanie zrealizowanych 17 projektów z przedmiotowego zakresu (425% realizacji wskaźnika), w wyniku których zostanie wybudowanych bądź zmodernizowanych 20 obiektów kulturalnych (500% realizacji wskaźnika). Z efektów tych projektów skorzysta 834 235 osób (166,85% realizacji wskaźnika). Przekroczenie wartości docelowych wskaźników w ramach działania dotyczącego kultury wynika z dużej aktywności potencjalnych beneficjentów, którzy po doświadczeniach nabytych w perspektywie 2004 - 2006 cechują się wysoką wiedzą na temat funduszy oraz aktywnie o nie aplikują. Ponadto w ramach konkursów przeważały mniejsze projekty, co pozwoliło na wsparcie większej ich liczby.

Poniżej wykres prezentujący postęp w realizacji wskaźnika *Liczba projektów zapewniających zrównoważony rozwój oraz poprawiających atrakcyjność miast z zakresu kultury*.

Wykres 106 Wartość zrealizowana i szacowana wskaźnika *Liczba projektów zapewniających zrównoważony rozwój oraz poprawiających atrakcyjność miast z zakresu kultury* w porównaniu do wartości docelowej w szt.

Źródło: opracowanie własne

Wszystkie opisane powyżej projekty mają wpływ na realizację wskaźnika kluczowego, jakim jest *Liczba utworzonych miejsc pracy*. Mimo, że w okresie sprawozdawczym wskaźnik nadal jest na poziomie zerowym, szacunki wskazują, że do 2015 r. realizacja tego wskaźnika przekroczy zakładany poziom (59 etatów, co stanowi 122,92% wartości docelowej), z czego w ramach działania 6.1 zostanie utworzonych 38, w ramach działania 6.2 – 19, natomiast w ramach działania 6.5 – 2 miejsc pracy.

Działanie 6.6, to wsparcie procesu rewitalizacji ze środków RPO WZ jest prowadzone w ramach bezzwrotnego systemu dotacyjnego i Inicjatywy JESSICA.

System dotacyjny przewiduje dwuetapowy wybór przedsięwzięć z zakresu rewitalizacji:

3. Pierwszy etap został przeprowadzony w 2010 r. i dotyczył wyboru w drodze konkursu Lokalnych Programów Rewitalizacji (LPR), przygotowanych przez jednostki samorządu terytorialnego z Województwa Zachodniopomorskiego. W wyniku przeprowadzonego naboru wybrane zostały 3 LPR-y.
4. Drugi etap obejmuje wybór w procedurze konkursowej podprojektów wchodzących w zakres Projektów Zintegrowanych w wybranych wcześniej LPR-ach. Konkurs IZ RPO WZ ogłosiła w kwietniu 2011 r. Łączna kwota środków przeznaczonych na dofinansowanie projektów wynosiła 9 498 564,17 EUR, w tym:
 - 7 952 286,28 EUR na 61 kategorię interwencji – **Zintegrowane projekty na rzecz rewitalizacji obszarów miejskich i wiejskich**,
 - 1 546 277,89 EUR na 78 kategorię interwencji – **Infrastruktura mieszkalnictwa**.

W odpowiedzi na ogłoszony konkurs wpłynęło łącznie 30 projektów. Z informacji, które IZ RPO WZ posiada na moment sporządzania niniejszego sprawozdania wynika, iż dofinansowanie otrzyma 16 projektów dotyczących 61 kategorii interwencji oraz 14 projektów dotyczących 78 kategorii interwencji. Łączna kwota dofinansowania z EFRR wybranych projektów wynosi 7 169 903,36 EUR. IZ RPO WZ po dokładnym przeanalizowaniu sytuacji podejmie decyzje, jak zagospodarować przedmiotowe środki.

Na podstawie powyższych informacji IZ RPO WZ jest w stanie oszacować, że do 2015 roku zostanie zrealizowanych 30 projektów z zakresu rewitalizacji (w tym 3 dotyczące Inicjatywy JESSICA), podczas gdy na etapie programowania zakładano 5 szt. Wskaźnik *Powierzchnia obszarów poddanych rewitalizacji* do 2015 roku powinien być na poziomie 10,277 ha (wartość docelowa została ustalona na poziomie 5 ha), z czego 3 ha zostanie zrewitalizowanych dzięki Inicjatywie JESSICA. Wartości dotyczące Inicjatywy JESSICA zostały podane na podstawie Strategii Inwestycyjnej będącej załącznikiem do Umowy o finansowaniu między Województwem Zachodniopomorskim i Europejskim Bankiem Inwestycyjnym w zakresie przedmiotowej Inicjatywy. Szczegółowy opis Stanu wdrażania Inicjatywy JESSICA znajduje się w punkcie 2.1.6.5 niniejszego sprawozdania.

W przyszłym okresie sprawozdawczym IZ RPO WZ nie planuje zmian alokacji środków w przedmiotowej osi priorytetowej.

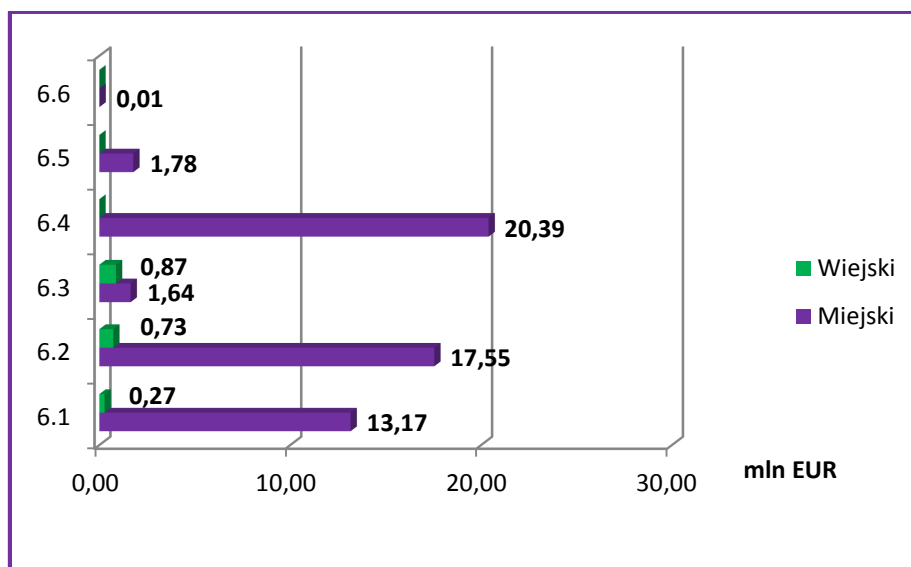
Większości projektów realizowanych w ramach 6 osi priorytetowej zlokalizowanych jest na obszarze Gminy Miasto Szczecin. Jest to wynikiem potencjału turystycznego, kulturalnego i społecznego Szczecina, który stanowi miasto rdzeniowej obszaru metropolitalnego oraz jeden z filarów rozwoju regionu. Dzięki skoncentrowaniu interwencji środków RPO WZ w obszarach dotyczących turystyki, kultury oraz transportu publicznego tworzone są dogodne warunki do rozwoju gospodarczego i społecznego SOM i pozostałej części województwa w oparciu o zdiagnozowane i wskazane jako mocne strony endemiczne walory regionu.

Analiza stopnia realizacji wskaźników programowych określonych na poziomie 6 osi priorytetowej, w kontekście sytuacji społeczno-ekonomicznej regionu oraz w odniesieniu do głównych trendów w gospodarce i sytuacji sektorów odnoszących się do zakresu, jaki swoim zasięgiem obejmują działania podejmowane w zakresie działań realizowanych w ramach przedmiotowej osi priorytetowej, oraz w odniesieniu do wskaźników kontekstowych (załącznik B) znajduje się w punkcie 2.1.6.2.

Terytorialny rozkład projektów

W ramach 6 osi priorytetowej, od uruchomienia Programu, podpisano łącznie **54** umowy na realizację projektów z zakresu kultury, turystyki, rewitalizacji i infrastruktury transportu miejskiego, zlokalizowanych na terenie Szczecińskiego Obszaru Metropolitalnego, z czego **45** projektów realizowanych jest na terenach miejskich (w tym 35 projektów dofinansowanych kwotą 49 151 479,4 EUR realizowanych na terenie Gminy miasto Szczecin) a **9** projektów na terenach wiejskich SOM.

Wykres 107 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach poszczególnych działań osi 6 RPO WZ, według obszaru ich realizacji od uruchomienia Programu (mln EUR)⁶³

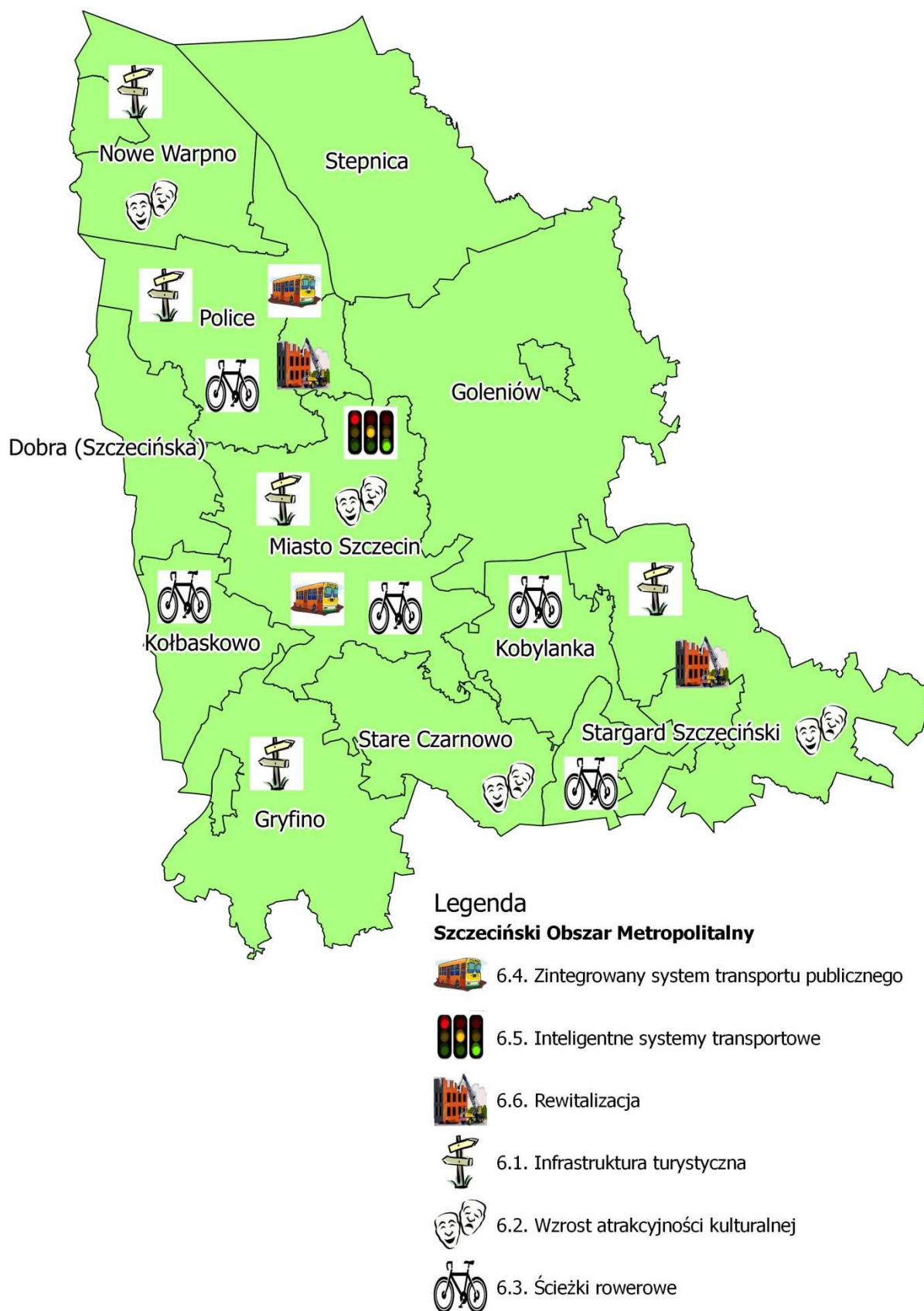

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Rozkład terytorialny projektów realizowanych w ramach osi 6 w podziale na obszary wsparcia przedstawia poniższa mapa.

⁶³ Nie uwzględnia Inicjatywy JESSICA

mapa 8 Rozkład terytorialny projektów realizowanych w ramach osi 6 w podziale na obszary wsparcia

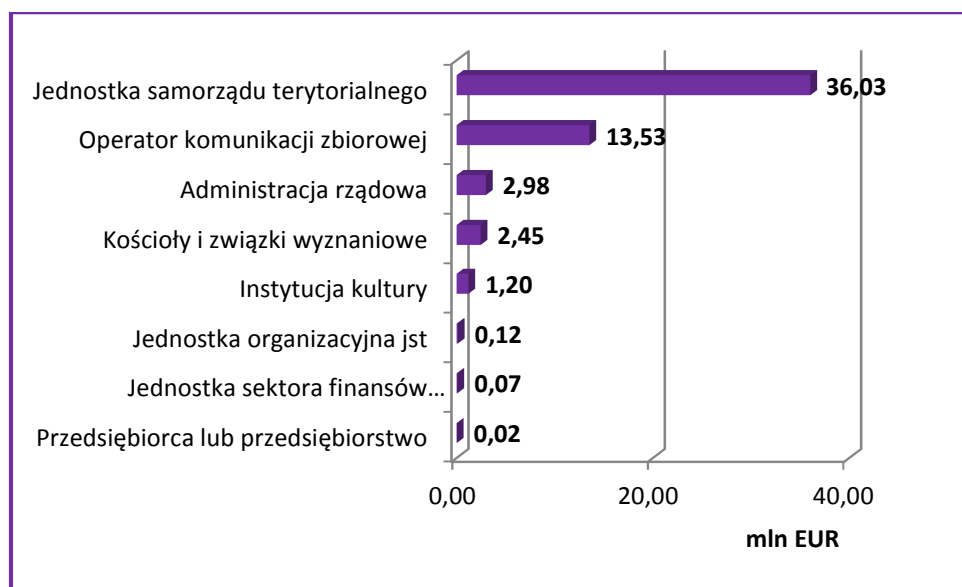

Źródło: Opracowanie własne

Rozkład projektów według typów beneficjentów

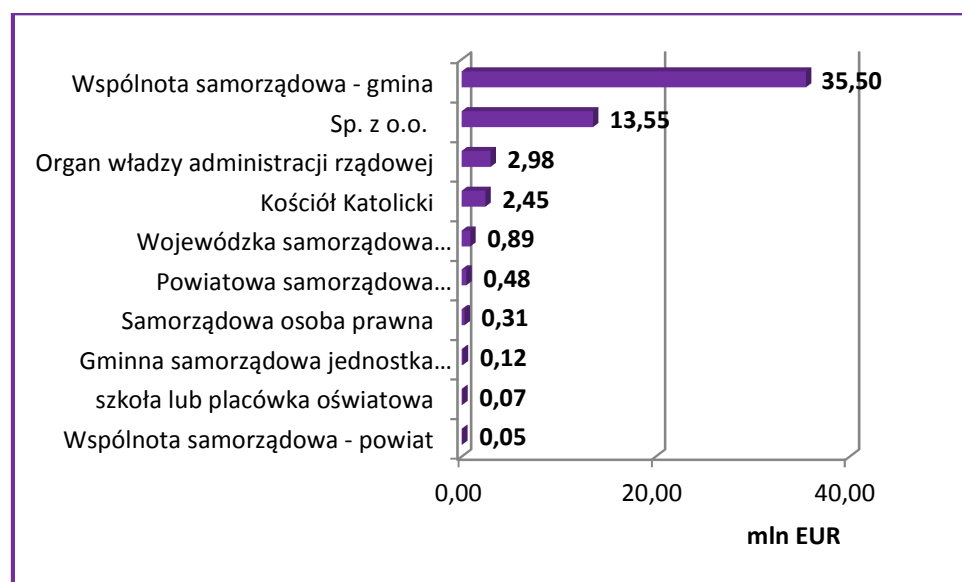
Od uruchomienia Programu najwięcej umów na realizację projektów zawarły jednostki samorządu terytorialnego **37** umów. **4** umowy zawarli operatorzy komunikacji zbiorowej, działający w formie spółek z ograniczoną odpowiedzialnością oraz **7** umów- kościołów lub związków wyznaniowych i **2** umowy - instytucja kultury. Po jednej umowie zawarli: administracja rządowa, jednostka organizacyjna jst, jednostka sektora finansów publicznych oraz przedsiębiorstwo. Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR przedstawia poniższy wykres.

Wykres 108 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 6 RPO WZ, według typu beneficjenta od uruchomienia Programu (mln EUR)⁶⁴

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Wykres 109 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 6 RPO WZ, według typu beneficjenta od uruchomienia Programu (mln EUR)⁶⁵

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

⁶⁴ Nie uwzględnia Inicjatywy JESSICA

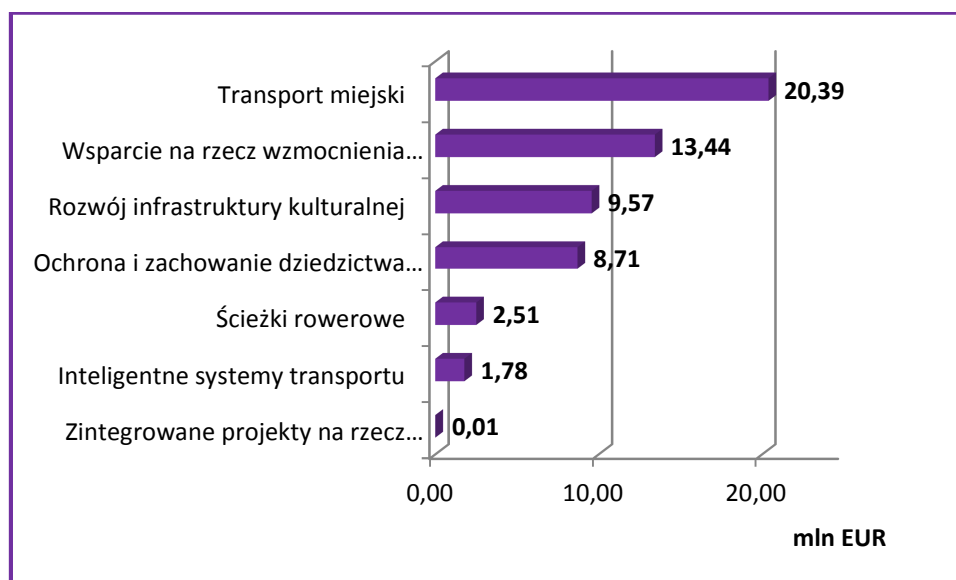
⁶⁵ Nie uwzględnia Inicjatywy JESSICA

Z bardziej szczegółowej analizy umów zawartych w ramach 6 osi priorytetowej, pod względem typu beneficjentów realizujących projekty wynika, że gminy są najbardziej aktywne w pozyskiwaniu środków z EFRR na projekty z zakresu osi 6, uzyskane dofinansowanie inwestują zarówno w realizację projektów z zakresu infrastruktury turystycznej (działanie 6.1) i budowy ścieżek rowerowych (działanie 6.3), jak i z dziedziny rewitalizacji obszarów miejskich i wiejskich (6.6), dziedziny transportu publicznego (działanie 6.4) i poprawy atrakcyjności kulturalnej (działanie 6.2).

Rozkład wg typu projektów

W ramach 6 osi priorytetowej, najczęściej umów podpisano na realizację projektów z zakresu wsparcia na rzecz wzmocnienia usług turystycznych (**22** umowy), z zakresu ochrony i zachowania dziedzictwa kulturowego (**15** umów), rozwój infrastruktury kulturalnej (**2** umowy), ścieżek rowerowych (**6** umów) oraz transportu miejskiego (**6** umów). Z zakresu zintegrowanych projektów na rzecz rewitalizacji obszarów miejskich i wiejskich (**2** umowy) oraz inteligentnych systemów transportu (**1** umowa). Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR przedstawia poniższy wykres

Wykres 110 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 6 RPO WZ, według typów realizowanych projektów od uruchomienia Programu (mln EUR)⁶⁶

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Informacje na temat projektów realizowanych w ramach innych PO znajdują się w punkcie 2.1.6.1 *System realizacji programu, V Rozkład projektów (Grupy docelowe)* niniejszego sprawozdania.

Cross-financing

W VI osi priorytetowej nie zostało przewidziane finansowanie krzyżowe.

Badania ewaluacyjne

W okresie sprawozdawczym zostało zrealizowane badanie ewaluacyjne „Ocena postępu wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013”, wspomniane w opisie II osi priorytetowej.

⁶⁶ Nie uwzględnia Inicjatywy JESSICA

Na 2012 rok IZ RPO WZ zaplanowała realizację badania ewaluacyjnego „Dobór i analiza grup docelowych beneficjentów w przyszłej perspektywie finansowej na lata 2014-2020 z wyłączeniem sektora MŚP”, które zostało wspomniane w opisie II osi priorytetowej.

Ponadto, IZ RPO WZ zaplanowała realizację badania ewaluacyjnego „Ocena efektów wdrażania osi 5 i osi 6 RPO WZ w zakresie turystyki i rewitalizacji oraz określenie kierunków wsparcia turystyki w województwie zachodniopomorskim w latach 2014-2020”, którego celem będzie ocena wstępnych efektów wdrażania osi 6 RPO WZ z wyjątkiem kultury i transportu. Zadaniem Wykonawcy będzie też przeanalizowanie sektora turystyki w regionie i określenie kierunków wsparcia oraz przedstawienie diagnozy celowości wykorzystania dotychczasowych środków z Funduszy Strukturalnych przeznaczonych na turystykę i rewitalizację, oszacowanie popytu na zewnętrzne źródła finansowania (dotacje i inne źródła), dokonanie oceny wpływu zewnętrznych źródeł na rozwój sektora turystyki, wskazanie kluczowych projektów, które mogą wypromować województwo zachodniopomorskie. Ponadto zadaniem Wykonawcy będzie przeprowadzenie benchmarkingu między województwami w zakresie kanałów promocji i dystrybucji informacji o projektach i produktach turystycznych.

Opis wkładu osi priorytetowej w promowanie równości szans kobiet i mężczyzn

Znajduje się w pkt. 2.2.1 niniejszego sprawozdania.

Stan realizacji rekomendacji i zaleceń Komisji Europejskiej odnoszących się do przedmiotowej osi priorytetowej

Znajduje w punkcie 2.1.6.3 niniejszego sprawozdania.

3.6.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi

Nie identyfikuje się problemów dla osi 6.

3.7 Oś Priorytetowa 7 Rozwój infrastruktury społecznej i ochrony zdrowia

3.7.1 Osiągnięcie celów i analiza postępów

Celem głównym Osi Priorytetowej 7 Rozwój infrastruktury społecznej i ochrony zdrowia na obszarze metropolitalnym jest poprawa jakości i dostępności do infrastruktury edukacyjnej, sportowej oraz ochrony zdrowia.

Cele szczegółowe to:

- podniesienie jakości infrastruktury edukacji,
- podniesienie jakości i rozwój bazy sportowej,
- poprawa jakości i dostępności placówek ochrony zdrowia.

Komplementarność z pozostałymi osiami priorytetowymi RPO WZ 2007-2013

- ✓ Oś 1. *Gospodarka – Innowacje – Technologie*, w zakresie wsparcia na rzecz zakładów opieki zdrowotnej (kryterium demarkacji: rodzaj beneficjenta).

Pomoc w ramach Osi Priorytetowej 7 kierowana jest głównie do jednostek samorządu terytorialnego, (związki i stowarzyszenia), zakładów opieki zdrowotnej działającej w publicznym systemie ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych, szkół wyższych, osób prawnych i fizycznych będących organami prowadzącymi szkoły lub placówki oświatowe, jednostek sektora finansów publicznych (pozostałe).

Informacja nt. fizycznych i finansowych postępów priorytetu

7 OŚ PRIORYTETOWA ROZWÓJ INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ I OCHRONY ZDROWIA

2011 rok

- **1** - liczba złożonych wniosków aplikacyjnych poprawnych pod względem formalnym o ogólnej wartości dofinansowania równej **3 036 557,50 EUR** (EFRR+BP), co stanowi **4,98 %** alokacji przeznaczanej na Oś 7
- **2** – liczba podpisanych umów o dofinansowanie o wartości EFRR równej **3 155 305,01 EUR**, co stanowi **5,40 % alokacji** EFRR przeznaczanej na Oś 7
- **17 079 166,30 EUR** - kwota wykazana przez Beneficjentów w zaakceptowanych wnioskach o płatność, co stanowi **29,21 % zobowiązań** alokacji EFRR w ramach Osi 7.
- **7 641 875,27 EUR płatności w formie refundacji** przekazane na rzecz Beneficjentów, co stanowi **13,07 %** alokacji EFRR przeznaczanej na Oś 7

Kwota przeznaczona na realizację 7 osi priorytetowej wynosi **58 480 000 EUR** (z EFRR), co stanowi **6,78 %** alokacji przeznaczanej na Program.

W ramach przedmiotowej osi realizowane są projekty w trybie konkursowym oraz indywidualnym. Od uruchomienia Programu w ramach ogłoszonych naborów udostępniono **57 485 258,56 EUR** (z EFRR), co stanowi **98,30 %** alokacji przeznaczanej na Oś 2.

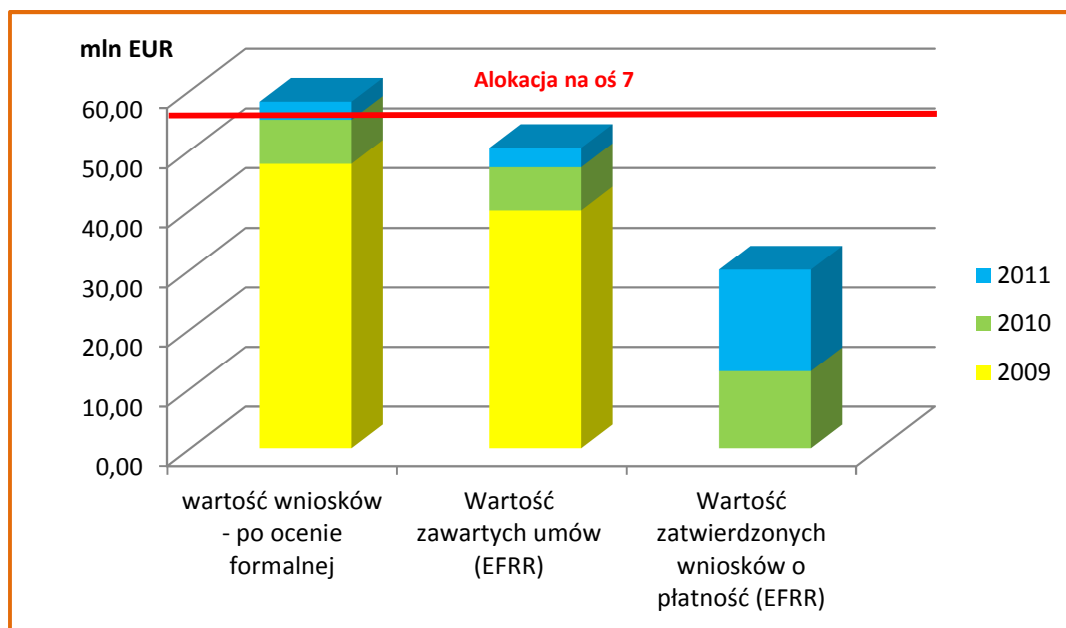
Tabela 61 Postęp finansowy dla osi 7 od uruchomienia Programu do końca 2011 (EUR)

Postęp finansowy od uruchomienia Programu dla osi 7								
Złożone wnioski o dofinansowanie (po ocenie formalnej)		Zawarte umowy o dofinansowanie ⁶⁷		%	Wydatki wykazane przez beneficjentów od uruchomienia programu	%	Wydatki wykazane przez IZ w deklaracjach do IC	%
Liczba	Wartość dofinansowania ogółem	Liczba	Wartość EFRR		Wartość EFRR		Wartość EFRR	
84	58 091 886,87	63	50 326 745,53	86,06	29 992 577,50	51,29	24 528 342,20	41,94

Źródło: opracowanie własne

⁶⁷ Wykaz rozwiązanych umów znajduje się w *Załączniku X* niniejszego sprawozdania

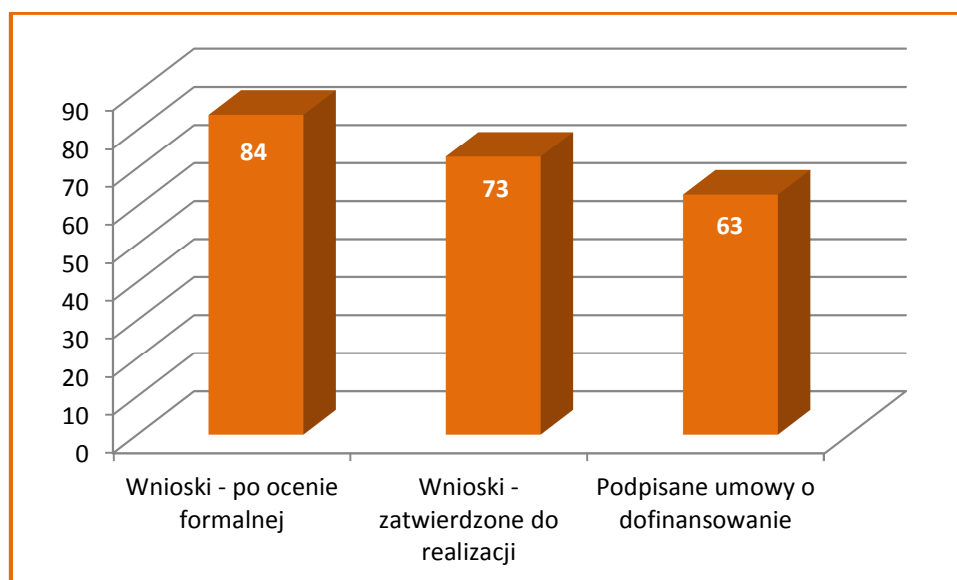
Wykres 111 Wartość dofinansowania złożonych wniosków (po ocenie formalnej), wartość zawartych umów oraz wartość zatwierdzonych wniosków o płatność w ramach osi 7 od początku realizacji Programu w podziale na lata (EUR)⁶⁸

Źródło: opracowanie własne

Na wykresie poniżej przedstawiono liczbę wniosków aplikacyjnych złożonych w ramach 7 osi priorytetowej na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów od uruchomienia Programu.

Wykres 112 Liczba wniosków na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów od uruchomienia Programu – oś 7

Źródło: opracowanie własne

⁶⁸ Wykres prezentuje wartości zawartych umów o dofinansowanie, który uwzględnia podpisane aneksy i rozwiązane dotychczas umowy o dofinansowanie. Zatem wartości dotyczące podpisanych umów w danym okresie sprawozdawczym mogą się różnić od danych przedstawionych w pozostałych częściach sprawozdania.

Nabory:

W 2011 r. nie ogłoszono konkursów w ramach osi 7.

W ramach 7 osi priorytetowej od uruchomienia programu ogłoszono 7 konkursów. Alokacja EFRR przeznaczona na realizację ww. konkursów wynosiła **17 782 083,03 EUR**. Konkursy z podziałem na działania/poddziałania zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 62 Przeprowadzone konkursy w ramach osi 7 od uruchomienia Programu⁶⁹

Rok	Działanie	Poddziałanie	Alokacja EFRR na konkurs (EUR)
2009	7.1 Infrastruktura edukacyjna	7.1.1 Infrastruktura edukacyjna – szkolnictwo wyższe	3 571 103,38
		7.1.2 - 1 Infrastruktura edukacyjna – szkolnictwo gimnazjalne i ponadgimnazjalne	3 571 103,38
		7.1.2 - 2 Infrastruktura edukacyjna – szkolnictwo gimnazjalne i ponadgimnazjalne	2 871 658,94
		7.1.3 Infrastruktura edukacyjna – szkolnictwo gimnazjalne	2 777 524,85
	7.2 Infrastruktura sportowa	-	2 891 624,82
	7.3 Infrastruktura ochrony zdrowia	7.3.2 – 1 Lokalna infrastruktura ochrony zdrowia	1 436 377,14
		7.3.2 - 2 Lokalna infrastruktura ochrony zdrowia	662 690,52

Źródło: opracowanie własne

W 2011 roku w ramach osi 7 nie przeprowadzono naborów w trybie systemowym. W okresie sprawozdawczym udostępniono dokumentację aplikacyjną dla poddziałania 7.3.1 *Regionalna infrastruktura ochrony zdrowia* w trybie indywidualnym. Informacja na temat **Projektów indywidualnych** znajduje się w punkcie 2.1.6 niniejszego sprawozdania.

Nabory planowane

Zgodnie z *Indykatywnym harmonogramem konkursów* w ramach RPO WZ 2007-2013 z dnia 13 grudnia 2011 r., w kolejnym okresie sprawozdawczym nie planuje się przeprowadzenie naborów wniosków w trybie konkursowym. Jak również nie planuje się udostępnienia dokumentacji w ramach trybu indywidualnego.

Analiza jakościowa (realizacja wskaźników)

Informacje nt. wskaźników postępu fizycznego Osi priorytetowej 7 przedstawiono w *Tabeli 4 Postęp fizyczny programu operacyjnego* (Załącznik nr IV).

Od początku realizacji Programu w ramach 7 osi priorytetowej: *Rozwój Infrastruktury Społecznej i Ochrony Zdrowia* zostało zatwierdzonych 25 wniosków o płatność końcową (z czego 18 w 2011 r.), co skutkuje realizacją dużej części założonych wskaźników. Poza tym IZ RPO WZ oszacowała wartości pozostałych wskaźników na podstawie podpisanych do końca okresu sprawozdawczego umów o dofinansowanie.

Efekty realizacji 7 osi priorytetowej są mierzone poprzez wskaźniki:

– PRODUKTU:

- Liczba projektów z zakresu infrastruktury oświaty (działanie 7.1 Infrastruktura edukacyjna),

⁶⁹ Nie zawiera Inicjatywy JESSICA

- Liczba zmodernizowanych szpitali (działanie 7.3 Infrastruktura ochrony zdrowia),
- Ilość zakupionego sprzętu medycznego (działanie 7.3 Infrastruktura ochrony zdrowia),
- Liczba projektów z zakresu ochrony zdrowia (działanie 7.3 Infrastruktura ochrony zdrowia),
- Liczba projektów z zakresu infrastruktury sportowej (działanie 7.2 Infrastruktura sportowa),
- Liczba projektów z zakresu infrastruktury rynku pracy osób niepełnosprawnych (działanie 7.4 Infrastruktura dla osób niepełnosprawnych).

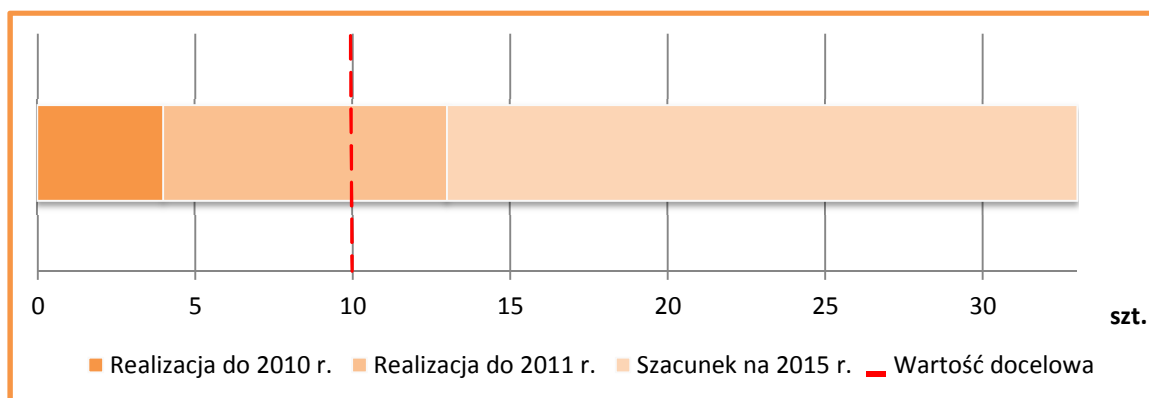
– **REZULTATU:**

- Liczba studentów korzystających z efektów projektów (działanie 7.1 Infrastruktura edukacyjna),
- Potencjalna liczba badań medycznych przeprowadzonych sprzętem zakupionym w wyniku realizacji projektów (działanie 7.3 Infrastruktura ochrony zdrowia),
- Liczba osób korzystających z infrastruktury społecznej pozostałej powstałej w wyniku realizacji projektów (działanie 7.2 Infrastruktura sportowa),
- Liczba osób korzystających z infrastruktury rynku pracy osób niepełnosprawnych (działanie 7.4 Infrastruktura dla osób niepełnosprawnych).

Z powyższego zestawienia wynika, iż 7 oś priorytetową opisuje 6 wskaźników produktu i 4 rezultatu. Jeśliby spojrzeć na to zagadnienie w sposób liczbowy, to do końca 2011 roku 4 wskaźniki produktu (*Liczba projektów z zakresu infrastruktury oświaty, Liczba zmodernizowanych szpitali, Ilość zakupionego sprzętu medycznego, Liczba projektów z zakresu ochrony zdrowia*) i 1 rezultatu (*Potencjalna liczba badań medycznych przeprowadzonych sprzętem zakupionym w wyniku realizacji projektów*) osiągnęły już wartości założone do końca 2015 r. Przyglądając się realizacji pozostałych wskaźników widać znaczący postęp w stosunku do roku poprzedniego. O postępie w realizacji przedmiotowej osi świadczy również znaczący wzrost zakończonych projektów – na koniec 2010 roku było ich 7, do końca 2011 r. wartość ta wzrosła do 25. Przewidziana na przedmiotową oś priorytetową alokacja została w większości wykorzystana. W związku z powyższym wg szacunków do 2015 r. wartości wszystkich wskaźników określonych dla 7 osi zostaną osiągnięte lub przekroczone. Szczegóły dotyczące realizacji poszczególnych mierników zostały przedstawione w dalszej części analizy.

W okresie sprawozdawczym wsparto 9 projektów z zakresu infrastruktury oświaty – jest to duży postęp w stosunku do roku poprzedniego, w którym zrealizowano 4 projekty. 13 inwestycji w tym zakresie, to znacznie więcej niż zaplanowano na etapie programowania – już w tym momencie bowiem wskaźnik jest osiągnięty na poziomie 130%. Szacuje się, że do 2015 r. w województwie zostanie zrealizowanych aż 33 projekty – obrazowo zostało to przedstawione na wykresie poniżej.

Wykres 113 Wartość zrealizowana i szacowana wskaźnika *Liczba projektów z zakresu infrastruktury oświaty* w porównaniu do wartości docelowej w szt.

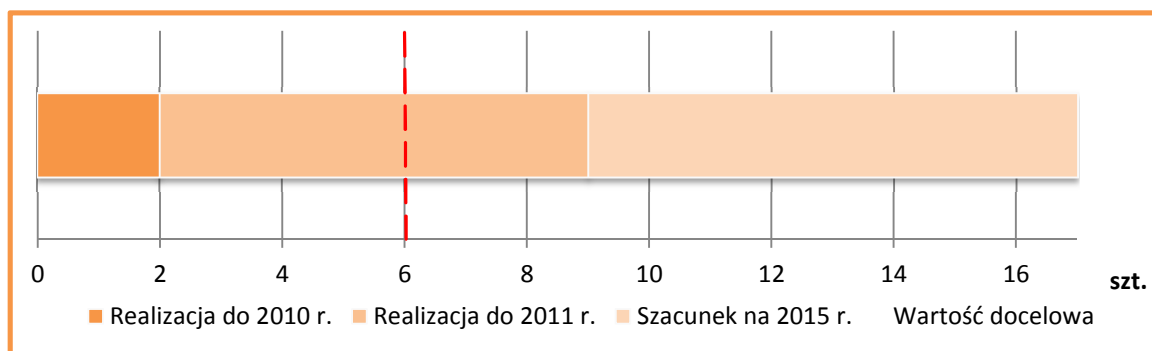
Źródło: opracowanie własne

Wpływ na ten wynik bez wątpienia mają rezultaty trzech konkursów ogłoszonych w tym zakresie w 2009 roku. Znaczne przekroczenie szacowanej wartości w zakresie infrastruktury oświaty wynika jednak przede wszystkim z decyzji IZ RPO WZ o zmniejszeniu maksymalnego poziomu dofinansowania projektu z dopuszczalnych 85% do 50% (60% w zakresie gmin objętych załącznikiem 6 do RPO) wydatków kwalifikowalnych, co automatycznie pozwoliło na dofinansowanie większej liczby złożonych projektów. Decyzja ta ma również wpływ na wskaźnik rezultatu i tak do końca 2011 roku 3 641 studentów skorzystało z efektów tych projektów (w stosunku do roku poprzedniego wskaźnik wzrósł o 1 641 osób). Do roku 2015 wartość ta znacznie wzrośnie i wyniesie 69 948 osób (349,74% realizacji wskaźnika).

Od początku realizacji Programu zrealizowano 9 projektów z zakresu infrastruktury ochrony zdrowia (udział roku 2011 w stosunku do całej dotychczasowej realizacji wskaźnika wynosi 77,78%), co powoduje, że została już zrealizowana wartość wskaźnika założona dla roku 2015 (w 150%). W okresie sprawozdawczym dzięki środkom z RPO WZ zmodernizowano 6 szpitali (udział roku 2011 w stosunku do całej dotychczasowej realizacji wskaźnika wynosi 75%). Została już zatem zrealizowana wartość założona dla 2015 r. (160% realizacji wskaźnika). Dzięki wsparciu unijnemu w 2011 r. zakupiono 370 sztuk sprzętu medycznego (od początku realizacji Programu wartość ta wynosi 375 szt.), co w rezultacie pozwoliło na wykonanie 97 986 badań medycznych (od początku realizacji Programu wartość ta wynosi 102 986 szt.). Warto w tym miejscu przypomnieć, że działanie 7.3 jest realizowane przez tryb konkursowy (konkurs został przeprowadzony w 2009 roku) i indywidualny (na Liście Projektów Indywidualnych na dzień 31.12.2011 r. znajdowało się 6 projektów). W związku z naborami prowadzonymi w ramach tych dwóch trybów do końca 2011 roku podpisano 17 umów o dofinansowanie wyczerpując dostępną na to działanie alokację. W związku z tym, szacunki realizacji wskaźników w tym obszarze do roku 2015 wyglądają bardzo obiecująco: szacuje się bowiem, że do 2015 roku zostanie zrealizowanych 17 projektów z zakresu ochrony zdrowia (283,33% realizacji wskaźnika), w tym zostanie zmodernizowanych 13 szpitali (260% realizacji wskaźnika). Znaczne przekroczenie szacowanej wartości w tym zakresie wynika przede wszystkim z decyzji IZ RPO WZ o zmniejszeniu maksymalnego poziomu dofinansowania projektu z dopuszczalnych 85% do 55% wydatków kwalifikowalnych (w ramach poddziałania 7.3.2), co automatycznie pozwoliło na dofinansowanie większej liczby złożonych projektów. Decyzja ta w widoczny sposób przekłada się na ilość zakupionego sprzętu medycznego, gdyż szacuje się, że do końca 2015 roku zostanie zakupionych aż 1 225 sztuk sprzętu, co znacznie przekroczy wartość docelową ustaloną na poziomie 6 szt. Dzięki środkom unijnym do zachodniopomorskich szpitali trafi m.in. 9 aparatów RTG, 3 kardiomonitory modułowe, 2 lasery operacyjne, 2 lasery endoskopowe, 13 łóżek do intensywnej terapii, wideokolonoskop oraz 2 mikroskopy laryngologiczne (diagnostyczno – operacyjne). Zakup tych urządzeń zwiększy dostępność do usług medycznych, co wprost wynika z analizy wskaźnika rezultatu. Za pomocą zakupionego sprzętu bowiem do 2015 roku zostanie przeprowadzonych 1 621 951 badań medycznych (zakładano 11 000 badań). Pierwotnie ustalone wartości dla roku 2015 tych wskaźników wynikały z innej metodologii ich obliczania. Obecnie IZ RPO WZ w tym zakresie stosuje metodologię opracowaną dla potrzeb wskaźników kluczowych KSI – stąd szacowane wartości wskaźników znacznie przekraczają założone wartości docelowe.

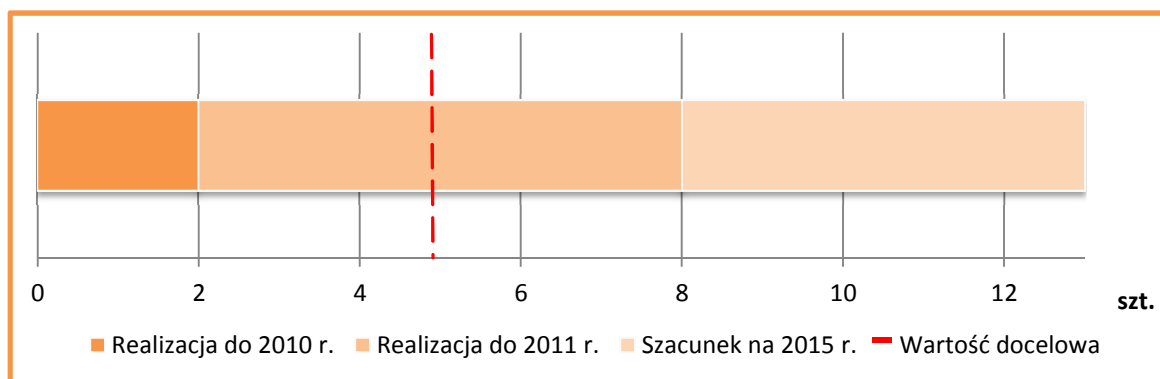
Poniżej wykresy prezentujące postęp w realizacji wskaźników *Liczba projektów z zakresu ochrony zdrowia* oraz *Liczba zmodernizowanych szpitali*.

Wykres 114 Wartość zrealizowana i szacowana wskaźnika *Liczba projektów z zakresu ochrony zdrowia* w porównaniu do wartości docelowej w szt.

Źródło: opracowanie własne

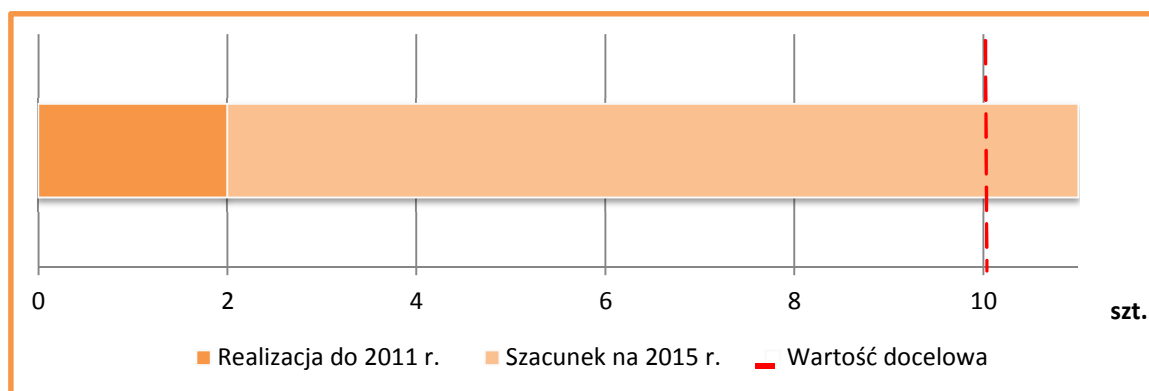
Wykres 115 Wartość zrealizowana i szacowana wskaźnika *Liczba zmodernizowanych szpitali* w porównaniu do wartości docelowej w szt.

Źródło: opracowanie własne

W okresie sprawozdawczym zrealizowano pierwsze dwa projekty z zakresu infrastruktury sportowej. Szacuje się, że do 2015 r. wartość ta wzrośnie do 11 sztuk, co oznacza że wskaźnik zostanie zrealizowany w 110%. Obrazowo zostało to przedstawione na wykresie poniżej.

Wykres 116 Wartość zrealizowana i szacowana wskaźnika *Liczba projektów z zakresu infrastruktury sportowej* w porównaniu do wartości docelowej w szt.

Źródło: opracowanie własne

W rezultacie, z powstałej pozostałej infrastruktury społecznej w 2011 r. skorzystało 11 250 osób. Wartość ta realizuje założoną wartość docelową dla 2015 r. w 56,25%. IZ RPO WZ szacuje, że do 2015 roku wskaźnik osiągnie wartość na poziomie 1 854 260 osób, podczas gdy szacowana wartość

wynosi 20 000 osób. Znaczne przekroczenie wartości docelowej wynika z przyjętej metodologii obliczania wskaźnika. Na etapie programowania przewidywano, że w ramach RPO WZ zostaną wsparte boiska przyszkolne, ale w trakcie wdrażania dominującymi okazały się być projekty dotyczące boisk sportowych, czy stadionów miejskich, do których dostęp mają wszyscy mieszkańcy, jak również turyści. W obiektach tych odbywają się również różnego rodzaju imprezy kulturalne, które także wpływają na wartość przedmiotowego wskaźnika.

Wskaźniki dotyczące infrastruktury rynku osób niepełnosprawnych są realizowane przez dwa projekty indywidualne: *Rozbudowa i modernizacja Centrum Rehabilitacji Chorych Na Stwardnienie Rozsiane – nowa powierzchnia, nowe możliwości* oraz *Budowa i wyposażenie Międzygminnego Zakładu Aktywności Zawodowej*. Pierwszy z tych projektów został zakończony w 2011 r., planowana data zakończenia drugiego projektu to 2013 r. a więc do 2015 r. wskaźnik zostanie zrealizowany w 100%. Wskaźnik rezultatu nadal kształtuje się na poziomie zerowym, jednakże IZ RPO WZ szacuje się, że do 2015 roku 181 osób będzie korzystało z infrastruktury rynku pracy osób niepełnosprawnych (181% realizacji wskaźnika).

Rok 2011 to znaczący postęp w realizacji 7 osi priorytetowej: 5 z 6 wskaźników produktu oraz 1 z 4 wskaźników rezultatu osiągnęło lub przekroczyło pułap założony na 2015 r. Realizacja żadnego z pozostałych wskaźników nie jest zagrożona – większość z nich znacznie przekroczy założenia. Dobry wynik realizacji osi 7 jest wzmocniony także faktem, iż zmniejszenie maksymalnego poziomu dofinansowania pozwoliło na dofinansowanie większej liczby projektów, co wpłynęło pozytywnie na efektywność realizacji zamierzeń RPO.

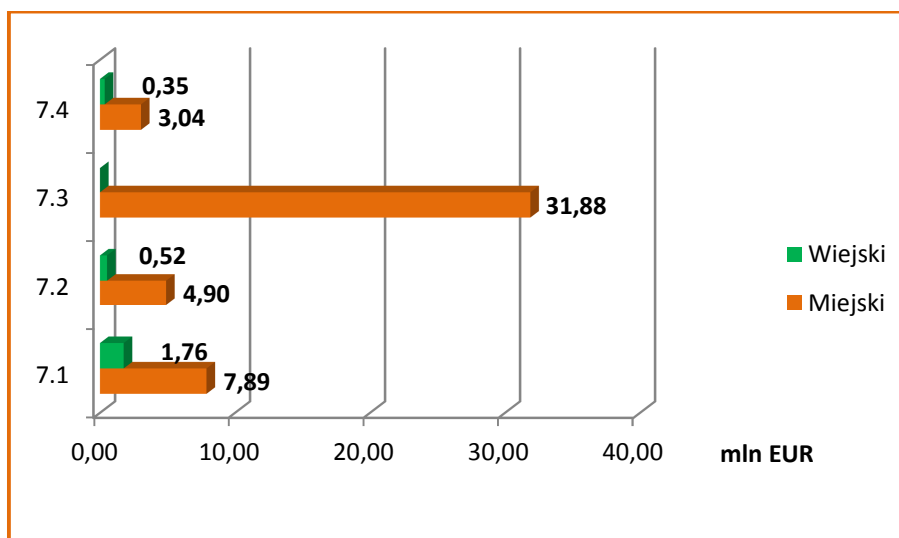
Znaczące zmniejszenie deficytu infrastruktury sportowej, która jest wydajnie eksploatowana dzięki ogólnemu dostępowi dla społeczeństwa znacząco wpływa na jakość kultury fizycznej w województwie. Ponadto pozytywnie na stan zdrowia wpływa realizacja zaplanowanych działań w dziedzinie opieki zdrowotnej w województwie zachodniopomorskim. Natomiast dzięki realizacji inwestycji w dziedzinie szkolnictwa prognozy wykonania wskaźników będą wyższe niż zakładano.

Analiza stopnia realizacji wskaźników programowych określonych na poziomie 7 osi priorytetowej, w kontekście sytuacji społeczno-ekonomicznej regionu oraz w odniesieniu do głównych trendów w gospodarce i sytuacji sektorów odnoszących się do zakresu, jaki swoim zasięgiem obejmują działania podejmowane w zakresie działań realizowanych w ramach przedmiotowej osi priorytetowej, oraz w odniesieniu do wskaźników kontekstowych (załącznik B) znajduje się w punkcie 2.1.6.2.

Terytorialny rozkład projektów

W ramach 7 osi priorytetowej, od uruchomienia Programu podpisano **63** umowy na realizację projektów z zakresu rozwoju infrastruktury społecznej i ochrony zdrowia. Zdecydowana większość projektów, bo aż **54** projekty realizowane są na obszarach miejskich, natomiast **9** projektów to inwestycje realizowane na obszarach wiejskich. Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR według obszaru ich realizacji przedstawia poniższy wykres.

Wykres 117 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 7 wg obszaru ich realizacji i w podziale na poszczególne działania od uruchomienia Programu (mln EUR)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Rozkład terytorialny projektów realizowanych w ramach osi 7 w podziale na obszary wsparcia przedstawia poniższa mapa.

mapa 9 Rozkład terytorialny projektów realizowanych w ramach osi 7 w podziale na obszary wsparcia

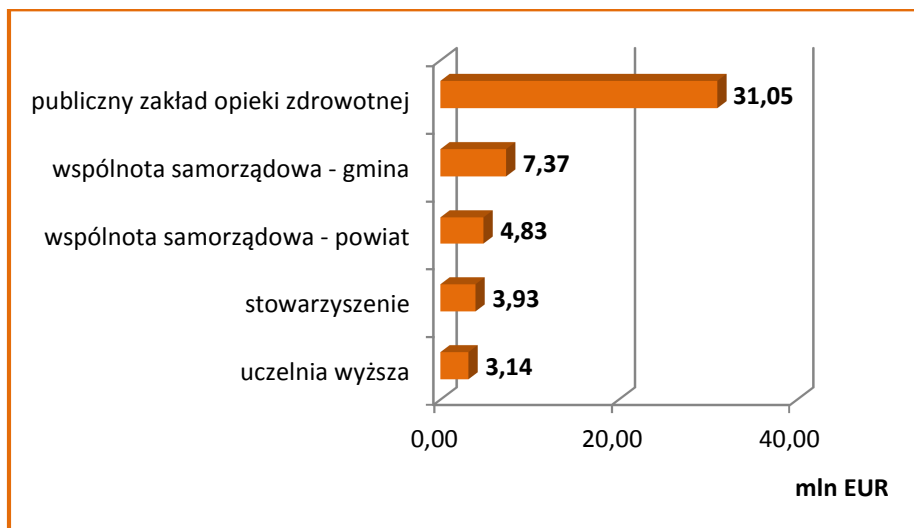

Źródło: Opracowanie własne

Rozkład projektów według typów beneficjentów

Od uruchomienia Programu w aplikowaniu o środki z EFRR w ramach 7 osi priorytetowej RPO WZ, najbardziej aktywne były jednostki samorządu terytorialnego, które podpisały 41 umów o dofinansowanie. Pozostali beneficjenci, to publiczne zakłady opieki zdrowotnej 11 umów, szkoły wyższe 9 umów oraz fundacje, stowarzyszenie lub organizacja pozarządowa 2 umowy. Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR według formy prawnej beneficjanta poniższy wykres.

Wykres 118 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 7 RPO WZ, według formy prawnej beneficjenta od uruchomienia Programu (mln EUR)

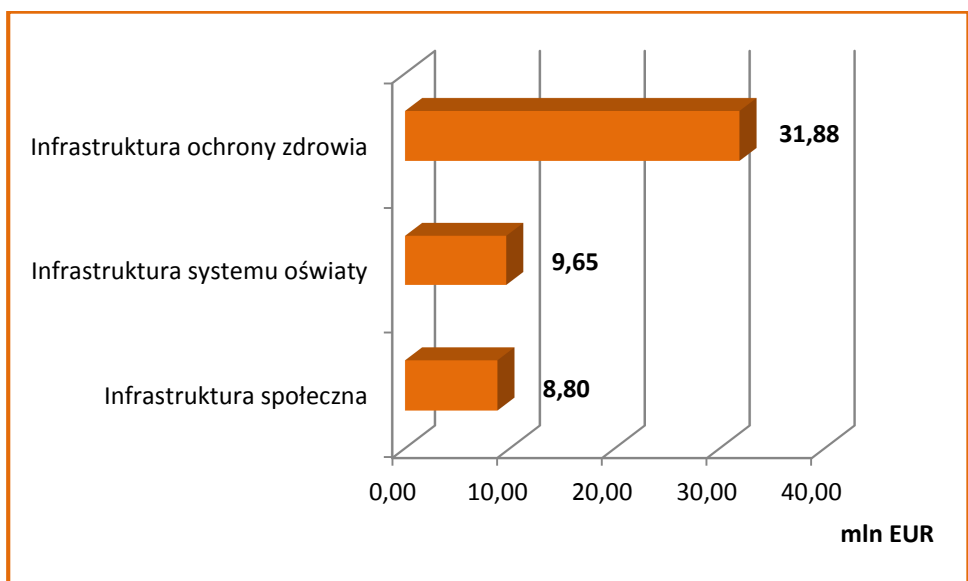

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Rozkład według typów projektów

Od uruchomienia Programu w ramach 7 osi priorytetowej, najwięcej umów podpisano na realizację projektów z zakresu infrastruktury systemu oświaty (kategoria interwencji 75.) - 33 projekty oraz infrastruktury ochrony zdrowia (kategoria interwencji 76.) - 17 projektów. 13 projektów wpisało się w kategorię interwencji 79. Infrastruktura społeczna. Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR według typów realizowanych projektów przedstawia poniższy wykres.

Wykres 119 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 7 RPO WZ, według typów realizowanych projektów od uruchomienia Programu (mln EUR)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z KSI/SIMIK 2007-2013

Informacje na temat projektów realizowanych w ramach innych PO znajdują się w punkcie 2.1.6.1 *System realizacji programu, V Rozkład projektów (Grupy docelowe)* niniejszego sprawozdania.

Cross-financing

W VII osi priorytetowej nie zostało przewidziane finansowanie krzyżowe.

Badania ewaluacyjne

W okresie sprawozdawczym zostało zrealizowane badanie ewaluacyjne „Ocena postępu wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013”, wspomniane w opisie II osi priorytetowej.

Na 2012 rok IZ RPO WZ zaplanowała realizację badania ewaluacyjnego „Dobór i analiza grup docelowych beneficjentów w przyszłej perspektywie finansowej na lata 2014-2020 z wyłączeniem sektora MŚP”, które zostało wspomniane w opisie II osi priorytetowej.

Opis wkładu osi priorytetowej w promowanie równości szans kobiet i mężczyzn

Znajduje się w pkt. 2.2.1 niniejszego sprawozdania.

Stan realizacji rekomendacji i zaleceń Komisji Europejskiej odnoszących się do przedmiotowej osi priorytetowej

Znajduje w punkcie 2.1.6.3 niniejszego sprawozdania.

3.7.2 Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi środkami zaradczymi

Nie identyfikuje się problemów dla osi 7.

4. PROGRAMY EFS: SPÓJNOŚĆ I KONCENTRACJA

Nie dotyczy RPO

5. PROGRAMY EFRR/ FUNDUSZ SPÓJNOŚCI: DUŻE RPOJEKTY

W ramach RPO WZ nie przewiduje się realizacji dużych projektów.

6. POMOC TECHNICZNA

Alokacja przeznaczona na realizację 8 Osi priorytetowej - Pomoc Techniczna wynosi 33 417 525,00 EUR co stanowi **3,87%** alokacji przeznaczonej na Program.

Wszelkie wydatki w ramach Pomocy Technicznej RPO WZ realizowane są w oparciu o Roczne Plany Działań (RPD) stanowiące wykaz i szczegółowy opis wydatków planowanych do realizacji. RPD przedstawiane jest Zarządowi Województwa Zachodniopomorskiego wraz z projektem uchwały w sprawie podjęcia decyzji. W Krajowym Systemie Informatycznym są wykazywane tylko decyzje, gdyż RPD nie odzwierciedla swą strukturą wniosków aplikacyjnych, które w ramach pozostałych priorytetów w RPO WZ wprowadzane są do KSI.

Postęp finansowy w ramach 8 osi priorytetowej w okresie sprawozdawczym oraz od uruchomienia programu pokazuje poniższa tabela.

Tabela 63 Postęp finansowy w ramach 8 osi priorytetowej w okresie sprawozdawczym (rok 2011 r.) oraz od uruchomienia programu

	Okres sprawozdawczy			Od uruchomienia programu		
	Liczba	Wartość dofinansowania w EUR	Procent w stosunku do alokacji na oś	Liczba	Wartość dofinansowania w EUR	Procent w stosunku do alokacji na oś
Roczne plany działań	3	4 163 521,01	12,46%	14	11 761 424,99	35,20%
Decyzje	4	7 159 514,03	21,42%	17	16 714 550,46	50,02%
Wnioski o płatność	29	3 807 953,53	11,40%	88	10 486 205,03	31,38%

Źródło danych: opracowanie własne na podstawie raportów z KSI (SIMIK 07-13) z dnia 2.01.2012 r.

Ze środków z Pomocy Technicznej RPO WZ w 2011 r. sfinansowane zostało:

- wynagrodzenie pracowników Wydziału Zarządzania i Wdrażania RPO w tym: nagrody pracownicze oraz dodatkowe wynagrodzenie roczne
- Liczba pracowników (stan na dzień 31/12/2012) –167 osób w tym: 117 kobiet, 50 mężczyzn,
- opłaty za najem powierzchni biurowej wraz z mediami (koszty związane z adaptacją i utrzymaniem)
- udział pracowników w specjalistycznych szkoleniach indywidualnych i grupowych (np. Microsoft Access), kursach językowych i studiach podyplomowych,
- organizacja posiedzeń Zachodniopomorskiego Komitetu Monitorującego i posiedzenia Zachodniopomorskiej Grupy Sterującej Ewaluacją,
- krajowe i zagraniczne podróże służbowe pracowników (w tym: udział w szkoleniach, konferencjach, koszty związane z wyjazdami na kontrole projektów na miejscu ich realizacji, wizyty monitorujące itp.)
- tłumaczenia pisemne związane z inicjatywami wspólnotowymi oraz przedsięwzięciami promocyjnymi (np. Open Days 2011 w Brukseli),
- zakup akcesoriów komputerowych i wyposażenia biurowego,
- badania ewaluacyjne,
- tłumaczenia pisemne związane z inicjatywami wspólnotowymi Jeremie i Jessica,
- usługi prawne i doradcze,
- koszty aktualizacji Lokalnego Systemu Informatycznego,
- wsparcie eksperckie, w tym: wynagrodzenia ekspertów oceniających projekty w ramach KOP oraz ekspertyzy projektów znajdujących się na Indykatywnej Liście Projektów Indywidualnych,
- doposażenie biura w tym meble, materiały biurowe, sprzęt niezbędny do funkcjonowania Wydziału, zakup fachowej literatury oraz publikacji itp.,
- zakup dostaw i usług związanych z bieżącym funkcjonowaniem Wydziałów RPO WZ.

Wydatki wymienione wyżej przekładają się na wartość projektów wykazanych w poniższej tabeli.

Tabela 64 Liczba i wartość wszystkich projektów / planów działań w ramach programu dofinansowanych ze środków pomocy technicznej według głównych typów (projekty objęte decyzjami/ umowami o dofinansowanie)

Lp.	Typ projektu	Liczba projektów objętych decyzjami/ umowami od uruchomienia programu	Wartość projektów objętych decyzjami/ umowami (w części dofinansowania ze środków UE) od uruchomienia programu
1.	Szkolenia (w tym dla pracowników, dla beneficjentów, system motywacyjny)	15	516 946,22
2.	Promocja i informacja	6	1 117 247,81
3.	Zatrudnienie	11	91,50
4.	Sprzęt komputerowy	10	2,55
5.	Wyposażenie/ remont/ wynajem powierzchni biurowych	11	85 839,51
6.	Ekspertyzy/ doradztwo	7	43 858,73
7.	Ewaluacje	5	24,07
8.	Kontrola/ audyt	0	0,00
9.	Organizacja procesu wyboru projektów	0	0,00
10.	Organizacja komitetów monitorujących i podkomitetów	6	4 471,21
11.	Inne (m.in. rozbudowa LSI, delegacje krajowe i zagraniczne oraz wyjazdy studyjne pracowników, tłumaczenia, usługi doradcze, sprzęt telekomunikacyjny)	16	1 239 242,01
12.	Razem	17	16 714 550,46

Źródło: opracowanie własne na podstawie Wydanych decyzji o dofinansowanie zamieszczonych w KSI SIMIK 07-13.

Procesy zarządzania i wdrażania RPO są w 100% wspierane finansowo ze środków pomocy technicznej RPO WZ na lata 2007-2013. Zatem wszystkie działania Wydziału Zarządzania RPO oraz Wydziału Wdrażania RPO, od zatrudnienia i podnoszenia kwalifikacji pracowników, poprzez wyposażenie w sprzęt komputerowy i biurowy, a na doradztwie i działaniach promocyjno-informacyjnych kończąc, są możliwe dzięki środkom z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach osi 8 RPO WZ na lata 2007-2013.

W 2011 roku wydatki poniesione w ramach poszczególnych kategorii nie przekraczają kwot na nie zarezerwowanych.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2011 r. roku nie stwierdzono problemów dotyczących wykorzystania środków przeznaczonych na pomoc techniczną.

Postęp rzeczowy

Oś priorytetowa 8 realizowana jest poprzez wskaźniki produktu i rezultatu w ramach działań 8.1 oraz 8.2. W ramach 8 osi priorytetowej w okresie sprawozdawczym został zatwierdzony jeden wniosek o płatność końcową w ramach działania 8.2.

Wskaźniki produktu:

- **Liczba utworzonych miejsc pracy finansowanych ze środków programu - wyłącznie umowy o pracę (8.1).** Wskaźnik w 2011 r. osiągnął wartość 1611 etatomiesięcy. W związku z tym, iż w dokumentach programowych przedmiotowy wskaźnik wykazywany jest w szt., wartość powyższa podzielona została przez 12, co w rezultacie ukształtowało wskaźnik na poziomie 134,25 szt. Wskaźnik został osiągnięty w stosunku do wartości docelowej określonej na 2015 r. (68 szt.) w ponad 200%. Przewiduje się w dalszym ciągu jego wzrost do 179 szt. (tj.: ponad 263 % w stosunku do wartości docelowej określonej w dokumentach programowych dla roku 2015). Wysoka wartość osiągniętego wskaźnika wynika z rosnących potrzeb zatrudnienia w trakcie wdrażania programu.
- **Liczba przeprowadzonych szkoleń, warsztatów, treningów, wizyt studyjnych itp. (8.1, 8.2)** Wartość wskaźnika w 2011 r. osiągnęła **373 szt.** co stanowi 37,8% w stosunku do wartości docelowej (1 000 szt.) określonej na 2015 r. w dokumentach programowych. Do roku 2015, na podstawie do tej ustanowionych decyzji, przewiduje się wzrost realizacji wskaźnika do 810 szt. (tj.: 81% w stosunku do wartości docelowej określonej w dokumentach programowych dla roku 2015).
 - W ramach poddziałania 8.1 wartość zrealizowanego wskaźnika to **151 szt.** na 800 planowanych do osiągnięcia w 2015 r. Na wartość ww. wskaźnika składa się 14 posiedzeń ZKM, 78 szkoleń dla pracowników, 40 kursów językowych oraz 19 wykupionych studiów podyplomowych).
 - W ramach poddziałania 8.2 wartość zrealizowanego wskaźnika to **222 szt.** na 200 planowanych do osiągnięcia w roku 2015. Na wartość ww. wskaźnika składają się 202 szkolenia dla beneficjentów, 4 posiedzenia ZGSE, 16 konferencji i seminariów.
- **Liczba zakupionych zestawów komputerowych - laptopy, serwery, komputery (8.1)** Wskaźnik jest osiągnięty na poziomie 47 szt. Na podstawie do tej pory uchwalonych decyzji, przewiduje się wzrost zakupu zestawów komputerowych do 77 szt. (tj.: prawie 50 % w stosunku do wartości docelowej określonej w dokumentach programowych dla roku 2015)
- **Liczba ocen, ekspertyz, analiz, studiów, opracowań i koncepcji wykonanych przez ewaluatorów zewnętrznych (8.2)** Wartość przedmiotowego wskaźnika w 2011 r. kształtuje się na poziomie 88 szt. W stosunku do wartości docelowej planowanej do osiągnięcia w roku 2015 - (70 szt.) zrealizowany jest on na poziomie ponad 125%. Tak wysoka realizacja wynika z faktu, iż w ramach tego wskaźnika agregowane są opinie prawne dotyczące oceny oddziaływania na środowisko wykonywane przez zewnętrzne kancelarie prawne.

Wskaźniki rezultatu:

- **Liczba przeszkolonych potencjalnych beneficjentów (8.2)** Wartość przedmiotowego wskaźnika w 2011 r. (4809 osób) w stosunku do wartości docelowej określonej na 2015 r. w dokumentach programowych (3000 osób) została zrealizowana w 160%. W związku z powyższym zakładana wartość docelowa została już zrealizowana. Tak wysoka realizacja wynika z faktu, iż było duże zapotrzebowanie na szkolenia dla potencjalnych beneficjentów.

7. PROMOCJA I INFORMACJA

Formularz dotyczący informacji i promocji stanowi załącznik nr VIII oraz VIII a.

SPIS ZAŁĄCZNIKÓW

Załącznik I

Tabela 1. Postęp fizyczny Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013

Załącznik II

Tabela 2. Osie priorytetowe w podziale na źródło finansowania (w EUR)

Załącznik III

Tabela 3. Podział kumulatywny przyznanego wkładu wspólnotowego wg kategorii

Załącznik IV

Tabela 4. Postęp fizyczny wg priorytetów

Załącznik V

Tabela 5. Wskaźniki kontekstowe

Załącznik VI

Tabela 6. EU 2020

Załącznik VII

Tabela 7. SUE RMB

Załącznik VIII

Formularz dotyczący informacji i promocji.

Załącznik VIII A

Formularz dotyczący informacji i promocji.

Załącznik IX

Przykłady projektów komplementarnych

Załącznik X

Umowy rozwiązane od uruchomienia Programu

SPIS TABEL

Tabela 1 Nabory ogłoszone w 2011 r. w podziale na tryby.....	25
Tabela 2 Ogłoszone nabory w poszczególnych trybach w 2011 r.	26
Tabela 3 Ogłoszone nabory w trybie konkursowym w okresie sprawozdawczym i od uruchomienia Programu w podziale na osie priorytetowe.....	26
Tabela 4 Liczba podpisanych umów w sferze środowiska i energetyki w podziale na kategorie interwencji od uruchomienia Programu	31
Tabela 5 Inwestycje dofinansowane z RPO WZ ujęte w Wieloletnim Programie Inwestycyjnym dla Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013.....	35
Tabela 6 Projekty realizowane w ramach 22 działu gospodarki „ <i>Inne niewyszczególnione usługi</i> ”	40
Tabela 7 Projekty realizowane w ramach 06 działu gospodarki „ <i>Nieokreślony przemysł wytwórczy</i> ”	41
Tabela 8 Wykaz zawartych umów w ramach RPO WZ według formy prawnej beneficjentów.....	43
Tabela 9 Informacja na temat projektów realizowanych w ramach innych programów operacyjnych (POIŚ, POIG, POKL).....	45
Tabela 10 Poziom kontraktacji w podziale na osie priorytetowe w stosunku do postępu rzeczowego	60
Tabela 11 Aglomeracje z załącznika nr 1 KPOŚK, które znalazły się na liście rankingowej konkursu z 2009 roku	62
Tabela 12 Aglomeracje z załącznika nr 2 KPOŚK, które znalazły się na liście rankingowej konkursu z 2009 roku	62
Tabela 13 Szkolenia/konferencje przeprowadzone w zakresie zamówień publicznych od uruchomienia Programu	68
Tabela 14 Przykłady realizowanych projektów dla realizacji inwestycji prowadzących do gospodarki niskoemisyjnej.....	77
Tabela 15 Konkursy w ramach Inicjatywy JEREMIE ogłoszone w roku 2011	83
Tabela 16 Pośrednicy Finansowi z którymi podpisano umowy w 2011 r.....	85
Tabela 17 Posiedzenia Rady Inwestycyjnej Zachodniopomorskiego Funduszu Powierniczego JEREMIE w okresie sprawozdawczym	89
Tabela 18 Realizacja celów Strategii EU 2020 w oparciu o kontraktację oraz wydatki wykazane we wnioskach o płatność, narastająco od uruchomienia Programu w EUR (stan na dzień 31.12.2011 r.)	93
Tabela 19 Realizacja Krajowego Programu Reform przez RPO WZ w 2011 roku w oparciu o liczbę zawartych umów (stan na dzień 31.12.2011 r.)	94
Tabela 20 Projekty realizujące cele EU 2020.....	98
Tabela 21 Priorytety SUE RMB realizowane w ramach osi priorytetowych i działań RPO WZ.....	102
Tabela 22 Liczba umów i wartość dofinansowania z UE w umowach podpisanych w ramach RPO WZ realizujących SUE RMB z podziałem na poszczególne osie priorytetowe i działania RPO WZ.....	104
Tabela 23 Realizacja SUE RMB w ramach priorytetu I z podziałem na poszczególne działania RPO WZ.....	107
Tabela 24 Realizacja SUE RMB w ramach priorytetu II z podziałem na poszczególne działania RPO WZ.....	108
Tabela 25 Realizacja SUE RMB w ramach priorytetu III z podziałem na poszczególne działania RPO WZ.....	110
Tabela 26 Projekty realizujące cele SUE RMB	112
Tabela 27 Tabela rekomendacji odnoszących się do polityk horyzontalnych.....	118
Tabela 28 Procedura odwoławcza – orzecznictwo sądów administracyjnych.....	125
Tabela 29 Procedura odwoławcza – zmiana orzecznictwa sądów administracyjnych.....	126
Tabela 30 Przykłady komplementarności RPO WZ z PO KL (projekty w ramach 7 osi priorytetowej RPO WZ) ..	135
Tabela 31 Przykładowe projekty z finansowaniem krzyżowym realizowanych w ramach RPO WZ	141
Tabela 32 Badania ewaluacyjne i ekspertyzy zrealizowane w 2011 r.	151
Tabela 33 Rekomendacje z badania <i>Ocena realizacji zasady komplementarności w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013</i>	153
Tabela 34 Rekomendacje z badania <i>Ocena realizacji Strategii Lizbońskiej / Strategii Europa 2020 i Strategii Morza Bałtyckiego w ramach RPO WZ oraz zapewnienia zgodności realizowanych operacji z prawem wspólnotowym</i>	155

Tabela 35 Rekomendacje z badania Ocena postępu wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013	157
Tabela 36 Rekomendacje z badania Przyczyny odstępowania od podpisywania umów w ramach RPO WZ i rozwiązywania umów zawartych z Beneficjentami RPO WZ.....	160
Tabela 37 Badania ewaluacyjne zaplanowane do realizacji w 2012 r.....	161
Tabela 38 Podział środków z KRW i DT oraz realokacje środków dokonane w ramach renegeocjacji RPO WZ z Komisją Europejską	170
Tabela 39 Zmiany w zakresie wskaźników wynikające z przeprowadzonych renegeocjacji Programu	171
Tabela 40 Zmiany wartości docelowych w ramach wskaźnika <i>Liczba nowo utworzonych miejsc pracy netto</i> dokonanych w wyniku renegeocjacji	174
Tabela 41 Zmiany w zakresie wskaźników celu szczegółowego RPO WZ na lata 2007 – 2013	174
Tabela 42 Postęp finansowy dla osi 1 od uruchomienia Programu do końca 2011 (EUR).....	176
Tabela 43 Przeprowadzone konkursy w ramach osi 1 od uruchomienia Programu	178
Tabela 44 Postęp finansowy dla działania 1.2 od uruchomienia Programu do końca 2011 (EUR)	193
Tabela 45 Postęp finansowy dla osi 2 od uruchomienia Programu do końca 2011 (EUR).....	201
Tabela 46 Przeprowadzone konkursy w ramach osi 2 od uruchomienia Programu	203
Tabela 47 Postęp finansowy dla działania 2.1 od uruchomienia Programu do końca 2011 (EUR)	207
Tabela 48 Postęp finansowy dla działania 2.2 od uruchomienia Programu do końca 2011 (EUR).	212
Tabela 49 Postęp finansowy dla osi 3 od uruchomienia Programu do końca 2011 (EUR).....	215
Tabela 50 Postęp finansowy dla osi 4 od uruchomienia Programu do końca 2011 (EUR).....	224
Tabela 51 Przeprowadzone konkursy w ramach osi 4 od uruchomienia Programu	226
Tabela 52 Postęp finansowy dla osi 5 od uruchomienia Programu do końca 2011 (EUR).....	236
Tabela 53 Przeprowadzone konkursy w ramach osi 5 od uruchomienia Programu	237
Tabela 54 Postęp finansowy dla działania 5.1 od uruchomienia Programu do końca 2011 (EUR)	246
Tabela 55 Postęp finansowy dla działania 5.2 od uruchomienia Programu do końca 2011 (EUR)	247
Tabela 56 Postęp finansowy dla działania 5.3 od uruchomienia Programu do końca 2011 (EUR)	250
Tabela 57 Postęp finansowy dla działania 5.4 od uruchomienia Programu do końca 2011 (EUR)	251
Tabela 58 Postęp finansowy dla działania 5.5 od uruchomienia Programu do końca 2011 (EUR)	252
Tabela 59 Postęp finansowy dla osi 6 od uruchomienia Programu do końca 2011 (EUR).....	255
Tabela 60 Przeprowadzone konkursy w ramach osi 6 od uruchomienia Programu	256
Tabela 61 Postęp finansowy dla osi 7 od uruchomienia Programu do końca 2011 (EUR).....	267
Tabela 62 Przeprowadzone konkursy w ramach osi 7 od uruchomienia Programu	269
Tabela 63 Postęp finansowy w ramach 8 osi priorytetowej w okresie sprawozdawczym (rok 2011 r.) oraz od uruchomienia programu	278
Tabela 64 Liczba i wartość wszystkich projektów / planów działań w ramach programu dofinansowanych ze środków pomocy technicznej według głównych typów (projekty objęte decyzjami/ umowami o dofinansowanie).....	279

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1 Liczba projektów indywidualnych na koniec okresu sprawozdawczego z podziałem na poszczególne osie priorytetowe RPO WZ.....	14
Wykres 2 Procent dofinansowania wniosków aplikacyjnych poprawnych formalnie w podziale na poszczególne osie w stosunku do alokacji.....	22
Wykres 3 Procent podpisanych umów/decyzji o dofinansowanie w podziale na poszczególne osie w stosunku do alokacji	22
Wykres 4 Wartość podpisanych umów/decyzji o dofinansowanie – przyrost od poprzedniego okresu sprawozdawczego w porównaniu do alokacji przeznaczonej na Program (z EFRR w EUR)	23
Wykres 5 Procent wykazanych przez beneficjentów wydatków w zatwierdzonych wnioskach o płatność w podziale na poszczególne osie w stosunku do alokacji.....	23
Wykres 6 Procent wydatków wykazanych przez IZ w deklaracjach do IC w podziale na poszczególne osie w stosunku do alokacji.....	24
Wykres 7 Procent płatności w formie refundacji przekazanych na rzecz Beneficjentów w podziale na poszczególne osie w stosunku do alokacji	24
Wykres 8 Poziom wykorzystania alokacji na lata 2007- 2013 w podziale na poszczególne regionalne programy operacyjne na podstawie podpisanych umów o dofinansowanie	25
Wykres 9 Wartość dofinansowania z EFRR projektów wpisanych na ILPI (mln EUR) z podziałem na poszczególne osie priorytetowe.....	27
Wykres 10 Poziom kontraktacji wyrażonej w dofinansowaniu z EFRR w stosunku do alokacji w ramach poszczególnych osi priorytetowe	30
Wykres 11 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR z zakresu społeczeństwa informacyjnego w podziale na kategorie interwencji w mln EUR od uruchomienia Programu	31
Wykres 12 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w podziale na kategorie interwencji od uruchomienia Programu (mln EUR)	32
Wykres 13 Rozkład procentowy projektów realizowanych w obszarze środowiska i energetyki uwzględniający dział gospodarki od uruchomienia Programu	33
Wykres 14 Wartość dofinansowania ze środków EFRR w ramach podpisanych umów z zakresu transportu w podziale na poszczególne typy działań/poddziałań	34
Wykres 15 Wartość procentowa projektów realizowanych w obszarze transportu uwzględniająca poszczególne kategorie interwencji od uruchomienia Programu	34
Wykres 16 Wartość dofinansowania ze środków EFRR w ramach podpisanych umów z zakresu infrastruktury społecznej w podziale na poszczególne typy działań/poddziałań.....	36
Wykres 17 Wartość dofinansowania ze środków EFRR w ramach podpisanych umów z zakresu infrastruktury społecznej w podziale na poszczególne kategorie interwencji.....	36
Wykres 18 Wartość dofinansowania ze środków EFRR w ramach podpisanych umów w obszarze turystyki, kultury i rewitalizacji w podziale na poszczególne typy projektów	37
Wykres 19 Wartość dofinansowania ze środków EFRR w ramach podpisanych umów z uwzględnieniem poszczególnych kategorii interwencji	38
Wykres 20 Wartość dofinansowania ze środków EFRR w ramach podpisanych umów w podziale na poszczególne działy gospodarki	39
Wykres 21 Wartość dofinansowania w ramach EFRR w ramach podpisanych umów według obszaru ich realizacji	42
Wykres 22 Wartość dofinansowania ze środków EFRR w ramach podpisanych umów według typów beneficjentów	43
Wykres 23 Zatrudnienie brutto w ramach RPO WZ na lata 2007 – 2013 (w szt., stan na 31.12.2011 r.)	46
Wykres 24 Szacowana liczba nowo utworzonych miejsc pracy w ramach RPO WZ w podziale na osie priorytetowe na podstawie zawartych umów o dofinansowanie (stan na dzień 31.12.2011 r.).....	47
Wykres 25 Rozkład projektów w podziale na wielkość przedsiębiorstwa pokazuje poniższy wykres	49
Wykres 26 Wartość umów podpisanych przez przedsiębiorców w podziale na wielkość przedsiębiorstw	50
Wykres 27 Projekty RPO WZ wpisujące się w cele Strategii Europa 2020	66
Wykres 28 Wskaźnik zatrudnienia dla osób w wieku 20-64 w % w poszczególnych województwach Polski w 2010 roku	73
Wykres 29 Wskaźnik zatrudnienia dla osób w wieku 20-64 w % w województwie zachodniopomorskim w porównaniu do Polski w latach 2006 – 2010	73

Wykres 30 Dostępna w ramach RPO WZ alokacja w podziale na obszary generujące miejsca pracy w sposób pośredni i bezpośredni.....	74
Wykres 31 Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej zgłoszone w 2007 r. i 2011 r. w województwie zachodniopomorskim.....	76
Wykres 32 Poziom wydatkowania środków Inicjatywy JEREMIE kumulatywnie w poszczególnych miesiącach roku 2011 (EUR)	85
Wykres 33 Liczba wspartych przedsiębiorstw narastająco w poszczególnych miesiącach 2011r.	86
Wykres 34 Wydatkowanie środków przez poszczególne fundusze pożyczkowe i poręczeniowe w ramach konkursu 1.1/2010/ZFPJ oraz 2.1/2010/ZFPJ.....	87
Wykres 35 Udział poszczególnych osi priorytetowych RPO WZ w realizacji priorytetów SUE RMB według wartości dofinansowania ze środków UE w okresie sprawozdawczym	103
Wykres 36 Wartości umów poszczególnych osi priorytetowych RPO WZ w realizacji priorytetów SUE RMB według wartości dofinansowania ze środków UE w okresie sprawozdawczym (w EUR).....	104
Wykres 37 Liczba i wartość podpisanych umów w EUR z finansowaniem krzyżowym w latach 2009-2011	137
Wykres 38 Liczba i wartość podpisanych umów z finansowaniem krzyżowym w 2011 roku w podziale na działania/poddziałania	138
Wykres 39 Liczba projektów z finansowaniem krzyżowym w podziale na typ beneficjenta	139
Wykres 40 Liczba projektów z finansowaniem krzyżowym w podziale na kategorię interwencji	139
Wykres 41 Rodzaje szkoleń objętych finansowaniem krzyżowym w projektach w 2011 roku.....	140
Wykres 42 Liczba szkoleń z zakresu wdrażania systemów ISO w projektach w 2011 roku	140
Wykres 43 Badania i ekspertyzy zrealizowane w latach 2008 - 2011	151
Wykres 44 Wartość dofinansowania złożonych wniosków (po ocenie formalnej), wartość zawartych umów oraz wartość zatwierdzonych wniosków o płatność w ramach osi 1 od początku realizacji Programu w podziale na lata (EUR)	177
Wykres 45 Liczba wniosków na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów od uruchomienia Programu – oś 1	177
Wykres 46 Wartość zrealizowana i szacowana wskaźnika <i>Liczba projektów ukierunkowanych na współpracę pomiędzy instytucjami produkcyjnymi a badawczymi</i> w porównaniu do wartości docelowej w szt.....	180
Wykres 47 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 1 wg obszaru ich realizacji i w podziale na poszczególne działania od uruchomienia Programu (mln EUR)	181
Wykres 48 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 1 w podziale na typ beneficjentów od uruchomienia Programu (tys. EUR).....	182
Wykres 49 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 1 realizowanych przez przedsiębiorców w podziale na mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa od uruchomienia Programu (mln EUR)	182
Wykres 50 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 1 realizowanych przez przedsiębiorców według formy prawnej beneficjentów od uruchomienia Programu (mln EUR)	183
Wykres 51 Postęp finansowy dla działania 1.1 od uruchomienia Programu do końca 2011 (EUR).....	185
Wykres 52 Wartość zrealizowana i szacowana wskaźnika <i>Liczba projektów z zakresu bezpośredniej pomocy inwestycyjnej dla sektora MSP</i> w porównaniu do wartości docelowej w szt.....	185
Wykres 53 Wartość zrealizowana i szacowana wskaźnika <i>Liczba wspartych przedsiębiorstw</i> , w podziale na mikro, małe i średnie w porównaniu do wartości docelowej w szt.	186
Wykres 54 Wartość zrealizowana i szacowana wskaźnika <i>Liczba utworzonych miejsc pracy w sektorze przedsiębiorstw</i> w porównaniu do wartości docelowej w szt.....	187
Wykres 55 Wartość zrealizowana i szacowana wskaźnika <i>Liczba utworzonych miejsc pracy na obszarach wiejskich</i> w porównaniu do wartości docelowej w szt.	187
Wykres 56 Wartość zrealizowana i szacowana wskaźnika <i>Liczba projektów z zakresu bezpośredniego wsparcia na rzecz MŚP w zakresie promocji produktów i procesów przyjaznych dla środowiska</i> w porównaniu do wartości docelowej w szt.....	188
Wykres 57 Wartość zrealizowana i szacowana wskaźnika <i>Dodatkowe inwestycje wykreowane dzięki wsparciu</i> w porównaniu do wartości docelowej w mln EUR	189
Wykres 58 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach działania 1.1 osi 1 RPO WZ, w podziale na mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa i według formy prawnej beneficjentów od uruchomienia Programu (mln EUR)	190
Wykres 59 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach działania 1.1 osi 1 RPO WZ, według typów realizowanych projektów od uruchomienia Programu (tys. EUR)	191

Wykres 60 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach działania 1.1 osi 1 RPO WZ, według 06 działu gospodarki „Nieokreślony przemysł wytwórczy” od uruchomienia Programu (mln EUR)	192
Wykres 61 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach działania 1.1 osi 1 RPO WZ, według 22 działu gospodarki „Inne niewyszczególnione usługi” od uruchomienia Programu (mln EUR).....	193
Wykres 62 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach działania 1.2 osi 1 RPO WZ, według typu beneficjentów od uruchomienia Programu (mln EUR).....	194
Wykres 63 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach działania 1.2 osi 1 RPO WZ, według typów realizowanych projektów od uruchomienia Programu (mln EUR).....	195
Wykres 64 Wartość zrealizowana i szacowana wskaźnika <i>Liczba projektów promujących atrakcyjność regionu/wspierających międzynarodową aktywność przedsiębiorstw</i> w porównaniu do wartości docelowej w szt.	196
Wykres 65 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach działania 1.3 osi 1 RPO WZ, według typu beneficjentów od uruchomienia Programu (mln EUR).....	197
Wykres 66 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach działania 1.3 osi 1 RPO WZ, w podziale na mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa i według formy prawnej beneficjentów od uruchomienia Programu (tys. EUR)	198
Wykres 67 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach działania 1.3 osi 1 RPO WZ, według typów realizowanych projektów od uruchomienia Programu (tys. EUR)	199
Wykres 68 Wartość dofinansowania złożonych wniosków (po ocenie formalnej), wartość zawartych umów oraz wartość zatwierdzonych wniosków o płatność w ramach osi 2 od początku realizacji Programu w podziale na lata (EUR)	202
Wykres 69 Liczba wniosków na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów od uruchomienia Programu – os 2	202
Wykres 70 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach poszczególnych działań osi 2 RPO WZ, według obszaru ich realizacji od uruchomienia Programu (mln EUR)	205
Wykres 71 Wartość zrealizowana i szacowana wskaźnika <i>Liczba projektów z zakresu infrastruktury transportowej</i> w porównaniu do wartości docelowej w szt.	207
Wykres 72 Wartość zrealizowana i szacowana wskaźnika <i>Długość przebudowanych dróg</i> w porównaniu do wartości docelowej w km.....	208
Wykres 73 Wartość zrealizowana i szacowana wskaźnika <i>Liczba zakupionego taboru komunikacji miejskiej</i> w porównaniu do wartości docelowej w km	210
Wykres 74 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach działania 2.1, według formy prawnej beneficjentów od uruchomienia Programu (mln EUR)	211
Wykres 75 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach działania 2.1, według typów realizowanych projektów	211
Wykres 76 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach działania 2.2, według typów realizowanych projektów	213
Wykres 77 Wartość dofinansowania złożonych wniosków (po ocenie formalnej), wartość zawartych umów oraz wartość zatwierdzonych wniosków o płatność w ramach osi 3 od początku realizacji Programu w podziale na lata (EUR)	216
Wykres 78 Liczba wniosków na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów od uruchomienia Programu – os 3	216
Wykres 79 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 3 RPO WZ, według obszaru ich realizacji od uruchomienia Programu (mln EUR)	220
Wykres 80 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 3 RPO WZ, według typu beneficjenta od uruchomienia Programu (mln EUR)	220
Wykres 81 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 3 RPO WZ, według typów realizowanych projektów od uruchomienia Programu (mln EUR).....	222
Wykres 82 Wartość dofinansowania złożonych wniosków (po ocenie formalnej), wartość zawartych umów oraz wartość zatwierdzonych wniosków o płatność w ramach osi 4 od początku realizacji Programu w podziale na lata (EUR)	225
Wykres 83 Liczba wniosków na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów od uruchomienia Programu – os 4	225
Wykres 84 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 4 wg obszaru ich realizacji i w podziale na poszczególne działania od uruchomienia Programu (mln EUR)	230
Wykres 85 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 4 RPO WZ, według formy prawnej beneficjenta od uruchomienia Programu (mln EUR)	232

Wykres 86 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 4 RPO WZ, według typów realizowanych projektów od uruchomienia Programu (mln EUR).....	233
Wykres 87 Wartość dofinansowania złożonych wniosków (po ocenie formalnej), wartość zawartych umów oraz wartość zatwierdzonych wniosków o płatność w ramach osi 5 od początku realizacji Programu w podziale na lata (EUR)	236
Wykres 88 Liczba wniosków na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów od uruchomienia Programu – oś 5	237
Wykres 89 Wartość zrealizowana i szacowana wskaźnika <i>Liczba projektów z zakresu turystyki</i> w porównaniu do wartości docelowej w szt.	239
Wykres 90 Wartość zrealizowana i szacowana wskaźnika <i>Liczba nowych/zmodernizowanych obiektów infrastruktury turystycznej</i> w porównaniu do wartości docelowej w szt.....	239
Wykres 91 Wartość zrealizowana i szacowana wskaźnika <i>Liczba utworzonych miejsc pracy</i> w porównaniu do wartości docelowej w szt.	240
Wykres 92 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach poszczególnych działań osi 5 RPO WZ, według obszaru ich realizacji od uruchomienia Programu (mln EUR)	241
Wykres 93 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 5 RPO WZ, według typu beneficjenta od uruchomienia Programu (mln EUR)	244
Wykres 94 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach 5 osi, według formy prawnej beneficjenta od uruchomienia Programu (mln EUR)	245
Wykres 95 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 5 RPO WZ, według typów realizowanych projektów od uruchomienia Programu (mln EUR).....	245
Wykres 96 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach działania 5.1, według formy prawnej beneficjenta od uruchomienia Programu (mln EUR)	247
Wykres 97 Wartość zrealizowana i szacowana wskaźnika <i>Liczba projektów z zakresu kultury</i> w porównaniu do wartości docelowej w szt.	248
Wykres 98 Wartość zrealizowana i szacowana wskaźnika <i>Liczba nowych/zmodernizowanych obiektów kulturalnych</i> w porównaniu do wartości docelowej w szt.	248
Wykres 99 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach działania 5.2, według formy prawnej beneficjenta od uruchomienia Programu (mln EUR)	249
Wykres 100 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach działania 5.2, według typów realizowanych projektów od uruchomienia Programu (mln EUR).....	250
Wykres 101 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach działania 5.3, według formy prawnej beneficjenta od uruchomienia Programu (mln EUR)	251
Wykres 102 Wartość dofinansowania złożonych wniosków (po ocenie formalnej), wartość zawartych umów oraz wartość zatwierdzonych wniosków o płatność w ramach osi 6 od początku realizacji Programu w podziale na lata (EUR)	255
Wykres 103 Liczba wniosków na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów od uruchomienia Programu – oś 6	256
Wykres 104 Wartość zrealizowana i szacowana wskaźnika <i>Liczba projektów z zakresu infrastruktury transportowej</i> w porównaniu do wartości docelowej w szt.	259
Wykres 105 Wartość zrealizowana i szacowana wskaźnika <i>Liczba projektów zapewniających zrównoważony rozwój oraz poprawiających atrakcyjność miast z zakresu turystyki</i> w porównaniu do wartości docelowej w szt.	260
Wykres 106 Wartość zrealizowana i szacowana wskaźnika <i>Liczba projektów zapewniających zrównoważony rozwój oraz poprawiających atrakcyjność miast z zakresu kultury</i> w porównaniu do wartości docelowej w szt.	260
Wykres 107 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach poszczególnych działań osi 6 RPO WZ, według obszaru ich realizacji od uruchomienia Programu (mln EUR)	262
Wykres 108 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 6 RPO WZ, według typu beneficjenta od uruchomienia Programu (mln EUR)	264
Wykres 109 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 6 RPO WZ, według typu beneficjenta od uruchomienia Programu (mln EUR)	264
Wykres 110 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 6 RPO WZ, według typów realizowanych projektów od uruchomienia Programu (mln EUR).....	265
Wykres 111 Wartość dofinansowania złożonych wniosków (po ocenie formalnej), wartość zawartych umów oraz wartość zatwierdzonych wniosków o płatność w ramach osi 7 od początku realizacji Programu w podziale na lata (EUR)	268

Wykres 112 Liczba wniosków na poszczególnych etapach oceny i wdrażania projektów od uruchomienia Programu – oś 7	268
Wykres 113 Wartość zrealizowana i szacowana wskaźnika <i>Liczba projektów z zakresu infrastruktury oświaty</i> w porównaniu do wartości docelowej w szt.....	270
Wykres 114 Wartość zrealizowana i szacowana wskaźnika <i>Liczba projektów z zakresu ochrony zdrowia</i> w porównaniu do wartości docelowej w szt.....	272
Wykres 115 Wartość zrealizowana i szacowana wskaźnika <i>Liczba zmodernizowanych szpitali</i> w porównaniu do wartości docelowej w szt.	272
Wykres 116 Wartość zrealizowana i szacowana wskaźnika <i>Liczba projektów z zakresu infrastruktury sportowej</i> w porównaniu do wartości docelowej w szt.....	272
Wykres 117 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 7 wg obszaru ich realizacji i w podziale na poszczególne działania od uruchomienia Programu (mln EUR)	274
Wykres 118 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 7 RPO WZ, według formy prawnej beneficjenta od uruchomienia Programu (mln EUR).....	276
Wykres 119 Wartość dofinansowania podpisanych umów z EFRR w ramach osi 7 RPO WZ, według typów realizowanych projektów od uruchomienia Programu (mln EUR).....	276

SPIS MAP

Mapa 1 Rozkład pożyczek i poręczeń w ramach Inicjatywy JEREMIE w poszczególnych powiatach województwa zachodniopomorskiego	89
Mapa 2 Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2011 r. (stan na koniec grudnia)	130
Mapa 3 Rozkład terytorialny projektów realizowanych w ramach osi 1 w podziale na obszary wsparcia	184
Mapa 4 Rozkład terytorialny projektów realizowanych w ramach osi 2 w podziale na obszary wsparcia	206
Mapa 5 Rozkład terytorialny projektów realizowanych w ramach osi 3 w podziale na obszary wsparcia	221
Mapa 6 Rozkład terytorialny projektów realizowanych w ramach osi 4 w podziale na obszary wsparcia	231
mapa 7 Rozkład terytorialny projektów realizowanych w ramach osi 5 w podziale na obszary wsparcia	243
mapa 8 Rozkład terytorialny projektów realizowanych w ramach osi 6 w podziale na obszary wsparcia	263
mapa 9 Rozkład terytorialny projektów realizowanych w ramach osi 7 w podziale na obszary wsparcia	275

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1 Alokacja RPO WZ w podziale na Osie Priorytetowe.....	7
Rysunek 2 Środki przeznaczone na finansowanie projektów w ramach JESSICA na poszczególnych poziomach wdrażania.....	83

WYKAZ SKRÓTÓW

BGK	Bank Gospodarstwa Krajowego
EBI	Europejski Bank Inwestycyjny
EFRR	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EFS	Europejski Fundusz Społeczny
IK NSRO	Instytucja Koordynująca Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013
IK RPO	Instytucja Koordynująca Regionalne Programy Operacyjne
ILPI	Indykatorywna Lista Projektów Indywidualnych RPO WZ 2007-2014
IPOC	Instytucja Pośrednicząca w Certyfikacji
IW	Instrukcja Wykonawcza IZ RPO WZ
IZ RPO WZ	Instytucja Zarządzająca RPO WZ 2007-2013
JST	Jednostka Samorządu Terytorialnego
KE	Komisja Europejska
KK NSRO	Komitet Koordynacyjny Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013
KSI (SIMIK 07-13)	Krajowy System Informatyczny (SIMIK 07-13)
LPR	Lokalny Program Rewitalizacji
LSI	Lokalny System Informatyczny dla RPO WZ 2007-2013
MRR	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
NSRO	Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013
OOŚ	Ocena Oddziaływania na Środowisko
OSZiK	Opis Systemu Zarządzania i Kontroli
PO	Program Operacyjny/programy operacyjne
PO IG	Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka na lata 2007-2013
PO IiŚ	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013
PO KL	Program Operacyjny Kapitał Ludzki na lata 2007-2013
PROW	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013
RPO	Regionalny Program Operacyjny/regionalne programy operacyjne
RPO WZ	Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013
SOM	Szczeciński Obszar Metropolitalny
SRWZ	Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego
SUE RMB	Strategia Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego
UE	Unia Europejska
URPO WZ	Uszczegółowienie RPO WZ
WWRPO	Wydział Wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego
WZRPO	Wydział Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym
ZGSE	Zachodniopomorska Grupa Sterująca Ewaluacją
ZKM	Zachodniopomorski Komitet Monitorujący dla RPO WZ 2007-2013
ZPORR	Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego na lata 2004-2006
ZST	Zachodniopomorska Sieć Teleinformatyczna